

Beatissimo patri et clementissimo domino pio
secundo pontifici maximo Johannes de tur-
recremata sabiniensis episcopus / scilicet ratione ecclesie
cardinalis sancti sexti vulgariter nuncius
patus / post huiusmodi recommendationem ad pedum
oscula beatorum. Perscrutanti mihi studiose psalmodiarum li-
brum quem alij soliloquiū dicunt quod est colloquium hominis cum deo
singulariter vel secum tantum. quorum utrumque laudandi ouem et
oranti. alij librum ymnorum (ymnus autem est laus dei cum canti-
co) alij psalterium quia quod intus divina inspiratione dauid percipi-
ebat. hec medullato carmine perferebat. mira occurrit pul-
critudo sensuum. et stillantium medicina verborum. et amplissima
copia virtutum ad omnem anime perfectionem ut merito aptetur il-
lud prophete. psalmi abundancia in turribus tuis. id est in psalmis tuis.
qui recte turres appellari possunt. tum propter incomprehensibilem al-
titudinem sapientie in eis continetur. tum propter indeficientis defensi-
onis auxilium quod aduersus hostiles incursus prestat hijs qui
intento sensu et vigilantia mente psalmodiam omnipotentis
deo nostro exsoluunt. In hijs turribus est abundancia maxima vi-
litis. Plane hic psalmodiarum liber registrum est totius sacre
scripture / et summam totius theologie pagine. Alia
namque sunt ut ait augustinus que prophete tradunt. alia que histo-
rici libri. Lex que alia. alia liber prophetarum. **P**salmodiarum ve-
ro liber quecumque utilia sunt ex omnibus continet / futura predicat.
Hic enim annunciatio christi in carne futuri. Hic omnium christi myste-
riorum reuelatio. Hic omnis resurrectionis spes predicatur /
suppliciorum metus / glorie pollicitatio. Liber iste veterum ge-
sta commemorat / legem viuentibus tribuit / gerendorum statuit
modum / et ut breuiter dicam. omnium quidem bone doctrine
thesaurus est. Quid enim est quod non discatur ex psalmis.
Hic omnis magnitudo virtutis / norma iusticie / pudicie

decoꝝ/prudētie oꝝūmacō/patiētie regula. Psalmodia ut
ait augustinus fugat demōes/angelos ī adiutoriū vo-
cat/excitāt deuocōnē/placat dēū/impetrat veniā/hīlarat
aīas/illumiāt oꝝciētiā. Et cassiodorus. Psalmodia ē oꝝso-
lacō flētū/cura dolētū/sanitas egrotātū/aīe remediū/
miserorū oīnū refugū. Verū hāc psalmoz vtilitatē q̄
pleni sūt sup̄mis mīsterijs et singuli celesti dulcedine res-
dūdātes/nemo plane p̄cipit/nemo eoz suauitatē de-
gustaē valet q̄ ipoz psalmoz spūalē intelligētiā se la-
tentē nō oꝝphēderit. Nō enī līraz sacraz cortex s̄ medul-
la incluse sapiētie est q̄ mentē viuificat/reficit/atq; oble-
ctat. Nō enī putemus īq̄t ieronimus ī v̄bis sc̄ptura-
rū ēē euāgelū/s̄ ī sensu. Nō ī sup̄ficie/s̄ ī medulla. Nō
ī f̄monū folijs/s̄ ī radice racōis. V̄inc augustinus a-
it. In oīni copia sc̄pturaz sanctaz aptis pascimur/ob-
scuris exercem̄. V̄inc ad iudeos līe obfuatores. īq̄t
saluator n̄r. Jo. v. Scrutamini sc̄pturas. ip̄e testimoniū
phibēt de mē. i. nō līraz exteriora t̄m/s̄ intus p̄quirete dī-
uinorū sensuū thesaurū/qui ītra fragile vasculū vilis li-
tere tenetur inclusus. Sup̄ quo crisostomus ita ait. Nō
ad lectōnē simplicē sc̄pturaz s̄ ad scrutacōz exquisitā
eos mīsit/q̄ que de deo dicebātur ī sc̄pturis desup ob-
umbrabātur/nec ī sup̄ficie exp̄mebātur/s̄ ut qudā the-
saurus intus recōdebātur. V̄inc augustinus ī omelia q̄-
dā ait. Cū de diuinis opib; q̄ legūtur ip̄o īspirāte q̄ fe-
cit intellectū alicuius mystice significacōis scrutam̄. quas
si de obscuris fauicellis mella p̄ducimus velut xpi disci-
pulos imitātes. sp̄ica smamib; oꝝfricam⁹. ut ad latētiā gē-
na pueniam⁹. Jā manifeste necessariā ēē dinoscit̄ psal-
moz intelligētiā. ut q̄s eoz suauitatē degustet. Per-
cipitur aut̄ hec psalmoz intelligētiā ā reuelacōne dīna

q̄ docet sugē mel de petra/oleūq; de saxo durissimo ā ma-
gistroꝝ doctrina quos ad diuinā elucīdā dā sapiām et
occulta pcedendū in lucē q̄ si dimitatis organa/dīma p-
uidētia/in ecclīa institutos esse agnoscimus. Ceterū bea-
tissime p̄r cū cōsiderasset; q; t̄pib; iā n̄ris pauci sapie stu-
dent/pauciores p̄serutādis diuinis mīsterijs insudant.
paucissimi q̄ antiquoꝝ s̄mōe sciaq; clarissimoꝝ patrū
explanacōes et cōmentaria sup psalmos plegere curāt.
venit in mētē meā ut inter alios studij mei labores hūc
interponerē/ut ex sententijs gl̄osissimoꝝ ac p̄clarissimo-
rū. Hieronimi auḡ. remigij et cassiodori q̄ hūc psalmoz
librū exuberantissimis flūib; p̄fundissime interpretati sūt
aliq̄ breuē cōpendiosamq; intel' igētiā psalmoz excul-
perē que pre ceteris a plurib; et etiā pauperib; clericis
haberi poss; et intelligi. Quod d' eo maxime efficere cupie-
bā. quo augeri inde honorem dei existimabā. indubita-
tū habens q; cū mīnistri ecclesie latētia psalmoz mella
degustarēt/alacriori feruētioriq; deuotione laudes dño
decantarent. Sed ecce mētē meā ab hac scribendi co-
gitacōne alienabat senectutis pondus/infirmatū fre-
quentia/latentis in psalmis sapiētie p̄funditas/para-
bolaz quib; vallatur pene inexplicabilis obscuritas/et
sup om̄ia exiguitas ingenij et imbecillitas intellectus.
Sed occurrit ex aduerso amor publice vtilitatis q̄ so-
lus nomen difficultatis erubescit. qui q; ut ait augustinus
nichil tam durū atq; ferreū quod nō amoris igne
vincatur impulit me vi sua victum ad preconceptū la-
borē audacter subeundum sub illius fiducia qui sapiē-
tie fons ē/qui et cecis visum/et mutis dicēdi prestare co-
piā solet. ¶ Est autē in hac explanatione psalterij ad-
uertendū. q; virgule rubre non tantū supponūtur litere

tēxtus / sed etiā illis que loco literet tanquā expolitona
eius ponūtur. Precor aut omnes qui huius mei laboris
fructū gustabūt / dñm exorare / ut laborē ipm a mercede
de vacuū nō sinat / sed p sua clemētia beata vita openset!
quā elucidātibz diuinā sapientiā scriptura sacra teste le-
git pmississe. Et qz beatissime pater apostolice sedis in
dicō omnia dca mea et scēpta sū mittē sp solitus sū / credēs
me nō ēē securū nisi sū eius militare doctrina. hāc psal
mo 2 explanacōz sic dīna largitate studiolo meo elabo
ratā sanctitati tue in eadē sede dignissime p̄fideū emen
dādā corrigēdāqz si opus fuerit / huiliter offero / q nō so
lū aucte s; ingemo et sapiētia prestantissimus haberis.

Psalmus primus in quo descri-
bitur processus in beatitudinem.

Beatus vir qui non
abiit a via recta recedendo (in soli-
lio impiorum) prauis eorum machi-
nacombus consentiendo (qui in via
peccatorum non stetit) sed vitam suam im-
maculata conuersatione trahit (et qui
pestiferis dogmatis) venena non

seminauit nec posteris perniciose doctrinae exempla reliquit.

Sed in lege domini fuit voluntas eius) ut diuine legis man-
data perficiat (et in lege eius) adimplenda (meditatur assis-
due in prosperis et in aduersis) non tantum lectione legis sed
iugis obseruatione sanctitatis. **E**t erit tanquam lignum quod
plantatum est secus fluuium aquarum) virore domine gratie semper
uiuus qui bonorum operum plenitudine fecundus (fructus
dabit tempe vite sue) dignum felicitatis eterne.

Et verba eius non defluunt) a veritate in mendacium) ne in casum
sui sine utilitate) sed ad aliorum eruditionem et salutem perficiunt (et
omnia quaecumque faciet spiritus prosperabuntur) sibi ad consecutionem
vite eterne. **N**on sic impij non sic sed tanquam puluis) insecun-
dus et siccus ab humore domine gratie (quem aura diaboli per-
citat a facie) stabilitatis eterne. **I**tem deo) quia sunt sic puluis
(non resurgunt impij) sed inhi des (in iudicio) discussionis
ut examinentur) quia non credentes promissis certissimis iam iudica-
ti sunt (neque peccatores) professione christianam) sed minoribus peccatis
obnoxij resurgunt (in congregatione iustorum) quia non admit-
tentur ad vitam eternam ad quam iusti congregabuntur.

Quoniam nouit dominus) noticia approbationis (viam

istorū utpote quia munda splendida/ et delectabilis/
q̄ expedita via ad beatitudinē (iter aut̄ impiorū) nō ap-
probat: s; reprobat: utpote quia immūdū tenebrōsū et
triste deducens in p̄dionē.

Psalmus secūdus in quo de machinacōne
et rebellione molientū oīa regnū xpī et de
īp̄ius xpī excellētia et dignitate.

Propheta admirans maliciā p̄secutorū xpī quā p̄cū-
debat sp̄ritui ait.

Quare frenuerūt more ferarū sine rati-
one (gētiles) romani
milites crucifixoꝝ xpī (et p̄p̄li) iudeoꝝ (meditati sunt
inania) credētes p̄ xpī mortē extinguerē nomē et famā
et regnū eius. **A**ffuerūt huic malicie p̄b̄tes fauorē/
herodes et pilatus/ sacrilegis mētib; in hoc scelere con-
sentientes/ et sacerdotū (p̄ncipes conuenerūt i vna p̄ua vo-
lūtate aduersus dñm) deū patrē (et aduersus xp̄m) filiū
(eius). **D**icētes. **D**irūpamus vincula) sc; doctrinā;
et miracula et p̄missiōes quib; xp̄us et eius discipuli nos
sibi astringere volūt: demusq; op̄a ut diruptis vincu-
lis (p̄iciamus a nobis dñm ip̄oꝝ)

Et dominus. **Q**ui habitat in celis) sc; in sanctis (red-
det illos dignos irrisione et subsanatione) in futuro/ et
oñdet illis inania esse meditados/ cūctis gentib; iugo
xp̄iane religionis colla sua subiciētib;. **T**ūc) i futuro
iudicio (loq̄tur ad eos) eoꝝ maliciā increpans et vindi-
cte sn̄iam in eos p̄ferens/ quā executōi demandās (in
furore) id ē acerbissimis p̄mis (eos) p̄miens in anima
et corpore (conturbabit). **V**ox xpī iniuste iudei vin-
cula mandatoꝝ meoꝝ dirūpere et legis mee iugū me-
ditati sūt abicere. qm̄ **E**go) xp̄us (cōstitutus sum)

a dō patre (rex) cui obediēdū est (sup syon) eccliam iu-
dēorū (p dīcās) in ea (legē eius) Nō tm sup syō/ et su-
per iudeos rex sūstitutus/ s; etiā sup omēs gentes do-
mīnū habeo/ tā iure hereditario q̄ meritorio. heredita-
rio quidē qm̄. **D**ñs) p̄r meus q̄ vniūsoꝝ dñs ē (dixit
ad me filius meus) naturalis singularis/ et o substantias
lis (estu ego) eternaliter (genu te) **I**n iure aut meritorio
sup oēs gētes dñiū habeo/ qm̄ dñs deus p̄r dixit ad me
Nostula a me) passiōis tue merito/ quā p totius hu-
mani generis salutē assumes (gentes et dabo tibi) eas
(in hereditatē tuā) ut scilicet copulētur nomini xp̄iano/
quas tū ut deus mecū possides (et dabo possessionē tuā
terminos orbis terrarū. **R**eges eos potestate regali
et inflexibili iusticia) et eos qui nō receperūt disciplinā
tuā (oteres eos) quosdā ad correctōnē/ ut de infidelib;
fideles efficiātur/ quosdā ad eternā dānacōz/ ita leuiter
(sicut figuli vasa) leuiter cōfrm gūtur.

Propheta reges terre monēs ut omēs xp̄m debito vene-
rēt ait. **E**t nūc reges intelligite) q̄ntus sit ip̄e xp̄s/
q̄ excelsus q̄ potēs (scitote vos q̄ alios iudicatis) vos
habē sup iorē qui nō tm vniūse terre s; etiā celoz dñs ē.
Seruīte dño omī in timore) filiali (exultate ei) p deu-
tionē (cū tremore) tñ ne exultatio effundatur in dissolu-
tionē. aut negligētes reddēt. **A**pprehendite discipli-
nā) xp̄i. q̄si munimē clipeo tra noxia vicia pfecturū. **S**i
cite vos huīlter ei (ne quādo deus) pater (irascatur a se
paremī a via iusta) sc; a celesti rege xp̄o qui ē via re-
cte ambulantiū ad vitā/ dux euntiū iter ad beatitudi-
nē fest mantū. **C**um exarserit subito ira eius) in vindi-
ctā impioꝝ in die iudicij (beati q̄ o fidūt in dño) q̄ eos
nō solū nō attinget ira dei. s; ad beatitudinē p dei grātiā.

puenit eternā vbi bonorū omniū sūma est.

Psalms tērcius in quo de passi-
one et resurrectione xpi.

Homo xpus admirās cur tot psecutores habeat ait sic
ad deū.

Domine cur multiplicati sunt

qui tribulāt me: doleo de cecitate eorū q̄ salutaē suū ita
obstinatis mentibz respuūt. mirū est enim q̄ nichil ab
eis pmerui (multi insurgūt) ut obstinato animo depris-
māt me detrahentes et falsū testimoniū ferētes (aduersū
mē). **M**ulti dicūt de meis psecutoribz / ut audatius
me psequētur dicūt michi) nō saluabit cū ille quē sibi deū
facit / nec filius dei ē ut ipse dicit. **V**erūtamen) ostra tot
psecutores tu es refugium meū (qui susceptor es) mee hu-
manitatis / in vnitāte diuine psone (et gloria mea) tecū
vna ē / qui ita ab alto defigis mentē meā ut nulla passi-
one vincat. **E**t hoc ideo q̄ **V**oce) cordis mei (ad
dñm clamaui et exaudiuit me de sblimitate iusticie sue)
iustū enī erat ut innocentē occidat et cui retributa sūt ma-
la p bonis / resuscitaret a mortuis / et donaret i celis omniū
creaturarū pncipatū. **E**xaudiuit aut me i hoc dñs q̄.
Ego dormiui) sp̄te nō coactus (et somnū cepi) i mor-
te volūtate mea (et soporatus sū) securus i mente quies-
cens nullā habēs conscientia pccati (et exurrexi) diuinita-
tis v̄tute / q̄ naturā in qua passus sū (susceperat) in vnitā-
te psone. **E**t q̄ dñs suscepit me in p̄tectione sua.
Non timebo milia populi circūdantis me) pendente
in cruce / et ideo (exurge domine) ostende potentia tuā
(et saluū me fac) nō solū faciendo me resurgē a mortē /

sed etiam inimicos meos exterminando.

Et sic factum est. **Q**uoniam tu percussisti per titum et vespasianum (omnes) iudeos (aduersantes michi sine causa) et maledica verborum eorum quibus dilacerabant me et membra mea (in irritum perduxisti)

Domine pater quoniam solius. Domini est salus) et ideo o domine fit (benedictio tua super populum tuum) de te salutem sperantem non ab alio.

Psalmus quartus in quo exhortatur
vir iustus ad bonam operationem.

Vox ecclesie in tribulatione posite.

Quoniam inuocare deum in auxilium meum (exaudiuit) vel secundum aliam litteram (exaudisti me deus iusticie mee) actor et remunerator (quoniam in tribulatione) ab angustiis tristitie (in latitudine) gaudiorum (exduxisti me). **M**iserere mei) contra miseras huius vite! tam pene quam culpe (et exaudi orationem meam) ut in me cepta perficiantur. **V**ox prophete increpantis iudeos et paganos et omnes in peccatis pseuerantes. **F**ilii hominum) qui secundum hominem viuunt non secundum deum (usquequo aggrauati) et depressi infidelitate et perdere iniquitatis (cor) habetis (ut quod diligitis vanitatem) quam peritis. colendo idola que vana sunt. in quibus non est veritas quam veri dei non sunt (ut quod) tam ardenti desiderio (queritis) terrena (que mendacia sunt) decipiunt enim amatores suos. quia non faciunt quod promittunt scilicet felices. vos iudei et pagani ceterique peccatores nolite infidelitate deuereri et vana huius seculi sequi. sed conuertimini ad christum. **S**cientes quoniam dominus deus pater christum suum sanctum sanctorum mirabiliter et gloriosum ostendit) tertia die resuscitando a mortuis et ad dexteram suam collocando per quem deus pater

Exaudiet me cū bonis opibꝫ sue dimitati (supplicauero) **N**olite dico querere mendaciū sꝫ. **T**raſcimini) vobis in eiꝫs ut horreatis qđ fecistis (et ulterius peccare desistite) et si vos peccare cōtingat (cōpungimini) p penitētiā/et de hīs q tractatis (in cordibꝫ vestrīs) ut sūt cogitacōnes male/et de hīs q (in cubilibꝫ vris) opamini ut sūt opa carnis. **Q**uia vero iusticia exigit ut penitēs satisfaciāt p peccis seq̃tur. **S**acrificate) o vos penitētes id ē afferte (sacrificiū) nō p̃eudū sꝫ iusticie. i. opa satisfactōis post penitētie lāmēta (et sperate in dño) & recipiēdo p talibꝫ & peccōꝝ veniā & beatitudinis eterne p̃miū licet (multi) stulti carnaliter sapiētes i suorꝫ peccōꝝ excusationē quasi dubitātes q sint opa iusticie (querūt quis ostēdit nobis) cognoscere huiusmodi (bona)

Propheta oñdit tales nō veraciter sꝫ false dicē se ignorare que sint iusticie opa. **Q**uia signatū ē sup nos) in sup̃iori pte aīe nr̃e/in qua ubi filēs sumus (lumē) naturalis racōis qđ est quedam imp̃ssio & irradiacō luminis (vultus tuī) qđ sufficiēter ostēdit nobis q sūt opa iusticie/ita ut p ignorantā iusticie nullus p̃t se excusare a peccato p quod lumē quo a te agnoscimus (dedisti leticiā) spiritualē (in corde meo)

Sed mali nō intus in spūalibꝫ bonis sꝫ foris in tpalibꝫ delectātur. **A** fructu frumenti vini et olei sui) aliarūqꝫ rerꝫ tpaliū (multiplicati) dilatati & exaltati putantes in hīs esse cōsumatū bonū. **V**ir autē bonus in spūalibꝫ exultās dicit o tra humanos tumultus & felicitates caducas.

In pace) mentis (dormiā) quā habere nō p̃nt qui secularibꝫ actibꝫ implicātur. hīc oblitus mūdi tendens (in diꝫ p̃m) sumū bonū tandē (requiescam) in futuro in pace immutabilis eternitatis

Ideo requiescā secire. **Q**uoniam tu domine in vna (spe) firmissima quod (singulariter) in vno et verum bonum speratur (constituitur istum me)

Psalmus quintus in quo de hijs quibus
acquiritur hereditas eterne beatitudinis.

Verba oris mei pape domine

et intellige) intelligentia approbationis cordis mei affectus quo ad te clamo. **E**xaudi orationem meam rex meus) specialē curam et protectionē (et deus meus) quē solū veneror vero cultu religionis utpote creatorē meū.

Et si aliquādo oravi et nō sū exauditus/nō tñ orare desistam. **Q**uoniam ad te orabo domine et cum tenebre peccatorum fugere ceperint exaudies vocē meā.

Peracta erroris mei nocte et discedentibus tenebris quas michi peccatis meis feci. **S**ane) religiose deuotionis obsequio continua (astabo tibi) in te summo bono beatitudinē quāres (et intelligā quoniam nō placet tibi iniquitas) si a solo mundo corde aspiceris. **N**on habitabit in principatu gratiam nec in futuro per gloriam (in societate tua malignus nec permanebunt iniusti ante oculos tuos) quia reprobi eicientur a sortio sanctorum et visione sui conditoris. tollitur enim impius ne videat gloriam dei.

Dixisti omnes qui operantur iniquitatem) in malicia sua perseverantes (et perdes omnes qui loquuntur mendacium) perniciōsum et potissime mendacium in doctrina christiane religionis.

Virum sanguinum) qui humano cruore polluitur (et virum dolis et mendacijs) alios ducētē in errorem (abominabitur dominus. ego autē in multa misericordia tua) obsequiis non meis meritis. **I**ntroibo in domum) glorie tuę/spūs (adorabo te) hic in ecclesia tua sancta (timore) reuerentiali.

Domine deduc me) ad eternā gāudia q̄ diuersis fa-
tigor angustijs. et hoc peto nō solū ex sola miscdia h̄ (in
tua iusticia) q̄ exigit q̄ sic dānas impios / ita remune-
ras iustos (ppter inimicos meos) confundēdos / q̄ me post
se trahere conātur (dirige opa mea ut ī sp̄ctu tuo) sint
grata et accepta ut p̄ ea ad celestem patriā merear p-
uenire. ¶ **O**pus ē ut dirigas vias meas. **Q**uā nō ē in
ore) aduersarioꝝ meoꝝ (veritas) q̄ falsa loquūtur de
x̄p̄o (cor enī eoꝝ vanū est) recte ī ore eoꝝ nō ē vltas /
quoꝝ cor vanitas possidebat. lingua enī imperio cor dis-
naturali ordīne famulatur. ¶ **F**etida et turpia. **S**uttur
eorū exalat ut sepulcra) mortuoꝝ patētia ad corrūpen-
dū alios / et si nō p̄ficiunt (linguis suis) mali (dolose a-
gūt) mēdacijs et blāda adulacōe alios seducētes / sen-
tiāt te dñe iudicē ut timeāt. **F**rustrentur a cogitacō-
nibꝫ suis) ut nō possint deducē ad effectū qđ male cogi-
tant (et ut merētur impietates eoꝝ expelle eos) longe
ab hereditate eterna (qm̄ irritauerit te dñe) peccādo cō-
tra te. ¶ **E**cōtra. **L**etētur in futuro de habita hēdita-
te (omnes q̄ sperāt) mō (in te) et certe (in eternū exulta-
būt) q̄ habebūt te (habitatoꝝ) in cordibꝫ suis. hec est
eterna exultacō beatoꝝ cū tēplū dñi fiēt. ¶ **O** magna in-
effabilis largitas donatoris qđ sibi p̄cedi. q̄ vbi co-
gnoscitur rex dñs ip̄e c̄cedi. **E**t gloriabūtur in te)
fonte om̄is boni (q̄ diligūt nomē tuū qm̄ tu) exuberāissi-
ma largitate (benedicens iusto). **D**ñe) tua bona volūta-
te nō iusticia nra (tanq̄ scuto) rotundo qđ supra pectus
positū p̄tegit / et capiti sup̄ positū coronat. ita nos h̄. p̄te-
gis et mala p̄ntia et ī futuro coronas glia sempiterna

Psalmus sextus in quo monet peccato-
rē ad penitētiā timore futuri iudiciij.

Territus pēcor immāitate suorū peccatorū et horrore
futuri iudicii pēatur ne eternaliter dāneur dicens.

Domine qui in p̄tate magna et maiestate ad
iudiciū venturus es (ne in furore tuo
pūnas me) i. s̄m rigorē tue iusticie / s̄ magis s̄m dulco
rē tue misericōdie. **N**ō arguas me dñe in furore tuo sed.
Differere mei) in p̄nti misericōdiā impendēdo / et opus ē
(quomā infirmus sū) et fragilitate nature et mole pec
catorū / o clemētia magna creatoris / a iudice / p̄cipim⁹
quid dicere debeamus / docuit pietatē p̄terre / ne nos iu
sticia possit assumere (sana me) p̄r tuā misericōrdiā qm̄
infirmas mea a deo d̄culauit q̄ usq; ad robur ⁊ vires
Cura me o sapientissime medice quia **T**āie puenit.
Anima mea) dualescentib; morbis (turbata ē valde)
terrata districtōe iudicii (usq; quo tu dñe) differis d̄fer
re sanitatē egrotos noli differre q̄ usq; ad finē p̄ces sup
pliciū nō soles obliuisci. **C**ōuertere ergo dñe) qui p̄
us eras adūsus p̄pter peccā mea (⁊ eripe aīaz meā) peccis
ligatā ab imminētī supplicio qđ debet errātib; (saluū me
fac) nō meritis meis / sed (p̄pter multā misericōdiā tuā)
Sic festino curari. **N**ū post mortē nō est q̄ meior sit
tui) memoria fructuosa ad salutē (nec ī inferno d̄stabit
tibi aliq̄s) d̄fessioe ad veniā / q̄ ibi nulla ē sp̄s venie aut
redēp̄cōis. **M**iserere mei dñe cū iā p̄niam fecerī de peccis
meis. **L**aborau enī ī gemitu meo) p̄ āxietate cordis
mei d̄siderās qđ feci si h̄ parū sit (lauabo) ī secreto scīaz
(lacrimis meis) discurrendo p̄ singla peccā q̄ noctes dicū
tur et inūctātia lacrimaz meaz cumulū peccōz dissoluā
Turbat⁹ ē ocl's) mēt̄ mee (ab ira dei) v̄dicat̄ p̄ quā
supplicia timeo peccōib; p̄parata (q̄ in v̄teris hoīs ade

antiq̃tate p̃māli inter om̃es inimicos meos) siue inter
spūs diabolicos siue inter p̃c̃ca que om̃ia adūsa sūt m̃.
Anima p̃mit̃tis peracta p̃mit̃ena p̃sumens de ṽm̃ia re
fugit õsorna male ṽuētū dicēs. **D**iscedite a me oēs)
tam parui q̃ magni (qui operamini iniquitatē) inducē-
tes me ad p̃ccatū. **S**eci et atē enim ṽstram amplius nolo
(quom̃a exaudiuit d̃minus vocē fletus mei) p̃ p̃ccatis
cōmissis. **E**xaudiuit d̃ns d̃p̃racōnē meā) remouēs
d̃o mala ne deinceps p̃ccem (et d̃ns oracōnē meā susce-
pit) tribuendo michi virtutes quibz p̃ueniā ad regnū
eius. **O**mnes inimici mei erubescant) de actibz suis p̃-
m̃cōsis q̃ mali sūt (sturbentur ṽl x̃m̃ēter) timore d̃i iū-
dici ad p̃m̃ias (conuertātur) a malis ne p̃mittātur ire
quo tendūt (et erubescāt) corā oculis d̃ni (valde veloci-
ter) nō differētes cōuersionē suā de die in diē.

Psalmus septimus in quo vir iustus p̃cit
ab om̃ibz p̃secucōibz liberari.

Domine deus meus in te spe

raui) nō in virtute mea nō in viribz meis / s̃ i auxilio gra-
tie tue / ideoqz (saluū me fac ex om̃ibz p̃seq̃ntibz me) vi-
ens diabolo ⁊ malis hom̃ibz (et libera me) de om̃ibz h̃is
liberū me reddēdo. **N**e aliquādo rapiat) diabolus
(ut leo) rugiēs (animā meā) quā p̃fecto rapiet nisi tu
qui potens es (redemeris et saluā feceris).

Propheta de sua liberacōe loquēs ait. **D**ñe deus me-
us) libera me a p̃seq̃ntibz me qm̃ innocēs ego sū. vnde
(si ego feci) aliqd qd̃ h̃uic p̃secucōi mee causāz dede-
rit / vel (si ē iniquitas in op̃ribz meis) vel (si) patiētiā tu-
am nō imitatus. **M**ala reddidi retribuētibz m̃ mala
d̃eā dā iuste ab inimicis meis superatus) et in gloriis.

Itē si innocens nō fuero in sup. **P**erlegetur inimicus)
saul. s. me ipm (et op̄bendat me) ut effugere nō possim
(et oculet in terra vitā meā) occidēdo me. vel totaliter
p̄sternēdo (et gloriā meā) regni israhel michi p̄missam
(deducat ī puluerē) et disp̄gat ad nichilū deducēs me.
Cū ergo innocēs sū. **E**xurge dñe in vīdictā) cōtra
hostes meos (et ostēde te magnificū in finibz inimicōz
meoz) tuā iusticiā ostēdēdo ī eis. **E**xurge dñe de
meus. et imple p̄ceptū qđ mādasti iudiciō scz vīdic
tā sume de malis et fac vīdictā de me p̄sequētibz in ius
ste (et congregatio p̄p̄loz scq̄tur tuā ordinacōz) reuertē
do se ad me. **E**t ut hec impleatur. **O**stēde altitudinē
potētie et magnificētie tue) ut nō solū vīdictā facias de
hostibz meis s; etiā ut om̄is p̄p̄lus reuertatur ad me.
Et q̄ iudex es. **I**udica me dñe) et q̄ iustus es iudi
ca me (secūdū iusticiā meā) quā dedisti michi scđm quā iu
stus sū (et scđm innocētiā meā) quoz vtrūq; nō ex me s;
desuper) a patre lumīnū descendit in me.

Faciant quicquid possunt peccatores quia tandē.

Consumetur) et terminabitur (neq̄cia ip̄oz) quantū
ad effectuz nocendi (iustos vero ad te diriges) tu deus
facies hoc (qui scrutaris cogitacōnes et oīa op̄a hōim.
Quare attēta innocētia mea. **A**diutorū) qđ a te dñe
peto (iustū) est (qui saluos facis) saluacōne glorie (q̄
corde recto corformātur voluntati tue)

Propheta cōmendans p̄sonam iudicis ait.

Deus iudex iustus) singulis reddēs secūdū op̄a
eoz (fortis) cui nemo resistere p̄t (et patiens) qui licet
omni hōi a offēdat (nō tamē punit p̄ singulos dies)
sed exspectat nos ad penitentiā.

Peccatores atēdite bñ q̄ et si dñs meus patiens est tñ

Quasi conuersi fueritis) a malis vris et penitentia egeritis
(gladium suum) id est vindicta sua manifestam (exerceat) in
vos sicutominatus est per sacra scripturam qui (arcum tederet
et pararet) ad sagittam dum. **I**n quo) sacre scripturae (arcu
comminationes mortis) eterne peccatoribus (preparauit) de
quo arcu egressi sunt tanquam (sagittae) apostoli aliique do
ctores qui (ardentibus) animis in modum sagittarum prece
pta salutaria transmiserunt unde et impij sauciantur et fi
delibus efficax cura pueniret hoc (effectus) id est operatus est.
Licet hoc ita sit manifestum tamen est quod non deus sed homo ipse
dum a coram causa est. **Q**ui parturit iniusticiam) nam (concepit)
per suggestionem diaboli propositum operandi (malum) quod si
ne dolore non est (et peperit iniquitatem) consummando peccatum.
Quasi apertum) infernum concipiendo fraudem (et effodit eum)
amplando parturiendo iniquitatem (et incidit in foueam) ipse
suum quando moritur in peccatis. **S**alutem) quod concepit (conuer
tur in malum) anime eius (et iniquitas) quam peperit (descen
det) et grauabit (supremam mentis partem) pennis eternis subi
ciens eam. **L**audabo dominum propter iusticiam eius) qua ius
tos protegit et malos iuste punit (et psallam) opere (nomen
domini altissimi) qui iustos a lamento tristitiae in gaudia
sempiterna perducit.

Psalmus octauus in quo de exalta
tione christi et ecclesie dilatatione.

Domine dominus noster val
de admirabile est nomen) tue divinitatis super omne nomen/
nomen ineffabile et inenarrabile non in iudea tantum) sed in vni
uersa terra. Per hoc te domine admiratur omnes qui incolunt
terram. **Q**uia filius tuus) quem tu magnificasti (elevatus est)

de terrena humilitate (sup celos) ad dexterā tuā sedens
sup omnes creaturas racionales exaltatus. **E**x ore
infantiū) iudeoꝝ (pfectā fecisti laudē) magnificencie
tue qui spiritu sancto inspirāte et instigante te deū et sal-
uatorē mūdi cōfessi sunt (ppter inimicos tuos) phidos
iudeos ofundendos (ut destruas inimicū) scz pplm iu-
daicū te psequentē et diabolu sue secte (defensorē)

Vere dñe admirabile ē nomē tuū. **Q**m video celos
opera digitoꝝ tuoꝝ lunā et stellas) in ornamenū firma-
mentū in quibz admirabilis potētia et sapiētia tua relucet.
Propheta admirās exultacōnē humane nature in xpō
ait. **Q**uid ē homo) scz vilis et miser (quod memor ei
es) eū a peccō liberādo (aut quis est filius hominis) a de-
(quod visitas eū) assumēdo eū hūanitatis naturā in
psonā filij dei visitasti eū verbū caro factū est et habitas-
uit in nobis. **O**mnisti eū paulominus ab angelis) qz
passibile et mortale fecisti) cuiusmōi angeli nō sūt facti
p meritū tñ passionis sue (gloria) resurrectōis (et ho-
nore) ascētionis sup oēs celos et angelos (coronasti eū
et constituiisti eū) caput et regē (sup omnia opa manūū tua-
rū) **O**mnia subieciisti sub dñio et ptate eius) ut pset
omibz et dñaretur cunctis ad nutū (oues et boues vni-
sas insup et pecora cāpi) **V**olucres celi et pisces maris
qui pambulāt semitas maris) ad que omnia dñia pui-
dentia se extēdit. **O**stensa tanta dignitate xpi cōclu-
dens ait. **D**omine) cui omnis potestas data ē in celo
et in terra (dñs noster) nostrā naturā assumens et in ea
nos redimens vere (valde admirabile est nomē tuum
in vniuersa terra)

Psalmus nonus in quo de iudiciaria potestate xpi.

Confitebor tibi domine cōfessione
laudis (in
toto corde meo) nō in pte tm̄ (p̄dicabo) excellētia (ques
dā) opa tua. q̄ (oīa certe sūt admiracōe digna) **L**es
tabor (interius (et exultabo) exterius intensa leticia (in
te) nō in rebz secularibz nō in iocūditate rerū labilū qz
ibi nō est vera leticia (psalla) ope gr̄as agens (nomini
tuo) qđ altissimū est.

Letabor dico et exultabo gr̄as agens. **Q**uia inimicus
hūani generis diabolus p te cōuerteretur retroz (li) defici
endo a pposito malicie sue et inimici nr̄i satellites (infirmā
būtur) in sua ptāte qz bonis nocē nō poterūt (et pibūt) in
die iudicij (a facie tua) sentētiāte et pūmēte eoz maliciā
Letabor in sup et exultabo tā animo q̄ corpore in te.

Quoniam fecisti iudiciū meum) sumendo humanam
naturam et penalitates eius ut pro me satis faceres (et
cām meā) fecisti et affirmasti aduersario meo cōdēnato.
q̄re meito (sup tronū) futuri iudicij cū maiestate magna
(sessorus es) iusticiā singlis tribuēs s̄m meita singloz
Increpassi) p p̄dicacōē aploz (gētes) de idolatria
cui erāt deditae (et perijt impius) diabolus amissa potesta
te q̄ a deo perijt ut (noīa) idoloz (deleueis) de terra (in
eternū) **E**rrores) diuersi quibus diaboli aīas occi
dūt defecerūt p xpm et aplos p magna pte in primo ad
uentū. In secūdo vero ex toto deficiēt (et ciuitates eoz)
demonū cultū deditas p p̄cipes catholicos (destruxi
sti) idoloz culturā a eis excludēdo et eas dei fuitio s̄b
iugādo **P**erijt memoria) idoloz et idolatraz (p som
nū) p̄dicacōis aploz et alioz p̄dicatoz (dñiuz) vero et
regnū xpi (pmanet in eternū) Ex meito illius iudicij q̄
iudicatus ē in mortē (paratā) hz ptāte (iudiciariā) ad

iudicandū (et ip̄e) cui p̄at̄er dedit om̄e iudiciū facē (iudicabit orbē terre et ip̄los in eq̄tate et iusticiā) vniūscuiusq; meiūs p̄mias digna reddēs. **E**t scūs ē dñs refugiu paup̄i) spū ip̄lo catholico. paup̄ aut̄ dicitur q̄ terrena cupiditate euacuatus celesti desiderat largitate distescere (adiutor in tribulacōne quando oportū est) illud est adiutoriū dulcissimū quod in necessitate prestat̄ur.

Et q̄ refugiu es et adiutor. **S**perent in te) nō in se aut in reb; q̄ t̄pis volubilitate p̄transeūt (q̄ nouerūt) p̄ verā fidē (potētiā et magnificētiā tuā. qm̄ nō dereliquisti) om̄ino absq; solacōne (querētes te) fide et sanctis opib;. Et ideo vos o fideles p̄ tātis b̄nificiis. **L**audate dom̄nū gratias agendo (qui habitat in eccl̄ia catholica) in qua illuminati celesti gratia p̄ fidē ōtē plantur deū (et p̄dicare inter gentes admirandā p̄uidentīā et studiosam diligentiā) in reparacōne humani generis.

Nolite timere si tiranni occidūt corpus.

Quoniam dominus nō est oblitus clamorē pauperū occisorū. quomā (recordatus ē clamores eorū) glorificādo eos et consolando et interfectores puniēdo (requirēns sanguinē eorū) de manu tirānorū aliquādo p̄ penā temporālē. aliquādo per eternā. aliquādo vtroq; modo.

Et p̄propheta in p̄sona ecclesie.

Oscrere mei dñe vide) oculos passiōis (depressiōē) quam sustineo ab inimicis meis.

Tu vide dñe. **Q**ui elongas me a p̄secutiōib; hereticorū et paganorū ac iudeorū et sectis eorū (q̄ sunt porte mortis) q̄ per eas est introitus ad eternā mortē (ut annūciem predicādo om̄ia opa laudabilia tua) per que nomen tuum eximiū toto orbe celebratur. annūciem dico

existentibus (in portis ecclesie) imitantis / que eccie tri-
umphantis filia est.

Quia exaltas me de portis mortis. Ideo exultabo in xpo
iesu saluatore electoru tuorum) exultabo etiam de pressio-
ne inimicorum meorum multi enim gentiles (in peccato quod fe-
cerunt) occidendo corpora sanctorum (obstinati mortui sunt) et
in infernum demersi. In laqueo mortis quem fraudulento
consilio sanctis viris (parauerunt comprehensus est pes eorum) ip-
sis pena mortis anime et corporis in sempiternum illaqueatis.
Cognosce iudiciaria preces dei iudicia facies) cum red-
det unicuique secundum opera sua (peccatores vero) ex opibus manu-
um suarum (comprehensus est) quod dignus sit eternis suppliciis.
Conuertere in finali iudicio (peccatores in infernum) quod erit
quoniam per suam christi dei cecidit in infernum profundum cuiusmodi sunt
(gentes que obliuiscuntur deum) scilicet in fine morietes sine penite-
ntia. Propheta de remuneracione sanctorum loquens ait. **R**emedio
In finali iudicio non est obliuio pauperis) spiritus etiam si vide-
ant aliquando esse in obliuione (patientia enim pauperum non care-
bit remuneracione) quia et si defertur non auferet auxilium dei a
Propheta spiritus puidens aduentum antichristi et **I**scis suis.
piculi magnitudie perterritus clamans ait.

Exurge domine) ad iudicandum excita potentiam tuam (non
pualeat facere quod vult homo) peccati scilicet antichristus homo pessimi-
mus in quo tanta erit versutia et preces ut sola virtus tua
possit superare eius nequitiam. et celerrime (iudicentur gen-
tes) que cum ipso seuerissime scelera magna facture sunt.
Constituere promissive (legislatores) scilicet antichristum (super
eos) qui eum sequuntur non ad regendum sed ad eorum ruinam et sub-
uersionem (sciatis gentes) qui antichristo adhibebunt scientia ex-
perientie (quomodo homines sunt) fragiles et stulti ponentes
fidem et spem in antichristo omnium hominum pessimo.

Not quid dñe recessisti longe) a sanctis tuis tpe an-
tixpi in quo (despicere videis eos) nō liberādo cito eos
in tā (oportuno tpe) qđ est tēpus tribulacōis.

Vere oportunū tpus erit sūuemedi fidelibz iustis. qm̄

U supbit impius) antixpus in potestate (paup po-
pulus xpianus obedire sibi nolēs (cruciabit) omi ge-
nere tormētoꝝ. verūtamen ipse et satellites eius (ophten-
dentur in consilijs quibz cogitāt) cruciari sanctos qz ipi in
fine cruciatibz pibūt cū dñs spiritu oris sui interficiet an-
tixpm. **S**upbiet quidē impius. **Q**m̄) tu antixpus
(hō peccatū laudabitur et bñdicetur) a suis adulatoribz
eleuatus in supbiā maḡ ac maḡ delectabitur (in crucia-
tibz scōꝝ) pccōꝝ antixpus ex omnia adulacone adherē-
tū sibi ita eleuabitur in supbiā qz (blasphemabit deum)
usurpās sibi dimitatis nomē quoniam (sū multatū dñe ire) di-
uine oītra se pūocate (non queret) penitētiā s; morietur in
sua obstinacōe induratus. **N**ō ē deus i conspectu eius)
nō enī considerat deū omnia agnoscentē nec considerat eū fu-
turū iudicē/et ideo (vie illius) cogitacōes consilia et o-
pera (sordent in omi tpe) vite sue. **A**uferētur) a memo-
ria sua (iudicia tua) et ideo nō metu et illa supuentura si-
bi pre elacōne et obstinacōe nimia (omnes vero inimici-
cos suos) reges terre potentia et dolis (sibi subiciet) ut
solus regnet et sedeat in templo dei extollens se super
omne qđ colitur et dicitur deus.

Et dicet) ex nimia elatione (in corde suo) ego secu-
rus sū in statu meo (nō moueboꝝ de gente in gentē) sup
omnes regnabo. dominiū enī meū stabile erit atq; firmū
sine malo) in quietudinis aut aduersitatis.

Quius os blasphemis) in xpm (et otumelis) in scōs
(plenū est amaris omniacōibz et dolis) decipiet mltos

(et lingua sua mādabit laborē et dolorē) inferri sanctis.
Sedebit) semp cogitans ponē occulte (infi dias) scis
(adherētibz sibi malis hoībz) huus scilicet cupidis quos
muneribz accumulabit sibi ut eoz osilio (interficiat in-
nocentē) scilicet fidelē populū sibi nō obedientē.

Oculi eius in pauperē) populū xpianū crudeliter (re-
spicient) quō de pauperabit eum/ (et quasi leo in spxlūca
sua meditabitur infidias) et artes quibus fraudulen-
ter possit xpianū ipsius sumere. **I**nfi diabitur rapere)
violētia (pauperē) ipsius xpianū. si vero sic nō poterit/ cu-
rabit (rapere pauperē) fraudulētia (dum) cū blandicijs
et posselliombz ad suas nequicias (flectere faciet)

Captū vero fideles. **I**n laqueo) pmissiōis diuiciarū
(humiliabit eū) trahendo eū ad osentiēdū ei/ et subici-
et domīnatiōi sue/ et cū antixpus nimia felicitate iocū
remiserit animū (inclinabit se) ad delicias et voluptates
carnalē. s; dño nō patiente eū amplius seuire in sanctos
repentino interitū a suo domino (cadet)

Merito cadet quomā. **D**ixit in corde suo oblitus est
deus) sanctozū suoz ut eos saluet (auertit faciē suā ne
videat) ea que i terra et in hoc mūdo agūtur vnde qz
diu seculū durabit sine fine regnabo.

Propheta ut p dicta mala cito fini-
antur petit accelerari iudiciū dicens.

Rexurge) a d iudiciū (dñe deus) q videris dñare p-
mittēdo antixpo tāta mala inferre sanctis tuis/ (et exal-
tetur ptās tua) in vindictaz eius (ne obliuiscaris tuoz
fidelū) **P**ropter quid impius) antixpus suis blas-
phemijs (irritabit deū) nisi qz (credit) qz deus tanqz nes-
ciēs aut impotēs (nō requireret) facta sua ad pumiēdum.
Sed ipse antixpus fallitur/ qm tu dñe qui nosti omnia

Vides laborē et dolorē quos scīs tuis intulerūt (et cō
 sideras) q̄liter anti xp̄m et oplices suos (tradas ī man⁹
 iusticie tue) ad puniēdū. Et hoc merito. **Q**uā tota sp̄s
 ppli xp̄iani ī te ē) ut eū ptegas. et ideo ip̄i tāq̄ (orpha
 no) paterno solacō destitūto (tū eis adiutor) **C**ōtere
 potētiā anti xp̄i (pccōris) ī se (et maligni) ī alios discu
 ties a te (pccm illius) si sit āplius vtile da purgacōz ele
 ctōrū (quō inuenietur) ultra ad hoc ēē vtile eo q̄ suffici
 ēter erūt purgati. **H**ic anti xp̄s et oplices dei ciētur ī ignē in
 fermi. **T**ūc destructo anti xp̄o manifeste. **A**nnoteſcet
 regnū eternū) et dñū xp̄i sine fine pacificū (p̄būt aut)
 anti xp̄us et oplices sui pagani iudei heretici et falsi xp̄i
 ani (de terra illius). i. de regno quo soli beati pfriuntur.
 In quo. **D**esideriū iustoz exaudiunt dñs ardorē vero
 desiderij eoz) ad participādū b̄titudinē tuā (intellexit
 clemētiā) **J**udicare ergo p̄ pplō xp̄iano hūili) qui eit
 ī fine mūdi p̄ eo ferēdo sentētiā sic (ut nō apponat ma
 gnificacē se sup terrā) supb; ille anti xp̄s ut fecit q̄ erit pu
 rus hō nō de⁹ licet a demōe possessus oñdet se tāq̄ sit de⁹
Psalmus decimus ī quo docet resistere hereticis
 qui fideles mūtāt ī suā prauitatē cōuertere.

Vox ecclesie.

In domino confido tenens eius fidē
qui ē mōs ī v̄tē
 cē mōtū (quō) ergo vos o heretici (dicitis aīe mee trans
 migra) ad nos qui sumus p̄ excellētiā sicut mons altus
 sciētiā et vita. O heretici petitis a me trāhite de veritate ad
 falsitatē / a luce ad tenebras hēitice prauitatis / hoc ego
 non faciā / q̄ si hoc facerē ero (sicut passer) īstabilis et
 vagus qui ad nequissimas p̄dicacōnes leuitate īcon
 stantis animi transfertur.

Ideo autē in domino confido.

Quomā peccatores) scilicet heretici(intenderūt potē
nā) verborū suarū (parauerūt) insidiosē (vba veneno
sua acutas sentētiās) quas de scripturis sanctis iuxta
volūtātē suā detorquēt ut ambiguīs et obscuris sentē
tijs vulnerent animas simplicū.

O dñe. Intellectū verū et sanū legis tue quē de sc̃ptu
ris sanctis p̃ sanctos tuos doctores ecclesie exponēdo
p̃fecte edidisti heretici male exponēdo (puerterūt et de
struxerunt) quantū in eis fuit qui falsis interpretacōibz
scripturas sanctas lacerare moliūtur ouertētes in quo
rūdā necem que a dño plata sūt ad salutē (iustus autē)
scilicet xp̃us (quid faciet) respōdetur q̃ reddet bona bo
nis et mala malis. Dñs) enī facit fideles suos bonos
(templū suū) inhabitando in eis per gratiā et inhabi
tando sanctificat et celestes efficit (in quibz ip̃e sedet)
Oculi eius in pplm xp̃ianū respiciūt) ei miserādo et ad
ipm p̃tendū (et oculi eius scrutātur) actus et cogita
cōes (filiorū hoīm) Dñs scrutatur) et inquit iustū
actus eius inq̃rēdo et hoc ad remunerādū impiorū autē
ad puniēdū (qui diligit iniquitatē odit animā suā) q̃
ei eterna supplicia preparat.

Propheta de pena malorū ait.

Soluit sup̃ peccatores laqueos) indissolubiles pena
rū q̃ eterne erūt pene eorū (ignis) inextinguibilis (fe
tor) intolerabilis (remorsus) conscientie inextingibilis. et
hec pene (pars calicis eorū) mensurabūtur iuxta modū
et mensurā meritorū eorū. **E**t hoc faciet dominus.

Quia iustus est et iusticias dilexit) vnūquēqz sc̃dm
op̃rū suū iudicans (et equitatē vidit vultus eius) ut
iustis p̃ma peccatoribz penas tribuat condignas.

Psalmus vndecimus in quo propheta
peccat a malis huius mundi liberari.

Saluū me fac dñe a mūdi malis et pi-
culis qm̄ in aliquo
alio nō ē salus/ideo timēre et exclamāte exaudi (qm̄ de fe-
cit sanctitas) in hōim̄ pauci sancti sūt inter tot malos
(qm̄ diminue sūt veritates) scz vite et doctrine et iusticie
a filiis hōim̄. Vere diminue sūt veritates a filiis hōim̄
qm̄. **V**ana scz falsa locuti sūt vnusquisqz ad decipiē-
dū (suū prīmū labia dolosa) existētes qz garrula ad ob-
latrādū et dolosi ad decipiēdū et vere dolosi sūt qz duplici
(corde locuti sūt) aliud dicētes et aliud i corde retinētes.
Dispdat dñs vniūsa labia dolosa) ut iudeoz qui do-
lose et fraudulēter loquūtur de xp̄o et hereticoz (et linguā
magmiloqz) arrogāte et extollēte se/ ut ē supboz ppo-
critarū et vanozū philosophānū. **Q**ui scz phi (dixē-
rūt linguā nr̄am magnificabimus) loq̄itate se extollē-
tes et de ptate labioz se iactātes dicētes (labia nr̄a) fa-
cūdia nr̄a sententie q̄s pferimus nr̄o ingenio et studio
habite sūt/ doctores (ex nobis ip̄is habemus) nō aliū-
de (q̄s nr̄ dñs est) a quo p̄dicta ut a dño cognoscamus
et cuius legi nos subiciamur/ quasi dicerēt nullus.
Quia mala p̄dicta faciūt dicit deus p̄r. **P**ropter mi-
seriā tollēdā quā sustinēt iusti (et gemitū eoz nūc) tpe
gr̄e ne diuina tribulacōne grauētur (apparebo) in filio
meo incarnato qd̄ añ in p̄ori sc̄lo nō feci. **D**onā in ihu
filio meo solacōz) pauperū (et potēter et efficaciter agā)
om̄ia (per eū) genus hūanū liberādo itaqz ei n̄l resistet.
Et hec certissime euement qz. **E**loq̄a dñi eloq̄a casta
sūt) nulla adulterina falsitate corrupta pulera pura et

rata sicut (argenti) examinati purgati multipliciter
ab omni terrena cōmixtione et ideo certissima habēda
sūt. ¶ Quia talia sunt eloquia tua. Tu dñe) pro certo
(seruabis nos) hic in pñtia ab hostibz ptegēdo p gra-
tiā (et custodies nos) liberādo ab omni generacōe ma-
lorū in futurū per gloriā.

Tu dñe seruabis nos. sed Impñ) qui sūt absqz pie-
tate religionis in deū et opassionis in proximū (in circū-
itū) vicioz ambulant nō ptingentes ad mediū virtu-
tis et ideo nunq̄ ad rectā possunt semitā puenire et per
consequēs peruenire nequeūt ad requiē beatā (secūdū
altitudinē) autē consiliū tuū qđ est incōprehensibile (mul-
tiplicasti electos tuos) in virtutibz per quas eos facis
ad participandā beatitudinē tuā peruenire.

Psalmus duodecimus in quo de desiderio
sanctorū patrū ad aduentū cristi.

Propheta in persona iustorū.

Usquequo dñe obliuisceris ^{me} pre-
sentia meā carnis differēdo (nūquid) hoc erit (finali-
ter) usquequo pñtia filij tui tā diu desideratā (abscondis
a me? Quā diu ponā consilia in anima mea) tractans et
considerās quādo uenies (quā diu) hanc afflictōis et in-
estimabilis anxietatis magnitudinē patiar otinē ex di-
latacōe aduentus tui? **U**squequo exaltabitur et glori-
abitur (inimicus meus) diabolus (sup me) qđ totū genus
hūanū habeat captiuū: (respice) mitte quē missurus es
(et exaudi me) cito ne dilacōe diutina totus mūdus ra-
ptus erroribz peat (dñe deus me?) cuius ego fuus sū et
creatura **I**llumina oculos meos) lumine tuo solacōis (ne
unq̄ obdormiā in mortē) mortalis culpe (ne qñ dicat)

insultando (mimicus meus) .s. diabolus (pualuā adūsus
eū) **Q**ui tribulāt me) .s. diabolus et āgeli eius (exultra
būt si motus fuero) a stabilitate fidei et a caritate tua (e-
go autē) non in iusticia mea (s; in misericordia tua speravi) ab
hīs tribulacōib; liberari. **N**ō tñ speravit / s; **E**x-
ultavit cor meū leticia interiori (in salutaris tuo) .s. xpo
quē et si carnalib; oculis nō videā interiorib; tñ oculis
fidei maior saluator ē oīm esse venturū. et ideo (cātabo do-
mino) mente et voce (q̄ bona) tādū desiderata et pmissa
certissime (tribuet michi et psallā) bonis opib; ad lau-
dem nominis tui altissime.

Psalmus. xiii. in quo propheta increpat
iudeos qui venient xpo nō crediderūt.

Populus iudaicus.

Insipiens vidēs xpm hūana carne testū et
in hūilitate (dixit) nō solū ore sed
etiā (corde nō ē) hic hō (deus) nec q̄ p̄dictus ē a pphētis.
Et ideo dixerūt. quia **C**orrupti sūt) dū a scripturaz
familiaritate recedētes i sensus p̄bati sūt incidisse viciosos
(abominabiles) .i. delecti et despicabiles in oculis dñi
(in cogitacōib; suis nō ē qui faciat bonū) meritorū mī
qui puenerint fide et caritate usq; ad xpm de quorū nu-
mero fuerūt omnes sancti noui et veteris testamenti.
Et hoc verū est. **Q**uomā deus) pater de altitudine sue
diuinitatis (psperit sup) iudeos patriarchaz et hōim ra-
tionabiliū (filios) ut videri faceret si aliquis forte dīmī-
tatē filij in assumpta hūanitate latentē vera fide agnos-
ceret et bona operatione requireret.

Quales autē repit oñdit dicēs. **O**mnes) tā maiores q̄
minores (declinauerūt) a rectitudine iusticie originalis /

totū enī huanū genus obnoxū fuit peccō originali qm̄
omnes (simul) in primis parētibz peccō infecti (mutiles
facti sūt). i. nō valētes cōsequi vitā eternā ad quā par-
ticipādā factus erat homo (nec) vnus reptus ē (qui fa-
ciat bonū) in eitoriū supne beatitudinis (nec etiā vnus)
inter filios hoīm (reptus est)

Vere mutiles facti sūt qm̄. **S**epulcrū patens est gu-
tur eorū. fetidos odores exalās (vrba eorū fetida sūt
et pestifera corruptiua bonorū morū) et ne soli precat (lin-
guis suis dolose agebāt) qz sub specie boni habēt filia
dolosa / dogmata labiorū suorū venenosa sūt et mortife-
ra (sicut ē venenū aspidū insanabile). Quorū os male-
dictione) id ē blasphemia in deū (et amaritudine) in pxi-
mū (plenū est) pmpri et expediti sūt affectus eorū (ad
effundendū sanguinē) cristi et suorū.

Duo sūt potissima mala quē iudei phidi incurrūt ex ope-
ribz eorū malis. primū est. **C**ontritiō) siue punitiō
in presenti per romanos / alterum est perpetua in futuro
(damnatio) vbi est omnis miseria / et hoc ideo (qz cri-
stum qui est pax nostra) cecati corde (intelligere nolue-
rūt que omnia ideo contigerūt quia (non fuit timor dei
ante oculos eorū)

Nō timēt nūc. sed **N**ō cognoscent omēs qui operā-
tur iniquitatē) quādoqz dei iusticiā: vtiqz cognoscent ex-
periēdo in futuro iudicio qm̄. s. viderint bonos ad eter-
na p̄mia dimitus mutari / se v̄eo ad eterna supplicia nūqz
fimiēda trāsmitti (q̄ deuorāt plebē meā) simplices xpia-
nos quotidiana rapina (sicut escam panis) cōsumerēt.
Hoc enī ideo cōgīt iudeis qz. **D**eū) verū veniētē in car-
ne (nō crediderūt illi) . s. in dāno rerū tpaliū (trepidauē-
rūt timorē vbi nō fuit) iusta racō timoris sic pilatus timorē

celaris ut iudei timore romanorū ne locū ⁊ gentē pderēt abiecto timorē dei xpm occiderēt. Cognosceret mqr. **Q**m deus in gnacōne iustorū ē iustus enī est ⁊ iusticias diligit. s; vos o miseri iudei (osiliū xpi in opis suscipere nolistis) q̄ ad vos venerat liberādos hūilē aduentū et osilia eius contēpsistis q̄ i eo nō vidistis pompā seculi. q̄ ideo i hūilitate venit ut quos vocabat doceret (in deo solo spem ponere) in rebus seculi transeūtib;.

Quos iudei contēpsistis id ē repulistis osiliū xpi hoc stultū fuit q̄ **Q**uis dabit vementē ex iudeis q̄ sit saluator israhel) et eccie gentiū nisi deus pater q̄ xpm dñm mittere dignatus ē oim recte credētiū saluator ē: q̄ (cū dāna uerit diabolū) q̄ impia crudelitate plebē dei pseq̄tur et tenebat captiua (exultabit ⁊ letabit iudeorū ⁊ gentiū populus) qm̄ ad regnū celorū diuina miseracōe puenerit.

Psalmus. xliii. in quo propheta querit
quis digne in presenā ecclesia deo militat
et in futura vita requiē sit habiturus.

Domine quis digne (habitabit in tabernaculo tuo (scilicet in presenā ecclesia militante in quo multi sunt corpore qui nō sūt fide. multi nomine qui nō sunt numine (aut quis requiescet in monte eterne beatitudinis tue:)

Responso.

Qui immunis ē ab omni labe) peccati mōrlis (⁊ operatur iusticiā) dei pcepta inuolabiliter obsequādo. **Q**ui loquitur veritatē) p ut existit (in corde / q̄ nō egit doli in lingua sua) aliud habēs i ore ⁊ aliud i corde ad decipiēdū primum. **N**ec fecit cuiq̄ hoīm malū) i facto nec corporaliter

nec spūaliter nulli fraūdes machīnatus ē (et opprobri-
um) detractiōis (aduersus p̄ximos suos) nō accepit
in corde temere aut lib̄ter criminatōribz credēdo aut
ore defectus eoz p̄teritos improp̄rādo aut ad eoz im-
famiā alijs p̄palādo nec in aure libenter detractores au-
diēdo. ¶ Qui ita fortis ē q̄. Ad mēbilū reputatus ē
in sp̄ctu eius malignus) diabolus vel homo mala sug-
gerens s̄z (timētes deū) utpote virtuosos dignos gloria
et honore (indicat et honorādo demōstrat). Qui iurat
p̄ximo suo) aliqua facturū (et non decipit) s̄z ea firmi-
ter obfuat (qui pecuniā suā nō dedit ad v̄surā et mune-
ra) ut innocētis causam deprimat (non accipit). Qui
facit hec) q̄ dicta sunt incōcussa stabilitate (in pace re-
quiescet in monte sancto dei monte felicitatis eterne)

Psalmus .xv. in quo agitur de xp̄i resurrectione.

¶ Vox cristi.

Conserua me domine ^{inter pericula}
^{et libera me de}
morte et fac cito resuscitari de sepulcro et debes (quomā
speraui in te) nō in alio (et dixi dño) corde et ore et opere
(deus meus es tu) in eo q̄ homo sū et vere deus (quomā
bonoz meoz) aut alicuius alterius (nō egēs) hoc enī
est p̄priū tue diuinitatis qui fons ē omnis boni sed ego
secundū q̄ homo et mei egemus bonis tuis.

¶ Inter alia a patre meo hoc obtinui q̄. In sanctis) a-
postolis et discipulis meis qui spe (ciues sūt terre viuēz
tiū mirifice adimpleuit volūtates meas) illustrādo e-
os luce sue sapientie et scientia p̄dicādi et confirmando
miraculis p̄dicātiōes eoz.

Bene autē mirificasti volūtates meas p̄ sanctos meos

apostolos qm̄ et si. **M**ultiplicati fuerint) apō gēte
 (cecitates idolatrie) nichilominus p̄ ap̄loꝝ meoꝝ p̄ di
 catō iē dimissis idolis ad fidē v̄lociter occurrēt. **N**ō
 congregabo) p̄ apostolos (conuentus fidelū) secūdu rī
 tū veteris legis. nō enī cōuentus eoꝝ erūt carnales nec
 (de sanguinibꝫ) p̄cudū p̄piciatus cōgregabo eos (nec
 memor ero nomē eoꝝ p̄ labia meoꝝ) q̄ noīa illa antiq̄
 q̄ infideles habuerūt / p̄ sequēte grām sūt om̄mutata / p̄us
 enī dicti sūt filij ire. filij diaboli. filij carnis. post aduētū
 dñi sacris fontibꝫ renati appellati sūt xp̄iani. filij dei. ami
 ci sp̄sli. **P**ortio enī hēditaria mea) et meoꝝ nō ē ter
 rena tota delectatio (et potus meus) q̄ meoꝝ nō ē carna
 lis s; ē deus (tu) p̄r (es qui) p̄ meritū passionis mee (re
 stitues hereditatē) eterne glorie (meis) quā in adā p̄
 diderūt. **L**imites hereditatis mee) q̄ si sorte (cecidē
 rūt) nō tñ casu aut fortuitu s; tue dīmitatis disp̄sitiōe (in
 p̄clarisqꝫ) nō in animalibꝫ hominibꝫ s; i sanctis fide doctri
 na et miraculis fulgētibꝫ (et hēditas mea p̄clara ē in) mi
 chi placet. et cara ē licet nō mūdo. **B**enedicā dñm) gra
 tiās agēs (q̄ tribuit michi intellectū) quo oīa michi no
 ta sunt et meis intellectū dedit qui p̄us indocti erāt (in
 super) inter alia mala mea ē q̄ (renes mei) id ē iudei ex
 quibꝫ secūdu carnē descendī (increpauerūt me) vexans
 do in iniurijs et blasphemijs et v̄beribꝫ (usqꝫ ad mortē)
 increpauerūt me iudei. s; in hijs attēte et p̄uide. **A**spi
 ciebam dñm existentē in conspectu meo semp) ut om̄ia
 iuxta volūtātē suam agerē om̄ia trāsitura otēmnā (qui
 a dexteris est michi) ut in eo stabilis p̄maneā et ideo mi
 chīl sinistri michi p̄ualet.

Propter hoc) q̄ ita fauet in dñs ut stabiliter i eo p̄
 maneā letatū ē cor meū) gaudio interiori (et exultauit

lingua mea) exterius alacri sermone (in sup) preter p-
dicta creuit michi leticia quia (caro mea) non deficiet in
interitu ut inimici mei existimant s; (in spe) resurrectōis
certissima (requiescet) tanquā dormiens in sepulcro.

Letatū est in sup cor meū. **Q**uā nō derelinques) more
omni (ammā meā in inferno) vbi descendet ad liberā-
dū scōs s; gaudēs et triūphās capta pda reumita corpi
ascēdā in celos (nec patieris corpus meū) a te sanctifi-
catū (videre putrefactiōē)

Non solū pdicta facies in o iā pro me. **N**otas fecisti
hōmib; vias vite) ut in mādatis tuis hūiliter ambulā-
tes mortifere supbie venena declinarēt (et adimplebis
meos leticia cū vultu tuo) ita ut nichil vltra desiderēt cū
facie ad faciē te viderint i quib; ego sū q̄ etiā (delecta-
cōes) habebūt (i bonis tuis) eternis sine fine duraturā.

Psalmus. xvi. in quo ē oracō xpī ad prēm p se tēcā.

Vox xpī ex humanitate.

Exaudi domine iusticiam ^{meā} ^{cla-}
mantē ad te impleas quod iusticia mea petit et diligē-
ter (ausculta ad deprecacōē meā) liberādo me a malis
Aurib; tue clementie (percipe orationē meā) susce-
perat ex corde meo (nō in labijs dolosis sed simpli-
cib; nō alia ore profero et alia mente retineo.

Exaudi in q̄ q; hoc i oratione mea peto ut. **J**udiciū
quo iudicatus sū a pilato et a iudeis (manifestetur pro-
dixisse) de noticia et voluntate tua et (oculi tui videāt eq̄-
tate) iudicādo inter me et illos retribuēdo michi pmiū
resurrectōis. iudeis vero penā cōdignā sue iniquitatis.
Ideo scē pater fac qd peto. qm̄ **P**robasti cor meū
utrū tibi obediēs es; et utrū usq; ad mortē tuis iussib;

parerē et hoc p multas iudeorū i me irriliōēs et molestias
(et visitasti) adūsitate tribulacōis (et igne) acerbissi
me passiōis (me examinasti / qnō ē inuēta i me iniquitas)
h sp huilē et obedientē et iustū me p omnia pbasti.

Ceterū ita iustus inuentus sū et patiēs. **Q**uod nō loqua
tur os meū opera hoīm) que non oportet. nichil o pater
locutus sū nisi quod ad tuā gloriā pertineat (ego susti
nui vias laboriosas) passibilitatis et mortalitatis pau
pertatis et afflictōis et passiōis. non p culpa mea sed
(p verba) q̄ pcesserūt (de labijs tuis). s. de pphetis op̄lē
da. **P**erfice gressus meos) actiones meas quibz in
hoc mūdo q̄ si quibusdā p̄dibz ambulamus o serua (in
mandatis tuis usqz ad finē) vbi est meritorū ac p̄mij
tota pfectio ut imitantes me (nō moueātur abs te)

Qm̄ exaudisti me alias certissime me scio exaudiēdū et
ideo **E**go clamaui inclina aurē misericōdie tue m̄) huili
(et exaudi verba mea) q̄ sequūtur. **M**irabilis fac mi
sericordias tuas) quibz me v̄tutibz fulgere et miraculis
coruscare cōcedis id ē ad effectū p̄duc q̄ si nō credāt
tū sub admiracōe aspiciāt ne misericōdie tue vilescant et mi
nus aspiciētur. tu fac hoc qui (sperātes in te i eterna vita
cōstitues. **R**esistētibz michi) iudeis q̄ demoniaco in
stinctu aduersus me seuiūt qui dextera tua sū p quē pis
gnus pacis dedisti mūdo (custodi me) secūdū huma
nitatē ita diligenter (ut custoditur pupilla oculi.)

Sub munitōe alarū tuarū) id est misericōdie et caritatis
(protege me) et meos (ab instātia impiorū) demonū et
iudeorū (qui me) et meos (affligerūt) usqz ad mortē.
Ita affligerūt q̄ **A**mici mei) iudei (circū dederūt vi
tā meā) gladys et fustibz o silijs et infidijs volētes eam
perdere (adipem) id est abūdantē maliciā suā (tanta

obstīnacōne firmauerūt) ut absq; ulla mīscēdia psequerētur me (os īsup eorū locutū ē) ostra me (supbiā) dicētes aue rex iudeorū ⁊ huiusmodi. **P**roiciētes me) extra ciuitatē q̄si locus de me macularetur (circū dederūt me) nō obsequio sed furore ī cruce quasi ad spectaculū oueniētes ut me deriderēt ⁊ hoc ideo (q̄ oculos) cor dis eorū (statuerūt) nō eleuare ad deū (s; declinare ad terrā) suā ⁊ gentē conseruandā putantes se locū ⁊ gentē ⁊ diuicias amissuros si xpm nō occiderent.

Susceperunt me) principes iudeorū a pilato dicente eis / tollite eum et secundū legem vestrā iudicate (ut leo famelicus paratus ad predā) et populus reliquus iudeorū (hic catulus leonis pmanēs ī infidijs) ut sue crudelitatis votū more ferarū ī me adimplerēt. **E**xurge dñe) ad vīdictā ostra iudeos. quē dormire arbitrantur mali aut īmīqtates hōīm nō curare dum michi nō s̄buenis (et pueni) factū eorū vīdicta execracōis ⁊ destitue eos et deice eos ut locū ⁊ gentē pdant p quib; retnēdis me filiū tuū occiderūt (eripe animā meā ab īmpio) diabolo resuscitādo me a morte illata ab īmpijs (fra meā tuā) id ē animā meā qua vsus es tanq̄ framea ad debellādū regna īmīqtatis (cōtra hostes v̄tutis tue.

Diuide hos inimicos) v̄tutis tue (a paucis) fidelib; q̄ habitāt īsrāxel ⁊ disp̄tīre ad diūsas orbis ptes (ī vīta eorū) q̄ (de peccatis) que tanq̄ tenebre a lumīe v̄ritatis tue abscondūtur (plena ē memoria eorū) ita ut obliuiscantur deū. **S**aturati sūt) vicijs ⁊ peccatis (q̄ ip̄i sibi genuerūt) o īmīqtas execranda audiebat sensus eorū mandata dñi illi saturabātur sordib; peccatorū (et dimiserūt reliquias) sue maledictōis (paruulis suis) et posteris suis clamātes peccatū eius supra nos et sup filios

nros. **E**go aut in iusticia) id est cum victorie triumpho
(apparebo in conspectu tuo) quoniam mundum ab interitu mortis
sanguinis mei effusione saluauero/ad te assumptus fu-
ero (satiabor) omnibus bonis repletus (cum apparuerit glo-
ria tua) in sanctis electis meis qui in me crediderunt.

Psalmus. xvij. in quo de leticia resurrectionis christi.

Vox christi in memoriam tanti beneficii dicit.

Oligam te domine ^{to to corde meo}
^{quod tu es (fortitudo)}
quod super inimicos meos fortior existo quod (tu es firma-
mentum) patientie in tolerantia aduersariorum (et refugium meum)
quod in alijs munitionibus non confido (et liberator meus) de
inimicis meis. **A**pe etiam est. **D**eus meus) adiutor meus
qui me creauit secundum quod homo (adiutor in tempore tribula-
tionis et eo adiuuante) sperabo in eum) quem in preterito sepe sensi
adiutorem. **P**rotector meus) contra insurgentes hostes
quod non de me presumptum (et firma celsitudo salutis mee) ad-
dissipandos inimicos (et susceptor meus) per gratiam cum tri-
umpho. **E**t ideo per hijs omnibus. **L**audans) non mea
gloriam sed gloriam dei querens et illi vniuersa tribuere quam digna-
tus est cuncta prestare (et inuocabo) intus in corde meo (do-
minum) et sic per dei adiutorium (ab inimicis saluus ero)

Vox prophete in persona generis humani.

Ab initio saluus ero et hoc michi necessarium est quod **C**ircu-
dederunt me dolores) non de rebus mundi sed dolores domini (morta-
lis) qui per peccatum intrauit in orbem terrarum (et iniquitates abun-
dantes et rapide ut torquentes conturbauerunt me) **D**olores)
generis ex timore (infernus) circudederunt me per occupauerunt
me laquei mortis) id est originale peccatum unde est mors quod ante li-
gauit me quam ex propria voluntate peccare quod ante quam nasceretur.

ab ipso conceptu me reddidit obnoxium. **I**n hac tanta (tribulatione inuocaui dominum) in oratione mea quod est unum et singulare inter mala remedium (deum meum clamaui) qui solus potest tante calamitati medicinam afferre.

Et ipse dominus et deus meus. **R**exaudiuit de celo) quod est templum glorie eius (vocem meam/et clamor meus) quo clamo pro mundi salute (introiit in aures) potentie et clementie (eius) **R**exaudiuit) autem (dominus vocem meam) quia in carnationis tempore per predicationem christi et apostolorum (comoti sunt) multi peccatores interiorius per contritionem ad penitentiam et qui terrenis erant dediti (contremuerunt) exteriorius (diuitie et honores et dignitates) quas superbi habent in seculo que dicuntur (fundamenta eorum conturbata sunt et commota) ut iam spes falsa mundi non habeat firmitatem in cordibus hominum et hoc quia (innotuit eis ira dei) contra peccatores.

Ascendit lacrimosa deprecationis penitentium) cum cognouerunt quid comminetur deus impiis (et feruor caritatis) a facie domini procedens in hominibus (exarsit) ita ut qui per peccata velut carbonem extincti et tenebrosi remanserant rursus spiritus sancti gratia (accensi) et illuminati reuixerunt et ex mortuis primis viuere incipiunt esse (carbonem)

Et hoc adueniente filio dei in carnem quem. **I**ndelmauit altitudinem potentie et sapientie sue (et descendit) ad nos naturam nostram humanitatis in unitatem sue persone assumens (et diabolus) quem metes obnubilat (sub pedibus eius) est subiectus. **E**t ascendit) secundum humanam naturam super omnem angelicam celestitudinem et (superat eius sublimitas) universas sanctarum animarum virtutes quem velut pennam se a terrenis timoribus in auras libratius attollit. **O**bscurum) id est profundum) posuit incarnationis misterium) divinitatem suam carnis nube tegendo.

(ipm) ex omni parte ecclesia q̄ ei militat (ambit) sic cen-
trū cui fide et caritate om̄es fideles diuiguntur licet p̄ spe-
cie videāt eū nūc nec etiā per scripturā multū clare qm̄
(obscura ē) in p̄phetis et in alijs p̄dicatozibz (q̄ veluti nu-
bes) a terrenis eleuati cōpluūt verbū dei. **O**bscura est
dico sc̄ptura. In op̄acōe fulgoris q̄ erit in ospectu ma-
nifestacōis eius) qm̄. s. videbitur facie ad facie p̄fulgide
et splēdide p̄ alijs (nubes). s. apostoli trāsiert a iudeis
ad gentes/ trāsierūt qui dē ut (grādo) obimigracōibz
dura cor da feriēdo et (ut carbonēs ignis) hūana cor da
igne diuine caritatis et ardore fidei accendendo.
Per q̄s nubes. s. p̄dicatores. Inconuit excelsus dñs)
verba cōmīnacōis contra malos (et idē altissimus de-
dit vocē suā) suauē. promittendo im̄ensa p̄mia iustis
(grando) respicit p̄missionē factā bonis.

Misit apostolicos viros (sagittas suas) per veloci-
tatē cursus et strenuitatē officij virtutū pennis recte vo-
lātes (et dissipauit viciā in eis) ad quos misit illos/ et in
manifestacōne sue potētie (multiplicauit miracula et con-
turbauit eos). i. pre admiracōe et pauore reddidit oēs
stupidos. **E**t aperuit) veritatē duoz̄ testamētoz̄ q̄
sūt (fontes aquarū) salientiū i vitā eternā aplis quādo
cristus aperuit eius intellectū ut intelligerēt sc̄pturas.
ex tunc ex eoz̄ p̄dicacōe (reuelata sūt) dicta p̄p̄hetaz̄
que ante nō intelligebātur sup quos totius eccl̄ie (fun-
damenta) locātur.

Verū dñe licet ista exterius ab aplis p̄cesserint sicut a
ministris tñ facta sūt te interius docēte et opante. nam
Ab increpacōe tua dñe) increpacō eoz̄ habuit effi-
caciā et p̄dicacō eoz̄ (ab inspiracōne spūs sancti) inspi-
rātis et docētis (iram tuā) futuram timendam.

Vox ecclesie est de tēporibz xpianis.

Hoc totū factū est qđ deus p̄r **O**siit) filiū suū (de se-
ip̄o sūmo) añ secula natū (qđ accipiens carnē in vtero vir-
ginis assumpsit me de pplis multis). s. iudeoz ⁊ gēalū
collectā ī sp̄sa; sibi fedē sempiterno. **Q**ui eripuit me
de inimicis meis) mūdo carne ⁊ diabolo (fortissimis) et
potissime a demomibz (qđ oderūt me) et opus erat (qm̄ cō-
fortati sūt sup me) qđ vincē potuissent mhi fortior adue-
niss; qm̄ eoz potēā cōtriuiss;. **N**reuerēnt me inimici
mei) p̄ualēdo in t̄paliter ad affligendā t̄palē vitā meā
(in t̄pe p̄secūōis) marārū s̄otra istas afflicte ē (scūs ē
dñs p̄tector meus). **E**t eduxit me) de āgustis carna-
libz q̄s patiebar (in latitudinē) solacōis ⁊ bone sp̄i cū
p̄seuiciā p̄secutorū numerus augebatur fidelū ⁊ hoc bo-
mtate sua nō meritis meis (gratis enī elegit me ī spon-
sam sibi). **E**t retribuet in dñs) ī p̄nti (secūdū iusticiā)
mee bone volūtatis quā ip̄e in me opatus ē (et fin puri-
tatē operū meoz) qđ vicis nō sunt admixtā (retribuet
michi) in futuro vitā sempiternā. **E**t hoc retribuet in.
Quia studioissime custodiui vias dñi) dilcōnē dei et
caritatē pximi (nec impie gessi) recedēdo p̄ p̄ccm (a deo
meo). **E**t hoc custodiui. **Q**uā oīa iudicia eius) scz p̄-
ma iustozū ⁊ penas impiorū flagella corrigēdoz ⁊ tē-
ptacōnes p̄bandozū p̄seueranti ⁊ templacōne osidero
(et iusticias eius). s. flagella michi inflicta (nō repuli
a me) s; patēter sustinui. **P**erseuerabo ī innocētia mea
in qua vocatus sū. **E**t obfuabo me ab iniquitate mea)
quatenus iniquitatis antiquē calamitatibz nō inuoluar
(et ita immaculatus adhærebo ei) qui nō patitur osortū
maculatoz cū sit sanctus sanctorū. **E**t hoc cit qm̄ scō
qđ. **R**etribuet michi dñs) ī futuro (secūdū iusticiā meā

et secundū puritatē operū meorū) q̄ semp sūt (in aspectu
dīnitatis eius) ¶ Dixi secundū iusticiā meā et puritatem
manuū mearū non ideo q̄ hec a me sūt s̄ a te sūt q̄ ad
hoc q̄ hō sit sanctus p grām necessario. **Q**uā scō tu eris
sanctus) effectiue. i. sanctificās illū et ad hoc q̄ (sit inno
cens) necessario (tu eris innocens) id ē innocētā tribu
ens siue innocentē faciens. ¶ Et ad hoc q̄ aliquis sit.
Electus) id ē separatus a societate malorū necessa
rio (tu) eris (electus) effectiue. i. elector eius. et si hō
diabolū (puerū) psequitur cū ip̄o pariter (sbuertetur)
Quā p̄lm̄ hūilē) cristianorū (saluū facies) cū i die iu
dicij ad dexterā collocabitur (et oculos sup̄borū hūilia
bis) q̄ cū puerſo adiutore suo diabolo sbuertetur et t̄m
in tartari p̄fundo mergētur quantū se ad altiora corde
tumido sustulerūt. ¶ Tu dñe. **Q**ui illuminasti) p̄fē
ctos. s. ap̄los et alios p̄mituos p̄dicatores qui mūdo
fuerūt (lucerne) et lumina quedā (illuminā) etiā p̄ do
ctores alios q̄ adhuc carnis obscuritate tenētur)
Et ideo rogo ut illumines me. **Q**uā si illumias (in tua
virtute eripiar a tēptacōe) diaboli ut nō cadā p̄ o sensū
(et in deo meo trāsgrediar obstaculū) qd̄ inter hoīes et
celū p̄ccā hoīm extruxerūt. ¶ Vere in deo eripiar qm̄.
Deus meus) talis ē q̄ (impolluta via eius) nichil enī
immundū p̄cipit / lex enī dñi immaculata est (et eloquia
sua) sūt purissima et splēdida (ut argentū igne exami
natū) et plenus pietate (qm̄ p̄tector est oīm sperantiū in
se. ¶ Prop̄hastra paganorū insaniā q̄ sibi deos multiz
fari auaritate finxerūt dicit. Bñ dixi deus meus. **Q**uā
quis deus p̄ter dñm) cui ex debito fuimus (aut quis de
p̄ter deū nr̄m) quē iustissime adoramus et colimus: q̄
diceret nullus quia alij sūt dñj falsi sicut idola gentiū.

Et ipse ē. **D**eus qui) primo armaruit me (et p̄cinxit vir-
tute) ut fortis sim et ad pugnādū cōtra diabolu siue ad
aggrediēdū ardua (et posuit immaculatā viā meā sine
sorde peccī) S̄ videtur vox xp̄i.

Et ipse deus ē. **Q**ui p̄fecit affectus meos) directos in
via dei agiles et veloces (tāq̄ ceruorū) ad trāhiliēda si-
ne lesione huius sc̄li impedimēta vmbrosa et sp̄mosa (et
collocauit et fixit) in celo cordis mei int̄lionē et desiderū.
Et ipse ē. **Q**ui me cautū ab em̄inētibz insidijs et prudē-
tē in expugnacōe diaboli fecit (et posuisti ut arcū eneu
brachiā mea) dādo m̄ inflexibilē cōstānā ad b̄n opan-
dū. **E**t p̄texisti me ad salutē) q̄ fortitudo mea parū
p̄desz m̄ p̄tectio tua adessz (et potētia diuinitatis tue)
hūanitatē meā assumptā in eterna maiestate cōstituit.
Disciplina tua) paterna q̄ quos diligis corripis (cor-
rexisti meos) dirigēdo (in finē) debitū. i. in eternā salutē.
(et disciplina tua ip̄a meos docet) p̄ mouēdo ad meli-
ora. **N**ec in itinere meo impediuit me angustie t̄pales.
In latā fecisti caritatē meā opantē hilariter etiā in
b̄n̄s q̄ s̄btus me sūt) mortalibz ut nō habeā cor strictū
p̄ auariciā vel irā vel h̄mōi et sic (nō sūt infirmata) p̄ mala
mūdi (vestigia meorū operū) q̄ imp̄ssim̄itāda seq̄n̄tibz
me. **N**ō sūt infirmata dico vestigia mea s̄. **D**erisc̄qr
inimicos meos) q̄ doctrīne mee contradicūt (op̄hendā il-
los) in racōe q̄ nō habēt quō possent resistē (et nō ouer-
tar ab increpacōe illoz donēc deficiāt) **C**ōfringā il-
los) tribula cōmbz (nec poterūt p̄seuerare) adūsus me s̄
potius (cadēt s̄btus p̄d̄s meos) plenarie mehi s̄biecti.
Doc totū ē ex eo q̄ tu dñe **P**reāxisti me virtute) ut pa-
tiēte fortitudie iniquit̄ adūsā superāre (et eos q̄ insana sp̄i
racōe tra me intumuerūt s̄ plāis p̄dū meorū s̄biecisti.

Animicos meos iudeos aliquos eorum (dedisti michi
dorsum) quia in salutiferam victoriam fugati emerferunt subito
christiani facti discipuli mei ut paulus et alij plures (et
eos qui in odio meo obstinato manserunt dispersisti) per orbem.
In qua dispersione. **C**lamauerunt ad homines vel deos quos
coluerunt auxilium petentes (sed non erat ex eis qui saluos fa-
ceret eos) quia solus deus potest saluare qui deficiente eis
auxilio humano clamauerunt (ad dominum. nec exaudiuit eos)
quia iudicauit eos indignos exauditione manentes in sua
malicia. **E**t post dispersionem. **C**onminauit eos ad vilem
statum et instabilem redigendo (ut puluerem qui ante faciem ventis
semper mouetur et spargitur) et ut vilissimum (lutum platea-
rum) qui ab omnibus calcatur (delebo eos). **E**xripies me de
contradictionibus populi iudeorum qui semper michi contradixit et
ereptum ab illis perfidis (constituens me) ut sum (caput) et re-
ctor (gentium) ut iudeis exclusis gentibus imperem. **P**opu-
lus gentium (quem non visitauimus) presentia corporali vel lege aut
prophetis (fuerunt in) fuit tunc latrunculi michi credendo et adora-
do et colendo (in auditu auris) quia oculis non vidit me predican-
tem et miracula facientem (obediunt) apostolice voci audito euangelio
credidit. **L**aus ista gentium. exprobatio est magna iu-
deorum. **N**on sic iudei sed ipse primus. **F**ilii) sed nunc facti (ali-
eni mentium sunt) blasphemantes contra me (filij alieni in uetera-
ti sunt) in peccato in infidelitate sua (et claudicauerunt) quasi uno
pede debiles quia vetus testamentum tenentes et nouum respuentes
claudi effecti sunt. claudicant etiam a semitis suis lege et prophete
sequentes litteram non spiritum et traditiones suas potius quam dei.

Vox est exultantis ecclesie.

Illi autem mentium sunt et claudicauerunt. **V**iuit dominus) in se
vita nobilissima et vita sempiterna. viuit autem etiam in me
quem in presentia mea semper conspicio in quem firmiter credo

bñdictus deus meus) et laudatus p bñficijs collatis
 (et exaltetur actō salutis mee) ut toto orbi dñetur p fi-
 dē et deuocōz. ¶ **O**eito bñdictus es tu. **D**eus q das vim
 dictas m) de inimicis meis me vlciscēdo sū dēdo eos m) et
 fidei tue vñ (sūdis ppos sū me) ut q ante erāt contumaces
 ad te oūli fiāt p ficia deuocōne sūiecti. tu dico (liberator
 meus de inimicis meis furiosis) et feruida malignitate
 succēsis. **E**t etiā tu excelliorē me facies omibz psecu-
 toribz meis) rationabile enī ē ut qnto altius ira surre-
 xerūt inimici tāto amplius exaltetur q p tulit (a viro imi-
 quo) scz quolibz heretico vel scismatico q pueri dogma-
 tis imiq̃tate crassatur (eripies me) ¶ **P**reter ea) q di-
 cta sūt q insurgētes adūsus me humiliasti (confitebor tibi)
 confessioe laudis (in diuisis gētibz) et voce et ope mōm tuū
 glificabo. ¶ **O**eito laudabo qm̃ ipse. **M**agnus ē faci-
 ens et ondēs toto orbi terraz salutes) q̃s xp̃us rex ab
 eo constitutus opatus ē in hūano gñe et q̃s continue opatur
 i credētibz (et ē facies misericōdiā xp̃o maū forti) et liberatori
 resuscitādo eū a mortuis et ad dexterā sedē fecit et misericōdiā
 etiā facit (eius spūali p̃plo in eū credēti et hoc sine fine)

Psalmus. xviii. in quo de incarnacōe domini.

¶ Apostoli dicti.

Ali p cellitudinē seruacōis (enarrāt) gentibz
 (gloriā) maiestatis xp̃i in q̃ est equalis p̃ri
 et ip̃i apostoli dei (firmamentuz) qz virtute spūs sancti
 firmati (annūciant opa dñi) que secundū hominē gessit
 scilicet natiuitatē passionē et mortē et huiusmodi.
 Ecce q̃ discrete apli p̃dicāt qz nō om̃ia omibz. apli enī
 tāq̃. **D**ies) clara spūalis et p̃fecta (diei). i. clari et spi-
 ritualibz ac p̃fectis auditōibz (eructāt pleitudinē sui lu-
 mis) dñe sapiētie secreta ruelādo sū auditoribz infirmis

carnalibus et tenebrosis ipsi apostoli auditorum talium infirmita-
tio descendentes qui (nox) facti (indicant) non sapientiam que est
de omnibus ut quod verbum est in principio apud deum / sed (scientiam) que est de
humanis ut de humanitate christi et passione eius et huiusmodi
grossa respectu aliorum. Et hoc predicacionis officium apostoli tam
mirifice expleverunt ut omnibus linguis loquerentur.

Non enim sunt lingue aut genera dicendi per que loquen-
tes (non audirentur) et intelligerentur (voces eorum)

Qui apostoli etiam ita late predicarunt. quod **I**n omnem par-
tem ambitus terre exiit verbum predicacionis et fama miracu-
lorum eorum (et in fines orbis terre verba eorum) per se aut per
alios a se missos unde ante defecit eis terra que lingua.

Propheta narrat quid predicaverunt apostoli.

Dei filius. **N**osuit corpus assumptum in quo venit pu-
gnare contra inimicum (in sole) id est in manifestacione mundi
quod qui invisibilis erat factus est visibilis oculis hominum (et
ipse dominus tanquam sponsus) ecclesie copulatus quam sibi copu-
lauit casto et impolluto amore (precessit) in mundum (de tha-
lamo suo) sibi ouemienti id est de intacto utero virginali.
Qui letus spirituali leticia. **U**t gigas fortissimus et ce-
teros homines insuperabili virtute transcendens (festinauit ad
currendam viam) quam suscepit per redempcionem humani generis
qui (a summo) pre(egressus) per eternam generationem venit in
mundum factus homo. **Q**ui pacto humane redempcionis ope
ascendens in celum. **D**ecurrit plenitudinem divinitatis usque ad
equalitatem patris que super omnes celos exaltatus spiritum sanctum super dis-
cipulos misit (de cuius gratia domus nemo est que digne petat et
non recipiat) ipse enim omnium electorum suorum corda accedit et
illumiat. **P**ropheta commendat legem quam apostoli predicant. Pri-
mo a latere quod **L**ex domini deus enim illam dedit contra mani-
cheos negantes legem veterem esse a deo. Secundo a sanctitate et

puritate q̄ (immaculata) oīa enī mala excludit nichil
enī immundū aut malū ꝛcedit tanq̄ licitū. ꝛtrarū facit
lex machometi. Tercio ab vnilitate q̄ (ꝛuertēs aīas). s.
de malo ad bonū de infidelitate ad fidē. ꝛtrarīa facit do-
ctrina hēticorū. Quarto ab infallibilitate veritatis ꝛ cer-
titudis q̄ (testimoniū dñi si dele) plenissimā veritate reco-
gnitū ꝛ adimplēs qđ ꝓmisit / qđ nō facit doctrina phi-
losophorū. Quinto a suauitate gustus q̄ (sapiētiā) q̄ dele
et at affectū (ꝓstās hūilib) nō tumida se elacōciat āti-
bus qđ nō facit sciētia mūdānorū. **I**usticie dñi recte) q̄
nō aliter ꝛgnoscat̄ fecisse q̄ docuit (letificātes corda) bo-
norū sꝑe ꝓmꝓ eterni (ꝓceptū dñi). s. nouū testamētū (lu-
cidū) clarū et immaculatū q̄le a ꝓre luminū ꝓdire ꝛcet
(illuminās oculos) nō carnales sꝫ mētis q̄ dīno mūnere
spūaliter clarificātur. **T**imor dñi sanctus) q̄ dicitur fi-
lialis ex amorē scō ꝓcedēs (ꝓmanet) ī scīs (ī scīm scīi)
caritas eius nūq̄ excidit ex q̄ orit̄ (iudicia dñi). s. mā-
data dñi ī veteri ꝛ ī nouo testamēto scripta sūt (vera)
q̄ immutabili veritate ꝓseuerāt (iustificata ī semetīꝓo)
quia dñinent manifestā iusticiā vnde nō egent alterius
auctoritate ut firma ꝛ iusta habeātur q̄ ī ꝓius dei.

Et quia talia sūt iudicia dñi et eius ꝓcepta merito sūt
ꝓferenda om̄ibꝫ rebus mūdi delectabilibꝫ scilicet diuis-
tīs secularibꝫ et delectacōibꝫ corporalibꝫ.

Vere aut̄ sūt dulcia. **E**tenī seruus tuus q̄) vere et de-
uote fuit tibi expit̄ (et custodit ea) ope adimplendo
q̄ (ī custodiēdis ē illis retributiō multa) scilicet beat-
tudo sup̄na īcomꝓrehensibilis et ineffabilis.

Sed q̄ timeo dñe ne lōge fā a iudicijs tuis ꝓ occulta
delicta mea q̄ q̄ impossibilia sūt bñ ꝛgnosci oro ab om̄i-
bus ꝓccīs mūdāri dicēs. **Q**uis enī delicta). s. tā maiora

q̄ mīora tā omīssa q̄ obmīssioīs peccā (p̄fecte intellī-
gīt) nullus mīi tu q̄ omīa nosti / ideo (ab occultīs meis
mūda me et ab alienis) q̄ suadētīb; demomb; aut ma-
lis homīnīb; fiunt (parce seruo tuo)

Ideo peto mūdari a peccīs meis omīb; . qm̄ **S**i nulla
eorum fuerint michī dominata tunc immaculatus ero) a
crīmīnali macula et sapient michī iudicia tua (tunc autē
emūdabor a peccō) supbie q̄ dicta est peccm̄ maximū / tū
q̄ ea cecidit diabolus et hōiem traxit / tū q̄ mīitū ē omīs
Ideo etiā mūdari peto q̄ si emūdatus fuēo a **Peccā.**
peccīs. **E**loq̄a oris mei) sc; oracōnes et laudes erunt
talīa (ut opliceāt tibi) cū pcedāt ex mūdo corde (et me-
ditatio cordis mei) erit talis ut grata sit et accepta (in
ospectu tuo sp) qui intus vides et osclētiā purā inspīcis.
In ospectu tuo dico. q̄ tu **D**ñe es adiutor meus) in bo-
nis agēdis et redēptor meus) a malis. adiutor ut habi-
tēi caritate tua. redēptor ut liberes me ab inīq̄tate mea.

Psalmus. xviij. in quo propheta tāgit diui-
nitatē cristi sc; sacerdotalē et regalē.

O criste.

Audiat te deus pater in die passiōis
tue qui vere appellas-
tus est dñs (tribulacōis) in qua tanq̄ sacerdos offe-
res ei hostiā pro nobis (et protegat) te virtus dñi popu-
li xpīani. **M**ittat tibi de sancto) id est de ecclesia (au-
xiliū) eam ad credentiū generacōnē tibi formādo sicut
euam ade ad generacōnē carnalē in paradiso (et de sps
on) id ē de dñitate p quā speculatur omīa (tueatur te)
Memor sit omīs sacrificij tui totius passiōis tue ei⁹
memores nos faciēdo (et locaustū) in quo totū i cruce
te p nobis deo obtulisti / placidū et acceptū deo (fiat) et in

leticiā resurrectōis ouertat. **T**ribuat dñs) effectū et
efficaciā passiōis tue (iuxta desiderii et intencōne tuā) et
nō s̄m eorū crudelē intencōne qui passiōe intulerūt (et
om̄e filiū tuū) ōpleat qm̄ om̄ia alto ōsilio facis.

Ideo hoc oro o xpc qz **L**etabimur ī salute) quā nob̄
p tuā mortē ōperatus es (et in nom̄inis tui participacōe
magnificabimur) cū a tuo noīe dicti sumus xp̄iani.

Impleat dñs om̄es p̄ecōes tuas) nō solū quas ī ter
ra fecisti sed etiā eas quas in celo facies interpellans p
nobis. nec inde dubito qz ex nūc anteq̄ fiat p spiritū p̄
phetie (m̄ mōstratus est) qm̄ dñs resuscitabit xp̄m suū a
mortuis. **E**xaudiet illū) orantē dñs (de celo scō suo)
vbi sedēs ad dexterā p̄ris interpellat p nobis (in cui⁹
fortitudine v̄tutis et potētie) salus spūalis ōsistit fidei
tū. **R**eprobi vero volubili succēssiōe tēporaliū bonorū
que quasi rote voluūtur et trahūtur.

Non in currib⁹) sup̄bis efferuntur honorib⁹ atqz in eis
exultant (nos autē) serui dei sp̄em nostrā figentes in ex
teris (in noīe dñi inuocabimus diuinā clementiā)

Gipsi reprobi sumib⁹ peccatorū suorū et rerū tēporaliū
cupiditate (ligati ceciderūt) de sp̄e celesti in mortē et r
nā (nos vero) electi (surreximus) ab infidelitate ad fidē
a vicis ad v̄tutes (et erecti sumus) auxilio gr̄e tuē ad
otēplāda et amāda celestia qui p̄mo tortuosi fuimus in
p̄ccis. **D**ñe saluū fac regē) xp̄m/resuscitādo cū a mor
tuis qz saluo rege salui erimus ut ip̄o sedente a dextris
tuis et interpellente p nob̄ (exaudias nos) p eū (in die
necitatis nr̄e)

Psalmus. xx. in quo de duplici natu
ra in cristo diuinitate et hūanitate.

Propheta loquens ex parte hūanitatis xp̄i ait.

Domine in virtute tua <sup>et omnipotē-
tia maiesta-</sup>

tis tue (letabitur) cristus (rex) regū. et in eo q̄ per eum
disposui saluare mūdū (exultabit vehementer)

Desideriū cordis eius). s. animā suā ponere p̄ redē-
ptione mūdi et desideriū gloriificacōis sui corp̄is et desi-
deriū vocacōis credentiū (tribuisti ei) ocedēdo ut hoc
sicut vellet impleret (et peticōes labiorū suorū) que ex
volūtate deliberata p̄cesserūt (nō fraudasti) qm̄ omnia
que fieri iussit impleta sūt

Et hoc ideo erit. **A**nde p̄uenisti eum in bñdictōm̄
gratie tue) ab instāti ocepōis (posuisti in sup̄ in eo hoc
nozē et virtutē regie dignitatis) sup̄ omnē creaturā.

Vitā). i. resurrectōnē gloriōsā (petit a te tribuisti
ei) accelerādo resurrectōnē et petit a te (lōgitudinē die-
rū) et tribuisti ei indeficētē immōrilitatē (in seculū seculi)

Magna est gloriā xpi hōm̄is. in eius salutarī) resur-
rectione demōstrata in qua innotuit potestas sibi data
in celo et i terra (gloriā et magnū decorē addes sup̄ eū)
cū in celo ad dexterā tuā collocaueris.

Et vere magna est gloriā xpi hōm̄is. **Q**uomā dabis
eū in bñdictōnē) hīs qui in te credūt ut in ip̄o benedi-
cātur omēs gētes sic p̄missus fuit abrahe (letificās eū)
secūdū hōiēs (in gaudio) qđ sui habebūt vīsiōē vultus
tui. **E**t merito hoc est. **I**n rex) hō xps ut hūlis cor-
de (sperat i dño) solū (et i misericōdia altissimi) exequēda p̄
eū hūano generi (nō oturbabitur) hūliās se et obediēs
usq; ad mortē crucis. **P**ropheta de punitōe malorū.
O xpe ex quo talis et tātus es. **I**nueniat vltrix ptās
tua) cū ad iudiciū veniēs puniēdo p̄cā (om̄ib; inimicis
tuis) q̄ eā in hūlitate nō agnouerūt iniurias patientē

et maiestas tua) in iudicio apparēs (inueniat) ad puni-
endū (omnes qui te oderūt)

Et sic erit qm̄ **P**ones eos) scilicet peccatores qui cō-
tra regulas domini obstinata mēte vixerūt (similes cli-
bano ignis) datos p̄p̄ciis flāmis ex omni p̄te (in tēpo-
re manifestationis tue) in iudicio ad eos cōdemnandū
(dñs in vīdicta sua oturbabit eos) p̄ferens cōtra eos
sentētiā dānacōis dicēs. **I**te maledicti in ignē eternū q̄
(deuorabit eos) nō cōsumēdo s; eternaliter affligendo.

Fructū eorū) quē habuissent (i terra). s. viuētū si cre-
didissent xp̄o (p̄des) q̄ nō crediderūt a mādatis eius
otumaci spū resistēt (et imitatores eorū) vel quos sedu-
xerūt nō deputabis (inter filios hōim) quos i hēditatē
sempiternā vocasti.

Eritō inter alios iudei p̄būt.
Quā declinauerūt in te mala) v̄ba dicētes q̄ demoniū
habes et huiusmodi (et cogitauerūt cōsilia) maligna di-
centes expedit ut vnus moriatur p̄ pp̄lo et cetera. s; ista
nō (potuerūt stabilire) iuxta volūtātē eorū nesciētes q̄d
dicerēt. Verū quidē dictū est sed malo voto p̄batū est.
Tolerabūtū aut iudei in vita p̄senti sed nō sine pena.

Quā pones eos dorsū) id est in fuitūtē sbiciēdo (et in
extremis vite tue) que sūt passio et mors (p̄parabis) ap-
tabis (malā eorū intencōnē) occidēdi te ad salutē hu-
manī generis que inde seq̄tur. Illi ita cogitauerūt depri-
mere s; **E**xaltare dñe) scilicet in gloria resurgēdo et
ad celos ascēdēdo et hoc (in virtute deitatis) et merito
huilitatis a passionis a nos (cātabimus) intērius deuo
cōe cordis (et psallemus) extērius deuo cōe op̄is a anū-
ciabimus (excellētiā ptātis tue) et mirabilia q̄ gēssisti.

Psalmus. xxi. i quo agit̄ de passiōe a resurrectōe xp̄i

Xp̄us homo om̄ia p̄uidens quali iam vicina passione
p̄motus ait ad patrem.

Deus deus meus ^{racōne hūanitatis a}
^{te create} (respice in
me) in afflictōne mea pendēt in cruce (q̄liter me dereli
quistis) in manibz iudeoz me p̄seq̄ntiū traditū eoz volū
tati. q̄liter nō me p̄seruas a morte michi p̄paratas q̄ me
respōdēs s̄būigit (lōge a salute mea) cor palii. i. q̄ nō re
fuer a morte tpali faciūt (v̄ba) clamoris (mēbrozū me
oz) postulātiū mortē meā sine q̄ eoz delicta expiari nō
possunt quoz delicta quod dāmō sua dicit q̄ p̄ eis penā
ip̄e sustinuit. ¶ Signū qđ me dereliquisti ē. qm̄ **D**eus
meus clamabo p̄ diē. s. circa horā nonā h̄eli h̄eli cetera
et (p̄ noctē) p̄cedentē pater si possibile est trāseat a me
calix iste (et nō exaudies) s̄ hoc qđ nō sim exauditus in
hac mea oracōe nō scribetur (ad inspiciētiā meā) q̄i nesci
uissem quid aut quō p̄terē. sed ad sapiētiā maximā q̄
cū modus iste hūane liberacōis p̄ passionē meā fuerit
ouemētissimus ut sic hō solueret qđ debebat et deus redi
meret q̄ poterat. s̄fermaui voluntatē meā volūtati tue q̄
me ad hoc misisti, Quāuis enī non me in hac mea ora
cōne exaudisti tñ nō me totaliter dereliq̄sti sic iudei cre
dūt dicētes deus dereliquit eū et cetera. sed **T**u habi
tas in me sancto tuo inseparabiliter mūdū tibi reconci
liās cuius (laus est in ecclesia) que ē cōgregatio vidētiū
te p̄ fidē. ¶ Hec est consolacō mea q̄ **M**atres anti
quos in te sperantes audisti et liberaasti a malis) quādo
expediuit eis. quia ex hoc cōgnosco q̄ nunc me audires
si scires in expedire. **A**d te clamauerūt p̄res antiqui
in oracōe (et liberaasti eos) de fuitate egipti et de captiui
tate babilōis (in te sperauerūt) et nō in alio. et ideo (nō sūt

ofusi) q̄ affectu sūt liberacōne q̄ liberacōes fuerūt figu-
re q̄dā hui⁹ liberacōis p̄ mortē meā facte. **E**go autē
l̄sm maior omib⁹ natura q̄ deus ⁊ merito q̄ scūs san-
ctorū dei nichilomin⁹ (v̄m̄s) et vilis sū i⁹ sp̄ctu iude-
orū vñ spuerūt i facie meā ⁊ alapis eā cederūt tāq̄ ōtēpti-
bilē ⁊ ita vilis reputatus sū ut nō videar reputari (hō) s̄
nullius fortitudinis ut v̄m̄s abominabilis. vñ factus
sū (opprobriū) ap̄ maiores sac̄dotes ⁊ scribas (et abie-
ctō) ap̄ omunē plebē. **D**ñs) hui⁹ mali tā maiōes q̄
miōres (vidētes me deriserūt locuti sūt labijs) me vitupādo
et blasphemādo (⁊ mouerūt capita) sua irridētes ⁊ dicētes
v̄ba q̄ sequūt. **S**perauit i dño). s. p̄re suo ut ait (eripi-
at eū) de manib⁹ nr̄is eū crucifigi nō p̄mittēdo. vel si nō
eripiat saltē (saluū faciat eū) a mortuis resuscitādo qm̄
ut ait (deus p̄r diligit eū) **H**ec mala m̄ illi fecerūt sed
p̄cor dñe ne discesseris a me. **Q**m̄ tu es q̄ sup̄ naturam
nasci fecisti me) de v̄gine gl̄ia v̄ginitatis eius pmanēte
(sp̄s mea a iuētute mea i te iactatus sū ex vtero). i. ex
quo factus sū hō ut tu solus esses sp̄s m̄. **O**ro dñe ne
discesseris a me s̄btrahēdo auxiliū tuū quē **D**e v̄tre ma-
tris mee deū meū cognosco ⁊ colo) et hoc necesse ē (qm̄
tribulatio passiōis mee p̄xima ē) sc̄dm̄ tēpus q̄ imminet
(⁊ nō ē alius q̄ adiuuet) eripiēdo me de manib⁹ iude-
orū nisi tu solus deus. **D**escribit ordīnē passiōis. **C**ir-
cūdabūt me m̄lti). s. p̄p̄li iudeorū dicti (vituli) q̄ ignora-
to dei iugo m̄cōn̄ deāta p̄ccitate lasciuiūt ōtra me xpm̄
cū glad̄ijs ⁊ fustib⁹ (tauri p̄m̄gues). s. p̄nc̄ps sac̄dotū
sup̄bi ⁊ grassitū die malicie ōtra dñm̄ recalatrātes (obse-
derūt me) ne possim eorū manus euadē. **A**p̄uerūt sup̄
me os suū) q̄i fere volētes me deglutirē existētes ōtra me
crudeles (sic leo rapiēs) inop̄hensiōe mea (et sic rugiēs

cū clamarūt crucifige crucifige eū. **S**icut aq̄ effusus ē
sanguis meus) ita viliter ap̄ te ⁊ abūdāter sic aq̄ effun-
ditur (et discipuli sūt discipuli mei) q̄ erāt futuri. firmamēta
corpis mei ecclēie q̄ relicto me fugerunt. **F**actū est cor
meū) horrore naturali terribilis passiōis imminētis (sic
cera) resolutū (in medio v̄tris mei). i. in p̄te sensitua.

Aruūt) in passiōe (v̄tus mea) op̄mione iudeorū (sic
testa) fragilis ⁊ mutilis ad aliq̄d notabile pagendū q̄
prius floruit multis miraculis (et lingua mea adhesit
faucibus meis) q̄ cū racōnabiliter posset respōdē ad ac-
cusacōnes om̄ino tacui nō respondi eis v̄bū. ideo etiā
aruūt q̄ ita vilē mortē me pati fecisti. **D**escribit ordi-
nē passiōis. Primo captus fui. **Q**uā circūdedērūt me)
iudei nō ut hōies s̄ ut (canes) rabidi. **S**c̄do illusus (ostē-
lū malignātū) iudeorū sc̄ sacerdotū ⁊ seniorū (obse-
dit me) vndiq̄ ad illudēdū ⁊ ut me mortē ad iudicārēt.

Tercio affixus cruci i qua (foderūt manus meas ⁊ pe-
des meos) grossis clavis affigentes ligno. Quarto ita
dure ⁊ crudeliter i ligno extēsus ut (ossa mea) hūanis
oculis (numerabilia viderētur) Quinto despectus q̄i pu-
rus hō p̄ pcc̄is suis mortuus. quomā **A**ph̄i ostēderauē-
rūt me et inspexerūt me) et despexerūt estimātes me pu-
rū hominē eo q̄ videbāt me talia patientē. Sexto nu-
datus vestimentis suis / vnde seq̄tur (diuulerūt sibi vesti-
menta mea) q̄ erāt plura et diuisibilia (et sup̄ vestē meā)
incōsutilē q̄ nō erat ouemēter diuisibilis (miserit fortē)

Tu autē dñe ne elōgaueris) usq̄ ad om̄inē resurrecti-
onē (auxiliū tuū) s̄ statim resuscita me et ita factū ē q̄
tercia die resurrexit (ad defensionē meā conspice) om̄ia
nocumēta quibz impedire resurrectōnē meā parāt amo-
uēdo. **E**rue a morte) q̄ velut gladius separat animā

a corpore (deus animā meā) scilicet ut nō detineatur multū
in morte (et de potestate inferi) qui more camino deuorat
animas (animā meā) innocentissimā (libera)

Salua me a crudelitate leonina) ppli iudaici. et (a cor-
mbus) supbie iudeorū (salua me humilē)

Quod p̄sancte si feceris. **N**arrabo nomē tuū) admirā-
bile gloriosū atq; sublimē (fratribus meis) apostolis et
discipulis. quod fecit qm̄ manifestauit eis resurrectionē
suā factā virtute dei p̄ris et in publico et manifestō (in cō-
gregacōne fidelū) post resurrectionē meā faciā p me-
os annūciari virtutē tuā (ad laudē et gloriā noīis tui.

Inuitat alios ad laudē dei.

Qui timetis deū) timore filiali (laudate deū) corde et
ore (et vniuersi imitatores fidei et operū iacob (glorifica-
te eum) corā omībus.

Timeat eū) timore reuerētie (omne semen) spiritua-
le (israhel) id est omnes fideles (qm̄ nō desperxit nec spre-
uit de peccacōne pauperis) scilicet xp̄i qui cū omniū diues
esset pro nobis omib; pauper esse voluit ut nos sua
paupertate diuites faceret. **N**ec auertit faciem suā a
me) repellēdo orationē meā ut resurgerē (s; cū clamare
ad eū exaudiuit me) resuscitādo me a mortuis.

Cristus ad patrē loquēs gratiarū actionē agēs ait.

Apud te laus mea) te laudabo omnia ad tuā laudē
referendo (in ecclesia) que est (magna) tam fidelū mul-
titudine q̄ bonorū amplitudinē spūaliū et (vota mea)
scilicet sacrificiū corporis et sanguinis quod volūtarie in
cruce obtuli (tibi offerri faciā) cōtinue in memoriā passi-
onis mee (in aspectu timētiū te) ut intelligāt et vrū cor-
pus esse et p illud se saluari.

Quod sacrificiū corporis et sanguinis mei.

Edent pauperes) spiritu. oteptores seculi. et huiles
(et saturabuntur) pinguedine diuine gratie (et laudabunt
dñm) spiritualiter exultantes (q̄ requirunt eū) cū cordis
desiderio (et uiuet corda eorū) q̄ digne sumunt illud hie
uita gratie (et in seculū seculi) uita glorie.

Sc̄tes remimiscuntur) p̄ p̄dicacōne ap̄lōz dei sui cuius
cognicōne licet naturaliter esset inserta diabolus obscu
rauerat et cognoscentes se esse in tenebris obuolutos (cō
uertuntur ad dñm de vniuersis finibz terre)

Et adorabunt eū) adoracōne latrie (aliqui de vniuer
sis familijs gentiū) **E**t hoc ideo.

Quia dñi) .i. cristi (ē regnū) gñaliter. ip̄e enī ē rex re
gū et dñs dñantiū (et ip̄e dñabitur gentiū) cui dictū ē a
patre postula a me et dabo tibi gentes hēditatē tuā.
Propheta ostēdit quibz sumere sacramentū altaris sit
dānosū scilicet reprobis de quibz ait.

Nō aduocauerūt) nō solū paupes .i. huiles et deuoti sed
etiā (pingues terre) terrenoz cupidit̄ sectatores. sed
diuersimodē. q̄ primi .s. boni sacramentaliter et spūaliter.
mali vero sacramentaliter tm̄ (et adorabunt) specietenus
nō simpliciter puro corde et licet simul manducent mali cū
bonis (in conspectu tamē eius cadēt) inuisibili casu per
peccata (omnes qui descendūt ab amore dei ad amorem
terrenorū. **P**ropheta in p̄sona cuiuslibet iusti.

Pingues cadēt sed **A**nima mea) qui paup sum et hu
milis (illi) scilicet deo (uiuet) ad honorē eius illi placebit
mandata obseruādo (et filij mei) p̄ imitacōne fidei (ser
uiunt ip̄i domino. **A**nnūciabitur dño) p̄ angelos nū
cios suos nō q̄ deum quicūq̄ lateat sed ut ip̄i ministeriū
impleāt (generatio uētura) generatio cristiana que ex
aqua et spū sancto erat deo largiente p̄creanda (et celi)

id est apostoli et doctores (annūciabūt) filiū eius q̄ ip̄e
iusticia p̄ quē om̄es iustificamur (p̄p̄lo q̄ nascetur) ex a-
qua et sp̄u scō (quē dōmīnus p̄destinauit) ante secula.

Psalmus. xxij. in quo de misericordia dei.
Vox ecclesie scientis se xpi passiōe sal-
uatā. et per gratiā baptismatis innouatā
iocūditate dulcissima confitetur dicens.

Dominus regit me ^{eripiēdo me a se-}
^{ductōnibz impio-}
rū sic bonus pastor regit oues suas. et eo regēte (nichil
michi deerit) de eo qd̄ est necessariū ad salutē et etiam in
temporalibz (in loco pascue) in lectione sacre scripture
(me collocauit) ut ibi pascar et reficiar. quia sermo diuī-
nus animā nouit saginare fideliter meditatū.

Sup̄ aquā baptismū quo reficiūtur q̄ integritatē et vi-
res amiserunt et aīa ariditate peccōrū sterilis ad bonos
fructus inserēdos diuinis muneribz irrigatur (educat-
uit me) spūaliter ad p̄fectū nutriēdo et post (aīam meā
ouertit) q̄ post baptismū de peccatrice facta est iusta de
fetulētā mūdissima destracta sine ruga sic ap̄lus dicit.

Deduxit me p̄ artiora mandata iusticie) et p̄fectiora
oīlia p̄ que iusti citius celestē cōuersaciōē consequūtur et
hoc nō ex meis meritis (s̄ ex misericordia nominis sui)

Vere deduxit me p̄ lemitas iusticie. q̄ **S**i ābulauero
in medio) huius vite q̄ est (vmbra mortis) q̄ caligīe
peccōrū ē obscura et ad mortē deducit (nō timebo mala)
siue oculta siue manifesta (qm̄ tu mecum es) p̄tectōr vite
mee cū quo nemo perire p̄t. **V**irga tua) scilicet leuis
disciplīa q̄ imponit infirmis (et baculus tuus). s. durior

disciplina que imponitur grandioribus non me affligerunt mortificando sed (consolata sunt) potius. sunt enim signa patrum amoris.

Consolatus etiam quod **P**arasti domine in conspectu meo (scilicet fidelium non infidelium) mensam sancte eucaristie ut in ea possent refici. O beata coniunctio. epulatio felix. saturitas fidei. esca celestis. parasti dico (aduersus eos qui) in aliqua puerilitate dimersi etiam dei suo grauius errore (contristant) **I**n qua mensa. **L**ibificasti spirituali leticia mentem (caput) anime mee (et calix) id est amor diuinitatis michi datus quo me inebriasti et obliuisci me fecisti omnium miseriarum et curarum huius seculi. valde (preclarus est) quoniam feces carnalium cogitationum et affectionum non miscetur in illo et perducit in super ad claritatem eterne vite. **E**t misericordia tua subsequetur me) quasi custos et pastor ut perseuerem in bono (omnibus diebus vite) presentis. **M**isericordia tua subsequetur me adiuuans et efficiens. **E**t inhabitabit in futuro (in celesti iherusalem eternaliter)

Psalmus. xxiii. in quo de glorificatione christi et hominis reparatione.

Propheta ostendit christum dominum esse orbis terrarum ut sicut nullus ab eius imperio probatus exceptus ita nec ab eius fide quis debeat esse alienus dicens.

Domini id est christi qui est rex regum et dominus dominationum (est terra) quam creauit et omnia quibus plena est et ornata (orbis terrarum cum habitatoribus suis. **Q**uia ipse iuxta maiestatem suam statuit) ut mare non eam totam occupet ut homines et animalia in ea possent vivere (et iuxta flumina preparauit). scilicet orbem. **P**ropheta querit quod

fit dignus qui in culmē virtutū possit ascendē dicens:

Quis) q̄i dicēt pauci(ascendēt ī montē) p̄fectōis iu-
sticie(aut quis) dignus ī illa eterna beatitudīe cū dño
sp̄ manere? **R**espondet p̄pha.

Durus) ī opibz(mūcus) ī cogitacōibz(qui nō
accepit ī vano animā suā) deputādo eā seu implicādo
rebus terrenis et caducis q̄ vane sūt sed magis appli-
cuit eā rebus spūalibz et eternis cū ip̄a sit creatura spūa-
lis et immortalis(nec iurauit ī dolo proximo suo) ip̄suz
fallaciter decipiēdo. **H**ic accipiet bñdictiōē a dō-
mīno) ī hac vita incrementū virtutū et alia beatitudinis
premiū. erit enim inter illos quibz ī die iudicij dictu-
rus est dñs. venite benedicti patris mei percipite regnū
et cetera(et misericordiā) totaliter liberantē ab cūi mis-
eria accipiet(a deo salutarī suo) crīsto qui vere est sal-
utaris a quo et pccā relaxātur et beatitudo tribuitur.

Tales enim qui predictis virtutibus student ascendē
ī altitudinem celestis patrie sūt **G**eneratio cōmuni-
ter omnū querentūz domīnū) et(qui faciē dei iacob)
videre cupiūt. **Q**uia nullus ascendit ī montē domi-
ni nisi predictis virtutibus polleat inquit propheta. o-
vos **P**rinces) ductores et rectores aliorz pccan-
tū(auferte) ab animis vestris vicia et peccata que sunt
(porte) quibus aditus fit diabolo ī cordibus hominū
O vos virtutes eternales p̄ quas est introitus ad eter-
nam vitam per quas enā rex glorie dignatus est intro-
ire(eleuamini) ut ī humanis cordibz exaltemini(et im-
troibit) ad ea p̄ fidē et caritatē crīstus q̄ est(rex glorie)
Propheta querit ad conuincendā perfidiā iudeoz.

Quis ē iste rex glorie) q̄ intraturus ē ad corda? **R**e-
spondet(dñs) qui absolute omnibz domīnatur(foris)

in rebus agendis (potens) contra potestates terrenas
quod nichil sunt in conspectu eius (dominus potens in prelio)
quo contra mortem et diabolum pugnavit et vicit in omnibus.

Repetit idem dicens.

At tollite portas principes vestras et eleuamini porte
eternales et introibit rex glorie)

Quis est iste rex glorie? Responso (dominus virtutum
celestium) id est angelorum vel super omnem virtutem et fortitudi-
nem et super omnia sublimis (ipse est rex glorie)

Psalmus. xxiii. in quo docetur vir iustus in aduersis
non murmurare sed diuinum expectare adiutorium.

Propheta in persona ecclesie.

Ad te leuaui ^{spirituali desiderio (animam me-}
^{am)} que carnalibus desiderijs
conculcata premebatur in terra leuaui ad te aplexandum
et contemplanum (deus meus) ego expositus in malis meis in
firmitatem in tua bonitate (confido) quam potens es iuuare et deo
(non confundar) de peccatis meis coram te et angelis tuis in fina-
li iudicio. Hoc quippe oro ut **S**imiles mei visibiles et
invisibiles et precipue illi qui serpentinis ac oculis fugge-
ssionibus insidiantes ad hoc malum me decernerunt non habe-
ant facultatem (me irridendi) ad quod parati sunt et cer-
tus sum de hoc quod peto quia (vniuersi qui) sub malorum
persecutione auxilium tuum fiducialiter (expectant non confundentur)
nec hic nec in futuro.

Sed **C**onfundetur in die iudicii (omnes inimici agentes)
rebus inutilibus (vanis et infructuosis occupati.
Ne autem sum de numero inique agentium. **D**ias tuas) per
quas itur ad te et per quas ad nos venis (demonstra mihi
dum) ne aberrem ab illis (et semitas consiliorum tuorum) que

ducunt in pfectionē maiore (edoce me)

Dirige me in veritate tua) ut recte et pie viua sicut veritas tua exigit (doce me) ut nichil puerse agam in quo a te exaudiri debeat. tu quia (tu es saluator meus) salus autem consistit in agnitione veritatis. tu (quia toto tempore mei tractatu expectavi) misericordiam tuam.

Propheta persuadet exaudiri in consuetudine semper miserendi dicens. **R**eminiscere miserationum tuarum) quas fidelibus semper impendisti (et misericordiarum naturaliter tibi insertarum) (que ab initio seculi sunt) nunquam enim sine misericordia fuisti nec peccati homini miseratione tua defuit. **I**ta domine reminiscere misericordie tue ut per misericordiam tuam. **N**on reserves) michi ad vindictam perpetuam (delicta mea) quibus viam equitatis dereliqui (delicta iuventutis mee) que scilicet audacter et precipitanter et ex fragilitate perpetraui et (que ignoranter gessi non reserves) ad vindictam. **M**emento mei) non secundum iram qua dignus sum. sed (secundum misericordiam tuam) que te digna est non pro merita mea que nulla sunt. sed (propter bonitatem tuam domine)

Fac fiducia motus sui ad petendum. quia **D**ulcis es et rectus dominus) misericors et iustus et (per hoc legem) dulcissimam et rectissimam (dedit errantibus in via) presentis vite. quod lex ut si vere peniteant misericordiam consequantur et saluentur si autem non eternaliter puniuntur tanquam sua misericordia abutentes. **D**iriget mansuetos) humiles et quietos (in iudicio) cum eos a reprobis discernet et ne declinent a via recta (mites docebit vias suas) quibus ad se pervenire possint. **I**n universa via domini) licet sint innumerabiles comprehenduntur tamen sub duabus que in omni opere domini simul sunt scilicet (misericordia

et veritas) misericordia. quia puenit cuncta bonitate. veritas. q. omnia sub integritate diiudicata hoc patet (requerentibus testamentum) nouum in quo xpus legitur passus et mortuus pro redemptioe nostra et requiritibus (oraacula prophetarum) que manifeste hoc attestatur.

¶ Propter gloriam nominis tui domine) quod est dulce et suauis (propiciaberis) oblato tibi sacrificio spiritus contribulatus (peccato meo) ipsum remittendo (multum est enim) excedit enim facultatem virtutis mee ad satisfaciendum pro eo. **¶** Quis est homo qui timet dominum) timore filialis: id est qualis et quantus: quasi diceret. iste est summe commendandus quoniam (deus statuit ei legem) diuinam naturalem quam dirigunt eum (in via) iusticie quam est pro omnibus eligenda (quam) voluntarie (elegit) seruandam ut sciat quid agendum et quid cauendum sit. **¶** Anima) sic timentis deum et amantis potest dissolutionem corporis et si non immediate consequatur perfectam beatitudinem recipiens simpliciter stolam usque ad resurrectionis tempus nichilominus interius (demorabitur in bonis) glorie dei videndo amando et laudando (et opus bonum eius hereditabit solidam hereditatem) in restaurati corporis quando in resurrectione stolam glorificationis corporis eripies.

¶ Firmamentum est dominus timentibus se) stabilis enim eos in fide sua et firmat in bono ne ullis temptationibus succubant quibus (etiam testamentaria disposicio dedit quod manifesta bit se illis) in quo est summa felicitas. **¶** Oculi) cordis (mei) super ad dominum) de cuius gratia confido quod euellat affectus meos de laqueo) diaboli a quo prius per voluptatibus seruatus capiebar. **¶** Quia oculi mei sunt ad te domine. **¶** Respice in me) pietatis affectu aspicientem te (et miserere mei) in effectum. locus enim est misericordie (quoniam vnicus) sine auxilio amicorum (et pauperum) a mundi rebus (sum ego)

Itē miserere mei qm̄. Tribulacōes cordis mei multiplicatē sūt et de aduersitatib⁹ exteriorib⁹ (que inuitabiles sūt) hijs qui pie in crīsto uiuere volūt (erue me) **V**ide hūilitatē meā in corde et habere eam gratā (et laborē meū) in corpore a hīs sacrificijs placatus (dimitte vniuersa delicta mea) **R**espice inimicos meos) ad reprimendū eos (qm̄ multiplicati sūt) nō solū foris infideles s; etiā intus in ecclīa nō desūt falsi xpīam (et odio iniusto) ⁊ sine causa (odeūt me) sine intermissiōe me psequētes. **C**ustodi animā meā ab eorū fraudib⁹ ne declinē ad lequēdā eorū (et erue me) si forte insurgāt aduersum me et si nō p aliud saltē ideo ut (spēs mea) quā habeo de te (nō sit michi ad confusiōē.

Qdeo erue me qz **H**om̄ adlaserūt michi) nam (innocentes) qui nec actu nec voluntate nocere voluerūt (et recti) q̄ in bono pficere studuerūt (adlaserūt michi) cōsensiōe cordis ⁊ vnius volūtatis (qz sustinui te) paciēter aduersitates sustinēdo. **L**ibera deus israel) populū tuū quē ad tuā visionē pdestinasti (ex om̄ib⁹ tribulacōib⁹ suis) quib⁹ interius vel exterius opprimitur.

Psalmus. xxv. in quo orat iustus a cōsortio malorū separari.
Vox viri iusti.

Iudica me domine ^{iudicio discretōis discernendo} me a pccōrib⁹ ⁊ dēnādis (qz innocēter in cessi viā huius vite et i dñō pfidēs nō pfirmabor) deficiēdo ab innocētia mea. **D**ixi dñe qz innocēs ego sū. **P**roba me) tribulacōes in mittēdo notū me (fac pbatū) et hoc nō ut innotescat tibi q̄ oīa nosti s; in et alijs. qđ post q̄ feceris (vire

cogitacões meas) igne spūs sancti si quā viciōrū ma-
culā in me inueniēs hāc oro (exuere) hanc spūs sancti
calore ssume. ¶ **T**empta me et vre dico nō presūptiue
dico sicut emēdacōnis grā qm̄ **O** misericordiā tuā toto
corde intueor) q magna sit et dulcis et i bonis tuis i quibz
bus ē (veritas) et iusticia (oplacui) fiduciā habeo q nō
simes me supra vires meas temptari.

Quia complacui in veritate tua. **N**on apposui cor meū
aut cōseni cōsilio eorū) qui in trāseūtiū rerū q vane sūt
fruiōne beatitudinē ponūt quod est oīm inq̄tatiū cau-
sa et ideo etiā (cū iniqua gerētibz). s. bēnicis aut scismaticis
q̄ questiomibz phicis scripturas diuinas depuare cō-
tendūt (nō me associāui) eorū. doctrinis ā impietatibz
cōmunicādo. ¶ **N**ō tñ vitāui siliū malorū sicut etiā **D**i-
ui cōgregacōne ipam malignātiū i malo pseuerātū (et
cū impijs) qui cultū dēi impugnant (placui nō habeo.
Sed inter innocētes conuersabor inter quos positus.
Lauabo) et mūdabo p penitentiā a cunctis viciōrū
sordibz (opera mea et mentē in qua tanq̄ in altari) sacri-
ficiū spūs s̄tribulati tibi offero (circūdabo) virtutibus
et bonis moribz quasi ornamentis ornando.
Cōuersabor. **I**nter innocētes ut audiā et addiscā) eorū
exemplo et instructōne (quomodo te laudē) et cū di-
dicero exponā alijs aliqua de tuis operibz que (omnia)
sūt (mirabilia) ¶ **E**t si ecclia tua adhuc habz malos ad-
mixtos cū bonis. ego tñ **D**ñe dilexi) in ecclesia tua bo-
nos et sanctos q vitā et doctrina sūt (decor domus tue)
sunt et locus (habitacōis glorie tue) quia nō suā sicut glori-
am tuā querūt.

Et quia ita me habui ita dilexi domū tuā oro ut deus.
Ne p̄das cū impijs) qui pietatē et cultū tuū abnegāt

animā meā) p̄dendo vel puniēdo eam nec (cū viris qui carnaliter viuūt) et p̄mū oderūt (vitā meā) qui a me valde dissimiles sūt. **Q**uorū op̄a iniusta sūt et iniqua et dextera eorū repleta ē muneribz) pro quibz iusticiā et iudiciū subuerterūt innocētes condemnarūt vexarūt vel interfecerūt. **E**go aut̄ innocēter) p̄ studiū sancte vite (ambulauī) et ideo (libera me) a p̄dicōe impiorū futura et in p̄iculis huius vite (misericordia tua) nō desinat me sed in om̄ibz me concommitetur.

Hoc fac dñe quia **D**ilectio mea et affectio) que facile labi solet nō recessit a rectitudine et fidei et iusticie inter cōcutientes hereses et mūdi grauer scūctes angustias semp̄ stetit immobilis et p̄stēs ī directō itinere mādatorū tuorū et ideo miserē mei. qđ si feceris qđ diu ero in congregacōibz hominū publice (benedicā te dñe) laudando et glorificādo pro bñficijs michi collatis a te.

Psalmus. xxvi. in quo vir iustus petit a deo grām ut sic in p̄nti pugnādo p̄ualeat oīra hostes spirituales ut puēmat ad regnū.

Propheta exaltās quēquā hoīm nō timere quoniam a deo fuerat illuminatus ait.

Dñs illuminatio mea ^{illuminās et docēs me cō-}tra tenebras ignorātie (et fortitudo salutis mee) roborās infirmitatē meā ut in bello possim resistere (quē ego timebo) nullū vereor vel timeo hostē infidiatorē vel persecutorē. **D**ñs p̄tector vite mee) ip̄e enī repellit omnes impetus et insidias hostiū meorū (a quo ergo trepidabo) habendo talem p̄tectorem a nullo. **D**ixi non timeo aliquē quia **D**um) persecutores nocē (appropiant

michi) ut corpus meū rabido dente lacerēt nō magnū
facio qm̄ nō timeo eos q̄ occidūt corpus aīam aut occi-
dere nō possunt. **¶** Quia dñs p̄tector vite mee ē. **¶** Inimi-
ci mei q̄ secūtur me infirmati sūt) nō potētes p̄ficē qd̄
intendebāt (et ceciderūt i ruīnā) aīe sue pueniētes. Si
fortitudo demoniorū. si impetus vicioꝝ. si molimina ho-
stū (aduersus me consistāt non timebit cor meū) qm̄ deus
bellator fortis pugnat p̄ me. **¶** Si exsurgat) fortius (ad-
uersus me plū) a p̄dictis inimicis (in hoc meo adiuto-
rio figā spem victorie) et remuneraōis āplioris glorie
eterne. **¶** Nā rē petij a dño) p̄ ceteris (ab hac requirā)
oracōne p̄seuerāter p̄ obtentu ip̄ius (ut in habitē in do-
mo dñi) scz militātis eccl̄ie ut q̄ diu viuonulla aduersi-
tas me excludat ab vnitāte fidelīū q̄ vnitātē et veritatē
dñice fidei p̄ orbē terrarū tenent s; in ea p̄maneā semp.
Hoc peto eo fine. **¶** Ut) tandē (videā) p̄ gustū (boni-
tatē dei) in qua sūma delectatio est et sūma pulcritudo
(et visitē celeste templū eius) vbi cū sanctis fruar cla-
ra contemplacōne eius.

¶ Ideo hoc michi spero. **¶** M̄ iam in dispensacōne verbi
sui incarnati) p̄ fidē et spem (abscondit me i die malorū)
hominū me p̄sequētū (et p̄texit me) ne lederer (in potē-
tia diuinitatis abscondita) sub hūanitate que fuit taber-
naculū in quo xp̄us cōtra diabolū militauit.

¶ Hoc etiā fecit qz. **¶** In petra) xp̄o (exaltauit me) dñs qz
in ip̄o et p̄r ip̄m p̄moueor de virtute in virtutē (et nūc)
in p̄senti vita (exaltauit mentē meā sup̄ prauos motus
et appetitus meos viciosos) ne mei dominētur.

¶ Post hec om̄ia q̄ fecit michi dñs. **¶** Circuiui) om̄ia bñ-
ficia memorie om̄endādo et potissime redēpcōnis bene-
ficiū et ego nō ingratus (immolau) in ecclesia catholica

1
toto orbe diffusa hostia ineffabilis laudis et corde et ope
(letabor in domino) et ideo tu audi vocem meam interioribus
quam aures tuas foris intentione direxi dicēs. Unā pe-
titiā dñō et cetera (exaudi me) dñe ex tua clemētia p illa
vna et (miserere mei) **T**ibi nō hominibus (aperui) in cor-
de meo ubi solus audis (desiderium meum). s. qđ aia mea
facta ad imaginē tuā (exquisiuit te) et nō aliquid extra
te pmiū nisi (vultū tuū) p sententiā visionis tue dñe (requira)
huc inquisi cōm p seueratē instabo qđ p ciosius aliquid
nō inuenio. illa enī est sūma felicitas et beatitudo omniū
scōr. **U**t aut inueniā quod quero dñe. **N**ō auer-
tas lumen gratie tue a me) peccatore qđ non est in manu
mea obtinere qđ peto et (nō) sinas me labi in peccatū per
qđ (declines in ira a seruo tuo)

Quia enī ego nō sufficio te inuenire nisi tu adiuues ideo
deprecor. **A**diutor meus esto) in hac via ut ad hoc p-
ueniā (nō derelinquas me) cū ceperis adiuuare (nec de-
spicias me) qđ ego mortalis te eternū audeo querere
qđ tu es (deus meus) qui ad imaginē tuā me creasti (et
salutaris meus) qui sanas plagas peccati mei. frustra
autē creasti et recreasti si mortales despicias.

Ideo etiā nō despicias me mortālē quia nō mea propria
a me commissa s; parentalis culpa est qua in hac mōr-
litate descendi. **Q**uā pater meus) adā (et mater mea)
eua (dereliquerunt me) expositū miseris p sentis vite. p
eorū enim peccatū mors intrauit in omnes homines (do-
minus autē) carne assumpta (assumpsit me) ad immorta-
litate. nō ergo despicias me.

Ex quo assumpsisti carnē meā **D**a michi legē (vivēdi)
(ut i via tua) regia firmiter p sistentis nec ad dexterā nec
ad sinistrā declinē (et dirige me i semitā rectā) et in hac

dirige me quia nō sufficit inchoare mihi pueniatur et hoc
(ppter inimicos meos) demones prauos hoīes appeti-
tus carnis et praua desideria q̄ insidiari nō cessant ut in-
peditū prestent in via eundi ad te dēū meū.

Ne tradideris me in uolūtatē psequētū me) nec fi-
nas eis satuari de malis meis (qm̄ insurrexerūt oīra me
testes iniqui) de me falsa dicētes ut remoueāt et reuocēt
me a te. s; tñ (mentita ē iniquitas sibi) qz ad dānū suū mē-
tū sūt. omne enī peccatū in suū redit auctorē.

Vir iustus oīsus de misericōdia dei ait. **N**ō obstāte psecu-
cōe inimicorū. et qz falsitas et mēdaciū increuerūt oīra me.

Credo uidē bona dñi) electis pmissa (in terra beata)
bona quidē uera et dulcia immōtalia sempiterna et inēmu-
tabilia ubi nullus falsitatis locus ubi nullius boni defe-
ctus. **Q**uia fortassis anime amanti hoc tardū uidet̃
sequitur vox consolatoria. **E**xpecta) patiēter (dñm)
secure qui nō fallit. omnipotens pmit. certus pmit.
verax pmit. qui mentiri nō p̄t. s; tu ut oīsequaris (virili-
ter age) nō remisse (oī fortetur co: tuū) ne lasseis a bonis
operib; etiā si mala eueniāt (sustine) psecuerādo. nō ne-
gatū putes qđ nōdū accepisti qz si differtur nō auferē.

Psalmus. xxvij. in quo est vox cristi
hominis de passione et resurrectione sua.

Ad te dñe <sup>sancte p̄r ex magno affectu (clama-
bo) auxiliū tuū inuocabo (ne fiteas a-
me) cū te de peccatis fuero s̄btalēdo michi bñficiū resur-
rectōis (et ne taceas) d̄serēdo me totaliter in passiōe.
alias (similis esse?) alijs hominib; (descēdētib; in lacū) in-
fermī sicut inimici existimāt. **Q**uod ne fiat. **E**xaudi</sup>

voce deprecacōis mee dū oro ad te) pro totius mundi salute (dū extollo manus meas) ī cruce (ut templū sanctū tuū) qđ est ecclia tibi oſtruā p passionē meā. ¶ **E**xaudi me dñe. ¶ **N**e simul me tradas) ī mortē (cū peccatoribz) simul. i. ex q̄ alij tradūtur causa simili. s. p peccatis suis (et nec p das me cū operatibz iniquitatē) eo fine et incencōe qua illi me tradent ut. s. nomē meū deleāt et extinguāt. ¶ **Q**ui. s. iudei inimici mei (pacē dolose loquūtur michi proximo) secū dū carnē et p impensam eis multiplicē misericordiā dicētes scimus qz a dō venisti magister et viā dei ī veritate doces si licet censū dari cesari (mala autē ī cordibz eoz) quia mala ītencōne interrogant ut. s. captū ī verbis rep̄hendere possent.

¶ **Q**uibz dabis retribuicōnē) o dignā (secū dū opera mala illorū) que michi intulerunt flagellātes cōspuētes et occidentes (et secū dū nequiciā ad īnuencōnum iporū) quibz falsa adīnuemebāt contra me / dicentes mei seductorē. demoniācū. et huiusmodi (retribue illis)

¶ **Q**uamuis ex passiōe mea sequatur vtilitas toti humano generi ad salutē. ¶ **T**ribue tamē illis mercedē scđm voluntatē malā et ītencōnē operū iporū) et sicut ipi rediderūt michi mala (ita retribue eis) mala. Et hec ideo otingēt eis. ¶ **Q**uomā nō intellexerūt opera domini) ī invisibilia ut verbū carnē factū esse (nec cōsiderauerūt opera manū eius) visibilia. s. miracula eius que sufficiens testimoniū phibeāt de eo cū a nullo alio taliter fieri possent. ideo (destrues illos) nūc p romanos irreparabiliter (qñō edificabis eos) postea ut solebas olim post captiuitates reducē eos s; de hac captiuitate nō reducēt. ¶ **S**ciens xp̄us hō oplēda esse omnia q̄ petebat q̄ iam ex auditus gratias refert dicens. ¶ **B**enedictus dñs qm

exaudiuit deuocōnē deprecōis mee.

Certe exaudiuit me dñs qm̄ **A**duitor meus ⁊ p̄tector meus est et in ip̄o sperauit cor meū in morte (et adiutus sum) in resurrectione.

Certe adiutus sū in resurrectione. **Q**uā in refluoruit caro mea) p̄cedēs de tumulto incorrupta impassibilis ⁊ gloriosa. vñ iam metu mortis consupto libera volūtate hilariter et gaudenter p̄ me et fideles meos (confitebor ei) confessione laudis.

Merito fideles mei confitebūtur ei qm̄ **F**ortitudo) in pugna ostra diabolū (est plebis sue) que credit ⁊ confidit in eo (et p̄tector omnī) qui passione filij sui sūt (redempti) tam in p̄nti q̄ in futuro eos oseruādo.

Interpello et oro domine sancte pater ut **P**opulum tuū ad salutē) pducas q̄ et meus est q̄ omnia mea tua sūt (et benedic eccl̄ie tue) que est hereditas tua virtutib⁹ et numero augendo (et rege eos) in hac mortali vitane declinent ad praua (extolle illos) a terrenis ad celestia eos glorificādo (eternaliter)

Psalmus. xxviii. in quo mouentur
fideles afferre spūales hostias deo.

Filij dei afferte domino volūmetip̄:
sōs nō cor:
ruptos errorib⁹ qui estis filij apostolor⁹ q̄ vos genuerūt p̄ euāgelīū (qui arices dicūtur) tū quia duces gregū fuerūt tū quia duob⁹ cornib⁹ id ē vtriusq; testamētī auctoritatib⁹ p̄ualuerūt ostra hereticos et sup̄sticiōes et idola q̄i dura fronte eos diruentes. **A**fferre dño deo p̄ri (gl̄iā) q̄ ē om̄is creaturē p̄ncipiū (et honorē) q̄ ē oīs creature finis. qđ tūc deo afferimus qñ exhibemus nos

tales in quibus deus honoratur et glorificatur / affertur domino
filio qui est noticia intelligentie paterne (gloria) predicando
cum equalis esse patri / et omnia opera vestra ad eius gloriam diri-
gendo (adorate dominum spiritum sanctum) qui est sanctificator et
inhabitor ecclesie sancte sue. Ideo affertur domino gloriam.
¶ **Vox christi** tam pro se quam pro suis fuit (super multos po-
pulos) super quos ipse christus rex glorie in humana natu-
ra terribiliter (intonuit) omniacione futuri iudicii et fran-
gore apostolice predicacionis per universum mundum quo me-
tes hominum ad questionem commouit.

¶ **Vox** predicacionis (domini) pro se et pro suis (in virtute) quia
cum operatione multorum miraculorum (et vox domini in magni-
ficentia) quia simplices et indoctos magnificos fecit in omni
sapientia cui non poterant resistere omnes sapientes mundi.

¶ **Vox** predicacionis (domini) pro se et pro suis (quasi confringentis
cedros) quia multos sublimes et altos diuites et po-
tentes de gentibus voce sue predicacionis conteret (confringet)
ad penitentiam et humiliabit sub iugo euangelii et eodem modo
(cedros libam) qui ceteris cedris sunt altiores iudeos
scilicet qui ratione legis se gentibus superiores gloriabantur
confringet ad penitentiam.

¶ **Succissa atque confracta in eis supbia.** Commouet eos)
humiliando (tanquam vitulum pingue) ad imitationem christi ut ipsi
etiam sint parati pro christo mori si sit opus quemadmodum
christus filius secundum carnem iudeorum fecit pro nobis omni-
bus qui iudei propter eorum superbiam dicuntur vnicornes.

¶ **Vox** predicacionis (christi quasi intercurrentis flammam
ignis) quia vicia carnis que concupiscentias resecat et pro-
hibet vox predicacionis pro suis (commouit) etiam gentes ad
fidem quam ideo (desertum) dictum sunt quia sine lege sine deo sine
prophetis fuerant (commouebit etiam dominus) ad fidem conuertendo

indeos qui dicuntur (desertum cades) quod interpretatur sanctum legis a quo sancto legis desertum sunt quoniam sanctum legis id est spirituale intellectum eius non habent.

¶ **Dox** predicacionis (christi quasi preparans ceruos) quod tribuit spiritum sapientie quibusdam perfectis qui veluti cerui repellunt venenosas linguas hereticorum et sicut cerui per spinas incedunt sine lesione ita ipsi per vanitatem mundi sine delectatione quibus dominus (reuelabit ea que alijs sunt abscondita) scilicet umbracula misteriorum et omnes que sunt (in templo) sic consummato pro tantis beneficiis (dicet gloriam domino) Ideo etiam date gloriam domino quia sanctos suos in ecclesia quasi in archa noe constituit. Inter fluctus huius seculi illos inhabitare facit) sicut seruauit inter fluctus et aquarum mundaciones existentes in archa noe et deinde in templo (sedebit dominus rex) regnans in eis et regens eos usque quo deducat eos ad portum (stabilitatis eterne.

Dominus virtutem populo suo dabit) contra huius mundi precllas et turbines dimicanti et tandem (dominus benedicet populo suo) in eum credenti et mandata eius obseruanti (in pace) eterna in seipso qui est pax nostra.

¶ **Psalmus .xxix.** in quo de resurrectione christi.

Xps homo gratias agens pro resurrectione sua inquit.

Domine sublimitatem tuam gloriose (laudabo) ampliando nomen tuum per multas gentes (quoniam suscepisti me) de morte in resurrectione deducendo me gloria immortalitatis. et quia non promissisti diu inimicos meos uideos et demones iocundari (et delectari super me) quia inimici qui letati sunt in cruce. in resurrectione tristes effecti sunt. et deuoti gaudio magno floruerunt. **D**omine deus meus clamaui ad te) in passione/et sanasti

me) in resurrectione ab omni corruptione et infirmitate
carnis qz i corpe glorioso et immortali me resurgere fecisti.
Celeriter o dñe. **E**duxisti ab inferis animam meam) cum
alijs animabus sanctis qz ibi detinebantur (saluasti me de lacu
infern) ubi sunt anime peccatorum ne sicut illi preceps ca-
dere in mortem. **Q**uia autem resurrectio qz precessit mi capite
speratur i membris sic promissus est eis hortatur propheta ut agant
gras deo dicentes. **A**d deo vos **D** sancti dei) has promissio-
nes habentes (psallite dño) bñ operando (et laudate eū)
qz ex sua bonitate (et sanctitate memor sunt nrī ut sancti-
ficet nos. **A**d deo etiā psallite dñm et confitemini dño. **Q**uoniam
ira eius cito transiens est) qz si aliquñ irascatur suis ad cor-
rectionem est et i breui tpe (vita) vero (in voluntate eius)
siue propicia cor eius ē. nō enī vult mortem peccatoris s; ut con-
uertatur et viuat. **U**nius misericordie et clementie diuine
signū ostendit propheta dicēs. In tā modico tpe sicut est inter
Desperū) et matutinū fletus ira dei ad misericordiam si im-
pescere ducat (fletū) peccatores puniendo cito transibit (et
immane) dabit (leticiā) eos consolando. **E**go autem in con-
fidentia diuinitatis) cuius plenitudo habitat i me (dixi)
hoc (nō mouebo) a voluntate dei s; qz placita sūt ei sp fa-
ciā. **E**t sic ego dixi tu ex grā tua fecisti qm (pstitisti puri-
tati mee) et innocentie mee (virtutē) perpetue stabilitatis
in bono qd nō de hūana natura habeo s; de tua voluntate
et grā qz naturā hūanitatē mee tu diuinitati copulasti.
Quod patet. qz **U**bi auertere visus es tue diuinitatis
přsentia a me) qm passionē me exposuisti infirmitas car-
nis mee (attrita est) et sensualitas turbata.
Tūc dixi. **A**d te) pi (dñe) př (clamabo) i articulo pas-
sionis ptes auxiliū (et ad dñm meū deprecabor) p immortali-
tatis glia habēda et p redēpto pplo morte mea dicēs.

Que utilitas in effusione sanguinis mei) qui sine culpa mea effusus est si non statim resurgam aut corpus meum fuerit in sepulchro (corruptum) corruptio et putrefactio misere certe nulla. quoniam in tali casu non fuisset credita eius diuinitas et persequens homines non fuissent consecuti utilitatem.

Inducens aliam rationem ait. **N**umquid ostenditur nobis) confessione laudis (corpus resolutum in puluerem) planum est quod non (aut annuntiabit veritatem tuam) certe non. Vnde apostoli cessauerunt a predicatione quamdiu fuisti in sepulchro.

Gaudens Christus de resurrectione sua ait. **A**udiuit dominus) me deprecantem (et misit me) faciendo me a mortuis resurgere (dominus factus est adiutor meus) quod non dedit semini suum videre corruptionem sed me dedicauit gloria immortalitatis.

Christus exponens modum quo pater misit eum ait ad patrem. **C**onuertisti planctum meum) quem habui tempore passionis quo dixi tristis es anima mea usque ad mortem et planctum quo me plangebant apostoli et sancte mulieres (in gaudium) in resurrectione mea. et carnem meam (sacrum) in quo latebat precium redemptionis (scilicet promisti) clavis et lancea in morte sed in resurrectione mortalitatem destruxisti immortalitatem fecisti vitam (circumdedit me) gloria immortalitatis cum summa (leticia). **H**oc quod michi fecisti.

Vedet in gloriam tuam) erit enim causa ut lauderis a me et a meis. et vere circumdedit me leticia quod ulterius (non sentiam) punctiones passionum) sicut ante quod mors non dominabitur michi ultra (domine deus meus in eternum laudes) maiestatis tue (decantabo) per me et meos.

Psalmus. xxx. in quo monetur iustus ne de se presumat sed de dei misericordia presumat.

Vox filii ex assumpta humanitate ait. o deus pater.

In te dñe speravi sicut in p̄tectoꝛe fortis
limo (non confundar in
eternū) et si tēporalē sustineā cōfusione a iudeis (in iustiz
cia tua libera me) ut nō sim dētētus in morte. hoc enī ex
igit tua iusticia ut cū nō sim dēbitor mortis/mortē tñ pro
redēpcōne hūana susceperim in morte nō sim dētētus s̄
celeriter resuscitatus exurgā. **E**xaudi me humilē. et
festīma ut eruas me) a morte tertia die resuscitando ne
differes usq; in cōmunē omniū resurrectionē meā.

O tu deus pater q̄ oīa saluas ⁊ p̄tegis. **E**sto mi
chi deus p̄tectoꝛ ut mē vndiq; tuo valles auxilio) ut nul
le iudeoꝝ impugnacōnes me ledāt. sis michi securitas
in qua quiescat id est fac me resurgere (ut saluū me fa
cias) a morte quā se iudei putāt me posse damnare.

Ideo te et nō aliū quero. **Q**uoniam fortitudo mea) ad
tolerandū p̄secutores (et refugium) ad euadendū eos tu
michies (p̄pter nomen tuū deduces me) id ē facies me
transire de morte ad vitā de corrupcōne ad incorrupcō
nem de pena ad gloriā (et enutries me) multiplicādo et
paulatim augendo corpus meū quod est ecclesia.

Et a **L**aqueo mortis) quo me oīmo p̄dē iudei ocul
tis machinabātur inhi dīs (educes) bñficio resurrectō
nis frustratis oīb; iudeoꝝ cōsilijs contra me p̄paratis
(q̄ dñō p̄tegēte) nulla potest aduersitas p̄ualere.

Notestati tue cōmēdo sp̄m meū) cito eū recepturus.
Demde pplis fidelis xp̄i passione redēptus de resurre
ctione capitis leuis dicit gratias agens (redemisti me
dñe deus veritatis) nō fallēs in p̄missione. qđ enī p̄ p̄
plexas p̄misisti in tua morte adimpleuisti.

Populū tuū redemisti s̄ **M**disti obsequātes ⁊ amātes va
nā beatitudinē) sc̄li diuitias. dignitates. gaudia seculi.

q̄ vtiq; vana sūt q; talia nō tm vacue s; (supuacue) obf
uātur quādo ita amētur ut celestia cōtēnātur.

Illi obseruāt vanitates. **E**go aut speravi) nō in pecu
nia honore aut in aliqua hāne potestatis sblimitate q̄
om̄ia p̄cūt (s; in dño) qui est veritas et vita et ideo (ex
ultabo et letabo: in misericōdia tua) q̄ nō fallit nō in mea ius
ticia. **Q**uia misertus es hūilitatis mee) tā mentis q̄
corpis qua usq; ad mortē me eximam et grata tibi fuit
(saluasti a peccatis) a quib; hō se saluare nequit (aiam
meā) immunē ab om̄i peccato conseruādo.

Quia sic saluasti me ideo **N**ec cōclulisti me in ptāte
diaboli) eū michi dñari pmittēdo ita ut nō re p̄irarē in li
bertatē qui nō habz in me quicq; imo (statuisti in loco spa
cioso pedes meos) q; nō solū in iudea s; p oīa regna mūdi
apostoli firma fidei stabilitate firmati et successores eorū
p̄dicāt nomē meū. **E**t q; licet me nō occluseris in manib;
inimici insurgūt tñ aduersus me insidie multe iudeorū
ideo. **D**iserere mei qm̄ tribulor) a deo (q; turbatus ē
in furore) iudeorū seuientiū in me (oculus) racōis mee
(affectus) sensualitatis (et memoria mea)

Hic turbatus sū. **Q**uomā vita mea) tēporalis p lon
gas et graues passiōes usq; ad mortē pducta ē et om̄e
tempus quo in hoc seculo vixi (defecit) in gemitib; in an
gustijs et supplicijs diuersis.

Infirmata est virtus) et confidētia animi (in paupertate)
et defectu bonorū et paucitate credentiū qm̄ in p̄sen
ti vita plures sūt peccōres in et fideles/pauci vero sancti
(et firmitas et virtus) q̄ cōpago corporis mei sustinetur
debilitata est (q̄i deficiēs a vigore suo. **P**reter p̄dicta
turbatus sū q; **F**actus sū sup om̄es inimicos meos) scz
qui torquētur p scelerib; suis (opprobriū) et cōtēpūbilis

valde (vicinis meis) qui in vicinitate fidei appropinquabant qui licet adhuc non crederent credere tamen disponebant si videntes me in cruce pendisse a credulitatis vicinitate remoti sunt dum pati videbant quem adorandum esse putauerunt. et etiam factus sum (timor notis meis) apostolis et discipulis meis qui me capto fugerunt.

Et etiam illi. **Q**uia minus scripturis credentes (viderunt me) in cruce positum (foras). id est a fide deitatis latens in me (fugerunt) estimantes spiritus suam morte mea fuisse finitum et sic (obliti sunt mei tamquam a corde eorum mortuus sum). Et etiam. **F**actus sum in estimacione phariseorum iudeorum (tanquam vas profectum) ad nullos usus vtile et persequens abiciendus et hoc in deo (quam audiui) et patienter sustinui (vituperacionem multorum omoratum in circuitu). scilicet circa crucem assistentium vel qui in iherusalē morabantur qui non cognoscebant me esse deum.

Dum simul ouerit aduersum me in eo consiliati sunt ut acciperent) seu tollerent per mortem (vitam meam). Sed contra eorum consilia inter hec opprobria et scandala (ego in te speravi) non in homine. nichil enim securius est quam sperari in domino (dixi deus meus es tu) qui me creasti (in disposicione tua sunt sortes) tam vite quam mortis (mee) quia quam vis vivimus vel morimur. Et quia tu es deus meus. **R**ipe me de potestate diaboli) et ministrorum eius qui me odio habent (et a persecutoribus me) qui michi mala inferunt.

Illustratio respectus tui super me servum tuum) secundum formam humanitatis effulgeat infundendo gratiam (saluum me fac) non in iusticia mea non in meritis meis (si in tua misericordia non erubescam) exultantibus michi malis sed saluer ab hijs persecutoribus (quam inuocaui te) qui potens es me exaudire. **E**rubescant impii) scilicet iudei christum crucifigentes et gentiles qui deum verum non cognoscentes idola et

lapides inuocant ut vmbreis infernalibus societur fac ob
mutescere labia dolosa) q̄ hic garrula fuit dū nō timent
iudiciū. **Q**ue labia dolosa (locūtur aduersus iustos)
xp̄m iniquitatē iridentes crucifixū et tēnētes tāq̄ purū
hōiem et p̄ccorē in quo peccauerūt p̄mo (in supbia) q̄ cre
atorē suū tēpserūt. secūdo (in abusione) q̄ eū cui plus
rimū debebāt racōne beneficioꝝ crucifixerūt.

Ista cernens proplexta et admirās ait.

Quā magna multitudo dulcedinis tue deus) o q̄n
ta gl̄ia in futura beatitudie disposita sit (electis tuis) pla
ne inestimabilis in cōprehensibilis quā mō (abscondisti)
in temetip̄o ut plus desideretur in futuro vero patebit.
Quā dulcedinē mō absconditā. **N**ō sumabis) in apto in fu
tura vita bonis q̄ usq̄ in finē p̄seuerātes (te exspectant) q̄
(in cōspectu hōim) nō erubescūt cōfiteri qd̄ credūt s̄ fidē
suā libere cōfiteantur. **V**orā facie tua q̄ nūc abscondita est
hōim) tāta pace et quiete fruatur electi tui (ut ab omī
hūana p̄turbacōe) in p̄petuū sint securi. **S**icut electos
tuos in futuro abscondes ita nūc. **I**n tabernaculo) eccl̄ie mi
litātis in qua militā exercemus (p̄teges a contradicō
ne linguarū) omniū scismatū et heresū q̄ cōtradiūt veri
tati xp̄iane doctrine. In eccl̄ia enī inueniatur defensio
secura ab huiusmodi contradicōne linguarū.

Quia tot facit sanctis suis. **B**enedictus dñs quomā
mirabilē fecit misericordiā suam) in me (in ciuitate ihe
rusalē munita) tunc quando me ibi et docere et miracu
la facere ibi etiam pro hōim salute mori voluisti ibi quo
q̄ gloriā resurrectionis mee ostendisti ut merito sit qd̄
in iherusalem potentia tua misericordiā suam miram fe
cit ubi declarare tam ingentia sacramenta delegisti.

Ego) stupefactus cū in me horribiliter iudei seuerēt

(dixi in stupore meo) ita vilis reputatus sum ut videar esse
(piectus a facie oculorum tuorum) id est a conspectu misericordie tue. ¶ Et quod sic humile me exhibui illi me derelictum a pietate a te omnes putabant. ¶ Ideo exaudisti vocem orationis mee dum clamare ad te) quoniam in cruce dixi deus deus quare me dereliquisti. quibus clamoribus exauditu est cum resurrectionis gratiam oleum ad tuam dexteram me collocasti. ¶ Christus homo pro collatis sibi beneficiis sanctos admonet ut ament dominum dicentes. Diligite dominum omnes sancti eius quoniam veritatem requirit in iudicio premissa diligenter se offerendo (et retribuet abundanter superbis) et dignam punitionem. ¶ Ergo vos omnes qui incepistis bona operari. Viriliter agite in inceptis bonis obstinatissime perseuerando ne feminea mollicie deficiatis (et confortetur cor vestrum) ne a recto proposito aliqua carnis imbecillitate seducatur (omnes qui speratis in domino)

¶ Psalmus. xxxi. in quo agitur de penitentia.

Vox prophete.

Beatitudo spiritus (quorum remisse sunt iniquitates et quorum delicta sunt peccata) ut a deo non puniantur amplius propter ea. Beatus vir cui non imputabit dominus peccatum ad eternaliter puniendum (et non est in spiritu eius dolus) siue fraus ut aliud in labijs aliud in cogitatione ut cum sit peccator iustum se predicet.

Et ostendens quod periculosum sit peccatum celare in confessione ait.

¶ Quomodo tui confessione peccatorum meorum (defecerunt in fortitudine omnes vires) mee interiores peccatorum mole deprime et debiles facti sunt ad resistendum peccato (dum clamare) presumptuose (tota die) me iustum iactando merita mea cum ex me non haberem nisi peccatum. iste tacuit confessionem clamaui de meritis presumptionem et sic tacuit

unde proficeret non tacuit unde deficeret.

Verū. **Q**uia baculus correctōis tuē me supbū teti-
git assidue) et in ip̄a assidua tribulacōne flagellorum
meorū (ouerſus) sū (ad cognoscēdū miserā meā et cul-
pā meā) plāgēdaz dū (remorsus oſciētie infigit) cor-
di meo. **P**ostq̄ te iratū in cōperi q̄ tacuerā nō vltēus
tacui. **D**elictū meū obmissiōis (o gmtū tibi feci) p-
verā oſessionē satisfactiōē (et iniusticiā meā) quā cō-
misi faciēdo nō faciēda (nō abscondi) s̄ apui ut operires
tu. detexti ut tegēs tu. **P**roposui oſiteri iniusticiā meā
dño) accusando. ⁊ dānādo me nō alios (et tu) misericor-
diter (indulisti impietate peccati mei) **P**ro hac) peccō-
rū remissione ⁊ venia (orabit ad te omnis sanctus) ut eā
sibi valeat impetrare q̄ nemo ē hic a peccatis immunis.
vñ nullus sanctorū ē qui assidue nō dicat dimitte nobis
debita nra. orandū aut est (in tpe oportuno) sc̄i gratie et
vite presentis q̄ in alia vita nemo pficue cōfiteatur.

Verūtāme) et si sanctus orat pro venia peccatorū et
etiā in tēpore oportuno. illi tamē qui (sūt defluētes ⁊ na-
tantes in carnalibz concupiscentiis) vel erroribz diuer-
sarū sectarū (nō approxiābunt ad deū) q̄ errores se-
quūtur nisi prius aqua oſsessionis peccatorū ⁊ humilia-
cōis cordis mundētur.

Merito sancti orare debent. q̄ **T**u es refugium meum a
tribulacōne) huius seculi vel peccatorū (que circū dedit
me exultatio mea) cuius ope subsisto cuius semp pres-
idio tutus sum i cuius sp̄i oſsolacōne requiesco (erue me
a circūdantibz me) demonibz et malis hominibz querē-
tibus me impellere ad reciduiū.

Respondet dñs petitiōi penitētis.

Intellectum tibi dabo) ad cognoscendū agenda (et

instruā te (vitare vitanda) (in via hac) mandatorū dēi
(qua gradieris firmabo sup te oculos misericordie mee) te
p[ro]tegendo ne aliquis tibi nocere possit.

Illuminatus vero iā penitēs cōuerit se ad alios super-
bos peccata sua defendētes monens eos ad penitentiam
dicēs. o vos peccatores. **N**olite fieri supbi sic equus)
qui erecta ceruice incedit. aut stolidi et pigri (sicut mul-
lus quib[us] nō est intellectus) sed sequūtur appetitū sen-
sualē uiuētes vita brutali. **P**enitēs dolēs de p[ro]dicōne
taliū hōim qui more brutorū animalū uiuūt orat ut no-
lentes acquiescere arceātur flagellis ad acquiescēdū di-
cens. **A**n clamo et freno). s. maiori et minori tribulacōe
secūdū diuersitatē culparū. et p[er]sonarū (supbiā et otuma-
ciā cōstringe) et otunde iactantiā eorū (qui nō approxi-
mant ad te) humiliādo se et obediēdo ad nutū.

Bene monui vos nolite fieri sicut equus et mulus. quia
Oulta sūt flagella peccatorib[us] ip[s]arata hic et in futu-
ro maxime ubi peccatorib[us] obstinatis grauissima sūt re-
suata (sperātes autē in d[omi]no) vera sp[er]s (misericordia circūdabit)
vndiq[ue] ne sit locus hosti ad intrādū. **Q**uam misericor-
dia dicitur circūdare sperantes in d[omi]no / p[ro]ph[et]a mutat ius-
tos ad exultandū dicens. o vos iusti quib[us] iudicia d[omi]ni
placent. **L**etamini in d[omi]no) qui iuste omib[us] retribuit
gaudio interiori (et exultate) gaudio exteriori (et vos
recti corde) qui o[mn]iformis volūtātē v[ost]rā volūtati diui-
ne (gloriā m[un]di) in d[omi]no omnia bona opa v[ost]ra ad gloriā d[omi]ni
referētes.

Psalmus. xxxij. in quo propheta
exhortatur fideles laudare d[omi]nū.

Exultate o iusti in domino ^{nō in mūdo}

alias nō essetis iusti. Nō enī ē iustus q̄ nō gaudet in iusticiā. deus aut iustus ē et iusticias diligit. et declarans quorū laudatio sit deo accepta subiūgit dicēs (rectos decet collaudatio) recti aut dicuntur q̄ conformantur voluntati diuine q̄ est p̄ma regula rectitudinis a qua qui deuiat distortus et curuus ē. **C**irca modū laudādi deū p̄phā describēs instrumēta mulice spūalis quibz dñe laudes sūt cantāde dicit. **L**audate dñm in eithara). i. in operibz actiue vite (et in psalterio) id ē in operibz otēplatiue vite q̄ sursum in deū tendit p̄ obseruātiā decē p̄ceptorū. **C**antate ei canticum) grane qđ nouus homo nouus rex attulit mūdo. cantate ei q̄ incarnatus est / cantate q̄ natus est nobis. cantate q̄ nouā legē dedit mūdo. cāitate quia passus ē. cantate q̄ resurrexit. quia ascendit et sedet ad dexterā p̄ris. noua sūt omnia ista cantica a p̄oribz inaudita (bene psallite) ei bonis opibz (leticia maiorī q̄ potestis. **C**antate) dico (dño qm̄ verbū) p̄missiois eius verū est in omibz et nullū fallit (et omnia opa ei⁹ fidelia) nichil enī p̄mittit sanctis suis qđ nō reddat. **B**enedixi rectū ē verbū dñi. q̄ **D**iligit misericordiā) et vbiqz lōge lateqz disseminat videlicet vbi sustinet peccatores. vbi blasphemos patiēter exspectat. vbi vitam p̄stat indignis. et hīs similibz. diligit q̄ (iudiciū) cū p̄os sequestrat ab impijs et eorū merita equitatis qlitate discernit (misericordia dñi plena ē terra) vbiqz terrarū p̄dicata est. vbiqz a dño ocella est penitētibz remissio peccatorū. in omī re apparet eius m̄scōdia quia omnia ex voluntate et misericordia eius dependent.

LaudāduS est deus racōne potestatis cūcta creatis. nā

Verbo dñi celi) id ē filio dei patris (firmati sūt) sta-
biles et incorruptibiles facti (et spū sancto) qui pcedit
a filio q̄ est os p̄ris (om̄is virtus eorū) regēdi et influē-
di sup̄ ista inferiora. ¶ Itē ip̄e est q̄ **A**quas maris) q̄
primo erāt diffuse (cōgregauit ī vnū locū sicut ī vtre)
quia mare litoribz clausit et coartauit (ponit etiā ī cōca-
uitatibz occultis) siue vīsceribz terre (abissos) id ē cor-
p̄iōitates immensas aquarū.

Quia aut̄ tā potēs est dñs. **T**imeat eum) timore filiali
(om̄is homo et ab eo om̄oueātur) et si nō amore saltē ti-
more om̄s peccatores terre de statu peccati ad p̄mitētiā.
Ideo ip̄m timeāt cūcta. **I**n eius imperio et iussu fa-
cta sunt) et sicut simplici voluntate sua om̄ia creauit de
nichilo ita potest ad nichilū cūcta redigere.

Timēdus etiā et laudāndus ē dñs qm̄ ip̄e ē ita potēs q̄
Dissipat) nō tantū facta s; (consilia) secreta (gentiū)
ut nō habeāt effectū secūdū q̄ cōsiliator. sed secūdū q̄
deus dispōit / spiritualiter dissipauit oñia volentiū dissi-
pare legem xp̄i (reprobat cogitacōes populorū) ut fe-
cit de cogitacōibz iudeorū qui cogitauerūt ip̄m inter-
ficiendo nomē xp̄ianū extinguere de terra (et reprobat
oñia principū) tirānorū ī surgētiū contra ecclesiā quia
non est ī potestate eorū q̄ secūdū intentū assequātur
effectū sed ī ordīnacōe diuina. **C**onsiliū aut̄ dñi) qd̄
īntelligimus ī carnacōnis archanū qd̄ ad oñulendum
humano generi constat esse ocessus nulla etate dissol-
uitur sed (ī eternū stat. et dispōicōes sapiētie eius) nō
sunt mutabiles sed (ī sempiternū stant)

Beata ergo gens cuius est dñs deus eius) p̄ vrā fi-
dem et vrū cultū (populus quē elegit) elect̄ ōne p̄desti-
nacōis q̄ īfallibiliter cōsequetur effectū ī possessionē

petiā tanq̃ (hereditatē sibi)

Bene beata gens illa q̃ **D**ñs de altitudīe sue maiestatis respexit) oculo misericōdie mittēdo ei filiū suū incarnādū (vidit) misericōditer (om̃s filios hoīm) p̃tinētes ad corpus filij sui amādo et approbādo. **D**e habitaculo) assumpte hūanitatis in q̃ habitat om̃is plenitudo diuinitatis qđ ab inicio in p̃destinacōe (ip̃paratū hūe dispositū est) ad salutē mūdi. cepit tñ in tēpore esse p̃ mariā virginē nascēdo (respexit) misericōditer ut p̃esit illis ad regendū om̃es (qui habitāt p̃ om̃es p̃tes terre)

Vere respexit om̃es q̃ ip̃e est. **Q**ui finxit) hūe formauit (om̃es animas) in singulis hominibz ex nichilo p̃ se ip̃m nō ex vna om̃es nec ex sua substantia ut quidā heretici dixerūt et ex hoc concludēs ait (qui intelligit oīa operā eorū) tā bona q̃ mala et nō tantū opera s̃ etia eorū cogitacōes plene agnoscat. **C**eterū colēdus ē de⁹ qm̃ ip̃e ē a quo om̃is salus tā spūalis q̃ corp̃alis p̃det q̃ **N**ō saluabit̃ rex p̃ multā ṽtutē) sui exercitus nisi assistat sibi diuinū auxiliū (et gīgas nō saluabit̃ in multitudīe virū corp̃is sui) nisi diuina virtute sit adiutus.

Equus etiā ē fallax ad salutē) sepe fallit sessorī suo et ita (p̃ abūdantiā fortitudinis sue) sessor eius nō saluatur s̃ spe eū ad ruīnā et interitū terre collidit et ita sup̃ba potētia mudane felicitatis fallit et ad interitū eterne dānacōis p̃ducit. **C**ū ergo nullus i ṽtute sua saluat̃ vñ q̃renda ē salus. respondet p̃ph̃a q̃ a deo dicēs. **E**cce oculi dñi) id ē respectus misericōdie sue est qui saluat et protegit. qui oculi sūt (sup̃ timentes eū) et amātes et nō sup̃ de se presumētes ut eos diligēter custodiat (et in eis qui sperāt) nō in viribz suis aut meritis (sed in misericōrdia eius. **O**culi dñi sunt sup̃ timentes eum. **D**e

tandē eruat eos a morte) id ē a potestate diaboli quod facit cū p indulgentiā efficit liberos quos pēci dānatio fecerat eē captiuos (et aliat eos) sempiternę uitatis pane nutriendo. ¶ Ideo q3. **A**ia nrā interim sustinet dñm) patienter exspectās pmissionē eius. et potest sustinere (qm dñs adiutor) noster ad bonū (et ptector) oītra malū (noster ē) ¶ Ideo sustinēdū. **Q**uia) tūc in alia uita cū pro operib3 p̄mia suscipiemus plene (letabitur cor nr̄m in eo) et interim (sperabimus) nō in meritis nr̄is sed (in filio suo sancto) et bñdicto saluatore nr̄o q̄ cūctos saluat sperātes in se. ¶ Sperauimus et ideo. **F**iat misericordia tua sup nos quēadmodū sperauimus in misericordia tua) nō in potentia aut in iusticia nostra.

Psalmus. xxxiij. i quo de mutacōe uetis sacrificij in nouū
Sor pphete in psona omnū electorū.

Benedicam dñm corde et ope (in omni tpe) p̄spicitatis et aduersitatis nec p aliquo timore tacebo (assidue) tēporib3 oportunis (laus eius in ore meo) ¶ In dño laudabitur aia mea) nō in sapiētia mūdi aut sublimitate v̄borū s̄ in dño a quo ē oīe qđ laudabile ē in me (audiāt) hoc (mā fueti) qui. s. tēperatiā habent omnū rerū (et letentur) qz habēt me sociū laudantē et bñdicentē ut sint participes remunerationis eterne. • Et ideo ppheta ex feruore caritatis s̄biūgit. o mā fueti. **M**agnificate dñm mecū) laudādo eum et p̄dicādo magnū esse (et exaltandū p̄dicemus) cultū nominis eius recorditer.

Oerito inuetaui vos ad magnificādū deū qm plurimū uilitatis in de michi puenit. **R.** exquisiui enim dñm) in oratione (et exaudiuit me et eripuit me) hic (a multis

tribulacōibz) s; vniuersaliter eripiet ab omibz in futuro cū mortale hoc induerit immortalitatē.

Quo circa. **A**ccedite) ad noui sacrificij cōmunionē passionibz mētis p cognicōnē et deuocōnē (et illuminamini) ab eo q̄ est lux vera (et facies vestre nō patientur repulsaz) in oracōibz suis nec frustrabūtur mercede sua.

Vere accedentes. cū deuocōne ad eū nō cōfundētur qm̄ ego. **A**u(p) spū (elamaui) in oracōne (et dñs exaudiuit me. et ex omibz tribulacōibz meis eripiet me) in obitu transeuntē ad se. **S**aluauit quidē q; magni cōfili angelus ih̄us xp̄us. **A**mmittet splendore suū luminis) ptegēdo (in circuitu timentū eū et eripiet eos) ab omni impugnacōne demonū et hostiū ceterorū.

Mortās ppha fideles ad p̄cipiendā sanctissimā cōmunicacōnē corporis et sanguinis xp̄i ait. **S**ustate) dñici corporis refectionē (videte) id ē intelligite (qm̄ suauis est dñs) palato cordis q̄ peccata dimittit et hoīes v̄tutibus ornat et tandē confert vitā eternā. et q; talis ē beatus vir qui nō in legalibz sacrificijs s; qui (sperat in eo). s. dño / miser qui sperat in se vel homibz s; qui in dño iā beatus ē quia eū iam habet spe qui est oīe bonū.

Quāuis aut dñs suauis sit. **T**imete tñ dñm) timore filiali caute offendē eū (oīs sancti eius. qm̄ nō ē imopia timētibz deū) pñtia enī xp̄i p grām quā in se sentiūt timētes eū sufficit eis p omni bono imo alia bona eis dissipant nisi qntū necitas extigit. **N**ō ē imopia spūalis et veri boni timētibz deū s; **D**iuites) feli supbi deū nō timētes (eguerūt) mērali refectione (et esurierūt) q; mīme dñi corporis satiātur. o q; multi magnas copias diuitiarū habēt in sc̄lo et saturati ventre q; paupes sūt fide ip̄a (in q̄rētes aut dñm) toto corde fide et deuocōe (nō minuetur pfectō

bono) q̄ spūalia habebūt ad votū et tēporale ad necessi-
tatē. Nā cū diligimus dī mī ip̄o om̄ia reperimus. vñ
est q̄ queritur s̄ i quo om̄ia contineantur. o lucrū mirabile. o
op̄ediū singulare. cur nos p̄ diuersa fatigamus: ad ip̄m
ergo vnanimiter festinemus post quē bona cūcta nō q̄-
remus s̄ tenemus. ¶ Ne aliquis p̄tendat ignorātiā ti-
moris dei p̄p̄ta subiūgit de hoc doct̄rīnā dicēs. **V**e-
nite filij) p̄ desiderū discipline (audite me et timorē) filia-
lē (dñi) qui ē initū sapiētie scōz. (docebo vos) **Q**uis ē
hō qui vult vitā) beatā in qua nullus moritur (et diligit
dies videre bonos) p̄speros et eternos i quibz iocūde-
tur cū sanctis in regno dei: faciat sup̄le qd̄ sequitur.
¶ **P**rohibe linguā tuā a malo) blasphemie detractio-
nis infamacōis et oracōis (et labia tua ne loquātur de-
ceptōes et falsitates) contra prīmū. **D**ecline diuerse a
malo) opere et (fac bonū inquire) cū magno desiderio
(pacē) q̄ sumū bonū ē in hac vitā et p̄seuerāter (p̄seque-
re eā) bonis opibz quousq; ad pacē eternā p̄tingas.
Et hoc i deo. q̄ **O**culi dñe pietatis otēplātur iustos)
tanq̄ spūaliter dilectos et (aures eius) parate sūt ad
exaudiendū eos ut qd̄ p̄tuit det eis. ¶ **E**xposita iustozū
grā dūtitur ad penas maloz. **V**ultus aut̄ ire et in-
dignacōis (dei sup̄ faciētes mala) ad puniendū eos et
p̄tendū eos sic (ut nō remaneat i terra inter iustos ulla
eorū memoracō) ¶ **V**ere ocli dñi sup̄ iustos. qm̄ **L**a-
mauerūt iusti) atiq̄ sic abrahā et ceteri iusti orādo p̄ libe-
racōe sua (et dñs exaudiuit eos) p̄mouēdo i bonis (et ex
om̄ibz tribulacōibz liberauit eos) p̄tegēdo eos a malis
spūalibz et aliqñ etiā a corporalibz ut tres pueros i camio
et danielē i latu leonū et cetera. Nō ē mirādū si dñs exau-
dit iustos. qm̄ **S**ux ē dñs) nō loco q̄ deus nō ē localis s̄

auxilio paratus ad subueniendū vel liberādo eos vel virtutē paciētie tribuēdo ad maius eorū meritū (et huius spiritū saluabit) quā ipsoꝝ est regnū celoꝝ.

Dico huius saluabit nō utiq; ut nichil hic patiātur. qz **M**ulte tribulacōes iustorū) qz a diabolo et ab inuidis hominib; siue ex propriis passiomb; sepe affligūtur hoc pmittēte deo ut p paciētie meritū veniāt ad maius pmiū s; in futuro (de omib; hys liberauit eos dñs) qñ absterget deus omnē lacrimā ab oculis sanctorū suorū.

Interim in electis suis. **D**issa) se; firmanēta fidei paciētiā et alias vtutes illesa finaliter (custodit vnū ex hys nō pibit in eis) nō māsuēdo p irā qz nō murmur resonat nō paciētia p iniusticiā imo in paciētia possidebunt animas suas. **N**ō sic erit de malis. qz **M**ors peccorū pessima) mors corporis mala ideo qz ē puacō corporalis vite. mors spūalis q̄ est puacō vite grē p̄ior quāto vita grē est melior vita nature/ s; tñ nō ē pessima qñ peccator est in pñti vita in qua p̄t redire ad spūalē p penitentiā s; mors gehenne est pessima/ a qua nō est possibilis reuerfio. et hōꝝ peccorū potissime mors erit pessima (qui odert iustū) xpm dñm nr̄m qui p excellētiā dicitur iustus.

Mors aut iustorū nō sic. qm̄. **R**edimet dñs aīas suorū suorū) p̄cio mortis sue qm̄ q̄ in ipm recte crediderint a peccorū debita captiuitate redimentur (et nō delinquent) finaliter qui spe caritate formata (sperāt in eo) qui est remissio peccatoꝝ.

Psalmus. xxxiiii. in quo de cristi passione.

Vox xpi ex pte hūanitatis cōquerētis de iudeis et vltionē expētētis de eoꝝ in hūanissima psecucōne ait.

Iudica dñe iudicō cōdēnationis iudeos
(nocētes me) reddēdo eis se-
cundū opa eorū (et expugna) deuince (impugnantes
me) iniuste. **E**xpugna in quā et ad hoc. **A**pphēde
arma) pro me ad impugnādū dādo nob̄ virtutes quibz
inimicos arceamus et opprimamus (scutū) ad p̄tegen-
dū dādo nob̄ virtutes quibz possumus ictus inimicorū re-
pellē (exsurge) manifeste (in adiutoriū m̄) p̄sentialiter
michi succurre. **E**uagma gladiū) ire tue in iudeos
mitte: titū et vespasianū quibz p̄dātur iudiciū a meā (cō-
clude eos) tāta hostiū multitudie ut nec vnus quidē de
ciuitate egredi vel ingredi possit s; ibi fame consumantur
(q̄ p̄sequitur me) fac manifestū p̄ effectū (aīe mee q̄ tu
es salus eius. **C**ōfundātur) confusione mala (et timore
horrescant q̄ satagūt auferre vitā meā). **A**uertātur) a
deo ut sint (retroflū) nō valētes p̄ficere qd̄ intēdūt s; de-
ficiāt in posterius (et confundātur) de peccis suis (cogitan-
tes mala contra me). **F**iant tanq̄ puluis) ut sicut puluis
nō p̄t resistere ventis ita nec ip̄i hostibz (et angelus ma-
lus) vbicūq; fuerint semp̄ eos (affligat et eis dñetur).
Fiat via eorū tenebrosa) ut nō videāt quo fugē pos-
sint (et lubricosa) ut fugientes cadāt (et angelus dñi p̄-
sequens eos) et cogens ut facile capiātur.

Et hoc ideo. **Q**uā sine causa) cū nichil mali eis fecisset
(absconderūt michi) iudei (invidias) latēter sic auceps
cū retē inlidiatur aui ut me occiderēt (et sine aliq̄ eorū
utilitate exprobaueūt aīam meā) opprobria michi mē-
daciter inferētes. **L**aqueus captiuitatis) p̄ rōnos p̄i-
cipes (quē ignorāt veniat illis et fraus q̄) apd̄ se (occul-
te disposuerūt) ut me occulte et improiuse caperēt (apphē-
dat eos) et subito et improiuse capiātur (et in laqueū eūdē

mortis) quē michi molebātur (cadāt ipi) **H**ec p̄diz
ta illis fiet. **A**īa aut̄ meā in dño) a malis om̄ib; libe-
rata (exultabit in dño) recognoscēdo a deo suscepta bñ-
ficia (et delectabit̄ in saluacōe q̄ saluata ē in resurrecti-
one. **L**etabūtur) etiā mei in resurrectōe mea qm̄ (oīa
ossa) id ē apli q̄p̄dicatores fortiora mēbra corp̄is mei le-
tabūtur ḡtias agētes q̄ post resurrectōē ubiq; terrarū
laudabūnt q̄p̄dicabūnt (dicētes dñe q̄s similis tui) nullus.
Quomā tu es. **Q**ui eripuit) genus hūanū cui nō erat
adutor (de potestate diaboli et membrorū) qui naturali-
ter fortiores sūt hōies idē genus hūanū (egenū) sapi-
enna et (paup̄em) v̄tutib; (eripuit) a potestatib; tene-
brarū quarū tāta ē potestas ut possent (diripe) paup̄es
tuos nisi tu adiuues. **S**urgētes testes inīq; sic p̄ncipes
iudeorū et inducti ab eis (interrogabāt me) ut possent
extor̄ quē aliqd̄ verbū aut factū dignū rēphensione qd̄
sciētia approbaciōis (ignorabā). i. qd̄ nūq; sciuissē fa-
cere. **D**e iporū inq̄titudine s̄biūgens ait. **R**etribuāt
m̄ mala p̄ bonis) factis tā in veteri testamēto q̄ in nouo.
ego attuli eis vitā ipi mortē retribuerūt. ego honores.
ipi contumelias. ego medicinā. ipi vulnera. cū tñ ab; me-
us eī; fides et salus eorū. in om̄ib; hīs retribuebāt (ste-
rilitatē aīe mee) q̄ in eis fructū fidei rep̄ire nō potui.
Illi retribuebāt michi mala. **E**go aut̄ cū michi mole-
sti essent) et in me seuerēt (indutus cilicio) carnis hūane
similis alijs hōmib; nō exercui potētiā dimitatis in eos s;̄
maḡ q̄ in 9 de p̄ccorib; īputatus oīa paciēter sustinui.
Affligēbar in aīa mea ieiunio) eo q̄ nulla bona op̄a in
iudeis inuenirē q̄ in epulas sp̄uales assumerē q̄ tñ esuri-
ebā et sitiebā salutē eorū et nichilominus (oracō mea) ex
quo detestabiles iudei suscipe nō merentur (in secretum

peccatoris mei unde fuerat egressa remeabat)

Licet michi molesti foret iudei ego tñ. **S**ic michi oppla-
cebam eis habēdo me ad eos sic ad (p̄ximū) et sic ad
(fratrē) qñ eos docebam ne delinquerēt qñ p̄ ip̄is in cruce
positis supplicabā et tñ cū nolēt dñi ego sic humiliabar
q̄ p̄r (luctēs) filiū et (tristatus) de morte filij mei sic af-
fligebat de p̄dicōe eorū. hñs nō obstatibz ip̄i iudei in-
gratū maluoli impia libtate (letati sūt) i hñs q̄ in adu-
sa fuerēt (ouenerēt i vnā p̄uā volūtate) ut me op̄ hñs cru-
cifigerēt (parata sūt sup me varia tormēta q̄ ignorabā)
quā ē hoc m̄ faciebāt q̄. s. nō p̄merui. **D**issipati sūt. i.
dissoluti et atomi visis miraculis i passiōe dñi. sol tene-
bras accepit. terra tremuit velū tēpli scissus ē. nec tñ p̄re-
diuicia cordis (opūcti sūt) de sua iniquitate ad p̄mētā s̄i
(tēptauerūt me) dicētes si fili⁹ dei es descēde nūc de cruce
(et sbsannauerūt) deridētes (me) dicētes vab q̄ destruis
tēplū et i tribz diebz reedificas illō et cetera (frenduerūt
sup me dētibz suis) sermō et bestiali more i me scuiētes.
Hec m̄ illi faciūt s̄o **D**ñe qñ respicies me) oculo tue p̄i-
etatis et misericōdie ut me resuscites: oro nō diu differas s̄i
(restituē) tertia die (aīaz meā) corpi meo (p̄pter malig-
natē iudeorū) q̄ morte volūtū eludi et detineri. et a supbia
eorū q̄ ut leones scuiūt libra (vnicā meā). i. carnē meā q̄
sic sit filis aliorū hoīm carni. vnicā tñ dicūt q̄ de v̄gine
q̄ sine peccō. q̄ vnicā filio dei. **R**estituē dico aīaz meā et
si hoc feceris. **L**audabo te) gr̄as agēs (in ecclia ma-
gna) q̄ de omibz gētibz collecta ē (et i p̄p̄lo graui) pōde-
ratū v̄tutibz ac graue et honestū bonis opibz et stabili p̄-
v̄tutē quē nō mouet ventus tēptacōnis (laudabo te)
Nō sup gaudeāt m̄) nō letētur sup me (q̄ adūsatur m̄
iniqu) q̄ victores. q̄ facerēt mihi mortuus resurgere qui

oderunt me (sine causa et annuunt oculis) nutibus et signis.
me diligere simulantes vel alios occitantes et provocantes ad de-
risionem meam. **V**ere annuunt in oculis ut ipse ostende-
rentes nequicia dolositate vultus et vobis quod non habet in
corde. **Q**ui in me quidem pacifice loquebantur dicentes ma-
gister scimus quia verax es et viam dei in veritate doces et ce-
tera hec et similia verba pacifica sunt sed sub adulationis figu-
ra doli continebant (et in iracundia gravi quam de terra non pe-
denda habebant) sine perderet locum et gentem loquentes (do-
los cogitabant) quomodo me occideret. **E**t dilatauerunt in
passione (super me os suum) non iam annuunt oculis sed libera-
et apta voce mortem clamantes crucifige crucifige eum / o
scelerate facinus. negavit iudex fieri. quod populus clamabat
impleri. et sequenter in ipsa morte (dixerunt) insultando et irri-
dendo (euge euge iam viderunt oculi nostri) facta tua et mira-
abilia quia nichil sunt a dolosa. vidimus iam quod de te desidera-
vimus efficere ut tuasor plebis cum latronibus in cruce pende-
res. **V**idisti domine impietatem eorum quam crudeles sunt illi.
michi. vidisti eorum nequitiam et meam innocentiam et ideo (ne-
fileas) sed profer sententiam (ne discedas) a me in passione
subtrahendo michi auxilium.

Non discedas a me domine sancte propter hoc potius. **E**xurge)
ostendendo potentiam tuam quam dormire videris dissimulando
et (intende iudicio) quo iudicatus sum a iudeis et considera
quale iudicium sit / iudicium sine iure. tormenta sine scelere.
mortem sine peccato (domine deus meus intende in causas meas)
pro qua patior quam pia est quia pro redemptione humani ge-
neris patior et morior non pro peccatis meis.

Judica me secundum iusticiam tuam (que non condonat inno-
centes sed impios. et ostende me iustum et innocentem faci-
ens me tertio die resuscitari (et non supergaudeat michi qui

victores i causa qui gaudēt me op̄hendisse et mortū tra-
didisse. **O**ro insup. **N**ō dicāt in cor̄dib⁹ suis euge
euge amine nr̄e) id est bñ bene est nobis qz fecimus qđ
volumus. occidimus. ostende eis me tertia die resusci-
tando qz nichil fecerint et ut nō gaudeāt dicentes (de-
uorauimus) et extinximus nomen eius.

Sz potius in clarificacōe resurrectionis mee) **E**rube-
lescāt) tanq̄ frustrati intencōe sua pessima (timeāt om̄s
simul) penā et repentinū interitū (q̄ gratulāt̄ malis meis)

Induātur cōfusione) hic (et erubescētia) sine timore
ex omni parte (qui maligna loquūtur sup me)

Econtra orat xp̄us p fidelib⁹ adherentib⁹ sibi dicens.

Exultēt) exterius (et letētur) interius (q̄ volūt iustici-
ciā meā) imitari (et dicāt semp magnificetur dñs q̄ dili-
gunt pacē) quā ego suus dei posui mea morte inter dñū
et hōiem. **E**t lingua mea). i. sancti mei p quos q̄ per
ppriā linguā meas in eccl̄ia denūcio volūtates (medita-
bitur iusticiā tuā) nouā legē p̄dicādo et (tota die) p̄nū-
vite (et laudabilē in eccl̄ia annūciabit)

Psalmus. xxxv. in quo ostēditur mala
nobis / bona vero attribuenda esse deo.

Duo sūt genera peccantiū vnū qđ credens legi p̄ infir-
mitatē tñ carnis que sunt iussa legis nō op̄let. Aliud est
genus p̄ciū scz audax quod sibi p̄ponit libera mente
peccare et de isto p̄plexa loquens ait.

Dixit iniustus id est deliberavit et statuit
(in corde suo) et decreuit
apud se ut delinquat ut semp peccet obduratū cor habēs
et hoc i deo (qz nō ē timor dei) qui ē frenū peccati (an̄ o-
culos eius) **E**t hoc pater. **Q**m dolose egit iō spectu ei-
us) qz cū sciret deū om̄ia vidē timore tñ eius p̄posito

et legē eius contempta deliberauit in corde suo peccare
quae cū ppria volūate nullo impellēte peccet (iniquitas
eius odio habetur) apud deū ad vindictā sempiternā.

Verba oris iniusti siue iniq̃. s. iude vel heretici cuius-
libz (plena sūt iniquitate) quo ad apta mala (et dolo) quo
ad occulta et hoc ideo qz (noluit intelligē ut bñ agēt) s.
a vero intellectu suo vicio declinās. puerilis erroribz pot
luit et ideo veniā nō meretur. **I**n iniquitatē longa delibera
tione (meditatus ē) in secreto cordis sui dedit se studio-
se omī generi peccati (maliciā aut) oīm criminū matrē (nō
odiuit) s. dilexit. **P**ropheta est edens bona oīa a deo
esse inquit. **D**ñe in celo id ē celestibz viris specialiter
(est misericōdia tua) ubi copiosius dona a te emanauerūt/
hoc ē enī bonū quod habent ut. s. sint celestes viri altitudi
ne contēplacōnis. nobilitate diuersa cōis et sanctimonia
vite nō est ab eis / s. a te. similiter a te ē qz amplior (no-
ticia veritatis veniat p. reuelacōnez ad doctores p quos
tanq̃ per nubes pluentes) verbis. conuiscantes miracu-
lis imbrē salutis emittis ut fideles fructū dent fidei qui
steriles fuerāt ariditate peccati. **I**usticia tua id ē ius-
ti tui et maxie apli q̃ capaces diuine iusticie deuotīs vfi-
būs extiterūt (sic montes dei) qz solis ortu radios noue
lucis excipiūt et ad oualles terrarū refusa claritate trā-
mittūt (iudicia) quibz horū misereris et hos execras sūt
incomprehensibilia et inscrutabilia ad modū (abissi)

Sub tua prouidētia est status tam hoīm electorū q̃ re-
proborū. **G**aluabis) hos. s. reprobos salute corporali tm̃
nature necessaria om̃umiter prouidēdo. electos vero spūa-
liter aīas eorū saluādo. o deus (quē admodū multipli-
casti misericōdiam tuā ē). i. q̃ incomprehensibiliter et mirabiliter
multiplicasti. **F**ilij hoīm) vero racōnabiliter viuētes

ſpecialiter in p̄tectōe ſpūali tua (ſperabūt) ſe receptū-
ros eterna bona q̄ (alarū tuarū). i. vteris ⁊ noui t̄ſta-
mentorū tēſtimonijs deſcribūtur. ¶ Merito ſperabunt
iuſti in p̄tectōe tua qm̄ abūdāter ⁊ deliciōſe reficis eos.
¶ Inebriabūtur). i. ſatiabūtur enī ſine faſtidio (ab vber-
tate domus celeſtis glorie. et torrente copioſe delecta-
cōis tue potabis eos. ¶ Quod facere poteris o xp̄e.
¶ Qm̄ apud te ē ſons vite) inſiciens (et in lumie glo-
rie tue) eleuati ⁊ ſortati (videbimus lumē) tue d̄mita-
tis ¶ Pretende) et lōge lateq; diſfunde (miſerīcōdīā tuā)
recte in te corde firmiſſimo (credētibz) ut in iſto ſeculo
ſub dñi pietate degant (et iuſticiā) id ē vite rectitudinē
(hīs qui dirīgūt ſe ad volūtātē tuā) ut qđ bñ volūt p̄-
ficiāt. ¶ Pretende dñe miſerīcōdīā tuā. ut ¶ Nō veniat mi-
chi pes ſupbie) ſupba affectio. nulla mentis elatio mi-
chi ſurrepat (et manus p̄ccōris). i. diaboli impulſio ſi-
ue tēptacō (nō moueat me) a ſtatu rectitudinis et ſalu-
tis. ¶ Bene dixi nō veniat michi pes ſupbie. qz ¶ Abice-
derūt) q̄i de alto in p̄fundā foueā corrūctes om̄es (qui
opantur iniquitatē) om̄es enī ſupbie vicio cadūt qđ dñi
iuſſa contēnūt ut p̄mus angelus q̄ p̄mus homo qui (ex-
pulſi ſunt) angelus de celo et homo p̄mus de paradīſo
(nec potuerūt ſtare) quia dñs expulit eos cui nemo re-
ſiſtere poteſt.

¶ Psalmus. xxxvi. in quo oſtenditur
proſperitas maloz otenenda.

¶ Fuērūt qui murmurabāt de flore maloz ⁊ labore bono-
rū quaſi om̄ia caſu regantur. contra hūc errorē occurrit
propheta inquens.

Noli inuidere male agentibus

in suis opibus ut eadē facias aut inuidē prosperitati eorū.
ut illā occupas (nec amaueris faciētes iniquitatē) sed
quādo eorū ouersationē quod licet eorū natura sit diligēda
iniquitas tamen eorū odio habēda ē. **N**deo ne emuleris.

Quā tāquā fenū gloria et prosperitas malorū (velociter
arescet et quēadmodū viriditas herbarū cito decidēt) quā
diceret. breuiter durabit sic ista breuiter durat. **N**oli
ergo vir iuste malorū prosperitati inuidere. sed **S**pera in
dñō) hoc introitus fidei. hoc introitus salutis ē (et fac boni
tate) quod fides sine opibus mortua ē. et inhabitat per confessionē
fidei ecclesiā nō recedēdo ab ea (et pascēris) ad santi
ritatē et suauitatē pennē (in diuitijs) spiritualibus (eius)
quarū thesaurus ē ipse xp̄us cuius beata visio ē eterna
scōrū oīum resectio. **D**electa ē) ergo. nō in desiderijs car
nis nō in rebus transitorijs seculi (s; in dñō) pone omnē dele
ctationē et dulcedinē. ac desiderium mētis tue in eo ostē
tue. ut suauis sit tibi recordatio eius. ut ames quē times
sp̄reta mūdi iocunditate (et dabit tibi p̄tiones cordis
tui) quas. s. spūs rationalis p̄tīt sed bona gr̄a et virtutis.
Quas ut det. **R**euela) explica in oratione tua (vitā tuā)
desiderium tuū (dñō) mōdica quid pateris quid velis dire
ctionē eius p̄tendo (et confide in eo) quod retribuet tibi (et
ipse faciet) illud quod speras confidēdo/expectas. **F**aciet
quidē. quā **E**ducet in publicū opa iusticie tue quā lumē)
alijs in exēplū virtutis et (quod secūdū habitū iusticie tue iudi
cas) faciēda faciet prosperari usq; ad p̄fectionē iusticie
debitā sic ascensus solis p̄ficiat in meridie et faciet clara
et laude digna in aspectu hominū sicut meridiē quod est clari
or pars diei. interim vero (s; dñus esto deo) ei humiliter

et deuote finiendo (et ora eū) p te pie et p seueriter et cōse-
queris intentus. **N**oli indignari in hōie qui pspicitur
in mūdo isto) ut velis imitari eū nō te terreat impij felici-
tas qz breuis ē. noli etiā imitari (hōiez facientē iniustici-
as) psequitē iustos libere et impune licet videatur pspici-
rari in malicia sua. **S**ed tu. Desine ab ira) ne irascaris de
flore maloz qz inde irasci et indignari ē contra dñm mur-
rare et ppe blasphemaē (et derelinq̃ indignacōz. noli indi-
gnari) de pspicitate malozū (ut oformes te eis mala fa-
ciēdo) **N**ā q̃ mali sūt) et si mō floreat (piciētur tñ in
futuro extra terminos terre) viuentiū (sustinētes aut). s.
q̃ adūsa ferūt et p̃sentia despiciūt ppter (dñm) q̃ nō fallit
et oīa p̃t (ip̃i hereditabūt terrā) viuentiū. **S**ustinē-
tiā aut istā nō longissimā putes qm̃. **A**dhuc pusillū
id ē parū tēporis restat nō ergo te deat te (et nō erit im-
puls) p quo gemis sōtractus de medio (et queres felici-
tate eius et nō inuemes) qz euaniūt. **O** s̃a s̃ueti aut
q̃ patiēter expectāt bñplacitū dñi q̃ cor suū in puritate
possidēt (hereditabūt terrā) viuentiū (et delectabūt in
multitudine) supne (pacis) q̃ ē pfecta vbi nulla guerra
nulla sedicō nulla discōrdia s; req̃es opulēta. **T**ūc in
futuro erit pax iustis s; nec bellū. qm̃ **D**ecor) dolēs de
bono ṽtutis iusti (obscuat) occultis in hōijs si aliqd pos-
sit habētra eū siue ut capta oportunitate eū illiciat ad
ōsimilē vitā/et si nō p̃t allicere motus ad irā (stridet sup
eū dentibz) malicie ut furēs belua ut quē nō p̃t subuer-
tere conat̃ occidē. **P**ecor aut sic faciet. s; **D**ñs) faci-
et et ostēdet (eū irribilē) et dignū opprobrio iudicabit
qz ab intēto fraudabit eū (qm̃ pspicit qz veniat dies r̃trē
bucōmis (eius)

Merito dominus irridebit tales. quoniam **G**ladium

multiplicis persecucōis manifeste (euagm auerūt peccō-
res) adūsos scōs et qñ sic nō p̄ficiūt (intēdēt arcū suū)
.i. dolos q̄b occul te noceāt. ¶ Intēdēt arcū. ¶ Ut dēci-
piāt) dolis (paupem) xp̄i et hūilē spū et euagm auerūt
gladiū (ut trucidēt) ostātes et firmos ī fide xp̄i ut mar-
tyres q̄ (recti sūt corde). ¶ Gladus eoz intret ī corda ip-
soz).i. moriātur morte quā alijs parauerūt (et dolus et im-
fidie eoz) siue ptās nocēdi (frustrētur) ne valeāt ad-
implē qd male cupiūt. ¶ Bñ dē ē sup̄ius nolī emulari
in hōie q̄ p̄speratur ī rebz huius scli. ¶ M̄ melius ē mo-
diū iusto) cū iusticia (q̄ multa ī peccō) melior enī ē paup̄
p̄r cū timore dēi q̄ thesauri magni. ¶ Vere melius est.
¶ M̄ brachia).i. ptās et fortitudo quibz impij p̄sumūt
(ōtēretur) ī futuro et diuitie ī quibz oñdebāt (iustos autē
confirmat dñs) ne a bono v̄tutis moueātur ī p̄speris vel
adūsīs. ¶ Cōfirmat autē iustos dñs. ¶ M̄ nouit dñs)
noticia approbaciōis (opa) v̄tutū q̄ iusti fecerūt. et qz sine
macula sūt (hēditas eoz ī eternū cit). ¶ Nō oñdētur
ī die iudicii) s̄ honorabūt qz tūc eis dicet v̄nīte bñdī-
cti p̄ris mei. s̄ impij (ōfundētur) quibz dicitur ite male-
dicti ī ignē eternū et tūc impij esuriēt p̄ carētiā om̄is boni
(iusti autē saturabūtur) p̄ adēp̄cōnē sūmi boni satietate
eterna et qz dñs iusticiā exercebit ī peccōres / vere peccato-
res p̄ibūt. ¶ Peribūt quidē peccatores. ¶ M̄ inimici
dñi mox ut honorificati fuerint et exaltati) honoribz et po-
tētia (quē ad modū fumus) qui q̄nto magis (ascēdit) t̄n-
to citius euāescit statū (deficient). ¶ Deficiēt meīto pec-
catores. qñ. ¶ Oñtiabitur peccōr et nō soluet) qñ dēi ver-
bū audit et nō illud suis opibz implet / qñ dēi diuersa bñ-
ficia recipit et nullā grāz restituit actionē / s̄ contra p̄-
teritus et tanq̄ nichil acceperit semp ingratus ē (iustus

aūt) quāuis hic pauca suscipiat pia deuocōe plura (re-
stituit largiter) i omibz grās agēs miseretur paupibz
et distribuit eis si hz rerū facultatē qđ p̄t si nō habz dat
beniuolētiā dat cōsiliū vel saltē oracōnē. ¶ Ideo miseretur
iustus qđat qz scit qz **B**ēdicētes ipi) deo grās de omi-
bus bonis susceptis agētes nō solū p̄bis s̄ vitā (bēdi-
tabūt terrā) viuētū (maledicētes aūt) tā lingua q̄ vi-
ta ut blasphemā dei legibz maledicētes a iustozū p̄mis-
sa beatitudīe (dispibūt) **H**ois) iusti (gressus a dño
dirigētur) ut nō declinēt a rectitudīe iusticie q̄ iustus q̄
iā cor de directus fuerat (viā dñi cupiet) mimes sequi sal-
uatorē amādo q̄ est verētiā viā veritas et vita. In qua
viā dñi. **C**ū ceciderit iustus) etiā p̄ p̄ccm mortale (nō
collidetur) irreparabiliter siue p̄ desperacōnē. s̄ redit p̄
penitentiā si sit de p̄destinatis (qz dñs supponit manū)
miscōdie sue reducendo eū p̄ penitentiā ad grām.

Nā ut ait p̄phā. **M**unior fui et enī senui et nō vidi iustū
derelictū) a deo finaliter (nec imitatores) iusticie illius
(querētes panē) tpālē in egestate existētes q̄ntū ad ve-
tus testamentū et hoc cōmūter. q̄ntū vero ad sensū spūalē
tales nō querūt panē spūalē. s̄ delectacōz bonis opibz cō-
uētā smēpticipacōe sapiētie et iusticie xp̄i qz talis panis
p̄sto ē q̄rētibz ipm. ¶ Vere iustus nō eget. **Q**uia omi-
tpe misere) affectu miscōdie mediā patiētibz (et como-
dat) vñ diues ē de doct̄ina. de pietate. de iusticia. de pa-
ciētiā. ceterisqz bonis quibz fruit̄ mēs illa sanctissima (et
semē) bonoz operū (ei⁹) siue imitator fidei eius (i bñdi-
ctōne gl̄ie est) audiēs venite bñdicti et cetera. ¶ Et ideo
tū q̄cūqz es. **D**ecline a malo). i. a p̄ccō obfuādo p̄cep-
ta negatiua (et fac bonū) obfuādo p̄cepta affirmatiua et
p̄ hoc (inhabitabis) cū deo i eterna bñtudinē (i sc̄m sc̄i)

Et hoc ideo: **Q**uia dñs amat iudiciū (id est equitatē
iustū enī ē et equū ut ip̄e auctor iusticie (nō d̄ relinquat
eos) q̄ eius eligūt p̄cepta et plere. nō ergo (d̄ relinquet
sc̄os suos) s; (in eternū cōseruabūtur). **C**ontra. **I**usti
iusti puniētur) pena eterna (et imitatores eorū pibunt)
cū eis. iustis ī eternū saluatis et cū dño pmanētib;). **I**u
sti autē hēditabūt terrā) vīuētū (et inhabitabūt ī sc̄m
seculi sup̄ eā). **V**erito iustib; hēditabūt terrā. qm̄ **D**s.
iusti sapiētiā) q̄ ē dē deo et eternis (loq̄tur) pcedentē ex
corde recte sapiat (et lingua eius) q̄ sentit dē deo cū ius
dicio et discreciōe (pferet ad īstructōz aliorū). **N**ō solū
iure iusti ē. **L**ex dei) s; (ī corde ip̄ius) ē p iugē medi
ditaciōz et q̄ lex dei peccatū vetat et bona facē docet ideo
(nō declinabūt gressus eius) a via iusticie p q̄m cūq; dē
mōis ā hōis suggestiōē. **G**ressus iusti nō sup̄lataz
būt. tamē **C**ōsiderat peccor iustū) callide īfidiādo ut
occasione accepta ei nocē possit q̄ iustus gūis est ei ad
vidēdū q̄ dissilis ē alijs vita eius et ideo p inuidiā (q̄z
rit) oportunitatē (mōrificare eū) corporaliter vel spūaliē.
Si iustus defendit. qm̄ **D**ñs nō d̄ relinquet eū) totalit̄
īptatē īp̄ij ut eis sentiat s; ad hōz ā īp̄ij habeāt prātē
sup̄ iustos. ī corpib; non tñ sp̄. sup̄ aīas aut nullā ha
bēt nec (d̄ anabit eū cū audiet causaz eius) ī futuro iudi
cio licet ab hōib; reprobis hic false reus et morte dig
nus iudicet. **T**u ergo vir iuste nō deficias ī tribulaciō
nib; s; **E**xpecta) patiēter (dñm) q̄ iudicabit te et ne m
uacū expectes interim (custodi mādata ei⁹ et exalta
bit te) hic mei⁹ bonorū operū āpliādo (ut hēditate).
firma possessiōe (capias terrā) sup̄ ne priē quā nemo p̄
ualet n̄ bñ mei⁹ adipisci (cū pierint peccōres videbis).
audiēs q̄ dicetur eis discedite a me maledicti et cetera

Peccatores quidē certe pibūt. nā **V**idi impiū id ē
 peccōrē supra statū suū dicōis (et supra) hūanū modū
 potētia et honoribz seculi (eleuatū sicut cedri libam) que
 sūt maxie alte. Et trāhui mēte ad nouissima sua ad hēdēdā
 da et **E**cce nō erat) iste q̄ sic intumuerat (et reduxi cū
 ad memoriā (et nō ē inuētus) splēdor pompe eius et ve-
 stigū supbe glorie eius. in dignitate. in diuitijs et am-
 plitudine familie q̄ locus eius cū eius p̄speritate dissol-
 uitur cū totius orbis corruptibilis gloria terminetur.
 Et ne ad impiorū similitudinē tu percas. **C**ustodi in-
 nocētiā) vite quantū ad dēū (iudica eq̄tatē) iuste cū p̄xi-
 ma agendo (qm̄ bona opa eius q̄ pacifice vixit) qui se-
 bellū et impetus viciōrū in se oprimit (nō pereūt) sed post
 hāc vitā viuūt remunerata et p̄mata felicitate eterna.
 Contra erit de impijs. qm̄ **I**n iusti) simul cū suis opert-
 bus (dispibūt) traditi flāmis eterne p̄dicōis (et reliq̄e
 eoz) scilicet diuitie et fama (simul interibūt) qm̄ supue-
 mēte interitu eoz falsa laus et fragilis dissoluetur..
Salus aut iustorū a dño) nō aliūde est. ip̄e enim ē sa-
 lus nostra (et p̄tector eoz in tēpore tribulacōis) scilicet
 p̄ntis. ne etiā corpali ter oprimātur vel tēpore tribu-
 lacōis futuri iudicii quia ex ip̄a eripiet iustos.
Et adiuuabit eos dñs) eis ad p̄seueracōz boni coe-
 pando (et liberabit eos) de omibz angustijs eruet eos.
 ne fides eoz p̄uertatur a diabolo et ministris eius (et sal-
 uabit eos) in futuro d̄ducēdo ad gl̄iam (q̄ sperauerūt
 in dño) hec enī salus debetur hīs qui sp̄e suā i dei pietate
 posuerūt.

Psalmus. xxxvii. in quo docetur fidelis
 p̄ntēs memoriā peccatorū habere ut
 lugeat p̄terita et caueat futura.

¶ Vox cuiuslibet penitentis

Domine ne punias me ^{secundū ri-}
^{gorē tue in-}

sticie) q̄ hoc esset importabile s̄ magis secundū tēpera-
mentū mīse dīe tue (nec in ira tua corripias me) peto cor-
rigi. s̄ nō in ira ā furore. talis enī est correctio tm̄ ad vin-
dictā s̄ bñ correctione q̄ est ad emēdacōz q̄ est ex mīse-
ricordia et cū pietate. ¶ O dñe ne arguas me in furore

tuo qm̄ sufficē tibi post multa quibz vehementer affligor.

Qm̄ multe molestie et miserie) aīe et corpis quas ex
adām vindicta sui pccī excepī sic sagitte mīme (mīse-
rē sūt i me) et p manū tuā punientē (firmate sūt) nō ad ho-

rā s̄ usqz ad finē huius miserabilis vite. ¶ O dñe ne pu-

nias me i furore q̄ satis sū sagittatus. tot enī mīserijs s̄b-

ditus sū. ut ¶ Nō sit sanitas i carne mea ab instātia vī-

dicte tue) i adā et i me implere (nō ē pax i interioribz vi-

ribz aīe mee) q̄ carnis vicis impugnat (et hoc tñ ppter

pccā mea) Et aptius exponēs mala sua ait. Qm̄ mī-

q̄tates mee inualuērūt sup me) dñando ut aīa mea victa

fuecūberet q̄ (sic onus ḡue grauter depmūt me) ad ter-

rā ne me erigere possim. ¶ In hoc etiā afflictus sū q̄.

¶ O luge pccōz) p baptisimū et penitētiā saluate (opu-

truerūt) i cogitacōe mea delectādo me i illis (et corrupte

sunt) exterius ad actū pducēdo et hoc ppter (stuliciā

meā) multū enī inhiēs est q̄ semel sanatus iterū spōte

reciduat. Et q̄ putruērūt cicatrices mee. O multis mī-

serijs afflictus sū) et pccōz meoz pōdē (curuatus usqz

ad mortē tota vita mea tristatus) indignū me ēē uidi-

cās erigē oclōs ad celū incedebā. ¶ Cōtristat9 sū Qm̄

sensualitas seu carnalitas mea impleta ē illius omibz) q̄

a diabolo varijs tēptacōibz fatigat et p hoc iterū (nō

est sanitas in carne mea) quā diabolus affligit.

Hinc. Afflictus sum nimis) ita ut nichil in me liberum fiat calamitate) ideo vehementi gemitu cordis mei dolebam me peccasse. **¶** Quid tu quidem nosti. **¶** Quia in animum te) quod nullum latet secretum est (omne desiderium meum et gemitus meus) pro peccatis meis (a te non est absconditus) sed exauditus quia pius es cum non pro terrenis sed pro anime liberatione solvatur. **¶** Inde dolor et gemitus. **¶** Cor meum turbatum est in me) quia mens mea succubuit passionibus) ita pacem suam amisit (dereliquit me virtus mea) robur patientie (et lumen oculorum meorum) id est ratio imperturbati iudicii ergo (non est meum) propter ingentes molestias quas sustineo.

Vox xpi.

Amici mei ficti et cogniti mei iudei aduersum me appropinquauerunt) corpe ut me optenderet et consiliis ac dolis (steterunt) contra me persecuterentur ut me occiderent. **¶** Apostoli. **¶** Qui) animam passionem (iuxta me erant de longe steterunt) quia relicto me omnes fugerunt timentes mortem. et iudei (qui inquirebant vitam meam) perdere (vnum faciebant) violenter me captum trahentes ad principes sacerdotum. **¶** Et iudei. **¶** Qui inquirebant mala michi) crimina. scilicet. quod opponeret non inuenientes (locuti sunt falsa) fingentes in me falsa testimonia (et dolos tota die meditabantur) ut accepta occasione romana ne potestati me traderet. **¶** Ergo autem tamquam surdus non respondere) quia non audire maledicta et irrisiones eorum (et sic mutus non apertis os suum) patienter omnia sustinui. **¶** Non solum non audiebam. sed **¶** Factus sum sicut homo qui audire non potest non habens in ore suo redargutiones) tamquam nescire et non habere quod eorum blasphemis respondere posses cum utique eos manifeste valuisse redarguere. **¶** Ideo tacui in passione ideo omnia patienter sustinui. **¶** Quia in me domine) iusto iudice (speravi) qui potes

tristitiā in gaudiū cōmutare sciens q̄ cū videris nullā
causam mortis esse in me (tu exaudies me dñe deus me-
us) ut me resuscites. Ideo tu exaudies. **Q**uia dixi in
oracōne mea te dēprecans ut cito resurrectione me clari-
ficares (ne) iudei (inimici mei gaudētes) insultarēt mi-
chi si me morte detineri viderēt quā ē oro exaudi me. itē
ideo q̄ (dū pedes mei) discipuli mei infirmi (mouētur)
ad casū vacillātes et tūbātes in fide si cito nō resurgaz
(sup me magna locuturi sūt) mlti insultātes et gaudētes
de casu meo. **N**ō recuso o p̄cedi et crucifigi p̄ salute
totius mūdi. **Q**uā ego i flagella paratus sū). i. p̄ordi-
natus a te et ideo hec flagella patior sp̄te tue volūtati
meo formas (et dolor meus i ōspectu meo ē) michi patet
(manifestus) ē michi dolor quē patior. intelligo enī me
pati nō p̄ culpa mea s̄ tua dispensacōe. **I**deo etiā in fla-
gella paratus sū. **Q**uā iniquitatē meorū) in causas ēē
agnosco sic et alijs (pnūciabo) et (ego cogitabo) operā-
dando qualiter (peccā totius mūdi mea passione absol-
uā). **C**ū tāta patior. **I**nimici mei tñ viuūt) et p̄sperā-
tur. omī sanitate gaudēt (ōfirmati sūt). i. roborati (sup
me) p̄sequēdo (et multiplicati sūt q̄ oderūt me iniuste). i.
sine culpa mea. **O**derūt me certe inique. qm̄ **R**etris-
buerūt mala m̄ p̄ bonis) odiū p̄ dilectōe. mortē p̄ vita.
quā multis eorū) oculi (detrahebāt michi) dicētes nō ē sa-
lus illi in deo eius et hoc nulla alia causa nisi (qm̄ seque-
bar bonitatē) et tñ felix conscientia cui nō potest imponi
nisi q̄ seruat legē dei sui. **N**e derelinquas me domine
deus meus) volūtati infidelū me exponēdo (ne disces-
seris a me) sed potius mecum p̄mane ut me facias resur-
gere. **I**ntende in adiutoriū meū domine deus) qui me
ad salutē humani generis incarnari et pati misisti.

Psalmus. xxxviii. in quo docetur vir iustus
inter blasphemos et iniquos lingue continere
nam seruare certamina et rixas opprimere

Loquitur vir iustus.

Dixi id est statui et proposui firmiter in corde meo (cu-
stodiē vias meas) actiones meas tali dili-
gentia (ut) etiā (in lingua mea nō offendā) loquēdo fa-
tua et ociosa vba aut gñaliter que locutū me fuisse pem-
teret. **S**ut nō delinq. **P**osui orī meo custodiā) cau-
telā i loquēdo ut etiā statuerim a bonis filere et a pēdica-
cōne abstinere et hoc (cū cōsisteret pēcor) ut hēneus vel
reprob (aduersū me) querēs vñ ex vbis meis calūniā
possit efficē. **P**osui custodiā ori meo usq; adeo q. **A**b-
mutui) volēs vitare et teneōz cū pēcoribz impugnātibz
me s; afflicti sū qz ppter hoc (filii a bonis) enūciādis
hōmibz desiderātibz veritatē audire vñ (dolor meus reno-
uatus ē) ppus dolui de indiscreta locutōe mō doleo de in-
discreta taciturnitate. **V**erū vidēs hīc em de picula.
Anq̄tū factū ē cor meū) et i hac fluctuacōe tacēdi in-
ter calūniosos et loquēdi inter audire paratos (ocitatus
ē calor caritatis i corde meo) ad loqndū amo ē proximorū.
Inter has difficultates querēs locū vbi hec nō patiar.
Locutus sū) deo meo (i lingua mea) toto corde et ore
eū depcando (notū fac m̄ finē meū) xpm q̄ ē finis nr. oñi-
matio i pñti ad iusticiā et i futuro ad coronā/ibi enī gau-
debo de socio/nō timebo de aduersario/ibi enī tēplator me-
cū eīt amicus nō calūniator inimicus. **E**t numerū die-
rū meorū) quo i hoc me viuere decreuisti oñde m̄ (quis
est) i. q̄ntū supsit (ut sciā qd dēlit m̄) de tpe vite mee.
Ideo aut velle sciē ut ppararē me aduētui tuo et disponerē
de hīs q̄ ad me sp̄ctāt. **I**deo aut sciē velle numerū dieorū.

meorū q̄ brevis est vita mea. **¶** Unde. **O** censurab
les) sc̄z breues ⁊ transitorios (posuisti dies meos. et s̄b
stantia mea) que in adā peccante corrupta est (tanq̄ mi
chilū est) in opacōne (ad te) qui eternus es.

Bene dixi q̄ vita mea in cōspectu tuo sit quasi nō sit. nō
solū propter breuitatē sed etiā propter vanitatē.

Vanitas) enī que apud nos (sunt vanitas) om̄ia enim
sunt subiecta mutabilitati ⁊ etiā inter ea (om̄is homo)
hic (vivens) est subiectus mutabilitati ⁊ sic etiā ē va
nitas. **¶** Licet om̄is homo vivens hic sit vanitati s̄bie
ctus. **¶** Verū tamē in imagine) dēi ad quā formatus ē
semp̄ stabilis (p̄manet) q̄ illa nunq̄ deletur i hoīe/et n̄
chilominus a puritate mētis in actib; seculi deducitur
vbi caducis deliderijs (turbatus) varia sollicitudie cō
fundit. **¶** Vere frustra turbatur ⁊ stulta vanitate/nā:
Thesaurizat et) cū magna sollicitudie cupit p̄tura ser
uare maxie cū possessio eorū p̄betur incerta/nā (ignorat
cui congregat ea) utrū. s̄. fratrib; ⁊ hostib; ⁊ extraneis ⁊
fisco. Cogita aut̄ sibi vanitate) cludit vir iust⁹ om̄es
sollicitudinē ⁊ sp̄e suā ponēdā in deo dicēs. **E**t nūc q̄
ē expectatio mea) et finis meus (nōne dñs?) qui ē sup̄
oīa/certe ip̄m solū finē expecto et s̄bstantia diuitiarū) sci
entiae mee (apud te) reſuat. **¶** Verū q̄ nemo etiā iustus
in vita p̄nti ē sine peccō p̄ter te. **A**b om̄ib; iniquitatib;
meis) p̄teritis p̄sentib; et futuris (erue me) et dēbes me
merito erue q̄ cū sis sapiō q̄ hūana oīēno. q̄ letari i re
bus p̄tūris nolo. q̄ p̄niaz ago (dedisti me opprobriū)
i. in derisū stulto peccōri q̄ illos magis irridē solitus est
q̄s bonis morib; studē agnoscat. **¶** Licet ap̄d talē stultū
habitus sū opprobrio. **¶** Tacui) nō egi otētiōse oīa eū
(nec ap̄i os meū) i murmure cōtra dēū et hoc venit a te.

qm̄ tu fecisti) me talē dās michi patiētiā. et qz talis sum
 (amoue a me flagella tua) quibz p pccis meis a te ui-
 sissime vberor. **R**ecessit ē qz amoue eas. qm̄ **A**fortitu-
 dine) potētie tue (defeci vi plagaru tuaru) infirmatus et
 debilitatus viribz/nō potens āplius sustinē duras pu-
 micōes tuas/ q̄ licz gues sint/ sūt tñ uiste qm̄ (ppter imi-
 tatē) flagellis tuis corripuisti hoīez ut p correctōnē fla-
 gellorū tuorū. **T**abescē feceris aiām eius) ut desiccata
 hūiditate et pinguedine carnali et depolita supbia infir-
 ma fieret p hūilitatē (q̄si aranea) qz mehil ē tabidius q̄
 leuiter tacta digito deficit. s; sepe licet hō sit correctus li-
 cet increpetur/ licz tabefiat/ tñ fragilitate hūanitatis di-
 uersarū rerū varietate (cōfunditur) a qua p turbacōne
 ille solus excipitur qui deū puramente contēplatur.
 Et ideo tu dñe. **E**xaudi oracōnē meā et humilē suppli-
 racōnē meā. pces autē meas cū lacrimis fusas) exaudi
 p effectū liberacōis mee. **O** dñe oro. **N**e fileas a me)
 imo fac me audiē vocē tuā mterius. s. salus tua ego sū/
 vel illā/ remissa sūt peccata tua/ et finaliter illā cū sanctis
 oībz venite bñdicti et cetera (qm̄ aduēna ego sū apd
 te) nō habēs hic māhōnē manentē s; sū sic (pēgrinus)
 tendēs alibi. s. ad patriā vitē eterne (hic oēs p̄res mei)
 fuerūt. **C**ū aut trāsiturus sim restat hoc petendū. **R**e-
 mitte michi) peccā mea ut p tuā miscdiā (solatus) certus
 ad tua iudicia puemā et quandā recreacōnē sentiam in
 pnti vita de illius regni tui securitate suscepta et hoc (pri-
 usq̄ abeā) a pnti vita/ qz āplius nō ero in statu merēdi
 nec p osequēs in statu p̄cipiendi remissionē pccorū.

Psalmus. xxxix. in quo ecclesia gratias
 agit de beneficio incarnacōis filij dei.

Ecclēsia ī psona sanctozū p̄m p̄stolās aduentū xp̄i ait:

Expectans expectaui <sup>ex int̄imis et cū
desiderio assidue</sup> (dominū) incarnādū qui solus salua ē potest (et ip̄e)
p̄ suā clemētia (intēdit michi) implēdo desiderū amoris
nostri mittēdo xp̄m / vnde sequitur. **E**t exaudiuit
preces meas) xp̄m mittēdo quē optabā (et deduxit
me de lacu miserie) infidelitatis et ignorātie quibz detine-
bar et (luto fecis) carnalibz concupiscentiē.

Et statuit) et firmavit (supra petrā) cristus (affectus
meos et direxit actus meos) ad vitā eternā.

Et immisit ī os meū canticū nouū) nō de vanitate nō
de turpibz s; de nouo et inaudito diuine pietatis bñficio /
qđ etas antea nulla aspexit / quod nouus homo attulit
mūdo. nouus ergo ppliūs noua cantat sc; de incarnacōe
dñi de resurrectione / de ascensioe / et de alijs huiusmodi /
canticū dico (carmen) siue p̄m̄nū acceptabile (deo nr̄o)
ut iā nō sonos turpes et theatrales concinā s; ī dei viuē-
tis p̄m̄is p̄ armoniā noui testamēti delecter. **V**ide-
būt multū) ppli posterī xp̄m annūciatū venisse quē p̄ores
expectabāt / videbūt etiā ouersacōnē meā (et timebūt)
dānāi si ī infidelitate p̄māserint. **O**cussi ergo salubri ter-
rore facti xp̄iani (sperabūt in dño) remissionē consequi
peccatorū. **B**eatus vir cuius spes salutis sue (ē nomē
domini) qđ est ih̄esus quod interpretatur saluator qz nō ē
aliud nomē s; c̄lo ī) quo oporteat nos saluos fieri (et
nō respexit ī vanitates) infidelitatis et ydolatrie gētiliū
(et insanias falsas) .i. ī errores iudeoz obstinatoz
otra xp̄m. **I**stozū opa sūt falsa s; opa tua mirabilia qm̄
Multa fecisti tu dñe deus me⁹ mirabilia) ī corporalibz

et spiritalibz inter que maius mirabile ē recreacō mū-
di p incarnacōnē ⁊ passionē tuā/ ad que omnia faciēda
p te sufficiēs es nō ab alio instructus (s; cogitacōibz)
dispositiōibz tue sapiētiē in quibz (nō est qui similis sit
tibi) **Vox xpī. Annūciaui** ego xpūs p pphetas (et
locutus sū) ego ipse i psona et p me et meos discipulos
tot crediderūt ut credētes (multiplicati sūt sup nume-
rū) quē aliquis posset numerare. **Vox xpī ad patrē.**
Sacrificiū quod fiebat de animalibz et auibz (et obla-
tionē) q̄ fiebat de rebz manimatīs ut de pane ⁊ simila et
thure ⁊ huiusmodi (noluisti) quia ista sacrificia erāt im-
pfecta qz nō poterāt auferre pccā (aures aut) pfectas
(dedisti michi) ad obediendū nbi deo p̄ri usqz ad mortē
vbi me in cruce offerre sacrificiū pfectū qd̄ omnibz le-
gis veteris sacrificijs succedēt. **Exponit qd̄ dixerat.**
Voluisti qd̄ totū incendebatur ad honorē dei (pro
pccō nō postulasti) qz talia sacrificia nō erant tibi acce-
pta (tūc dixi) ego xpūs ecce leuis (venio) ad offerēduz
acceptissimū deo. **In capite libri** p̄destinacōis ē (pre-
latū ⁊ dispositū ut facerē volūtātē tuā deus meus volu)
hoc idē ego ⁊ ad hoc descēdi de celo (et legē tuā i medio
cordis mei) p meditacōz sp̄ habui. **Annūciaui** p ap̄los
meos ⁊ alios p̄dicatores (opa iusticiē) dogmata verita-
tis ⁊ bñficiā dñe miscōie (in ecclia catholica q̄ magna ē).
potestate ⁊ firmitate ⁊ āplitudīe (ecce labia mea nō p̄-
hibebo) nō op̄mā territus minis ⁊ otumelijs psequētū a p-
mulgacōe veritatis (vñe tu es testis) qz p̄dicta sint vera.
Iusticiā nō abscondi i corde meo) qñ potui p̄desse alijs
s; v̄bis ⁊ factis illā manifestavi ⁊ palā annūciaui (et veri-
tatē tuā). s. p̄missorū exhibicōnē ⁊ meipm q̄ sū via veri-
tas et vīta (a te missum saluatōrē) hominū (predicaui)

Omniserico: diā tuā) qua peccā donas (et veritatē tuā)
qua q̄ pmittis et mīmaris adimplēs (nō celauit nō absco:
di a congregacōe) densissima pploꝝ. **V**ox xp̄i p statū
corp̄is sui militici. **A**tte de dñe mēbra saucia attē de
peccōres. **E**t nō elonges) s; ppe facias (miseracōnes
tuas mēbris meis) nec debes q̄ hactenus nō clōgasti
q̄ (miscēdia tua et veritas) a p̄mo iusto usq; ad vltimū (sp̄
susceperūt me) oracōnē meā exaudiēdo. **N**ec mirū q̄
te hoc p mēbris meis de p̄cor. **Q**uā circū dederunt me
mala) pene (quoz nō ē numerus) ap̄d hoīes (vallauer
rūt me vndiq;). i. mēbra mea et (cōphēderūt). i. suo pon
dere ligauerūt (iniquitates sue ut nō possent videre deū)
qm̄ abstracta fuerat ab eis lux veritatis. **O**pus ē au:
xilij tui. **Q**uā multiplicata sūt iniquitates eoz) innume:
rabiliter (et humē racōis aufugit ab eis) **N**ō placeat
ergo (tibi dñe ut eruas) mēbra corp̄is mei i dolorib; po
sita a malis p̄teritis (et ad adiuvādū ea respice) contra
mala impugnatia de futuro. **O**rat p inimicis ut ouer
tātur. **C**ōfundātur) inimici mei vnliter ut resipiscāt de
factis suis (erubescētes) timeāt vltra peccare ne pereāt
(qui fidelīū meoz vitā querūt ut auferāt eam)
Cōuertātur retrorsū) cadētes ut ab intentione mala
eoz desistāt (et erubescant) cognita eoz iniquitate (qui
gaudent de malis meoz)

Ferant confestim cōfusionē suā) ne diutius ingrauetur
malū/ quā cito ab hostib; subuertātur (qui dicunt meis
euge euge) dolose laudādo aut deridendo.

Orat pro fidelib; suis.

Exultent et letētur sup te) deum patrē de bono quod
daturus es eis (qui querūt te) p verā fidē et dilectionē
(et magnificū p̄dicent semper te deū) sicut magnus es

In te omnes (qui diligunt me xpm filiū tuū p' quē salutē
omniū operaris. ¶ Peto hęc omīa dñe deus ex forma suā
qz p me nō sufficio aliquid facere. qz **M**endicus sū
et ideo necesse habeo mendicare auxiliū gratie a te (et
paup) qz nisi tua grā clarificer ex me nō sufficio. qui ne
hanc paup'tatē vilē abiecit āqz iudicaremus subiūgit
(dñs curā mei habz) Et qz indigeo auxilio tu dñe esto
Adiutor meus et protector meus) et ppter piculū oro
(ne tardaueris) nobis auxiliari in p'dictis.

Psalmus. xl. in quo de passione
crīsti et eius resurrectione.

Vox prophete.

BEatus qui super xpm egenū

et paup'rē) ita intus legit qz sū paup'tate quā gessit in
forma nrī hūanitatē intus legat p' verā fidē diuitias sue
diuinitatis ut sicut credit eū esse hōmīnē ita etiā credat
deū esse (et talē credentē liberabit dñs) i die iudicij a dā
nacōne eterna ad quā iudicati sūt nō credētes.

Dominus cōseruet eū) inter mala huius seculi ne ab
hoc intellectu cadat s; in hoc manētē (vniificet eū) eter
na et immortalī vita (et beatū faciat eū in terra) viuētū
vbi ē vera et perfecta beatitudo (et nō tradat eū ad vo
lūtātē inimicōz eius) diaboli et ministrorū eius.

Cum autē contigerit illū iacere. **S**up lectū) afflictū a
liquo dolore corporis aut mentis ita (dominus opem fe
rat illi in infirmitate eius) ut amplius non indigeat le
cto parato ad iacendū/s; (trāsuersetur lectus) tanq̃ nō
necessarius amplius. ¶ **P**ropheta orans pro se. ¶ **E**go

sciens me peccasse sentiēs ēgritudinē meā. **V**lamaui
ad te) medicus meū (miserere mei sana animā meā) qm̄
nullo mō excuso peccatū s; accuso dicens (q̄ peccaui tibi)
mea propria et praua volūtate. **V**ox xp̄i. **M**imici
mei) iudei scribe et pharisei vidētes pplm̄ me sequi ppter
miracula q̄ operabar ut retraherent pplm̄ a sequela mea
(dixerūt multa mala falsa et opprobria m̄) dicebāt in sup
optātes mortē meā (qm̄ morietur iste ut nō sit memoria
nominis eius) **E**t si ingrediebāt aliq̄s) de inimicis
meis ad osortū meū ut faciebāt iudas nō ingrediebāt
tur causa amicitie aut reuerētie s; ad p̄dendū potius do
losus intrabat ā causa explorādi qd̄ agerē ā dicerē (et
vana et ficta loquebatur) fingens et simulās michi vel
le osulere (et cor eius congregauit iniquitatē sibi). i. ad
dānū suū et detrimentū anime et corporis. **Q**ui egressus)
ad vulgares p̄pos (loquebatur idipm̄). s. falsa et ficta
ad infamā meā ut auerteret deuocōnē populi a me.
Nō modo amici ficti ingredientes ad me. s; **D**īnes in
mici mei latēter detrahebāt michi) scribe et pharisei et cō
similes (aduersū me cogitabāt) inferre m̄ mortē contē
ptibilē et opprobriosa. **V**erbū iniquū) oīra oīes ius
ticiā (ordinauerūt) mimici mei (aduersū me) in suo cōci
lio dicētes crucifigatur / et si hūc dimittis nō es amicus
cesaris. s; istis insultās p̄pheta dicit (nūquid q̄) ab in
quis iniuste (sonno mortis opprimit. nō addet ut resur
gat) certe sic / q̄ qui habuit potestātē ponēdi aīam suā
hab; resumendi eam. **Q**uid mirū si mimici mei loque
bātur et moliebātur adūsus me. qm̄ **H**omo pacis mee)
familiaris meus et mensalis iudas (in quo ostēdi me cō
fidere) tractando eū sic alios discipulos et sibi specialiter
et mittēdo custodiā pecunie (fecit magnā supplātatōz

contra me) ut p osculū traderet iudeis. O deus pater
illi ita crudeliter in me deserviūt. **Tu** aut miserere mei
et resuscita me) gloriosa resurrectione tertia die (et re-
tribuā eis) vicissitudinē horū qm me gerunt. **In** hoc
cognoui) p experiētiā (qm me semp placuit tibi/ qm nō
gaudebit) finaliter pplus iudaicus (sup me) quia licet
gausi sūt ad horā de morte mea/ tristiati sūt multo plus
de resurrectōe mea in q maxie declarata fuit glia mea.
O de aut propter meritū innocētie mee) qz semp sine
peccato fui (suscepisti me) animā meā ab inferis/ corpus
meū de sepulcro/ cū gloria impassibilitatis et immōlita-
tis (et confirmasti me) in pntia tua (stabiliter i eternū) me
ad dexterā tuā collocādo. **Hinc.** **B**enedictus dñs deus
isrl' a seculo et in scil'm) nos aut (amē amē) respōdeamus.

¶ Psalmus .xli. in quo monetur fidelis ne seculi
tristitie retrahant eū a desiderio eterne vite.

¶ Vox fidelis deū desiderantis.

Quemadmodū ceruus ^{veratus a}
^{venatoribus}
et calefactus (desiderat fontes aquarū) ut sit et estū ex-
tinguat (ita aīa mea) demonū tēptacōmbz et malis secu-
li afflicta (desiderat venire ad te deus) **S**ūme desidera-
uit aīa meā ad deū fontē viuū) vñ oīa bona fluūt/ cupio
planē dissolui qz sitio i hac pegrinacōe/ sitio i cursu hu-
ius vite/ satiabor i aduentu eius (s qñ veniā et apparebo
ante faciē dei). i. qñ erit dies illa qua exutus vīculis
corpis p̄sens aspectū me redēptoris videā eū faciē ad
faciē. **I**nterim aut dū curro dū pegrinor siue i p̄speris
siue i aduersis. **D**esiderij mei lacrimas fundo) q la-
crime nō mediā sed satietatē intulerūt/ nec immeto qz

Actus ille cibus est ammarū/corroboracō sensuū/ablutio
peccatorū/refectio mētū/lauacrum culpārū(fuerūt) in su-
per(lacrimē. dū) improperādo et insultādo(dicitur) a
paganis(fidelibus meis ubi ē deus tuus?) veniat liberet
vos. **H**ec recordatus sū. s. impropria infidelium dicentium
ubi ē deus et hac occasione(quesiui meditatius) per omnia
visibilia si per ea inuisibilem agnoscerē creatorē meū/et cū
hec nō oñderēt/qz solū inueni quedā vestigia eius(effu-
di) dilataui(in me aīam meā) ut relictis omībus exteris-
oribus cōtemplarer in me ipso aliqd tale qd sit deus meus/
s. cū nec ī exterioribus nec in aīa mea deū inuenirē/qz hec
variabilia inuariabilis deus excedit/ hoc feci(qm trāsi-
bo ī eccliam tabernaculū dñi) ubi deus multa mirabilia fe-
cit sanctis suis. et ibi intuear sapiētā admirabilē fidei q
docetur ī ea et admirādas vītes qbus multi fidelium resple-
dent/et inde mente per cōtemplacōnē pueniā usqz ad domū
dñi in q clare videbo deū meū. **I**nde trahor inde suspiro
festināter accedere ad domū dei qz ibi erit. **G**audium et
exultatio) de bonis habitis(offerio laudis) de bñficijs
gratie susceptis(spiritalis refectio mire suauitatis)
Propterea loquitur ad animā suā eamqz consolatur tabes-
centē persecucōnibus et calamitatibus huius seculi dicens.

Quare tristis es aīa mea et quare cōturbas me? cū
de adiutorio diuino certafis. quare tristaris?
Aduersus hec salutare remediū sequitur. **S**pera in dño)
qz spes eius omnia cōmutat ī melius et ad eternū gaudiū
pducit quos seculi huius tristitia inflata deluserit/be-
ati enī qui lugent qm ipi cōsolabūtur. cōsolare ergo aīa
mea(qm adhuc laudabo eū) dicēs(tu es salutare) par-
ticeps hūanitatis mee(et deus meus) **Q**uia in me
nō ē firmitas/pstrepit enī mūdus et caro grauat nec ē

michi spes de viribus meis. **A**d meipm aia mea turbata
e ppter ea) ut euada istas tribulaciones (memor ero
tui) id e suma velocitate recurro ad te (in huilitate qua
iordanis designat et memor abrenuntiacois) diaboli qua
in baptismo feci/ qd p (hermonim) intelligitur/ et cu vo
luntate faciedi q tibi deo meo placita sut semp. Decet
ut sim memor tui qm euangeliu et lex q ppter pfunditaz
te sapiencie et agniconis dei dicuntur.

Abissus in hoc concordat) q memor sim tui q i vtroq;
pmittitur auxiliu homin q memor est dei/ et hoc (in voce
predicatoru et doctoru qui catharae di cuntur) q p eos
fluente diuine sapiencie nobis emanat. ¶ Ideo ena me
mor ero tui qm. **D**imes tribulaciones) tam grauiore q
dicuntur (excelsa) q minores q designantur p (fluctus) q
superat vires meas (transibut) a me in futuro. ¶ Ideo es
ero memor dei. q. **I**n die) i. in qualicunq; huius seculi
pseritate (mādaui dñs misericōdia sua) q sola misericō
dia sua et pietate dat pacē et bona cūcta fidelibz (et nos
ete) id e in qlicunq; aduersitate mādaui. i. pmisit (can
ticu) id e exultacionē optere qd in pseritate pmiserat/
speciosa eni est misericōdia in tēpore tribulacionis q tūc fru
ctus eius demonstratur. ¶ Cū vndiq; mala sint in hac
mea pegrinacione singulare solame est michi. **O**racō
q est apd me) intus habeo in me qd offerā. nō eni ut ex
audiat me dñs nauigabo ut de lōg in quo afferā thura
et aromata aut de grege vitulu aut arietē/ intus habeo
victimā quā immolē/ intus habeo thur qd imponā/ apd
me ē oratio q fēda ē auctori et obuatori vite mee/ q ora
cionē (dicā deo susceptori meus es) tu q me penitēte susci
pis q vota oraconū mearū nō spernis. ¶ Vir iustus sen
tiēs quāta illius quietis dulcedo futura sit et mūdi istius

pícula/díct morē humano. **Q**uare oblitus es mei/
p'mittendo me tã diu hñs miserñs vexari: cur tã diu dif-
fers ut me inducas in domũ tuã: (quãd̃ tristatus inces-
do) p'viã huius vite: ideo tristatus (q' diabolus affli-
git me) tẽptãdo q' carnis vicia inuito à repugnãte a-
nimo sustineo. ¶ **V**ox ecclesie lamẽtantis casũ maiorũ.
Ita affligit me inimicus ut non solũ ofringãtur carnes
mee. s. debiles fideles s; etiã (ossa mea). s. maiores eccle-
siastici plati qui b; putabatur eẽ aliq̃ fortitudo ut cedãt
fracti p'impaciẽtiã tribulacõib; ⁊ scandãlis ⁊ cadãt p-
pccm a statu rectitudinis de quo exprobrauerũt in v'bis
iniuriosis (q̃ tribulãt me inimici mei) hẽtici ⁊ mali xp'ia-
ni ¶ **H**oc mō exprobrauerũt. **D**ũ dicũt meis fidelib;)
in maxime martirib; p' xp'i fide i afflietõib; ostitutis (vbi
est deus tuus?) vel nullus ē/ vel si ē de te nō curat/ et si cu-
rat liberet te si p't ppter hoc (turbata ē aia mea) q'd aut
suadeã/ nō inuenio nisi q'd supra. **Q**uare tristis es a-
nima mea/ et quãd̃ oturbas me:) s; ne dicas ideo turboz
q' hic mala patior: o'fortaē o aia (spera i deo qm̃ adhuc)
in futuro (o'stebor ei) q' ip̃e ē (salutaē vultus mei ⁊ deus
meus).

¶ **P**salmus. xlii. i quo monemur ne i p'ssuris deficiamus.
Cũ vir fidelis seculi huius iniquitatib; angeretur cele-
sti desiderio affectus ait.

Iudica me deus ^{iudicio discreciõis huius}
^{separaciõis in futuro iu-}
dicio separãdo me a malis (et discerne) merita mea ab
impñs. distet inter illũ q' in te credit ⁊ illũ q' nō credit (de-
gẽte nō sancta) mala ⁊ puerfa. s. (ab hoie iniquo ⁊ dolo-
lo erue me) ¶ **C**ũ nō michi arrogẽ fortitudinẽ qua opus
est inter mala huius seculi s; tu deus sis. **F**ortitudo mea.

quare ergo me repulisti?) secundū q̄ videtur. repulsi
enī me puto cū nō statim habēā qđ opto (et quare tris
tis incedo) nisi q̄ (affligit me inimicus?) quotidianis
temptacōibz hic in pñti quod nō ibi faciet in futuro.

Svt aut̄ excludatur inimicus me affligens oro domine.

Emitte lucē tuā et veritatē tuā) aufer tenebras et da lu
cem/ aufer errorē et da veritatē (ip̄a) tantū lux tua et veri
tas (adduxerūt) a peccatis (et adduxerūt) ad firmā cre
dilitatē dñi saluatoris qui mons dicitur (et i tabernacu
la tua) in ecclesiā p̄sentē in qua sūt diuersitates sancto
rū que sūt quedā pegrinacōnes super terrā.

Deduxisti me dñe i tabnacula vbi positus spero q̄ in de
Introibo ad altare) inuisibile celestis iherusalē quo
nō accedit aliquis inuisus/ at/ qui accedit sumitur i olo
caustū diuino igne totus incensus (ad dñm i introibo
q̄ lenificat iuētutē meā) dando michi immortalitatē et
impassibilitatē. **Te** **C**ōfitebor tibi cithara deus me
us) o fessione laudis in tribulacōe gr̄as āgens/ nunq̄
enī ppter quecūqz huius seculi aduersa a tua laude rece
dā. Conseq̄nter vir alloq̄tur animā suā p̄suadēs ei tri
sticiā huius seculi fugiendā p̄ quā paciēcie robur frangi
tur/ p̄ hāc caritatis lumē extinguitur/ p̄ hāc sp̄i nr̄i dñi
derūt v̄tusqz mollescit et om̄is vita o fundit̄ vñ ait (quā
tristis es aīa mea/ et quā cōturbas me) dñi deū adiuto
rē habeas. **C**ōsolare aīa mea. **S**pera i dño) q̄ om̄es
seculi fluctus mitigat et in tēptacōibz p̄tegit. q̄ om̄ia
p̄ccā o donat (qm̄ adhuc o fitebor illi) o fessioe laudis di
cēs (tu es salus mea/ tu es salutaē vultus mei et deus me
us) **P**salmus. xliij. in quo o fortatur infirmi fideles ad
mirātes cur martires videat̄ hic deus derelinquē
cū p̄res antiquos i manu valida legat̄ iuuisse.

Propheta in psona martirū recolens beneficia antiquis
collata ait/o/

DEUS ANRIBZ NRIS ANDIUIMUS

intellectu nro cognouimus et (patres nri) pplhete q̄ ge
sta sūt illoz tēpore retulerūt nobis scilicet. **O**pus qd̄
opatus es ī diebz eoz) O) ois hio sue a alioz patrū. s. ī
diebz antiquis. **O**patus aut̄ es opus hoc. s. q̄. **M**o
tentia tua) morte a alijs modis (gētes disp̄didit) terre
pm̄issiois. s. amorreū eueū a alios (et plātaasti filios isra
hel. afflixisti p̄p̄los) q̄ ibi erāt/ et expulisti eos de terra
pm̄issionis ut alios ītroduceres a regnū eoz tua mē
sericordia a firmares. **T**ua v̄tute tua potētia hec facta
sūt nō eoz/ nec enī ī gladio suo) nō p̄ bella sua (possi
derūt terrā. nec robur eoz saluauit eos) q̄ nō ruerēt ī
manus inimicorū. **S**ed potētia tua saluauit eos a forti
tudo tua et sapiens o filiū a te eis datū/ quomā o placuit
tibi ī illis) scilicet ex bēniuoletia et gratia tua. **T**u
īpe q̄ hec illis fecisti (es rex meus a deus meus) non mu
tatus nō dīminutus a si tpa sūt mutata a variata crea
tor tēporū nō mutāt/ tu dico (q̄ mādās victorias ī bellis
p̄p̄lo iudaico q̄ exiuit de iacob) sic ergo illi o fili sūt de te/
ita a ego o fido. **Q**uōd sicut tua v̄tute assistēte filij israhel
inimicos suos disp̄diderūt ita. **I**n tua v̄tute inimicos
nros v̄tilabimus) disp̄demus ptāte nobis a te data. et
p̄ v̄tutē tuā spernemus hostes nros) ī p̄nti vel ī futuro
q̄ nichil poterit nobis nocere. **B**n̄ dico ī v̄tute tua. q̄
Nec ī mēis meis) aut armis aut viribz (sperabo) sic
nec p̄res nri sperauerūt ī suis. **S**aluabis enī nos) ī fu
turo de immūdis sp̄ritibz q̄ hīc nos mlt̄iplicat (affligūt
et odiētes nos o fundes) dānacōe eterna qn̄ dicetur eis

discedite a me maledicti. **L**audes dicemus deo nostro in perpetuum quod nos eripuit de affligentibus nos (et in nomine tuo) quod est ihesus (laudabimus te sine fine/ confitentes saluationem nostram) et omnia bona nostra habere a te/ nichil meritis nostris tribuentes.

Propheta in persona martiris. **T**u domine tot beneficia contulisti patribus antiquis (nunc autem repulisti nos) ita permisisti et permittis nos affligi quod reputamur a te repulsi (et confudisti nos) non in conscientia sed in facie hominum/ cum enim fustibus verberibus et iniuriis affligimur/ et ut criminibus obnoxii mortis incipiamur. reputamur ab eis confusibiles/ procedimus ad inimicos nostros (et tu non procedis nobiscum) amittis angelum pugnare pro nobis sicut faciebas cum iudeis/ illi enim tua virtute prostrabantur qui se contra electum populum erigere temptabant/ nos vero inualidi sumus contra inimicos nostros. unde sequitur. **A**ueristi id est verti permisisti (nos retrosum post inimicos nostros) fugiendo quia illi victores et nos victi/ plures enim de nostris pernarum timore retrosum auersi sunt a via veritatis declinantes (et qui oderunt nos deripiebant eos sibi) in predam et carceres ut plagis et reliquis tormentis vexarent omnia bona eorum sibi vendicantes. **D**edisti autem nos in fide persistentes firmiter (deuorandos tanquam oues) quod moribus luporum deuorande exponuntur (et in gentibus dispisisti eos) nam petrus rome est crucifixus/ et thomas in india est occisus/ et sic de alijs qui in diuersis exilijs persecutioni traditi sunt. **V**endidisti id est permisisti (fideles tuos) ita facile capi ut homines qui eos emebant (pretium pro eis dare non indigerent) et non fuit (multitudo pretij in emptionibus eorum) quod minimo a nullo pretio ducebantur in suos. **N**osisti nos opprobrium persecutionibus nostris qui vicini nostri sunt) secundum

habitacone huanā (et subfannacone et derisu eis q̄ sepe
exprobrāt nobis) irridēdo dicētes/ veniat deus vester/
eruat vos de manibz nr̄is. **N**os fuisti nos gentibz i si-
militudinē) ut de nobis formā maledictōis sumāt alios
maledicēdi. sic pereas sic moriaris/ sic xp̄ianus ille aut
lapidatus ut stephanus/ vel arsus ut laurentius (et po-
fuisti nos omocone capitis i pplis) ad insultādū nos et
deridēdū dicētibz nobis q̄ ppter scelera nr̄a damnaconi
sumus deputati. **Q**uid p singula currimus? **T**ota die
verecūdia opprobriū meoz cōtinue ē in ospectu meo/ et
osusio faciei mee induit vultū meū rubedine) signū enī
verecūdie ē rubor in facie. Et hoc. **A** voce exprobrā-
tis) se3 ingrentis in opprobriū in facie (et occulte detra-
hētis) ex oīni enī parte audio opprobria et blasphemias
(ab instātia inimici odio habētis me/ et actu psequētis)

Dicunt martires.

Hec omnia mala venerūt sup nos) quasi fera terribi-
lis quasi fluuius turbulētus et patienter ptulimus (nec)
propter oīes pdictas grauissimas molestias (obliti
sumus te) s3 semp habuimus te in iugī memoria (in q̄
non egimus) timore mortis (in lege tua) quā parati su-
mus obseruare. **N**ec recessit retro cor nr̄m) auertē-
do se a fide et caritate tua (et semitas nostras) que erāt
in prosperitate et voluptate seculi (dimisisti a viā tua) q̄
semper fuit bona et sancta et ostendisti nobis viā artam
et angustā que ducit ad vitā

Nō sumus obliti te. **Q**uia humiliasti nos i loco affli-
ctōis. et coopuit nos hec mors) tp̄alis (q̄ vmbra mor-
tis ē) nō vera mors sola/ illa ē vera mors q̄ est spūalis dā-
na cōis eterne. **N**ō sumus obliti te ppter has tribula-
cōes sciētes q̄. **S**i obliti sumus nomē dei nr̄i) a vijs ei9

declinātes aut (si expādimus manus nostras in oracōe
adorādo ydolū. **N**ōne deus requiret) ut puniat. cer-
te sic (īpe enim nouit abscondita cordis)

Vox martirū

Quomā longis passiomb (mōrtificamur) nō p cri-
minib nostris (h ppter te) ut fides tua ī gentib auge-
atur (et extimati sumus) digna morte (sic oues occisio-
nis) que nō reputātur viles nisi ad occidendū (exsur-
ge ergo in adiutoriū nostrū)

Exurge ī auxiliū nostrū) loq̄tur. more hūano/et cō-
forta stantes qui negligere videris (exsurge ne repel-
las finaliter) et si videaris nos repulisse ad tempus.

Quare auertis faciē tuā) q̄si nō vlis exaudire nos
(et obliuisceris inopie nostre) nō dando nobis spiritū
fortitudinis sine quo imopes sumus (et tribulacōis nre)
quā ppter te patimur eā mitigādo. nos nescimus quā
ita facis/ licet credamus q̄ iuste et pie facias.

Ideo ne obliuiscaris. **Q**uomā anima nra hūiliata ē)
ut te īnuocemus in auxiliū inter manus impiorū et p se-
quentiū qui sūt puluis quē proicit ventus a facie terre.
et quia quod cū dolore dico (venter noster) salic; mhr-
mi nostri inter nos (adlaserūt terreis hōmib) et con-
senserūt iniquis recedētes a fide et cū ita sit oramus.

Exsurge domine adiuua nos) tātis malis oppressos
(et redime nos) ab hīs malis nō propter meritū nrm
sed (propter nomē tuū)

Psalmus. xliiij. in quo cantatur laus
sponsi et sponse sc; xpi et ecclie.

Vox prophete.

Mens mea ex plenitudine gratie spiritualis.

Erudauit verbū bonū quia consolatorū cū sit mīsterij xpī et ecclīe exp̄ssiuū (qđ dicere intēdo et oīa alta opera mea dirigē ad laudē et honozē regis regū ihu xpī) Nemo putet aliquid a me dicē s; a spiritu sancto. cuius **L**ingua mea calamus velociter docētis) siue inspirātis in quo laus et v̄tus huius pphetie oñditur. **C**ōmendatio spōsi. **P**ropheta oñēdat spōsū multipliciter. **P**rimo a forma dicēs. **S**peciosus forma pre filiis hōim) tū ex pte corpis qđ spūs sancti i v̄tute formatū est in cuius ope nō p̄t esse error aut defectus/ tū ex parte aīe q̄ ab instanti creatōis omnib; gratijs et scientijs repleta fuit. **S**ecūdo oñēdat a gratiositate docērie dicēs (diffusa ē grā in labijs tuis) q̄ eo loquēte mūdus grām recōciliatōis accepit (p̄pterea bñdixit te deus) bñdictōne spiritualis regni cuius nō erit finis. **T**ercio oñēdat ppha sponsū a v̄tute et fortitudine dicēs. o tu xpe **A**ccingere in carne assumpta. gladio acutissimo) spūs qđ est v̄bū dei. assume p̄dicatōis v̄bū qđ diuidat filiū a p̄re/ filiam a m̄re/ nurū a socru/ qui male coherētia separet (potētissime) nō segm̄ter s; virilit̄ qm̄ tibi nemo obhistē valebit. **Q**uarto oñēdat sponsū a p̄bitate dicēs. **S**pecie tua et pulcritudine) iusticie tue accinctus (intēde) ut p̄ficiās cursū legatōis tue (felicit̄ p̄cede) velut spōsus de v̄terogm̄ali (et regna) p̄ fidē i cordib; hōim oppresso mortis imperio. **P**rocede et regna et hoc. q̄ **P**ropter veritatē) docērie et vite quā tu et tui docēt (et m̄asuetudinē) quā tu et tui sustinuitis patiēter molestias et iniurias (et iusticiā) abundantē quā ostēdisti i tua passione offerēdo te deo p̄ri p̄ offensa hūam generis (deducet te mirabiliter maiestas tue diuinitatis) q̄ te assumpsit/ deducet

te p̄huius vite cursū et hoc (mirabiliter) q̄ mortuos sus-
citabis/leprosos mūdabis et multa alia miracula facie-
es. ¶ Verba tua et tuorū apostolorū qui a te missi sunt
ad p̄dicandū sicut. **S**agitte) penetrabūt (cor da infide-
liū inimicorū regis) x̄pi qui talibz iaculis (p̄strati ouer-
tentur et sub tua obediētia hūiliabūtur) cor de te ado-
rantes et qui primo nō credēdo erant inimici regis h̄er
credēdo amici. ¶ Quinto p̄ph̄a omendat x̄pm a iudici-
aria potestate dicens. **S**edes tua). i. iudiciaria ⁊ rega-
lis potestas tua o deus nō est tp̄alis (s̄ sempiterna/ disci-
plina regni tui. disciplina eq̄tatis) q̄ vraciter recta est.
q̄ nulla prauitate curuatur/ V̄ga ista iustos regit et im-
pios p̄cutit. q̄ ab ip̄ius diuinitate p̄cedit fortitudo inui-
cta. equitas rectissima. inflexibilis disciplina. ¶ Vere
V̄ga regni tui v̄rga directōis q̄ nō solū te iustus es
s̄ etiā in alijs. **D**iligis iusticiā ⁊ odis iniquitatē p̄pterea
v̄nixit te deus puritate sciētie ⁊ plenitudie gr̄e p̄ omi-
bus sc̄is. ¶ Sexto omēdat x̄pm sponsū ab ornatu vestis
et a pulcritudine habitacōis dicēs/ odores v̄tutū h̄ijs
aromatibz designati. **O**irre ⁊ gutte) ⁊ cetera (spirabū-
t de carne tua q̄ velut vestimēto diuinitatis se circūde-
dit ⁊ a cordibz sc̄orū i quibz habitas q̄ domus eburnee)
dicūt p̄pter castitatē ⁊ decorē v̄tutū ex quibz odoramē-
tis om̄s eccl̄ie q̄s ap̄li tibi i fide genuerūt (delectabilē te
h̄ntes exultabūt honorādo nomē maiestatis tue. ¶ Sep-
timo omēdat p̄ph̄a sponsū a spōsa/ quā describit q̄ntū
ad quīqz. **P**rimo quo ad sponsi p̄ntiā quia. **A**stitit) sp̄-
deo inherēs ⁊ ouicta. **S**ēdo quo ad dignitatē q̄ (regi-
na) q̄ s̄b rege regit. **T**ercio quo ad gloriā siue p̄rogati-
uā q̄ (a dextris) stat. s̄. in potioribz bonis gr̄e p̄ntis vite.
Quarto q̄ntū ad ornatū (i vestitu deaurato). i. in doctrina

aploꝝ et pphetarū. Quāto quo ad expectabilē societate
tē qꝫ (circūdata varietate) virtutū et meritorū scōꝝ scꝫ
gēmīs v̄gīmū/croco martirū/purpura penitentū/ hīs
enī ornatur ecclīa. vel circūdata varietate omniū lingua
rū in vna tñ fide et discīplīna conueniētiū. ¶ Propheta
quali vnus de apostolis qꝫ p̄dicacōis verbo pplm genuē
rūt xpīanū dicit/o/ **F**ilia) predicatione gēnta nō hīs
negligens/nō surda/aut incauta sꝫ (audi et vide) et in
telligē talē et tñ regē cui es desponsata (et inclina aurē
tuā) ad obediendū (et obliuiscere pplm) iudeoꝝ et gē
tilitatis vñ v̄mis (et oūsa cōnē et o forniū) diaboli qꝫ p̄mo
te fedā genuit et sic hīs decoꝝa. ¶ Si feceris hēc qꝫ di
cta sūt hīs decoꝝa. **E**t rex delectabitur ī decoꝝe tuo)
quē ip̄e dedit tibi p̄ grām in te imāgīnē suā reparās qđ
magñū ē et desiderādū qꝫ iste rex est magnus in ptāte
(qm̄ ip̄e est dñs) qꝫ omī genti dñatur magnus natūē no
bilitate qꝫ (deus tuus) magnus ī honore (qꝫ adorabūt
eū) et deprecabūtur omēs ppli totius mūdi. ¶ O filia si fece
ris qꝫ dico v̄mies plurimū honorāda/nā. **F**ilij tiri) aīe
fidelīū (diuites plebis) nobiles et sapiētes qꝫ de gētili
tate/aploꝝ p̄dicacōe oūtentur ad regē et sponū tuū (cū
muneribꝫ vultū tuū deprecabūtur) magnificas elemosinas
offerētes tibi ad ornamentū tuū desiderātes societate et
o fornitātē tuā. **S**ecūdo cōmēdat sponsaꝫ a glīa dicēs
Dñis gloria) ecclīe (filie) et spōse (regis) cōsistit nō in
exteriori apparatu sed (interiori) ornatu/interiora ornatus
sūt o sciētia pura. ibi videt xp̄s/ibi amat xp̄us/ibi loq̄tur
xp̄s/ibi coronat xp̄us/o sistit etiā gloria ecclīe (in doctri
na sapiētie) qꝫ regīna ē (circūamicta varietatibꝫ) ad de
coꝝē scꝫ varietate linguarū diūsarū/ varietate statuū va
rietate gratiarū et v̄tutū qꝫ sūt ī p̄sonis huiusmodi statuū

Tercio commendat sponsas a societate siue a domicellis. q̄ sequuntur sp̄sam dicēs. **A**dducetur regi v̄gines) fideles. s. q̄ p̄mū retinēt inter om̄es gradus locū (post eā). s. vniuersalē eccl̄iam quē est ḡnalis mater fidelū adducetur quidē gr̄a dei q̄ nemo venit ad me inquit xp̄us nisi pater traxerit eū (proxime etiā) regine i fide et v̄tutib; ut vidue caste q̄ secundū optinēt locū et in matrimonio continētes que terciū locū tenēt (afferentur tibi) o rex. **A**fferentur quidē in leticia et exultacōe) ministerijs angelorū et nō solū adducetur ad cōspectū. verū etiā (in penetralib; regis) id est in iherusalē futura. **Q**uarto commendat sp̄sam a ple dicēs o sponsa. **P**ro patrib; tuis) id ē loco ap̄loz qui fuerūt patres tui/ ip̄i enī sūt que te genuerūt spirituali generacōe (nati sunt tibi filij). s. episcopi (constitues eos p̄ncipes) loco apostolorū sup̄ om̄es populos (per vniuersū orbē) Qui p̄ncipes constituti. **M**emores erūt noīs tui dñe) tue fame tue glorie. p̄dicādo ip̄sū in memoria habētes et alijs in memoriā adducētes et hoc (per om̄es successiones usq; in finē seculi) **P**ropterea) q̄ constitues p̄ncipes sup̄ omnē terrā (populi) credētes p̄ eoz p̄dicacōnē et doct̄inā quā seminauerūt. quā in scripto dimiserūt (cōfitebuntur tibi) confessione laudis. nō solū in p̄nti sed etiā in futuro. vbi est eterna et p̄fecta laus.

Psalmus. xlv. in quo de aduentu xp̄i
qui singulare fidelū refugū est.

Propheta in p̄sona fidelū dicit. nichil ē timendū qm̄.

Deus noster refugū et virtus

ad quē inter pressuras calamitatū fugimus et i quo ab om̄ib; p̄iculis liberamur (in tribulacōib;) seculi q̄ nos.

plurimū fatigāt (adiuto?) validus ē potēs sufficiēter
nos defendere. **P**ropterea q̄ talis est nobis īte se
curitas (nō timebimus dū) ī aduentu tuo ex nouitate
tantī miraculi (turbabitur terra) .i. generacō iudeorū (et
mōtes) id ē apli qui relictis incredulis iudeis (trāsfe-
rūtur) ad p̄dicandū gentibusq; ad extrema maris.

Cum autē apli ingrederētur ad gētes barbaras. **E**t
sono p̄dicacōis ānūciarēt) euāgelīū crīsti (turbati sūt
populi & turbati sūt) excelliores seculi p̄tates q̄ de eorū
p̄dicacōe fuerāt p̄territe vīsa fortitudīe dēi q̄ assistebat
apostolis & alijs sanctis p̄dicatorijs.

Inter hos scli flu-
ctus & somitus nō tīmēt q̄ ad diuinū auxiliū refugiūt qz
Spūs sancti mūdacō leūficat) cōsolatur leticia spūa-
li (ecclesiā dēi) eā sua gratia cōfirmādo cōtra tribulacō-
nes q̄ īferūtur ei (quā altissimus sanctificat) aqua bap-
tismatis a vicijis abluendo & īcremētā virtutū p̄stādo.

Leūficat autē & sanctificat ecclesiā deus . qz **D**eus ī me-
dio ecclesie) habitās . omībz equaliter cōsulens (non se-
parabitur ab ea) s; semp ī ea manebit supra se firmā pe-
trā eā solidans (adiuuabit eā deus mane diluculo) qm̄
illud lumē exorietur qm̄ de eterni solis splēdore illustra-
bitur . adiuuabit eā dico seculi adūfirate laborantē.

Hoc patet qm̄ ītonāte p̄ p̄dicatores suos . et miraculis
coruscāte.

Non turbate sunt gentes) per p̄dicacōnē apostolorū
nō tñ sic ut euertāt ecclesiā s; salubriter qz relictā gētili-
tate ad xp̄m cōuētiunt (& regna) q̄ erecta erāt p̄ supbiā ut
seuērēt (inclinata sūt) ad suscipiēdas fidē ut adorārēt et
se iugo xp̄i s;mitterēt (dedit vocē suā) p̄ ora ap̄lorū ī-
sonuit apostolica tuba (terrena corda mota sūt) timore
iudicij ab īfidelitate ad fidē . a vicijis ad virtutes.

Quis est iste ad cuius vocē mota ē terra: respōdit pphā
nō quecūq; ptās nō angelus nō aliq̄ creatura siue ter-
rena siue celestis. s; **D**ñs v̄tutū est cui v̄tutes celestes
seruiūt/ cui oīs potētia famulatur. qui ē (nobiscū) assum-
pta carne n̄ra. pprie enī deus oīm n̄rōz dicitur ēē (sus-
ceptor) qñ carnē p̄ fidelīū salute suscepit (deus iacob)
.i. designatoz p̄ iacob. **E**t ideo o vos ppli. **V**enite)
passib; fidei (et intelligite) intellectu fide illuminato ma-
gnalia (opa dñi) n̄ri saluatoris q̄ fecit ī carnacōe sua ut
de pace nimia ⁊ huiusmōi (q̄ posuit sup̄ terrā) et illa opa
erāt p̄digia q̄ aliq̄d p̄tendebāt. q̄d: hoc ē. s. qd̄ ip̄e est
(auferēs bella) spūalia fidei quib; rebellatū ē oīra deū p̄
p̄dolatras et paganos (usq; ad fines terre) hoc aut̄ iā
factū ē cū p̄ xp̄i aduentū p̄dolatria ⁊ sup̄stitio totus q̄i
orbis perit ⁊ multū ī pacē xp̄i deducte sūt vere religiōis
xp̄iane fidei suscipiētes/ et hoc significabit illa pax q̄ tpe
dñice natiuitatis totus mūdus legīt̄ ēē pacatus qd̄ non
būamis virib; s; xp̄i dñi co: pali p̄ntia p̄batur effectū.
In cuius pacis signū ip̄e. **A**rcū teret. .s. occultas ma-
lignozū infidias (et cōfringet arma) sup̄sticōsa certa-
mina paganorū (et scuta). .s. p̄tectōne p̄fide p̄sup̄cōmis
(igne spūs sancti oburet) exue nos bone rex armis dia-
bolicis ⁊ indue nos armis tuis. .s. euāgelice veritatis oī
nētie fidei sp̄i ⁊ caritatis. **V**acate) ergo o hōies qui
mūdānis illusiōib; armabamini ⁊ militiā diaboli p̄age-
batis vacate ab armis diaboli. a vitijs ⁊ a tumultib; cō-
tētiōis (qm̄ ego sū dñs) non ille q̄ vos armabat q̄ vos
ad nephanda certamīa p̄ducebat s; ego sū deus (q̄ ex-
altabo) p̄ fidē (in gentib; et ī iudea) **V**t iā oīes cō-
fiteātur et dicant. **D**ñs v̄tutū ē nobiscū ⁊ceptor n̄r
deus) xp̄iam ppli figurati (p̄ iacob) q̄ dilectus fuit a deo

Psalmus .xlvi. in quo omnes fideles.
mutatur ad laudandū deū.

Propheta in persona aploꝝ ait/ cū tot bñficiā vob fecit de⁹

Omnes gentes ad q̄s peruenit gratia dei
(gaudete bonis opibus!
iubilare deo voce exultacōis) ⁊ cordet manus ⁊ lingua.
ille operetur. hēcōfiteat. **M**erito iubilādū ⁊ psallēdū
est deo. **Q**uā ē dñs) q̄ dñatur omī creaturē (excelsus)
nobilitate nature q̄ prius fuerat despectus a iudeis ter-
ribilis ip̄e ē iudicaturus mūdū potestate (rex magnus
sup omne terrā) qm̄ rex regū est ⁊ dñs domīnatiū.

Propheta in persona apostoloꝝ inquit.

Plaudite etiā q̄ deus. **S**ubiecit nobis). i. vniuersitati
xp̄ianorū (pp̄los) iudeoꝝ. vel p̄ fidez ut credētes. vel p̄
dignā sue iniquitatis vltionē ut p̄hdos obstīnatos (et
gētes) ouersas ad fidē (sub p̄dicacōibz n̄ris) sb̄iecit p̄
fidē obediētes plenarie dño ih̄su xp̄o q̄ p̄ omibz mor-
tuis ē. **P**laudite etiā q̄ dñs sua gr̄a nō merito n̄ro.

Elegit dare nobis vitā eternā sequētibz sp̄ciē) id ē
illd qd̄ m̄stica significacōe (iacob quē dilexit) deus p̄-
monuit. s. terrena dare pro celestibz. . Dñs nō solū ele-
git dare nobis hereditatē suā s; ascendit parare nobis
locū. **A**scendit quidē dñs in iubilo) multoꝝ āgelo-
rū ⁊ sanctorū ascendētū cū eo/ quo ascendēte (audita ē
vox clara q̄ tuba angeloꝝ dicētū/ admiratibz ⁊ stupēti-
bus aplis. **S**irigalilei qd̄ statis hic aspiciētes i celū.
Et q̄ talis ē et sic ascēdit. **P**sallite deo n̄ro) gratias
agēdo (psallite) bonis actiōibz laudādo (psallite re-
gi n̄ro) scz xp̄o nō alieno quē nō decet ista laudatio qm̄
solus est merito qui laudes accipiat qm̄ ip̄e ⁊ vniuersa
creata ⁊ creata iugiter administrat.

Psallite cristo sapiēter discretē et deuote nō solū ore sed
corde debet merito. **I**mipotētes rex vniuersaliter co-
li) qui solus creator et liberator pbatur esse cūctoz.

Ideo etiā psallite. qz **R**egnabit dñs sup gētes) qui
olim sup vnā gentē regnabat/regnabit dico qm iā as-
cendēs (ad dexterā p̄ris sedet sup sedē sanctā suā). s. a
dexteris dei et sic nichil restat nisi qz omēs sbiciātur ei.
Nō solū gentes sbiciētur ei. s. etiā **P**rincipes pploz)
omniū (ogregabūtur) p fidē et amorē cū xpō q̄ est (de
abrahā) et hoc ideo qz apostoli dñi ppter iudiciariā po-
testatē et p̄cipacōe diuine gr̄e fortes fidei et dilectōne
(valde a xpō eleuati sūt) doctrina et p̄tate miracula fa-
endi ita ut p̄ncipū colla fidei iugo submitterent.

Psalmus. xlviij. in quo de multiplici omēdacōe eccl̄ie.
Propheta omēdās ciuitatē eccl̄ie. p̄mo omēdat a di-
ginitate oditoris et a situ dicens.

Magnus dominus qz dñs vniuersoz
ē et qz potēter oīa
facit (et laudabilis valde) ppter excellētā nobilitatis
et sapiētie eius q̄ pulcra et mira facit (laudabilis quidē
in ciuitate dei nr̄i) scz eccl̄ia que est fundata ī xpō (montē
sancto eius) terciō omēdat eccl̄iā ab amplitudine dicēs.
Fundatur de habitatoribz vniuerse terre) exultantibz
de remissione p̄ccoz (nā p̄plus iudaicus p montē) desi-
gnatis (et p̄plus gētilis p latera aq̄lomis) significatus
vniū sūt ī vna fide xp̄i ex q̄bz duobz p̄p̄lis eccl̄ia vniūsa-
lis ciuitas regis magni) scz dei osurgit. Quarto omē-
dat ciuitatē dei a sapiētia ciuū q̄ vera osistit in cognicōe
dei dicēs. **D**eus ī domibz eius) id ē in fidelibz in quibz
habitat (ognoscetur deus) cognicōne fidei et hoc (cum
suscipiet eā) mouendo eā ad hāc gratiā.

Quinto emendat ciuitatē dei a dignitate dicens. **E**cce reges terre principes seculi) quorū regna et dñatores cultu demoniorū dedita erāt ad p̄dicatōē ap̄lorū (ōgregati sūt) cū ceteris fidelibz (in unitate fidei) ut fieret vna ciuitas et vnū ouile. **Sp̄i**) .i. reges agnoscētes p̄ fidē miracula q̄ xp̄s et ap̄li faciebāt (admirati sūt) et post admiratōē gl̄ie et miraculorū xp̄i (cōturbati sūt) p̄ pecc̄is (et omōi sūt) ad penitētiā et hoc q̄ (timor) futuri iudicii (ap̄hēdit eos) **I**n q̄ cōturbatōe gētiū p̄ pecc̄is erūt. **D**olores magna gūes ut parturiētis) hoc ē q̄ (in sp̄u scō osteres) supbiā et cupiditates huius mūdi in gētibz q̄ designātur p̄ (naues tharlis) q̄ quondā in nauigatōe negociorū supba fuit. **I**piā credētes effecti clamāt cū gaudio dicētes. **S**icut audiūmus) i lege et ap̄betis nūciatū (sic vidimus) i euāgelio in eccl̄ia catholica (ciuitate dei nr̄i quā deus fundauit) nō ad tēpus sic tabnaculū moysi (s̄ in eternū) **I**pi credentes gr̄as agētes de aduētu xp̄i et de fidei gr̄a suscepta dicūt. **S**uscepimus de misericōdia tuā) xp̄m nob̄ misericōditer datū. aptū nomen. certa p̄missio ut ille misericōdia vocaretur q̄ et saluator verē dicit̄ et redēptor (in medio cordis nr̄i) q̄ p̄ gr̄am tuā facti sumus (tēplū tuū) **Q**uēadmodū deus nomē tuū) ubiqz diffusū ē q̄ nullus ē q̄ huic nō se sb̄iciat (sic laus tua) et reuerētia tui noīs dilatat̄ (ubiqz terrarū. dextera tua) .i. eterna beatitudo (plenā ē iusticia) q̄ i illā partē dextere solū recipiūtur q̄ ip̄ius munere iusti eē meruerūt. **L**etetur ergo mōs syon) .i. fideles iudei qui dicūtur montes q̄ p̄mo fidei radios suscepit iudea (et exultent gentes filie iude) p̄ p̄dicatōē ap̄lorū qui de iudea descēderūt (p̄pter iudicia tua dñe) q̄ recta sūt quibz quosdā assumis et quosdā reprobas.

Vos ergo fideles anime **C**ircūdate) honorātes (san-
 ctā ecclesiā) dignos ei exhibendo honores (et amplectē-
 mini) āplexibz caritatis v̄tutes illius et mores seruādo.
 quibz acceptis (narrate) laudes eius iuxta doctrinam
 aploꝝ qui sūt (turtures) muniōes huius ciuitatis con-
 tra hereticos. ¶ Ne anime fidelīū audiendo leticiā et ex-
 ultaciōē aliqua remissione lentescerent ait. ¶ **N**omite
 corda v̄ra in v̄tute caritatis spūs sancti) q̄ hanc ciuita-
 tē p̄tegit. foris enī est ut mors dilectio/et vos maiores
 eccēie distincta et canonica ordinatione (disponite gra-
 dus) officioꝝ i eccēia ut episcopos p̄sbiteros diaconos
 et cetera ut p̄ eos magnalia dei nō soluz hīs q̄ credūt s̄
 et hīs qui credituri sūt debeāt p̄dicari. ¶ Narrate hoc.
Quā hīc) scz xp̄us qui in terris visus est et cū hōmibz
 ouersatus (est dñs deus nr) p̄ quē creati sumus et hī i hō-
 mine lateat et hoc (in eternū) nō ad tēpus ut falsi dñi (et
 ip̄e reget nos) qz rex nr est i p̄nā ab imminētibz piculis
 defendēdo. et reget in futuro (ad eternā) nos dirigēdo
 patriā. ¶ Psalmus. xlviii. i quo docemur ut om̄s p̄ntis
 vite diḡitates et voluptates p̄ nichilo ducamus qz sta-
 biles nō sūt ¶ **P**ropheta volēs om̄es auditores attētos
 reddere ad ea q̄ dicturus est ait.

Audite hec que dicturus sū (om̄es gētes) nō
 solū iudeoꝝ qz hec ad om̄s p̄tinet
 audiē (auribz audiēdo p̄cipite q̄ habitatis i q̄cūqz p̄te
 orbis) qm̄ qd̄ ē hīc dicendū v̄tile ē p̄ bono om̄um om̄.
 Prop̄ha qd̄ dixerat exponēs ait. **Q**uiqz terrigine). i.
 ignobiles (et filij hōim). i. nobiles quarūcūqz naciōnū
 statuū. siue seruus siue liber. diues et paup̄ (venite ad au-
 diendū) nullū excipio nulli claudō s̄monē. ¶ Prop̄heta
 reddēs auditores beniuolos ex v̄litate dicēdoꝝ ait.

Ds meū loquetur sapiētiā) q̄ est altissimarū ⁊ diuinarū rerū cognitiō quā audire ⁊ discere vtile ē (et meditatio cordis mei loquetur prudētiā) q̄ est ad mores p̄bables instituēdos. in hijs enī duobz omīs fmo diuinus q̄o sistit. **P**ropheta reddēs auditores dociles ex mō loquēdi intelligibili dicit. **I**nelmabo aurē meā spiritui scō i me loquēti i parabolis) ⁊ p̄ emigmata me docēte. qz quicq̄d mō videmus p̄ emigma ē. et lucide tradā vob mea opacōne (qđ p̄posui dicendū in psalmo). i. nō solū verbo s̄ etiā exēplo ut qđ doceo ore / cōpleā opere.

Propheta incipiēs narrare q̄ supra p̄miserat se dicturū et p̄mo de pena maloz i p̄sona ḡnalis hoīs querit causam dānacōmis ⁊ timoris dicēs. **C**ur timebo i die) illa tremēda iudiciij q̄ erit (mala) malis: respondēt (iniquitas calcanei mei). i. finalis iniquitas siue q̄ p̄seuerabit usqz ad finē vite (circūdabit) nichil enī timēdū est nisi p̄cēm qz nulla nocebit adūltas si nulla dōmīnetur iniquitas. ⁊ in hoc patet opposita pars qz absoluti ab iniquitate nō habebūt tūc timorē. **S**ñ illi timeāt et diē iudiciij formidēt.

Qui fidūt) aut p̄sumūt sicut supbi ⁊ potētes seculi (in p̄tate sua) tp̄ali aut amicoz (⁊ q̄ in multitudīe diuiciarū suaz) tāq̄ i somno bono (gloriātur) ut auari. A cuius iudiciij sentētia nullus **R**edimī p̄t) nec prece nec p̄cio ⁊ sanguineoz aut amicoz. s̄ nūquid ip̄e q̄ peccauit (redimē se poterit:) respondetur (qz nō qz nō poterit dare sacrificiū ā oblacōz vñ placetur) siue p̄picietur sibi (deus) **E**t similiter nec dare potēt i alia vita. **D**re cū vñ redimatur aīa sua) cū sit extra tempus merēdi ⁊ ideo (laborabit in eternū). i. patietur tormēta eterna (et viuet i sempiternū) ut semp sentiat penā. viuet ut sp̄ m̄tereat ut sit eis mors sine morte ⁊ defectus sine defectu.

Sed homo carnalis et mundanus: **N**ō intelliget im-
minere sibi interitū gehenne/nā vidēs iustos et pecca-
tores (sapiētes) et stultos (eque mori) reputat q̄ nō sit
alia vita ī qua p̄miētur boni et ī qua p̄miātur mali (s̄ in-
fipiēs) qui nō credit futurā vitā (et stultus) q̄ licet credat
nō tñ cauet s̄ ī trāsitorijs rebz sp̄e ponit vno eodē mō p̄-
ibūt. **E**t relinquit diuitias) p̄pter quas multa mala
omiserūt (alienis) et si etiā filijs relinquāt alienis tñ re-
linquūt q̄ nichil eis p̄desse possunt. **E**t licet. **S**epul-
chra) q̄ ostruxerūt magnifice ad memoriā suā est imētur
secūdū opinionē eoz (domus illoz eterne) tñ q̄ aliam
vitā futurā nō credūt secūdū tñ veritatē aie eoz ī infer-
no manent. **H**ic fructus diuitiarū quē eoz possessores
qui aliā vitā nō esse credūt afferre possunt est q̄.
Tabernacula) habitacula pulera castra palacia domus
maneāt post eos (ī multas gnacōes) ut sic ī illis mane-
at eoz fama vñ seq̄tur (vocauerūt). i. quēsiert vocari (no-
mia sua) et famā eoz celebrē haberi p̄ multos ānos (ī
terris suis. **C**ausa huius erroris inde puenit q̄. **H**ō
cū ī honore esset) q̄ ad imaginē dei factus et inde aptus
esset ad possidēda celestia (nō intellexit) vel sic egit ac si
nō intelligeret/et ideo (opatus ē iumentis) ī eligēdo vi-
tā voluptuosā q̄ ē vita pecudū et iumentoz (et filis fa-
ctus est illis) q̄ s̄tracto honore imaginis nō differt a
bruto/nā tolle homī dei cōsideracōnē. omīno pecus insipi-
ens ē/p̄sūptio vana et caduca supbia. **H**ec via illoz)
qui sic agūt (via p̄dicōis) q̄ stimulū et dolorē suis au-
ctoribz facit et postea quasi stulti (ut ī ore suo sibi op̄la-
ceant) post q̄ votum nequissime disposicōis impleuer-
int mox diuinitati grātiās referūt q̄ ad suū velle p̄du-
cti sūt tanq̄ assecuti essent felicitatē homī possibilē.

Sed quid talibz in futuro erit ppheta ostēdit dicēs.

Sicut oues ducte ad occisionē) hoc ignorantes (sic isti in inferno ponentur) post mortē. et diabolus qui dicitur (mors deducet eos) de pena in penā. **I**usti vero dñabūbūtur eoz). .s. maloz qñ accipiet iudiciariā potestātē in die iudicii in quo domus sua claritate omīa q̄ prius erāt in nocte illustrabit (et auxiliū eoz). .s. maloz quod habebāt ab amicis carnalibz in potētia et diuiciis eoz in pñti vita (veterascēt). .i. pibit omīno in inferno (et a glia eoz) trāsibūt ad osfusionē maximā. ¶ **N**ali ista habent. **D**erūtamē) ego. loq̄tur quilibz iustus. liberabor ab istis. qm̄ (deus redimet aīam meā de p̄tate diaboli) sub q̄ erāt hoīes ante aduentū xpī (cū acceperit me) de pñti vita. ¶ Ex quo sic mali pibūt. ⁊ dñs iustos redimet alioz q̄tur pph̄a vnūquēqz fidelē. o hō **N**e timueris) ut velles desistē a via v̄tutis (cū vidēs) malos p̄sperari ⁊ florē in seculo qm̄ nō ē magnū (q̄ diues factus sit hō pccōz) et q̄ (multiplicata fuerit glia domus eius) in parētibz imple ⁊ in honoribz ⁊ possessionibz. **Q**m̄ cū intelerit nō sumet secū aliq̄) de hīs q̄ hic possedit (nec descēdet cū eo) in infernū (gloria vite pñtis) vñ descēdet sine glia seculari. sine turba satellitū. sine p̄sūpcōe gazarū **Q**uia aīa eius in vita ipi⁹ bñdicet⁹) nō de bono actu s; deliciarū ipa racōe laudat⁹ ab adulatoribz assistētibz talibz (omēda bit te) et gr̄as aget o deus (cū opatus fueris aliqd in bonorē vel lucrū eius). ¶ **I**ste pccōz sic diues. **D**escēdet ad infernū vbi p̄res eius) impij iacet quoz scelerū fuit imitator (et in eternū nō videbit lumē) q̄ sic pccā tenebro sa sūt ita pccōzibz sapiēte lumē auferūt vñ tenebras exteriores ⁊ intēiores patētur. ¶ **E**t quāē hoc. **Q**uia cū ess; p̄ditus lumē racōis utpote in honore dñe similitudinis

conditus noluit illo lumine regi) s; sensualitate instar
iumentoz. Pulcherrime hunc versu ppha repetijt ut se
peccator a malo pposito remoueret cu nota difformitate
sua in tanta increpacione agnosceret.

Psalmus. xlix. in quo de vtroq; aduentu xpi.

Deus verus et natura et substantialiter deus (de
deoz). i. sanctoru edificatoru pgram qui
etia e dñs dominantiu (locutus e) p se i humanitate assum-
pta et p pcones suos qui olim multipharia i pphetis lo-
quebatur (et vocauit) ad fide sua (vniuersos habitatores
terre) p se et aplos quos misit i mudu ad docedu omnes
gentes. **V**ocauit quide omne terra. **A** solis ortu usq;
ad occasu) et incepit ista vocaco (ex syon). i. ex iherusa-
le. inde eni cepit decus euangelij annuciari et deriuari ad
alias ptes inde (species decoris xpi) cepit annuciari i to-
to orbe terraru. **P**ropha de aduetu ad iudiciu **D**e
xpus q occultus venit ad nrā redēpcone. i. maiestate
sua carne celata (manifeste veniet) et gliosus ad iudi-
candu totu mudu (et deus nr non silebit) mo silet expe-
ctādo peccatores ad penitētia tunc in iudicio nō silebit qñ
sceleratis dicturus est ite in igne eternu et cetera et qñ ius-
tus dicturus ē venite bñdicti. **S**ignis) cōflagracōis
quo exuretur facies mudi huius quo i bonis purgabit
si quid erit purgādū et q tandē muoluet malos i infer-
nu (pcedet faciē iudicis) et (in circuitu eius tēpestas va-
lida) osurgens ex omniū elementorū omocōe ante iu-
diciu. vñ vntes celoz etia omouebūtur ita ut omis cre-
atura miretur. erūt enī signa i sole et luna et stellis.

Veniēs aut iudex ad iudiciu. **V**ocabit āgelos) q cū
eo descēdēt ad iudiciu et pfectos viros secū iudicaturol
et vocabit omis iudicādos. q vocatio erit (ut discernāt

pñ ab impijs) ne ulterius sicut hic cõfusis habitacõibz
misceantur. ¶ **P**ropheta vidēs futura tāq̃ pñtia exultans
exhortatur āgelos executores dñi iudicij dicēs. **V**ō
gregate) dño xpo (sanctos eius) eos. s. (q̃) post positis
legalibz (recto ordine nouū testamti sequuntur) ope ad-
implētes ea q̃ i testamti serie agnouerit faciēda. **D**ñs
manifeste ueniet) ad iudiciū qm̃ (ānūciabūt) viri aposto-
lici et doctores celestis vbi dispensatores (iusticiā eius) q̃
iusti remunerabuntur et reprobi iuste dānabūt (qm̃ de 9
iudex est) uiuorū et mortuorū qui nec fallit nec fallitur
et cui nichil supprimit. ¶ **V**ox dñi. **A**udi) aure cordis
et diligēter intellige tu q̃ es (pplūs meus et loqr̃ tibi isrl̃
et testificabor te) p testimoia pphetarū et p miracula hoc
s. q̃ (ego deus ille) q̃ gñalis est oīm p potētā deus qua
omnia creauit (et deus tuus) pprie et familiaris qz te ha-
beo seruū peculialem et qz in pphetis tibi pmissus sum.
Cū uenero ad iudiciū. ¶ **N**ō i sacrificijs tuis nō exhibitis
tanq̃ irreprensibile ea obmittēdo (arguā te) qz nō que-
ro aialia i sacrificiū (s; olocausta) q̃ sunt de tua psona scz
cū aīam tuā igne caritatis inflāmatā totā in fructū meū
offerēs / talia (olocausta sūt i ospectu meo semp) grata
Bñ dixi nō arguā te si michi sacrificiū pecudū nō obtu-
leris. si etiā offerēs. ¶ **N**ō accipiā de domo tuā vitulos!
nec de gregibz tuis hircos) qz talia sacrificia nō sūt mi-
chi accepta. ¶ **N**ō accipiā dico qz nō indigeo eis. et si in-
digerē. nō quererē a te. **M**ī mee sūt omēs fere filia-
rū / umēra et boues q̃ pascuntur i mōtibz) **C**ognoui oīa
volatilia celi) de quibz solebāt fieri sacrificia ut sūt turtu-
res colūbe et cetera (et vbertas oīm q̃ terra gignit in fructū
Et si) ita est; qz ego (esurirē) qd̃ ē impossibile nō opor-
teret qz a te aliquid peterem (meus enim est orbis terre

et plenitudo eius) id est omnes creature. **N**ūquid) sū
ego talis nature aut condicōis (q̄ māduco carnes
thaurorū/aut sanguinē hircorū potabo) certe nō imo
insania est hoc cogitare q̄ deus thaurorū caribus pas
catur ā sanguine potetur hircorū. **O**ndit q̄ sacrificia
velit dicens. **A**mola deo sacrificiū laudis (qđ in te est
hoc ē sacrificiū acceptabile hoc ē olocaustū pingue ut
laudet deus ab hoīe quē creauit quē redemit. cui etiā
regnū celeste p̄mittit. tu autē (redde altissimo vota tua)
si qđ uolūsti deo. ne moreris reddē. **E**t tunc inuoca
me) nō p̄sumas de virib; tuis (ī die tribulacōis) et adū
stans tue (eruā te et honorificabis me) et magnificabis
me grās agēs cū fuīs a p̄culis liberatus. **Q**uia nō est
speciosa laus ī ore peccoris phib; ne lingua eorū. p̄sumat
laudes deo canē quib; turpis cōsciētia obuat dicēs pec
catori qđ bñ p̄dicat. et male uiuit. **Q**uāē tu p̄sumis p̄di
cāē iusticias meas) vel etiā omniū fmōe ad pplm aliqđ de
mea maiestate p̄ferres optet enī os eē iustū qđ iustici
as dñi enarraē p̄sumit (quāē tu p̄sumis p̄ os tuū) scelera
tū et blasphemū (testamētū meū scñi) alijs p̄dicāē scā enī
et uenerāda v̄ba os pollutū docē p̄sumē nō d; **T**u uero
odisti disciplinā) qđ ad correctōes iustas in qđ p̄supcōe
murimur et nō vis dñm ī te v̄dicāē qđ peccas (et p̄iecisti
fmōes meos retrorsū) eos cōtēnēdo ubi nō v̄deat a te im
plēdi et tñ eos alijs p̄dicāē p̄sumis **P**roiecisti qđ ē ser
mones meos retrorsū. q̄ **S**i v̄debas furē currebas cū
eo) op̄e vel cōsilio vel cōsensu vel fauore vel eius exēplo ali
ud furtū cōmittēdo (et cū adultēis porcō; tuā ponebas) se
quēdo occupiscētiā carnis. q̄ enī laudādo eū vel auxiliādo
vel cōsiliādo ā dādo pecūias ā aliq̄ admīnicula p̄bēdo q̄
bus adulter vota sua p̄ficiat sine dubio cum adultero

habere p[ro]p[ter] cō[tra] d[omi]n[u]m scit[ur]. ¶ Arguens eū de cōsuetudine prauitate lingue dolositate ait. **D**s .i. cogitacō tua abundauit malicia p[er] diuersa g[ra]tia p[ec]c[ati]z iniquitate te ingrassando (et lingua p[ro]ponebat dolos) aut false laudando aut inique cōsulendo aut mēdacia colorando ad decipendos p[ro]ximi vñ seq[ui]tur. **S**edens aduersus fratrem tuum ex industria (loquebaris) detrahendo vel in iudicio calūniōse obiurgando ip[su]m (et aduersus filiū m[at]ris tue) scilicet eccl[esi]e (ponebas scandalū) p[re]bendo ei v[er]bo aut exēplo occasionē ruine (hec p[re]dicta fecisti et tacui) nō statim vīdicaui s[ed] ex clemētia mea misericōdia ad penitentiā expectaui. ¶ Verū q[uod] ex hoc q[uod] deus ex misericōdia sua nō statim punit mali credūt q[uod] nō debeat alias punire ideo dicit. **E**xistimasti iniquit[er] q[uod] ero tui similis) cōsentiēdo malis aut q[uod] scelerata tua statim nō vīdico/ putes illa michi placuisse/iniquū ē hoc de me sentire vñ (arguāte) in deficiētib[us] flagellis puniēdo (et statuā cōtra faciē tuā) p[ec]cāta tua q[ui]a tu mō nō attendis ut videas feditatē tuā. nō corripias s[ed] ut erubescas. ¶ Et ideo p[ro]ph[eta] nō admonet om[n]es fideles dicēs. **I**ntelligite hec) q[ui]a iā memorauit vos (qui obliuiscimini d[omi]n[u]m) eius m[an]data iniquit[er] p[re]sūp[er] cōneotēdo (ne q[u]ā rapiat vos) de p[re]senti vita ad eternā dānacōz (q[uod] nō sit q[uod] eripiat) q[uod] in inferno nulla est redēp[ti]ō. **I**ntelligite etiā hoc q[uod] (sacrificiū laudis) nō q[uod] le sceleratū canūt s[ed] q[uod] le pura mens cōsueuit offerre/ip[su]m enī q[u]ā cū fidei puritate et p[ro]p[ter] b[ea]ta actōne fuit immolatu[m] (honorificabit m[en]te) quo sacrificiū laudis (est iter quo ostēdā) offerētū (saluacōnē dei) O gloriosa semita que ducit ad celi terreq[ue] creatore[m] q[uod] si puro cor de pagatur fit nobis illa scala iacob que ascēdētes p[er]ducebat ad celos.

¶ **P**salm[us] 9. l[i] quo p[ro]ph[eta] monet p[ec]c[ato]rē exēplo sui ad p[en]itētiā

Miserere mei ^{deus scdm magnā misericordiā tuā} ^{am) qz magna ē miseria mea/}
magna o dñe/indigeo misericordiā. s̄bueni ergo grādi vul
neri meo scdm magnā misericordiā. **E**t scdm mltitudinē
misericordiā tuar. dele iniquitatē meā) o fugio ad misera
cōnes ut gūibz vulneribz meis tūiacā remissiōis infun
das. multe sūt misericōes tue. multe sūt iniquitates mee.
s̄ misericōes tue omnē exsuperant magnitudinē quorūli
bz peccorū. misericōes ergo tue deleāt peccā mea q̄uis vi
deatur ingētia. **D**ixi q̄dē. et **A**mplius) dicā et hoc ite
rū iterūqz reptā nec semel repulsus p̄cari desistam (laua
me dñe ab iniquitate mea et a peccō meo mūda me) fonte
misericordiē/āplius laua me/āplius mūda q̄ petere intelli
gā. s̄ ita mūda q̄tenus nichil immūdū maneat ī me.
Laua me dñe. **M**ī iniquitatē meā ego agnosco) o fite
or peccm agnosco me iniquū. nō nego me peccasse (et pec
catū meū) nō tradā obliuioni s̄o tūue (p̄ponā añ oculos
meos) hoc dicit p̄pha qz quotiēs talia cor de respiciūmus
totiēs omissa deploramus. **M**ūda dico et merito te oro
ut mūdes me. qz **T**ibi soli peccaui) tāq̄ iudici et potētī
pumē qz solus tu es supior me q̄ potes peccā mea discutē
(et malū corā te feci) te p̄sente et vidēte q̄ ubiqz es et re
mitte mī (ut verax inueniaris) indulgētiā peccī dādo ad te
oūis sic p̄mittis (in s̄mōibz tuis et vīcas) oūicēdo de
mēdacio illos q̄ (indiciāt te) qz nō debeas implē p̄missa
mī nec dele peccā mea. **P**ropheta p̄suasione remissiōis
peccī sui inducēs ex hūana fragilitate. dicit ne mirum qz
peccaui. **E**cce ī iniquitatibz conceptus sū) ī peccō origi
nali sic et oēs hoīes ex quo racōne fomitis ad actualia
pnus existo (et ī peccis concepit me mīr mea) ē repetitō ei
usdē. **E**cce enī) veraciter o fido de verita tū qz (veritatē

dilexisti) et ita sine defectu adimplebis pmissiões tuas.
tū q̄ (incerta) sc̄z q̄ de sui natura sūt variabilia (et occul-
ta) q̄ excedūt oculū mētis mee q̄ tñ a sapiētia tua op̄hē-
dūtur p̄ sp̄m̄ p̄phetie (reuelasti m̄) inter q̄ onumeratur mi-
steriū incarnacōis et misericōdia q̄ remittis p̄c̄ca vñ iā re-
deptorē video / iā filiū dei incarnacōz p̄cognosco / iā intue-
or q̄ de semīe meo nascetur ī quo bñdicētur om̄es gñā-
cōes. ¶ Inter alia tue disposiciōis sacram̄ta m̄ reuelata
video passionē tuā q̄ mūdus redimēdus ē et ita certus
sū. q̄ **A**sp̄ges me) sanḡne tuo q̄ p̄ ylopū que ē herba
huīlis et medicinalis designat̄ (et lauabis me) et (incō-
pabiliter dealbabo. **A**uditui meo dabis gaudiū) de
absolucōe p̄c̄ci qñ audire meruero dimissa sūt tibi pec-
cata tua (et leticiā de eter̄nis bonis q̄ p̄mittis absolutis
dicēs venite bñdicti p̄ris mei et cetera) et exultabūt vi-
res mee) q̄ p̄us p̄c̄cis erāt (huīliate) Et ut possint exul-
taē. **A**uerte faciē tuā a p̄c̄cis meis) ut āplius ea nō as-
picias ad pumēdū (et om̄es) alias (iniquitates meas de-
le) p̄tētas p̄ntes et futuras. ¶ Dele iniquitates meas oro / et
eis delebis. **D**eo mūdū creā i me deus) p̄ gr̄az iustificatē
quā tu solus restitue potes. et q̄ i curuata ē p̄ p̄c̄m rectitu-
do sp̄s mei ad terrena (sp̄m̄ rectū) tēdētē ī deū (ī noua
intus ī aīe mee viribz). **N**e picias me) a p̄ntia tua vñ
lumē et sanitas venit (et sp̄s sancti gr̄az) quā m̄ p̄mittēti
et op̄tēti tua benignitate iā dedisti (nō auferas a me) vel
sp̄m̄ hic intellige p̄phetie donū qđ sibi p̄ciosius est
oībz rebz. **R**edde m̄ leticiā salutaris tui). s. xp̄i p̄ quē
fit remissio p̄c̄coz (et sp̄u p̄ncipali). i. scō p̄ncipāte et do-
mināte sup̄ oīa (confirma me) ne iterū peccē ne a te cū mu-
tabilitate discedā. ¶ Cū reddidēis m̄ leticiā nō ingratus
ero. s. **D**ocebo iniquos vias tuas) p̄cepta tua v̄bo ut

declinātes a vijs prauis penitētiā agentes misericordiā o se-
quātur. docebo etiā exēplo q̄ dū in pccōri parcitur. alijs
sp̄s veniē datur. Quis enī ad dūlionē nō paret animū!
vbi rex ꝛ ꝓph̄a ocesse sibi veniē p̄stabat exemplū: hīnc
seq̄tur (et imp̄ij ouertētur ad te) p̄ penitētiā. ¶ Ut aut̄ di-
gne alijs p̄dicere vias tuas merear. **L**ibera me de
multis pcc̄is meis) ut ab hīs delinā q̄ tu solus potens
(deus auctor salutis mee) liberaeꝛ cū mūdatus fuero cū
exultacōe (ānūciabo iusticiā tuā) q̄ sp̄ tue pietatis dūgit.
Ne videar p̄sūptuosus in p̄dicacōne mea. **D**ñe labia
mea) q̄ ꝓpter pcc̄a fuerāt clausa (ap̄ies) dādo grām ꝛ sci-
entiā loq̄ndi (et os meū) cū fiducia ānūciabit laudē tuā
q̄ creatus sū. laudē tuā q̄ pcc̄as nō derelictus sū. laudē
tuā q̄ ut osterer amonitis sū. laudē tuā q̄ ut securus essez
mūdatus sū. **O**s meū dico ānūciabit laudē tuā. **M**in
si voluisses illd̄ sacrificiū) qd̄ p̄ exp̄iacōe pcc̄i debebatur
f̄ lege (paratus erā ꝛ sū dāe) h̄ nō offero (q̄ olocustis)
q̄ sūt inter sacrificia digniora (non delectaberis) nō enī
sūt tibi accepta q̄ etiā i aduētū tuo q̄ es verū futurū sacri-
ficiū p̄ pcc̄o totius gn̄is hūani deo p̄ri offerēdū ego re-
spuēda p̄uideo. ¶ Nec tñ nos sine sacrificio relictī sumꝫ
nā **S**acrificiū deo) acceptissimū ꝛ quo pcc̄a solūntur ē
(sp̄s otribulatus). i. de om̄ibꝫ pcc̄is simul tristatus (cor
otritū ꝛ hūiliatū) vñ nō sanguis egreditur h̄ lacrimarū
fluēta decurrūt (deꝫ nō despicias). **B**enigne fac dñe)
.i. oñde benignitatē (volūtatē tue eccl̄ie) sancte ut (mu-
nimēta) immōrtalitatē nr̄e q̄ p̄ p̄mū hōiem fuerāt destru-
cta ꝛ q̄ dādo sūt i futuro (ostruātū) mō in fide spe ꝛ carī-
tate. **T**ūc) cū muri iherl̄m edificati fuerīt. s. i futuro tūc
(acceptū habebis sacrificiū iusticie). i. passiōꝫ filij tui glo-
riosaz q̄ se sacrificiū i ara crucis obtulit p̄ om̄ibꝫ ꝛ fidelīū

(oblatiões et holocausta) cordis striti et humiliati et tunc
ecclesia obstructa multi (imponet super altare) fidei super quod est
offerendum quicquid offerendum est (vitulos) id est scriptos
hostiam viventem sanctam tibi placentem.

Psalmus. l. in quo confortatur fideles
contra anticristum et complices eius.

Propheta in spiritu prouidentis antichristum cum toto corpore suo. i. vniu-
ersitate reproborum intelligens eum virum sceleratum de sola se-
malignitate iactantem cum indignatione redarguit dicens / o
antichriste.

Quid gloriaris in malicia ^{cur ve-}
^{lis de}
malis actibus gloriari vult deberes potius conscientia teste con-
fundi cum non nisi de bono sit gloriandus et potentiam et honorem
existimas (operari iniquitatem) cum tamen posse peccare non sit pos-
se. **Q**uoniam tunc vite tue in quo malicia tua appagata est sine
intermissione (iniusticiam cogitauit cor tuum et lingua tua lo-
cuta est. et sic nouacula acuta) ita subtiliter et expedite (fe-
cisti dolum) et promittendo beatitudinem terrenorum quam beatitudo non
est. **N**on autem tamen fecisti malum sed **D**ilexisti maliciam ex affe-
ctu et studio (super benignitatem) quod est contra naturam quia naturale
est diligere bonum / bonum est quod omnia appetunt et maliciam o dire / in
quo execrabili morbo probas corruptus illud magis ap-
petibile iudicatis quod natura et boni mores accusant / ite di-
lexisti (magis faciem iniusticiam quam loqui equitatem) **T**u in super
antichriste. **V**ir linguosus et dolosus dilexisti omnia verba pre-
cipitacionis et dolositatis ad precipitandum in mortem suos dei.
Propterea deus destruet te in fine et in suppliciis deputa-
do sed promittat te ad modicum regnare. hoc modo destruet. quoniam
primo (euellet te) tamquam pestiferam flammam auferendo a te digmi-
tatem tuam et post hoc faciet te transire de hac gloria vana in quam es

ad tēpus (et de tabernaculo tuo) id ē de domo tua et sta-
tu tuo et finaliter te (et radicē tuā). i. oplices tuos mimi-
stros diaboli (euellēt de terra uiuentiū) qz cū sanctis dei
nec diabolus nec antixpus nec sequaces eorū habebūt
aliquā portionē. **V**idebūt iusti hāc antixpi iustissi-
mā deiectionē et destruetōnē (et timebūt) deū timore res-
uerēiali. eius iusticiā laudātes (et ridebūt) super anti-
xpm et merito / qm̄ sancta dei patientia ap̄hdo hoīe im̄q̄
volūtate cōtēpta est et irridētes eū de supbia sua dicent
ecce homo (qui nō posuit deū adiutorē suū) nō credidit
qz indigeret dei auxilio sed se deū fecit. **S**ed sperabit in
multitudine diuitiarū suarū (auri et argenti et potentie et
glorie quas male acquisiuit et p̄ quas multos ad se tra-
xit (et p̄ualuit in uanitate sua) in mūdiāli pompa. p̄ua-
luit in malicia sua qz nullus impiorū tot fideles decipiet
et sanctos p̄sequetur / et ideo merito sup̄ eū hec vindicta
descēdet. **P**ropheta in p̄sona fidelis ppli ait sic / antixps
et sequaces sperāt in diuitijs et in uanis rebz / non sic ego
nā ego. **S**icut oliua q̄ omni tpe uiret fide (fructifera)
bonis opibz (in domo dei). s. in ecclia sancta dei (speraui in
miscdīa dei) q̄ duratura ē (in eternū et in seculū seculi).
Cōfitebor tibi cōfessione laudis p̄petuo (qz fecisti) nō
ex meritis meis s; ex miscdīa tua ip̄a q̄ dicta sūt. s. qz sū
oliua fructifera in domo dei et qz spero in miscdīa dei (et ex-
spectabo rē noīs tu) qd̄ ē ih̄sus. i. saluacōz meā (qm̄ no-
men tuū bonū est). i. dulce et hoc (in cōspectu scōz tuorū)
impijs uero terribile et horrendū.

Psalmus. liij. in quo p̄pheta cōsolatur
fideles cōtra p̄secutores suos.

Ostendit insipiens id est iudeus vel antixps
vel aliquis de familia sua
(in corde suo. non est deus). s. xpus qui dictus fuit deus.
vñ est qd hoc idē hodie multi dicūt qd. s. **C**orrupti sūt)
ab omni vī racōis ī quo vbo om̃s hērici notati sūt. nā deo
recte nō credidisse corrupcō ē/ qd a mala fide itur ī tur
pes mores. qd acerrimas īmīqtates sūt (abominabiles facti
sūt) deo ī desiderijs suis (et nō ē de illis) reprobis (q̃ fa
ciat bonū) meritoriū qd fieri nō p̃t sine fide p dilectōnē
operāte. ¶ Pro examināda veritate. **D**ñs) p sanctos
viros celestes q̃i examinatores veritatis (faciet pspicē
sup filios hōim. ut videi siue sciē faciat si ē aliq̃s) ex illis
(intelligēs) vera cognicōe dēū aut recta opacōne (re
quires dēū) **D**ñs) filij hōim q̃. s. nepharijs psuasiōibz
execatū (om̃s declinauerūt) a rectitudine iusticie hīc ī
epti facti sūt ad cōsecucōz vite eterne nō de numero illo
rū incredulorū (ē q̃ faciat bonū) meritoriū (usqz ad vnū.
¶ **N**ōne cognoscēt) se impie agere isti (q̃ opantur īmīq
tatē) vñ qd cognoscēt penarū experimēto/ q̃ fideles dñi
lamiaē ostendūt/ q̃ oīra mādāta eius viduas opprīmūt
pupillos expoliāt q̃ malicie dentibz (plebē meā) assidue
et delectabiliter ac si (cibū pams) comederēt deglutūt
et cōsumūt. ¶ Et merito hoc eis accidit. qm̃ **D**eū nō īmo
tauerūt īntus ī corde p eteris bonis qd ī eū nō credide
rūt (illie trepidauerūt timorē). s. ne adeptā felicitate frau
dētur/ ne diuitijs minus fruāt īmūctis/ ne acq̃litis pūct
honoribz (vbi non erat timor) iustus. qd oīa ista hūana
cōdicōne sūt relīquēda. illa vero nō cogitāt p que veris
simo timore torquēdi veniūt ī eternū. ¶ Quare trepi
dauerūt vbi nō fuit timor. **Q**uā deus dissipauit ṽtutem
eorū qui hōimibz placere q̃rūt) et nō deo/ qd sceleratorū

specialiter esse dimoscitur (tales confunduntur) quia a regno dei separabuntur (quoniam deus spreuit eos) quod specialiter respicit iudeos qui timentes ne locus perderent occiderunt christum. Ad quos iudeos ouersus propheta ait / Stultus iudei. **Q**uis dabit ex syon ex gentem suam iudeorum (salutem israel) nullus mihi iste quem negastis esse deum. iste solus dabit qui (cum euerterit) .i. prius amoueat (captiuitatem) omnes fideles a paradiso exules et qui captiui habentur in die iudicii ad beatam patriam reducet (exultabit iacob) .i. credentes iudei (et letabitur israel) .i. omnes qui mente uident deum.

Psalmus. liij. in quo docet vir iustus in adulis laudare deum
Orat propheta in persona viri iusti dicens.

Deus in uirtute nominis tui

a me inuocati (saluum me fac) scio quia non est aliud nomen sub celo mihi tuum in quo oporteat nos saluos fieri. et in futuro iudicio ubi in maiestatis tue (uirtute) apparebis (secerne me) a massa perditionum. **D**eus exaudi orationem meam (ta citam / et etiam) (uerba oris mei) ut iam non solum cordis instinctum sed etiam uocis exaudias affectum. quo desiderio a malis liberari (percipe) dicit quia illa proprie percipere dicuntur. qui mentis archano recoduntur. **I**deo oro. **Q**uia mali alii a deo fide et opibus (insurrexerunt aduersum me) et tuorum infame mentis armati (querunt uitam meam) et sanctorum perdere (qui non proposuerunt deum ante conspectum suum) ignorare deum credentes qui scelerata mentes ceperunt. **E**cce gratias ago deo meo quia oratio mea exaudita est (quoniam deus adiuuat me) laborantem ferre patienter qui impij super me mitebantur ingerere. adiuuat autem hoc modo. quoniam (constructor est anime mee) etiam si casus mea periculis exponatur ad tempus.

Auerte mala ab inimicis meis) aduersū me cogita-
ta (et in virtute tua disp de illos) ne possint plicē q cogi-
tauerūt oīra me. ¶ Ego vero ne ingratus videar.

Volūtarie sacrificabo tibi) puritatē bone mentis tibi
offerendo (et cōfitebor nomini tuo) oīfessione laudis
(qm bonū est) imo eo nichil melius inuenio. illū enī velle
laudare deū inestimabile bonū est. vñ a mens sancta re-
ficiatūra mūdi istius aduersitas effugatur. ¶ Ideo con-
fitebor nomini tuo. **Q**m ex oī tribulacōe eripuisti
me) in pterito. et ita spero q facies i futuro (et sup inimi-
cos meos) florentes (oculus meus) sursum tendēs mēte
rapta deū quasi cito arelcentes (despexit.

Psalmus. liiij. in quo de passione xpī.

Vox xpī ex forma serui.

Exaudi deus oracōnē meam

et ne despexeris de pcatōnē meā) q ex mādato tuo infir-
mitatē carnis suscepi (intēde m et exaudi me. Et hoc
ideo oro. q **V**otū tristatus sū in exercitacōe mea) quā
p mūdi salute suscepi. videlicet p dīcādo miracula faci-
endo. infirmos sanādo / s; i hac exercitacōe (otristatus
sū) eo maxie q inde fructū iusticie p fidi nō pbātur af-
ferre / o bonitatē pīssimi creatoris / ut se otristatū q otur-
batū dicat q p dīcatōib; saluberrimis obstiati ppli vesania
nō credebāt / insup (turbatus sū a facie inimici) ppli iudeo-
rū dicēis / si rex isrl est descēdat de cruce q credim⁹ ei (et
a tribulacōe pccōris q me alapis q flagellis cedebāt.
ore sacilego spuebāt / spīmis coronabāt / cruci affigebāt
Merito a voce inimici turbatus sū **Q**m declinauerūt in
me iniquitates pferētes sup me mēdacia q falsa testīmōia
cuius furētis ppli impetus q si fluminis cursus erat i me

q̄ nullā volētes recipere cōnē/ effusionē sanḡnis īno-
centis exspectabāt (et ī furore suo molestia seueri erāt
michi. **E**t formido mortis cecidit sup me) ad tēpus
vñ (et ppter hoc turbatū ē cor meū) scdm hōiem ī me ce-
pi tristari. et melius ēē/ et tristis facta est aīa mea usq̄
ad mortē. **E**t separacō aīe a corpe sine turbacōe maxi-
ma nō p̄t euenire. īq̄t (timor) ī corde (et tremor) ī cor-
pe (venerūt sup me) vñ ait. pater si possibile ē trāseat a
me calix iste (et tēpsert me tenebre) q̄ extincti sūt oēs
sensus mei. **Q**ui ut turbacōes p̄dictas et molestias
iudeoz vitaret/ liberacōz exptēs ait. **Q**uis dabit ī
pennas sic colūbe/ et volabo et requiescā ī pace ppetua//
vbi tu p̄r qui hūanā naturā usq̄ ad celoz regna pdu-
cens/ ad tuā dexterā collocabis. **E**cce elōgavi me fu-
giēs) a p̄fidis iudeis quoz durissima corda inuenio (et
mansi ī solitudine gēnū) **L**icet aut timor et tremor mor-
tis venerint sup me. **E**xpectabā) tñ p̄fidiū p̄ris (qui
me saluū fecit a pusillanimitate spūs) ne cederē malis
siue deficerē ī passione (et tēpestare) tribulacōis iude-
oz. **P**recipita dñe eos) qui ī altū supbie erecti sūt
ī tēptū hōim (et dispge eos) p diuersas nacōnes (et
linguas) ne p̄ciosas offluant vanitatē et hoc ideo (q̄
vidi p̄fidiā eoz) ī nō credēdo michi (et tradictōnē
michi faciēdo ī ciuitate) iherusalē. **D**ie (cū docerē tur-
bas et ipi iudei nō crederent (et nocte) cū paterer et illi
blasphemaret/ ita (ciuitas illa repleta ē īm̄q̄tate) tā ma-
iores q̄ m̄iores (ut sup muros redūdare vidētur īm̄q̄-
tas eius) ī om̄ni aūt plebe erat studiū malignādi ad
mortē ī inferēdā (et īiusticia) q̄ sine meīto meo. **E**t
nō defecit de plateis eius vsura et dolus) om̄ia enī q̄ ī le-
ge p̄hibita sūt ad augendū p̄ccū cumulū excreuerūt ī ea

Exprobrat specialiter iniquitatem perfidi iude dicēs. **Q**uoniam
si inimicus meus) aptus publicus iurgius (maledixisti
michi) eo quod sibi nocuisses) causam haberem (paciēter sus-
tinebam) **S**i is qui oderat me) manifeste (super me magna
locutus fuisset) superbe mihi insultando. omni modo. aliquod malum
vel mortem (abscondisses) me forsitan ab eo) non vindicassem
me. **T**u vero o iuda. **N**on unanimes) .i. eiusdem animi
reputatus inter apostolos (dux) missus cum ceteris ad predica-
dum. siue dux quia itineris precursor (et notus meus) in eadem so-
cietate et in eodem collegio mecum manens. **Q**ui simul mecum
capiebas cibos cum dulcedine) caritatis (et spe in templo) sa-
lomomis pari consensu (ambulasti mecum) cum alijs discipulis
ad predicandum et tamen tradidisti me in manus peccatorum. **P**ro-
pheta in persona christi impetrans penam predictis inimicis ait.
Demiat mors super illos). s. iudam et socios suos qui ope-
ra filio invidendo et tradendo christum fuerunt (et descendant in in-
fernum viventes). .i. ita graviter puniuntur ac si vivi cremas-
cantur. Et hoc ideo. **Q**uoniam tanta precordia quam opera eorum neque-
citis plurimis et perniciosissimis plena sunt tam occulto quam
aperto. **E**rgo autem) ex forma sui (ad dominum clamavi/ et de-
us) pater (exaudiuit me) consequens erat illud exaudiri qui a
maiestate sua non poterat segregari/ alia litera habet sal-
uavit me. s. resuscitans me/ et ideo nec iude predicone nec
aliorum impiorum coplicum iniquitatem timeo. **E**t quia salua-
bit me. **N**arrabo et annuntiabo vespere). .i. in cena discipulis
quod fecit cum dixit vado ad eum qui me misit. et alia multa (et
narrabo etiam mane) quod fecit cum pilato querenti an esset rex
iudeorum. respondit. tu dicis (et narrabo in meridie) quod fecit
cum dixit. os sumatum est et emisit spiritum (et dominus ad exitum perducet
vocem meam) ut sic dicam ita erit. **E**xaudiuit quidem me quia
beneficio resurrectionis. **L**iberabit in pace animam meam

Liberabit in pace animam meam ab hñs qui op-
propinquant michi) id est ab hñs qui laudibus fi-
ctis reddere videbantur obsequium/ corde nichil
omnis fauebant inimicis (quomā inter multos) q̃
me p̃sequebantur (erant tales) qui me fiete lauda-
bāt dicentes/ scimus quia verax es magister/ et tñ la-
tenter fauebant aduersarijs.

Exaudiet deus) me orantē (qua deus) pater qui
est ante secula (humiliabit illos) perfidos iudeos
tollens eis locum et gentē per romanos.

Merito humiliabit illos. quomā

Non cōmutantur de malo in bonum de peccato ad
penitentiam) sed p̃manent in peruerſitate ſua obſti-
nati/ et hoc ideo (quia non timuerunt deum) filijs dei
cruciſigentes. nam qui timet deum a ſua p̃ſidia con-
mutatur dum iudicii pauore et caritatis ſtudio eli-
git dominicis iuſſionibz obedire/ et ideo (deus ex-
tendit ṽm dictam ſuam ad retribuendum eis pe-
nam) pro peccato ſecundum ordīe ſue ſapientie con-
dignam.

Merito extendit ṽm dictam ſuper eos. quia.

Contaminauerunt teſtamentum dei) prauo intel-
lectu interpretantes ſacram ſcripturam/ et nolentes
credere quod eis agnoſcatur ſcripturaz veritas p̃-
dicaffe/ et ideo (diuidētur in die ṽm dictę a ſocietate
fidelū tanq̃ arſure paleę) a granis. et hoc erit in die
iudicii quando voluntas dei om̃ibus innotefcet/ tūc
enim illud quod hic per prophetas p̃cinnuit et per

apostolos' predicauit generalitas' manifestissime
tunc videbit.

¶ Cur deus faciet illa que dicta sunt? quoniam.

Sollierunt perfidi iudei sermones suos super
oleum) quando dicebant magister scimus quia a
deo uenisti et uiam dei in ueritate doces (et ipsi tamen
fuerunt iacula) quando dixerunt reus est mortis/
o execranda diuersitas. Potuissent homines mole-
lia loqui dum essent tam dura facturi.

Loquitur cristus ad unumquemque fidelem. Et quod
tales sunt isti non in eos sed in deum.

Macta curam tuam) tanquam in portum (et ipse te
fouebit/et si iustus fueris non patietur te finaliter
fluctibus fatigari) et si in hoc seculo non adimat ius-
tis fluctuationes/est quia eos temporaliter probat
ut in eterna uita quos coronet inueniat.

¶ Tu uero deus) qui iustos nutris foues et conser-
uas (deduces eos) qui me persequuntur (in puteum
infernum) ut qui noluerunt bibere de fonte aque uiue
in puteum eterni interitus demergantur/o pietas
inaudita iudicantis. totum hominibus predicatur
ut culpa plectibilis euitetur. ¶ Unde.

Quiri sanguinum et dolosi) qui effusuri sunt sanguinem innocentissimi redemptoris nostri (nō dis-
midiabunt dies suos) voluntarios scilicet non
autem a deo constitutos. quia illi in predestinatio-
ne dei noscuntur esse diffiniti. sed suos. nō enim p-
ficiunt tot annos quantum putant / sed infra tē-
pus peribunt quod sperabunt (ego autem) vox fi-
lij ad patrem a diebus temporalibus veniam ad di-
em eternum quia (speraui in te domine) quod non
faciunt illi.

Psalmus. lv. in quo populus fidelis
confortatur contra persecuciones maiorū.

Vox ecclesie orantis deum ne fideles opprimantur ab
inimicis dicit.

Miserere mei deus ^{presta auxiliū. porri-}
^{ge scutuꝝ misericōdie. ne}
deficiā in tribulacōne (qm̄ inimicus) .i. diabolus p se et
p suos (psequitur me) multis modis me affligēdo (toto
tēpore impugnās) visibiliter ⁊ invisibiliter (tribulauit
me). **N**ecesse ē ut miserearis. **Q**uoniam multi sūt inimici
mei mēbra diaboli (qui bellātes toto tpe vite mee adu-
sū me) in mēbris meis quasi pedibꝝ (cōculcauerūt me)
Sed nūquid. **A**b altitudine supbie et elacōis istoz
qui me psequūtur q̄ breui tēpore duratura est (timebo)
sperando. absit/ non enī timebo qz (ego in te sperabo) in
quo nulli sperāti timēdū est. Quis enī sperauit in dño et
cōfusus est: nullus. **I**n deo laudabo fmones meos)
attribuēs ei sic fonti sapiētie qđ bñ loquor (in dño spera-
ui) in quo confirmatus (nō timebo quid faciat in hō). i. car-
nalis quicūqz. **T**ota die vba mea) licz essent a deo. licz
essent salutaria (execrabātur) ⁊ tenebāt a phidis inimi-
cis meis (oīa ofilia eoz erāt ad inferēdū malū michi)
Ipsi subdoli xpīam inhabitabūt mixtū cū bonis.
publice enī videbātur esse in ecclīa ⁊ congregacōes sequi
uentusqz populoz s; virus pueritatis sue (abscondūt)
īpī/ si nō possunt statū decipe imitātes magistrū suū dia-
bolū q̄ semp mītitur in fine hominē decipe (calcaneū meū)
fīnē vite mee (obfuerūt). **I**lli ita agēt ⁊ tra me utpote
quibꝝ grauis sū ad vidēdū. mali enī quasi graue pōdus
ferūt vitā iustozū s; tñ ego nō curo/ qm̄ tu. **D**ñe sal-
uos facies illos) et hoc (p nichilo). i. sine aliquo meito
eoz s; gratis p pietatez/ et p hoc saluabis quia (mīra)
correctōis tue p flagella (īplos) a statu supbie (ofrim-
ges) ad hūilitatē et per diuersarū angustiarū numero-
sitate reuocati opellētur tibi dño ofiteri.

Si ego ut exemplū eis dare diceris. **A**nnūciāui tibi vitā meā) p hūilē cōfessionē (et lacrimas meas) q̄s tibi p hīs fudi p tua clemētia (acceptas habuisti i cōspectu tuo) **S**icut erat (in pmissione tua exaudisti me deprecantē) p miseras enī te exauditurū flētē ac tribulatū / inueni ergo te misericordē in pmittēdo / veracē i reddēdo / cū exauditus sū nō timeo inimicos / qm̄ adūsarij mei (in fugā dūtentur) **I**n quacūq; die) et i quacūq; etate (inuocauero te ecce cōgnoui) q̄ i om̄i necessitate tu deus assistis misericordiā p̄stās tuis et ita (cognoui q̄ deus meus es) p̄prie q̄ in om̄ib; michi aduersis tā clemēter subuenis / quē colo quē amo. **E**t ideo. **I**n deo laudabo verbū) filiū i deo p̄re intelligēdo et p̄dicādo eū p̄ri cōsubstācialē coeternū et omnipotentē / et quicquid de p̄re scdm̄ substantiā dicitur de eo esse sentiēdū (et fmonē). i. p̄dicacōnē xp̄i p quā regulā viuēdi mūdo p̄stitit et salutē / laudabo in dño spū scō p quē est facta. et ideo (in dño speraui) et ppter hoc (nō timebo quid faciat michi homo). i. diabolus q̄ me iniqua semp volūtatē psequitur. **N**ō timebo dico q̄ si auferātur m̄ hec t̄palia tñ remanebit m̄ vñ tibi seruire possim q̄. **I**n me sūt vota tua deus). i. delideia tibi fūiēdi / nō ē opus extra querere q̄ i me sūt que vota ego reddaz tibi. s. laudacōnes noīs tuī / q̄ de cordis area p̄fertur laudis incensū et de telario bonē cōsciētie p̄fertur fidei sacrificiū. ista sūt vota p̄ncipaliter tibi grata si caritate fuerint incensa. **Q**uēro de teo laudare te. **Q**uē eripies) i alia vitā (animā meā de morte) p̄petua (oculos meos a lacrimis) quia ibi nullus mala sua deflet (et p̄des a lapsu) q̄ ibi nulli labūtur i malū. eripuisti dico (ut placeā corā deo in splendorib; scōr.) i eternū.

Psalmus. lvi. in quo de passione et resurrectione xpi.
Vox xpi ex parte humanitatis p se et corpore suo ad prem
inquit regulam nobis sancte orationis ostendens.

Miserere mei deus miserere mei

repetendo hoc. piculum imminere magnū ostēdit (miserere
mei deus qz i te osidit aīa mea) tue enī orationis ē ppiū
illis p̄stare misericordiā / q̄ in te habent osidētiā. **B**n̄ debes
facere. **M** in p̄tectōe mat̄ne pietatis tue) i hoc tri
bulacōis estu ne arescas (sperabo) ut vmbraclū p̄beas
michi. hoc i mēbris iugiter facit (donec trāseat iniquitas)
quod in fine oplebitur. nam ante finē seculi nec iniquitas
deerit p̄mēs nec iusticia paties. **C**lamabo ad deū altis
simū) ad quē nō voce valida s̄ puritate osciētie pueniē
(qui bñ facit m̄) maxie cū excellēssimū in carnacōis ar
chānū sua grā hūano gr̄i otulit. vñ seq̄tur **V**ox eccl̄ie
Bene fecit michi et ita bene. qz **O**sific) p̄r filiū suū (de
celo). i. de secreta essentia sua q̄ me et totū genus hūanū
sanguine suo (redemit et dabit in opprobriū) impios et
peccatis obnoxios (oculcates me) **V**ox xpi. **D**eus
pater misericorditer egit mecū secundū veritatē p̄missi
onū suarū quia eripuit animā meā de medio populi iu
deorū) a p̄ncipibz eorū seducti / vñ illi leones et illi catuli
leonū om̄es fremuerūt om̄es occiderūt (ego dormiui)
somnia mortis secundū carnē (oturbatus) ex timore et an
gustia passionis. **V**ere fui oturbatus. qz **F**ilij hoīm)
s. iudei q̄ deberēt eē filij dei et sūt filij diaboli q̄ licz i passio
ne manus haberēt inermes / os tñ habuerūt armatū / nā
(dentes eorū sūt arma). s. impia eorū osilia (sagitte) v̄
ba volūta usqz ad opacōz mortis emissa (et lingua eorū
gladius acutus) dū clamarēt crucifige crucifige eū.

O deus pater mi illi ita faciunt contra me. ita me derident. **B**ed
tu fac me resurgere et exaltari super celos) ad dexteram tuam et
per hoc (in omnem terram dilatabitur gloria tua) Postquam Christus
interposuit de sua exaltatione reuertitur ad inceptam narra
tionem de sua passione dicens. **Q**uamquam parauerunt pedibus
meis) quasi latenter dum interrogationes inferebant dolosas ut
si liceat censui dare cesari et de adultera cum interrogant quid
ipse diceret (et incuruauerunt vitam meam) deiciendo me in mortem
Foderunt autem faciem meam foueam) et hoc cum in facie mea dixe
runt clamantes reus es mortis. qui ideo dicti sunt foueam fodere
quod eum neci visum fuit tradidisse / sed hoc agendo Christo qui patiens
fuit non obfuit sed ipsis iudeis qui ceciderunt in foueam ipsam
mortis) quando post Christi resurrectionem capti dispersi et interfecti
fuerunt / interfecerunt Christum et interfecti sunt / et vnum se regnum obti
nere putabant / inde perdidierunt. **O** deus pater et si inimici
mei laqueum parauerunt pedibus meis et foueam foderunt autem fa
ciem meam nichilominus. **P**aratum est cor meum) ad tolerantiam
passionis usque ad mortem. et per resurrectionis gloria quam mor
tis omnibus in spero affuturam (paratum cor meum) ad agendas
gratias. inquit) carabo) ore (et psalmum) opere (dicam). Et ut hoc
possim explere. **E**xurgere gloria mea) quam hactenus latu
isti (exurge) potenter caro quam fuisse (psalterium) organum
(et cithara) humana patiens. exurge dico et letare quod cer
tus sum quod (exurgam diluculo) quo tempore eum resurrexisse euan
gelij lectio sancta testatur. **C**onfitebor tibi) confessione laudis
postquam resurrexero per meos (coram populo) predicando laudes
tuas (et psallam tibi) virtutibus operibus ut tu pater glorificeris
(a gentibus) Hoc autem confitebor tibi confessione laudis. **Q**uia
magnificata est misericordia tua usque ad celos) cum humanitas
mea usque ad celorum regna perducta est (et veritas tua) quam
per prophetas dixerat quod (nubes) dicuntur per me adimpleta est.

Agentes ergo gratias dicimus cū ppha. o xpe **E**x
altare sup celos deus et sup omnē terrā) manifestabit
(gloria tua) cū spūs sancti donū in omnē carnē effudis.

Psalmus. lviij. in quo redarguitur
malicia iudeorū contra xpm.

Propheta gñaliter monēs omēs fideles recte iudica
re et vere loqui et specialiter in psona xpi increpans iude
os q̄ aliud de xpo loquebātur et aliud iudicabāt ait.

Filij hoīm patriarcharū et ppharū quos imi
tari debetis (si vere) qđ vtiq; verū ē
(iusticiā loquimini) dicēdo michi magister scimus qz a
deo venisti et viā dei in veritate doces (recte iudicate) quō
aut dicitis post corā pilato crucifige crucifige eū sic aut
iudicātes fiete locuti sūt iusticiā / o probamini / aliud in la
bijs aliud in corde habētes. **S**ed vos o iudei quō po
testis de me recte iudicare. **M**u iniquas cogitacōes
in corde vō cōtra me (operamini in terra) .i. p pō vestro /
et sic male cogitatis (ita inique operamini) malis enī co
gitacōibz vris / opa vra. o cōdāt / manus enī sequitur
cor. vñ iniqui estis corde et manu. Et hoc ideo faciūt. qz
Alienati sūt peccatores iudei a veritate a vita beata (a
vulua) .i. ab ipso origine / nō qz extūc peccauerūt s; quia
p cognouit dñs ab utero illos peccaturos. vñ sequitur
(errauerūt ab utero) id ē errare psciti sūt ab utero (locu
ti sūt falsa) dicētes se filios abrahe cū opa abrahe nō fa
cerēt. **Q**uibus fuit. **F**uroz in malo (ad similitudinē ser
pentis) nō cuiuscūq; s; (aspidis furde) nō quidē carētis
auribz s; (obturātis aures suas) terra et caduca ne audi
at / vñ seq̄tur. Que aspīs qz obturat aures. **N**ō exaudi
et vocē incātātū ut ad lucē educat (et beneficiū incātātis

sapiēter) scōz artē suā. cui merito iude op̄aratur q̄ cordis
auribz obduratis nolūt audire scripture scē salubrimā
doctrinā p̄ quā reuocari possent ab errore et tenebris
venīe ad lucē obturātes aures suas/ vnā amoē terreno
rū alterā cauda. i. delectacōe peccōrū p̄teitorū. Prop̄ha
p̄dicēs penā eoz dic. **D**eus inimicōz steret et dūcet
ad nichilū dētes). i. dolosa v̄ba et captiosas interrogacō
nes et hoc (ī ore ip̄oz) ut nō audeāt p̄ osulione loq̄ sicut
qñ posuit filētū sādūceis et phariseis interrogātibz si li
cet cēsū dari cesari (et molas leonū). i. īclamacōes mor
tis q̄s fecerūt iudei cruēto ore clamātes crucifige crucifi
ge eū (et fringet dñs hōz) mole et fracte sūt qñ xps re
surrexit. **A**d nichilū deuēiet tāq̄ aq̄ decurrēs) q̄ cito
absorbet a terra/ s; deus p̄ miscōiā ad salutē eoz (arcū)
. i. mīas q̄bz terret (intēdit) et tādiu terret mīis et fla
gellis (donec infirmati et hūliati) ad p̄nīaz et cōfessiōis sa
lutē meliorata se mēte ouertāt. **S**icut cera) q̄ igne dis
solvitur sic illi mali q̄ ī p̄fidia sua indurati fuerūt ī futu
ro iudicio (igne p̄mētur. sup̄cedit ignis) sup̄bie ocu
piscētie et ire sup̄ eos et deo (nō viderūt solē) iusticie a quo
oēs gētes illuminātur. **M**riusq̄ sp̄me v̄re). i. q̄ sp̄ma
rū more p̄mo delectāt postmodū pungūt (manifeste p̄
cipiāt) p̄ exp̄ictiā (rānū). i. acutissimā dānacōz ī extremo
ignis viciōz (absorbz eos dū adhuc viuūt) ī vita ista/
q̄ dicūt nō absoluti viuētes s; sic viuētes qz vita impiorū
nō ē vera s; falsa/ et hoc fit ī ira qz deus tāq̄ iratus puniet
peccōres. **E**tabitur iustus cū videit p̄micos peccō
rū) nō zelo vīdicte s; zelo dñe iusticie cōcordās se dñe
volūtati (manus suas lauabit ī sanguīne peccatoris)
id ē opa sua p̄seruabit mūda ab īmiqua mētis maloz
visa eoz p̄miciōe/ qz stulto pereūte sapiēs astutior erit

Quibus consideratis dicet quicumque rationabiliter loquens.
Quia utique est fructus iusto de bonis operibus suis/ siue
de sua iusticia/ ergo a contrariis (utique dominus diiudicans
eos). i. malos de iniquitatibus eorum non solum in futuro sed etiam
in vita presentium ubi flores videntur/ vult ergo intelligi quod nec
malum in hoc seculo omnino a pena sunt liberi quod iustus flores vi-
deatur/ nec bonum a beneficio sequestrati licet mundanis one-
ribus opprimantur.

Psalmus. lviij.

Vox christi et membrorum eius.

Eripe me ^{de inimicis meis} qui oderunt me ^{de 9}
^{meus} quod non possum eripi sine tuo ad-
iutorio (et ab insurgentibus in me) Vbis otumeliosis (libera
me) **E**ripe me non solum (de cogitantibus in mala sed
de hijs etiam qui iniquitatem ceperunt in mente) durata etiam (opaco-
ne opereretur et de viris paratis ad effundendum sanguinem in-
nocentium christi et suorum) **S**alua me dico quod ecce. **E**xpert a-
nimam meam. i. me ipsum (irruerunt) cum impetu sine omni ratione
(in me) humilem (fortes) superbi iudei principes sacerdotum et
seniores populi de sua iusticia presumptus ut morti me trade-
rent. **I**ta pharisei iudei super me irruerunt sine causa quod. **N**ec
iniquitas mea peccata contra proximum (nec peccatum meum) factum
contra deum meruerunt quod hoc in facere debuissent (quod sine in-
iquitate cursu vite presentis pergit et direxi) Vbo meo. predicatio-
ne mea et vite mee exemplo. prauos et distortos homines quantum
in me fuit ad rectum finem (direxi) **D**ecurre michi ad te ve-
niens quod secundum naturam diuinam a te nunquam discessisti fac ut (quod
non videtur videatur) per fidei quod ego equalis tibi sum. fac nota
hominibus equalitatem nostram/ non putent iudei se purum hominem
crucifixisse (et tu domine deus virtutum). s. angelorum (deus isra-
hel). i. qui videbis deus solius israel. i. unus generis qui te colit.

Antēde ad visitādas omēs gentes ut tibi credentiā
copia crescat ex gentibz qz sterilitatē fidei in iudaico po-
pulo operisti (nō miserearis hīs q) ex certa malicia et
obstinata mēte (i pccis pseuerāt) qz tales nō sūt digni
miscdia. **P**ropheta de iudaici populi futura ouersione.
Intende dñe ⁊ vere intendes et salubriter. qm **I**n vl-
tima etate seculi adhuc iudei qui pfidi fuerūt ante (cō-
uerterentur) ad fidē tuā ita ardēter qz sicut nūc crudelis-
sima obstinacōe durati sūt ita tūc (ut canes famelici) fi-
dei auidiissima desideria (paciēter) qz canibz merito cō-
parātur qm antixpm illū in hūamissimā beluā fidei calo-
re raptati/religiosis latratibz insequētur/meliores erūt
tūc canes qz nūc sūt hoīes qn legē in qmō delinquūt tūc
fideliter defendere otēdēt/qz ouīs (ciuitatē). i. sanctā ecc-
lesiā defendēt ⁊ munit ⁊ trahēticas impugnacōes quā
cor rectis p̄dicacōibz (circuibūt) **E**cce loquētur i ore
suo) qd nūc habē nō merentur i corde/aliōsqz ad bona
ouertent qz ipi p̄us credē noluerūt/et erit vniqz (in labiis
eorz gladius) celestis x̄bū dei qz gladius legitur bis ac-
cutus ex vtroqz testamēto feriēs ⁊ ad sanitatē felices a-
nimas sua vulneracōne pducēs/et ita omēs mirabūtur
dicētes (qm quis audiuit) scz talia. **E**t tu dñe deride
bis eos) qui p̄dicacōes rectas audire noluerūt (et ad
nichilū deduces omēs gentes malignātes qz obstinacōe
crudeli ⁊ scelerata antixpi religiōe pmanserūt. **V**ox
filij ad p̄rem ex forma hūamitatis. **F**ortitudinē meā p
te custodiā) suuio tuo applicādā ⁊ exponēdā ad glia
tuā (qz tu deus ad altitudinē tuā suscepisti me ⁊ miscdia
tua) ante qz quicqz boni agerē (p̄uenit me) pre osortibz
meis dādo in sine mēsurā spm̄ sanctū. **D**eus oñdit m̄)
quantā miscdiā exhibuerit michi (sup inimicos meos)

ut totaliter nō pereant ut etiā inter inimicos meos v̄tus
maiestatis possit oñdi. s. ut de blasphemis fiāt religiosi/
et de iniqua cōsuetudine iustissimi. ego vero implēs p̄ceptū tuū
oro (ne occidas eos) ne penitus pereāt s; magis errasse
se gloriola satisfactōe agnoscant (et ne qñ obliuiscātur
ppli) xp̄iani aliquo tpe (mei). i. mee passiōis. si nō sint
testes legis et mortis mee/iudei multū quidē uiuāt au-
thoritātē xp̄ianā q̄ p̄dicta om̄ia inueniuntur i libris eo-
roz/qd̄ mihi eff; cōfixisse et ad inuenisse xp̄iani putaren-
tur. Et si rogo deus meus ut iudei om̄i monō pereant.
Dispoge tñ illos in v̄tute tua) p̄ diuersas terras ut in
hac disp̄sitione scelus suū penitēdo deplorent (et depone
eos) de supbia sua/a potestate/a iudicijs/a regno/a sa-
cerdotio ut s̄ms i opprobriū om̄ib; (p̄tector meus dñe)
Et si rogo deus meus ut nō occidas eos. **D**ecide tñ de-
lictū oris eorū). i. infanas cogitacōes eorū qñ consiliū
inierūt ut neci me traderēt (et s̄monē labiorū suorū) qñ
dixerūt reus ē mortis. recusatādo aut me quē p̄dē volue-
rūt occidis delicta oris eorū et s̄monē labiorū suorū q̄
tūc q̄ppe quē p̄dēdū clamauerūt uiuē expauescēt. et quē
in terra cōtēpserūt in celo ab om̄ib; gētib; adorari mirēt̄
(et cōphēdātur i supbia sua) vidētes se supbe egisse et in-
amiter q̄ frustra irruerūt fortes i huilē. **J**udei cōphēsi
in supbia sua facti huiles. **D**e execracōe) siue maledi-
cto o tra xp̄m (et de mendacō) o tra eū. penitētes (annūci-
abūtur i cōsūmacōne). i. in p̄fectōne v̄tutū. annūciabitur
enī alijs q̄ iudei q̄ p̄mo erāt xp̄i inimici iā sūt ouerſi et p̄-
fecti i v̄tutib; ita q̄ vbi abundauit delictū execracōis et
mēdacij/supabundabit gr̄a p̄fectōis. et hoc factū (est
m̄ira cōsūmacōis) q̄ est qñ deus v̄ndicat ad salutē (et
ita nō erūt tales) q̄les p̄us fuerūt supbi et blasphemī.

Et isti iudei cū fuerint pfecta religiō exaraciter instructi
Tūc sciēt et cognoscēt xpm dñm esse iacob) patriarche
sui qđ pmitus nō credebāt (et finū terre) gētū p omnes
partes terre qđ modo durato corde nō sapiūt. **C**ōuer
tētur) supra ē positus versus iste vbi ouersio et salus iu
deorū futura affirmātur. **S**i pvero) iudei qđ verā merue
rūt habere doctrinā (dispgētur) vbiq; inter gētes (ad
māducandū) cibū spūalē salic; ut alios lucrētur p dica
cōmib; suis et i corpus ecclesie trāsformēt credētes (si nō
fuerint saturati) de credulitate pplorū vidētes vba sua
non fructificare in mētib; phidōrū ut vellent (murmura
būt) et rapigros increpātes alios nolētes credere.
vtroq; pariete. s. ppo iudaico et populo gentili in angu
ari lapide diueto ecclesia tota gaudens dicat.

Ego aut cantabo potentiā tuā) qua liberaستی me et iu
deos et gentes ouertisti (et exultabo mane misericōdia tua)
cū sc; nox seculi istius obscura trālierit qñ iam misericor
dia tua in sanctorū remuneracōnib; elucescet.

Et hoc iuste faciā. **Q**uia factus es susceptor meus)
id ē meorū ad maximā dignitatē (refugiū) meū et meorū
mihi (in die tribulacōis) o qđ gratū est refugiū qñ tpe
tribulacōis o donat. Quapropter. **A**diutor meus)
nō tantū cantabo s; (tibi psallā) bonis opib; quia (deus
susceptor meus es) et rapsecucō es hostiū (deus meus)
id ē creator meus (misericōdia mea) q; totū quicquid sū de
tua misericordia est.

Psalmus .lix. in quo docemur ut deserētes dia
bolū regem nobis xpm esse cognoscamus.

Propheta in voce populi qui in primis errorib; erat
alligatus gratias agens de cōuersione eorū dicat.

Deus nos q̄ mali eramus (repulisti nos) ab
errore et a peccatis (et destruxisti
nos) male edificados ut erigeres ī bonū edificū qđ du
ret ī ppetuū (iratus es) malicie nr̄e / vetustati nr̄e ut pere
at (et misisti es nob̄) ad cultū vere religionis adducēdo
nos / o ira misericors / o indignacō salutaris / captiuitas
libera / aduersatio fructuosa. **M**ō mouisti corda eorū
qñ culturas suas deo cognouerūt abominabiles extit
isse / qñ aīa duceat diuitias · honores · ceteraq; mūdi hui
ius bona apud deū postrema · q̄ aī putauerūt p̄cipua (et
turbasti eos) terrore futuri iudicii / o medice · iā stric
torde opertenti medicina succurre (sana stricōes eūs)
passiones / sana vulnera eūs (q̄ cōmota est) a pr̄stimo
errore trāslata ut tibi dño pareat q̄ aī idolis fūiebat.
Quia enī licet peccata per cōmōcōnē stricōis remissa
sint / nō tñ statim dñs ad requiē colligit fideles s; tribu
lacōib; quib; purgentur exponit. sequitur.

Ostēdisti nō sola cognicōne s; etiā ip̄a rei experiētia
(populo tuo) factō tibi s̄uigato ac deuoto (dura) gra
uissimas tribulacōes. ostēdit vero ip̄lo suo dura tñ quā
do martirū cateruas seuis passiomb; acquisiuit / tñ quā
do p̄ scripturā sacra p̄hibuit seruos suos p̄ delectabilia
et mollia atq; suauia p̄pria desideria substernēdo cū ut
duris laborib; exterminati adūsus spūalia neq̄cie et im
furgētū cogitacōnū bella viriliter erecti ad palmā glo
riosā eūs m̄scōdia mererentur adduci (et potasti nos
vino) nō vbi ē uiciōz copia s; (cōpunctōis) vbertas
peccatorū. **Q**uantū sint viles tribulacōes p̄ntis vite fi
delib; oñdisti qñ p̄ scripturas docuisti ī hoc mūdo passi
ōnes multiplices tuos fidelissimos sustinere. **E**t hāc
siḡficacō; dedisti memētib; te ut fugiāt a facie arcus)

a facie futuri iudicii/ dedisti etiā significacōz ut in futuro
(liberentur dilecti) ab erummis scli (saluū fac pplm tuū)
ad dexterā tuā collocādo vbi eterna salus ē et sine fine leti-
cia (et exaudi me) i hijs q̄ peto. ¶ **Quia.** Deus locutus
est i scō suo) scz xpo qn̄ vbiū caro factū ē et mūdi salua-
tor apparuit i quo p̄misit hāc saluacōnē de qua locutō ē
(letabor) vox ecclie et hac fiducia oro (et partibor sicca-
mā). i. humeros gētiū. imponēs super eos sarcinā grām
fuitus et fidei xpi. q̄ sarcina quibusdā. s. bonis erit le-
uis/iugū enī xpi suaue est et onus leue/alij vero. s. ma-
lis erit grauis qz nō oīm erit fides/et eodē mō (cōuallē-
tabnaculoz). i. humeros iudeoz (partibor) qz de gen-
te iudaica aliquā portionē cui iugū xpi suaue erit et on⁹
leue habebō vñostat de varijs nacōib⁹ ecclesiā dñi esse
collectā. ¶ Vox etiā ecclie. **O** Deus est). i. ad corpus
meū pertinēs ē ouentus martirū per (galaad) q̄ interp̄-
tatur aceruū testimoniij designatus et pplius fidelīū q̄ p̄-
oris vite oblitus in anteriora se extēdit per (manassen)
figuratus q̄ interp̄tatur oblitus (meus ē pplius) fidelis
q̄ in bonis operib⁹ sp̄ fructificat/q̄ p (effraim) intelligit⁹
q̄ interp̄tatur fructificacō (fortitudo ē capitis mei). i. xpi
inqt ecclia q̄ carne moriēdo p gl̄iosaz resurrectōz suā o-
tulit sp̄i nr̄i copiosissimū fructū **Iuda**). i. xps q̄ de stir-
pe iude scdm carnē descēdit ē (rex meus) hec ē fidelīū gl̄o-
riosa confessio/et gētiū moabitārū tribulacō et psecucō. s. il-
la quā i hoc mūdo sanctissimi sustinēt xp̄iam ē (olla). i.
refectō (sp̄i mee) qz ad sp̄ē vite eterne dño p̄stāte porri-
gimur gl̄iamur enī i tribulacōib⁹ inquit apl⁹/sciētes qz
tribulacō paciētiā opatur/paciētiā aut p̄bacōnē/p̄ba-
tio aut sp̄ē. ¶ **L**etabor etiā qz **E** in p̄dumeā extēdā cal-
ciamentū). i. euāgelīū qd̄ est calciamentū qd̄ nos munit

in via. hec est defensio q̄ seculi huius sp̄iosa transcendit
(gentes q̄ p̄us alienigene erāt subdite sūt mō michi)
quia fidē nostrā receperūt. ¶ Desiderio future beatitudi-
nis fidelis pplus exclamat ad dominū. **Q**uis deducet
me) .i. nullus nisi solus deus (in ciuitatē munitā) iheru-
salē futurā que sic munita et p̄fecta ē ut nulla persecucō-
ne quatiatur (aut quis deducet me usq; in p̄dumeā) id
est gēnitatē terrenā p̄ cupiditatē. et rubēā p̄ crudelita-
tē nisi tu ip̄e deus ad quos gentiles deduci desiderat ut
multi ex gētib; sibi incorporētur et āplietur societate mē-
broꝝ et impleto nūmero predestinatorū simul cū eis ad
eterna b̄titudinis gaudia p̄ueniret. ¶ **R**ōne tu deus) p̄-
duces nos ad regnū tuū (qui) tū h̄c videtur (repulisti
nos) p̄mittendo nos tribulari (et nō egredieris deus
in virtutib; nostris) cōtra eos qui dicūt nobis vbi ē de-
us eoz. sicut olim fecisti patrib; quib; ostendisti potē-
tiā tuā / quibus te auxiliante gentes cesserūt et magna
strage facta / terrā promissionis obtinuerūt.

Et quia deduces. **A**uxiliare ergo tu nobis deus) tu de
tribulacōib; nos eripe / tu o nos medicamine sana. q̄
(vana salus hominis) salutē p̄stare ī hoīe nō p̄t indign⁹
salutis / ideoq; sperare ī hoīe nō deb; q̄ p̄p̄is virib; p̄-
batur infirmus. ¶ Et q̄ vana salus hominis populus fi-
deliū dicit. ¶ **I**n deo faciemus virtutē) nō enī eū diabolo
aut vicis gladio certādū est / sed illis virtutib; quib;
xp̄us ip̄e pugnavit / ut supbiā humilitate vincamus / di-
uitias paupertate superemus / et ip̄e cui nullus resistere p̄t
p̄ nobis pugnans (deducet in nichilū inimicos n̄ros)
delendo de libro vite vbi sibi scripti videbātur elati.

¶ **P**salmus. lx. in quo monet ad laudē dei.

¶ Vox ecclesie p̄teritis ut eius exaudiat oratio dicit.

Exaudi domine deprecationē

meā) sup̄ remocōne maloz (intende oracōni mee) sup̄
impetracone eterne vite. ¶ Intende dico quia. **C**la-
maui ad te ab vniuerso orbe terraz. ¶ hoc (in anxietate
cordis mei) ut a te oſoler/ verū et si q̄dū sū in hac pere-
grinacōe anxietur cor meū tēptacōmibz. nō tñ p tua cle-
mētia v̄mcor qz (in xp̄o qui ē petra firma exaltaſti me) i
q̄ om̄is edificatus ē xp̄ianus. ¶ Nō solū exaltaſti ſz exal-
tatū et i fide firmatū. **D**eduxiſti p te viā ad te verita-
tē et vitā hoc (qz factus es sp̄s mea) i omni angustia
mea (et turris). i. defenſio (fortiſſima) et inexpugnabile
p̄li diū (a facie diaboli) et ſocioz eius q̄ ſamulos ſuos
inuēta p̄tectōe cuſtodit. ¶ Tu es sp̄s mea turris forti-
tudinis et ideo tutiſſimus. **I**nhabitabo in tabnaculo
tuo) qz in eo cōtra huius mundi picula (alaz tuaz) ſcz
miſcōdie et potētie tue q̄ alio paratur (minime p̄tegar)
non ad breue tps ſz (quouſqz ſecula vite iſtius) diuina
adminiſtracōe (pagātur) ¶ Ideo dico firmiter p̄tegar
in velamēto alaz tuaz. **Q**uoniam ſcio qz tu deus exaudiſti
orationē meam) et vere exaudiſti qz (dediſti et dabis)
futuri ſeculi (regnū in hereditatē p̄petuā timētibz nomē
tuū) ſine diſtinctōne p̄ſonaz/ hereditatē dico q̄ nō morte
relinquitur ſz q̄ cū largitore ſuo p̄petuo munē poſſidetur
q̄ ſic venit ad filios ut a teſtatore minime deſeratur/ hec
hēditas nō habz finē ſz cū ſemel ſuſcepta fuerit nunq̄ a
nobz p̄mutacōe diſcedit/ vñ ſeq̄tur. ¶ **P**roph̄a de etermi-
tate hēditatis xp̄i et poſeq̄ns iuſtoz coheredū eius ait
O deus p̄r. **S**up̄ dies) t̄pales (regis) nr̄i criſti quibz
in p̄ſenti eccl̄a regnat (dabis dies eternos) ut nō ſolū
bijs diebz trāſeūtibz regnet i eccl̄a ſua ſz etiā regnēt cū

illo sancti in eternum et idem repetens sub alijs verbis in-
quit (adicias super annos) quibus in presentia nobiscum est (an-
nos eternos qui permanent in generatione et generatione)
unde sequitur **N**on manet in eternum) ipse fide-
lis (in conspectu dei) dei presentia spiritus fruens ubi tanta erit omni-
um bonorum copia quod nulla erit ibi miseria / nullusque ibi mi-
ser (nullus ibi queret misericordiam) et quod non deerit aliquid de promif-
sis / non solum et omnes facie ad faciem videbunt deum (nullus
etiam requeret veritatem). Sic psalmum dicam) sic operabor (ad
honorem tuum) non breui tempore (sed quod diu durabit michi hoc
seculum) ut laudes a me tibi promissas (et vota) bonorum o-
perum meorum (reddam assidue) continuando (de die presentis vi-
te usque in diem) eternitatis. ut et hic vota nostra reddamus et
ibi laudes domino perpetua hilaritate cantemus eternas et
gratias indeficientes exsoluentes.

Psalmus. lxi. in quo monemur ut spre-
tis rebus caducis eterna speremus.

Propheta in persona cuiuslibet virtutis qui seculi vicia relin-
quens soli deo se subditum esse commemorat dicens / ostra mu-
dos et carnales volentes eum decipere et ad simile eorum vitam
attrahere quid me temptatis inimici? quid est quod me subuer-
tere nitimini cur animam meam perdere vultis?

Nonne deo subiecta erit anima

mea) agendo strenue quam ad eius honorem agnouero per-
tinere / in ipso detectari. in ipso refici / et propter eum nichil aliud
occupare. et hoc merito (quoniam ab ipso est salus mea)

Merito subiecta deo debet esse anima mea **N**am ipse est deus
meus) qui creauit me cum non essem (et salutaris meus)
salutis mee quam in adam pierat per passionem suam restituitur

et susceptor meus) sub tua ptectione in laboribus seculi
ideoq; tali adiutorio munitus (non moueboz amplius)
ut p;us sui carnis infirmitate p;grauatus. **V**ox ecclie
sue iusti gñalis ad psecutores xpianoz/ o vos stulti.
Quoufq; irruitis sup hoies? innocētes/nō vos reuo
cat timor diuinus (p;ducentes usq; ad mortē) quos deo
deditos esse sentitis q; vobis osentire nolūt (et incubitis
eis tāq; parietī inclinato ad ruīnā/ et macerie depulse)
putantes q; xpianus p;plus sit sine defensore et q; facile
ruat. vos inania meditamini q; cū de9 sit susceptor me9
nō moueboz āplius. **V**ox ecclie ostra iudeos et fictos xpī
anos a q; b; etiā patit; sic a pagamis q; dicit **D**erūtñ
iudei et ficti xpīam (cogit auert; repellē a me p;ciū meū) si
ue honorē meū. i. xpm q; p;ciū et honor et glia mea ē ne pu
ro corde ab hōmib; coleret; illi ita. s; ego sp; (cucurri) p;
mliciā et viā p;positā inflexibilis (i. sin) salutis eoz cupiēs
eoz fide saturari/ s; ipi (ore suo bñdicebāt) ut adula cōis
me v;bis deciperēt (et corde suo maledicedāt) mala i me
machinātes. **I**pi me p; tribulacōes et dolos impugnāt.
Derūtñ aīa mea s;biecta esto deo) et debes (qm) nō a
me s; (ab eo ē paciētia mea) ipe enī paciētē et fortē i psecu
cōib; meis me fecit. **I**terū meīto s;biecta ē dēs aīa mea
Quā ipe ē deus meus) q; vocat me (et salutaris me9)
qui redemit p; hūamitate; assumptā (et adiutor meus)
ad bñ opādū et ideo (nō emigrabo) ab eius fide nō sepa
boz et hoc. q; **I**n deo salutaē meū sal9 mea (et glia me
a) hic et i futuro. et ipe (ē meū auxiliū) i omī infirmitate
mea (et sp; mea i deo ē) nō i reb; scli. **C**ū ergo deus nr
talis sit **S**perate i eo omīs o gregacō ppli) qut possitis
secure sperare (effundite) euacuate ab omī sordē (cor da
uīa) pccā uīa vbrimis lacrimis et hēdo corā illo (sperate)

dico q̄ (deus adiutor n̄r in eternū) ¶ Ego monui sperare in dño. ¶ Verūtāmē filij hominū) adeo eue hoc nō attendūt (s̄ sūt vām) terrena appetētes ut auari (mēdaces in stateris) ut cupidi qui falsis ponderibz student alios decipere vel ut heretici qui in exponēdis diuinis scripturis sunt mendaces / ut simplices in aliquē inuoluant errorē. studia aut̄ horz in hoc ouemunt q̄ de (vanitate ad vanitatē tendūt) alios (in idipm) vanitatis ducentes ut socios sibi constituant.

¶ Vox eccl̄ie. o vos filij ¶ Nolite sperare in iniquitate) in malicia q̄ inde nulla vtilitas nascitur s̄ potius eterna dānatio procuratur. ¶ et ad paupes ait (et rapinas nolite cupiscere) auferēdo aliena p̄ violētā. nō enī p̄t crimē rapine indigentā tollere. et ad diuites ait (diuitie si affluant nolite cor apponere) ut eas summū bonum putetis. ut ille qui nō habet nō ambiat / et ille qui habet nō supbiat. ¶ Nolite hec mala facere. q̄ ¶ Deus semel). i. impmutabiliter (locutus ē) et eo loquēte (duo hec audiui) que omnes scripture diuine continēt. s. q̄ (potestas dei est) ad puniendū malos (et misericordia) ad remunerandū bonos (q̄ tu reddes vnicuiq̄ iuxta opera sua)

¶ Psalmus. lxiij. in quo monet recte conuersari in medio nationis prauę.

Ecclesia necessitatibz huius vite estuans clamat.

Deus deus meus ad te vīgilo

te solū desiderans et laudare cupiens et hoc excitante me (luce) tue gratie. ¶ Ideo vīgilo quia. ¶ Sitiuit venire ad te anima mea) fontē viuū in quo plenā inuenirē refectionē / et iniqueta ē donec quiescat in te / sitiuit hoc idē

ad laudē tuā et hoc (q̄ multipliciter caro mea) q̄ mul-
tis et ampliorib; causis q̄ anima/ subiacer enī āpliori-
bus miserijs. s. fame frigori et huiusmodi. ¶ Sitiat in
te merito anima mea q̄ p̄s seculū est. Terra deserta)
quantū ad se omī bono (et inuia) q̄ nullā hab; viā p̄ quā
ad te veniatur (et inaquosa). i. sterilis et infructuosa et
sic in hac siti degens i mādatis tuis vigilādo (apparui
tibi) p̄ sanctū desiderū meū ut tua luce illustratus (vi-
dere xpm virtutē et gloriā tuā) et quia apparui tibi obse-
quēdo te videre merui. ¶ Ideo hec oīa ago. **M**inime-
lior ē miscdia sup vitas) nā vita nature et vita gr̄a vi-
ta glorie pendent ex miscdia dei (labia mea laudabūt
te) p̄ beneficijs michi ex tua miscdia exhibitis. ¶ Et q̄
misericordia tua est sup vitas. **B**enedicā te i tota vi-
ta mea) bene viuēdo. miscdie tue tribuēdo totā (vitā
meā) ad honorē et gloriā (nominis tui bona operabor)
Leuabo manus meas in oratione. et hec petā vtnā.

Anima mea repleatur) sapiētia q̄ (adeptus est) anime
sine qua aīa macrescit et ita exilis efficitur ut i bonis opi-
bus cito deficiat. nō enī placet macra aīa deo sicut nec ca-
to macra dicebat̄ placere deo i sacrificio/et aīa replea-
tur pia alacritate spūs sancti q̄ q̄si pinguedo aīe ē (et
labijs exultacōis). i. voce exultāte (laudabit os meū)
nomē sanctū tuū gr̄as referēdo de tuis bñficijs. ¶ Lau-
dabit te os meū i stratu et i mane et hoc ē. **S**ic memoz
fui tui supra stratū meū). s. in quiete p̄ speritatis q̄n solent
būana corda collata bñficia i memoria vix habere (tūc
in matutinis) quo q̄ in bonis actib; (meditabor in te. q̄
fuisti adiutor meus) nisi enī te iuuante bona a nobis im-
pleri non possunt. ¶ Et quia fuisti adiutor meus in picu-
lis. **I**n refrigerio qd michi facient ale tue exultabo)

ideo exultabo (quia anima mea) seruēti dilectōne (ad-
hæsit post te) ut te imitetur / et sic (adhæsit suscepit me)
filius tuus xp̄us q̄ est (dextera tua) alarū suarū vel amē
p̄tegēdā. Quia suscepit me dextera tua ip̄i p̄secutores
An vanū quæsiert animā meā) frustratū intētiōne sua
qui cōtradictōibz celestibz me extinguere tēptauerūt
(introibūt ī inferiora infirmī tradētur ī ptate hostiū su-
orū) et cū malignis spiritibz quī simulatā versutia veluti
(vulpes) hominibz insidiāt (erūt sortes eorū) **R**ex ve-
ro) xp̄us (letabitur ī deo) p̄re et nos in ip̄o post resurre-
ctōnē et digni laude habebūt (q̄ iurāt ī eo) id ē qui ei
mētis inuolabile obsequiū p̄mittit et p̄soluūt (q̄ os lo-
quentiū) contra eos ī hac vita (iniqua obstructū erit) ī
iudiciō q̄n eternaliter ouicta oīs iniquitas obmutescet.

Psalmus. lxxiii. ī quo docemur ī passiōibz sperare ī dño.
Sor cristī ex p̄sona hūanitatis.

Aaudi deus orationē meam
quia te totis viribz precor (a timore inimici) populi iu-
daici (eripe animā meā) non p̄catur ut eripiat a morte
quā libens p̄ salute omniū venerat subire sed a timore
populi p̄sequētis ne. s. propter timorē cederet inimicis.
Protegas me a ouētū et consilio malignantiū) mala de
me cogitantiū. s. p̄ncipiū sacerdotū et seniorū populi cum
me facies resurgē) tūc enī q̄ me credebāt omniūter mo-
ri resurrectionis mee gloria p̄babūtur esse consili (et p̄te-
ges me a multitudīne operantiū iniquitatē) actu ut me
occiderēt. **Q**ui exacuerūt ut gladiū linguas suas) ac-
cusando xp̄m et clamādo mortē eius (intēderūt arcū
parauerūt dolos) parauerunt insidias occultas / p̄fidū

quidē iudā datis triginta argēteis sollicitarūt ut esset traditor/ q̄ eius videbatur discipulus. **Q**ues amara et omī felle deterior/ diuina ad p̄dicōnē discipulū ad necem/ o seruatozē pecunie p̄mio subito fuisse corruptū.

Intēderūt quidē (arcū) malicie sue (ut sagittēt ī occultis). i. occulte secū dū stultā opimionē eoz immaculatū scilicet xpm qui nullā cōtraxit maculā p̄ccoz s; celesti puritate mūdissimus ab omī delicto p̄batur alienus.

Subito sagittabūt eū). s. q̄ntū ad se. sbito enī se putabāt iudei eū delere posse s; tñ potius eius gl̄ia dilatata ē (nō timebūt) tñ scelus ī deū suū regē petraē. **O** cor durū velle occidē hōiez q̄ mortuos suscitabat/ inde nō timē ideo nō timuerūt qz obstinacōe durissima nō veritatis minimē solidata (firmauerūt apud se s̄monē nequā) qñ dixerūt reus ē mortis. **P**ostq̄ firmauerūt iudei apud se de occidēdo xpm. **N**arrauerūt inter se) o filia capientes (ut abscoaderēt laqueos) q̄b; xpm capere possent dicētes q̄s videbit eos). s. laqueos q̄si diceret nec ī p̄e nec eius amici sic iudei scelerata mēte cōfusi xpm tñmō hōiem putātes malignitatē suā nō credebant agnoscī ab eo cui cūcta celestia et terrena vtracius patēt q̄ ip̄a sibi sint o gnita. **S**crutati sūt multo studio īq̄rentes) īq̄tates si forte ī xpo repirēt aliq̄s ut īuenerēt q̄ ex cā accusarēt eū s; ip̄i (scrutātes) nō semel s; (scrutatio). i. assidua īq̄ficōe (defecerūt) qz ī eo īueniē nō potuerūt aliqd̄ rep̄henfioe dignū q̄ p̄ccm nō fecit nec īuētus ē dolus ī ore eius. **I**lli defecerūt/ s;. **A**ccedet) spōte (hō) xpus (ad) exequēdū (cor altū). i. dispositionē diuinā o filii ī patiēdo p̄ salutē hūani generis (et exaltabitur deus) ī resurrectione/ occiditur ut hō īpassiōe/ et exaltatur ut deus ī resurrectione. **D**efecerūt. i. iudei ab intēcōe sua. qz

Nlage eorū facte sūt sagitte pūulorū) q̄ nichil nocuerūt sicut canne quibz puuli ludūt q̄ nichil nocēt/ resurgente enī xp̄o furor eorū euaniuit q̄ quod d̄voluerunt nō impleuerūt (et lingue eorū) qui dixerūt custodibus dicite q̄ vobis d̄ormētibz venerūt discipuli q̄ furati sūt eū (infirmati sūt ad eorū vrecūdiā) si enī d̄ormiebant quō videre potuerūt/ si vero nichil viderūt quō testes fuerūt cōtra se ergo mentiētes locuti sūt. **C**ū innotuisset xp̄i resurrectio/ et quod in noīe crucifixi fierēt miracula.

Nō turbati sūt) ad salutē (omēs). i. aliqui d̄ omī genere (qui videbāt) iudeos defecisse et intelligebāt ad redēp̄cōnē suā sanguinē cristi fusi (et omīs homo sic cōturbatus timuit) penā pro peccatis. **M**ultales ad xp̄i fidē euolantes. **A**nnūciauerūt opa) miraculosa incarnacōis mīsteria. gloriā resurrectōis et huiusmodi (et facta eius intellexerūt) esse diuina q̄ talia implere nō poterat fragilitas hūana. **V**iso q̄ resurrexit xp̄s et ascendit in celū. **M**etabitur iustus) nō in se s̄ (in dño) et sperauit in dño. et in futuro qñ pueri dānabūtur (omēs recti corde) quales sūt omēs qui p̄ rectas semitas d̄ormimū gradiūtur (laudabūtur) reddētur laudabiles q̄ et d̄ominū laudāt et ab ip̄a veritate laudātur/ quid enim laudabilius q̄ ab ipso iudice in conspectu omniū angelorū gloriose et d̄siderāter audire/ venite benedicti patris mei et cetera.

Psalmus. lxiij. in quo ppheta videtur solari fideles in hoc exilio p̄ spem redeūdi in sup̄nā iherl̄m.

Propheta in p̄sona iustorū p̄grinātiū in hoc mūdo/ O deus.

Creatorē. te redēptorē. te dūcē. te custodē (de-
cet p̄m̄nus) ut te laudēt q̄ vel sp̄s vel re sūt (ī sp̄o)
.i. celesti b̄tūdine vbi (tibi reddetur totū vōtū) n̄r̄m nō
solū aīa s̄ etā carōiā p̄ resurrectōnē incorruptibilis fa-
cta p̄ vtroq̄. tibi reddemus laudes. **E**t q̄ ibi reddē-
dū ē n̄r̄i vōtū/ ergo o dñe. **E**xaudi oracōnē meā) ut
possim ad te sine macula puenire (scio q̄ añ tribunal tuū
oīes b̄ies op̄arebūt) redditori racōnē eorū q̄ gesse-
rūt in corpe mortali viuētes. **N**ecē ē dñe q̄ exaudias.
q̄ **V**erba iniquorū) p̄m̄ n̄r̄orū ī iniquitate gētilita-
tis viuētū q̄ docuerūt colere ydola et ritus et mores suos
(p̄ualuerūt sup̄ nos) dñati sūt nobis q̄ nos nati ī terra
eorū secuti sumus mores et ritus gētiliū quibz p̄ etate et
auctoritate obediēdū erat/ s̄ tu qui pius es (iniquitatibz
n̄ris p̄piciaberis) temetip̄m hostiā offerēdo p̄ nobis.
Dico p̄piciaberis et ille. **B**eatus) eī (quē) tu (elegi-
sti) p̄ gr̄am a massa p̄ditorū separādo (et assumpsi) ī
patriā celestē/ talis (habitabit ī celesti iherl̄m) quā di-
cīt atria p̄pter āpl̄itudinē. **V**ere b̄i tales q̄ inhabitā-
būt ī atr̄is tuis q̄. **R**eplebūtur).i. satiabūtur (in bo-
nis) et gaudijs (domus tue) p̄rie celestis cuius gaudia
ad liq̄dū nulla mēs hūana p̄scrutari sufficīt q̄ nec o cu-
lus vidit nec auris audiuit nec ī cor hōim ascēdit q̄ p̄pa-
rauit deus h̄is q̄ diligūt eū ecce (sc̄m ē tēplū tuū) nullus
ibi admittit nisi ab om̄i sorde purgatus (mirabile ē ī
equitate) ī quo sup̄ne b̄tūdinis gloria vnicuiq̄ sc̄dm
dignitatē ē distributa. **Q**uibz bonis ut possimus re-
plei. **E**xaudi nos deus salutaris n̄r̄) ut ab isto exilio
et captiuitate ad celestē patriā trāseamus/ tu q̄ (sp̄s es
oīm hōim) tā p̄sitorū (in finibz) terre q̄ ī remotis (ī su-
lis maris. **E**t merito ī te est sp̄s oīmū. qm̄

Tu ipparasti predicatorum sicut montes habentes fortitudinem fidei et altitudinem sanctitatis humiles ouersacone. sed merito celsiores. quos misisti ad predicandum et docendum omnes gentes et hoc (in virtute tua) quia per eos fecisti magna miracula ut magnitudinem verbi incredulos conuerteret et factorum admiracione durissima corda molliarent. **E**t bene potes ipparare quia tu es. **A**ccinctus potentia. id est indutus maiestate/ humanitas enim diuini verbi prestante prestantia est/ ut quod homo ex se non habuit virtus diuina prestantaret qui per illos montes id est apostolorum predicacionem (turbas profundum maris). id est gentilium corda et aliorum potentium seculi demersa profundius/ quorum etiam predicacionibus opescis (sonum fluctuum eius). id est maris et fremitum persecutionum eorum contra ecclesiam unde sequitur. **T**urbabuntur gentes maxime turbate sunt ad miracula apostolorum et casum peccatorum suorum quia apostolorum potentiam pauere videbunt/ et in eorum presentia responsa denegare/ et timebunt qui infra mundi terminos continentur/ et hoc propter signa et miracula apostolorum tua virtute facta/ et delectabiles facies ouersos de prosperitate huius mundi/ et ouersos etiam exeutes de aduersitate eius/ itaque utrarumque rerum exitus delectabitur dominus quia vndeque deuotos per abundantiam sue largitatis acquirit. **M**isitasti genus humanum tuo aduentu/ et inebriasti etiam predicacione apostolorum copiosissima et saluberrima/ et locupleacionem illius multis modis ampliasti. **B**ene domine potes inebriare tuos quia **F**lumine. id est misericordia dei quia hic flumini opatur quia nec aliqua siccitate potest minui nec potacionibus crebris potest expendi/ repletum est aquis/ donis spiritualibus/ et non tamen potasti sed etiam cibasti ut conuiuium domini in nulla parte esset defectuosum vnde (parasti cibum illorum) scilicet credentium corpus domini ihesu christi cuius sanguinem bibimus et

de eius corpore saginamur qđ non factū est casu s; (qm̃
ita ab ip̃o deo ip̃aratu) et dispositū ē. **¶** Et tu dñe. **A**po-
stolos et alios p̃mituos fideles) qui de illo repleto flu-
mine biberūt (inebria) aqua sapiētie ita replēdo ut sibi
et alijs sufficiāt (multiplica gñacōes eorū) ut p̃dicatio
beata nō deficiat s; multiplicetur vñ catholica semp cres-
cat eccl̃a et (i stulticijs) .i. guttis cadētib; de doctrīna
apostolorū (letabitur rudis et nouiter credens) quib;
inquit apostolus. lac dedi vobis potū nō escam.
Et vere facies. q; **B**ñdices) multitudinē fidelīū p quā
catholica dilatatur eccl̃a/ quā cū coronā nominat/ signi-
ficat eā esse collectā ex omī circuitu terre (bñdices) qđ
(corone) acq̃uiste. s. (anno). .i. tpe gr̃e in quo apparuit
(benignitas tua) sc; que ē ab aduētū dñi usq; ad finē se-
culi (et campi tui) sc; huīles et fideles (vberes fructus
afferēt) **¶** Credētes de deserto gēilitatis ad quos nul-
lus p̃pha fuerat destīnatus. **I**nguedinē gr̃e spiritus
sancti abūdāter recipiēt) qñ ad eos ap̃loz p̃dicacō scā
puem̃t et gr̃a dñi p fidē decori facti sūt quos p̃dē incre-
dulitatis macies horreda turbabat (et colles) .i. altiores
virī sic martīres (accingētur exultacōe) q; prestante
dño puemūt ad eternū gaudiū. **A**rietes ouīū) .i. ap̃li
et ceteri sancti q; doctrīne dono duces steterūt p̃plo xp̃ia-
no (induētur exultacōe) gaudētes de fructib; p̃dicacō-
nis et doctrīne eorū (et valles) .s. huīles credētes (ab-
undabūt frumēto) .s. frugi bonorū operū de quo omēs
qui dicti sūt (clamabūt ad dñm laudes dicētes ei)

¶ Psalmus. lxv. in quo de exultacōe resurrectōis xp̃i.

¶ Vox ecclesie.

Iubilate deo ineffabili leticia de gaudio resurrectionis (omnes habitantes terram/iungite iubilacionem bona opera) in gloriam resurrectionis eius/omni timore deposito (annunciate) alijs (deum esse gloriosum) non ad laudem vestram sed ad laudem ipsius omnia refertur.

Dicite deo) o fideles confessione laudis (quod terribilia opera tua). scilicet quod cum deus esses factus es homo/ quod passus/ tandem quod mortuus quod resurrexisti. dicuntur autem huiusmodi opera terribilia quod perfectio dici possunt amabilia/ tamen quod in se incomprehensibilia sunt tamen ut timeas/ si enim gaudes propter predicta etiam time/ ne quod datum est humili auferat superbo licet opera tua criste magna virtute et pietate plena sunt tamen in hac virtute (mentiebantur inimici tui) iudei quando opera tua signa admiranda non spiritu sancto sed diabolo ascribebant dicentes te in beelzebub principe demoniorum illa facere.

Illis ergo relictis in mendacio. **A**mmis homo te adoret te veneretur. tibi dicant. te predicet. ac in nomine tuo cuncta operentur o altissime. **V**enite) o gentes per fidem ad christum et lumine cordis agnoscite opera dei in antiquis patribus facta/ in nobis consummata (quod terribilis est super filios hominum) terribile est cogitare quod unus reprobatum alius eligitur/ terribile est cogitare quod deus iudeos ex quibus natus est christus dereliquit/ ad gentes idola colentes venit. Ecce opera que superius admonuit intelligere. **Q**ui dominus ouerit mare in aridam quoniam hebreum populum per medios fluctus ire fecit (et in flumine). iordanis (transibant pede) sicco (ibi letabuntur in ipso). i. sicut tunc populus israel fuit letatus ita in prefiguratione predictorum operum veraciter post letatus est populus christianus. quod populus ille per mare transiuit sequens christi baptismum figurabat in quo omnis amaritudo peccati abluitur. quod vero flumina siccis pedibus sine periculo

populus ille transmeabit/ significat fluēta huius seculi
seculū posse p grām trāhre et ad fluēta pēnitētie tūtissime
puemre/ et ibi. i. in omīb opib sic opletis i nob letabim
in ipso. s. deo qz i hīs lerātur xpīam. **I**n ipso dico deo leta
bimur. **Q**uid dñatur omīb i virtute sua pprīa i eternū
hoc ē pprū eius qz licz dñari possunt pncipes terraz nō
tñ in v̄tute sua s; dei/ nec in eternū(oculi eius respiciunt
sup gentes credituras) ut misereatur eis(iudci vero et
alii increduli nrā dei puocātes nō exaltentur i semetipīs)
s; hūiliētur. a depmātur. **E**t i deo. **S**ūdicite gētes deū
nr̄m) psona p dīcatōe gloriūcate(et auditā facite vocē
laudis eius). i. firma credulitate suscipite et alijs p dī
cate vocē illā quā p̄r de filio dixit i baptismo hic ē filius
meus dilectus i quo michi bñ op lacui/ quā purissimis
ac deuotis mētib; oportet audire ut vnus ac idē creda
tur dñs xp̄s qui añ secula a p̄re p gemitus ē s substantia
lis/ ip̄e etiā ex maria v̄gīne pcreatus dignatus ē nob
fieri i assumpta hūanitate omīlis. **P**redicāda a lau
dāda ē miscōdia dei qz **I**p̄e animā meā) q̄ p cō mortua
fuerat(reduxit ad vitā). i. ad xp̄m(et nō dedit in omo
cōnē pedes meos). i. fecit ut nō recedā a via recta et o
perib; bonis. **Q**uā aut a multis piculis sit ecclīa i suis
mēbris oñdit dñs in psona martirū nō in p̄ceps dedisti
pedes nr̄os/ s; bñ. **P**robasti nos) adūlis a tēptacō
nib; (igne) tribulacōis(nos examīnasti) nō sicut fenū
qđ in cinerē vertitur s; (sicut argentū) qđ a sordib; mū
datur. **I**nduxisti nos) in carceres iuduxisti dico quia
omīa tua volūtate constat esse facta(posuisti tribula
cōnes) flagella. a verba(in dorso nr̄o/ imposuisti hoīes)
peccatores q̄ sic domīnāretur(super capita nr̄a) ut de no
bis sentētiās capitales dare possent.

Ite **T**ransiimus pignē et aquā) qđ vtiq; factū est qñ
alios martīres ignis assumpti et alios aq; deuorauit (et
eduxisti nos) de igne et de aqua (in refrigeriū). s. in secu-
ritatē celestis p̄rie. **S**ñ sequitur. **I**ntroibo in domū
tuā) eterne b̄itudinis (in olocaustis). i. me totū offerē
do tibi ut nichil remaneat qđ nō cōsumat ignis diuinita-
tis qđ in resurrectione erit qñ nichil manebit corrupti-
bile in carne mea/nichil culpabile in spiritu (et reddā tibi
vota mea). i. laudes tuas sub p̄petuitate tua decantē et cū
oīni celesti militia p̄m̄nū glorie dicā sp̄. hec sūt vota et de-
sideria (q̄ fideles labijs suis dño obtulerūt). **R**eddā
etiā tibi vota q̄. **L**ocutū ē os meū cū ego in tribulacōe
aliqua) vel in aliquo nēcitat̄is articulo positus essem.
Introibo in domū tuā in olocaustis q̄ dū vixero. **O**fferā
tibi meip̄m cū medulla int̄imi amoris. et cū acceptabili
oracōis suauissimo odore) h̄c ex ap̄loz tradicōib; ha-
bemus (offerā tibi) inquit eccl̄a (boues). i. p̄dicatores q̄
p̄etora humana feliciter exarātes eoz sensib; celestis
p̄bi semina fructuosa odant (offerā etiā hircos) fecidos
in p̄ccis ouertēdo ad te. **E**ccl̄ia ouertit sermonē suū
ad fideles deuotos ut exēplo sue liberacōis āplius cō-
ficiāt in dño dicēs. **O**emite) o vos gentes (q̄ timētis
deū) et parate vos ad intelligentiā (et audite) aurib; cor-
dis (et narrabo quāta) b̄nficia (deus fecit aīe mee)
Inter ea q̄ fecit anime mee hoc fecit q̄ clamātib; gētib;
ad ydola et ad lapides ego. **C**lamau purō corde) re-
cta cōsciētia nō volūtate puerla (ad dñm) q̄ me fecit et re-
fecit (et exultaui in eo qđ lingua p̄tuli). **E**t q̄ puritas
in oracōe req̄ritur ita q̄ orātis animus nullis cogitacō-
nū sordib; polluat̄ur/dicit. **S**i iniquitatē asperi in corde
meo) ut cōplerē eā (nō exaudiet dñs) q̄ illis oracō nō ē

exaudicōe digna. ¶ Propterea q̄ nō dilexi iniquitatē in
corde meo. **E**xaudiuit me et intendit voci deprecōis
mee) et misit s̄ mehi. Et q̄ sic exaudiunt me. **B**en-
dictus dñs q̄) plenus misericordia (nō amouit) nō re-
pulis (oracō; meā a se) pie enī aures eius semp iustorū
p̄cib; patēt (nec amouit misericordiā suā a me) s̄ ampli-
ora misericordie sue beneficia ab eo spero.

Psalmus .lxvi. in quo propheta monet
ad laudē dei et ad bene operandū.

Deus misereatur nr̄i ^{errantes reducē-} ^{do ad viā rectā;}
(b̄ndicat nob) augēdo in nob bona spūalia (et oñdat)
deus p̄r (claritatē filij sui) q̄ est vultus eius / generi hu-
mano p̄ incarnacōnē ut ab eo capiamus luce; / q̄ nemo
p̄t videre nisi q̄ claritate eius p̄fusus est (et misereatur
nr̄i) repetit q̄ quēadmodū illuminacō sine deī miscōia
nō p̄t haberi / sic nec habitare sine misericordia p̄t serua-
uari. Et ad hoc illuminet. **U**t cognoscamus) in p̄-
sentī vitā ubi necessaria est cognicō (viā tuā) .i. filiū tuū
p̄ quē pueniunt ad te / in qua viā nemo errare p̄t nisi q̄ ab
eius regulis deuiare p̄sumit / cognoscamus dico (eū om-
niū gentiū esse saluatore. Et cū cognouerit te p̄ fidē.
Confiteātur tibi) peccata sua accusando se de eis et ip̄is
peccatis deletis (confiteātur tibi cōfessione laudis (po-
puli) nō pauci sed (omnes) ¶ Quia vero qui iā confessi
sūt peccata sua / formidare nequeūt futura iudicia tanq̄
ibi damnādi de talib; propheta loquens ait.
Retentur et exultent gentes) que faciem dei confes-
sione p̄uenire meruerūt / et ouertens sermōnē ad deū

ait (qm̄ iudicas) in futuro iudicō (in eq̄tate) reddēs singulis scdm̄ sua merita hūilīū corda sanādo ⁊ sup̄borū colla occidēdo (et gentes in terrā dirīgīs) faciens eas in hoc mūdo oñteri ut diabolico neq̄ant errore s̄būti. **N**ō fiteātur tibi ppli deus) oñfessioe laudis (oñteātur tibi ppli om̄s qm̄ terra) nr̄i cordis q̄ prius in infidelitate oñsistens sp̄mas ⁊ tribulos viciōz p̄ferebat expurgans sordibz ydolatrie (dat fructū bonorū operū) et plurimos fructus v̄tutū. **E**t ideo. **B**ndicat deus) p̄r. s. in hac vita multiplicādo in nob̄ v̄tutes (et b̄ndicat nos deus filius/ b̄ndicat nos deus sp̄s sanctus/ et metuāt eū) qui ē vn̄9 in tribz p̄sonis timore filiali (om̄es hōies de om̄ibz finibus terre) ut susceptā fidē accurata sollicitudine custodirent.

Psalmus. lxvij. in quo de exultacōe
cristi ⁊ ruina aduersariorū.

Propheta cōfidēter optans resurrectionē cristi in qua dissiparentur aduersarij eius ait.

Exurgat deus ^{id ē xp̄s a morte (diss p̄nē}
^{inimici eius) iudei qđ imple}
tū est in displiōe t̄ti ⁊ v̄spasiani (collātur metu animi) a p̄ntia dei q̄ vbiq; est p̄ns/ qui reprobī in iudicō p̄sentia xp̄i iudicātis euā dē cupiēt/ licet m̄ime possint (qđ dērt eū). i. qui in sua p̄nacia p̄stiterūt **S**icut deficit fumus) sic in sup̄bia et elacōe sua deficiāt (sicut fluit cera a facie ignis sic pereāt p̄ccōres cū añ dei faciē) in iudicio deducantur. **E**t iusti reficiātur) delicijs diuinitatis (et exultēt positi in ōspectu dei) in clara visiōe eius (et delectētur in leticia sua) quā nouerūt nullo fine claudendā.

Propheta ouertit sermonē ad fideles quibz tantā spem dedit hortās eos ad laudes deo decantādas dicens.

Vatate deo) puro atq; fideli. sp aio (laudate eū) opa
vra in gloriā nomis eius referēdo (iter facite ei) corda
vra purificat a sp arādo q̄ dignetur ipe sanctus dñs in-
troire (q̄ ascēdit sup occasū). i. mortē a mortuis resurgē-
do (cui nomē est dñs) absolute. qui p̄est omī creature.

Exultate) in interiori hoīe i cōsideracōe p̄mī futuri/ q̄
erūnas p̄ntis vite mitigat/ ideo etiā exultate qz (q̄ vos
turbāt). s. opproßores pauperū viduarū orphanoz
turbabūtur (a facie eius). s. dei qñ dicit ite maledicti in
ignē eternū a facie eius dico q̄ ē (p̄r q̄ patronus orpha-
noz iudex viduarū). **I**terū p̄pha cōmēdās xpm ait.

Deus inhabitat i loco scō). s. in āgelis et sanctis viris.
(q̄ habitacū facit hoīes vnamines i domo) ecclie q̄ mutua
caritate sociātur/ qz ē cor vnū et aīa vna i dño. **C**alia cō-
mēdacō q̄. s. deus.

Educit vinctos) de vīculis pccō-
rū et scōs p̄res de carcē infirmī (fortitudis sue robore) al-
ligato diabolo eduxit quos tenebat ille captiuos (sifr
etiā eos) eduxit soluēdo eoz pccā (q̄ exasperāt) et puo-
cāt deū ad irā (q̄ habitāt i malo sciētia) carnis volup-
tīb; dedit/ talīū enī miseretur aliqñ deus et educit eos a
iugo ac sūitute diaboli.

Vere dñe educes vinctos.
Cū te ip̄mo deus manifestū ostēdes homīb; et fideles
in opib; tuis pietatē potentiāq; agnoscentes ad te cō-
uertētur) et cū (desertis) iudeis (p̄trāsieris i desertū) gēti-
litatis vbi multos absolues pccōz vīculis alligatos.

Tūc. **N**ota ē terra). i. habitatores terre excitati sūt
ad fidē et hoc qz (celi). i. apli (distillauerūt a facie) habi-
tātes i eis. doctrinā salutarē. miracula plurima magna
faciētes (facie) dico de veteris legis et antiqui testamti.

Pluriā) doctrinē et grē tue (volūtariā). i. gr̄tis datā
aliquo meito (segregabis hēditati tue (p̄plo isrlitico cui

pñtialiter p̄dicasti q̄ h̄editas (infirmata ē) .i. excecata
q̄ noluit recipere v̄bū tuū (vero p̄fecisti eā) supplēdo locū
eius de gētibz. vñ seq̄tur **A**ī alia tua) .i. gētes q̄ dicūt
aī alia tū q̄ in domite tū q̄ sine lege tū q̄ veluti irracōna-
biles cultū dñm̄ et honorē irracōnabili creaturē ip̄e imp̄e-
debāt (habitatū i h̄editate). scēcia tua q̄ vna cū iudēis
fiet h̄editas tua cū vere religiōis cultū te miserāte p̄cepe-
rint (habitatū) q̄ dē nō mētīs suis nec sua v̄tute s̄ q̄
(i dulci misericōdia tua) ab eterno (p̄parasti) hoc (pauperi)
ip̄so gētili ad te dñs et diuītīs sup̄bie carenti. **A**d q̄z
gētiū dñs iōnē **D**ñs dabit euāgelizātibz) vtriusq̄ te-
stām̄ti (scēciā) et ita euāgelizāe (in v̄tute m̄lta) v̄bo do-
ct̄rime/scētiatis exēplo/ et miraculorū immēnitāte. **R**ex
v̄tutū). s̄ āgelorū et potestātū (dilecti filij sui et sup̄ oīa sp̄z
q̄ dilecti) dedit filio suo (diuidē spolia) .i. p̄p̄los a diabo-
li captiuitate ereptos ordmādo eos i diuīs ordīm̄bz qd̄
et fecit constituēs i op̄ ministerij et edificacōz corp̄is sui ali-
os ap̄s alios p̄ph̄as/ alios euāgelistas alios docto-
res/ q̄ ordmū vāietas et officiōz distribucō ordinat ad
speciositatē domus ecēie sic speciosū ē corpus distribu-
cōe mēbroz. **F**aciet et hoc. qm̄ **S**i vos fideles q̄ escatis
a strepitu et opibz scli) meditatēs dñm̄ et sc̄pturaz sacra
q̄ cōtinētur (inter duo testām̄ta) et i eis delectemini sustu-
lerūt vos (p̄ne) .i. v̄tutes q̄bz ad celū celest̄r volaē pos-
sitis (p̄ne dico colūbe de argērate) .i. ecēie q̄ talis dicūt
q̄ innocētiā h̄z colūbe et dñm̄ eloquij argēte cadore re-
splēdet/ cui⁹ ecēie et cuiuscūq̄ mēbri eius (ultima i sp̄e au-
ri) clarificata resplēdet q̄ post q̄ de hoc mūdo discessit su-
pra aurū eius gr̄a lucebit. **E**t hoc cōfaciet nob̄ dñs. q̄
Dū celestis rex) xp̄s post ascēsiōz i celū (discernit) ordi-
nat et disponit (reges) scōs p̄latos q̄ bñ regāt et alios

sup ecclia ipia et alij eorū p dicationibz ad fidē xpianis p fia
de et baptisū (sup mūe dealbabitur i selmō) qd vmbra
interpretatur. i. m v̄tute xpi/et ob umbracōe spūs sancti q
mōs selmō in quo ē plenitudo grē et vmbra nob fit et res
fugitiū oīra estus huius scli ē mons xpūs q ē (mōs p̄mz
guis) ex quo ppetua et suauia fluēta descēdūt q aq̄s h̄z
irriguas et celesti suauitate oditas. **M**ōs coagula
tus ē) xp̄s ppter puulos nutriēdos q nō esca corpulē
ta s̄ coagulato lacte potādi sūt quos lacte tenerioris
doctrīne pascit et nutrit (ē etiā mōs p̄mguis) qz fertili
tate sua sp̄ vbrimus et ppter maturos quos pane soliz
dioris doctrīne cibat/et ouertens s̄ monē ad iudeos re
p̄hendēs eos q xp̄m purū hoīem esse credētes dicebāt
illū aliquē pphetarū esse dicūt (ut qd) vos iudei (suspica
mini mōtes coagulatos). s. viros scōs pphetas ut mō
tē xp̄m nichil distare ab eis credatis. false creditis/qm̄
et si alij pphete ppter v̄tutū excellētiā et operū soliditatez
montes coagulati dicātur/nō attingit tñ ad celsitudinē
illius mōtis qui ē in v̄tute montū. **N**ō suspicamini hoc
iudei/qm̄ xp̄s solus ē ille. **M**ons in quo bñplacitū ē
dño habitāe in eo) psonaliter (et inhabitabit i eo inse
parabiliter) in alijs vero mōtibz. s. sanctis habitabit p
grām usqz (ducat eos in finē). i. i se deū oīteplādū. **L**i
cet alij sancti oparabiles nō sint altitudini xp̄i q ē mōs
montū sanctus scōz/rex regū/et dñs dominātū/michil
omīus copulati caritate sūt. **C**urrus dei) quē ille ve
lut auriga insedit/et ad volūtatis sue mīnisteriū salutarī
lege moderat̄ et regit. currus dico (decē milibz mltiplex)
. i. ex infinita numerositate oīm credētū. posuit finitū p
infinito/qm̄ in numero (milia) sūt (letātū) et hoc qz (deus ē
in eis) qui magne exultacōis et cumulus et bonorū oīm

duilcedo mirabilis / et quare in eis q̄ obseruāt mādata
dei q̄ data sūt (in mōte synai sancto) **P**ropheta ouer
tens sermonē ad xp̄m ait. **A**scendisti) o crīste (in al
tū) sup omēs altitudīes ac honores. sup omēs celos ad
dexterā patris et liberatos sanctos p̄res a captiuitate di
aboli pduxisti ad celos (et accepisti dona (a p̄re distri
buēda) hōmibz. **I**nter alia dona insup accepisti q̄.

Qui nō credebāt prius deū inhabitare) posse mortaz
libz sicut gētiles qui deū inhabitare inter hōies nō cre
debāt p gratiā sancti spūs inhabitātur ab eo. **P**ro
pheta puidēs tantā misericordiā dādā hōmibz plenus
leticia dicit. **B**ndictus dñs) sit cunctis diebz (omīqz
tēpore) a fidelibz laudetur (q̄ ascendit ī altū duxit capti
uitatē dedit dona hōmibz et p̄sperū iter faciet nobis as
cendēdi) quo ip̄e p̄cessit (deus salutarīū nr̄oz). i. salua
cōmū nr̄az q̄ de pluribz periculis liberat. nullus ergo de
prospero itinē dubitet cui dux salutaris ē dñs crīstus.

Merito dicitur deus salutarīū nr̄oz qm̄. **D**eus ē deus
habēs potestatez saluādi) quoscūqz voluerit / qua ppter
ip̄e nos saluos fecit qui p nobis mori dignatus ē / et q̄
diceret aliquis quō morimur si sumus saluati responso
est duplex scdm duplicē intellectum huius litere / p̄mo
nō dedigneris si moreris q̄ (ip̄ius dñi) qui sine peccato
fuit (exitus) ab hac vita non alius fuit (q̄ mortis) secū
do noli diffidere si moreris sed spera q̄ (exitus dñi) quo
resurgēdo a morte exiuit (fuit exitus). i. destructio mor
tis q̄ p mortē suā mortē destruxit vñ sic ip̄e in de exiuit
et nob̄ exire dedit / spe enī saluati sumus. **L**icet. **D**e
us) ptatē habeat saluos faciēdi pereūtes. q̄ tñ iustus
est (ofringet capita inimicōz suor̄) auctores scz iuda
ice sedicōis scz p̄ncipes sacerdotū et seniores iudeor̄

oſfringet etiā (Vtice capilli). i. excellētiā ⁊ elacōnē / ſectas
.ſ. hēticōꝝ quibꝫ eleuabātur ⁊ ſupbiebāt (pābulantiū)
dico. i. pſeuerantiū (i delictis ſuis) **Q**uosdā dñs oſfrin-
get ⁊ quosdā etiā ouertet. qm̄ **D**ñs dixit ex baſan) qđ
interp̄tatur ſiccitas. i. de hūano genē / qđ ſiccitas poſſe-
derat ariditate pcc̄i (ouertā ouertā) pfecto multos de
gētilitate ad viriditatē ſuā dū illi fluuios ſalutis infu-
dit (ouertā in pfundū maris) etiā de eis q̄ in viciōꝝ p-
fundo iacēt. **P**ropheta admirās ouerſionē aliquoꝝ
q̄ fiet p xpm̄ ouertēs ſermonē ad ipm̄ ait. ita cōuerſes
eos q̄ añ gradiebātur in voluptuoſo mari ut q̄ p̄us erāt
inimici fiāt **M**es tuus) q̄ p̄tet te p̄dicādo ⁊ p noīe tuo
certādo uſqꝫ (ad effuſionē ſanḡmis) et ita ut de inimiciſ
tuis fiāt optimi p̄dicatores / q̄ veluti (canes) pro te dñe
clamoſis latrantibꝫ contra hoſtes inuigilēt ⁊ domū eccl̄ie
tue / cauiffima ſagacitate cuſtodiat / et hoc non a ſeip̄is
habebūt ſꝫ ab ip̄o dño q̄ amara mutat in dulcedinē / tri-
ſtitiā vertit in gaudiū / egritudinē deteſtabiles in ſalutē
Inde aliqui ita mirabiliter ouerſi ſūt ad te o xpe. quia
Viderūt ingreſſus tuos) q̄bꝫ vmiſti in mūdū ⁊ vixiſti
in eo / videliēz in carnacōꝝ. veſtigia p̄dicacōis q̄bꝫ in no-
cēter in hoc mūdo ſc̄is ḡreſſibꝫ ābulāſti / miraculoꝝ immē-
ſitatē ſanctiſſimā vitā. ſplēdidiffime oūſacōis exēpla / in-
greſſus dico (regis mei q̄ habitat in ſcō) tēplo eius. ſ.
in corpe eius in quo ē plenitudo diuinitatis quā pfidi vi-
dere nō poterāt. **C**ōuertētur etiā q̄. **P**ncip̄es). i. apli
q̄ (p̄p̄loꝝ) credētū pncip̄es fuerūt (p̄uenerūt eos) q̄ p̄us
credētes ⁊ ſe alij fidei ⁊ bone opacōis exēpla dederūt et
hij nō ſoli ſꝫ (iuncti multis alijs) ſua p̄dicacōe ouerſis
laudes dñi non voce tm̄ ſꝫ bonis actibꝫ pſonātibꝫ / et ne
credēs ſemineū ſexū oſtēptū / ſeq̄tur (in medio iuueculaz

p̄ma etate florētū q̄ (timpana) suā hoc ē corporis tēsiō:
nē ad dēū laudes gloriāq; vertēt macerātes se ieiūnijs
carnis afflictōne gaudētes. **P**ropter hec oīa bona a
deo suscepta. **N**os fideles b̄ndicite deo) nō p̄ diuersa
quētīcula paganorū nec p̄ hēticorū spelūcas s; (ī eccl̄ijs)
vbi ē locus b̄ndictōis vbi recta ē fides et recta cōfessio.
qui enī extra eccl̄iā sūt/deū digne laudare nō possunt.
B̄ndicite dico. **D**e fontib; israhel).i. de doctrīna xp̄ia:
na quā gētib; apli infuderūt fons religiōis inde ad cer-
tas nacōes emanauit. ab aplis ergo doctrīnā et exēplū
sumite. q̄s dñs fontes doctrīne ex isrl' xp̄s p̄us elegit.

Inter quos fontes siue eccl̄iarū p̄ncipes ē (paulus de
tribu beniamin) ortus aploz (nouissimis) tpe adolescē-
tie vocatus et dūsus (q̄ raptus ē) usq; ad terciū celū.

Ibi etiā inter p̄ncipes) in eccl̄ia cōstitutos sūt p̄ncipes
(iuda).i. apli sancti q̄ descēderūt de tribu iuda de q̄ natus
ē xp̄s et cognati eius (et p̄ncipes zabulō. et p̄ncipes nep-
talim).i. sc̄i apli descēdētes de tribu zabulō et tribu nep-
talim. **P**ropheta accepto tā inestimabili munē ad p̄ez
ouerfus dicit. **D**āda deus) p̄r (v̄tutē tuē).i. xp̄o/q̄ de
hoc. s. (q̄ cōfirmet id qd̄ ip̄e deus opatus est in nob) nos
docēdo/resurrectōnē suā manifestādo. sp̄m sc̄m mittēdo
ut fides quā nob̄ donāē dignatus ē firma stabilisq; sp̄
maneat. **Q**d̄ opatus es dico/inapiēdo. **I**n tēplo tuo ī
iherusalē) ibi enī xp̄us p̄sonaliter p̄dicauit/ibi sp̄m sc̄m
sup̄ ap̄los misit/quib; aplis et alijs discipulis cōfirmatis
et fidē cōstāter p̄dicātib; p̄ orbē multe gētes cōuerse ad
xp̄m (reges) et p̄ncipes (dederūt) multa et magna (mu-
nera) ad edificacōz eccl̄iarū et sustētacōz ministrozū ī eis.
Propheta nūc ouertūt oracōnē suā ut deus fidei hostes
sua v̄tute opescat/videlicet tirānos et hereticos dicens.

Increpa) opesce(feras). i. tirānos gētiles pñcipes ro-
manos quos feras nominat ppter crudelitātē/vñ sepe
dabāt feris martīres deuorādos(arūdinis) vñ qz pñ-
cipes romani vento vane gl'ie mouebātur/opescenda est
etiā gregacō(thauorū). i. hēticorū q̄ sūt ceruicōsi in-
domiti q̄ erecta ceruice seducūt aīas innocentes/et ad
suū gregē trahūt quos infelici p̄suasiōe decipiūt/inter
quos leues ad seducēdū sūt(vacee p̄p̄or). i. mulier-
cule vel muliebriter viuētes ducti volūtate leuissime q̄ p
fidē doctores tāq̄ thauos sequūtur/horū aut tirānorū
et hereticorū studiū ē ut p̄ tormēta aut dolos aut blādī-
menta(separēt et auertāt) a veritate fidei eos q̄ magis
q̄(argentū) in fornace(p̄bati sūt). s. catholicos docto-
res. **D**issipa gētes). s. hereticos et alios eis cōsentientes
(que bella volūt) sedicōes cōmouētes adūsus ecclīā. qd̄
fiet quia(de egipto). i. de mundo pccī migredīne tene-
broso venient(legati). i. apli q̄ pacē mūdo attulerūt di-
centes/genus hūanū deo p̄ri recōciliatū ēē p xpm veni-
ent dico ad ouertēdū p̄p̄os de tenebris pccōr(ethio-
pia). i. gētilitas demigrata pccīs(pueniet manus) id ē
vīdictas(dei deo)reconciliata p fidē ad p̄sentīā quia
prius credet q̄ deus vīdicet de ea. ¶ **P**ropheta exul-
tans de hac gētiū diuisione ad deū mutat omēs fide-
les ad laudē dēi dicēs. **R**egna terre). i. omne gēnus
hōim(cantate deo) cū puritate mentis et(psallite dño)
bñ operādo ad laudē eius q̄ mōtē oliuēti q̄ ē ad orientē
ascendit sup omēs celos. ¶ Et qz post ascēsiōē post pau-
lulū venturus est ad iudiciū dicit propheta qz tūc.
Vocē suā virtuosam faciet) ut ad vocatiōē suā oēs
hōies resuscitētur/et qz tantus est/vos omēs hōies(da-
te gloriā deo)regnanti sup omnes vīdētes deum cuius

magnificentia et virtus) apparebit in sanctis apostolis
et alijs viris pfectis qui aliquñ (nubibus) operantur qe
nō solus veniet ad iudiciū s; cū seniorib; populi sui.

¶ Unde sequitur

Quirabilis deus i sanctis suis) quos post multas tri-
bulacōes euexit in sublimitate celoz (deus populi cri-
stiani dabit plebi sue) fragili et infirme (virtutē) resur-
rectionis (et fortitudinē immortalitatis) quā in sua car-
ne premisit/pro tātis ergo bonis a deo nobis pmissis
dicamus nos cū ppheta gratias agētes illi (benedictus
deus)

¶ Psalmus. lxxviii. in quo de passione xpi
Vox filij ad patrē ex psona hūanitatis:

Saluū me fac deus

nō rogat ut differatur passio qua genus hūanū redi-
mere decreuerat s; ut non diu retineretur in morte (quo-
niā aque) id est sedicōnes et psecucōnes populi iudeo-
rū (intrauerūt usq; ad animā meā) intantū enī seuerūt.
in me ut auferrent vitā meā.

¶ Saluū me fac oro deus / quoniam Infixus sū in limo
profundi) captus sū. oprehensus sū in manibus iudeo-
rū qui sunt limus id est corruptio secundū omunē natu-
ram humanitatis que de limo formata est. sed dicuntur
limus profundus propter sceleratā et profundā iniquita-
tem eoz (et nō est substantia) id est carnis virtus p quā
exinde euadam nisi tu salues.

¶ Veni in altitudinē) psecucōnis in famentiū iudeoz
(et seditio) cōcitata p eos (demerit me) in mortē.
Et de hoc non sūt excusabiles quia ego elamaui osten-
dendo ea nō esse faciēda que michi faciēbant / et hoc /

Clamans laboravi) quia nō audiebar a p̄dis (rauce facte sūt fauces) id est s̄miles rauco q̄ a paucis ex-
audiebar (defecerūt oculi mei) carnales qui in morte ex-
tincti sunt (dū spero in deū meū) qui me cito refutatabit.
Consequēter plangens multitudinē p̄sequentiu ait.
Multiplicati sūt sup capillos capitis mei) qui oderūt
me sine causa) gratis oderunt me qm̄ sine vllis offensis
omibz sine merito p̄secuti sūt me.
Et nō tantū sunt multi sed.

Confortati sūt p̄ herodem et pilatū (et fortes facti
sūt inimici qui me p̄secuti sūt iniuste) in qua tribulacō-
ne (exsoluebā) penas pro hīs (que nō rapui) id est pro
peccatis que nō p̄petraui. sed primi parentes rapuerūt
et ego pro eis suspensus sū.

¶ Unde sequitur.

Exponens p̄pter quē passus est ait/ tu sancte pater.
Scis in sapientiā meorū) a me luendā (et delicta) sciens
ter facta (meorū) que in me suscepī delenda (a te nō sūt
abscondita) delictorū enī fui susceptor/ nō cōmissor
Et quia talia nō mea culpa patior/ o dñe p̄cor.

Nō frustrentur) sancti patres p̄phete et alij iusti
qui detinentur in inferno (qui expectant) educi per me/
quod fieret/ si nō resurgerē/ et ideo (domine virtutū) cui
nichil impossibile est non aliter eueniat q̄ spiritus s̄an-
ctus per eorū ora predixit.

Non confundātur sup me) morientē id est nō huma-
nas insultacōes de mea dormitiōe sustineant (qui te re-
quirere cōprobātur. deus israel) id est videntiu deū.
Merito nō debent confundi in passione mea qui te expe-
ctant/ quomā nō pro culpa mea.

Sustinui opprobriū crucis s; ut volūtātē tuā exple-
rem (et osfusio) scilicet conspu/alapis cedi/vlato vultu
derideri et tandē dignus haberi cū latromib; crucifigi
(cooperuīt faciē meā). ¶ Et exequens passionē ait.

Extraneus factus sū fratrib; meis) id est iudeis qui
erant eis sanguinis vicinitate cōiuncti/quib; extrane-
us factus est quādo ei credere noluerunt (et peregrī-
nus) eis dē iudeis (filius) synagoge (matris) sue/ syna-
gogam autē matrē dicit/ de qua ortus est dum in iudea
gente nasci dignatus est/ quib; fratrib; pegrinus fuit/
quādo eū nō receperūt s; potius abiecerūt cum dicētes/
hunc nescimus vnde sit. ¶ Ideo pegrinus eis factus
sum. ¶ Quomā zelus siue amor domus tue) totū me sibi
(vendicauit) et absorbit/ vnde quia domus tue gloriā
zelans psecutus sū in eis iniquitates eor; eiciendo ven-
dentes et ementes in tēplo indignati sunt contra me/ et
machinati sūt michi mortē (et opprobria) que iudei ex-
probrauerūt tibi miracula que ego tua virtute faciebā
attribuēdo virtuti demonū (eciderūt sup me) quia oc-
casiōe miraculo; que tua virtute operabar/ iudei que-
sierūt mortē meā dicētes quid facimus quia hic homo
multa signa et cetera. ¶ Propter hec erga eos iratū me
nō ostendi volens me de eis vindicare s; tristitia quasi
pallio Cooperuī me) quia (ieiunus esse;) ab illis nō
potēs aliquos michi in corpore de eis (et factū est in op-
probriū) irrisiōis et detractōis (michi) semp enī bo-
ni malis opprobriū sunt quādo minime eor; scelerib;
acquiescunt dum illis studiose detrahunt quibus nulla
societate iungūtur. ¶ Et posui vestimētū meū ciliciū) i.
tristitiā oñdi faciens me silem illis q; vestiūtur cilicio sc;

penitētibz. nusq̃ enī legitur dñm vsū fuisse cilicio (et factus suillis i parabolā) de quo fabulas suas irrisorias facerent. **¶** Vnde sequitur. **A**duersū me loquebantur in publico) vbi oueniebat ouentus plurū q̃ michi insultabant (et potatores vīm) in tabernis in derisione meā (ouertebāt cantus suos) **¶** Illi ita sciūt cōtra me.

Ego vero orationē meā ad te dirigo) quia iurgijs hominū nō inflāmatiis fixis s; p̃hs oracōibz obuiandū est p̃ eis ut ouertātur. et q̃ ad te oro exaudi me q̃ nūc est (tēpus bñplacii) scilicet gr̃e qđ tu (deus) p̃r hūano generi p̃ me sbuēire disposuisti / tps qđ vincit oīa secula / tps qđ mūdū repauit labentē / tpus qđ eternitatē attulit et salutē. **¶** Tps quidē ip̃paratū fuit a te nō meritis hominū. s; **I**n multitudine miscōie tue) nā si multitudo miscōie nō fuisset nequa q̃ redimī poteramus obnoxii / non enī parū miscōie fuit que tā ingētia peccā supauit multitudo quidē fuit delicti s; multo numerosior miscōia illa q̃ vicit q̃ iā o deus pater tpus bñplacii ē (exaudi me in veritate salutis tue). i. in p̃fecta resurrectione quā in veritate pollicitus es p̃ p̃phetas.

Eripe me de luto ut nō infigar) id ē eripe per accelerationē resurrectionis (ut nō putrefiā) in sepulcro (libera me ab hīs). s. iudeis qui (oderūt me) quorū odio resurgente cristo frustrata vanuerūt (et de populo iudeorū) qui p̃fundus erat ex malignitate cōsiliij et seditionibus turbulētus. **¶** Nō me demergat tēpestas aque) id est passionis mee ut diu detinear in morte (nec absorbeat me p̃fundū) terre in sepulcro ut corpus meū in eo putrescat / nec puteus limbi patrū cū ad eū descenderit anima mea (claudat sup̃ eā os suū) ut inde nō exeat s; cito redeat ad corpus et resurrectio cōpleatur.

Expositis piculis orat dicens. **E**xaudi me dñe qm̃ be-
m̃gna ē m̃sc̃dia tua) sempq; ad bñfaciēdū parata (se-
cū dū multitudinē m̃seracōnū tuarū respice in me)

Et ne auertas faciē a puero tuo). .i. xp̃o qui puer dñ
tū ppter innocentie puritatē. innumis enī fuit ab omni
pccō/tū qz ī hūilitate carnis apparuit (velociter exaudi
me) nō differas resurrectōnē meā usq; ad om̃unē oīm
resurrectōnē (qm̃ tribulor) p̃cessit afflictō/seq̃tur velox
m̃sc̃dia tua. **E**rgo. **I**ntēde aīe mee) dñderās q̃ inno-
cētia tibi fūerit (et libera eā) nō rogat ut differatur pas-
sio s; ut cita resurrectōe gloriificet̃. nō tm̃ ppter me ip̃m
me libera s; etiā (ppter inimicos meos eripe me) ut vidē-
tes me resurgētē terciā die dñfūdāt̃ur vel ouertāt̃ ad te
Orito exaudiē me debes. qm̃ **T**u scis) q̃re ī assumpta
carne ista sustineo (improperiū m̃ illatū) ī ṽbis turpib; et
iniuriolis (dñfusiōnē meā) qm̃ capt⁹ sū ad modū latro-
nis ⁊ (ignominiā meā) ī sputis ⁊ alapis ⁊ flagellis m̃ il-
latis/q̃re aut̃ ista sūt m̃ illata tu scis. **E**xaudi me dico
ut punias inimicos meos. qm̃ **I**n dñspectu tue dñmitatis
sūt oēs q̃ tribulāt me) p volūtate tua potes eos pūire.
quā tm̃ tribulacōz spōte sustineo qz (improperiū ip̃orū)
p̃sciēs illō (cor meū) volūtate (expectauit ⁊ m̃seriā) etiā
mortis libēter accepit/dñ deo enī dñsiderauit hoc pasca-
mā ducē. Et sustinēs ista. **E**xpectauit q̃ simul dñtri-
staretur ⁊ nō fuit) de tāta multitudie īmiquorū q̃s aut cō-
passus dolorib; meis aut extitit (dñsolator) s; oīs leti sce-
lus pegerūt. **Q**ui dñsolaretur ⁊ nō inueni. s; **D**ederūt
escā meā fel ⁊ m̃ fūi meā potauerūt me aceto) hoc imple-
tū fuisse ī euāgelijs legimus **P**redicat penā iudeorū di-
cēs. **F**iat m̃esa eorū ī laqueū) hoc impletū ē qm̃ ip̃is ce-
lebrātib; ī iherl̃m̃ diuinū p̃ascale/circūdātū sūt a rōmis et

occlusi sicut aues (in laqueo et in retribucōes) penarū de-
bitarū ppter mala illata xp̄o (et in scādalū) ruēdo de ma-
lo in bonū. nā fame et peste et gladio percussī sūt in illa obsi-
dione. ¶ Predicitur pena cecitatis iudeorū. **O**bscurē-
tur oculi eorū ne videāt) verū solē iusticie nec legis sacra
intelligāt/nā q̄ intēdē noluerūt dū poterāt ip̄a illis opta-
tur merito pena (ne videāt/et dōr̄sū eorū sp̄ incurua) mi-
nimo delictorū pōdere p̄grauatū. **E**ffunde dñe sup̄ eos
vīdictā tuā in p̄nī (et furor indignacōis tue op̄ben-
dat eos) in futuro iudicō. **F**iat habitacō eorū deserta) qđ
impletū ē in eūsiōe iherosolīme ciuitatis p̄ romanos (et
in tabnaculis eorū nō sit) ex numero illorū (q̄ inhabitet)
in tēplo et in palacio regio. ¶ Prop̄ha assignās causam
oīm illorū malorū dicit. **Q**uā) xp̄m filiū tuū (quē) tu nō
p̄ culpa sua percussisti passibilitate et mōlitate q̄ pena est
hūamī gn̄is p̄ redēp̄cōe et salute oīm pp̄lorū percussisti/ iu-
dei ex malicia (p̄secuti sūt/ et sup̄ dolorē vulnerū meorū)
q̄ erat de eorū p̄c̄is et p̄dicōe (addiderūt) in mortē q̄ ve-
nerā p̄ salute multorū. ¶ Permite eos addē iniquitatē
iniquitātū) ruere de vicio in viciū (et nō intrēt in viā vitatis)
q̄ ducit ad vitā eternā. **D**eletur de libro viuētū) p̄ fi-
nalē reprobacōem et dānacōem eternā/ nō autē dicūt̄ delēdi
q̄ ibi scriptū fuerūt q̄ q̄ absolute ibi sc̄ptū sūt nūq̄ de-
lentur eterna p̄destinacōe solidati. s; q̄ ibi scriptos se-
ip̄os iudicabāt/ seq̄tur (et iustorū ordinē nō m̄terponat̄
Illi sūt tales. **E**go sū paup̄) q̄ cū diues ess; p̄ omnib;
paup̄ factus ē ut diuiciarū eius p̄cīpes efficeremur/ et
etiā sum dolens) p̄ omnib; ip̄e enī dolores nr̄os in se tulit
(et salus tua) id ē diuinitas tua p̄ quā fidelib; medicina
cōfertur (me suscepit) resuscitādo a morte. ¶ Et q̄ salus
tua me suscepit. **L**audabo in me) et in membris meis

nomē tuū cū exultacōe et magnificū p̄dicabo cū) p̄ mē-
bra mea(et laudabo eum) **E**t laus illa mea placebit
deo) sup̄ om̄ibz sacrificiis legis in qua mos erat ut pro
peccatis(vitulus) vnius anni offerretur/qui iā(cornua
p̄ducebatur vngulas. **P**lacebit laus mea sup̄ vitulū
et cetera/ideo. **V**ideāt paupes et intelligāt) q̄ ob-
lacō deo accepta in mente est/in qua paup̄ equatur di-
uiti nō in exterioribz rebus/ et inde(letētur) et ad pau-
peres ouersus ait/ o paupes hoc intelligentes(querite
dñm) per desiderū pedibz fidei s̄xi et caritatis(et viuet
anima v̄ra) vita gr̄ie h̄ic/ et vita glorie in futura vita.

Querite dñm. **Q**uā exaudiuit dñs) om̄ibz tēporibz
(paupes) qui querūt eū(et v̄met os suos) qui. s. legibz
v̄m̄ciuntur siue alligantur(nō despexit) ip̄os enī liberat a
laqueis carnalibz quos suis regulis oneros agnoue-
rit. **Q**uia ergo ita ē. **A**udēt illū celestia terrestria
et om̄ia in mari natātia et om̄ia q̄ in eis sūt) h̄ec laudāt
deū dū ex eis laudatur creator eorū. **H**inc etiā laudā-
dus ē deus. **Q**uā deus saluā faciet eccl̄iam) q̄ illū mēte
speculatur in eternū/q̄ h̄ic multis p̄secucōnibz multis fati-
gatur āgustis(et edificabūtur ciuitates). i. eccl̄ie p̄-
ticulares(iude). i. xp̄i qui ex origine iude carnis p̄pa-
gacōne descēdit. **E**t inhabitabūt ibi) in syon fideles
(et hereditate acquirēt eā) ut possideāt eā in eternū qñ
ad iherusalē eternā dñi miseracōe pueneit. Et nō vna
generacō sola iustorū habitabit in ea s̄ successores. ideo
sequitur. **E**t semen. i. imitatores(suorū). i. ap̄lorū et
discipulorū xp̄i possidebit eā eternaliter et v̄niuersali-
ter om̄es(qui diligūt nomē eius inhabitabūt in ea) sc̄z
ciuitate celesti eterna felicitate gaudētes.

Psalmus .lxx. in quo monet ut in
solo deo confidamus et gloriemur.

Vox prophete in persona generalis totius ecclesie qm pnti
pace pfecta habere nequa q valet / ideo qz i angustis et ca
lamitatibz hui9 vite posita diuinu implorat auxiliu dicet

Deus q soles uiuare (in adiutoriū meū intēde) cō
tra picula / et ne inimici pualet m (ad ad
iuuandū me festīma) qz si tardet misericōdia gūiora crescēt
picula. Ecclia emēdacōz postulās inimicōz suorū ait.
Cōfundātū .i. de pueritatibz suis turbetur (et reue
reātū) .i. forim dēt ne p lesa iusticia penas incurrāt (qui
querūt aiām) .i. vitā (meā) p dē. **A**uertātū retrorsū
.i. a pposito suo malo (et erubescāt) ne possint implē qd
moliūtū (q volunt michi mala) **A**uertātū statū ut a
suo pposito (erubescētes) velociter se pellātū abscedere
(q dicūt michi) irrisorie (euge euge) .i. gaude gaude.
Orans p iustis ait. **E**xultēt et letētū i te) in quo ē lux
et nō in alio (q querūt / oñtētes te magnificū et liberalissi
mū) in dādo oñtētibz vniā (q diligūt filiū tuū) memores
saluacōis sibi a deo collate p eū. **V**ox populi xpīani
Ego vero egenus sū) egenus oñtēte grām diuinita
tis expectās (et paup) ad bñficia tua suscipiēda auidē
pperās (deus adiuua me) a tribulacōe mūdāna ubi cū
vicioz adūitate pugnamus tua miseracōe liberādo.
Adiutor meus) in necessitatibz et de hac seculi clade
(liberator esto dñe) et qz nō ē alia michi spes ideo (dñe
ne moreris) licz enī deus mensurate faciat omīa nos tñ
tardū putamus qd desiderio magno requirimus.

Psalmus .lxx. in quo monet ut in omni tēpore
totam spem nostrā in dño ponamus.

Vox cuiuslibet iusti.

In te dñe speravi nō in honore. nō in mū-
damis q̄ caduca sūt/ et
ideo (nō confundar) nō erubescā (in eternū) sc; in illa iu-
dicii tribulacōne vbi confundi penale nō est (in iusticia
tua) nō mea. q̄ iusticia tua misericordiā semp habet cō-
iunctā/ vnde eius ē semp p̄cere supplicāti (libera me)
a periculis (eripe me) de potestate diaboli ne cū eō dā-
nemur. Inclina ad me) egrotū et iacentē (aure in tue
misericordie et salua me) ab egritudine que intus est.
Et ne ad me veniant iacula inimici oro. **E**sto in deū
p̄tectorē) q̄ ego me p̄tegē nequeo (et in locū munitū)
ut nō tm̄ sim p̄tectus s; etiā securus/ vñ sequitur (saluū
me facias) i alio enī saluus esse nō potero. **O**ro ut sis
michi p̄tector. **Q**uā in firmamentū meū) dāns michi fir-
mitatē ostētiē oīa oīes tēptacōnes (et refugiū meū)
in omni tribulacōe mea. **D**eus meus) q̄ in te speravi
(eripe me de potestate diaboli) q̄ absolute dicitur peccā-
tor (et de manu cōtra legē agentis) qualis ē iudeus et
malus xpianus (et iniquus) ut sūt pagani qui nulla lege
dñi refrenātur s; more ferarū faciūt quodcūq; libuerit.
O) erito, debes me eripe. **Q**uia tu es patietra mea) cau-
sa p̄pter quā oīa libet animo sustineo (et spes mea). i.
certitudo futuri p̄mii mei (a tpe ouersionis mee)
Nō solū a iuuetute spes mea es s; etiā a puericia. **Q**uā in
in te oīfirmatus sū) i. sustētatus (ex vtero et de v̄tre mā-
tris mee tu es p̄tector meus) **P**ropter que ad te et
De te laudes cātabo sine fine) q̄ bona tribuisti michi
q̄ aut te solū laudo/ et res seculi respuo (factus sū p̄di-
grū) amatorib; seculi reputātib; me quasi insanū q̄ nō
sequor q̄ amat et seq̄tur peccantū multitudo/ s; oīa

opprobria illa (tu factus es michi adiutor fortis.

Deit ut dignas gr̃as possit reddere dicēs. **R**epleatur os meū laude) p̃ tuis b̃ñficijs (ut) toto tpe meo (cantem) et p̃dicē (te gloriosū et magnitudinē b̃ñficioꝝ tuoz) que fecisti michi. **T**u es dñe spes mea a iuuetute mea sic. **N**e p̃icias me in tempore senectutis mee) q̃ fessa virtus mea indiget plus adiuuari/ quid p̃ senectutē intelligat exponit dicēs (cū defecerit virtus mea) id est quādo paciētie firmitas quassata mollescat neq̃ sustinere potest viribus suis onus tribulacōis impōitū (ne derelinquas me) quia intellecta debilitate mea infidiantū feruor accensus est. **E**t hoc ideo dico.

Quia inimici mei dixerūt mala michi) exprobrātes michi (et qui) studio decipiendi (custodiebant animam meā/ os illū fecerūt in vnū) conueniētes in eandē voluntatē nocendi. **D**icentes deus dereliquit eū) mundani quē vident calamitate crebra fatigantiū credunt a deo desertū (persecqm̃m) quia fugere nō poterit (cōprehēdite) quia reluctari vali dissimius non valebit/ et securi tenete (quia nō est qui eripiat). **I**psi me ita derelictū putāt s̃ tu **D**eus ne elongeris a me) diu me p̃mittens ab illis tribulari (deus meus ī auxiliū meū respice) ut si debeat adhuc affligi dignā michi paciētiā tribuas. nam quē tu adiuuas maloz cōtriciōne nō deficit. s̃ tūc spe potius erigitur q̃n tribulacōnū fasce pregrauatur. **M**e respice. et **C**ōfundātur) inefficaces effecti p̃ficē qđ volebāt (et deficiāt) viribz ut nō sint (potētes) vltteri⁹ aggredi (detrahētes aīe mee/ operiāt intm̃ os illū) et pudore de mala cōsciētia eoz ut actōes p̃stimas vita meliori condēnēt (q̃ q̃rūt mala m̃). **Q**uia qđ alij faciāt quicquid m̃ mali p̃parēt. **E**go autē sp̃ ī te sperabo et adiciā

sup omñē laudē tuā) quā de mūdi creatōne habes/ adij-
ciā aliā laudē/ q̄ filiū tuū incarnari feceras p salutē cun-
ctorū. Vnde sequitur. **D**s meū annūciabit) p̄dicabit
alijs scilicet gentibz (iusticiā tuā). i. filiū tuū p quē imple-
ta ē iusticiā (salutē tuū) p quē tu p̄ salutē dedisti mū-
do. **Q**m nō cognou) p practicā (negociacōes) q̄ ma-
lis actibz ut mēdacijs piurns ⁊ blasphemijs inq̄nātur
(introibo in supnā domū) vbi cognoscā potētā dñi ⁊ ibi
(memorabor iusticie tue solius) tūc enī mirabilē ⁊ singu-
larē esse cognoscā cū impios in iherosolē ⁊ fideles mittes
in requē sempiternā. **Q**uia docuisti me) p libros diui-
nos et reuelacōnē (ab initio fidei mee dū usqz fuerit tps
pnūciabo alijs mirabilia tua) maxime mirabilē incarna-
cōis nouitatē omne miraculū et nouitatē trāscēdentē.

Et usqz ad vltima mea nō derelinquas me) q̄tenus
tua fortitudīne roboratus usqz in finē seculi laudes pos-
sim tuas debitas explicare. **N**on derelinquas me.

Donec annūciem) filiū tuū qui est (brachiū tuū) p qd
omnia facta sunt ⁊ quo diabolus superatus est (genera-
tiōi omni) per successiones (que ventura est) usqz in fi-
nem seculi. **R**ursus ne derelinquas me donec annū-
ciem **P**otentia tuā) qua saluas homines (⁊ iusticiā)
qua iudicas omnes secundū meritū vniuscuiusqz/ annū-
ciē dico deducēdo p̄dicacōnē meā usqz (in altissima que
fecisti magnalia) circa redempcōnē hūani generis (q̄
altissima sūt) et p̄fundissima (o deus quis similis tibi?)
certe nullus/ quomā omnis creature virtus ī infinitū di-
stat a sublimitate nobilitatis nature tue/ et in cōprehen-
sibilitate tue potentie.

Quātas ostendisti michi) p rei expientia (tribulacō-
nes multas) numero/ et q̄litate (malas). i. graues (⁊ dū

me oueristi ad te uiuificasti me) uita gr̃e (et de abissis terre). i. de pfunditate peccatorū (iterū) p penitētiā (res-
dixisti me) Et michi sic reducto. **M**ultiplicasti ma-
gnificentiā tuā deus) multis modis in magna beneficia
oferēdo (et solatus es me) securū me faciēdo de eterno
pmo. **V**ere solatus es me. **N**ā ego o deus ideo
ofiteor tibi) ofessioe laudis i decātacōe laudis psalmo-
rū (veritatē tuam). i. q̃ uerus deus es et uerax in pmissis
(psallā tibi ope) qui es sanctificās omnē uidentē deū.
Sperē cātābo tibi et ex magnitudie deuō cōmis. **L**as-
bia mea exultabūt/et aīa meā quā redemisti. **N**ō t̃m
aīa mea cantabit tibi. **S**ed et lingua mea) cū fuerit i re-
surrectōis glōria (meditabit iusticiā tuā) cātantes in
eternū misericordias tuas. et hoc erit (cū uisū fuerim et
erubuerim qui modo insultant michi)

Psalmus. lxxi. in quo monet ut xpm uerū.
hominē et uerū deū esse credamus.

Propheta ad patrē loquēs ait. o deus pater
fac quod p̃uideo futurū.

Da iudiciariā ^{ptatē regi) xpo et eidē (fi-}
^{lio tuo) q̃ es rex uerus (iudic-}
cū executōe) Iudiciū da dico **I**udicare) ut iudicet
(iplm tuū i iusticiā/et paupes tuos i iudicō) paupes autē
p̃ris et xpi sūt q̃ mūdāna supbia derelicta/humilitati se
p omnia tradiderūt/nam et si pauper supbiat non est dei
pauper/et si locuples humilitatē diligat non est seculi
diues/volūtates enim talū sunt inspiciēde nō nomina
Potestatē hāc iudiciariā da regi xpo s̃ p̃rius p̃scia-
tur iudicaturus p legatos tuos **S**uscipiāt montes). i.
sancti apostoli qui ad supna firmiter eleuati cel estī gr̃e
sūt p̃ximiores (mandatū annūciandi populo dei pacē)

id ē xp̄m (et colles) .i. alij inferioris gradus q̄ apli sed
tñ altiores populis (iusticiā) .i. xp̄m / pax veredicit̄ xp̄s
q̄ p̄ ip̄m hō recōciliatus est deo / iusticia etiā dicitur qm̄
orbem terraz sub equitate iudicabit et q̄ diabolu p̄ iusti
ciā magis q̄ potētiē virtute supauit. **O**raui ut daret
regi xp̄o iudiciū / et vere dabit qm̄ ip̄e. **J**udicabit pau
pes) p̄ xp̄o volūtarios q̄ sūt (i pp̄lo) vbi boni sūt malis
admixti ut q̄ pro eo paupes facti sūt celestis regm̄ di
uitijs locupletentur (et saluos faciet filios pauperū) .i.
imitatores ap̄loz (et humiliabit calūniatorē) .i. diabolu
supbū crudelē et insatiabilē / maloz omniū principem /
calūniatorē qui humanū genus suis fraudibz tot seculis
probat̄ impetere / humiliabit qm̄ illo cū perfidis dā
nato fideles se viderint regnare cū xp̄o. **J**udicabit
rex xp̄us / et facto iudicō. **P**ermanebit eiūs hūani
tas cū sole) .i. semp vmita cū diuinitate verb̄ qd̄ dicitur
sol iusticie (ante lunā) id ē aspectū ecclesie . q̄ semp erit
in p̄ntia eccl̄ie ut ab ip̄o ut luna a sole recipiat lumē que
nichil a se luminis habz / p̄manebit dico (in generacōz
et gñacōnē) .i. in seculū seculi. **C**ōsequēter p̄pha ostē
dens quō iudex iste prius venit i mūdū ait. **S**icut plu
uia in vellus) suauiter sine strepitu sine corrupcōne aliq̄
et impartibīlter (descēdit) ita rex ille qui iudicaturus ē
descendit in vterū virginalē beatissime marie sp̄itu san
cto opante carnē de ea suscepturus humanā . et idē ē qd̄
sequitur / descēdet (sicut stilliciā stillantia super terrā)
que in modum rosis summa leuitate descendūt.
Orietur in diebz eiūs iusticia) q̄ ip̄e ortus de virgine
est sol iusticie (et abūdantia pacis oriatur) abundantia
pacis est dū religio xp̄ianorū toto orbe dilataē (donec
auferatur luna) id est usq̄ in finē seculi.

Propheta de amplitudine regni eius ait. **E**t dñabitur sup totā terrā (a mari) circū datā (et a flumīe) iordane in quo xp̄us baptizatus est usq̄ (ad terminos orbis terrarū) in quibz omibz terris p̄ p̄dicatōz ap̄loz et alioz discipuloz et cultus xp̄iane religionis ī aliqbz plantatus ēē dīmoscat. **V**ozā illo) rege (p̄cidēt ethiopes) .i. gētes ingre p̄cc̄is fidē eius hūiliter recipiētes cū deuote adorādo (et inimici eius) .s. iudei ī sua p̄tinacia et obstinacōe p̄māsurī terrā līngēt) .i. terrena cū magna auaritia et desiderio more sp̄pentis exquirēt. **R**eges tharlis et insule munera offerēt) qđ opletū fuit de regibz q̄ uenērūt adorāre xp̄m cū muneribz q̄ uenērūt de hīs p̄uincijs hīc descriptis q̄ fuerūt figurē gētiū q̄ adoratiue erāt. vñ seq̄tur. **O**mnes reges terre adorabūt eū / omnes gentes fūerūt ei) qđ mō impletū fuit t̄p̄e cōstātinī impatoris q̄ ad fidē xp̄i uersus fuit cui tāq̄ monarche obediebāt omnes reges terre quo adorāte vidētur omnes alij adorasse q̄ etiā p̄cepit vbiqz terraz ad honore xp̄i edificari eccl̄ias / vel si nō mō saltē ī iudicio oplebitur vel omnes reges .i. aliq̄ de omni ḡne regū et ita omnes gētes .i. aliq̄ de omni gente. **S**eruiēt dico meito **Q**uia liberauit pauperē) .i. pplm xp̄ianū (a potēte) diabolo et liberauit etiā inopē (cui nō erat adiutor) q̄ nec aliq̄s hō iustus nec āgelus nec lex nec liberum arbitriū nisi tm̄ leo de tribu iuda rex nr̄ xp̄us. **L**iberabit quidē pauperē / et illi liberato. **M**arcet) p̄cc̄a dīmīttēdo (et aīas pauperū) de dño cōfidentīū (saluas faciet) primo et tandē corpa eoz ī iudicio futuro salua faciet salute p̄petua. **E**t hoc q̄ aīas pauperū saluas faciet. **E**x vsuris) .i. reatibz p̄cc̄oz et ab ip̄a inīq̄tate (redimet animas eoz) a culpa et pena liberabūtur ī futuro (et honorabile nomē

eorū corā ipso) qui noīe suo fuerūt infirmī id ē qui crī-
stīam vocātur / preclarū reuera nomē ut xpīam dicantur
ut de suo rege resplendeāt et accepta vocabuli dignita-
te gloriētur. **E**t viuet rex xpūs in seculū seculi (et da-
bitur ei de auro arabie) vñ post resurrectionē xpī multū
impatores et reges ad gloriā resurrectionis eius dede-
rūt preciosa donaria inter q̄ erat aurū arabie ad edifica-
cōnē ecclesiarū et diuini cultus augmentū ī quibz eccle-
sijs adorant xp̄m fideles (et tota die bñdicēt ei)

Omnī die bñdicūt ei merito q̄ ip̄e. **E**rit firmamē-
tū labentī infirmitati hūane corda fideliū ī fide confirmās
ī apostolis alijsqz discipulis qui pro eminētia sanctita-
tis montes appellātur (et extollētur sup omnē cādidacō-
nē) huius seculi (fructus xpī). s. ip̄i sancti qui exeuntes
de ciuitate ecclesie militānt ī ciuitate celesti (florebunt
sic fenū terre) virētes beatitudinis sempiterna / hic enī
tribulacōnibz afficiūtur ut ibi perpetua gratulacōe co-
ronētur. . Pro tantis bñficijs q̄ sanctis suis ofert. **S**it
nomē eius bñdictū ī eternū) cuius nomē (pmanet añ
omnē creaturā q̄ sole illustratur) **E**t bñdicētur ī ip̄o
dño ih̄esu xp̄o omēs tribz terre) sicut abrahe dictū est /
ī semine tuo bñdicētur omēs tribz terre. i. aliquēdē omī
tribz (omnes gentes magnificabūt eū tanq̄ dñm sal-
uatōrē oīm. **E**t q̄ ī ip̄o bñdicētur omēs tribz terre!
ideo fit. **B**ñdictus dñs deus vidētū se / qui facit mi-
mirabilia magna solus) sua virtute. **E**t benedictum
nomē maiestatis eius ī eternū) qđ est maius omībus
nomīnibz (et replebitur maiestate eius omīs terra). i.
omēs sancti clarificacōe eius replebūtur. et q̄ rē valde
desiderabilē optat dicit (fiat fiat)

Psalmus. lxxij. in quo monet propheta ut eterna
amplectamur et pro illis deū laudemus.

Quā bonus es ^{id ē multū (deus videntū)}
^{eum nō tñ omibz sic appa-}
ret quia nō iniquis a quibz sua bonitas nō sentitur sicut
nec oculis egris delectabilis est claritas solis q̄ sanis
est amabilis. s; eius bonitas sentitur et gustatur (ab hīs
q̄ recti sūt corde). i. q̄ opa eius studio pietatis intelli-
gūt. **P**ropheta in p̄sona infirmorū q̄ vidētes p̄speritatē
malorū et iustorū adūsitates et tribulacōes incipiūt du-
bitare de bonitate diuine p̄uidētie dicēs. **D**ei autē pe-
ne mori sūt pedes) mei ad errādū et male sentiēdū de bo-
nitate dñe p̄uidētie (effusi) p̄cipitati a stabilitate siue
vigore mētis (sunt gressus mei). i. effectus mei et opa
mea. **E**t hoc ideo. **Q**uia zelauī). i. grauiter tili et in-
dignatus sū (de iniquis pacē) trāquillitatē et tpalē felici-
tatē (pccōrū vidēs) pax tñ pccōrū vera nō ē s; falsa et ca-
duca pax q̄ cū conscientia splitigat rixat intrinsecus et cū
hostē nō habeat secū ip̄a decertat. **I**deo etiā effusi sunt
gressus mei. **Q**uia nō ē distinctō i morte) iniquū a mor-
te iustorū ita q̄ iniquū citius moriātur q̄ iusti imo sepe otin-
git otiarū (nec ē distinctō i plagis) siue i infirmitatibz
eorū q̄ infirmati iniquū tardius curentur q̄ iusti imo sepe
iniquū velocius oualescūt hñtes i p̄mptu r̄ media curacōnū
p̄pter abūdantiā diuiciarū suarū. **I**deo etiā egressi sūt q̄
iniquū. **I**n labore hōim nō sūt) i solacijs et delicijs viuētes
(nec cū hōibz iustis tribulacōnū flagellis pcutiūt. **E**t
q̄ tpali felicitate gaudēt. **I**deo tenuit eos supbia/opi
iuolunt ex omī pte sūt (iniquitate) q̄ntū ad p̄ximū (et impie-
tate sua) q̄ contra dñm blasphemī sūt/ sua dic q̄ nō a deo

habet a seipso; homo nequitiam suam. **E**t non sufficit eos esse malos in se sed etiam. **P**roduit in apertam iniquitatem eorum et hoc ex superabundantia et superfluitate bonorum huius seculi ut dent exemplum superbiendi et deposito omni timore (transierunt) a via recta (in affectum cordis) ut impleretur quicquid cor prius eorum desiderabat eum post occupationes suas. Et hoc non quia ex improviso fecerunt sed cum attentione. **Q**uoniam cogitauerunt intellectu suum et industriam applicando ad maliciam (et locuti sunt nequitiam) precipientes suis satellitibus eam exequi ad iustorum afflictionem sic patet in tyrannis (iniquitatem in excelsis locuti sunt) blasphemias dicendo de deo. **I**niquitatem in excelsis locuti sunt quia **N**osuerunt in celum os suum superbia loquentes contra deum altissimum quem blasphemabant dicentes deum vel nescire mala que differunt in tempore vindicare vel malorum nostrorum non esse ultorem (et lingua eorum transiit mensuram humanitatis) in loquendo quia cum ipsi sint imbecilles et fragiles. tamen immortales estimant dignitates. **Q**uibus attētis inquit propheta. **I**n deo dicitur populus meus. scilicet infirmus (hic) ad considerationem veritatis operam de prosperitati malorum iuxta aduersitatem iustorum et hoc (per dies pleenos) et vigiliis et meditationibus. **Q**ui videntes malorum prosperitatem. **D**ixerunt querentes et admirantes (quomodo sit deus ista) et permittit talia vel (ad hoc se extendit prudentia dei) excelsi. **N**on dicit vñ videat sibi quia deus videat nescire ista inferiora. **E**cce in manifesto est (ipsi peccatores et abundantes in malis huius seculi obtinuerunt diuitias) quod valde iniustum videtur / vñ si deus ista inferiora sciret et curaret non sustineret ista. **A**ttēto quia peccatores florent et abundant in diuitiis. **D**ixi in persona dubitantis (ego excitatus in iusticia) exclusus a bonis predictis temporalibus quibus peccatores abundant / ergo (frustra iustificavi cor meum) cauēdo a peccatis (frustra mundaui opera mea inter innocentes) ut

est de numero eorum. **E**t frustra sepe tribulacombus
(fui flagellatus) sustinui penas ac penuriam (et castigacombus
mea) de peccatis preteritis (in maturis). i. non differet si ve-
lociter adhibetur/malis vero vel nulla castigacombus vel sera
adhibetur. **I**n oppositum arguens ex auctoritate sanctorum ait.
Dicebam si narrabo hic). s. quod dixerunt hoc est deum non habere
scientiam horum inferiorum et curam non habere servorum suo-
rum. sicut predicti lxxit de prudentia (ecce natio). i. dicta
(filiorum tuorum). s. sanctorum patriarcharum prophetarum (repro-
bam) omnes enim aliter docent quibus credere debemus. **N**e
reprobare viderer dicta patrum et priorum doctrine ita ci-
to contradicere. **E**xistimabam). i. cogitabam dare operam
(ut cognoscerem veritatem) cur. s. in presenti deus permittit pecca-
tores prosperari et iustos deficere (hunc hoc laboriosum) et diffi-
cile (est enim mihi) super egreditur enim facultatem intellectus
mei. **N**on labor est enim mihi. **N**on enim in te) mente et studio
dicta sacre scripture (que sanctuarii) dei dicitur quod deus
in ea nobis loquitur (et intelligam novissima eorum. s. puni-
ones malorum. ibunt enim hi in supplicium eternum licet hic tempo-
raliter flourerint/et premia iustorum quam iusti ibunt in vitam eternam
licet hic temporaliter fuerint afflicti/de quibus scriptura sacra in utro-
que testamento plene loquitur. **D**eclarat hic dictam determi-
nationem secundum ea que didici in sanctuario et ad ea que ex ad-
verso inducebantur de prosperitate malorum et longa eorum vi-
ta. dicit quod non est hic spiritus/immo sepe breuiatur vita eorum et tempo-
ralis eorum felicitas cito evanescat dicens. **V**erunt propter
dolores et fraudes quibus mali affligunt innocentes tu deus
(posuisti eis) finem sue temporalis prosperitatis subtrahendo eos
cito de vita presenti (et sepe deiecasti eos) ab altitudine superbie
eorum (dum adhuc essent in augmento) felicitatis sue.
Sed propheta videns novissima malorum et admirans ait.

Quō) qui heri tanta felicitate pollebāt rebus omnib;
priuati tā (sbito defecerūt) de vita pñti (et perierūt eter-
naliter ppter iniquitatē suā) Sic eorū pspēitas euanes-
cit. Sicut somniū surgentiū) q̄ velut homo in somnis
accipiens diuitias cū euigilat nichil inuenit sic (gloria
impiorū cito euanesat/ et intuitu populi tui) gloriā eorū
(ad nichilū rediges) **Q**uia inflāmati est cor meū) p
dei purā dilectionē (et renes mei omutati sūt) in castitatē
p carnalis concupiscētie repressiōē q̄ viget in reib; (e-
go ad nichilū redactus sū) i mea reputacōe (nesciui)
i. me ignoratē reputaui/ q̄nto enī plus q̄s deo p carita-
tē coniūgit̄ tāto maḡ hūilis i sua reputacōe efficitur. vn-
sequitur. **U**t iumentū factus sū apd te) sme murmure
onus dñi portabo (et ego semp tecū) id ē in tua fide sem-
per perseuerabo. **E**t hoc quia. **T**enuisti manū dexte-
re mee) dulciter in tua p̄tectiōe accipiendo a pro-
uolūtate tua non meis meritis (deduxisti me) de virtute in
viraitē (et cū gloriā suscepisti me) in futuro ad beatam
vitam me transferendo.

Propheta considerans que et quanta electi gaudia ex-
pectent in futura vita dicit ex plona eorū admirādo.

Quid michi inquit est in celo) preparatū scilic; ineffa-
bilis gloriā quā nec oculus vidit nec auris audiuit nec
in cor hominis ascendit per concupiscētiā/ et deinde q̄-
si redarguens semetip̄m q̄ terrena concupierat dicit (et
a te quid volui sup terrā?) quasi diceret/ ego veritatis
ignarus qui talia super terrā sperabā ut peccatorū bona
cupērem habere cōmunia cum tu beneficia parares i e-
ternitate mansura.

Attenta magnitudine inexplicabilis glorie tue.

Defecit) primo desiderio (caro mea/ et cor) vtrumq;

fuspirat ad illū puenire (deus cordis mei) creator et be-
atificator (pars mea deus ī eternū) a quo nūq̃ separabor
Ideo facio te partē meā o deus. **Q**uia ecce qui elon-
gant se a te) p turpem et inbenestā vitā (pibūt) damna-
cōne ppetua (perdidisti omnes qui aliud q̃ te querūt)
tā q̃ vltimū finē. **E**ligāt alij quid volūt diuicias potē-
tiā et honores et cetera seculi bona. **S**icbi aut adhrē
deo bonū est) vera fide et operū probitate coniungi. bonū
michi ut deū eligam in quo omniū bonorū plenitudinē
possideā (et ponere in deo spem meā) quia nichil potest
esse beatius q̃ illi omnia omittere qui nouit suis cultor-
ibz o grue p futura prestare. **I**nterim autem hoc erit
officij mei. **U**t annūciem omnes p̃dicacōnes tuas) q̃
debent ad verā fidē p̃cipiēdā annūciari fidelibz tuis ad
gloriā tuā et vtilitatē eorū (in auribz filiorū ecclesie)

Psalmus .lxxiij. in quo monet ut relictis figuris ve-
ritas teneatur / et o tēptis trāitorijs eterna queratur.

Propheta admirās et oquerens de captiuitate populi
israhel ait.

Quid o deus q̃ es creator noster (re-
pulist nos) quasi alie-
nos a defensione tua ex toto (et iratus ē furor tuus super
oues pascue tue) id ē pplm israheliticū quē pauiisti mā-
na in deserto .xl. annis usq̃ quo intro duceres eā in terrā
melle et lacte manantē. **M**emor esto o gregacōis
tue) populi scz israhelitici quē o gregasti in egipto et ele-
gisti in pplm peculiare quē (possedisti) a tpe patriarcha-
rū qui fuerūt (initū illius populi) **M**emor esse debes
eius o deus qz olim. **R**edemisti) id est liberaisti de pha-
raonis fuitute (populū iudaicū qui fuit hereditas tua

quādiu tibi puro animo fūiebat q̄ (iurgia) dicit̄ ppter
moysen famulū tuū cui iussisti p virgā magnalia face-
re ut diuina virtute iudei roborati de terra egipti egre-
derēt̄ intrepidi q̄ hēditas ē (mōs spō). i. ciuitas iherlīm
in q̄ est caput regni. et ibi est mons syon in quo oditū ē
tēplū (in quo tu) corporaliter (habitasti) factus homo.
Quia tāta bñficia fecisti huic pplo. o deus **L**euā vtu-
tē potētie tue) q̄ videtur fuisse remissa oīa eos ad fran-
gēdū (supbias) babiloniorū a quibz euerfa ē iherlīm et
hoc facias i fine. i. oīde et vide q̄nta (malignatus ē ini-
micus). s. rex babilonie cū pplo suo (in scō). i. in tēplo. in
sacerdotio. et i ceteris sacramētis. Et qd̄ sceleratissimū
est vbi sequi debuit penitēdo. **G**loriati sunt) ut nō solū
peccasse s̄ ipm q̄ malū ad gl̄iam suā traxisse viderēt̄. o
dñe nō ē patiēter hoc ferendū qd̄ ab hīs (q̄ oderūt te)
ad magnū oīēptū cui cognoscitur ēē ppetratū maxie cū
(in medio atrio tēpli) i quo paschalis solēmitas solebat
celebrari saclegū oīmissee dicatur. **P**osuerūt vexilla)
quibz i plio vtebātur (signa) victorie sup sūmitates tur-
rū et portarū (et nō agnouerūt) inimici hec faciētes q̄ il-
la victoria esset ex te ppter pccā ppli isrlitici/ posuerūt dico
(signa sic solitū ē in exitu) belli q̄ victoēs ponūt vexilla
sua (sup sūmū) locū Et exaggerādo eorū nequiciā sb-
iūgit **Q**uasi i silua). i. sic hoīes (securibz) cedūt ligna
i siluis nullo phibēte ita isti (ianuas) tēpli absqz vlla re-
uerētia et timore pseuerāter et ostāter (i dīpm) vnanimi-
ter fecerūt (in securi et ascia) q̄ sūt instrumēta fabrilis (de-
iecerūt eā). s. ciuitatē **I**ncēderūt igm sanctuariū tuū)
tēplū diuino cultui dedicatū. qd̄ enī nō poterāt excidere
securibus igne comburebant usqz (ad terrā) deicientes
polluerunt tabernaculū nominis tui) nam capto templo

immolauerūt p̄dolis suis attribuētes eis victoriā habi-
bitā. **D**ixerūt in corde suo tota illa hostiū multitudo)
oueniēs simul cōsiliariter ut deus hebreorū āplius nō co-
leretur dixerūt cōclusiue ī corde suo et deinde ore p̄tule-
rūt (quiescere). i. cessāe (faciamus omēs diēs festos dei
a terra) omnēq; cultū dei hebreorū ut āplius nō sit ī ter-
ra gl̄ia noīs eius. **P**roph̄a inducit verba quorūdā as-
postatarū iudeorū q̄ tūc t̄pis trāsierūt ad caldeos dice-
bāt enī ī multis t̄m mētiētes. **S**igna n̄re liberaōis nō
vidimus) talia q̄lia data sūt p̄rib; n̄ris ī ritu de egi-
pto (iā nō ē p̄ph̄a) q̄ annūciat nobis dei volūtātē/ et sic
debemus cū relinque hīc reliquit nos. vñ dicūt (nos nō
cognoscet amplius. **P**ropheta tot malavideēs adue-
nisse p̄plo israhelico orat ad deū allegādo eius potētā
ad subueniēdū dicēs. **D**eus usquequo p̄plus gētilis
improperabit) p̄plo iudeorū q̄ deus eorū nō sit deus ve-
rus cū nō saluet eos ī quo (aduersariū irritat nomē
tuū nimis diu). **Q**uid quid auertis potētā tuā) vñ a-
tā a p̄plo tuo (et virtutē tuā quā videris ī synu tenere)
differs extrahere ad p̄cutiēdū hostes p̄pli tui quē sp̄ vo-
uisti. **P**roph̄a reuertit̄ ad loquendū de salutē vniuer-
sali hūam̄ geneis dicēs. **R**ex n̄r q̄ ē deus aī secula) et
nūnc hō (opatus est salutē ī iherl̄m) ī q̄ salutis n̄re mi-
steria patrauit q̄ dicitur esse ī medio terre. **T**u o s̄fir-
masti ī v̄tute tua gētes q̄ maris vocabulo designāt)
ne fluerēt ī vicia (p̄duxisti ad nichilū capita draconū)
.i. potētias et supbiā spiritūū immūdorū (ī aq̄s) baptis-
matis q̄n aīas q̄s illi p̄ccorū sordib; inquinant saluta-
ris vnda mūdāt. **T**u o fregisti capita).i. supbiā et p̄tātē
(draconis) p̄ncipis demomiorū leuiatan q̄n supbia ei⁹
de celo deiecta est et nativā claritatē retinere nō meruit

qui se uoluntaria obscuritate maculauit (et dedisti eum escā
deuorandā et osuendā populis ethiopū) id est pecca-
toribz qui ante uersionē sūt tenebrosa mente teterrimi
qui ad dñm ouersi escā ceperūt habē diabolū cū de eius
detractōne satiātur/ sic solemus dicere detractōibz/ cur
me rodīs? cur me comedīs? sic fit ut q̄ a pagamis añ ve-
nerabilis nūc a xp̄iamis detractōnū moribz corrodat̄.
Et hoc fecisti p̄ p̄dicatores tuos qm̄. **A**puiſti fontes et
torrētes) septuaginta noui et ueteris testamēti ut emanarēt
liquorē sapiētiē et diuinitas fidei (tu siccasti fluuios ethan)
.i. doctrinas. uerboſitates. uanitates p̄ſumptuoſoz hoīm
magorū. iudeorū. phariſeorū. et hēticorū. **T**ua ē dies)
.i. claritas noui testamēti (tua ē nox). i. obscuritas uetis
testamēti/ utrūqz q̄dē a te emanat/ utrūqz te laudat et bñ
dicit (tu fabricatus es aurorā et solē). s. inſpiētes et p̄fe-
ctos sapiētes et m̄mus sapiētes. **T**u feciſti oēs termi-
nos terre) aploz. s. et alij p̄dicatores xp̄i q̄ sic termīni di-
ſtinguūt fines agroz ita isti uere fidei iura defendunt
(estātē). i. feruētes spū q̄ ad martīriū gr̄a dei pueniūt (et
uer). i. sobrios et māsuētos sic sūt s̄a ofellores (tu plas-
maſti ea). i. oēs ḡdus scōz. i. fuiſti p̄ncipiū eoz oīm vñ
gloriētur qm̄ nō acceperint. **P**ropheta p̄catur p̄ iudeis
piū iudicē ut indulgeat iudeis q̄ ad eū uertētur dicēs.
Demon est o huius) creaturē sup̄ius memorate et p̄
missiōis facte iudeis/ et h̄z (mimicus). s. p̄p̄lus iudeorū q̄
tūc fuerit (impropauit dño) dicēns demoniū habes et idē
(p̄p̄lus inſpiēs puocauit) ad irā (nomē tuū) dicēs si fili⁹
dei ē descēdat nūc de cruce/ n̄lominus indulget et reape ad
miscōiā ueniētes ad te. **S**ed o dñe **N**e tradas besti-
is). i. demonibz (aias ofitētes tibi) p̄cā sua seu laudātes
te (et aias hūilū ne obliuiscāis om̄ino) s̄ eleuāe eas ne i

peccatis p̄seueret. **R**espice). i. cōsidera (p̄missiones t̄as
as quas i vtroq; testamēto fecisti) q̄ sperātib; i te esses
auxilio ⁊ veniētes ad te misericorditer susciperes cuius
modi sūt paupes hūiles / de diuitib; sup̄bis nō loquor
q̄ (repleti sūt) iniquitatib; (qui obscurati sūt) quia lumē
sapientiē p̄diderūt terreis desiderijs excecati.

O dñe q̄ p̄misisti **N**on auertatur humilis). i. nō abi-
ciatur a te qui cūq; de sup̄bo factus ē hūilis et cōfusus / q̄
erubescit de peccatis suis paup̄ spū verus et mops ē qui
nichil de se p̄sumit s; om̄ia deo tribuit / isti tales (lauda-
būt nomē tuū). Quia cōtēptus est xp̄us a iudeis ambu-
lans i terra ⁊ a falsis xp̄ianis sedēs in celo inquit p̄pha.

Exurge deus iudica causam tuā) ut illi manifesta veri-
tate p̄dicet qđ prius stulte abnuebāt (memor esto im-
proprietiorū tuorū eorū q̄ ab insipientie) obiecta (sūt tota
die) **N**e obliuiscaris voces inimicorū tuorū) quin eo-
rū blasphemias dep̄mas nō enī ab iniquitate cessabūt. s;
(sup̄bia eorū q̄ te oderūt ascendit semp) in tantū ascē-
dit sup̄bia regis babilonis ut faceret se adorari tanq̄
deū in aurea statua quā erexit.

Psalms. lxxiii. in quo monet ne quis sup̄bus de
se p̄sumat ne humilis de deo desperet. **P**ropheta
in p̄sona ppli iudaici q̄ erat xp̄o dñō crediturus ait.

Confitebimur tibi deus ^{maiestatē} tuā adorā-
do (confitebimur) cōfessione laudis (et inuocabimus nomē
tuū) ut a te q̄ vocaris ih̄sus. i. saluator saluem. **A**rra-
bimus) p̄dicabimus vbiq; terrarū (mirabilia tua) de cre-
acōne mūdi. de redēp̄cōe hūani generis / respondet deꝑ
pplō dicēte confitebimur tibi et inuocabimus nomē tuū (cū

accepit tēpus) dispositū scōm ordinē sapiētie mee (sen-
tētiās iusticie ponā) in effectū reddens tibi pro merito
tuo et alijs similiter/et impios puniendo.

Et opus est ut nō differā. quomā **L**iquefacta ē ter-
ra) id ē humana natura a stabilitate virtutis et iusticie ut
in diuersas defluat concupiscentias. terrā dico id ē (omnes
qui habitāt in ea) liquefacti sunt et corrupti per peccata.
sed ego motus misericordia (confirmavi columnas) q̄
in passione mea mutauerūt scilicet apostolos meos qui
totius ecclie sūt sustentamentū et pillos acquirētur mul-
ti qui digni erūt in iudicio remuneracone eterne vite.

Et per illos scilicet apostolos. **D**ixi iniquis) omnibus
in gñali (nolite inique agere) s; cito currite ad medicū
(et delinquentibz) cōtra p̄cepta mea dixi (nolite exaltari
cornu) v̄m p supbiā dicēdo vos esse iustos et inculpabi-
liter viuere aut p elacōnē peccā v̄ra defendēdo aut pec-
catū p̄p̄rū p alios excusando ut p diaboliū vel psuasores
vel p necessitatē. **N**olite extollē in altū) supbie (cor-
nu v̄m) cōtra deū ut dicatis vos culpa creatoris esse pec-
catores qui tales vos creauit/ et quid sit in altū extollē
cornu exponēns ait (nolite aduersus deū loq̄ iniquitatē.

Nolite dico hoc facere. **Q**uia nec ab oriēte nec ab oc-
cidēte nec a desertis mōtibz) nec ab aliqua mūdi parte
potest quis effugere iudiciū dei q̄ vbiqz totus oīstāt esse
p̄ns (quomā deus iudex est) et iustus. **H**ūc). s. supbū
(humiliat) hic et i alia vita (et hūc). s. humilē (exaltat)
multiplicādo eū in virtutibz et tandē in glōria coronādo
(q̄ calix). i. dispensacō diuini iudicii in q̄ p̄p̄matur vnicui
qz p merito suo sic p̄p̄matur de calice/ calix dico (v̄m me-
ri) i quo p̄p̄matur v̄mū merū. i. glia eterna (plenus mix-
to). i. pena q̄ potātur mali vtrūqz occurrit in dōmo iudicio

Et inclinabit) p̄dictū calicē (ex hoc ē in hoc) q̄ p̄ illū calicē et bonis bona et malis mala propinat (verū tamē fundus calicis i quo sūt feces nō est euacuatus) q̄ semper remanet in deo virtus ad puniendū peccatores. et q̄ semp̄ ppetuo puniētur. vnde seq̄tur (bibent om̄es peccatores terre) scilicet illā penā in eternū.

Vox xp̄i est in membris suis. **E**go autē in mēbris meis gaudebo quādiu seculū erit (et cātabo deo) illorū qui penitentiā agentes quotidie vicia supplātant.

Psalmus. lxxv. in quo commendatur
deus ex multis bonis que confert.

Vox ecclesie olīm ante q̄ illuminaret crux mundū ante q̄ videretur dominus in terra.

Notus erat in iudea deus ^{cui legē dederat} atq; p̄phas. nō sic erat i alijs terris vbi nō vigeat verus dei cultus / nec sciētia legis et p̄pharū (et i israel magnū nomē eius) qm̄ solus ille p̄p̄us vnū verū deū adorabat. **F**actus ē in pace locus eius). i. in animo hūili et q̄cto q̄ aduersus mā data dñi contraria volūtatē nō litigat. qui seq̄tur iussa dominātis et ad om̄e p̄ceptū diuinū suū flectit arbitriū (et habitatio eius i syō) id ē in aīa q̄ deū sincera mēte speculatur. **I**bi). s. vbi dñs pacis habitare dignatur pereūt om̄ia inimici pacis. vñ (ofregit) hic p̄ parte et in futuro totaliter (potētiās) quibz diabolus fideles impugnāt / ofregit quidē (arcū) dolositatis hereticorū (scutū) incredulorū iudeorū (gladiū) tirānorū (bellū) viciorū. vbi enī actor pacis venit oīa ista fugiūt. Tu q̄ ofregisti potētiās / es **I**lluminās fideles tuos) coem̄icōe summi boni (a mōtibz eternis). i. p̄ ap̄los tuos qui

montes eterni dicuntur quia eterna et incommutabili sublimitate consistunt (mirabiliter) quia predicatione sua exemplis roborabant et miraculis confirmabant (turbati sunt omnes insipientes corde). scilicet pharisei et seculi sapientes audientes non uia precepta annuntiari et recedentes a vero lumine tenebrosa mundi desideria sunt secuti. **Q**uid autem hiis insipientibus corde contigerit subiungit dicens. Dormierunt somnum suum mortis et nichil inuenerunt (omnes viri diuitiarum) cuiusmodi sunt qui pecuniis captiua mente deseruiunt (in manibus suis) siue in perditione sua sicut euigilans a somno nichil inuenit quod se habere putabat.

Inexcusabiles propterea ostendit illos incredulos dicens. Ab increpatione tua deus iacob cum increpares eos per te et per predatores tuos (dormitauerunt) sancta monita tua negligenter audientes / et ideo merito culpabiles redduntur / isti autem sunt (qui ascenderunt equos) id est qui in superbia crescentes quasi equis currentibus mundi istius illecebras peruagantur. **T**u deus qui hoc fecisti (terribilis es) futurus impijs in iudicio / quando in gloria maiestatis tue ueniens superbos addixeris et humilibus corde perpetuam contuleris dignitatem (et quis resistet tibi) id est nullus utique (ex tunc) apparebit (ira tua) quia nichil ulterius per pacientiam dissimulabis. **D**e celo id est de summitate potentie (descendet iudicium) tanquam fortissima certa que manijaculum designatum (terra) id est terreni homines qui diuine sententie auctoritate dandam sunt (tremet) cum audierint ite in ignem eternum (et quiescent) cum in perpetua damnatione recipiuntur / sed quies ista sine requie est quia quiescet a malis operibus sed in supplicio non quiescit quippe quia eterna flamma cruciandi sunt. **Q**uoniam erit hoc. **U**bi exurgeret in iudicio deus tunc terra id est terreni homines peccatores tremet / exurget autem.

deus ad iudiciū nō ad solā damnacōnē maloz sicut sal-
uos faciat omēs māsuetos et q̄etos terre) quieti terre
fūt q̄ nullis vicis mūdibuius inflāmata volūate rapi-
ūtur s; equali se moderacōe tractātes pacē mentis p̄-
bātur habere trāquillā. ¶ Propterea locuturus de votis
deo reddendis ait. Cogitatio hominis confitebitur ti-
bi) qn̄ p̄c̄a p̄terita hūilitatis satisfactōne dānaueit (et
reliquie cogitacōis) id ē recordacōis peccatoz post
effusas lacrimas et assiduā cordis cōtricōnē p̄teritoz
crimīnū (dicē festū agent tibi) grācias agēdo qm̄ sentit
se hō a peccatis liberū. ¶ Nouete) qd̄ quisq; poterit (et
reddite dño deo v̄ro) q̄ displicet deo infidelis p̄missio/
nō dicit que vota reddamus s; intelligitur ut qd̄ p̄misse-
rimus reddamus/quib; aut loquitur subiūgit (omēs q̄
in circuitu affertis munera) nō quidē hereticis nō paga-
nis s; cis qui altari eius munera reddere catholica insti-
tucōne festīnāt/in circuitu res agitur cū munera fideiū
sacratissimis altarib; offerūtur.

Nolite negligere reddē vota v̄ra quomā volūstis do-
mīno. Terribili) terribili dico nō solū paruis s; (p̄nci-
pib; et regib; quoz aufert spiritū) quādo vult/nullus
enim eoz. vltra velle dei viuere potest.

¶ Psalmus. lxxvi. in quo monet desideria
et illecebras seculi calcare et nichil sibi p̄-
ponere nisi deū a quo sūt om̄ia.

¶ Vox ecclesie.

Voce mea ad dñm clamaui ^{intē}
^{cōe}
deuocōis nichil aliud q̄ ip̄m expeti s; eū solū sup om̄ia
desideraui (voce mea ad dñm) et nō frustra q̄ (intendit
m̄) benigne me respexit. ¶ Maxie. In die tribulacōis

mee deū exquisiui) solū (manibz meis) nō solū credēdo
et orādo s; operibz bonis (nocte). i. in pñti vita q; prius
lucē habere videat peccatoꝝ tñ obscuritate fusca ē (co-
rā eo/ et nō sū deceptus). i. defraudatus a spe quā in eū p-
iecerā. consecutus enī sū effectū oracōis mee. ¶ Renuit
consolari anima mea) in istis rebus mundanis et cadu-
cis. s; (memor fui dei) in quo ē fūma suauitas (et in eius
memoria delectatus sū/ et exercitatus sū) inquirēdo ma-
gnitudinē tue potētie et sapiētie/ et cū in cōtēplacōe mea
tractarē quali potētia omnia contineas/ quali sapiētia omnia
disponas et tam multa mirabili ordinacōe dispensas (de-
fecit spūs meus) quia incomprehensibilis es.

Anticipauerūt vigiliās oculi mei) ante alios surgēs
ad cōtēplandū et in ipa mea cōtēplacōe (turbatus sū)
recordacōne peccantiū/ quia hūanū genus in delictorū
precipicia ruere videbā (et tacui) quoniam in profunda
nocte non habui solaciū hūani colloqui.

Rogitavi dies antiquos) quibz hūanū genus pec-
catis tenebatur obnoxii qui caduci sunt et labili varie-
tate fugitiui et admiratus sū cur labentes dies et quos
tenere nemo potest tantopere desideret et querat huma-
nitas (et annos eternos) qui semper stant qui nō tēpo-
rū labentiū momētis excurrūt/ sed eterna stabilitate fir-
mantur. qui soli sūt specialiter appetēdi/ negligebamus
contēnebamur nec credebamus esse dū eos in presenti
nō valebamus aspicere.

Et meditatus sū nocte) in pñti vita (cū cor de meo)
.i. cū oracōne mea (et exercitabar) ut cognoscerē quid
potius tenendū sit et ut melius intelligerē (scopebā). i.
discutiebā et mundabā (spīm meū) ne quid sordēs ne qđ
diuinis cōspectibz displicēs in eo remaneret. Meditatus

aút sū dicens. **N**ūquid in eternū piecit deus) genus
hūanū ut nō aduentus sui miseracōe respiciat (aut nō
apponet) siue ad det (ut o placitior). i. mā suetior (sit ad-
huc). **A**ut totaliter misericōia3 abscedet a gr̃ie hūano3)
id ē omī tpe. certe nō qm̃ in nouissima etate mittet filiū.
Aut obliuiscetur misereri deus) certe nō. qz natura mi-
sericors ē et misericōia ab eūs maiestate nunq̃ diuiditur
(aut tñnebit in ira misericōias suas). i. ira vincet misericōiā!
certe nō/ qz potius misericōia vincet irā. **H**oc ita cogita-
bā apd me et post hoc. **D**ixi) respondēdo meditacōmi
mee (nunc cepi) q̃i intelligerē qd fuit tacitū ab eternis
tēporib3 sc3 qz hō reducetur ad ānos eternos et (hec mu-
tatio ē dextere excelsi). i. fauoris et p̃piciacōis filij dei q̃
ē dextera dei p̃ris. qm̃ in li corpus nrm accepit/ nos mise-
ricordīā accipe nō possumus. et de o dicōne fuili mutem̃
in filios. Et p hoc intellexi illā mutacō3 futurā. qz **D**e
mor sui operū dñi). s. qz creauit hoīez/ et sic cū p misericōiā
creauit sic intellexi qz eū dē p misericōiā reparabit (qz etiā
memor ero mirabiliū tuor3) q̃ fecisti ab initio hūano ge-
neri/ eidē pius miserator i multis indulgēdo/ et sic spero
qz etiā nūc indulgebis. **E**t meditabar i omib3 opib3
tuis) et te i eis artificē potētissimū et sapiētissimū o tēpla-
tor (q̃m p̃ceptis tuis salutarib3) q̃ tu inuenisti hūili de-
uocōe (ṽsabor). **P**ropheta i hīs eruditus i laudes prū-
pit dicēs. **D**eus) p̃r (vīa) veniēdi ad te (ē i xpo) siue p
xpm̃ q̃ ait nemo venit ad p̃rēz n̄ p me (q̃s deus magn9
hic de9 nr̃e) nullus/ imo (tu solus) et nō alius (facis mira-
bilīa) tā i aīa q̃ i corpe. **N**otā fecisti ṽtutē tuā). i. filiū
nūc q̃ ē ṽtus et sapiētia qm̃ eū i mūdū misisti (ipe etiā ē bra-
chiū i quo redemisti pplm̃ tuū). s. credētes ex iudeis et
electos ex gētib3. **N**otā fecisti ṽtutē tuā nam cū notū

fecisti filiū tuū p̄ eū. **V**iderūt). i. agnouerūt te fili de
(ppli) de iudeis (et ppli) de gētibz (et timuerūt) potētā tuā
visis miraculis (et turbati) sūt salubriter (infideles) qui
erāt sine fundamēto fidei errorē suū cōfiteb̄s et vniū po-
stulātes. **E**t tūc. **M**ultitudo sonitus aquarū) audi-
tus ē sonātū in laudibz dei de missione filij i cōfessionibz
pccōr/ i gemitu culparū/ in oracōibz/ in grāz actōibz/
q̄ sonitus puenit q̄ (vocē dederūt nubes). i. p̄dicatores
p orbē terrarū i omibz gētibz p̄dicādo xpm. **V**ere de-
derūt vocē suā. **E**t tūc. **S**agitte tue). i. q̄ (sagitte tue) o deus. i. vo-
ces p̄dicatoz tuorū corda fidelīū medicinaliter (penetra-
rūt) ad salutē et (vox ip̄a) p̄dicacōis ap̄lorū q̄ sonū et
fulgorē et timorē hūanis p̄toribz inferebat (totius or-
bis circulū et ābitū cīnxit) vñ seq̄tur **I**lluxerūt) p ap̄los
(dīma p̄cepta) v̄itatis lumīe (radiātia cōiustādo) mira-
culis q̄ tenebras hōim (p totū mundū) salutarī illumīna-
cōne fugauerūt. vñ (mota ē terra) id ē hōies ad ouer-
sionē (et cōtremuit) agendo penitētā p̄o peccatis/ eos
aut dicit cōmotos et tremefactos q̄ verbū fideliter audi-
entes ad ouersionis studiū xpi munere puenerūt.
Et p ip̄os apostolos sic operātes. **I**n mari) gentium.
(via tua) nūc que dudū erat in iudeorū populo (et p̄re-
cepta tua) recepta sūt a pluribz populis gentiū/ et tamē
(vestigia tua) scilicet p̄sentia tua corporalis doctrīna mi-
racula (nō sūt) ab infidelibz iudeis (cōgmita)
Cum tamen. **D**eduxisti) illū (populū) quondā tuū de
egipto) ad modū ouīū in manu moȳsi) qui fuit dux po-
puli (et aaron) quē p̄fecisti tu deus sacerdotē oīm pplō.

Psalmus. lxxvij. in quo monet populū
ne sit ingratus diuinis beneficiis.

Vox dei qui p moysen legem dedit hebreis.

Atendite ^{corde (popule meus legē meā / meli-}
^{nate) p hūilitatē (aurē vñ cordis)}
ad intelligendū (Vba oris mei) **A**periā os meū in fi-
guris et similitudinibz) ex quibz ad alia capietis intelle-
ctū (loquar obscuras questiones) q̄ adhibita discepta-
tōe soluēde sūt (ab initio) exitus filioz israel de egipto.
Vox aploz seu ppha in psona eoz. **Q**uāta) .i. q̄ ma-
gna q̄ mirabilia (auduimus) bñficia exhibita pplo iu-
deoz in egressu suo de egipto / et in pgressu in deserto et
in egressu terre pmissionis (et agnouimus ea) q̄ p̄s-
fēz pphē (narrauerūt nobis) qui tñ iudei ingrati fuerūt
Et ita narrantibz patribz. **N**ō sūt occultata a filiis suis
in succedētibz sibi gñacōmbz) **P**̄s n̄r. **N**ar-
rauerūt opa dei in quibz merito laudāndus apparet de-
us (et virtutes eius q̄ in egipto facte sūt) post q̄ exierūt
de egipto. **E**t postea. **S**uscitauit in pplo iudaico le-
gē in monte synai que dicitur (testimoniū) locutiōis di-
uine cū populo / et q̄ testabatur hereditatē eternā quā
nobis p̄mittit deus dicit / suscitauit / q̄ lex naturalis q̄ in
lucē redit p legem scriptam / que somno ignorātie vide-
batur oppressa et sopita / lex (et testimoniū) idē sūt sicut
(iacob et israel)

In qua lege. **Q**uāta) .id est quā magna et mirifica
(mandauit patribz n̄stris nota facere filiis suis) id ē
posteris non tantū iudeis sed (ut cognoscat generacō
altera) id est xp̄iana quā de gentibz constat esse electā.
Et sic consequēter.

Fili) scilicet xp̄iani (qui nascentur) postea ex aqua et
spiritu sancto (et exurgent) sursum habentes cor suū / qui
vero nati sunt et non renati non sursum est cor eozum (et

narabūt filijs) p gnacōes / quod vtiq; xpiani impleuerunt qui p̄dicaōes sanctas ad animarū salutē confereḡdā suis posteris tradiderūt. ¶ Et hoc ideo.

Ut ponāt spem suā) nō in lege q̄ punit s; (in gratia) ocella que redimūt (et nō obliuiscantur operū dñi) sicut fecerunt perfidi iudei qui obliu auetore suo ad culturas se demonū trāstulerūt (et mādata eius exquirāt) ip̄a est enī dei sūm̄ vera recordatio si mādata eius deuotis mentib; impleamus. ¶ Ideo exquirāt. ¶ Ne fiāt sicut patres eorū gnatio praua et exasperās) praua. q; veritatē recipere noluit / exasperās. q; a deo exasperauit in deū ut in saluatore ē armaretur / qđ fuit sup om̄es acerbitates et asperitates. ¶ Et q; praua ē ideo. ¶ Generacō q̄ nō direxit cor suū) ad fidē suscipiēdā / ad diligendū deū et in p̄ceptis eius ambulādū (et nō est creditus cū deo spūs eius) q; fuit sp̄ incredulus p̄missiomb; dei. ¶ Bñ dicitur q; gnatio illa cor suū nō direxit quia nec. ¶ Filij effreni) q̄ videbātur meliores in illo p̄p̄o (intēdētes arcū et mittētes sagittas oūsi sūt in die belli) p̄ similitudinē loq̄tur iudei intēderūt arcū et miserunt sagittas qñ p̄miserūt se obfuare legē amonēte moysē dicētes. quecūq; locutus est dñs deus nr̄ faciemus et audiemus / ouerhi sūt in die belli qñ aaron dixerūt / fac nobis deos quos adoremus / ecce quō in parabolis et p̄p̄ositionib; om̄ia explicat.

Quare ouerhi sūt in die belli q; ¶ Nō custodierūt testamētū dei) .i. p̄missionē quā deo fecerāt / om̄ia q̄ locutus est dñs faciemus (et in lege dñi noluerūt ambulare) ¶ Et obliu sūt bñficiorū eius / et mirabilū eius q̄ ostēdit eis corā patrib; eorū. ¶ Corā p̄rib; eorū) moysē aarō alijsq; seniorib; (fecit mirabilia in terra egipti in campo thaneos) que ciuitas regia est egipti in q̄ erat pharao

apud quā decē plage egipti facta sūt

Interruptit mare) rubrū (et pduxit eos) p de sicco ad aliud litus (et statuit aquas) ex vtraq; parte ne fluereēt sed firme starent (sicut aqua in vtere)

Et deduxit eos de die in nube) ptegente eos ab ardore solis (et de nocte i colūna ignis) qōnderet eis viā **I**nterruptit petra in heremo) in loco sicco et deserto et emanant fontes irriguos (et potant eos) ab undanter (velut i abisso multa)

Et eduxit aquā de petra) que sequebat̃ eos quocūq; ibant (et eduxit aquas) nō parū s; (tanq̃ flumina) que de vberib; montū copiosa mūdacione pcedūt. **Q**uib; bñficiis et miraculis nō obstantibus. **A**pposuerūt adhuc peccā ei). i. nō credere (in irā cōcitauerūt). i. ad irā excitauerūt (excelsū i aquoso) loco nō credēdo deū posse sibi ip̃is difficilia facere.

Et temptauerūt deū diffidentes) de eius potentia in cordib; suis ad hoc (ut peterent escas) nō spirituales s; carnales (animab; suis) id est propter animas retinēdas in corporib; / esca enī retinaculū est animē in corpore.

Et male) et vtiq; male quia falsa (locuti sūt de deo dicētes nūquid poterit deus parare mēsam i deserto) splēdidā carmū. q̃i dicerēt nō. Ecce blasphemia et diffidētia / o stulta nimis absurdaq; vecordia hūanā impossibilitatē ad diuinā trāstulisti virtutē **E**t rursus diffidētes dicūt. **Q**uā pcussit petra et fluxerūt aque / et torētes) ex magna aquarū abūdātia (mūdauerūt) sequitur q̃ poterit aliud etiā facere. **O** nimis fatua cogitatio. exēplū magni miraculi dare et eius auctore in reliq; arbitrari posse deficere. **N**ūquid et panē poterit dare / aut parare refectiōnē splēdidā et delicatā (populo suo) q̃i dicerēt dubitādū ē. **S**; māsuetissimus dñs noluit statim punire

eos sicut bñ merebātur/ s; ne videretur nō posse facere q̄
petebāt sic stulte illi dubitabāt. **A**deo audiuit) et im-
pleuit peticōes (et distulit) penā inferre eis/ ut p̄us oñ-
deret suā potētiā (et ignis) .i. ira dei accensus est in pplm
descēdente (de iacob et israel). **H**inc ignis accēsus ē
in iacob et cetera. **Q**uia nō crediderūt deo suo) q̄ possi-
lic; ex p̄cedētib; miraculis hoc firmiter poterāt credere
(nec sperauerūt i bonitate sua) q̄ nō deficeret eis i neces-
sarijs. **E**t mandās executōni peticōnes eorū mādauit
nubib; desup/ et ianuas celi aerei vbi gnabatur manna
(apiuit) inde descēdē faciēs. vñ seq̄tur. **N**unt illis)
id ē dedit p̄ modū pluuię (māna ad māducandū) et sic
(panē celi) .i. in celo aereo angelorū ministerio formatū
(dedit eis). **E**t ita. **N**anē angelorū) id ē ministerio
eorū formatū (māducauit hō/ cibaria misit i abūdātia)
cū quilib; colligeret de eo q̄ntū comedē poterat. **E**t ad
satisfaciēdū desiderio eorū de esu carniū. **T**rāstulit ven-
tū austrālē) de supiore pte aeris ne. s. flaret (induxit v-
tute suā vetū affricū) q̄ ē vetus occidētalīs ut flaret ver-
sus vbi erat multitudo magna coturnicū q̄s vetus trāspo-
tauit vltra māē rubrū vbi erāt castra hebreorū. **S**eq̄tur
Et pluit sup eos sicut puluerē) .i. valde abūdāter
(carnes) viuas in maxīa copīa scz (volatilia pēnata.
Et ceciderūt in medio castrorū eorū circa tabnacula
eorū) ut sine omī labore et difficultate possent ea cape.
Et ipi māducauerūt et saturati sūt nimis) usq; ad nau-
seā abūdantiā carniū (sic desiderauerūt attulit eis/ et nō
sūt fraudati desiderio) imo sunt consecuti illud habētes
carnes in abūdantia. **O**stenso q̄ stulte dubitauerāt
de potētiā dei ostēdit p̄pha qualiter puniti sunt a deo de
quo ita ait **A**dhuc esce erāt i ore iporū) q̄ multi actu

comedebāt (et punitio dei descendit sup eos) **E**t occi-
didit potētes eorū repletos diuitiis (et electos israel)
scz moysen aaron et mariā (impediunt) ne ingrederēt
terriā pmissiōis **I**n omīb; hijs) correcti puniti (pre-
cauerūt adhuc et nō crediderūt in mirabilib; eius)
Et ideo. **D**efecerūt dies eorū) quasi languida tabe cō-
sūpti (in) .i. pro (vanitate) p qua citius perierūt et anni
eorū cū festīnatiōe) qz mors multorū fuit accelerata sicut
in rebellione thore. **U**ū occideret) aliquos de pplo a-
lii timētes (querēbāt eū/ et reuertebātur) studiosē (et se-
dulo venētes petebant misericordiā a deo) Reuertebā-
tur quidē. qz **R**ememorati sūt qz deus adiutor eorū ē)
in bonis (et deus excelsus redēptor eorū ē) a malis.
Et quia ista reuersio ad deū quo ad multos nō erat ex
amore iusticie s; timore pene dicit.

Et dilexerūt eū in ore suo et lingua sua mentiti sunt
ei) qz nō sic habēāt in mente sicut ptendebāt in ore.

Unde sequitur. **V**ox aut eorū nō erat rectū cū eo) qz
pdola colere desiderabāt (nec fideles habitī sūt i testa-
mento eius) ut legē eius obseruaret sicut i timore pmit-
tebāt. **S**pe aut ē misericors) in natura et etiā oīa me-
rita iporū (siet ppius peccatis iporū) puniēs eos citra
odignū (et nō dispdet eos) totaliter eos delēdo sic me-
ruerūt. **E**t abundauit) miscōdia dei (ut auerteret ab eis
vindictā suā (tu de eis sumere ceperat (et non accēdit
omnē irā suā) quā de eis sumeret omnē pmeritā penam.
Et hoc ideo. qz **R**ecordatus ē) .i. ad modū recordātis
se habuit qsi oblitus dū eos affligeret (qz caro sūt) scz
carnales et fragiles pmiq; ad peccādū/ hec ē maxia cau-
sa q deū mouet ut se nobis misericordē exhibeat (spūs)
homo est (vadēs) in breui de hoc mūdo p separacōnez

anime a corpore (et non rediens) ad ipsum corpus virtute
propria nature. **P**cepit eis / et licet parceret ipsis. **S**pi
ritus multoties .i. sine numero (exacerbauerunt eum in deser
to / et ad vindictam occiderunt eum in iniquo) ut digne
eis penas inferret. **E**t ouerli sunt) ad ydolatriam (et tem
ptauerunt deum) dolose petentes ab eo quod ab illo acipe
diffidebant (et sanctus israel) ad amaritudinem (prouocau
erunt) **E**t non sunt recordati patris eius / die que redemit
eos de manu tribulantis) scilicet pharaonis. **M**ore
non sunt recordati. **Q**ualiter posuit in egipto signa sua)
scilicet decem plagas (et prodigia in ciuitate illa regia) ubi si
gna ista facta sunt id est est signum et prodigium / signum in qua
dei potentia indicat prodigium quod in se dat nobis aliud intelli
gere. **I**nter quas plagas. **C**onuertit in sanguinem
flumina eorum et pluuiales aquas ne biberent)
Misit in eos muscam caninam) et pungebat eos grauiter
(et ranas et dissipauit eos) quod in nullo loco poterat sta
biles esse propter ranas. **E**t dedit erugim) id est ventem
verem que corrumpit segetes (fructus eorum / et fructus pabo
res eorum productos locustis) **E**t occidit in gradine vi
neas eorum et moros eorum in pruina) vel in frigore corrupen
te. **T**radidit gradim iumentis eorum) existetia in capris
(et possessiones in gemitu) **M**isit in eos effectum ire sue in di
gnationis) per plagas dictas et sequentes (immissas per an
gelos malos) qui fuerunt executores diuine iusticie in per
secutionibus egipti. **N**on fecit semite ire sue) .i. semitam
in viam ouertit quod ex quo per prima flagella non fuerunt corre
cti plage ampliores sunt augmentate. unde sequitur (et
non precepit a morte vitas eorum / et iumentis eorum in morte con
cluit) **E**t percussit omne primogenitum in terra egipti) non
solum in his etiam omnium iumentorum primogenita (primicias

omnis laboris eorum) ut or deum et lima et similia quae citius ma-
turescunt (in tabernaculis) egiptiorum descendentiū de (chā)
Propheta nūc ostendit quō deus eduxit iudeos de egipto
et induxit in terrā promissionis et ipsi iterū in grati offen-
derunt eū sic dicēs **E**t eduxit de egipto populū suū
israhel diligenter custodiēdo sicut pastor oues suas (et
pduxit eū tanquā gregē in deserto) quod erat inter ma-
re et egiptū. **E**t eduxit eos) p desertū (in spe) veniē-
di in terrā promissionis (et non timuerūt) quia (inimicos
eorum cooperuit mare) **E**t induxit eos in terrā promissi-
onis quae dicitur sanctificata) ppter iherusalē in qua edifi-
catū erat templū (in montē) moria (quem) montes nō gla-
dius eorum (acquiuit) sed (dextera) id ē potētia (eius)
hoc modo acquiuit. q **E**iecit a p̄sentia eorum gens
tes) chananeas. que prius terrā illā obtinebāt et alios
ibi habitātes (et sorte diuisit) singulis tribub) (terrā)
promissionis equali mensura antiquitus tenso (funicu-
lo) terrā diuidebant

Et habitare fecit i domib) villis ciuitatib) et castris
a gentilib) edificatis (trib) israhel)

De ingratitude iudeorum et eorum otumacia et quid eis
irato dño contigerit propheta expōit dicens / et istis
beneficijs nō obstantib). **E**emptauerūt deū) diffidē-
tes de diuina virtute (et exacerbauerūt deum excelsū)
prouocantes ad irā (et p̄cepta eius nō custodierūt.

Et auerterūt se) sciēter ab eo (et nō fuauerūt pactū
id ē legē quā pepigerāt obseruare (quēadmodū p̄res
eorum) qui adorauerūt vitulū et multipliciter offenderūt
in deserto (conuersi sūt in arcū prauū). i. similes facti sūt
arcui prauo / arcus prauus dicit malicia peccatorum quae nō
eminus pcutit s; in se magis spicula directā cōuerit.

Anira concitauerunt eum immolando ydolis (in collibus suis) et cum honore deo debitu (sculptilibus suis) impartiret (ad indignationem) et vindictam (prouocauerunt)

Propheta numerat vindictae genera quibus punitus est populus ille perfidus dicens. **A**dvertit deus predictam populi nequitiam et spreuit et ad nichilum redegit valde israhel) tradens eum captiuitati aliorum populorum post mortem iosue.

Et repulit) propter eorum nequitiam (ciuitatem filio) quam fuit destructa per philisteos in qua erat dei archa illo tempore et ideo dicitur (tabernaculum ubi habitauit inter homines) quod ibi deus responsa dabat. **E**t tradidit in captiuitatem virtutem eorum) id est archam quam erat virtus eorum quia ea presente semper vincebant inimicos (et pulchritudinem) id est eandem archam de qua ipsi gloriabantur super omnes gentes (in manu inimici) scilicet philistinorum a quibus capta est.

Et occidit in gladio populum suum) permittens eos ab inimicis occidi (et hereditatem suam spreuit) **I**uvenes eorum comedit furor vel gladius inimicorum et virgines eorum non sunt lamentate) quod cum quilibet quereretur locum fugiendi dimittebantur mortui insepulti et in lamentati. **S**acerdotes eorum) scilicet ophim et fincees filij belii (in gladio) philistinorum (ceciderunt et viduae eorum non plorabantur) eadem ratione qua virgines. **P**ropheta ostendens ultionem in ipso aduersarios reuertit dicit. **D**ominus) qui prius (tanquam dormiens) visus est quod populum suum dimisit affligi ab inimicis (excitatus est tanquam potens incensus vino) quod tunc sunt homines ad rem faciles et ad virtutem potentes quam post crapulam de somno surgunt. excitatus dico ad inferendam vindictam hostibus scilicet philisteis qui archam domini rapientes locauerant iuxta deum suum dagon.

Et percussit inimicos suos in posteriora) in secretiori

parte natiū ut etiā viui a sociis rodentibus eorum anos
excecrabili morte pumiretur (opprobriū sempiternū de-
dit eis) quod nullus alter taliter punitus ē / quod in semper-
nū diuulgabitur quod diu scriptura sancta in qua redactū
est legitur. **M**imicos suos ita percussit sed suos reedifica-
uit eligendo tribū per regia dignitate dicēs. **E**t repu-
lit tabernaculū ioseph) ut inde esset rex (et tribū effraim nō
elegit) ad regiā dignitatē. **S**ed elegit tribū iuda) ut
faceret inde regē (montē syon quē dilexit) eligens ad
cultū suū. **E**t edificauit) sup salomonē (sanctū edifi-
ciū) suo noīe deputatū (sicut vnicorū) quod sic illud ani-
mal non pmittit aliud animal accedere ad cubiculū. sic
deus prohibuit alienigenā intra templū ministrare (in ter-
ra) id ē in iherosolym) quā fundauit) per cultu suo et solio suo
(stabiliter) quāntū fuit ex parte sua et ita fuisset nisi peccata isra-
hel impediissent. **E**t elegit dauid seruū suū) in tribu
iuda et inter filios ysai quāuis esset iunior (et sustulit de
gregibus ouium sequentē oues fetas) accepit eū in regē /
et ita ex pastore percudū ad regimen hominū ē translatus.
vnde sequitur. **N**ascere) id ē elegit ut pascat (populū
descendentē de iacob et israhel) populum eundē a deo (specia-
liter dilectū sibi) **E**t gubernauit eos in puritate cō-
scientie / et in operibus ab eo prudēter actis deduxit eos)
ad virtuose et pacifice viuendū.

Psalmus. lxxviii. in quo propheta deplorat
captiuitatē iherusalē tēpore regis antiochi.

Propheta dauid licet lōgis ante tēporibus quā rex existeret
antiochus. omnia tamen more suo quasi trāfacta re-
fert que spū sancto repletus prouidebat esse futura / vnde
de flens pietatis affectu ait / o

Deus venerūt gētes in iudeā

tunc hereditatē tuā (polluerūt sanctū templū tuū) sacrificando in eis ydolis suis (posuerūt iherusalē) euertētes eā quasi casilaz vel sicut (tugurū) siue aceruū lapidū ubi solent custodes poni (ad custodiēda pomeria) **N**osuerūt cadauera insepulta (seruorū tuorū escas volatilibz celi) et nō solū illis s; etiā (bestijs terre) scilicet lupis et canibz posuerūt escas (carnes sanctorū tuorū) **E**ffuderūt sanguinē eorū in tanta copia et ita vilitē sine aliquo respectu misericordie sicut effunderent aquā et nō solū intra muros s; etiā in (circuito iherlīm/et nō erat q̄ sepeliret) q̄ par odictō piculi omēs inuoluerat. **F**acti sumus opprobriū omibz in circuitu) genabz (s; fannatio et illusio hīs q̄ in circuitu nrō sūt) .i. hīs q̄ nos ad famā tēpli honorabāt despectabiles facti sumus? **P**ropheta deprecatur dñm p pplo israhel o tra inimicos et insultātes dicēs. **N**os quo dñe irasceris in finē) q̄ diu hoc sustinebimus et videbimus nos ita affligi ppter te et nō vlcisceris nos (usq; quo accēdetur) et multiplicabitur (velut ignis indignatio tuae) **E**ffunde irā tuā .i. indignacōz tuā abundantē emitte (in gētes q̄ te nō nouērūt) p verā fidē nec voluerūt s; sūt ydolatre (et reges qui nō mē tuū nō inuocauerūt) in te credētes s; demonia vel aliā aliā creaturā. **D**ebes. o dñe effundē irā tuā **Q**uia israheliticū populū) p magna pte crudeliter (osupserūt) sicut cibus osumitur (et ciuitates iudee desolauerūt) et destruxerūt. **C**ōfiteor dñe nrā pccā meruisse ista flagella s; depcor pietatē tuā. **N**e memineris) ad puniēdū (iniquitatū nrāz) ātiq̄rū) nō tm nouiter factarū s; q̄s a patribz accepimus (cito pueniant nos misericordie tue)

ne in toto obsoleamus p desperacōe q omibz aduini-
culis (paupes facti sumus nimis) **A**diuua nos dñs
qui in tribulatiōibz sp solitus es saluare nos (et ppter
gloriā et honorē noīs tui dñe libera nos) nō ppter meri-
tū nrm (et ppius esto pccis nris ppter nomē tuū) id est
ppter tuā bonitatē nō ppter nrā iusticiā. **A**diuua nos
oro. **N**e forte dicāt inter gētes vbi ē deus eorū) qī
dicerēt vel nō ē / vel si est / est tā parui momēti q nō pōt su-
os adiuuare / et vīdicta fīda i eis ita cito fiat ut (oēs
nacōes) .i. gētes (intelligāt dēū) in eos se vlciscī etiam
(nos oculis nris videamus) **V**ltio sanguinis suorū
tuorū q effusus ē introeat i ospectu tuo / et gemitus ope-
ditorū) id ē eorū qui captiui tenētur ut liberētur. **S**ecū
dū magnitudinē potētie tue filios) .i. imitatores (eorū q
p veritatis defensione occidūtur) scilicet veritatis defen-
sores (posside) et custodine aliqua tribulacōis asperit-
tate possint reuocari. **E**t redde vicinis nris) philiste-
is et alijs nacōibz q in circuitu iude positīs (vīdictā)
pfectā et vltionē plenā (q septenario numero designa-
tur / in synu eorū) id ē in anima / ad quod te moueat (im-
properiū qd exprobrauerūt tibi dñe) attribuētes impo-
tētie tue captiuitatē nostrā. **N**os autē populus tuus et
oues pascue tue / cōfitebimur tibi) confessione laudis p
liberacōe nrā (in sempiternū) **N**on tantū cōfitebimur
sed etiā (annūciabimus) alijs (laudem tuā quādiū ali-
qua generatio erit)

Psalmus .lxxix. in quo monet nos
in melius cōmutari et ad cristū dirigi.

Tu deus qui es rex cuius arbitrio cre-
ata sunt et admini-
stratur vniuersa. rex dico specialiter (israhel) .i. eorum qui
te puro corde conspiciunt / inter de desiderio et precorū scōrum
quod aduentū tuū desiderāt (quod deducis) per apostolos (ipsum) cre-
dentē de gentibus significatū per (ioseph) ad cautelas dei tā-
quam (oues ad pascua) **Q**ui sedes super illas sublimis po-
testates celorum apparere in mūdo) forma nre mortalitatis
assumpta (videant te populi) quod per istas tres tribus (effraim
beniamin et manasse) designatur. **E**xcita potentia
tuā et veni) .i. manifesta in filio qui est virtus tua per incar-
nationē eius (ut saluos facias nos) de potestate diaboli
Deus virtutū conuertere nos) auersos a te / aliter nō cō-
uertemur / mihi tu facias quod solus potens es / qui vult vni-
uersa compleri (et ostende filiū tuū / et salui erimus)

Quē deus virtutū celestium (quousque iratū te ostendens
mihi seruo tuos) ad te oranti differēdo mittere filiū per
cuius aduentū totiens te rogavi. Quousque. **V**isibis
nos pane lacrimarū) .i. permittes nos affligi tot tribula-
tionibus et doloribus lacrimosis quod vir sanctus ipis suis la-
crimis pascitur et reficitur sciens tribulationē quā patitur
vel propter exercitiū vel propter remissionē peccatorum datur
sequitur (potius dabis nobis in lacrimis) que rationē pedit
et a sanctis viris sunt potus et refectio que lacrimae erūt
(in mensuras) sed quales sustinere possumus / quia omni-
potens deus consulens fragilitatē nrē modificat et quā-
dā mēsurā temperat flagella sua. **N**os susti nos in ostra-
dictionē gentibus vicinis nrīs) quod nobis colētibz et pēdicā-
tibus te deū verū otradicitur ab eis multitudīne simula-
torum suorum (et inimici nrī irridēt nos) qui frustra speran-
tes ut salui fiamus. **S**ed contra istos.

Deus virtutū dūerte nos) totos ad te ut te te to corde
diligamus (et oī de pñtā filij tui salui erimus) ipa enī
est p quā laqueos mortis euasimus/ ipa dē mīq est q di-
gms et ofitētibz celestia regna largitur. **V**īneā) id
est pplm iudaicū quē tu excolebas licet bonus agricola
vineā suā (trāstulisti de egipto) in terrā pmissiōis (eie-
cisti gentes) sc; amorreos gebuscos et cetera (et plāta-
sti) firmiter collocādo et secure habitare fecisti. **D**ux
itineris fuisti in oī pectū eius) q in nube p cuncte p diē et
in colūna ignis p cūte denocte manifeste te eis ostēdi-
sti (et plantasti radices eius) id ē pñcipis sc; moysen et
aaron et pphas q in cultu dei fide radices et fundamē-
ta fuerūt aliorz (et) populus ille (impleuit terrā) pmissi
oms q multiplicacōnē plis. **O**mbra eius) id est cura
et sollicitudo de eis regēdis (operuit) maiores q hic di-
cūtur (mōtes) ne pro sua volūtate ipi agerēt s; cura sū-
ditorz totaliter intēderēt et (arbuta). i. ex cetera huius
ius ppli (coopuit cedros dei). i. altissimos eorū platos
et doctores. quāto enī magis illa vinea siue pplus cresce-
bat. tāto maiori cura et sollicitudinē plati eorū occupa-
bātur/ et ita vinea ista crescēdo coopuit omēs sanctos
prophetas et patriarchas cura et sollicitudinē. **E**t ex-
tendit hęc vinea (palmites suos) id ē filios suos a ihe-
rusalē (usq; ad mare) mediterananense quo terminatur
regñū iude (usq; ad flumē) iordanis (ppagines ei9)
filios filiorz. **Q**uōdñe cū tot bñficia contuleris illi pplō.
Quid ergo destruxisti maceriā eius) id ē custo-
diā angelicā qua eā vallaucras/ sūtraxisti p tēctōnē ei9
et exposuisti eā gētibz (vīndemiāt eā) spoliādo diripiē-
do/ et oculcāt (omēs gētes q iuxta eū sūt) **E**xtermina-
nunt) extra terminos patrie sue elecit (eā) captiuādo

(aper). s. vespasianus / immundus fortis egressus (de filia) gentilitatis q̄ (singularis). i. supb. (ferus) iudeis (de paltus ē eā). i. totaliter ōsuphit. **D**ñe deus v̄tutū) q̄ uis exterminata sit v̄mea ⁊ ōsup̄ta p̄ maiori p̄te ut tñ relique salue fiāt (ouertere) ab ira tua et (ppiciā ē ei de celo / et vide indulgēdo ei (et visita) mttēdo filiū tuū q̄ sanat eā egrotantē. **E**t ne pereat v̄mea ex toto. **P**erfice eā) i. fide) filij tui quā mcho asti i v̄mbra legali (quā plātauit dextera tua) ppiciacō tua / et pfice eā (sup̄ fide filij tui) fundatā ⁊ (quē ōfirmasti tibi). i. tuū ē filiū naturāle ōndisti dicēs / hic ē filius meus dilectus in quo m̄ bñ op̄lacui. **Q**ui igne pietatis vel cupiditatis. **S**uccēsi et occultis iniquitatib. (suffossi) ex eadē gēte i x̄pm credē noluerūt (ab increpacōe) terribili m̄ die iudicii (vultus tui). i. filij tui (pibūt). **Q**uā rādū mali erimus donec saluator adueniat / ideo. **F**iat manus tua). i. opatio tua ōndatur potētia (sup virū) id ē x̄pm q̄ ad dexterā sedet (et sup filios hoīs). s. v̄ḡmis. s. eūdē x̄pm q̄ ita ē filius dei ut etiā sit filius v̄ḡmis (quē ōfirmasti tibi) sup̄ ē expositū. **H**oc fac ut orau. **E**t nō discedimus) p̄ auersionē (a fide) ultra q̄ p̄us discessimus et (viuificabis nos) vita gr̄e i p̄nti ⁊ gl̄ie i futuro (⁊ nomē tuū inuocabim⁹) illō sc̄; nomē quo deus p̄r appellariē / inuocabimus edocēti a filio tuo q̄ institucōne salutarī nos docuit sic orare / p̄r n̄r ⁊ ceterā. **D**ñe deus v̄tutū ouerte nos) ad te p̄fecte diligēdū (ōndē faciē tuā) p̄ aptā visionē (et salui erimus) q̄ i clara v̄siōe dei ⁊ p̄fecta fruiōne ōsistit eterna salus n̄ra.

Psalmus. lxxx. in quo monet ut contēptis terreis ad celestia mente ascēdamus.

Vox eccl̄ie / o fideles.

Exultate cordis deuocōne (deo) q̄ (nos inuocat)
in om̄ib; pressuris nr̄is (iubilare) in=
explicabili lenicia (deo) ppli fideles designati p (iacob)
q̄ fuit verus cultor d̄i. Et ut possitis exultare et iubilare
Sumite) sequētia instrumēta musicalia. s. (psalmū) idē
bonā opacōnē (et date deo timpanū) .i. laudē cū vr̄e car
nis mortificacōe et h̄is duob; adiūgat̄ (psalteriū iocū
dū cū cithara) .i. deuota oracō. **B**uccinate) .i. ānūcia
te alijs laudē alta voce (in insigni festo tubarū) .s. in in=
uocacōe vr̄i q̄ p septiformē grām spūs sancti fit. .i. (pco
niali voce cantate) cū noue regniacōis gaudia fueritis
osecuti q̄ vob; deb; esse magna solēmitas. **I**deo bucci
nate in p̄dicta solēmitate. **Q**uia p̄ceptū est i israel) il
lis ad literā nobis spūaliter / et si negligitis t̄mendū ē
vobis q̄ (iudiciū est deo iacob) p̄ceptū enī illud datū ē
p eū q̄ est futurus iudex. **I**llud p̄ceptū id ē legē. **N**o
fuit dñs i p̄plo iudeorū designato hic pioseph) cito post
exitiū de egipto q̄ lex esset illi (testimoniū) quid esset faciē
dū et quid timendū / vñ seq̄tur (cū ille populus exiret de
egypto / lingua quā nō nouerat audiuit) .i. legē. **A**mo
uit dñs dñs sū) populi israelitici (ab onerib; luti et lateis
quib; p̄mebatur i captiuitate egipti) cuius ppli manus
seruierūt in coplōmo) cogebātur enī instrumētis portā
re simū et feces de ciuitatib;. **P**ropheta in p̄sona d̄i reco
lēns bñficia p̄stita populo israel ut grauior estimetur
eius offensa dicit. **I**n tribulacōne) dure futuriis tue
(inuocaſti me) ut liberarē te (et liberaui te) de captiuitate
ēducēdo (et exaudiui te i abscondito angustie tue et tē
p̄tatis) qñ scz audiētib; egiptijs ad me gemē nō au
debas (et etiā probaui te apud aquā contradicōis) vbi
de potētia mea id est bonitate te reperi dubitantē.

Hec bona omnia feci tibi et ideo. **A**udi o pp̄le meus et
intellige et testis ero) veritatis oīra te si legē meā trans-
gressus fueris (israhel si audieris me) ob tēperādo p̄ce-
ptis meis (nō erit in te deus recēs) deus nr̄ nūq̄ fuit re-
cens nec nouus nec ī tpe factus s; antiquissimus sp̄ ab
eterno et ī eternū (nec adorabis deū alienū) q̄ noīe et nō
essentia siue natura sit deus. **N**ō adorabis dico deū alie-
nū. qm̄ **E**go sū dñs deus tuus qui eduxi te de terra e-
gipti) et nō alius (dīlata os tuū) ad petendū tibi vtilia
(et implebo desiderū tuū). **E**go sic āmonui eos et tamē
Nō audiuit pp̄lus) qui (meus) deberet esse ad moni-
cōnē meā (et israhel nō intēdit michi) ingratus tot bñfi-
cijs. **E**t q̄ attēdere noluit ī deo. **D**imisi eos ut p̄ suo
libitū ad omēs sui cordis voluptates ferātur) et ip̄i sū-
tracta gr̄a mea (ibūt ī pcc̄is enormib; et errorib; ab eis
nouiter inuētis. **E**cce dimisi eos. s; **S**i pp̄lus meus au-
disset me) credēdo et ip̄e factus verus (israhel si in vñs
meis ambulass; p̄cepta mea obsequādo. **P**ro nichilo
forhtā). i. vere absq; ulla difficultate (inimicos eorū hu-
miliassē eos ad nichilū redigēdo) (et sup̄ tribulantes
eos oñdissez potētā meā) eos interficiēdo. **P**ropheta de
eorū eterna dānacōe loq̄ns ait. **I**mmici dñi). s. iudei
q̄ deberēt esse amici (mētū sūt ei) nō reddētes p̄missa q̄-
bus se ad p̄cepta oīa eius implēda bonis pollicitacōi-
bus obligauerūt et ideo (tēpus punicōis eorū erit ī e-
ternū). **E**t merito veniūt dānandi. q̄ **D**eus cibauit il-
los ex intima medulla frumētī et saturauit eos de melle
fluēte de petra) ī rupib; enī illius terre erat mel ī copia

Psalmus. lxxxi. in quo monet credere
xp̄m verū deū et verū hominē esse.

Deus factus homo (stetit in synagoga) .i. dūcū
iudeorū bonorū quos deos dicit iuxta mo
rē illū quo dñi dicūt quicūq; magni viri in medio ho
rū stetit xp̄us ī assumpta natura. secū dū illud. medi⁹
aut vrm stetit (in medio aut diiudicat) .i. discernit (bo
nos ac iustos) q̄ maiestatis sue monita fidēq; secuti sūt
a malis. Ad iudices accusans eorū prauā cōsuetudinē
ait. **U**squequo iudicatis iniquitatē) contradicētes legi
quā vobis dederā/ pphetas iniurijs afficitis/ quos vob
miserā/ vsquequo extenditis iniquitatē iudicij vestri/ qui
iniquū iudiciū facitis sup me q̄ ppter vos veni/ qui vob
tanta bonā feci/ quē occidē dispōnitis (et vos o minores
quare o sentitis iniquis iudicijs maioris) quāē cū insa
mentib; insanitis. **N**olite ergo iudicare iniquitatē. s;
Judicate) recte. s. xp̄m (egenū) q̄ semp terrenas facul
tates o tēpfit/ qui cū esset diues p nobis factus ē paup
(et pusillū) qui sibi p̄ficiū nō quesivit ī terra/ iudicate di
co ut eū liberetis (et hūilē et pauprē) .i. iustū oñdite (et
p̄dicatē) **E**t vos minores q̄ plures estis. **E**ripite
pauprē a egenū) xp̄m. s. de manu maiorū) ne pmittatis
eū amplius capi (et de manu iude) q̄ iniuste psecutus ē eū
(liberate) **E**go ita monui eos s; tñ ipi. **N**esciērt) nō
agnouerūt xp̄m/ et quāē hoc (q̄ nō intellexerūt) id ē nō
crediderūt/ sc̄ptū est enī nisi credideritis nō intelligetis/
et quāē hoc (q̄ in tenebris ambulāt) nō in obscuro vi
ciorū et cecitate infidelitatis detinebātur et signū dans
p̄phā iudeis quo agnoscat xp̄m ait (mouebūtur oīa fun
dāmta terre) nā ī eius morte terra mota ē et petre scisse
sūt. **E**t tñ. **E**go dixi) si vultis credē et mādata dei
custodire (dñi estis) participacōne gr̄e mee. O mira dei
gr̄a cū solus sit virtus et substantialiter deus nō inuidet

participiū noīs sui homīb) (et filij excelsi omēs) p grām
et adoptōnē omīs quidē qui sanctis iussiomīb) acqui-
esat. **V**erba dē flectit ad impios dicens. **V**os au-
tem impij et increduli nō eritis sicut dñj viuentis vita e-
terna (s; monemini sicut hoīes peccatores) in pccō infi-
delitatis et vos maiores supbiā vestrā in xpm exercētes
(cadetis) in pfundū infernū ita irrecupabiliter (sic. yn 9
de pñcipib) id ē diabolus qui de celo pectus corruit et
penā sue puerilitatis inemit. **V**os quide; cadetis. s;
tu **D**eus exsurge) de sepulcro (et iudica terrenos) il-
los iudeos dāna eos qui ita te crucifixerūt/qm̄ hijs re-
pulis (tu hereditabis in omīb) gentib) p vna iudeo-
rū gente quē tibi quondā hereditas peculiaris ex omi-
bus mūdi nacōib) fuit hereditatē accipies omēs gen-
tes **P**salmus. lxxij. in quo

monet iustos ad paciētiā.

Propheta preuidēs xpm in maiestate magnā ventūrū
ad iudiciū et admirās ait.

Domine quis similis erit tibi

cū ad iudiciū in maiestate tua magno angeloz exercitu
comitante venies. nullus (ne taceas) dare in impios
sentētiā/ite maledicti in ignē eternū (nec) aliq̄ misericōe
(opescaris) aut mitescas a vindicta eoz. s; opreme eos
pena eterna. **P**ropheta dē psecūōne anti xpi futura lo-
quens ait. Ne taceas dñe dico. **Q**uā inimici tui) anti-
xpi mēbra tumultuosis sedicōib) (sonabūt) et radicē
doctrīne tue et detrahendo tibi (et qui oderunt te ex-
tollent caput) sibi salic; anti xpm q̄ tanta potestate glo-
riabitur ut se etiā deū psumat dicere excelsū.

Sup populū tuū) xp̄ianū (maligno animo sūt oñliati) ad ppli tui depressiōē et nō tantū sūt oñliati (s; etiam cogitauerūt) quis eorū p̄iorē sentētiā poss; dare. cogitauerūt dico non t̄m aduersus mediocres s; (aduersus sanctos tuos) **E**t exhortātes se inuicē in suo cōsilio.

Dixerūt venite et dispdamus pplm xp̄ianū de gente) id ē de mūdo (et nō memoret̄ nomē israhel). i. nomē xp̄ianū (vltra. **E**t oñdens vñ erit eis tanta fiducia operā di malū dicit **Q**m) erūt multi ⁊ vnanimēs. qm (cogitauerūt simul) multi studiose omēs in vnā prauā nocendi volūtate o cordātes (disposuerūt aduersū te) pactū firmū ut adunato studio psequātur sanctos tuos oñesq; qui ab eorū errore dissentiūt et (disposuerūt) ad hoc (homīnes terrena amantes et sanguinē sitientes) prauos impios qui p habitātes (in tabnaculis ydumcorū ⁊ his maelitarū) designātur secūdū eorū interpretaciōes.

Propheta o memorat inimicos xp̄i sub vocabulis gentiū q; pugnaverūt israhel iux̄ interpretaciōes eorū. **O**do ab. i. hō abutēs lege (agar) id ē hō alienus a deo (gebal) homo simulans humilitatē (amon) populus turbidus furiosus (amalech) hō lingens terrā sc; fallaciter blādiens philistīm q; hic dicūtur (alienigene) interpretatur cadētes potōne. i. hōies ebrii diuitijs ⁊ p̄speritate seculi (cū habitātib; tirū) qd̄ interpretatur angustia p qd̄ possunt intelligi possidētes ⁊ amantes terrena ppter q; multū angustiat̄ur / iste sunt gētes q; disposuerūt inter se fedus pugnādi o tra gliā noīs tui o tra scōs tuos ⁊ ecclīā tuā. **E**t asur) q; interpretatur elatus supb; ⁊ significat diabolu q; (veniet cū illis) malis ad psecuciōz; fidelīū ⁊ hñ oēs operāte i se diabolo (facti sūt i adiutoriū filiis lot) q; interpretatur declinās. i. in adiutoriū satellitib; diaboli

qui a veritate declinavit. **I**sti ita disposuerunt contra te
fili tu domine. **F**ac illis sicut fecisti populis illis persecutoribus
populi tui israel scilicet (madian et filistei sicut iabin) quos omnes
miraculose debellasti per populum tuum israel (iuxta torrentem
cydon) **D**ispicerunt iuxta fontem endor et facti sunt ut ster-
cus terre quod eorum cadauera putruerunt quod remanserunt in-
sepulta super terram. **D**onec persterne et disperge (principes
inimicorum) populi christianam (sicut oreb et zeb et zebec et salma-
na) quos etiam miraculose debellasti per gedeonem et trecentos
viros cum eo. **D**epone etiam domine omnes principes eorum.
Qui dixerunt ore et ope (possideamus sanctuarium dei)
id est populum sanctum dei et hereditatem. **D**eus meus pone il-
los ut rotam ut in infernum celerissimo cursu deuoluantur (et
sicut stipulam ante faciem venti) ut sicut stipula omni vento cir-
cūfertur ita illi ubique dispergantur. **P**reterita mala senti-
ant in presenti in alia vero vita. **S**icut ignis qui oburit filum
ex magna potentia (et sicut flamma oburit montes) ex ar-
doris vehementia (ita persequeris illos in tempestate tua) id
est in iudicio quod subito quasi tempestas veniet (et in die vin-
dicte tue ostendes te eis iratum) penam eternam eis inferendo.
Propterea postquam petunt damnationem malorum modo petunt
conuersionem saluandorum dicens.

Emples facies eorum scilicet persecutorum qui peruersi sunt ad sa-
lutem (ignominiam) id est fac eos tibi et alijs ignominio-
sos videre ut erubescant de peccatis (et sic querent no-
men tuum domine) ut fiant christiani qui ante erant obstinati.
De malis obstinatis qui ouerti nolunt ait. **E**rubescant de
turpitationibus suis (et oturbentur) de penis duraturis (in secu-
lum seculi et confundantur) in anima et corpore (et pereant) eternis
tormentis. **Q**ui tunc saltem agnoscant per experientiam pe-
ne infligite (quod conuenit tibi veraciter hoc nomen domini) id est

magnitudinē tue potentie cognoscāt etiā q̄ (tu solus altissimus sup̄ om̄es terrenos) qui potens es ouerlis parere et obstinatos eterna vltione dānare.

Psalmus. lxxxiij. in quo monet ad amorē eternorū.

Propheta ī p̄sona eccl̄ie ad sup̄nā iherusalē puenire cupiētis ait.

Quam idē valde (amabilis patria celestis) O (q̄ desiderata tabernacula tua) valde p̄ciole speciose et lucidissime sūt māhones tue (o dñe) angelor̄ (concupiscit aīa mea) intrare (in atria tua / et languet) pre desiderio q̄ actu nō ingredit̄. **A**nima mea et caro mea exultauerūt) de spe puenēdi (ad deū viuū) **E**t enī dñe si passer q̄rit sibi domū) in qua pmaneat (et turtur) sibi (in dñū) querit (vbi reponat pullos suos) q̄nto magis hō racōnis capax deb; quere locū vbi ppetuo quiescat q̄ nō est aliū nisi tu deus ī quo solo p̄t quiescere cor hūanū. **M**idus aut̄ quē occupisco inuenire sūt. **A**ltaria tua dñe virtutū) mansiones tuor̄ sanctorū vbi iugiter tibi offerētur sacrificia laudis (rex meor̄) qui me regis in via euntē ad illa altaria (et deus meus) q̄ me ad hoc creasti. **N**ec mirū si cor meū et caro mea exultāt de hoc qm̄. **B**eatī q̄ habitāt ī domo tua) celesti (dñe / in secula seculor̄ laudabūt te) q̄ incōprehensibilis pulchritudo dimitatis sanctis tuis p̄sens semp̄ erit. **O**ndit quo auxilio pueniatur ad domū dei dicens.

Beatū vir) spe in hac vita ē (qui habet auxiliū a te) quia alias nō p̄t / cū beatitudo illa omnē excedat creatā facultatē p̄ qd̄ auxiliū gratie tue (ascensionis disponit ī corde suo) virtutib; quib; tanq̄ gradib; virtutū ad domū celestē ascendere mereatur (disponit) dico ī valle lacrimarū p̄ peccatis (locus quē deus) hominī ad merēdū

(instituit) **E**. teni) talibz (dabit bñdictōnē suā) xps
(legis) euāgēlice (latoz) et isti (ibūt de v̄tute in v̄tutē)
semp proficiēdo in augmēto gracie donec pueniant ad
vitā eternā que cōsistit in plena visione (dei et sanctorū
suorū) **P**ropheta orat in psona xpi fideiū associari bea
tis dicēs. **D**ñe deus v̄tutū exaudi oracōnē meā) dādo
michi illas v̄tutes p quas ascēditur ad te videndū (ci
to p̄cipe oracōnē meā o deus iacob)

O dñe deus pater. **P**rotector noster aspice) ad p̄
ces nostras acceptādo eas / et si nō ppter nos saltē (re
spectu meritorū filij tui qui est imago tua)

Ideo o dñe deus cupio puenire in domū tuam. **Q**uia
melior est dies) illa que (vna) est continua et eterna cum
nunq̄ succedūt tenebre (in atrijs tuis) in habitacōne
celesti (sup milia) ānorū transcūtiū. Et ut ad illa atria
merear admitti. **E**. legi abiectus esse) in hūilitate vi
uere hic in ecclesia militāte (q̄ diuitijs et honoribz hui⁹
seculi abū dare inter peccatores) **H**oc aut̄ ideo elegi.
Quā in misericōdiā et veritatē diligit deus) misericōdiā peccata
condonādo / veritatē veraciter adimplendo qđ p̄misit
sanctis suis. s. (gratiā) in p̄senti (et gloriā in futuro)
Dabit quid ē veraciter seruis suis gratiā et gloriā qm̄.
Nō p̄uabit bonis) gratie et glorie (eos q̄ ambulāt)
et p̄seuerant (in innocētia) talis non p̄t p̄uari muneribz
dei qui iam hic dona beate ouersacōnis accepit / et ideo
(domine deus v̄tutū beatus homo qui sperat in te) non
in rebus seculi transitorijs et caducis.

Psalmus. lxxxiiij. in quo monet p̄ fidē ac
cedere ad xpm ut habeatur eius bñdictio.

Propheta prouidens futura quasi preterita propter certitudinem narras ait. Domine pater qui quondam maledixisti terram propter peccatum patrum hominis. modo

Benedixisti recipientem aduentum filii tui in fide per quem (auertisti) peccatum per quod humanum genus (captiuum) tenebatur a diabolo.

Auertisti captiuitatem. quia. **R**emissisti iniquitates plebis tue) propter quam fuerat captiua per fontem baptismatis (et cooperuisti omnia peccata eorum) ut amplius non remaneant in conspectu tuo punienda. **V**ere remissisti quia o domine

Domine iram tuam) qua humano generi iratus eras mitigasti in aduentu filii tui et ita (mitigasti) quia (auersus es ab ira indignationis tue) **P**ropheta quod dixerat fiendum orat ut fiat dicens o deus qui nos per filium tuum saluare disponis. **C**onuertere nos) ad fidem filii tui et (auerte iram tuam a nobis) quam habes propter peccatum patrum hominis.

Auerte et auertes iram tuam quia. **N**umquid in eternum irasceris nobis) certe non cum parcere et misereri sit proprium tibi (aut extendes iram tuam per omnes generationes succedentes) certe non quia placabilis eris in generatione christi.

Non extendes iram tuam. sed **T**u deus conuersus) ab ira uiuificabis nos spiritualiter per aduentum filii tui (et plebs tua) uiuificata (letabitur in te) secunda de eterna beatitudine.

Et ut hoc cito fiat. **D**istende nobis domine misericordiam tuam) mittendo nobis filium tuum in carne uisibilem (et da nobis salutare tuum) qui amplectendum qui possidendum quasi munus eterne glorie perfruendum/ da ut cum in mente nostra celesti dono recipitur/ nullis temptationibus auferatur

Propheta quasi petitoris sui compos dicit. **A**udiam) attente (quid loquatur in me deus meus) per internam reuelationem et audiuit (quod loquitur pacem) annuntiabit michi filium suum qui est pax nostra non ad omnes (loquitur pacem

sed in plebe sua) salic; i sanctos qui domino pbabili cō-
 uersione placuerūt. **D**ico in plebe sua id est. Super
 sanctos suos et sup eos omnes qui de omni gēte cōuer-
 titur ad xpm) **L**icet xpus pacem locuturus sit super
 omnes qui ouertētur ad eū. **V**erūtaniē prope) uide-
 os (qui soli inter alias gētes timere dicebātur deū) q; le-
 gem eius receperāt/ xpus nascetur a misteriiū redēptō-
 ris hūane pficiet (ut terra nra pmissiōis hanc glōriā
 habeat) q; i ea ex gente sua saluator natus sit a pacē in
 omnes fuerit locutus. **M**isericordia et ueritas simul cō-
 uenerūt in aduentu xpi) misericordia q; filius dei assumpsit
 carnē/ ueritas q; impleta est pmissio facta patrib; v-
 teris testamēti de incarnacōe filij dei et xpo p suā passio-
 nē satisfaciēte p nobis (iusticia et pax oco: diā fecerūt)
 Ideo ouenerūt misericordia et ueritas a iusticia et pax
 oco: diā fecerūt q;. **V**eritas) id est xpus (de terra or-
 ta est). i. ex maria v̄gīne verbū caro factū (et iusticia de
 celo pspexit) qñ hūano generi periclitātū filius dei mira-
 bili dispensacōe sbuenit. vñ sequitur **E**t enī dñs dabit
 benignitatē) id est gratiā inspirantē p xpm (et facultas
 liberi arbitrij nrī) aspera illa benignitate (dabit fructum
 suū) id est bona opa. **L**ic; deus dicatur et sit benign⁹
 Iusticia) tamē (ante eū ambulabit) parās ei viā/ pri-
 ma iusticia hōmis est ut puiat se malū a faciat se bonū
 et hec est via dei ut ueniat ad eū et sit in corde eius (po-
 net in via) sic parata (vestigia sue imitacōis) deus.

Psalmus. lxxxv. in quo monet ad oracōnē.

Xpus ex forma serui ad patrem ait.

Indina ^{ad me (aurē) clemētie tue (et exaudi}
^{me) ut desideria mea ppleātur/ Inclina}
 dico (qm mops) ab alio nō habens opē (et paup) p me.

(sum) ex pte hūanitat̃is loquitur q̃ ex se nichil habere
potest nisi qđ largitate diuinitat̃is acceperit.

In hoc exaudi me p̃r. **C**ustodi animā meā) et meoꝝ
rū ab omibꝫ scādalis oꝝtra insidiatores (q̃m sanctus sū)
in me et mei etiā sunt sanctificati in baptismo (saluū me
fac) qui ex obediētia tua. formā serui accepi et in eos q̃
tibi vnanimiter seruiūt (deus meus sperantē i te) **O**di
serere mei dñe q̃m ad te clamaui) p̃seuerāter et instāter
(letifica animā serui tui) que multis amaritudinibꝫ con-
tristatur liberādo me ab eis (q̃m animā meā leuaui) per
deuocōnē et ardentē amorē nō deorsū declinaui ad ter-
rā sꝫ leuaui (ad te) vbi ē vera leticia et sine fine securitas
Ideo animā meā leuaui ad te. **Q**uā tu dñe suauis es)
q̃ post amaritudinē huius seculi (dulcis es) ad te re-
currētibꝫ (mitis) q̃ diu sustines peccatores (et copiosus
in misericōdia) q̃ licet sint innumerosa n̄ra peccata multo ab-
undātiōr ē tua pietas q̃ tot relaxat offensas (omibꝫ in-
uocātibꝫ te) **I**deo. **A**uribꝫ p̃cipe oracōnē meā/et intē-
de voci de p̃ccatōis mee) dando effectum oracōis mee
quā p̃ mea et meis fundo. **T**e: p̃ore tribulacōis mee
clamaui ad te) licet enī om̄i tēpore deus sit exorāndus et
mixtus tñ i tribulacōne ē inuocāndus (q̃ exaudisti me):
p̃ tua clementia p̃teritis tēporibꝫ in alijs meis p̃cibus.
Merito clamabo ad te q̃ o dñe. **N**ō est similis tui in
dñs) id est in potestatibꝫ huius seculi siue in celestibꝫ cre-
aturis scilicet nec in nobilitate s̃stantie nec in magnitu-
dine potētie nec i māg̃ inficētia (ad mirabilia operū tuoꝝ
rū) et g̃naliter non est qui similis sit tui ad quē clamare
potuissē tu me statim liberare potes p̃ tua volūtate.
Vere nō est aliquis similis tui quomā. **D**ñes gētes
id ē altiqui de omni gente (veniet) p̃ fidē de cultu suo (ad

tuū cultū) te adorātes et venerātes (et gloriificabūt no-
mē tuū) id ē gloriōsū p̄dicabūt. **V**ere nō ē tibi simi-
lis. **Q**uā magnus es tu) cui potestati nullatenus va-
let aliquid op̄parari qui nulla mutabilitate ouertitur sed
semp in naturē sue gloriā pseuerat (et faciēns mirabilia
tu es deus solus) qui et si alij faciūt tua v̄tute faciūt et p̄
te faciūt. **O**rat̄ur pro mēbris **D**educ mē dñe) id ē
meos (in via mādatorū tuorū) que via iusta et sancta ē
et positis in ea (ingrediar in veritate tua) p̄ficiendo de
virtute i virtutē (letetur cor meū) de spe remuneracōis
(semp tñ timeat nomē tuū) timore casto. **Q**uod si fece-
ris nō ero ingratus qm̄. **C**ōfitebor tibi) cōfessione lau-
dis (in toto corde meo/et gloriificabo nomē tuū i eternū)
Quia miscōdia tua magna ē sup meos) qua maior di-
ci nō p̄t (et eruiisti animā meā) id ē meorū (ex infernali
dānacōe) **C**ristus ex p̄sona serui de passione loquēs
ait. **D**eus iniqui) .i. iudei (insurrexerūt sup me) volē-
tes me cōplendēre et nō solū inq̄ inferiores (s̄ et nā s̄maz
goga potētū iudeorū) querierūt animā meā) ut me in-
terficerēt (et nō posuerūt te i cōspectu suo) .i. obliu sūt tui.
Ipi ita. **E**t tu dñe deus miserator) quia singulis crea-
turis miscōdiā faciēs (misericors) q̄ semp pia est ip̄a na-
tura d̄imitatis (patēs) q̄ peccatores sustinet et ad votū
cōfessionis inuitat (et multe misericordie) q̄ peccā indul-
get (et verax) implēdo p̄missa. **R**espice i me) hoīez (et
miserere mei) celerissima resurrectōe sbueniēdo (da po-
testatē iudicij michi innocēt) sup omnē creaturā (et sal-
uū fac filiū) beate marie que dixit ecce (ancilla domini)
Fac me cū) id ē imple in me (signū) iōne p̄phie ut sicut
ille stetit i ventre ceti tribz diebz et tribz noctibz sic cō-
tantū sim in corde terre quod resurrectōis signū eris

(in bonū) quia p̄ illud declarabitur v̄tus tua. spes credē-
tium cōfirmabitur(et iudei qui me oderūt vidētes me
resurgere cōfundētur) intelligētes se male egisse(et qm̄
tu dñe adiuuisti me) in certamine(et cōsolatus es me) re-
suscitādo me a mortuis.

¶ Psalmus. lxxxvi. in quo monet toto
corde aspirare ad celestē iherusalē.

¶ Propheta in laudē ecclesie prorūpens sub noīe ciuita-
tis cōmendat eū primo a fundamentis dicens.

Fundamenta eius ^{scilicet ecclesie (in montibz sanctis)}

scilicet prophetis et aplis qui post xpm qui est principa-
le fundamentū fundauerūt ecclesiā in fide xpi/ qui apli
dicuntur etiā montes propter altitudinē virtutū. Secun-
do cōmendat ecclesiā a portis scilicet sacramētis ecclesie
dicens (diligat dñs portas syon) id ē ecclesie sacramē-
ta (super omnia figuratiua et cerem omalia cultus veteris

testamenti) **¶** Tercio cōmendat ecclesiā a celebritate
fame dicens. Gloriosa dicta sunt) p̄ prophetas nō de il-
la figurali que cecidit sed (de te ciuitas dei) **¶** Quarto
cōmendat eā a multitudīe ciuiū cū in p̄sona xpi ait.

¶ Senior ero) nō tantū populi iudeorū s̄ omnū gen-
tiū p̄ (saaba babilō) designatarū ut euocetur ad me et
hoc mediantibz (sciētibz me). i. aplis quibz p̄ceptū fuit
cūctis gentibz p̄dicare. **¶** Quorū p̄dicatōe diuise sūt gen-
tes. **¶** Tirus) scilicet (et populus ethiopū/ horū multi fue-
rūt) recepti (in ecclia) in xpm credētes ex quibz ip̄a ciui-
tas dei est cōstructa. **¶** Quicquid smagoge) potest hoc
gloriosū p̄suaderi (q̄ homo natus ē in ea) qui saluabit
eū (et ip̄e idē est qui fundauit eā) in quātū deus qui est
(altissimus) **¶** Certe sic p̄suaderi p̄t et tanquā verissimū

predicare qm̄ **Dominus**) qui mentiri nō p̄t (narrauit
in scripturis p̄phetarū) que credite sūt populo iudeorū
q̄ xp̄us verus deus erat et verus homo / hoc etiā narrauit
in scripturis (apostolorū qui principes) ecclesiarū fuerūt.

Quinto omēdat eā p̄pheta a beatitudine sup̄na in cō
prehensibili ad quā sumēda est post iudiciū /

O syon sup̄na. **D**ñes q̄ in te habitāt iocūdi sūt et re
re letātur) quia gaudiū et leticia inueniētur in te vbi fe
licitas p̄fecta et iocūditas consummata.

Psalmus .lxxxvij.

Cristus ex forma serui ad patrē orans ait.

Domine deus auctor (salutis mee) id ē in
munitatis mee a p̄ccō (omni
tēpore clamaui corā te) id est attēte et p̄seuerāter.

Et quia ita clamaui. **S**it accepta cōspectū tuo oratio
mea) et a te sit exaudita p̄ effectū. **O**pus ē ut me ex
audias. **Q**m̄ repleta est anima malis) id est doloribz
anxietatibz. vnde ip̄e dicit tristis ē anima mea usqz ad

mortē (et anima mea in inferno appropinquauit) dū tra
dor ad mortē. **E**stimatus sū cū descendētibz in lacū)
infernū / putauerūt enī iudei me peccator ē vnū de illis q̄

necessario et inuiti descendūt in pfundū inferni (estimatus
sū etiā ab eis sicut hō simpliciter sine adiutorio) cū
tñ (inter mortuos) essem (liber) a coactione et liber ab
omni peccato. Estimatus etiā sū ab eis. **S**icut alij vul
nerati dormientes) somno mortis (in sepulchris / quorū

nō est memoria amplius) ut ad bonū resurgāt (et ip̄i) q̄
talē me existimauerūt (repleti sūt) o deus (a p̄tectione
tua) qui me sine adiutorio tuo esse putauerūt.

Nosuerunt me) reputatione sua (in lacu inferiori)
putauerūt enim me dignū qui in talē debere descendere

locū (et in tenebris et umbra mortis) id est in tenebris
obliuionis derelictū quē nemo requireret nemo salua-
ret estimauerūt me posuisse. ¶ Arbitrati sūt iudei q̄
Sup me cōfirmatus es furor tuus) credētes q̄ ex ira
tua ad passionis picula puenissem (et amplissimas in di-
gnacōes tuas) putant te (induxisse super me) cū me p-
tuleris crucifigi. ¶ Quō aut amici eius in passione sua
se habuerūt dicit **L**ōge fecisti eos quibz notus erā
scilicet discipulos qui me relicto fugerūt (posuerūt) iu-
dei (me abominacōne sibi) ita ut nomē meū nollēt audi-
re. ¶ Traditus sū) a proditore discipulo et (nō egredi-
ebar) ad vīdictā ostendēdo potētā dīnitatis mee (et
oculi mei) id est apostoli (infirmati sūt) ita ut petrus ne-
garet et alij fugerēt / et hoc p̄ inopiā verū lumīnis et in-
telligentie sacrarū scripturarū quē dicebāt oportere pa-
tī cristū et resurgere a mortuis. ¶ Clamau ad te dñe) in
cruce hely hely et cetera sic tradidi spīritū (operacōes aut
meas expandi) per caritatē (ad te) ad tuā semp referē-
do volūtātē. ¶ Ostendit quibz nō profunt opa sua di-
cens. ¶ Nunquid mortuis) corde et obstinatis in ma-
lo (facies mirabilia) certe nō q̄ credē nolūt (aut medi-
ci suscitabūt) mortuos (et illi cōfitebūtur tibi) confessi-
one laudis. certe nō. ¶ Nunquid narrabit aliquis) q̄
diu anima sua mortua peccatis iacet (i sepulcro) corpis
sui (miscōiā tuā) qua relaxātur peccata / certe nō (et verit-
atē tuā) narrabit (qui inter p̄ditos op̄tatur) ¶ Nun-
quid o gnoscuntur in tenebris mirabilia tua) id ē in pec-
catoribz obstinatis tenebris ignorātie et errorū obte-
nebratis / certe nō. impediēte hoc eoz maliciā / p̄termi-
tentes enī deū sapiētie lumina p̄diderūt (et iusticia tua
nō coletur p̄ reprobos hoīes) qui iniquitatū suarū meito

obliti sūt deū) **E**t ego ad te clamaui) q̄ potēs es mortuos resuscitaē (mane oracō mea p̄ueniet te) q̄ matutina resurrectōe me clarificabis. **Q**uod quid dñe repellis oracōnē meā! auertis faciē tuam a me) ut trāseat calix iste. **E**go p̄ tui obediētia a tēpore carnis assumptē.

Daup sū et in laboribz a iuuentute mea/exaltatus) in cruce (huiliatus) in sepulcro (et cōturbatus) in morte. **I**n me tranſierūt afflictōnes tue) quas tua voluntate nō mea culpa patior/ trāſierūt dico nō preſtiterunt (et terrores indignacōis tue) o trahūanū genus (o turbauerunt) infirmitatē carnis mee qm̄ ex obediētia tua languores eorū ego tuli et labores eorū ego portauī.

Circūdederūt me) iudei mundātia grauiū p̄secucōnū (circūdederūt me simul) pharisei cū sacerdotibz pilatus cū principibz et populis.

Elongasti a me amecū) eccl̄i aplorū (et p̄ximū) q̄ mihi aliquā faceret misericordiaz (et notos meos a me ſeria) mea ita ut nullus auxiliū ferre mihi posset.

Psalmus. lxxxviii. in quo monet ut spem
nō in nobis sed in deo ponamus.

Propheta.

Misericordias dñi in eternū
cātabo) eas. s. quibz hoīez peccato mortuū visitaē dignatus est p̄ filiū suū. **P**ropheta misericordias dñi cātabo de reparacōe hūani generis q̄ eterna stabilitate consistit et p̄petuis sūt celebrāde precorūs. fecit enī mirabilē in humano genere pietatē ut qd̄ pierat requireret et vulnerata sanaret. **I**n generacōe) iudeorū (et in generacōe) gentiū) annūciabo cōplecōnē promissionū suarū in ore

meo) in quo fit confessio ad salutē.

Cantabo securus misericordias. **Q**uomā tu dixisti mihi) preuelacōnē spūs sanctī q(in eternū misericordia edificabitur) remissio peccatorū edificat' dū corruerint vicia et plantabūtur virtutes ista misericordia nunq̄ destruitur sed semp viget semp augetur p apostolos qui celi dicūtur (veritas tua p̄dicabitur et exponetur) Itē dixisti. **D**isposui) ordinaui (pactū) nō cū omnibz sed (cū electis meis) euangelicis ut acquisitos p gratiā dei populos vl doceāt vl mformēt (iuravi xp̄o) qui ex semine dauid carnē assumpsit (usqz in eternūz) pparabo semen tuū) imitatores tue iusticie preparabo ad eternā et semp mansurā felicitatē.

Et continuabo regnū tuū) quo regas i populo fidelū (in omnē generacōnē futurā) Et sicut dixisti ita cōplebitur. vnde **C**onfitebūtur celi) id est apostoli (mirabilia tua) que pparasti in redēpcōnē hūani generis sanando omnes infirmos (et veritatē tuā) id est adimpletiōnē promissionū tuarū (in ecclesia sanctorū) in qua sola sacramenta fidei pphetarū archana cū deuocōne suscipiūtur et eorū veritas amatur et colitur. **S**ecurus te laudabo. **Q**uomā quis i prophetis q̄ nubes dicūtur) aut de numero aliorū sanctorū (equabitur) in potentia (domino) nullus aut (similis erit domino) in substantia (in filiis dei). s. in angelis et alijs sanctis viris qui sūt filij dei per adopcōnē. nullus profecto vni gemito filio dei potest per equalitatē assimilari quomā ille in omibz ad pfectionē p̄tinentibz in infinitū excellentior ē vniuersis Vere nullus eq̄bitur dño qm̄ ip̄e ē de⁹. **Q**uā) cū p̄re et spūs scō (glorificat' a scōz agdorū collegio magn⁹)

potentia. cuius magnitudinis nō est finis (terribilis)
id est metiendus ppter iudiciū quod facturū est. ipse
dico existens (sup omes qui in circuitu eius ei assistūt)
excelsus et reuerēdus per quē omes cognoscūtū esse
gloriosi. vnde sequitur. **D**omine deus virtutū celestium
(quis similis tuis) nullus vtiqz. tu enī (potens es) ex te
solo/nec aliquis habz potentia nisi p te (et claritas tue
lucis) expansa est sup (omes qui in circuitu tuo sūt) qui
omnes tua veritate illuminātur.

Fere tu potens es. quia **T**u dominaris potestati mar-
ris) et cetera nō tantū ad literā s; etiā dominaris potesta-
tibz huius seculi quod dicitur mare (et pcellas sedicō-
nū et psecucōnū) quibz scuiūt i seruos tuos (tu mitigas)
ne tantū possint grassari quantū volūt/ licet nō prozsus
semp auferas/ sed relinquas pro parte ad seruorū pro-
bacōne. ¶ In hoc etiā apparet tua potētia deus qz.

Humiliasti) deiecasti de celo in hanc aeris densissimaz
grassitatē (diabolū) q singulariter supbz est (sicut vul-
neratū) vulneratus quidē fuit quādo splendore digni-
tatis qua prius mituit priuatus de celo corruit et hoc (in
brachio virtutis tue) in quo (disperhi sūt iudei) in omes
gentes. ¶ Bene autē hec omia facere potuisti. qm

Tu sūt celi et tua est terra vniuersa. orbem terre et ple-
nitudinē eius tu fundasti/ aquilonē et mare tu creasti) p
aquilonē qui frigidus ventus est intelligitur diabolus
qui dixit ponā sedē meā ab aquilone et ero similis altis-
simo/ et p mare iniquas potestates que contra domini mā-
data sacrilegis volūtatibz eriguntur.

Et qz ita potens es. **T**abor et hermon) qui sūt montes
sirie id est duo populi designati per eos scilicet populus
iudeorū ad quos primo venit lumē diuine cognicōis

qđ interpretatur taboz/et populus gentiũ qui primo erāt
in anathemate/qđ interpretatur hermon/ erāt alieni et se-
parati a te querli ad tē (exultabūt in noīe tuo) gaudē-
tes qđ ab eo dicūtur xpīani qđ (tuũ brachiũ) quo hūilia-
sti supbũ ē (cũ potētia semp ē et erit) ¶ Quare oro. **F**ir-
metur manus tua) contra supbos (et exaltetur dextera ma-
iestatis tue) ad hūiliandũ eos/ et omē dās xpīa iustic-
ia dicat (sedes tua) apparebit in iudicio (parata) ad fa-
ciēdũ (iusticiā et iudiciũ) ad iuste iudicandũ cũ manifeste
separabūtur oues ab edis. ¶ Vērūt amē anteq̃ facias
iudiciũ. ¶ **R**ecedēt faciē tuā misericordia) qua des
pccā (et vitas) q̃ impleas pmissa (beatus pplis q̃ omne
immensam leticiā suā nō in ppris viribz s; i dei cognos-
citur posuisse p̃tute. ¶ **B**n̄ beatus est qm̄ tales ambula-
būt. ¶ **I**n illuminacōne filij tui) q̃ tuus dicitur vultus qđ
p eũ ipe cognosceis (et exultabūt assidue) xpīano no-
mine (exaltabūt in tua iusticia) qm̄ obtinebūt regnũ
celeste p iusticiā quā tu eis dedisti.

Bene dicitur in iusticia tua exaltabūt. **Q**uā gloria
virtutis eorũ tu es) id ē tibi nō sibi virtutē suā ascribūt
et te inde reputāt gloriōsũ vñ tibi dicūt (in beneplacito
filio tuo) sup quē bene tibi oplacuit (exaltabitur) id est
excrescet (fortitudo et virtus nostra) ¶ Et hoc ideo. qđ
Dominus assumpsit carnē nostrā) dñs scilicet (qui san-
ctificator est israel et rex noster) in eternũ.

Vnde scis hec p̃dicta/ quia.

Tunc temporis) assumepte carnis (locutus est p̃cues-
lacōnē sanctis tuis) sicut zacharie et simeon et anne p̃-
phetisse consolacōnē israel (et dixisti/ posui adiutoriũ)
homini (sup) filium (potentē) cuius potentia est insupe-
rabilis quem tu is fidelibz adiutoriũ constituisti et ipsi

natū (de plebe mea) iudaica (exaltavi) usq; ad dexteram
meā sublimā dō. **D**ixisti etiā hoc. **I**nveni (elegi) (cris-
stū de semine dauid) natū manu fortē (seruū) obediētē
in quo salutē hūani generis p̄ficere (ideo) (oleo sancto)
id est spū sancto (vixi eū) Ideo potens. q̄ **V**erbū
diuinū hūanitati vnitū auxiliabitur et solabitur cristo
hominū in omib; operib; suis et passiomb; (et idem ver-
bū confirmabit eū) contra aduersa ut quā pro salute mū-
di p̄ius redēptor suscepit. p̄positā pageret passionē.
Quousq; confirmabit/ q̄ **N**ichil p̄ficiet) diabolus p̄ter
uus hūanitatis (inimicus oīra eū/ et filius iniquitatis) iu-
das scz (nō valebit nocē ei) q̄ licet iudas nocē ei p̄fū-
p̄seit nullus tñ eorū p̄ccm qd iuste accusare potuissent in-
uenit in eo. **E**t ideo. **C**oncidam a facie ip̄ius inimi-
cos eius) scilicet iudeos q̄ sepe a dño confusi discedebāt
a conspectu dei/ et diabolos (odiētes eū in fugā cōuer-
tā) qui corā eo sepe fugiebāt clamantes. cur venisti ante
tēpus torquere nos. **E**t veritas mea et misericōdia mea
cū ip̄o) nichil enī diuisū est inter patrē et filiū. virtutes
enī quas hab; pater hab; et filius. veritas enim p̄tinet
ad iudiciū quo iudicaturus est mundū/ misericōdia ad pie-
tatē qua peccata dimittit (et in noīe meo) quod est deus
(exaltabitur fortitudo eius)

Et ponā in gentib; que p̄ mare significātur potestā-
tem et dominacōnē eius) in vniuerso orbe dilatato (et in
principib;) quorū cura fluit in populum sicut flumina in
mare (potentiā eius) quod tūc posuit qñ ei plures prī-
cipēs terre reges et imperatores p̄ fidē subdidit.
Et hoc ideo. q̄ **I**p̄e mouit me dicens pater meus
es tu) secundū q̄ deus (et deus meus) secundū q̄ homo
(et susceptor mei ad salutē)

Ipsē muocauit me pater meus es tu/et ego p̄moge-
mū cōstituā illū/ excelsū pre regibz terre) quia ip̄e rex
regum ⁊ dominus dominātū.

Quia potestas data xp̄o non est temporalis subdit.

Et eternum seruabo illi misericordiā meam) gratiam
meā nichil ruotādo ex hijs q̄ dedi illi (et fideliter adim-
plebo in eo cūcta que illi p̄misi) **E**t ponaz in sc̄lm sc̄li
semē eius) sp̄uale. p̄p̄m. s. xp̄ianū qui illū imitatur q̄ sp̄
durabit (et tronū) .i. p̄tātē iudiciariā (sicut dies celi) id
est p̄petuā ⁊ immortalē. **E**t hoc dicit. **S**i autē) illi qui
debent esse filij eius. i. xp̄i (dereliq̄rūt) .i. nulla rōe volu-
erūt suscipere legē meā/ et filij q̄ debēt esse filij nō ābula-
uerūt in vijs meis. **S**i iusticias meas p̄phanauerūt)
aliquo errore aut mendaciō (⁊ mandata mea nō custo-
dierint. **N**on exterminabo eos totaliter v̄tōdo auste-
ritate iudicis. s. **V**isitabo in virga) aliqua afflictōne
temporali zelo paterne correctionis (iniquitates eorū/
et in v̄teribz p̄c̄a eorū) ut corrigā ⁊ erudiam ut cōuer-
tantur. **M**isericordiā autē meā nō disp̄gam ab eo) sc̄z
cristo nec mēbris eius/ p̄niteant peccatores et nullus
desperet (nec nocebo in v̄tate mea) q̄ nolo mortē pecca-
toris s̄z ut ouertatur et viuat. **N**on) nocebo nec etiāz
(p̄phanabo) non violabo pactum meum quod p̄pi-
gi cum patribus antiquis nec promissiones meas sed
rerum fidēs honorabiles faciam (et que locutus sū per
p̄phetas meos) quia sunt labia mea (non faciam irrita)
s̄z implebo. **N**on faciā irrita q̄ locutus sū quoniam.

Immutabiliter in trauim me sancto et non mētiar xp̄o
eius populus cristianus in eternum manebit)

Et tronus eius) .i. p̄p̄s fidelis in quo insidet quie-
scit et iudicat quantū ad animas erit (sic sol) ⁊ quātum

ad corpora post resurrectionē erit (sicut luna perfecta) tota
lucida nullā obscuritatē habēs. et huius glorie sanctorū
(testis fidelis est) ipse christus (in celo) cuius caro res-
urrexit gloriosa / cuius glorie claritati conformes futuri
sunt omnes sancti. **V**ox apostolorum ad patrem quasi
exprobrantium ei. **T**u qui promittebas et confirmabas iu-
ramento quod promisti ista fecisti / quid est hoc iurasti se-
men christi in eternum duraturum et (nunc repulisti). i. videris
repulisse usque ad patibulum (christum tuum) et despectum dedi-
sti (et distulisti eum) a gloria tradendo inimicis / et sic vide-
tur quod promisti non sit in illo implendum. **A**uertisti id est
videris auertisse (pactum serui tui) pro quod promiseras nos
secum regnare (prophanasse etiam videris sanctuarium tuum)
promiseras enim quod non dares sanctum tuum videre corrumptio-
nem et iam sepulcro tegitur. **D**estruxisse etiam videris
omnes sepes eius (verbo legis et prophetarum quibus mune-
ras eum (posuisti nos) apostolos qui cum eo ambulabamus cum
doceat turbas (formidantem) ita ut in sua captione fugere-
mus ab eo. **D**iruperunt eum omnes transeuntes viam / factus
est opprobrium vicinis suis iudeis ac principibus sacerdotum
qui dicebant vab qui destruis templum domini. **E**xaltasti
dexteram potentiam deprimentium eum) et in hac (letificasti
omnes inimicos eius) et membrorum eius. **A**uertisse etiam
videris adiutorium gladii spiritus (eius) quia non profecit
in iudeis sermo predicacionis eius (et non es ei auxiliatus
in conflictu passionis).

Destruxisti eum ab emulatione) quia videtur nichil pro-
fuisse passio eius unde propter ista multi non receperunt
fidem eius / et aliqui a fide recepta ceciderunt qua tamen
purificatur et emendatur corda credentium (et illos in quibus
ipse christus sedere et quiescere videbatur collisti)

ad terrā in obitu eius. **D**imorasti dies tēporis eius) qui cito de vita abstulisti (et perfidisti eum confusione mortis) **V**ox ecclesie succedētis apostolis. **N**is- quequo dñe auertis) oculos tuos a salute xp̄i: nunquā (usq; in finē) et (exardescet sicut ignis ira tua:) nō dñe. sed potius) memora ē q̄ nulla est vite mee substantia) nisi in eū quē p̄stolor reuerti de morte (nūquid vane) id ē frustra (constituisti filios hominū:) certe non. sed in sp̄s resurrectionis et superne beatitudinis collocasti/ q̄to ergo magis filiū tuū resuscitare debes. **I**deo dico tibi memora re qm̄ alius nō est qui adiuuare posset. nam. **Q**uis ē homo qui viuit et non expietur mortem. et eruet animā suā de potestate inferi:) certe nemo nisi ille solus q̄ habet vitē mortisq; imperium. **P**ropterea. **U**bi sunt misericordie tue antiquae domine) patribus olim facte/ misericordie dico cōplēde (sic irasti dauid in civitate tua:) sicut q̄ semen eius in eternum manebit/ si xp̄us non resuscitatur. **N**ō differas ergo dñe resurrectionis crisi. **D**emor esto opprobrii illati suis tuis) ab infidelibus multarum gentium exprobratibus q̄ in mortuū hōiem et crucifixū crederēt (qđ otinui) patiēter (in mēte mea) sine murmuracōe. **O**pprobrii. **Q**uod exprobrauerunt tibi inimici tui (scilicet iudei et pagani. memor esto ad hoc q̄ impunitū non derelinquas (hoc exprobrauerunt q̄ imputabant fidelibus tuis cōmutacōnez xp̄i) scz q̄ hōies solum adorabant hōiem crucifixum et homines qui omnino perijsser.

Sed propheta inquit/ exprobratio ista tēporalis est et hominum insipientium. sed **D**ñs est in eternū benedictus) quod omnes sancti clamant et confirmant dicentes (amen amen)

Psalmus. lxxxix. in quo monet ad contē-
ptū veteris et ad amorē noue vite.

Propheta in psona ecclie.

Dñe refugium factus es nobis ad quē
in omni picu-
lo inter angustias et pressuras huius seculi fugientes se-
curitatē inuenimus/ et hoc (a gnacōne) pma iustorū us-
q3 (ad nouissimā). **E**t licet ex tēpore factus sis nobis
refugium tñ primus es. **A**nte q̄ montes fierēt id ē an-
gelice creature (aut terra) quā videmus (formaretur/ et
orbis). i. ipm firmamentū cū oīmbz q̄ cōtinet (ab eterno
et in eternū sempere es) et immutabilis.

Dñe cū sis refugium. **N**e picias hōiem in huius mūdi
occupatōnē et ambicōnē terrenorū) que apud te dñm
abiecta sūt et contēptibilia sed subleuet cū tua misericor-
dia (tu enī dixisti) p ora pplxtarū (ouerimini filij hōim)
ad me et ego sanabo contricōnes vestras.

Opus ē dñe ad te ouerti cū nō sit oī dēdū in longa vi-
ta. **I**n omne tempus quantūcūq; longū ceteritati tue
operatū nichil est) vñ seq̄tur. **E**t sicut (custodia). i.
vigilia (i nocte) triū aut q̄tuor horarū he (sūt anni nrī)
qui apud deum nullius momenti reputātur. **Q**uat hō
qđ meruit. q̄. **S**icut herba mutatus) a qualitate quā
habz in nocte i deteriore (mane) orto sole ita mutatur hō
in deterius. vñ (mane) id ē infantia (cito tranfit) ad al-
liā qualitātē. **I**tē q̄ (mane) id est in iuuetute (floreāt) q̄
(vespe decīdat) p mortē (q̄ induretur) in cadauer (et a-
rescat) in puluerē. **P**ropheta assignat causas huius defe-
ctus dicēs. **I**n hūc defectū passibilitatis et mōilitatis
cecidimus. **Q**uia subicimur ire tue. vindicte tue) quā
nobis inflixisti p pccō p̄morū parentū in cuius sentēcie

execucōe cū recordam̃ (turbati sumus) mortis timorē.
Defecimus iuste quidē q̃ peccauimus et tu. **N**os uisisti
iniquitates ñras) vitā ñraz prauā (in oꝛspectu tuo) ad pu-
niendū (seculū). i. totus decursus vite ñre (totus patet
oculis tuis) nec te potest latē. **B**ñ dico q̃ posuisti in-
iquitates ñras in oꝛspectu tuo. **Q**uā in om̃es dies ñri) ab-
breuiati sūt et quali) defecerūt) q̃ ad paucitatē redacti
sūt p̃pter peccatū (et ita in ira tua vita ñra) abbreviata ē
plena miseria et laboribus (defecit). **E**cce quō defecit
quia. **H**omnes uiuētes in annis ñris reputabuntur
inanes et inutiles sicut aranea) q̃ sicut illa inane et vile
facit opus ut vilem capiat p̃dam scilicet muscā et in hoc
totā se euiscerat) similiter hoīes inania faciūt et multos
labores cōsumūt ad hoc q̃ adipiscantur ista tēpora) a ho-
nores diuitias que inania sūt et caduca cito trāseuntia/
et in hoc viscera sua cōsumūt q̃ aliquādo corpus et aīam
p̃dunt (et dies hoīs ita breues sunt) ut de cōmuni cursu
(cōputantur in eis. lxx)

Si autē) in bene cōplexionatis qui vires et potentias
corporis habuerint bonos (lxxx. anni in) conuenienti
statu) cōpleti fuerint (si amplius) vixerint (labor et do-
lor) cū senectus sit ip̃e morbus et quidā lāguor. vñ seq̃r̃.
Quā in superuenit debilitas) et nature g̃uitas q̃ ex miseri-
cordia dei nobis eueit) tū ut nō diu laboremus infirm-
tanibz et doloribz. tū ut (corripiamur) ab insolētiis ñris
abstinentes. **Q**uis nouit) quis intelligē potest (effi-
caciā ire tue) quā exerceas in h̃is q̃b) hic parcas (et iras
tuā distinguere) q̃ h̃is parcat ad penā. hos punit ad
salutē) et hoc non possumus distinguē (pre timore) hor-
rore enī pcutimur loquēdo de ira tua. **P**ropheta orans
p̃ liberacōne ait ad patrē. **F**iliū tuū) p̃ quē liberacōez

humani generis pñce disposuisti (sic notū fac) ut eius
exēplo & doctrīna discant tui magis appetere celestia q̃
terrena. eterna q̃ caduca / & sic fac notos apostolos tu
os (eruditos corde & sapiētia) celesti p q̃s tota orbi notū
faciat filiū tuū. **O** dñe qui videris faciē tuā auertere a
nob. **C**ōuertere aliquātulū oculos misericōdie tue nos
respiēdo & mitigādo tribulacōez n̄ram (et dēpabilis
esto sup fuos tuos) p̄ces eoz exaudiēdo. **P**roph̄a
ostendēs se exauditū quo ad statū futurū ait. **R**eple-
bimur ī cetermitate misericōdia tua exultabim⁹ ī laude tua et
delectabimur omib⁹ dieb⁹ n̄ris) ī te hīma dulcedo ī et-
nū. **Q**uātū ad statū p̄ntē dic. **M**etati sum⁹ ī dieb⁹
malignis (q̃b⁹ nos humiliasti) q̃ dedisti nobis potētiā
et leticiā ī tribulacōe (et ī ānis quib⁹ expti sum⁹ angu-
stias & aduersitates. **P**roph̄a orās ut deus parcat ius-
deis peccātib⁹ & si nō p meritis saltē ppter opa q̃ ī eis fe-
cit ait. **R**espice ī fuos tuos) tui enī sūt licet peccatōes
(et ī opa tua) q̃ fecisti ī eis (et dirige filios eoz) ut si ipi
ppter iniquitatē suā disp̄si sūt. saltē filij ī fine ouersi ad ve-
mā pueniē meantur. **E**t sit splēdor) gr̄e (dñi n̄ri sup
nos) mētes n̄ras illuminās (et opā manuū nostraz) di-
rige sup nos) ut crescāt & dirigāt⁹ ad celestia (et opus
manuū n̄raz) ad vnū finē qui deus est (dirige.

Psalmus. xc. ī quo monet exēplo
cristi temptacōnes superare.

Vox prophete.

Qui habitat ī adiutorio ^{altissimi)}
suam ponens ī eo qui ^{totā spem}
altissim⁹ est (proteget⁹ ī om-
nibus ab eo) ut nec illecebra male blandientis volu-
ptatis capiat⁹ nec timore aduersitatis frangatur.

Dicet deo) vir deuotus recognoscens p[ro]tectōis b[en]e-
ficiū(susceptor mei) infirmi ad curandū(es tu/ et refugiu
um meū) fugiētis a facie inimicor[um] meor[um] et semp[er] q[ui] (de-
us meus est. sperabo in eū) q[ui] nunq[ui]d in aliquo de me p[ro]su-
mā s[ed] semp[er] ad deū in omni necessitate recurrā. ¶ Et hoc
meito sperabo. **Q**uoniam ipse liberauit me) iam (de fraudib[us]
et dolosis captiomb[us] demonū) qui animas h[uius]m[od]i laque-
is insidiarū captare desiderāt et (liberauit a tēptacōne
que fit p[er] verba aspera) puta p[er] malor[um] insultationē vel p[er]
detractiones propter quas quandoq[ue] quis diuertit a
via dei. ¶ Proteget autē te q[ui] speras in d[omi]no sic. q[ui] **S**cap-
ulis suis) id est paternā v[ir]tute sua (obūbrabit tibi) ne
tēptacōis estus te exurat/ et tanq[ua]m gallina (sub alis suis
is) p[ro]teget te ne ab ancipite rapiaris/ securus ergo (s[ub]
penis eius sperabis) **S**cuto) misericōdie (circūdabit te
veritas eius) que nunq[ui]d deficit in p[ro]missis ne ab arden-
tib[us] diaboli sagittis ledaris/ et q[ui] circūdabit te (nō time-
bis a diabolo) qui in tenebris semp[er] est et de nocte tanq[ua]m
occultus p[re]do homines inuadere solet.

Non timebis insup[er] a leui et manifesta tēptacōne q[ui] fit
scientib[us] que dicitur. **S**agitta volans in die) nō time-
bis a tēptacōne graui et occulta que dicitur (negociū
pambulans in tenebris) et a tēptacōne graui et apta q[ui]
dicitur (demonū meridianū) quia tūc viget estus maio-
ris tēptacōis.

Ille qui habitat in adiutorio altissimi nō timebit ab ali-
quo genere tēptacōis sed/ o x[p]e.

Nolle) id ē infirmi qui p[re]sumūt se futuros i[n] latere tuo
tecū sessuros ad iudicandū cū aplis et alijs viris p[er]fectis
(cadent a latere tuo). i. nō deputabūtur cū illis qui mili-
arij et iudices tecū erunt (et decē milia) id est infirmi qui

presumūt se ponēdos a dextris. i. inter saluatos (cadēt a dextris tuis) q̄ a sinistris ponētur. **M**ille dicit a latere cadere et plēs a dextris q̄ plures sūt illi q̄ p̄sumūt se saluādos q̄ qui p̄sumūt se cū xp̄o iudicatuos. **A**d te autē in mēbris veris cū quibz vnū es (nullū taliū aliq̄ modo appropinq̄bit) q̄ et si carnē aliq̄ illarū tēptationum affligat fidē non tñ ledet. **E**t licz impij te p̄mittente tuos p̄sequātur. **V**erūtāmē) nō impune q̄ (oculis tue discreciōis oñderabis) malū quod voluerunt inferre (et retribuēz debite dānacōis ut eis retribuas) Ideo ego tēptacōes p̄dictas non timeo. **Q**uoniā tu es spes mea in te non in hōie oñdo in te bene deo sperare quia (altissimū posuisti refugū tuū) in quo solo securitas potest inueniri quia ip̄e altissimus. vñ sequitur. **N**on accedat ad tuos malū) q̄ altissimū posuisti refugū tuū (et flagellū nō appropinq̄bit tabernaculo tuo) scilicet anime fideli in te speranti quia altissimū posuisti refugium tuum.

Et hoc ideo quia sperati in te auxiliū diuinū p̄mittitur.

Angelis) inquit id est nūcijs (suis mādauit de9) pater (de te) o vir iuste (ut custodiāt te in omibz actiōibz tuis). **A**ngeli in mīste eiō suo dirigēt te) in via (ne forte pecces in xp̄o). **S**uper omēs diabolicas tēptacōes hīs bestiarij nomībz designatas ābulabis) securus dei ope adiutus et sanctorū āgelorū auxilio vallatus (et cōcultabis leonē et draconē) quia omēs diaboli tēptationes subiciuntur viro iusto.

Vox dei. **Q**uoniā in me sperauit) vir iustus scilicet (liberabo eū) ab omibz angustijs (ptegam eum quoniam nouit veram fidem filij mei) et me ip̄ius patres credidit et intellexit.

Clamabit ad me) orādo deuote(et ego exaudiā eū)
adimplendo peticōnē suā(cū ipso sū in tribulacōe) semp
adiuuās(et de eadē tribulacōe(eripiā eū) q̄ amplius
nulla tribulacōe circūdabit eū qđ in fine op̄lendu est
(et glorificabo eū) in celo. . Et erectū. **L**ōgitudīe die
rū).i. eternitate vite(replebo eū) et ī ip̄a eternitate(oñz
dā illi)p̄ aptā visionē(me ip̄m in quo salus oīm consistit.

Psalmus. xcī in quo monet in hac vita labora-
re ut tan dē exultemus in eterna beatitudine.

Bonū est salic; necessariū(laudare deum et te
bonis opib; laudare) nō ad gloriā
hominis(s; noīs tui o altissime. **L**aus n̄ra deb; ordīna-
ri. **A**d annūciandū tēpore p̄speritatis miscōiā tuā) q̄
quicquid p̄speri habemus puenit ex miscōiā et gratia
dei(et iusticiā tpe aduersitatis) q̄ quicquid asperū et ad-
uersū nobis contingit iusto dei iudicio cōtingi p̄pter peccā
n̄ra credere debemus. **S**equētib; instrumētis hanc di-
uinā laudē p̄ficere debemus. **I**n decacordo psalterio)
ut cū assiduitate diuine laudis impleamus decalogū le-
gis et adiungamus op̄a pietatis q̄ designātur p̄(citha-
rā) et hoc nō cū tristitia s; cū cantico).i. hilari cor: de et se-
reno. **B**onū dico ē te laudare. **Q**uia) o dñe(delecta-
sti me) in eo qđ(in me factura tua) tu facis. tu enī fecisti si
bene ago/quicquid boni in me est a te solo est(et in ope-
rib; manū tuar; exultabo) id est si quid boni ago de te
a quo ē exultabo nō in mea felicitate. **Q**uā magnifi-
cata sunt op̄a tua dñe) in substantia in virtutib; et in alijs
qualitatib; et ī tantū ut explicari nō posset(nimis p̄fun-
de) inscrutabiles et incomp̄hensibiles sūt(dispensacōes
sapientie tue) quib; talia fecisti et facta gubernas.

Quid tamē (insipiens) cui nō sapit beneficiū creatō-
nis (nō gnoscat) diuina beneficia tua meditādo (estul-
tus non intelligit) in operibz dei creatorē.

Non te delectet p̄speritas tēporalis maloz qm̄.

Cū peccatores exorti fuerint in magnas diuicias et
honores et extiterint florētes et virētes (sic fenū/et appa-
ruerint qui operātur iniquitatē) ad tēpus florētes tēpo-
rali p̄speritate/ quomā ad hoc florent ad tēpus ut inte-
reant in eternū. vñ seq̄tur. **E**t intereāt in seculū secu-
li) p̄pter suas iniquitates quibz erit defectus sine defe-
ctu/interitus sine interitu/mors sine morte/interibūt q̄p-
pe (tu aut alacrimus in eternū dñe) **S**pere interibūt.

Quā ecce inimici tui) scilicet iudei pagani p̄secutores
p̄pli xp̄iani heretici blasphematores pseudo xp̄iani plus
seculū q̄ dñū diligētes hui om̄es (pibūt) i die iudicii (et
separabūtur) a gregē societate bonoz (om̄es qui ope-
rātur iniquitatē) **V**ox ecclesie.

Illi peribūt. **E**t exaltabitur fortitudo vnitatis) q̄ tūc
erit sublimis (sic vnicornis) id ē sicut monarcha q̄ im-
periū meū obtinebit ḡnaliter p̄ vniuersū mūdū (et sene-
ctus mea). i. vltima etas mea (erit in vbertate m̄sc die
dei) **E**t ideo. **D**espexit oculus meus inimicos meos
(cognoscens a vitā illoz esse vtilē et potētā breuē
(et insurgentibz in me malignātibz) p̄secutoribz a in me
grassantibz) (audiet auris mea) in futuro iudicio dicā dis-
cedite a me maledicti i ignē eternū. **I**ustus) nō ut fe-
nū s̄ (ut palma florebit) oparat̄ iustus palme p̄pter al-
titudinem et pulcritudinē et fructus suauitatz (et sicut
cedrus multiplicabitur) cedrus immarcescibilis ē alior
alijs arboribz p̄sertim in libano. ita iustus erit impu-
trabilis stola immortalitatis cādidus. **F**ideles aut q̄ nūc

Istantati sunt) p fide(m) in ecclesia q̄ est domus dñi) fi-
naliter(in atrijs domus dñi) id est in celestibz māsi omi-
bus(floridi coruscabūt). **A**dhuc)fideles et si mō nō
sint plures tñ(multiplicabūtur) in nouissimis vbi eccle-
sia cū plenitudo gentiū intrauerit erit vberissima(et bñ
patiētes erunt) patienter mala huius peregrinacōis
sustinētes et hoc(ut annūciēt) id est digni sint annūci-
are alijs qđ sequitur. **Q**uā rectus et iustus dñs deus
noster) qui suis pmissa complet(et nō est iniquitas in
eo) ut hic pmittat pati pro se quos ibi nō coronet.

Psalmus .xcii. in quo moner
ad laudē cristi.

Dominus ihesus xps verus hō deus(regna-
uit) q̄ i sua resurrectōe p̄tātē suā
p omne creaturā accepit(decorē indutus est) cū corpus
immortale et glorioſū i sua resurrectōe assumpsit(indu-
tus ē dñs fortitudinē) qñ diabolu oppressit et captiuos de
inferno potēter eduxit(et p̄cinxit se virtute) qñ angeloz
multitudie circūdatiſ remeant ad patrē. **E**t enī fir-
mauit in fide(populū fidelē in toto orbe terrarū qui nō
mouebitur) a soliditate fidei ad errores licet occurrat
instabilis tñ et mobilis adhuc esset nisi sua fuisset resur-
rectōe firmatus. **P**arata ē sedes tua) potestas iudi-
ciaria(ex tūc) scilicet a passione tua q̄ meruisti illā(tu tñ
ab eterno es. **A**postoli q̄i. **F**lumina) repleti spū scō
(eleuauerūt) fortiter sine timore et alacritate(vocē p̄dicacōis
sue) per totū orbē terrarū ariditatē gentiū sua doctrina
irrigātes. **P**redicta. **F**lumina) .i. apostolici cū a iudeis
phibēntur loqui et docere in noīe ihesu(eleuauerunt flu-
ctus suos) p̄dicacōes impetuosas et responsiones cōtra

aduersarios fidei (a vocibꝫ populorꝫ multorꝫ) omouē-
tū psecucōnes oꝛa p̄dicatores.

Apostolis aut eleuantibꝫ vocē p̄dicacōis sue.

Mirabiles concitate sūt psecucōnes maris) et infide-
liū populorꝫ cōtra p̄dicatores euangelij sed (mirabilis
in altis dominus) sup capita potestati regū terrenorū
quos sibi subiugat et fremitus eorꝫ op̄scat quorꝫ mul-
ti postea crediderūt et subiugati sūt xp̄o et pax data est
ecclesie/nō terreātur ergo qꝫ mirabiles elacōnes maris
quia mirabilis in altis dominus.

Et bene mirabilis es dñe quomā. **T**estimonia) verita-
tis p̄dicatę p apostolos et discipulos tuos certissima fa-
cta p opa miraculosa soli tue diuine v̄tuti possibilia (cre-
dibilia facta sūt nimis) id ē valde. hñs eni nichil veri⁹
esse potest cū tu sis sanctus sanctorū qui ecclesiā inhabi-
tas (domū tuā decet sanctitudo in eternū) qꝫ et si a'iqui
cadant/domus tñ sancta toto tēpore pseuerat. vnde in
sanctitate fidei pmanebit usqꝫ in finē seculi.

Psalmus .xciii. in quo monet ad paciētiā.

Prophetia in psona ecclesie.

Deus qui putabar ab aliquibꝫ nō iudicaturus
malos ē (deus vltionū) vltionē capiet de
malis/et ut amplius oꝛfirmet rexit (deus vlcōnū deus
libere egit) quia nullo impediēte iudicabit/nō enī ē sū-
ditis alicui legi aut regi sꝫ libere aget quicqꝫ voluerit
Et tu qui es deus vltionū qui hūilem te ostendisti.

Exaltaē) resurgēdo et ascendēdo venēs ad iudi-
ciū oñde potentiā tuā (qui potestati habes iudicādi vni-
uersos de tota terra et red de retribucō; supbis) qꝫ in pec-
catis obstinati p̄mittere noluerūt. **E**t querēs qñ fiet hoc
inquit. **D**isque quo peccatores dñe gloriabuntur.)

de malicia sua/nō sufficit eis precare s; etiā in malis suis
et nece sanctorū gloriātur. ¶ Vere sūt peccatores qz.

Effabūtur omnes prauas cogitacōes eorū in manife-
sto (et) iactāter (loquētur iniquitatē) contra deū dicētes de
nō curat hec vel placent ei q̄ facimus et (loquētur) talia
nō pauci s; (omnes q̄ operātur iniusticiā) ¶ Operātur autē
hāc iniusticiā. ¶ Populū tuū fideles tibi suos (humilia-
uerūt) diuersis contumelijs. oculauerūt diuersis tormē-
torū generib; (et) eūdē pplm (hēditatē tuā vexauerūt)
¶ Viduā et aduenā interfecerūt / et pupillos occiderūt
sic patuit in persecuciōib; martirū. nulli sexui. nulli etati. nul-
li psonę parcētes. ¶ Et dixerūt corde tenēdo et ore pfe-
rēdo (nō videbit) nō attēdet (dñs / et attēdē nō curabit
deus iacob). i. fidelium credētes puidētiā dñi nō se extē-
dere ad ista inferiora ¶ Propheta redarguēs hūc errorē
ait. ¶ Intelligite vos insipientes de populo vos errare / et
credite diuinā puidētiā ad oīa se extēdē (et vos stulti
aliquā sapite) deū hec oīa disponē. ¶ Propheta ad exclu-
dēdū p̄dictū errorē inducit racōes sic / o stulti videte q̄
stulte cogitatis / dicite ¶ Qui plātauit auditū in audi-
entib; (nōne audiet) audiet utiq; / aut (q̄ creauit oculū in
vidētib; nōne videbit) videbit utiq;. nulli t̄m dedit quā-
tū in se habet; ¶ Itē ille. ¶ Qui corripit gētes de malis suis
hic multis flagellis (nōne arguet) impios de peccatis / fa-
ciat utiq; et (q̄ docet hominem sciētiā) erit ip̄e sine sciētiā / et
ip̄e nesciet q̄ te scire fecit; absit. ¶ Rm. Dñs scit cogi-
tacōes hominū intus latentes etiā minutissimas et scit (qm̄
vane sūt) et incerte et instabiles. ¶ Et ideo. ¶ Beatus
homo quē tu erudieris / mentē eius illustrādo (et de le-
ge tua docueris eū) dando ei intellectū in scripturis san-
ctis et volūtātē. ¶ Beatus ē quē tu docueris. ¶ Ut mala

pñtis vitē leuius et patiēter ferat) is enī vere beatus est
cui hilaritas et trāquillitas mētis datur (ut mitigetur ei
a diebꝫ malis) id est ut mala que inferūtur patiēter sus
stineat (donec peccatores i sepulcris ponātur) et anime
eorꝫ transferātur i infernū. ¶ Vere beatus q̄ ex lege dī
dicerit patiēte eē. **Q**uia dñs nō repellit plebē suā) ut
abiectā exercet plebē suā nō repellit/ q̄ dñs corripit et
flagellat omne filiū quē recipit (et hereditatē suā non
derelinquit) q̄ semp ei pro sua necessitate i tribulacōibꝫ
assistit. ¶ Non derelinquit dico. **Q**uouſqꝫ iusticia cō
uertat̄). i. ponatur (in executōe) i iudicio futuro in quo
reducētur ad debitū ordinē iusticie. s; q̄ sūt illi qui potē
rūt terrore diuine iusticie secure expectare et respondet/
omnes (qui recti sūt corde) qui diuine volūtati q̄ sūma iu
sticia ē volūtate suā conformant. ¶ Prop̄ha i p̄sona viri
iusti quē vñdīqꝫ mala circūstant oquerētis adūsus re
probos et expectētis ad eorꝫ dānacōz diuinū auxiliū ait.
Quis oſurget michi in auxiliū adūsus malignātes)
ut eos vincā (aut) si vincere nō possēz (quis stabit) p̄se
uerāter (mecū) tanq̄ pugil fortis (aduersus operātes
iniquitatē) ut nō vincar ab inīqtate eorꝫ quasi diceret
nullus nisi tu deus. ¶ Vñ cernēs huiusmōi malos p̄spe
rari ad tātā indignacōz lapsus sū. **Q**uod meritis essez
pemis getennalibꝫ tradi nisi diuinitatis fuissem miscōi
manu adiutus. ¶ Si petis cur aut quō adiutus sū/ re
spondeo/ q̄. **S**i dicebā) deo p̄ oſessionē accusando me
de peccatis (motus est p̄s meus) id ē affectō a via recta
ad aliquod illicitū. ibi etiā (miscōia dñi adiuuabat me)
retrahendo me a peccō et me in bono ope oſfirmando.
O potentissima diuinitatis clementia q̄ ante dat p̄me
teri veniā q̄ expiri penā. ¶ Bñ miscōia tua adiutus me)

qm̄. **S**ecū dū multitudine dolorū meorū in corde meo)
quos patior tā p peccatis q̄ de pressuris et tēptacōibz
huius seculi (solacōnes tue letificauerūt ammā meā)
Nūquid iniquus homo sedebit tecū) certe nō q̄ nulla
est ouentio lucis ad tenebras (qui p̄cipis labore in bo-
nis operibz) illos q̄ debent tibi adherere. **I**mpij autē li-
cet nō adhxreāt tibi pmittis tñ eos pūgere bonos ut tri-
bulent. ut pūcti boni cogātur acclamare. vñ impij.
Captabūt) id ē infidiose tractabūt quō seducāt (am-
mā iustī) et si non possunt decipere (sanguinē licet innocētē
condēnabūt) **S**ed cōtra hec om̄ia. **F**actus est mi-
chi refugū) ne cedā tribulacōibz et ip̄e (deus meus fa-
ctus ē in adiutoriū sp̄i mee) id est iuuat ad bñ operan-
dū ut q̄ obtineo sp̄e adipiscar i re. **P**ropheta ocludēs in
materia de p̄uidētia oñdit q̄ deus non negligit mala s̄
oportune punit dicēs. **E**t retribuet illis meritū iniqui-
tatū suarū) pro merito singulorū puniēdo eos qui ad-
uersus deū extollūtur et sanctos iniuste affligūt (et pro
malicia eorū dispdet eos dñs deus nr̄) q̄ aggregē cle-
ctorū separabit eos i die iudicii i qua separacōe ineffa-
bilis erit miseria.

Psalmus. xciiij. in quo monet
deū hilariter et deuote laudare.

Vox ecclesie.

Venite nō passibz corpis sed mentis p̄ fidē et de-
uocōnē (exultemus dño) in exultacōe fe-
ciamus illi (iubilemus) cātemus laudes (dño ihu xp̄o)
qui sua morte contulit nobis salutē. **E**t p̄ueniamus fa-
ciē eius) q̄ venturus ē iudex ne impreparati inueniam̄
et hoc (cōfiteōdo peccā nr̄a) ante q̄ ad iudiciū veniat ut nō
inueniat quos dānet s̄ quos remuneret (et iocūditatē

quā mente concipimus bonis operibus indicemus)
Merito iubilāduz est ei. **Q**uā dñs creator omnū est
(magnus dñs) q̄ omnibz dñatur (et rex magnus super
omnes principes et dignitates et potestates celi et terre)
Itē merito iubilandū est. **Q**uia in potestate eius sūt
omnes hoīes qui cōcludūtur finibz terre/ et altitudines
potestātū et dignitatū huius seculi in eius potestate sūt)
nullus enī potest eleuari in hoc seculo nisi eo operante vel
pmittēte. **Q**uomā ipius est mare et ip̄e fecit illud/ et
terrā manus eius formauerūt) nichil enī est ī eis quod
ip̄e nō fecerit. **V**enite adoremus) adoracōne latric
(et p̄cidamus ante dñū) humiliemus nos ī conscientijs
nostris/ nos ip̄os puluerē et cinerē reputātes (et plorē-
mus) pro peccis n̄is (ante ip̄m) lacrima enī extinguit
flāmā peccati q̄ ardet ī conscientia et hoc debemus (qm̄ ip̄e
fecit nos) et ideo etiā (q̄ ip̄e ē dñs deus n̄r) **A**deo et de-
bemus q̄. **N**os sumus p̄plius pascue eius) cui specialiter
modo p̄uidet et nos reficit spūalibz bonis et corp̄e et
sanguine suo (et sumus oues nō tm̄ sanguinis sui pre-
cio redēpte (s; potestatis sue manufacte) **V**ox xp̄i
ad iudeos/ q̄ estis p̄plius et oues mee. **S**i audicitis vo-
cē) ī lege noua qui prius locutus sum p̄ribz ī p̄phetis
(hodie) id ē t̄p̄e gr̄e qm̄ ego ip̄e loquor (nolite obdu-
raē corda v̄ra). **N**olite obduraē dico. **S**icut p̄res v̄ri
fecerūt ī irrita cōe facta ī die qua tēptauerūt me p̄res
vestri) dubitātes de potētia (et p̄bauerūt me) quid pos-
sem (et viderūt opa mea) que tot et tā mirabilia fuerūt
q̄ nullo modo dubitare debbāt de potestate mea.
Et q̄ sic tēptauerūt. **Q**uadrāginta annis offensus)
et iratus (fui gn̄acōm huc) p̄pter incredulitatē ip̄orū
(et dixi) arguēdo eos p̄ moysen et alios electos meos

bñ hoies semp errāt corde) ex certa sciētia et voluntate
quia me impotentē crediderūt. ¶ Et licet ista dixissem
eis. Isti tñ nō agnouerūt p̄cepta mea: si) i. nō (intra
bunt) isti tales duri et increduli (in requē meā) eternaz
ut immobiliter et irreuocabiliter iuravi eis/ bene autem
ali) boni intrabunt.

Psalmus. xcv. in quo monet ad laudē
dei edificacōne domus spiritualis.

Vox prophete.

Antate domino filio dei q̄ ē rex te-
gū et dñs dominan-
tū (nouū cāticū) q̄ nouus homo nat⁹ ē in mūdo dicēs
cū āgelis/ gloria in excelsis deo et (cātate dño) nō soluz
iudei (s) omes habitātes terrā) q̄ aduētus xp̄i omib⁹
fuit in salutē. **C**ātate dño et bñdicite nomm eius) q̄
est ih̄sus gratias agēdo de tāto bñficio (annūciate) o
vos apli et plati (cōtinue ip̄m filiū dei p̄ quē genus hūa
nū saluatur) **A**nnūciate) p̄dicare (inter gentes ip̄m
xp̄m gliosū) q̄ fili⁹ dei ē (i omib⁹ pplis mirabilia ei⁹) vi
delic; nat̄itatē de v̄gīe. q̄ mortuos suscitauit et similia.
Bñ dixi cātate. **M** in ip̄e xp̄s (magn⁹) i potētia (dñs)
omīū (et laudabilis) i bōitate et hoc (mimis) q̄ nullus
p̄t explicāe q̄nta sit ei⁹ bōitas. misericōdia. et potētia (ter-
ribilis demōib⁹ q̄ p̄ dñs celebrātur) a gētib⁹. vñ seq̄tur.
M in omes dñi gētiū demōia) sūt. iste aut (dñs) cui cā-
tādū ē (celos fecit) et materiales et spūales. s. āgelos et
sanctos viros. ¶ **P**roph̄a de vtilitate cantātū deo s̄b-
dēs dic̄/inde ē. **C**ōfessio) p̄ccōr (et pulcritudo) m̄sta-
rū v̄tutū vñō fitēdo fit hō pulcer/ si ergo amas pulcritu-
dīnē cōfiteri ut sic sis pulcer. i. iust⁹ (iōspectu eius) inde
etiā ē (sanctimoia) aīe (magificētia) operū. q̄ tñ non m̄fi

(in sanctificacōe eius) id ē ipso sanctificacōe et donāte sūt.

D patrie) o familie (gentiū) iā ad xpm ouersarū (af-
ferre dño) pro tanto bñficio (gloriā et honorē) in secreto
et i publico (et ita ouersemini ut in vob gloriificetur no-
mē eius) **T**ollite hostias) vosmetipsos corde tritos
et hūiles (et introite in atria ecclesie) militātis et sic non
intrabitis vacui (adorate dñm i ecclia sancta catholica)
q̄ est vniuersale atrii eius. **D**ñes habitātes terrā) id
est amatores seculi (omoueātur corā xpo motu timoris
ac reuerētie) cuius causa subditur/ et vos iam ouersi (di-
cite) et p̄dicare (in gētibz qz dñs ihesus xps regnauit)
id ē regnū sup omnē creaturā accepit in sua resurrecti-
ōne et ascensione. • Hoc patet qm̄ ip̄e. **C**orrexerit orbē
terre) ab errore idolatrie q̄ a tpe p̄dicacōis crīsti et a-
postolorū cepit cessare (qui nō omouebitur) ex toto ave-
ritate fidei xpiane quantūcūqz tribulacōibz impellat
non aut tantū p̄dicare qz dñs regnauit s; etiā qz (iudica-
bit p̄p̄os in equitate s; m̄e acceptōne p̄sonarū reddens
vnicuiqz p̄ merito. **P**ro hac equitate iudicii in quo
remunerabūtur boni. **L**actetur celi) id ē sancti supio-
res (et exultēt hūiliores sancti/ moueat seculū ad gau-
diū) a mīnimo usqz ad maximū (gaudebūt humiles et
mites) et omēs v̄tutes eorū in spe future felicitatis.

Tunc) scilicet post ouersionē (exultabūt omēs gētes
conuerse ad xpm) que prius erāt (ligna siluarū) incul-
ta et infructuosa (a facie dñi qz venit) in primo aduētū
ad redimendū (et qui venit) in secūdo aduentu (ad iu-
dicandū omēs habitātes terrā) **Q**ui **I**udicabit orbē
terre in equitate) singulis reddēs pro meritis (et po-
pulos in veritate sua) id ē secūdu qz vnusquisqz eorū ve-
ritatē sibi omissam dispensauit.

Psalmus .xcvi. in quo monet ad exultacōz. **Quia**

Dominus ih̄us xp̄s (regnauit) regnū q̄ dō-
mmū in sua resurrectōe accipies
sup̄ om̄ia creata (exultet habitātes in terra) q̄ p̄ resur-
rectōe z ascensioē p̄buit alijs ingressuz ad gl̄iaz (lē-
tētur) etiā eadē cā (in sūle multe) in q̄b̄ p̄pagata est fi-
des xp̄iana. **Proph̄a** d̄scribēs q̄liter sit venturus ad
iudiciū dicit q̄n̄ vēturus ē ad iudiciū filius d̄i veniet in
Nube cū p̄tate magna z maiestate que p̄pter eius
incōphēnsibilitatē dicit̄ (caligo) et (correctio) orbis p̄-
cedēs (ex sede). i. p̄tate (iudiciaria eius erit iusta) z re-
cta z irreuocabilis. **Igm̄is** oflagracōis (ante ip̄m p̄-
cedet) q̄ data sentētia iudicis (inuolet reprobos) z sic
detrudētur īfernū. **Erūt ante iudiciū.** **Fulgura**
terribilia (p̄ totū orbem / que vidētēs hōies habitātes ī
terra cōmouebūtur) omocōne timoris. **Tunc** etiam
erunt terremotus maximi ut. **Mōtes** ruāt sicut cera
a facie igm̄is z om̄is terra alteret̄ z hoc p̄tate diuina)
Per signa manifesta z miracula apparētia in celo ma-
nifestabitur q̄ prop̄inquus sit aduentus iudicis / z vi-
dent om̄es ppli gloriā eius) que visio erit terribilis re-
probis z delectabilis electis. vñ sequitur. **Confun-**
dēt̄ om̄es ydolatre) qui creaturis exhibēt cultū soli deo
debitū (et qui gloriātur in simulacris suis) q̄ oīa vana
sunt nec adorāda s̄ solus deus quē āgeli adorāt. vnde se-
quitur. **Adorate eū** scilicet xp̄m (om̄es angeli eius) a-
doracōe latric q̄ ē verus deus (audiuit eccl̄ia) p̄ p̄dicacōz
xp̄i z ap̄lorū q̄ futurū est iudiciū (letata est) q̄ materia
exultacōis ē p̄ electis. **Et** exultabūt anime fideles
et electe p̄pter hoc q̄ iudicia tua dñe iusta z recta sūt z
sancta q̄ nō es p̄sonaz acceptor z om̄s recipis q̄ ad te

veniūt. ¶ Merito tibi tunc cūcta sibi cūtur. **Q**uā tu do-
minus altissimis) quo altius cogitari nō pōt (valde ex-
altatus sup angelos et hōies sanctos qui a te gratia tua
deificantur. ¶ Hinc. **Q**ui diligitis dñm odite malū
culpe qđ opponitur dilectioni diuine/nolite dubitare qñ
possitis vitare malū culpe. quoniā (custodit dñs aīmas
sanctorū suorū) qui in tribula cōmibz et temptacōibz to-
to corde ad eius auxiliū cōfugerint (de potestate demo-
nis liberabit eos) ¶ Nolite timere p̄dere hoc auxilium.
qm̄ **L**ux diuine gratie (orta est) presto est (iusto/et
rectis corde leticia) quia hactenus peccatorū tenebris
obcecati nūc aut recti corde effecti dño famulātur.
Ergo vos **M**ulti letamini i dño) leticia deuocōis (lau-
date eū gratias agentes quia cū essetis peccatores me-
mor fuit ut vos sanctificaret)

¶ **P**salmus. xcviij. in quo monet ad gaudiū
et exultacōē.

¶ **V**ox pphete.

Antate domino ihesu xpo (cāticū no-
uū) noua res nouuz
habeat canticū. q̄ filiū dei factus ē hō. in cuius ortū no-
uū canticū cantauerūt angeli q̄ nunq̄ mūdus tale au-
diuit (quia mirabilia fecit) nascendo de virgine/cecos
illuminādo/mortuos suscitādo et similia.

¶ Inter q̄ mirabilia hoc fecit infigne q̄ ip̄e q̄ **B**rachiū
et dextera ē patris salutē fecit in gñe hūano) ad gloriā
patris et sui. ¶ Quē deus pater. ¶ Notū fecit toti orbi
filiū suū qñ eū incarnari misit pro salute omnīū et non tm̄
in iudea s̄ (in cōspectu omnīū gentiū notū fecit) p̄ p̄di-
cacōē apostolorū et discipulorū (ip̄m xpm iustificante
et sanctificante nos) ¶ Vere i hoc. ¶ **R**ecordatus ē de p̄
pater. misericordie sue) quā p̄misit se facturū patribz p̄

ptopphetas (et veritatis sue) quā implebit (populo) q̄ vi
det hic deū p̄ fidē. **V**iderūt omēs homīnes a terminō
terre usq; ad terminū (oculis fidei) dñm ih̄sū xp̄m per
quē est salus omniū. **E**t q̄ recordatus ē misericōdie sue
et alia nobis salutaria fecit. **S**ubilate deo) in gratia-
rū actōe (omēs de omib; terre p̄tib;) qui omib; natus
est xp̄us (cantate) in cordib; v̄ris int̄ius (et exultate)
exterius in aliquib; signis deuotionis (psallite) bonis
operib;. **P**sallite dño in mortificacōe carnis in dul-
cedine caritatis/in obsequantia p̄ceptoz diuine legis et
in ope v̄tutis) q̄ designātur p̄ instrumēta h̄c musicalia.
Subilate in conspectu regis dñi) modis iam dictis
quia attētus est ad laudacōnē nr̄az. aures eius delectā-
tur cū deuōte ei psallitur (mouēātur peccatores) peccati
amaritudine amari ad fidē et penitētiā (orbis terrarū et
q̄ habitāt in eo) ad idē. **S**ācti viri pleni aq̄s gratiarū
in v̄nitatē fidei et caritatis cōgregati cū exultacōne bene
operabūtur) et sancti viri maiores v̄tutib; em̄entes et be-
ne stabiles q̄ ideo dicūtur (mōtes exultabūt a cōspectu
dñi) q̄ cōspiciēt deū remuneratōrē suū/exultabūt dico
(qm̄ venit iudicāre terrā) boni enī gaudebūt iudice veni-
ente. mali vero cōtremiscent. **I**udicabit orbē terrarū in
iusticia) iustos remunerādo et malos cōdēnando (et po-
pulos in eq̄tate) singulis dādo equa meritis.

Psalmus. xc viij. in quo monet
ad laudē et honorē xp̄i.

Dominus ih̄sus cr̄istus et si p̄us hūilis in-
ter hoīes apparuit nunc aut post
resurrexerit et ascensionē dñi et (regnū sup omēs cre-
aturā obtinuit) et quasi deridēs inimicos prop̄ha xp̄i
dicit (p̄pli) nō credētes de iudeis vel de gētib; (irascantur

nūc quāti cūq; velint q̄ nō possunt nocere ei (q̄ sedet sup omnes angelicas potestates/moueātur etiā terreni homines) quantūcūq; velint qui quasi stultissimi moti sūt contra eum qui regnat sup omnes ordines angelorū.

Dominus autē regnauit) qui scilicet (in iudea) natus ē (magnus et excelsus est sup omnes populos)

Et quomā tu es talis. **C**onfiteātur) confessione laudis (nomē tuū magnū) dilatātū in omm terra (quomā venerabile est vel terribile potētia) qua punit (et sanctū) bonitate qua parcat vel sanctū id est alios sanctificans (et honor regis iudiciū diligit) id est discrete cōnē/vult enī discrete laudari. nō leui volūtate colendus est sed fixa deliberacōne et totis viribus.

Tu parasti hominib; vias rectas) p̄cepta tua quib; ad te dirigētur/nā docuisti (in populo fidei p̄ iacob designato iudiciū) quo discerneret inter bonū et malū (et iusticiā) ut bonū cognitū faciāt et malū deuitent. Quia vero talia facit in nobis/ o vos fideles. **E**xaltate dominū deū) adoracōne latrerie q̄ deus nr̄ est (et adorare) hūanitatē incarnati filij eius in qua maiestas diuinitatis tanq̄ sup scabellū stetit (qm̄ sanctū est) omni sanctitate plenū. omni sanctitate dignū. in quo omnis plenitudo diuinitatis copaliter id est vraciter inhabitat.

Oerito adorare dñm qm̄. **M**oyse et aaron) cōputati in (sacerdotib; / samuel inter p̄phetas) et alij antiqui patres (inuoabāt nomē eius) et p̄phetarūt et adorauerunt. vñ sc̄q̄tur. **I**nuoabāt dñm) hūiliter et deuote (et ipse exaudiebat eos) in colūna nubis loquebat̄ ad eos) sicut de moyse et aaron est manifestū i plurib; locis. **I**deo exaudiebat eos. **Q**uia custodiebāt testimonia eius) quantū ad iudicialia et cerimomialia que dicūtur

testimonia quedā dei (et pceptū) .i. pcepta moralia (q̄ de-
dit eis) p moysen / q̄ lic; sint plura. sūt tñ in radice carita-
tis vnū. **D**ñe deus) virtutū (tu exaudiebas eos) in ne-
cessitatib; corū et in iustis petitiōib; (tu propicius fuisti
eis) et donādo eis pccā (et vlciscens etiā aliquādo pec-
cata ex eorū arbitrio mūcta. **E**xēplo ergo moysi et
aaron et aliorū antiquorū sanctorū patrū q̄ dño seruie-
rūt. **N**os exaltate dñm deū nr̄m) laudib; extollendo
(et adorāte in ecclia loco sancto eius) extra quē nō est
locus oracōis (qm̄ sanctus ē dñs deus noster)

Psalmus .xcix. in quo monet deū alacriter
laudare et pccā nostra hūiliter plangere.

Iubilate deo id est ineffabili quadā leticia
laudate (om̄es inhabitantes
terriā / et seruite dño) et hoc non coacti vel cū aliqua tri-
sticia sed cū (leticia) cordis. nō enim placet deo seruitia
coacta. vnde sequitur. **I**ntroite) id est facite opa di-
gna (in cōspectu dei in exultacōe) **H**oc ideo quoniā.
Scitote qm̄ dñs ip̄e est deus ip̄e fecit nos. nō ip̄i nos)
om̄ne enī bonū nostrū ex ip̄o ē nō ex nobis. **N**os au-
tem pplus eius) sumus et ip̄e rex (et oues pascue eius)
quas ip̄e pastor reficit spūalibus bonis et etiā cibo cor-
poris et sanḡinis sui et diuino pastu septime. **I**ntroite)
confidēter (portas) misericordie (eius) sed a cōfessioe
incipite ad misericordiam intrare. et cū intraueritis (in
atria eius) id est in amplitudinē celestis beatitudinis
(laudate eum) q̄ talem gloriā vobis preparauit.
Laudate) dico (nomē eius) et nolite deficere (qm̄ dul-
cis ē dñs) quē laudatis et cito placabilis p̄ci b; v̄ris (in-
eternū miscdia eius) ē duratura. patris enī semp ē indul-
gere pccōib; (veritas p̄missionū eius semp oplebitur)

Psalmus. C. i. quo monet bona appetere et mala reuere.

Misericordiā quā modo paratus es facere
penitētibz (cātabo tibi dñe) id
est laudabo te de hoc ut nullus desperet de sua salute (et
iudiciū) cātabo tibi pariter qđ facturus es in malo pñi-
stētibz ut nullus de misericōdia dei pñumat ad impunitatē.
Et ppter hoc **I**nfallā. i. in hilaritate bñ operabor (et in-
telligaz quādo venies ad me) ut in me habites velut de
pñti seculo nequā me suscipias ad tuā gloriā in hoc scz
(qñ immaculate) p bona opa incedo. **V**ia autē immacu-
lata ē. **I**nambulabā in innocētia in omībz operibz
meis in innocētia (cor dis mei) nō tantū abstīnu manus
meas ne nocere pximo s; etiā volūtātē/talis innocētia
totius hōis pfectio est vnde sic nichil placet deo sicut
simplicitas et innocētia (in medio domus mee). i. cordis
mei in quo q̄ete habito. **P**ropheta exponēs ptes inno-
cie quaz pma ē nichil omne habē cū malis ait. **N**ō
pponebā ante oculos meos) interiores (aliquam rem
inustā) ut diligerē eā aut in placēt illā facē. imo (trā-
gressores diuine legis odiu). i. a te recedētes dignos
odio iudicau. **N**ō adhxlit michi prauū cor) tortū nō
informatū dñe volūtati (malignū declinātē a me) catho-
lice viuēte q̄ntūcūq; ess; michi pximus quantūcūq; ess;
in supior dignitate cōstitutus si pueriebat semitas re-
ctas (nō approbau) illū. **D**etraxentē secreta) siue i ab-
sentia (pximo suo. hūc psequēbar) ad puniēdū spz cor-
rectioms nō ofensu malignitatis. **S**upbi et auari ofor-
tia studiofissime declinabā qm nō paseebar nec delecta-
bar i societate eoz) s; **O**culi mei ad fideles terre). i. sic
cut detestabar iniquos ita me fideliū delectabat ofortū
(ābulās i via immaculata hic michi ministrabat) hōz

solū delectabar obsequijs q̄ erāt ab omī errore et prauitate sepati. **N**ō habitabit in medio domus mee qui facit supbiā. i. ferre nō p̄t ut in omniōnē mee habitacōis reciperē eū quē sup alios timor mētis erexerat (q̄ loq̄tur iniqua nō fuit acceptus in aspectu oculorū meorū) et ideo hos longē a consortio meo submouebā.

Vox xpī de fine malorū. **I**n matutino. i. in futuro iudicio q̄n vera lux incipiet oriri bonis (interficiā omēs q̄ habitāt terrā) moriētes impemītētes (et dispdā de societate sanctorū omēs operātes iniquitatē) pmanētes in voluntate peccādi. et mittā eos in ignē eternū.

Psalmus. Ci. in quo monet omēs auertere suā miseriam et petere a deo misericordiam. **E**x persona penitētis.

Dñe exaudi orationem meā

et clamor meus) q̄ de toto corde profertur (acceptus sit corā te) **N**e auertas faciē tuā a me) penitēte / despiciendo penitentiā meā (in quacūq; die tribulor inclina michi hūili aurē clemētie tue) **I**n quacūq; die inuocaue ro te) nō differas (exaudire me) **O**pus ē dñe ut exaudias. **Q**uia defecerūt sic fumus) q̄ cito et cito disparēt (dies mei) q̄ nichil vere utilitatis attulerūt. **I**te ppter hoc opus ē (q̄ anime mee vires) ab omni hūore et uisionis defecate (tanq̄ cremū aruerunt)

Percussus sū) a malo falciatore scz diabolo (ut fenū) qđ ad ardorē solis cito ficit (aruit cor meū) sterilitate peccāti (q̄ oblitus sū me reficere et tēplacōne dei mei qui vite panis est) **P**ropter nimīū gemitū meū) et afflictionē quā sūph p peccatis meis ita exsiccatū sū q̄ (os meū cum mee adhaesit) **P**eccata mea cōsiderās et dolēs fugi aspectū hominū. **S**imilis factus sū solitario

sicut pellicanus amator solitudinis/et factus sum quasi
micticorax inter parietes absconditus/nō ausus comparē
Quod vigilau/nō potēs dormire pre anxietate animi(et
factus sum sicut passer solitarius tota die)

Dolentē me sic de peccāis meis et penitentē. **I**rridebāt
michi tota die) homines mūdāni(inimici) salutis mee di-
centes quid tū te maceras/peccā tua nō sūt ita magna
ut sic debeas affligere(et laudātes me derisorie aduer-
sum me aspirabāt)detrahendo michi. **S**ed q̄ expro-
brarēt michi inimici mei nō curabā **Q**uia cinerē)ipam
scz huilitatē.delectōnē.et irrisiōnē(tanq̄ panē suauem
māducabā)reficiebar a deo q̄(poculum meū).i. deside-
riū celestis patrie p dilacōe eius cū lacrimis miscebā.
Dic aut fletus inde michi. **Q**uia considerau irā indig-
nacōis tue)quā merui actualiter peccādo et timui val-
de(q̄ eleuās)in honorē faciēdo me ad imaginē tuam
qua omnia aīalia superamus grauius(alliisti me)michil
enī habz hāc peccā miserā et gelenne timorē nisi homo.

Dies mei sic vmbra)cū sūma festinacōne(euanuerūt/
et ego quasi fenū)pre feruore doloris(defeci)

Nō sic dies mei tui. **T**u autē dñe in eternū pmanes(et
memoriale)quo memores nrī(in generatione)pnti et
(per generacōnem)futurā/quia promissionē habemus
vite que nunc est et future.

Ronde. **T**u exurgēs)ad regnādū qui quasi dormiēs
distuleras(misereberis ppli tui)h̄ p̄pus iudee vñ fuerunt
apli et alij p̄mi credētes (q̄ venit t̄pus)redemptionis
nostre secundū q̄ fuerat p prophetas diffinitū.

Misereberis sp̄o siue iudee p̄mo. **Q**uomā placuerūt
fr̄is tuis)apostolis edificatoribz ecclesie(lapides).i. fi-
deles (de iudea)cōuerſi utpote solidi firmi et stabiles in

bonis operibus qui primi fuerunt in edificacione spirituali
ecclesie positi illi serui (miserebuntur terre syon) exhorta-
do et predicando et miracula faciendo ubi ad predicacionem eo-
rum multa milia crediderunt ponentes ad pedes apostolo-
rum precia rerum suarum. **H**oc autem non tantum factum est in iudea
sed etiam in gentibus ubi predicantibus apostolis tuis. **T**imebunt
gentes nomen tuum quod prius ydola metuebant et demonio-
rum nomina inuocabant et non solum vulgares recipient fidem
tuam sed etiam (reges et principes seculi) timebunt (gloriam po-
tentie tue) quod maxime complebitur ante finem mundi.

Hoc modo agitur. **Q**uia edificabit dominus syon (scilicet
ecclesiam super fundamentum apostolorum et prophetarum et ex
duobus parietibus scilicet populis duobus iudeorum et gentilium et
tandem edificata syon (videbitur in gloria sua) cum omne
corpus eius transformauerit ad similitudinem imaginis
glorie eius. **V**ere edificabit dominus syon. quia **R**espexit
orationem humilium adimplendo precationes eorum (et non spre-
uit preces eorum) sed aduentu suo visitauit mundum quod summe
olmi desiderabatur. **S**cribantur hec quia digna sunt me-
moriam (ut generationes sequentes de hoc habeant noticiam)
ut quod in prophetis eis est repromissum in se cognoscant esse
adimpletum quod si factum fuerit (et populus qui regnabi-
tur) fonte baptismatis (laudabit dominum)
Hec scilicet scribantur quia deus.

Prosperit de excelsis sancto suo peccatores longe
positos oculis misericordie sue / quod fecit quando visitauit
nos oriens ex alto in sua incarnatione.
Prosperit autem. **U**t audiret ut per ipsum mediatorem filium
audiret (gemitus) sanctorum patrum qui in inferno erant
(compediti) et ut solueret a vinculis peccatorum (filios
mortuorum) in peccatis.

Ad hoc absoluit ut ipsi soluti **A**nnūciēt) in pñti ecclesia (nomē dñi) eius fidē libere cōfiteōdo / quod aut nō audebāt cū interficerētur (et laudes ei debitas) annūcient (in eadē ecclia) **I**ta annūciēt nomē dñi. **E**t faciāt p̃p̃los disp̃los p̃ diuersas p̃tes orbis uenire in vnitatē fidei et morū / et reges ut seruiāt dño) redemptorī nr̃o. De hijs ecclia gratias agēs. **R**espondit) xp̃o non lingua s̃ vita assentiēdo sue vocacōi et obsequēs p̃ceptis eius et ambulās (in via ṽtutis sue) cōstāter p̃sistendo in bono / verū q̃ quidā dicebāt ecclia; cito defecturā petīt super hoc cernificari / dicēs (paucitatē dierū anūcia michi) quia pauci sūt secundū op̃inione aliquorum.

Et q̃ om̃e qd̃ finitur exiguū ē orat ut eternitatē adiūgatur post istos exiguos dies dicēs. **R**e uoces me) id ē non definā (in istis dieb; dimidijs) s̃ p̃fice eos usq̃ ad finē scli (et postea adiūgar āmis tuis q̃ sūt eterni) Bene dico q̃ ām̃ tui sūt eterni. **Q**uā tu dñe) nec initium habuisti nec finē habebis / non initium habuisti (quia in initio terrā fundasti) ergo ante terrā fuisti sine initio vñ eternitate p̃cedis om̃ia (et opa manū tuarū sūt celi) q̃ tu eos fecisti. **Q**uod finē nō sis habiturus patet qm̃. **I**psi celi peribūt) non quantū ad substantiā s̃ quantū ad aliquā disposicōnē vel qualitātē (tu aut p̃manebis) om̃ino immutabilis (om̃es sicut vestimētū veterascent) a statu in quo sūt quia secūdū corrupcōnē hōim̃ ipsa elementa quasi corrūpuntur velut terra que est iam minus fertilis q̃ prius et aer minus salubris.

Et sicut op̃ertoriū mutabis eos) celos et elemēta q̃ manente eorū substantia in qualitātib; mutabūtur (tu aut idē ip̃e es) semp̃ p̃mitis immutabilis (et ām̃ tui nō deficient) quia eterni sunt.

In qua cetermitate. **F**ilij id est imitatores (suorū tuorū) aploz (habitabūt tecum) post terminū huius vite (et opa eoz) semp actu et continue (ferentur) in te deū nunquā cessantes a laude tua.

Psalmus. Cij. in quo incitatur fidelis
populus ad laudandū deū.

Benedic benedictōne laudis (anima mea do-
mīno) et omīa que intra me sūt) scilicet
intellectus. volūtas ceteraq; potētie et vires nulla dis-
crepet. bñdicite (nomini sancto eius) quia corde totūq;
aīe virib; laudādus est deus. **E**t quia hoc maxie fa-
ciendū est iterū repetō. **B**enedic anima mea dño) et
ut semp bñdicas (noli obliuisci bñficia sua) q̄ innumera
sunt. **I**te benedic aīa mea domīno quia ip̄e est. **Q**ui
propiciatur (omnib; iniquitatib; tuis) eas remittēdo.
Ite quia ip̄e est (qui sanat om̄es infirmitates tuas) nūc
fouendo blādis. nūc secūdo asperis. om̄ipotentī enī me-
dico nullus insanabilis lāguor occurrit. **C**eterū bñ-
dic aīa mea domīno q̄ ip̄e est. **Q**ui redemit) per p̄ciū
sanguinis filij sui (animā tuā de interitū) p̄petue dānacō-
mis benedic iterū dño q̄ ip̄e est (qui te iustū sua m̄scōdia
et in suis miseracōnib; coronabit) corona glorie i eter-
nū. **P**reterea benedic aīa mea domīno. **Q**ui replet
in bonis desiderū tuū) et solus ip̄e q̄ fons oīm bonoz ē
replere p̄t/ qđ tūc facit cū sanctos suos trāfire facit de
hoc seculo ad domū beatitudinis sue vbi sancti omnib;
bonis replebūtur (et renouabitur ut aquile iuuetus tua)
in resurrectōne in q̄ sancti in etate iuuentū resurgēt mu-
tati de corrupcōne in incorrupcōnē. **A**mplius benedic
aīa mea domīno qm̄ ip̄e ē. **F**aciens misericordias) est
etiā faciens (iudicium) id est vīdictā (omnib; iniuriā

pacientibus) ut opprēssis impii erigat pauperes suos.

Propheta narraturus misericordias quas deus fecit patribus antiquis inquit. **N**otas fecit moysi precepta legis que sunt viam emendi ad salutem et mandata sue voluntatis expressiva) per moysen nota fecit (filij israel)

Et ipse est. **M**iserator) actu exhibens nobis multa beneficia sine merito nostro et idcirco dominus (est misericors) in natura sua (longanimis) quia exspectat nos diu ad penitentiam et ipse idem est deus (multum misericors) quia quotidiana et innumerabilia donat nobis peccata cito enim flectit ad misericordiam. **H**inc. **N**on impetuum irascitur) electis suis (nec in eternum irascitur) illis. sed finaliter placabitur) si penitentiam tamen percipiet ex amore ad emendationem. **B**ene dixi quod est multum misericors quoniam. **N**on secundum peccata nostra fecit nobis) quoniam nos merebamur iram et mortem eternam et ipse usus sum) ma clementia dedit nobis omnium peccatorum remissionem) (nec secundum iniquitates nostras retribuit nobis) maiora enim flagella merebamur. **B**ene dixi quod non secundum iniquitates nostras retribuit nobis. **Q**uia secundum magnam mensuram misericordie sue corroborauit misericordiam suam super timētes se) quod eos iugiter protegit et confirmat. **Q**uantum distat lux a tenebris longe fecit a nobis iniquitates nostras) liberando nos a malo culpe. **B**ene dixi quod misericors est dominus nobis timētibus se quoniam. **S**icut pater) aliquando blāditur (consolatur filios) aliquando voto pie correctionis flagellat miserando illius ut meliorem reddat (ita dominus miserebitur suis) ideo quod dem misereatur (quoniam ipse cognouit fragilitatem nostram)

Hinc sequitur. **R**ecordatus est quoniam pulvis sumus) quantum ad corpus (homo est sicut fenulum) ad modicum tempus viuens vita eius) et fortitudo et splendor eius (tanquam flos agri) sic leuiter (efflorescit) id est marcescet. **E**t hoc vere

Quoniam spiritus) rationalis qui in homine est (pertransibit ab eo et non subsistet) homo quia dissoluta diuinatione anime cum corpore non est homo (et amplius in hac vita non uiuificabit hoc corpus mortale) nisi diuina uirtute operante. **M**iseri cordia domini ab eterno) promissa (et usque in eternum) promissa sunt (super timores eius) timore filialis reuerentie. **E**t iusticia illius) retribuens mercedem (operibus bonis hominibus qui fuerant precepta eius) corde retinendo et opere plendo. **E**t memores sunt mandatorum eius) non ad audiendum tantum sed (ad faciendum ea) non enim auditores legis tantum iustificabuntur apud deum sed factores. **E**t memores esse debemus mandatorum eius. quia Dominus in celo parauit sedem suam iudiciariam) et de omnibus iudicabit. et ne impotentem iudicem putes sequitur (regnum) id est potestas (ipsius omnibus dominabitur) nullus enim resistere poterit eius impio. **E**t quoniam deus tam uniuersalis est dominus propheta monet etiam alias creaturas ad laudandum deum dicens. **B**enedicite) huic (domino omnes angeli eius potentes uirtute/ adimplentes mandatum illius) paratissimi et uoluntarii (ad exequendum uocem preceptorum eius) illico quo fuerat locutus. **B**enedicite domino omnes ordines angelorum) uos dico (ministri eius qui facitis uoluntatem eius) **B**enedicite domino omnia opera eius) celestia et terrestria (in toto mundo in quo dominatur) id est date michi materiam benedicendi domino quoniam omnes creature laudant dominum (tu anima mea benedic illi).

Psalmus. CXXIII. in quo monet ad laudem dei.

Benedic anima mea dominum

pro tantis beneficiis et muneribus gratiarum eius/ et ouersus propheta ad deum ait (o domine deus) bene debet anima mea te benedicere quoniam (magnificatus es) magnus nature nobilitate

magnus potestate. magnus sapientia. magnus misericordia/et hoc (vehementer) .i. incomprehensibiliter quare maior es omni laude. **B**ene magnificatus es. **Q**ui habes angelos et homines sanctos decore eterno splendidos et luminosos te incessanter laudantes et lux undique tibi est qui habitas lucem immarecensibilem. **M**erito magnificatus es quoniam magnitudo potentie tue relucet in omnibus creaturis/ tu es qui. **C**elum quasi theatrum super emispherum nostrum (extendis) sine labore ac si quis (extenderet pellem/ tu es qui tegis superiora eius) scilicet celum fidei et aqua. scilicet celo cristallino quod propter dyaphaneitatem aqua cum nominatur.

Tu es qui visibiliter ascendens in celum. **P**osuisti nubem ascensum tuum/ qui superas omnem velocitatem theatri qui ubique es presens.

Tu es qui. **S**pirituales substantias facis nuncios tuos et ministros tuos plenos dilectionis dei ut etiam alios vrant) et ascendant ad dilectionem sui creatoris ascensos et efficaces ad executionem tue voluntatis. **T**u es. **Q**ui fundasti terram ita stabilem et firmam quod non inclinabitur in seculum seculi) terra enim in eternum stat. **O**mare oceanum quasi velum meum circumdat terram) undique excepta una parte que discooperata remansit propter vitam hominum et animalium terrestrium (super montes stabunt aque) pluviales que generantur ex nubibus.

Ad beneplacitum tue voluntatis mouebunt se aque) flatus ventorum a te concitatorum de loco ad locum (et a clagore tonitruorum et fulgurum que generantur in nubibus ad modum formidarum se habebunt) quod per terribiles ventos delictantur. **Q**uibus aqua fugientibus siue motis. **A**scendunt) id est apparent alii (montes et descendunt) id est apparerent (campi) in humili loco sed non omnes in eadem altitudine vel in eadem humilitate sed (secundum quod disposuisti eis) **T**erminum posuisti

• aquis maris oceam (nec ouerteretur oprire terrā) sic
cut fecerūt tēpore diluuii quod tū mūdū occupauit.

Qui emittis fontes in ouallibz) qz de montibz fluunt
aque in valles (et aque) fluentes (ptrāhibūt) de loco ad
locū (inter mediū montiū) ad sustētacōnē viuētū. vñ se
quitur. **N**otabūt omēs bestie agri/ et reficiētur ona-
gri in siti sua) **S**up ea) que dicta sūt mōtes et valles
et fontes (volucres) in aere volantes (habitatāt/ et de
medio) foraminū (petrarū dabūt vocēs) cantādo.

Tu es. **R**igās montes de nubibz pluuiofis) generās
sup mōtes (et de effectu pluuiarū q sūt opa tua fecūda-
bitur terra) **P**roducens fenū iumētis) vñ ipa nutri-
āt (et herbā ut fruiāt hoibz) q ppter hoc facta sūt. vñ seq-
tur. **S**ustētas aut iumēta. **N**ot educas frumentū
et talia (de terra) ad sustētacōnē hūane vite (et vinū leti-
ficet cor hominis. **T**u es etiā. **P**roducēs oleū ad o-
di-
mentū ciborū) natura enī olei ē ut multū foueat carnē (et
reddat hilarē/ et panis cor hominis confirmet) siue roborer.
Et ex pluuia. **H**umectabūtur arbores cāpi) ad con-
nutrimentū et fructificacōnē (et cedri libam quas plāta-
uit dñs illic). i. in cedris (passeres) aialia minuta (midifi-
cabūt) **H**erodn qui rex passerū dicitur midus ē in ce-
dris/ montes excelši sūt refugū ceruīs/ et cauernosa lo-
ca refugū ermachijs) q aialia parua spmōsa ēē dicūtur.
Nos uisti lunā ut distīnguat et variet tpa et sol) sic de
terminatē tēdit ad occasū ac si habēt cognicōz. **N**o-
sisti tenebras) in emisperio nro. p occasū solis (et facta
est nox in ipa ptrāhibūt) de loco ad locū (omēs bestie sil-
ue) illud enī tēpus ē diuina disposicōne ydoneū in quo
bestie querāt sibi victū. vñ seqtur **L**atuli leonū) ptrāhi-
būt (fameliā et leones ipi) et alie bestie (ut rapiāt et qrat

escam sibi) ¶ **Riii.** Capta p̄daꝛ orto sole reuertitur
ad cubicula sua) ¶ Orto sole ꝛ iā bestijs collocatis.

Exibit hō ad op⁹ suū et ad opacōez suā) otinuan dā
(ulq; ad vspērā) **C**ū omib; istis inspectis admirabi-
lis occurrat altitudo diuine potētie et incōphēbilis altitu-
do diuine pūdentie ppha et secū q̄lib; fidelis admiratiue
dicat. **V**alde magnificata sūt opa tua dñe) excedunt
hūanū sensū (oīa ī sapiētia fecisti impleta ē terra) hoib;
et aīalib; et cetera (q̄ sūt creatiue tue) **N**on solū celū et
terrā tua pūdentia regis s; etiā. **H**oc mare magnū et
spacō sū māib; nauigātū. ī q̄ hī possunt nauigāre mul-
ti (illie) ī ī hoc mari (reptilia) pisces diūsaru; manēiurū
et naturarū (quorū nō ē numer⁹) cert⁹ apd aliquē hoīez
In q̄ mari pisces. **M**arū et magni mōstra maxia ut
cete grādia) discurrūt. et q̄uis tot et tā magna monstra
sūt ī mari tñ (illie naues trāsibūt) ille ē q̄ de vna tria ad
aliā necessaia deportāt **I**nter hec aīalia ē etiā ī mari ce-
tus grādissim⁹ piscis. **D**raco) dic⁹ q̄ deuorat alios
pisces q̄ lic; sit magn⁹ et fortis piscis faciliter tñ illudic⁹
et occidit⁹ (quē formasti ad illudēdū ei) non sic intelli-
gas q̄ li ad illudēdū assumat⁹ finalit⁹. s; q̄ ad hūc finē
sit format⁹. s; tenet⁹ osecutiue q̄ illudic⁹ seq̄t⁹ o dicō; eū.
vñ cū ille piscis velit deuorāre alios pisces illi pisces na-
turali instinetu fugiūt ad ripā vbi cet⁹ nata ē nō p̄t p-
pter aq̄ pūtatē et ideo cet⁹ eos īsequēs impigrit se ad
terrā et ibi a piscatorib; occidit⁹ et sic illusio sua spe fru-
stratur (omīa) tñ aīalia viuētia ī tērra et ī aquis (a te
expēctāt ut des illis escā ī tēpore) oportuno secundū
o dicō; cuiuslib; speciei naturalē. **Q**ue aīalia. **D**ate
tē colligēt/aperiēte te manū tuā) p diffusioez tue boni-
tatis ī effectib; (omīa) implebūtur bono cōueniēti sue

nature). **A**uertente aut te facie tua) denegando predicta
diffusionem bonitatis tue (turbabunt) ex defectu nutrime
ti (auferes spiritum eorum et deficient) a vita (et in materia vni
fuit formata quam pro magna parte est terra reuertetur).

Emittes tue voluntatis effectum de nouo formabunt)
in eadem specie secundum cursu nature (et renouabis facie
terre) sicut patet in estate in qua terra renouatur herbis.
floribus. et fructibus quibus priuata fuerat in hieme.

Enumeratis diuinis operibus propheta inquit. **I**mpedat
tur domino laus) et honor debitus. non ad tempus sed (in eter
num) letabitur dominus in creaturis suis) ad suam gloriam ordi
natis.

Diu visitat homines habitantes in terra) minoris
status (et faciet eos tremere) de peccatis (melius est enim
tremor humilitatis quam confidentia superbie (qui tangit) omnia
coevel aliquo flagello persecutionis (motes) id est potentes
qui prius erant superbi in actibus se (humigant) lacrimosa con
punctio peccata sua plorantes.

Quia hec predicta fecit dominus
et ideo hijs inspectis. **L**audabo dominum quod diu uiuam)
hic et in futura vita (psallam deo meo quod diu sum) **N**on cadu
gratum. acceptum (sit illi) .s. deo (eloquium) laudis mee (ego
vero delectabor in diuinis consolacionibus non in terrenis.

Deficiant) peccatores iniqui obstinati in malo (ita ut non
sint) iniqui sicut prius si iusti pro omnibus hijs beneficijs
dei. (benedic anima mea domino.

Psalmus. Ciiij. in quo monet ad laudem dei.

Laudate dominum pro beneficijs ab eo
obtenis (et inuoca
te nomen eius) pro obtinendis quod gratitudo de preteritis ben
ficijs est optima dispositio pro futuris impetrandis (annuci
ate inter gentes opera potestatis sue) et bonitatis declara
tiua sic enim de vestra salute solliciti estis sicut de aliorum salute

Vatate ei) ore & corde laudādo (psallite illi) bona o-
peracōe (narrate) alijs p̄dicādo (oīa mirabilia eius) vo-
bis nota vel aliq̄ de omib; q̄ nullus p̄t om̄ia narrare.
Facite bona opa in quib; merito. **L**audemini) et hoc
(in noīe sancto eius) ad eius glia; bona v̄ra dirigēdo
qui dedit velle & posse quāuis caro molestijs affligatur
mens tñ (letetur cor querētiū dñm) in spe patrie celestis
ut cū hilaritate & iocūditate diuina pficiāt. **M**uerite
dñm) ex studio & intēta mēte bona op̄rādo & illumine-
mini in agēdis (et confortamini) in caritate xp̄i ut bona
opa inchoata pficere possitis (q̄rite p̄ntiā eius) nō ad
horam sed (semp) ut hic habeatis eius cōgmicōez veraz
et in futuro clare eius faciē intueamini. ¶ Quia ad q̄rē-
dum deū maxie disponit memoria fidei antiquoz patrū
et op̄erū que deus fecit illis ait. **M**emētote mirabiliū
eius que fecit) filijs israel educēdo eos de egipto (et si-
gna) q̄ patrata sūt in egipto (et p̄cepta oris eius)
Dico memētote hōz vos q̄ estis **S**emen). i. imitato-
res fidei (abrahę filii dei) ut sicut abraham cuius semen
estis deū sp̄italiter quesiuit et ei in fide fuiuīt ita & vos
facere debetis / vos dico etiā (filij iacob electi eius) quē
si imitamini) luctādostra vicia & dtra carnē mter electos
dei nūerabimini. ¶ Et ne putēs filios abrahę tm̄ esse in
vna gente scđm carnē ait. **I**pse dñs deus nr̄ in vniū-
sa terra) habz (iudicia sua) in vniūsa terra sūt iacob & is-
rael. i. fideles q̄bz iudicia suis manifestat s; nō alij gēti
q̄ xp̄iane. ¶ **M**emētote dico dei q̄ ip̄e. **S**emor fuit)
i. plēdo p̄missa (testam̄i sui) noui duraturi i et̄nū i q̄ p̄mit-
titur hereditas et̄na (verbi sui) etiā memōr fuit (quod
mandauit in omēs generacōes) credētes in eū hoc est
verbū fidei. verbū euangeliū quod dē extenditur in omēs

generationes p quo seruato redditur pmissus eternus
qd p testamtu ate significauit qd no madauit, s; pmissit
pmissum est q accipere debemus mandatu qd hoc facere
debemus hoc est fides ut iustus ex fide uiuat a hunc f dei
pmititur hereditas. ¶ **Q**uomodo fuit vbi. **Q**uod dis-
posuit ad abrahā cum ei dixit p memetipm iurauit q se-
cisti rem hāc et cetera. seqtur/bn dicā tibi et cetera (et iura-
menti sui ad isaac) cū ait ad abrahā in isaac vocabitur
tibi semē. **E**t statuit illud) vbi fides ei de cultu vni-
us dei (iacob in pceptū) ad faciendū et obseruandū (et isrl)
qd idē est qd iacob eiusdē pcepti adimpleti mercedē
q fidelib; (etna et incommutabilis est. **D**icens tibi dabo
terrā chanaā figurā eterne (hereditatis) q terra pmissi-
onis (sumiculo) distribuēda erat in diuersas partes.
Hanc terrā chanaā pmissit. **C**um illi qbz pmissit (es-
sent numero breui) ita breui q (paucissimi) q abrahā
isaac et iacob tm erant quorū merito pmitteretur
et erat cū hoc adueniret nō ciues terre pmissiōis vr de qh
extranei ibi habitabāt. **E**t ptransiit de gente in gen-
tem) alterā/vn abrahā exiit de terra chaldeor et venit
in mesopotamiam et deinde in terram promissionis (ei de
regno ad pplm alterū) vit in egiptū filius ysaac de terra
chanaā peregrinatus ē. **Q**ui ptranscūdo tot varias
gētes durare potuerūt q dñs. **N**ō pmissit hoies nocere
eis) notabili no cūcto (et corripuit p eis reges) q vo-
lebant nocere sic pharaonē q abstulerat abrahā saram
et abimelech q abstulerat isaac rebeccam. **D**icens.
Nolite tūc xpos meos). i. vnctos mea grā (ei in
pphetis meis) cuiusmōi erat abrahā ysaac et iacob (no-
lite mali facere) **N**arras ppha quō fecit q pda
sancti pres ptransiuerūt de gente in gēte et cetera ait.

Et vocauit). i. iussit (ut famis esset super terram) per quam famem (omne sustentamentum panis) per magna parte (detraxit) et per hoc coacti sunt in egiptum ire et ita ad aliam gentem transire et precessit eos ioseph. **V**n sequitur. **O**dit ante eos) iacob et filios eius (virum) ioseph in egiptum qui (in fuitum venditus est a fratribus suis) **H**umiliauerunt) egiptii (in compedibus pedes eius) ad accusationem domine sue et (dolor) de infamia (timor) de morte (pertraxit animam eius donec veniret) interpretatio somnii pharaonis que fuit (verbum eius) hic dicentis et domini hic inspirantis. vñ sequitur. **E**loquitur domini) id est spiritus reuelans misericordiam (ignauit eum) viuaciter excitauit ut futura diceret. et quia somnia ita exposuit (misit rex) pharao (et soluit eum) de vinculis quibus tenebatur (principes) ipse (populus) egipti (dimisit eum) ex toto liberum.

Cognoscens autem pharao per interpretationem somnii sui quod ioseph habet spiritum dei. **C**onstituit eum dominum domus sue et principem omnis possessionis sue) **N**on tamen ut habet curam temporalium huius. **N**on eruditur princeps eius sicut semetipsum) de diuinis quorum illi noticiam non habet (et senes eius prudentiam docet) de hiis que dei erant. **I**ntrauit israel) cum filiis et familiis eorum et hoc ad mandatum ioseph ibi regnantis ut possint ibi viuere tempore famis (et iacob accolatus fuit in egipto) que dicitur terra cham filius noe prius habitauit.

Et ibi auxit dominus populum suum vehementer) quoniam ex septuaginta hominibus sexcenta milia armorum eduxit (et firmavit eum super inimicos eius) quia tempore moysi multis egiptiis eduxit eos deus et illos multis modis afflixit.

Propheta narraturus que facta sunt in egipto dicit. **C**onuenit promissit deus contra egiptios) ut odiret per inuidiam (populus israel) et dolus faceret in fuos eius) laboribus aggrauando ut luti et lateris operibus oppressi innumeretur fui dei.

Ad quorū liberacōez elegit deus ministros de quibz ait.
Osiit moysen suū suū ad liberandū eos ad pharaonē et associantei (aaron quē elegit) ad hoc ministeriū.

Et posuit in eis) scz moysen et aaron legatis suis (virtutē faciēdi miracula) minora et maiora (in terra egipti) ad verba moysi et aaron que sequuntur.

Osiit tenebras) palpabiles (et obscuravit tempus) ut nullus agnosceret aliū (et nō exacerbauit omnes fimos suos) qz cū pharao permittebat deus remouebat plagā et sic dulcorabat fimos suos licz sciret eos futuros obstinatos et durissimos. **C**ouertit aquas in sanguinē / et occidit pisces eorū. **I**mpleuit terrā eorū ramis) nō modo in locis exterioribz et communibz s; in secretis cubilibz pharaonis et principū eius)

Dixit et venit cinomia) scz musca camina (et cimex) q; intrabāt eis in oculos et hoc non in paucis locis s; in omnibz finibz eorū. **P**osuit pluias eorū cū gradine et ignē oburentē) scz fulmina (in terra ipsorum)

Et percussit gradine) et fulminibz (vineas et ficulneas eorū / et struit lignū finū eorū). s. arbores fructuosas. **D**ixit) id est voluit (et venit locusta / et bruchus) fetus eius (cuius nō erat numerus). **E**t comedit) locusta et bruchus comedit (omnē herbā in terra eorū / et comedit omē fructū terre eorū). **E**t percussit omē primogenitum) tā hōim q; aialiu (in terra eorū / et primicias omniū frugū). **P**ropheta exponēs bñficia collata pplo isrl' ait. **E**t eduxit filios isrl' cū argēto et auro) qz vasa aurea et argētea que ab egiptiis mutuauerāt pcepto dñi deportarūt (et nō erat in tribubz eorū infirmus) qd valde mirabile fuit q; in tāta mltitudine nullus infirmaretur. **E**t tunc scz post submerisionem exercitus pharaonis.

Uetata est egiptus) id est illi qui remanserant quia
in de iudei pfecti erāt et hoc (q̄ timor eorū incubuit sup
egiptios) ne redirēt iudei et reliquias egipti osumerēt.
Narrat bñficia data illis post q̄ eduxit eos deus in dēsto
Expandit nubē in p̄tectōe eorū) ne vrerent ab ar
dore solis (et ignē ut lucēt eis) et tenebras (p noctē)
Pederunt carnes et venit coturmix) in maxima multitu
dine (et māna descendēte de celo) aereo (saturauit eos)
Disrupit petrā et fluxerunt aque/ abierūt in dēsto lar
ga fluentia) que sequebantur eos per desertum.
Hec bñficia non fecit eis deus p meritis eorū q̄ p̄plus
rebellis fuit et murmurās contra dñm s̄. **Q**uā m̄ memor fuit
pmissiōis quā fecerat abrahe fidei seruo suo) dicēs ti
bi dabo terrā hāc et in semine tuo bñdicātur omēs gen
tes **E**t eduxit) post mortē moyli de deserto (populus
suū) sub ducatu ioseph in terrā pmissiōis (in exultacōe/
et electos suos in leticia) q̄ murmuratores dñi furore
pculsi interierūt. **E**t dedit illis regiōes gētū ubi ha
bitabāt gētiles ciuitates. castra (et possessiōes laboribz
aliorū acq̄sitas possiderūt) **E**t hēc bñficia fecit eis de
us nō ut luxu defluāt vel pueria securitate torpescant sed
Ut iuste) viuat scdm mandata eius (et legis myste
ria diligenter intelligant.

Psalmus. Cx. in quo monet ad geminā
cōfessionē sc̄z laudis et peccatiōis.

Confitemini domino cōfessione lau
dis (quomāz
bonus) et solus natura bonus. solus pfectus nō solū in
se bonus ē s̄ diffusiōe bonitatis sue sup omēs creaturas/
vel ostemini dño peccā vīa ut cōsequamini veniā quoniam

bonus id ē misericors ⁊ facilis ad indulgēdū (qm̄ in se-
culū) scz p̄ns tm̄ (misericordia eius) mihi enī hic cōuerſi
fueritis in futuro misericordiā nō inuenietis. ¶ Sed.

Quis loquetur ad plenū (opera q̄ potēter operatur/
et narrabit om̄es laudes eius) nullus vtiqz/ quia cum
sit infinite bonitatis super om̄ē laudem est.

Et si nullus sufficiat enarrare laudes eius. **B**eatū
tñ hic beatitudine sp̄ia in futuro beatitudine rei (q̄ ha-
bent discretione q̄d sit bonū ⁊ quid malū) et habitā dis-
cretione (faciūt executōez bonoz operū omī tēpore.

Memento nr̄i dñe in bñplacito tuo) id ē in filio quē
ex solo beneplacito tuo nō ex hoīm meritis ad redēpti-
onem misisti/ et ut hoc sit (visita nos p̄ filiū tuum in quo
saluemur saluacōne eterna)

Visita dico. **U**t videamus te facie ad faciē p̄ boni-
tatē) gr̄e quā p̄stas electis tuis visita nos ut delecte-
mur in leticia (electoz tuoz) q̄ ē tu ip̄e sūmū ⁊ verū et
incomutabile ⁊ beatificū bonū (ut lauderis a nobis cū ce-
tera hēditate tua) ¶ Peto q̄ visites nos qm̄ opus est.

Peccauimus enī ut p̄res nr̄i) eoz p̄cā imitantes
(inuste egimus) oīa p̄ximū (iniquitatē fecimus) peccā-
do oīa deū. **M**atres nr̄i in egipto nō intellexerūt mi-
rabilia tua) que p̄ eis feceras in egipto (nō fuerūt me-
mores misericordie tue) facite eis in liberacone eorum a
seruitute pharaonis. ¶ Nō fuerūt dico memores imo.

Meritauerūt in moysē deū (ascēdētes) de egipto ver-
sus (mare rubrū) diffisi a potestate sua.

Non obstāte autē eorum murmuratione et diffidētia.

Saluauit eos) ab insequētibz egiptijs nō p̄pter meri-
ta eoz s̄z (p̄pter nomē suū) āplīā dum ⁊ glōrificandum
(ut notā faceret potētiā suā) ¶ Saluauit autē sic qz.

Increpuit siue increpauit mare rubrum non voce sed opere
et precepto (et exsiccatum est / et deduxit filios israel in illa plu-
uitate maris sic in deserto) id est in loco plano et sicco.

Et saluauit eos de potestate egiptiorum) persequentium
eos (et redemit eos de captiuitate pharaonis)

Et operuit aqua) pharaonem et egiptios (tribulantes
eos et vnus ex eis non remansit) qui non submergeretur.

Quibus miraculis visis. **C**rediderunt Verbum domini et moysi
(et laudauerunt laudem eius) dicentes illud citemus domino
gloriosae enim et cetera. **U**ltimo fecerunt) paru steterunt in lau-
de eius (obliti sunt operum eius) quibus eis prouiderat in pe-
riculis maioribus (et non expectauerunt patienter) tempus
quo deus disposuerat eis subuenire secundum (consilium volun-
tatis sue) sed peruenerunt murmurando sine ratione.

Et concupierunt) non solum naturalem cibum ut panem et
aquam sed (concupiscentias) id est delicatos cibos (in de-
serto et temptauerunt deum in deserto in quo erat penuria
aque dubitantes de potentia sua.

Et licet sic deum temptaret. **D**edit eis portiones eorum) et
hoc usque ad plenitudinem (misit enim saturitatem in animas
eorum).

Et nichilominus non cessauerunt a malo / nam ho-
re ambientis dignitatis sacerdotalis. **I**rritauerunt
moysen in castris et aaron) seceratim deo) chore et sibi adhe-
rentes inuidetes quod aaron et filii eius soli habuerunt sacer-
dotium.

Propter quam irritaciones. **A**perta est terra et de-
glutiuit dathan / et abiron cum sua familia et super omnes se
clausit) **E**t exarsit ignis in congregatione) consentiente
istis predictis de thuribulis eorum et intus (quod flamma combus-
sit peccatores) scilicet quinquaginta ducentos qui offe-
rebant incensum illicitum vendicantes sibi sacerdotium aaron.
Propheta describens peccatum adorationis vituli ait.

Et fecerunt vitulum in orebus et absentiam moysi quam ascendere
rat in monte ad dominum non tolerantes (adorauerunt sculptile)
vel offatile. **E**t sic faciēdo. **O**durauerunt gloriam suam
.i. deum qui erat eorum gloria (in similitudine vituli comedētis fe-
nū).i. gloriam et honorem debitum deo attribuerunt non vero vitu-
lo sed simulacro vituli. **E**t sic oblitū sunt deum qui saluauit
eos) ab egiptiis (qui fecerunt magnalia in egipto) egiptios
flagellando multipliciter (terribilia in terra egipti) id ē
in eadē egipto (terribilia in mari rubro) pharaonē et
exercitū eius submergēdo in mare diuidēdo. **E**t p-
pter ista peccata (dixit) ominādo (ut disperderet eos) quia di-
gnum erat omnes perire et disperdi dissimulans (si non moyses et eius e-
ius stetit in contradicōe) suis oracōib; impediēdo ne dis-
perderet eos. **S**tetit ergo moyses in contradicōe.
Quod autem irā eius ne disperderet eos) et non tamen pēdi-
cta mala fecerunt sed eē (terrā) pmissiōis (desiderabilē) flu-
entē lac et mel quā dominus eis promiserat (per nichilo habue-
runt). **E**t hoc ideo quia. **N**ō crediderunt verbo eius) quod pro-
miserat eos introducere in terrā illā quia reūsis explorato-
rib; suis cū nūciarēt terrā illā bonā esse homines tamen terre il-
lius tales eē quā vnus cētū iudeos possit occidere timue-
runt (et murmurauerunt in tabernaculis suis dicētes. quare
nobis ducere et reuertamur in egiptū melius enī est nobis ad-
huc esse in fuitate quā in pugna istorum perire (et non exaudi-
uerunt vocem domini) quia dubitauerunt de terrā quā deus promiserat
eis. **E**t tūc (elevauit manū suā dominus).i. parauit se ad
vindictā faciēdā (super eos / ut prosterneret eos in deserto)
tūc enī lata ē diuina sentētia ut omnes qui numerati fue-
rāt a vigintiāmis et super non ingrederentur terrā pmissi-
ōis sed morerentur in deserto ppter caleph et iosue.
Non tamen leuauit manū vindicte sue in eos sed etiam.

Not deiceret semē eorū p̄ diuersas nacōes) ⁊ regio-
nes / hęc autē pena p̄cib⁹ moyſi fuit impedita. ¶ Et mēto
disperderet eos. **Q**uia imiciati sūt) .i. cōsecrati. ⁊ secula-
uerūt enī se ydolo (beelſegor) beel ē ydolū / segor ē mons
vbi colebāt / et nō solū sacrificauerūt ydolis s; etiā (come-
derūt de carnib⁹ ymolatis simulacris mortuorum) hoīm
quos deos dicebāt ut ioui mercurio ⁊ cetera ⁊ hoc causa
veneracōis. **E**t tūc irritauerūt eū in peccatis ab eis
pprio ingemio male disposito muētis) et studiose factis
(et multiplicata ē in eis ruina) q; tūc occisi sūt ex ipsiis
viginti quinq; milia. **E**t stetit phimees) cōstāter cōtra
ydolatras accēsus zelo dei ⁊ trāhiens coeūtes sc; iudeum
⁊ madiamitē (placauit dñm) sic faciēdo (et cessauit pla-
gā ppli) **E**t) dñs qui nouit quanta caritate populi et
zelo dei phimees illud fecerit (reputatū ē ei ad iusticiā)
id ē reputatus est in hoc iustus et hoc (in omnē gñatio-
nē usq; in sempiternū) nō solū in p̄dictis locis irritauē-
rūt iudei deū s; etiā. **I**rritauerūt eū ad aq̄s ⁊ traditio-
nis) q; impatiēter ⁊ cōtentiose locuti sūt contra moyſen
pp̄ter aque defectū ⁊ p̄ cōsequēs cōtra deū (et turbatus ē
moyſes ab illis) et hoc q; (exacerbauerunt) id ē iratum
et acerbū fecerūt (sp̄ritū eius) intantū ut nimia importu-
nitate populi succensus diffidenter excrepuit dices
nūquid de petra hac poterimus vobis aquā eicere?
Et) ita manifeste ostēdit moyſes (in labijs suis) in
modico loquēdi hēsitacōez cordis sui quā habuit in hoc
miraculo ⁊ in hoc (distixit) ⁊ sepauit hoc miraculū a cete-
ris in q̄b⁹ nullo modo dubitauit. turbatus enī moyſes
murmure ppli infidelis nō tenuit fiduciā quā debuit p̄-
pter qd̄ statū fuit a dño rep̄bēus ⁊ in penam ab ingressu
terre p̄missiois exclusus / qd̄ q; moyſes nō sponte fecit

sed illorum malicia provocatus ideo tamen tempore aliter non etern-
naliter peritus est. Item plus ille peccavit quam cum filii israel
intrassent terram promissionis (non displicerunt gentes) habi-
tantes ibi (hic precepit dominus) ne ex eorum convectu sceleribus in-
volueretur et ad ydolatriam traheretur. hic factum est.

Unde sequitur. **C**onmixti sunt inter gentes terre illius
contra preceptum domini (et didicerunt opera eorum) idolis fuisse fili-
os molare iuxta ritum cananeorum (et factum est illis in ruinam
et offensionem) unde sequitur. **E**t molauerunt filios suos
et filias suas demonibus latenter in idolis secundum consuetu-
dinem illarum gentium. **E**t effuderunt sanguinem innocentem. scilicet
filiorum suorum et filiarum suarum quas sacrificauerunt sculpti-
libus cananeorum. **E**t interfecti sunt spiritualiter gladio
gravissimi peccati (homines predicti habitantes terram) effun-
dendo sanguinem innocentem et molando illum idolis (et con-
denati sunt) in peccatis suis (et pullati sunt adulterinis
superstitionibus suis)

Et iratus est furore id est gravi ira (dominus in populo suo
et abominatus est filios israel qui dicebantur heredi-
tas eius) quasi non curas defendere eum. **U**nde sequitur.

Tradidit eos in manus gentium idolatrarum (et denati sunt
eorum qui oderunt eos)

Et tribulauerunt eos inimici eorum / et humiliati sunt id est
afflicti (sub manibus eorum) resistere eis non valentes et mi-
chilominus dominus usus pietate sua (sepe liberauit eos)

Apostoli autem hanc misericordiam liberationis non attendentes
(adhuc exacerbauerunt deum consilium eorum malum sequen-
tes) et ideo (propter iniquitates suas humiliati) et mo-
dis multis afflicti (sunt)

Verum quia in afflictione illorum non defuit misericor-
dia dei ideo sequitur.

Et vidit oculis misericordie sue (cū tribularēt' et miser-
tus est eis audiens oracōes eorū) et liberauit eos.

Et memor fuit pmissi sui) qđ disposuit ad abrahā de
filij sui incarnacōne et ideo pēp' cit eis / si enī omēs ppter
eorū pccā occidi pmississet nō nasceretur de eis xp̄us et
ita vana fuisset p'dicta pmissio / et ideo (pemituit eū) alit'
faciēdo qđ videbatur factururus et hoc nō qđ illi iusticiam
haberēt sed (scđm multitudinē misericordie sue) opatus est.

Et dedit eos in misericordias) in beniuolentiā et in reuerē-
tiam (in ospectu gētiū q̄ ceperāt eos) ut quos prius de-
spectuū habebāt haberent metuēdos et honorabiles.

Propheta suā de p'cacone p liberacōe populi israel re-
assumēs ait. **G**aluos fac nos dñe deus nr̄ de seruitute
et angustijs q̄b' pplius tuus in diuersis terris affligitur
(et aggrega nos de gentib') inter quas disp' sumus.

Et ad hoc aggrega nos. **Q**uot ostentamur) o'fessioe lau-
dis (nomini sancto tuo / et gloriemur in laude tua) de q̄
seq̄tur. **B**enedictus dñs deus israel ab eterno et in
eternū / et dicat omis populus) tam de iudeis qđ de gen-
tibus (fiat fiat) id est benedictus sit deus.

Psalmus. Cvi. in quo o'mendatur miseris
cordia dei multiplex facta populo israel.

Confitemini domino cōfessione lau-
dis (quomiam
bonus) qm̄ dulcis et suavis erere (qm̄ in eternū miseri-
cordia eius) q̄ nūq̄ negatur p'mittētib'. **D**icat nunc)
laudes deo (qui redēpti sunt a dño) a q̄buscūq̄ p'iculis
(de manu inimici) eos affligentis (de regiōib') vbi erāt
disp' (aggregauit eos) in terrā suā iudeā. **C**ongrega-
uit) qđ ē eos (a solis ortu et occasu ab aquilone et ab au-
stro) q̄tuor climatib' mūdi. **E**rrauerūt in solitudine

ubi nō erat aqua) errauerūt q̄ nō inuenerūt (stratā) dūcē
tē ad aliq̄ (ciuitatē habitabilē) ubi possent habitare
q̄ in desertis nō sūt tales vie. ¶ Et q̄ errabāt in locis de-
sertis ubi est inopia victualū secutū est q̄ in tantum.

Esurientes et sitientes) redderēt (ut virtus eorū defi-
ceret) **E**t q̄ anima id ē virtus eorū p̄ inopia deficie-
bat idēo cuncti (clamauerūt ad dñm cū tribularētur)
errore a fame ut liberaret eos (et de malis eorū in euabi-
libus eripuit eos) ¶ Eripuit dico q̄ **E**duxit eos in
viā rēz) sua p̄uidētia nō hūana (ut irer̄ i ciuitatē habi-
tatois) i q̄ possent habitare secure a de victualibz p̄uide-
re q̄bz bñficijs gr̄as agēs ait. **C**ōfiteātur dño) cō-
fessioe laudis homines quibz facti sūt (misēdie dei/et filij
hominū quibz mirabilia dei sūt exhibita)

Ideo debet dñm laudare q̄ nō solū duxit in viā s; a fame li-
berauit. **Q**uia satiauit animā debilitatā) ex deuio iti-
neris (et animā esurientē satiauit bonis) **I**deo a lau-
dare debet dñm q̄ liberauit miraculose. **C**aptiuos se-
dentes in tenebrosis locis q̄ bñt vmbra mortis/victos)
id ē afflictos (duricia catenarū a austeritate a paucita-
te victus) ¶ Causa captiuitatis eorū fuit. **Q**uia exa-
cerbauerūt .i. ostēpserūt (eloqua dñi) loquētis p̄ leges
et p̄phetas (et o filiū altissimi) qd̄ erat q̄ iuste viuerent
(spreuerūt) ¶ **I**deo. **H**umiliatū) et deiectū ē a supbia
(cor eorū afflictōe dāte eis intellectū/et infirmati sūt)
id ē debilitati virtute vidētes se nichil posse p̄ se (et non
erat q̄ adiuuaret) q̄ posset eos liberare de captiuitate.
Deficiente ergo oīm auxilio hūano. **C**lamauerūt ad do-
minū cū tribularētur p̄dictis malis de quibz (liberauit
eos) ¶ **L**iberauit aut hoc mō q̄. **E**duxit de tenebris
et vmbra mortis/et vincula eorū dirupit)

Propter q̄ bñficia dignū ē ut. **C**ōfiteātur dño) ofensi
one laudis ⁊ c̄ ut sup̄. **O** cito laudā dñs ē deus ab il-
lis. **Q**uasi trinit in eis osuetudines viciosas) q̄ q̄si por-
te nō s̄mebāt exire de peccō(⁊ dyabolicas suggestiōes)
q̄ q̄si vectes fortes firmabāt ⁊ roborabāt p̄dictas por-
tas ereas(ofregit) **E**t. **S**uscepit eos de via iniquita-
tis) ad p̄mitētiā ⁊ ad correctiōez sic p̄f̄scepit filiū ad
castigādū/ bñ dico de via iniquitatis q̄(p̄pter iniusticias
suas humiliatū sūt) id est deieci' usq; ad interitū.

Ita ut. **M**mnē escam ab om̄mata ē aīa eorū) infirmita-
te ingrauescēte(et appropinquaueūt). i. vere deuenerūt
(usq; ad portas mortis) ex desperaciōe recuperādē salu-
tis. **E**t) hac necessitate coacti(clamauerūt ad dñm
cū tribularētur ⁊ de necessitatib; eorū liberauit eos)

Hoc modo liberauit eos. **M**isit v̄bū suū). i. impera-
uit(et sanauit eos) scdm illud. dic tñ verbū ⁊ sanabitur
puer meus. dicere enī dei est facere/ et ita(eripuit eos
de infirmitatib; ducentib; ad interitū mortis)

Propter q̄ dignū ē ut. **C**ōfiteātur dño miseric̄die eius)
⁊ c̄ sic sup̄. **D**ico cōfiteātur. **E**t sacrificet sacrifici-
um) nō pecudū ut quōdā s̄ laudis q̄ laudes bñ prola-
te pro sacrificio reputātur(⁊ annūciēt opa eius) in se
ip̄is experta p̄mirabiles sanaciōes ⁊ hoc nō cū tedio et
merore sed(in exultaciōe) deuotiōis.

Propheta oñdit q̄ etiā gratiarū actiōes fiende sūt p̄
liberaciōe a piculo maris ait. **Q**ui descēdūt mare in na-
uib; / faciētes operaciōes multas) et laboriosas gub̄-
nando naues ⁊ dirigēdo in aquis multis.

Apsi viderūt opa dei) q̄ multa et insolita vidētur in
mari(⁊ mirabilia eius) q̄ sepe ibi opatur et maxie(in p̄-
fundo maris) **I**n cuius profundo sepe cōtingit q̄.

Dominus imperauit et exaltatus est ventus) et fortifi-
catus comouens mare(et exaltati sunt fluctus eius)
Nam. **A**scendit usque ad magnam partem aeris que dicitur
celum(et descendit usque ad profundum maris quod dicitur
abissus et anima nauigantis in malis tabescebat) deficiebat
animus propter periculum imminens naufragii. **E**t ex magna
commotione maris. **T**urbati sunt) existentes in nauibus in ce-
rebro(sic ebrius) et turbatur caput et vires sentitue/quibus
turbatis impeditur actus intellectus et consequens
(omnis sapientia eorum deficit) **E**t isti(clamauerunt)
et cetera ut super. **L**iberauit autem eos dominus hoc modo.
Quia ouit tempestatem in auram suauem et tranquillam(et
cessauit fluctus eius) facti quieti. **E**t letati sunt) homines
in nauibus existentes(et eduxit eos in portum desideratum)
Confiteantur) ergo(dominum) et cetera ut supra.
Et exaltet illum) debitas laudes reddendo(tam in loco con-
gregationis plebis quam in loco congregationis doctorum)
Propheta ostendit quomodo deus liberat a sterilitate terre que
quingens infligitur propter peccata hominum dicens. **P**osuit flumi-
na in desertum).i. desiccavit ea(et fontes aquarum posuit in ar-
iditate) **T**erram fructiferam posuit in sterilitatem(et hoc
(propter malitiam inhabitantium in ea) et talia facit deus in puni-
tione habitantium. **E**t quia dei misericordia semper prestat est peni-
tentibus ideo succedente illorum penitentia dicit propheta. **P**osu-
it desertum).s. locum desiccatum(in copiam aquarum/et terra) quam
prius erat(sine aqua in exitu aquarum) dādo torrentes et
fontes et flumina in ea. **E**t collocauit illic habitatores)
reducendo eos qui propter sterilitatem minimam inde fugerant et
repantes loca quam pro parte erant ruinosam(constituerunt loca ad
inhabitandum) **E**t seminauerunt agros et plantauerunt vineas/et fecerunt fructum naturalem et bonum.

Et bñdixit eis multiplicādo bona spūalia et tēpalia
(et multiplicati sūt nimis/et iumēta eorū nō minorauit)
sed potius multiplicauit. ¶ **P**ropheta oñdit quō etiā dñs
liberat a malo dissensiōis et discordie inter ciues que ē
nimis piculosa dicēs. ¶ **N**auci facti sūt) cōciues alicuius
ciuitatis vel cōpatriote (et vexati a tribulacōe malo
rum) inter eos o surgēte. ¶ **E**x eo. s. q. **A**ffusa ē o tē-
tio sup pñcipes) eorū. iusto dei suo iudicō deus (pmisit
eos errare in inuio) deuiādo a iudicō recte rācōis (et nō
in uia) p quā possent habē mētē. ¶ **S**z dñs.

¶ **P**aupem) huilē (adiuuat de inope) diuitē faciēdo (et i-
ple familiā mltiplicādo) ¶ **E**t qz talis liberacō ē cā leti-
cie bonis dic. ¶ **V**idebūt rā et letabūt) et contrario qz ma-
lis et supbis occasio ē tristicie seqt (oīs hō iniquus ob-
struet os suū) ex sua delectōe fcūs tacēs et mutus.

Quis ergo sapiēs) vidēs qz deus sic adiuuat paupē
rem et supbos excecāt (custodiet hēc) ut sit paup huī-
lis nō diues supb) (et intelliget miscōdias). s. qz ab oībo
malis liberat nō p merito hōim s; p miscōdias suas.

¶ **P**salmus. Cviij. in quo monet ad bonā opacōez.

¶ **P**ropheta

Paratū cor meum deus ^{ut te voca}
^{p dicem et}
opibz gloriificē (cātabo) corde (psallā) ope et hoc faciam
qz tibi totis viribz meis suā (glia mea) ē. **E**xurge)
dicebat ppha dauid instrumētis suis in qbz dictas laus
des decātabat (exurge psalteriū et cithara/ exurgā di-
lucilo) hora. s. qua deuoti hōies soliti sūt surgē ad laus
dādū deū. ¶ **P**ropheta puidēs qz psalmi eius forēt in
futuris gnacōibz decātādi in ecclia dic. ¶ **C**onfitebor ti-
bi) cōfessione laudis (in populis) cristianis (et psallam

tibi in nationibus) omnibus in quibus filius tuus per apostolos est manifestatus. **Et merito.** Quia magna super spirituales creaturas misericordia tua) quod etiam angelis beneficiis tuis fruuntur nec est aliqua creatura quam misericordia dei non egeat (veritas tua magna est usque ad nubes) constituenda. id est apostolos et predicatorum sanctos qui veluti nubes operuant ecclesiam: aqua celestis doctrine. **Quia ergo misericordia tua magna est.** Exaltare) ostendendo potentiam tuam (et super omnes angelicam naturam) altum et sublimem te ostende (et super omnem terram) et ut tibi sit gloria (liberetur dilecti tui) de potestate dyaboli. Reliqui verus sunt supra expositi psalmo. lix.

Psalmus. Cvin. in quo monet Iude malitiam declinare et christi humilitatem imitari.

De christi ex parte humanitatis ad patrem O.

Deus propterea impropria quam inimici mei loquuntur aduersum me (ne tacueris laudem meam) sed fac me agnosci et laudari per totum mundum sic per nationes ab apostolis notificari fecit et hoc ideo (quod os peccatoris et dolosi). id est iudei et populi iudaici (contra me apertum est) dicendo multa falsa ad deprecationem meam. unde sequitur. Locuti sunt aduersum me lingua dolosa iudei et iudas filii tractando de traditione mea (ex odio circumdederunt me sermonibus iniuriis) dicentes samaritanus es tu et demonium habes et homines (et expugnaverunt me sine causa iusta)

Verē gētis expugnaverūt me quod cum. Pro beneficiis quae contuli eis deberet me diligere detrahebant michi negantes me esse filium dei et dicentes quod in heresibus eicio demonia (ego autem orabam) etiam per illis. propterea agnosce illis et c.

Et reddiderunt michi mala pro bonis) quae feci eis (et ordinum pro dilectione) quam exhibui populo iudaico. Quia ergo sic est. **Constituē super populū iudaicū dyabolum)**

omniū viciōꝝ p̄cipē ut ex quo noluerit me in regē ha-
beāt dyabolū (et dyabolus stet a dextris eius) tāq̄ p̄po-
situs eius vel sup̄ eū .i. iudā ostitue dyabolū ut q̄ xp̄o no-
luit esse subditus habeat dyabolum sibi dñantem.

Iudas vero. Cū iudicatur exeat cōdēnatus / et oratio
eius fiat in p̄ccm̄ vñ p̄mitētia iude ouersa est illi in pec-
catū q̄ se suspēdio int̄erem̄t. **Fiāt dies eius pauci**
sic fuit q̄ post p̄dicōnē cito se suspēdit (et episcopatū)
id ē dignitatē apostolicā (accipiat alter) scz mathias.

Moriantur filij eius orphani patre carnali (et uxore
eius vidua) p̄ quibz sustentādis fur erat et latro.

De pena iudaici ppli loq̄ns ait. **Mutātes** .i. vagi in-
stabiles in eū quo vadāt (trāsferāt) de loco ad locū. et
om̄i p̄sidio destituti (mēdicēt) et om̄ibz bonis suis spoli-
ati (eiciāt de habitacōibz suis) sic opletū fuit p̄ Thitum
et vespasianū. **Et scrutē fenerator** huc exactor (om-
nē sbam eius / et diripiāt alieni diuitias laboribz ei⁹) ac-
q̄ritas sic adimpletū ē p̄ Thitū et vespasianū p̄ncipes rō-
nos. **Nō sit illi populo** (adutor) qui insurgat ad de-
fensionē eius (nec sit qui misereatur pupillis eius)

Sed. **Fiāt nati eius in interitū** .i. moriātur morte tē-
porali / vñ filij eorū q̄ occiderūt xp̄m interēpti sūt gla-
dio romanorū (et in generacōe vna deleatur nomē ei⁹)
ut in posterū nō faciat pplm̄ habētē terrā a dñiū in mūdo

Iniquitas iudaici ppli q̄ interfecerūt xp̄m (redeat in
ospectu dñi) ad ulciscēdā (et p̄ccm̄) iherusalē (m̄ris eo-
rū) qđ p̄phas occidēdo in morte xp̄i cōm̄hit (nō dele-
atur) s̄ p̄umat.

Scz. **Fiāt ostra dñm sp̄** iudei enī q̄
remanserūt p̄ maiori pte semp̄ remanēt obstinati in in-
fidelitate (et dispareat de terra memoria eorū) scz iudeorū
ita q̄ nullus iustorū aliqua pia affectatione moueatur

super eos p eo (quia) idē iudaicus pplus (non est reu:
datus facere miscdia) in xpm quē occiderūt et in apo:
stolos quos psecuti sūt sed uhi sūt multa crudelitate.

Sñ seqtur. **E**t psecutus ē) pplus ille iudaicus (homi
nē). s. xpm (mopem et medicū) q̄ p nobis paup factus ē
ut nos diuites faceret (et cōpunctū). i. afflictū (corde) de
eorz ingratitudine et psecutus est eū non ut aliquod de
t p alibz eius auferret s; (ut mortificaret) **E**t dilexit)
populus ille iudaicus (maledictionē) que imp̄catur p
secutoribz innocentū in sacra sc̄ptura (et ueniet illi/ et no:
luit bñdictionē). i. que in lege imp̄catur opibz miseri:
cordie (et elōgabitur ab eo) **S**ñ romani nō fuerunt
eis mīstī. **E**t fuit circūdatus foris maledictionē) id ē
pena mortis xpi (sicut xst̄m̄ eū) circūdatur homo et in:
tus (intrauit maledictō sic aqua penetrās mteriora ei⁹
et sicut oleū in ossibz eius) **F**iat ei ip̄a maledictio si:
cut xst̄m̄ eū quo coopitur/ et sicut zona qua semp p̄cin:
gitur) ut sit sp̄ eā ostrictus. **H**ec merces et pena dāna
tionis ē iudeoz q̄ detrahūt michi apd̄ deū) negantes
mē esse filiū dei et xpm quē lex et pph̄te p̄nunciauerūt:
(et qui loquūtur mala aduersus animam meam) impo:
nentes michi crimina ut mē esse peccatorem maliuolum
demonium habere et similia.

Xpus ad patrem loquēs sūmās oracōnē inchoatam
ait illi/ ita loquūtur. sed **T**u domine) deus angelorum
et hominum (fac mecum misericordiam) me refusatādo
et gloriificādo (ut nomen tuū gloriificetur) per meam ex:
altationē (q̄ suauis est miscdia tua) qui p me qui nō pe:
rieram queris qd̄ perierat. **I**ta utiq; fac meū.

Libera me) de h̄mōi corp̄is infirmitate p̄surrectōz
(q̄ e genus et paup sū ego) q̄ diu inuoluior huius carnis

corruptōne (et eo: in eū intra turbatū ē) timore mortis.
Sicut vmbra cū declinat ablatu sū) de vita p̄senti per
mortē (et fugatus sū) in aplis meis a p̄secutorib) (sicut
locusta) de loco ad locū fugiēdo q̄ in mea passiōe dis-
si sūt. **V**enua mea) .i. fortes mei. s. apostoli subtracto
me pane q̄ de celo descēdi ap̄ntia eorū (infirmati sūt) et
defecerūt (a ieiunio) q̄ diuini vbi refectōnez nō habet ac
(et caro mea immutata ē) in melius q̄ in gl̄iā immorta-
litas et hoc (p̄pter inhabitāte; gr̄am diuinitatis).

Et m̄ferebāt michi in passiōe opprobria/ viderūt me)
in cruce pendētē (et mouerūt capita sua) in signū derisōis
illudētes michi et dicētes vach q̄ deliuit tēplū dei.

Adiuua me dñe deus meus/ saluū me fac sc̄dm misē-
ricordiā tuā) in passiōe p̄fortādo ne deficiā et saluum me
fac resuscitādo. **V**t p̄ hoc (sc̄at) et intelligāt om̄es
iudei q̄ nō ip̄i p̄ualuerūt in me (s̄ mea et tua volūtas faci-
ē) ut p̄uar. **S**ed. **G**illi) .s. obstinati iudei (maledi-
cent) detrahēte auxilio qđ vidēt in me vñ iudei gl̄iam
resurrectōis xp̄i nō credētes maledicebant apostolis
p̄dicantib) illā (et tu bñdices) p̄dicatōem apostolorum
miraculis p̄firmādo (cōfundātur q̄ insurgūt in me) pu-
tantes p̄ficiētra me (seruus aut liberabitur) de opacōe
facta p̄ ip̄m. **I**nduātur cōfusiōe et pudore) .i. vbiq;
ex om̄i pte cōfundātur (qui detrahūt michi/ et opiantur
cōfusione sua) intus et foris corā deo et hominibus.

Ego autē confitebor dño) p̄fessiōe laudis (valde) palaz
et hoc nō corā paucis s̄ (in medio multorū) laudabo eū.
Cum quide; merito laudare debeo. **Q**uia astitit a dex-
tris mei paup̄is) me semp in bonis opib) p̄seruando/ as-
stitit dico (ut saluam faceret a p̄sequētib) animā meā)
ne eis cederem vel mortē possent me retinere.

Psalmus. Cix. In quo monet subici
xpo tanq̃ vero deo et homini.

Vox prophete.

Dixit dominus pater (dño) filio qui do-
minus (meus est) sede a
dextris meis). i. expleta militia tua et perfecta obediētia
quiesce in portionibus bonis meis / hoc aut factū fuit in as-
cenſiōe. **S**ed dico. **D**onec ponā inimicos tuos) im-
perio tuo subiectos vel adoptatos vel victos ut (sub pe-
dibus tuis subiecti omnes locū teneāt) volētes vel nolētes
volūtate vel neccitate. **P**ropheta oñdēs vñ regnū xpī
incepit ait ad xpm. **V**irgā). i. regiā ptatē dñatie
(Virtutis tue dabit tibi dñs pater ex syon) q̃ ex iudeis
origialiter inchoatū ē in credētibz regnū xpī (dñare)
ergo o xpe vel dñaberis (in p̃cordijs) per fidē quōdam
(inimicorū tuorū) et modo iam ouerſorū et tibi iam ppria
volūtate subiectorū. **D**ñare dico et hoc racōnabili-
ter q̃ ego pater. **S**um principiū vnū et idē tecū) eadē
dñandi ptās et principādi auctoritas est michi tecum
et hoc apparebit (in die claritatis eterne qñ manifesta-
bitur omnibz sanctis qui fulgebūt sicut sol) q̃ tu es in
me et ego in tē p vnitatē essentie potentie et maiestatis /
et hoc q̃ (ego ex intima et secreta mea sbs̃tātia ineffabi-
li genitura genui te) et nō in tpe s̃ (ante omē creaturā)
Propheta de sacerdotio xpī ait. **I**urauit dñs) pater
xpo (et incōcussa veritate firmavit) et nūq̃ mutauit (tu es
sacerdos in eternū) sacerdos est q̃ semetipm obtulit
deo patri in ara crucis et dñū patrē sp̃ interpellat p nobz
tu es sacerdos dico / et hoc (secūdum ordinē melchise-
dech) q̃ panē et vinū obtulit in sacrificio / et tu ita facies
in cōsecratione corpis et sanguinis tui.

Propheta couertēs sermonē ad prēm ait. o dñe patet.

Dñs ih̄us sacerdos iste (a dextris tuis) sedēs (confringet). s. in die iudicii quādo apparebit ira et v̄m dicta sua (reges) q̄ nomē xp̄i delere volebāt vñ seq̄tur.

Et ip̄e. **J**udicabit in futuro (in nacōibz) om̄ibz. q̄ iudiciū finale generale erit / tūc (implebit ruinas) co:pa mortuorū resuscitādo que p mortē ruerūt a p̄nti vita et implebit ea aīabz pprijs que illa viuificēt et gubernent (et cōquassabit capita). i. conteret supbiam et altitudines (multorū) hereticorū et tyrānorū grauter pumiendo etiā in vita p̄nti in q̄ sepe de multis supbis hūiles facit.

Hoc aut̄ facere habebit p̄tātē passionis sue merito q̄. **D**e torrēte) et fluxu mortalitatis nr̄e et turbulēta passione (bibet nascēdo et moriēdo et hoc (i via) p̄ntis vite (et p̄pterea) q̄ hūiliatus est factus obediēs usq̄ ad mortē (exaltabit) deus pater (caput) eius dando ei p̄tātē iudiciariam et omnibus dominandi.

Psalmus. Cx. in quo monet ad laudē dei perpetuam p̄pter tam admirabile b̄n̄ficium.

Vox prophete.

Confitebor tibi domine confessione laudis (ex toto cordis affcū) ut nulla ps cordis mei sit q̄ nō sit in tuis laudibz occupata / et hoc nō in ouēculis hēticorū aut pueris hōim s̄ (in cōgregacōe iustorū) q̄ volūtatem tuā et filiū sciūt et sequūtur. **I**deo laudabo quia **M**agna opa dñi) magna opa creatōis faciēdo ea de nichilo et in tāto numero et tā m admirabili diuinitate / magna opa recreacōis de impijs et peccōibz facē pios et iustos / opa dico (exq̄lita in om̄es volūtates eius) q̄ omnia quecunq̄ uult eximie et mirifice facit. **L**aus et

decor opus eius) q̄ oīa q̄ facit laudabilia sūt ⁊ decor ⁊
ip̄m eorū artificē laudabilē ⁊ magnificū on̄dūt ⁊ iusticia
illius) q̄ reddet vni cuiq; sc̄dm opa sua. / vel qua ordīnat
vnu qd̄q; ī finē debiti (manet īcōmutabilis ī sc̄lm sc̄li)
Ideo etiā laudare debemus q̄. **D**ñs misericors) natura
(et miserator) exhibicōe siue ī effectū / quādo venit ⁊ qñ
pati voluit (escam). i. refectōe corp̄is ⁊ sanguinis sui ī
sacramēto (dedit) nō tñ om̄ib; q̄ nō offendētib; (sed
timētib; se) quā escā dādo (fecit memoriā mirabiliū su
orum) antiquis exhibitōr. op̄lēdo ī significatis quod
p̄signauerat ī figuris. q̄ cū nobis escam corp̄is sui de
dit / memores nos fec̄ māne p̄figurātis hāc escam.

Proph̄a de efficacia huius sacramēti cōsequēter ait.

Memor erit ī sc̄lm testamēti tui). i. huius sacrificij
qd̄ dicitur testamētū ī euāgelio ut sp̄s maneat ī ecclesia
(virtutē effectūū eius annūciabit pp̄lo suo) vñ p̄ semet
ip̄m annunciauit apostolis ⁊ primitiue eccl̄ie dicēs / carō
mea vere ē cibus ⁊ sanguis meus vere ē potus ⁊ si quis
manducauerit ex hoc pane viuet ī eternum.

Que autē sit virtus ⁊ efficacia huius sacramēti sc̄q̄tur.

Quod det illis hēditatē gentiū). i. vitā eternā ad quam
introducīt hoc sacramētū / vñ q̄ māducāt mēā carnem
et bibit mēū sanguinē habet vitā eternā / dicēs autē vita
beata hēditas gentiū / q̄ ad eā om̄es gentes eo q̄ ad
ymaginē dei creatę sūt aptitudinē h̄nt (op̄ra manuū
eius) maxie ī hoc sacramēto (veritas) q̄ ī eo ē corpus
xp̄i verū / nō ē ibi fallacia. nō fantasia s̄ veritas p̄ntie xp̄i
(et iudiciū) vite. sum̄tib; deuote / et iudiciū mortis īdig
ne sum̄tib;. **F**idelia oīa mādata eius) et maxie māda
ta de cōsecracōe ⁊ usu huius sacramēti q̄ habētur ī euā
gelio / fidelia q̄ a fidelissimo sunt mandata / fidelia / q̄

fidelibz sūt uilia (confirmata) miraculis (scā in ueritate). i.
 ab eo qui nō mētūtur (et cōtate). i. ab eo q̄ nichil iniquū
 mandat. ¶ Assignās p̄p̄ta tēpus institucōis sacra-
 mēti qd̄ fuit in cena imminēte passiōe ait / tūc. ¶ Redēp-
 tionem misit dñs p̄p̄o suo) qz xp̄us ex obediētia dei pa-
 tris uenit ad suā passiōē per quā redemptū est genus
 hūanū / et tūc (mādauit) id ē instituit eucharistie sacra-
 mentū qd̄ (testamētū) dicitur in euāgelio mat̄hei. xxvi.
 instituit dico (meternū) nō ad t̄pus sicut sacrificia lega-
 lia q̄bz succedit hoc sacrificiū / hūc aut̄ nullū aliud suc-
 cedit nisi uita beata in qua est plena fruitio xp̄i cōtēti in
 hoc sacramēto. ¶ De fructu sacramēti huius ait. S̄ actū
 est nomē eius) sc̄m ē i se / et sc̄m ē effectiue qz digne ac-
 cedētes āpius sanctificat (terribile) q̄ tū ad indigne
 accedētes quos dānat (iminū) aut̄ (saporis) et illuacō-
 nis in hoc sacramēto (ē timor dñi) q̄ purgat palatū ab
 amaritudine peccati et facit bñ sapere qd̄ sapidū est.

¶ Nō seq̄tur. Intellectus) dignitatis sacramēti eueha-
 ristie (ē bonus) sc̄z uilis (sumentibz illud. hñs qui sicut
 intelligūt ita ad eius suscepōem se disponūt) cuius sa-
 cramēti (laudacō manet) in ecclesia (in seculū seculi)

¶ Psalmus. Cxi. In quo
 monet ad laudem dei.

Beatus uir qui non p̄ deuita huius mūdi q̄-
 rit beatitudinē sed (qui) timore
 filiali (timet deū) offendere / ideo beatus beatitudie spei
 qz talis (mādata ei⁹ cū uero affcū amoris adimplet seu
 adimplere cupit) ¶ Prop̄ha de p̄mio timētū deum ait /
 opus timētis deū et ex caritate adimplētis mādata eius
 faciet eū. ¶ Notes in terra) uiuētū ad emēdū regnū
 celoz et merendum uitā beatā et imitatores iustorum

benedicētur) eterna retribucōe. ¶ **Itē. Gloria)** de puritate osciētie (et diuicie) sanctorū virtutū (in domo timētis deū/et meritū iusticie eius manet in eternū) ¶ **De** inde sūt iusto q̄. **E**xortu ē) nob̄ q̄ (in tenebris) eramus (lumē) de lumē deus verus de deo vero ut peccōr te nebras pellat a hoc (rectis corde) q̄ cor recte tendit p̄ amorē in deū sic in p̄ncipiū et ultimū finē eius/q̄d lumē est ille q̄ (ē misericors) natura (et miserator) exhibicōe (et iustus) p̄missorū adimplecōe. **M**ocūdus). i. letus in secreto osciētie et g̃tus deo ē (hō q̄ misereat) hyllariter egenibz (et comodat) pecuniā auxiliū et fauorē gratis tribuit petētibz/talis enī diligēter (osiderat) qualiter (respondebit dño in iudicō) de misericōdia arguenti/et ob hoc facit opa misericōdie. et talis (nūq̄ a gl̄ia beatitudinis sepabitur) ¶ **B**n̄ dico nō commouebitur/s; **I**n memoria eterna erit iustus) cū laudibz (ab audicōe) aut (mala) quā audiet in misericordes. s. ite maledi in ignē eternū (nō timebit) s; bonā audiet quā audituri sūt misericordes scz Venite benedicti et cetera. ¶ **D**ico non timebit q̄ **C**or iusti semp ē paratū sperare in dño) nō in mūdo. nō in rebz caducis (cōfirmatū ē cor eius) in caritate et paciētia ut nulla re scli. nullis tēptacōibz frāgatur/nullius minas formidet/et q̄ spes sua tota posita ē in dño (non commouebitur) anima eius a spē sua (donec) res veniat/ **S**n̄ seq̄t̄ (donec) existēs in terra viuētū inde (despiciat inimicos suos) quoscūq̄. ¶ **E**t p̄pter hoc. **D**isp̄sit). i. (dedit) p̄pter amorē dei iustus liberaliter sine spē retribucōis terrene (paupibz) nō diuitibz. nō adulatoribz seu hystrionibus (iusticie eius remuneratoz manet eternallyter) et fama eius erit gl̄oriosa. ¶ **P**ropheta de malorum punicōe ait. **D**eccatoz videbit) viri iusti

exultacōnem et suā miseriā (et irascetur) omnis et etiaꝫ
cōturbatus ppter illā (dētibꝫ suis fremet) p̄ inuidia de bo-
noꝝ gloria quā amisit (et tatescit) nō potēs implere
qđ desiderat (desideriū enī peccatoꝝ p̄ibit) ab eis ut mi-
chil desiderabiliū habē possint nec p̄ntiū nec futuroꝝ
et inde cruciabuntur in seip̄s.

Psalmus. Cxii. In quo mo-
net ad laudandum deum.

Laudate fui hūiles (dñm) laudate nomē do-
mini) eius facta et v̄tutes p̄dicādo
in q̄bꝫ ip̄e laudabilis apparet. **L**audate dico non ad
hora / sꝫ. **S**it nomē dñi bñdictū a vobis bñdictōe lau-
dis (et hoc sine fine). **L**audate dico nō in vno loco tm̄
sed semp et vbiqꝫ qm̄. **A** solis ortu usqꝫ ad occasū / lau-
dabile est nomē dñi. **E**t hoc merito qm̄. **D**ñs excel-
sus sup omnes hoīes cuiuscūqꝫ p̄tātis et dignitatis / et
sup angelicas v̄tutes est gloriosus. **V**ere excelsus
et gloriosus ē dñs sup omnia qm̄. **Q**uis) q̄tumcūqꝫ
excelsus (est sic deus) nullus (q̄ habitat in āgelis in-
fīs) p̄ eminētiā v̄tutū alīs (qui hūiles respicit) eis cō-
descendēdo (et hoc in celo et in terra) in celo hūiles ange-
los firmādo / et in terra hoīes hūiles p̄itētes iustificādo.
Et vere humilia respicit dominus quoniam ip̄e est.

Suscitās) p̄ suā grām (a terra in opem) v̄tutibꝫ. susci-
tando in eo v̄tutes / et (de loco vili erigēs paup̄em) nō
habentē op̄a v̄tutū / dādo ei grām bonoꝝ operum.
Et hoc. **D**et collocet eū cū principibꝫ) āgelicis et cum
apostolis q̄ (principes sūt ppli xp̄iani). **N**ullus certe ē
sicut deus noster. **Q**ui sterilē habitare facit in domo
matrem filioꝝ letantem.

Psalmus. Cxiiij. in quo monetur ad cultum laudandi veri dei.
Propheta narraturus aliqua beneficia exhibita populo israelitico dicit.

Dum populus israel qui dicitur (domus iacob ex

iret de egipto populo barbaro) infideli et aspero. Facta
est iudea) locus (sanctificationis eius) quia in ea templum domini edi-
ficatum fuit ubi cultus fuit dei et doctrina legis et prophetarum
(et israel fecus est exercitus eius) ad bellandum cananeos.

Dare rubrum (quasi si intelligeret voluntatem dei se impet-
diuit retrahendo se a medio) ut populus pede sicco transiret/
et quando venerit ad iordanem (iordanis dorsus est retrosum)

versus locum suum originis ut faceret eis viam. Montes et colles
materiam exultationis dederunt) quia in transitu fluuii aaron sco-
puli inclinati videbantur applaudere aduentui filiorum israel et
transitui eorum.

Propheta ut excitet admirationem interro-
gat quando venerint hec mirabilia quae facta sunt dicentes. **Q**uid est ti-
bi mare quod fugisti/ et tu iordanis quod dorsus es retrosum?

Montes exultastis sicut arietes/ et colles sicut agni ovis

Idem propheta respondens ait. **A** voluntate dei omnipotentis
cui obediunt etiam insensibilia ista processerunt/ sicut enim ad
dei nutum (mota est terra) quando absorbit dathan et abiron/
ita montes et colles et aquae in montibus ad nutum dei moventur.

Ipse etiam est. **M**ui in deserto (ouertit petram in stagna
aquarum/ et rupem in fontes aquarum).

Propheta in persona bonorum iudeorum quia non meritis nostris
precedentibus facta sunt ista sed tua misericordia.

Non nobis tribuat gloria de predictis miraculis et bene-
ficiis sed (patris tue ut nomen tuum glorificetur) in gentibus.

Vnde sequitur. **T**alia facta sunt. **D**e misericordia tua) id est
ad declarationem misericordiae tuae/ qua populus israel licet

pluries te offenderit misericorditer tñ de ptate gētiū
liberati sūt etiā (de veritate tua). i. ad declaracōez verita-
tis tue/ quā pmissa patribz abrahe ysaac et iacob adim-
pleuisti (ne qñ dicāt gētiles) ydola colētes (vbi est de 9
hebreorū) si enī nō adimpleuisses pmissiōes pñibus fa-
ctas videretur gētibz q̄ virtus tua defecisset.

Ad q̄stioez gētiū q̄rentiū ubi ē deus n̄r rñdēt sancti.

Deus aut n̄r in celo) licz enī vbiqz sit p essentiam. po-
tentiam et p̄sentiam/ sp̄cialiter in celo esse dicitur qz ibi
magis reuect ptās eius/ in celo ē potēs sup omēz crea-
turā q̄ (oīa q̄cūqz voluit) in co:palibz et spūalibz (fecit) p
quod om̄ipotēs apparet. ¶ **P**ropheta improbrās ydola-
triam ait/ deus n̄r est in celo potens super omnia/ sed.

Dñi gētiū q̄ sūt simulacra) qz ad similitudinē alicuius ho-
minis mortui fingūtur nō sūt veri dñi s̄ (argentū et aurū)
quo ad materiā de qua sūt/ in forma vero sūt opa manu-
um hominū. ¶ **P**ropheta deridēs ydolatrāz stulticiam
describit simulacrorū eorū impotentiam dicens.

Os habēt et nō loquētur/ oculos habēt et nō videbūt.

Aures habēt et nō audiēt/ nares habēt et nō odorabūt)

Manus habēt et nō palpabūt/ pedes habēt et nō am-
bulabunt non clamabunt in gutture suo.

¶ **S**imiles illis fiāt q̄ faciūt ea). s. artifices ydolorū ut si ē
ydola nō vidēt nec aliq̄ sensū habēt/ ita faētores ydo-
lorū p̄uētur om̄i vigore aīe et nō solū q̄ faciūt (sed om̄es
qui cōfidūt in eis) ab eis quasi a deo petētes auxiliū.
Propheta inutilitatē xp̄iane religiōis cōmēdās ait gen-
tes cōfidūt in simulacris que uiuare non possunt.

Domus aut israel sperauit in dño) ipm deuote colēdo
(et dñs adiutor est eorū) ad bene opandū (et protectōr
eorum) contra hostiles incurfus.

Domus aaron) summi sacerdotis (speraui in dño) et non sine fructu (adiutor eorū et p̄tector eorū est)

Quid p̄ singulas om̄es de quacūq; adicōe **Q**ui timēt dñm sperauerūt in dño) et auxiliū in eo inuenerunt quia (adiutor eorū et p̄tector eorū ē) **S**ere. **D**ñs) adiutor est qm̄ domus (memor fuit nostri) dicunt filij israel nō meritis nostris s; ex sua misericordia (et bñdixit nobis) multiplicādo in nobis sp̄itualia et temporalia.

Benedixit domui israel/benedixit domui aaron.

Benedixit omnibus qui timent dñm/puillis cū maiorib; rēges et s̄bditos/equalis ē illi om̄i cura de om̄ib;.

Nec bñficia fecit vobis et adhuc. **A**diciat dñs) alia bona cōferēdo (sup vos/et sup filios v̄ros) **B**ñdicti vos) tā maiores q̄ minores sitis (a dño) per gratie sue infusione qui bene potest fideles suos bñdicere quia ip̄e ē (qui fecit celū et terrā. **C**elū celi) qđ ē celū empir̄eum. quod ē locus beatorū (dño) sibi retinēs tāq̄ domū glorie sue q̄ in eo magis relucet gloria eius in angelis et beatis (terrā autē dedit filiis hominū) pro habitacōne in vita presenti. **A**d hoc p̄cor ut bñdicas. ut iustificati digne te laudare possimus/q̄. **O**portui) in peccatis (nō laudabūt te dñe) placita laude. q̄ nō est speciosa laus in ore peccatoris (nec aliquis descēdētū in infernū.

Sed nos qui viuimus) vita gratie (bñdicimus dño) bñdictōe laudis/incipiētes (ex hoc) p̄ntia et cōtinuātes et perseuerantes in laudibus dei (semper sine fine)

Psalmus. Cxiij. in quo monet ad laudē dei
pro bñficio liberaōis a malis huius seculi.

Propheta deū quē dilexi p̄us p̄pter se et sup omnia.

Oilexi nunc ardētius (qm̄ exaudiuit dominus
vocē oracōis mee) in angustijs.

Spero q̄ in āgustijs exaudiar. **Q**uia iam dominus
(inclinauit aurē suā michi) odescēdendo p̄titioni mee
et in hoc expertus miscōiaz suā audacter (inuocabo) eū
in dieb; miserie mee) quos michi feci peccādo qui sunt
plem labors ⁊ doloris. **I**n q̄b; diebus necesse habeo
inuocare eū qm̄. **C**ircūdederūt me dolores mortis)
id ē peccā vñ p̄cedit dolor et mors aīa ⁊ tēptacōes gra-
uissimē q̄ sūt (p̄icula infirmī inuenerunt me) errātes ⁊ ate
et expositū malis. **N**ec me inuenerūt et ego.

Tribulacōez ⁊ dolor ē) in hm̄oi p̄speritatib; scli laten-
tem in q̄b; oblectabar (inueni) q̄b; tribulacōib; ⁊ mor-
tus (nomē dñi inuocaui) ut liberarer / **S**ñ sequitur.

Dñe libera aīam meā de om̄i imp̄dimēto scli. quia
mhi adiuues captiua ē (miscōis dñs) in natura (iust⁹)
corrigēdo peccā / et vere miscōis dñs) qđ patz p̄ effc̄m
(et deus nr̄ misereatur) actu. **V**ere miscōis ⁊ iust⁹ /
quia. **D**ñs custodit huīles) a peccīs et ab inimicis su-
is / exp̄to credite quia ego (huīliatus sū) mēte puulus
factus corā deo (et liberauit me) ab onere peccatorz ⁊ p̄-
sequētib; me sua gratia et virtute.

Et q̄ sic dñs liberauit aīaz meam ideo. **C**ōuertere aīa
mea) in huius mūdi turbacōib; demerla (ad deum in
quo est vera requies mētis) qđ facere debes (q̄ dñs bñ-
fecit tibi) multipliciter. **C**erte bñfecit tibi.

Quia eripuit te de morte peccā) ⁊ (oculos meos a lacri-
mis) afflictōis p̄ timore pene (p̄des a lapsu) recidiui.

Et quāuis in p̄nti deo placeam non tamē ita quādamo-
dum in futuro / ubi. **N**olacebo) perfecte et ex om̄i par-
te (domino) ubi nullam in me offensionem inueniet (in

regione viuorū) ubi nec lacrimę. nec luctus. lapsus pedum. nec triste aut infirmū aliquid esse potest.

¶ Psalmus. Cxv. In quo monet
ad laudem dei pro dno fidei.

¶ Prophetia

Credidi scz q̄ placebo dño in regione viuorum
(ppter quod aperui os meum) ad laudandū deū (ego aut̄ hūiliatus). i. afflictus (sum nimis)
a psecutione inimicorum.

Ego aut̄ in altitudie stēplacōis dei positus) et intelligēs q̄ hō nichil boni p̄t habere a se (dixi). i. p̄nūtaui
(omnis homo mēdax) quātū ē de se. **¶** Cum ergo homo nichil boni p̄p̄riū habeat. **Q**uid retribuam dño p̄ omnibus) bñficijs (q̄ ip̄e retribuit michi) **¶** Ego tante retribucōis nichil dignū inueniēs, quod carius ē tibi. sacrificabo. **A**capiā in desiderio (calicē passionis) pro eius noīe sanguinē fundere nō formidās / et q̄ calicem passiois bibere nō ē v̄tutis hūane s̄ gr̄e dei (nomē dñi inuocabo) ut nō me derelinquat in die tribulacōis.

¶ Nota mea reddā dño). i. implebo ope qd̄ desiderabā id ē me ip̄m sic optauerā passioni offeram actu (coram omni pp̄lo eius) ut ceteri exēplū capiāt / idēo sic reddaz vota mea q̄ (p̄ciōsa). i. cara placēs et grata ē (mors sanctorum eius p̄ noīe et fide eius assumpta) **¶** Dñe) q̄ merito ego mori p̄ te d̄berē / tū (q̄ ego seruus tuus) iure creatōis / tū q̄ (ego filius tuus) iure redēpcōis / tū quia (filius acille tue). i. ecclesie. **¶** Tū etiā q̄ tu. **D**irupisti vincula pec̄orū meorū) q̄b̄ erā ostrictus / et q̄ hoc non meritis meis s̄ ex misericōdia tua gr̄as agēs (sacrificabo tibi me ip̄m in laudē tuā / et nomē tuū inuocabo) ut quod restat ad p̄ficiēdū fructus tue implere valeam.

Quia ergo ego seruus tuus sū. **D**ona mea domino reddam). i. meipm in seruitutē tuā (in conspectu omnis populi eius) ut alijs exemplū laudis exhibeā/ et hoc nō in omni loco s; (in atrijs domus dñi). i. in pñti ecclesia in qua esto qz extra ecclesiā nō est verū sacrificiū/ reddam aut vota mea dño iā positus spe (in medio tui iherusalē) celestis in qua est eterne pacis visio.

Psalmus. Cxvi. in quo monet omnes gentes ad laudem dei.

Laudate dñm omnes gētes

.i. gētes (laudate eū omnes ppli) iudeoz ad fidem xpī euocandi. **L**audādius ē dñs. **Q**uā cōfirmata ē sup nos miscdia eius) s; repatio hominis misericorditer pmissa q̄ nūc dicitur cōfirmata qz quod p pphetas circa hanc pmissit per aduentū xpī cōpleuit (et veritas domini) siue in hys que pmissi pñs et iustis. siue in hys que minatur impijs et peccatoribus (manet in eternum.

Psalmus. Cxvii. In quo monet ad laudē dei.
Propheta inuitans omnes ad laudandum deum ait.

Confitemini domino cōfessioe laudis omnes generaliter (qm̄ bonus) et solus p se essentialiter bonus (qm̄ in eternum miscdia eius) semp subueniens deuote requirentib; eū. **S**pecialiter inuitās israel ait. **C**onfiteatur dño) cōfessioe laudis isrl (qm̄ bonus/ qm̄ in sc̄m miscdia ei⁹) **I**nuitās tribū sacerdotalē ait. **C**onfiteatur dño) cōfessione laudis (domus aaron qm̄ bonus/ quoniam in seculum misericordia eius)

Inuitās oēs de quicūq; gēte et nacōe et o dīcōne ait.

Cōfiteātur dñō) cōfessiōe laudis (oēs q̄ tīmet dñm qm̄ bonus/qm̄ in sc̄m mīscōdia eius) ¶ **B**n̄ dico q̄ sit bonus qm̄ in me patz q̄. **I**nuocaui dñm de tribulacōe et exau-
diuit me) de āgustīs liberādo (et in gaudiōz latitudi-
nē in duxit me) ¶ **C**ū aut. **D**ñs sit michi adiutor/ non
timebo hōiez quātumcūq; seuiat) ¶ **N**ō t̄m hōiez non ti-
mebo h̄etā q̄ ip̄e. **D**ñs est michi adiutor/ ego dēspiciā
inimicos meos) malignos sp̄itus et vicia et p̄secutores.
Et q̄ dñs ē adiutor fortis. **B**onū est cōfīdere in dō-
mino) q̄ nō dēficit in necessitate/ et vitam potest prestare
eternam (q̄ cōfīdere in homīne) cuius salus vana est.
Bonum est sperare in domīno) qui in se sperātes nū-
quam derelinquit (q̄ sperare in p̄ncipibz) qui seip̄os
a morte eripere non possunt.

Proph̄a oñdit exēplo sui q̄ bonū sit cōfīdē in dñō dicēs.
Dñes gētes). s. inimici mei (circūdederūt me) q̄ cū ab-
salon q̄rebāt me interficē (et in noīe dñi). i. nō p̄ me sed
per auxiliū dñi cōtigit cōtrariū (q̄ ultus sū in eos)
Circūdātes circūdederūt me) p̄seuerātes michi in p̄-
pria p̄sona mala inferēdo et in eos tā graues p̄secutores
(ultus sū in noīe dñi) ut sup̄ cuius erā vexillo munitus.
Circūdederūt me sicut apes) volentes me p̄ungere
gladijs tā q̄ aculeis (et exarserunt) inuidia mīttēs me
velociter osumere (sicut ignis sp̄mas cito cōburēs/ et in
noīe dñi) cōtigit cōtrariū (q̄ ultus sū in eos) quē ea q̄ mi-
chi intulerāt in eos refusa sūt. ¶ **B**onū ē sperare in dñō
q̄. **I**mpulsus eīsus sum ut caderē) in mortē h̄ (dñs)
quē solū adiutorem quesui (suscepit me) ne caderem.
Quia. **F**ortitudo dñi) utrūq; fecit. s. q̄ impulsus nō cor-
rui et eīsus steti idēo. ip̄e michi (laus erit) ip̄sū cōcīnam

ipsum fortitudinem meam dicam. qui in hac tribulationis morte (factus est michi in salutem)

Quo circa. **V**ox exultationis et salutis resonet in feceritis. cordium iustorum) qui facti sunt tabernaculum domini per in habitantem spiritum sanctum.

Qualiter autem dominus sit factus fortitudo et sibi salus ait.

Dextera). i. potentia domini (fecit virtute) dando michi victoriam de hostibus (dextera domini exaltauit me) quia ab humilitate diuersarum passionum virtute eius eleuatus sum.

Ideo quia. **N**on moriar) morte eterna tanta virtute stipatus (si viuam) vita gratie in christo. perpetua. quia diu hic ero (narrabo alijs opera domini) quia michi spiritus ubique auxiliatur.

Non moriar / quia et si aliquam mala intulit michi dominus ad correctionem fecit quoniam. **C**astigas. castigauit me dominus) ad emendationem (et morti) eterne (non tradidit) sic solet castigare suos in multis verberibus ut emendatos eruat a morte perpetua.

Cum autem saluatio humani generis facta sit per fidem christi passum et glorificatum / per personam humani generis petens ingressum huius fidei dicit. **A**perite) o vos apostoli dei et ecclesie doctores (michi accessum ad fidem sacramenta ecclesie quam iustificat) a per quam datus ingressus ad locum celestis glorie (et ingressus in eas laudabo dominum / hec porta domini) dei patris est ipse dominus christus qui ait / nemo venit ad patrem nisi per me. **I**te ego sub hostium per me si quis introierit saluabitur. **S**ed sequetur et (iusti intrabunt in eam) et per illam intrabunt in gloriam eternam. Et ideo o domine. **C**onfitebor tibi) confessio laudis letus gratias agens (quoniam exaudisti me) in aduentu filii tui quem priores iusti tanto desiderio expectabant (et ita factus es michi in salutem) presentium per futuro propter certitudinem prophetie ponit. Et vere in salutem nam. **L**apidem quem reprobauerunt)

sacerdotes et doctores iudeorum ad quorum sacerdotum officium expectabat (edificare) in fide et moribus populum hunc (scilicet in caput anguli) connectentes per fidem in semetipso duos parietes unum. scilicet populum iudaicum et populum gentilem et ita ex ambobus constituit unum corpus ecclesie cuius ipse caput est.

In domino patre (scilicet in mediatore nostro) et eius (et est mirabile) hoc incarnationis misterium (in oculis nostris) spiritualibus quod eum credendo suscipimus et clementiam admiramur. **H**ec est dies salutis et gratie (quam) specialiter merito (fecisse dicitur dominus) quod specialiter in eo gratiam humano generi exhibuit / et ideo (exultemus) . scilicet corpe (et letemus) mente (in ea) quod in hac die redempti sumus. **E**t quod dies salutis est. **D**omine quod potes es (saluum me) . id est participem me (fac) huius salutacionis quam mundo attulisti (o domine prosperum facito iter illud) quo ad te post multos labores / reuortor et spero quod ita erit quod (benedictus) . scilicet christus (qui venit in nomine domini) patris sui.

Propheta in persona apostolorum et sacerdotum / nos sacerdotes. **N**ondiximus vobis) subditis nostris (de ecclesia domo domini) de qua sumitur baptismus et eucharistia et alia sacramenta in quibus benedictio gratie datur vel augmentum / hanc autem benedictionem non damus ex nobis nec a nobis sed a deo qui gratie sue radijs (illuxit nobis) et hanc preteritatem concessit. **E**t vos iam benedicti.

Constituite dies solennes) sicut natiuitatis resurrectio nis et ascensionis quod honori dei per ecclesiam sunt consecrati et hoc non tepide et segmiter agentes sed (in condensis) id est in frequenteracionibus hominum ut impleatur ecclesia et non cessabitis (usque officium) . scilicet (altaris sacrificium sit finitum) ita ut ante benedictionem sacerdotis nullus presumat de ecclesia recedere. **C**onstituere dico diem solennem et quolibet dicat mecum. **D**eus meus es tu) et ideo (confitebor tibi) confessione laudis (deus

meus es tu/exaltabo te) altitudinē tuā alijs p̄dicādo q̄
a te ab hūilitate sū eleuatus. **C**ōfitebor tibi dñe) o fef-
fione laudis (qm̄ exaudisti me/et factus es michi in sa-
lutē) ut me cū sanctis tuis in celesti iherusalē sociares.
Propheta ocludēs hūc psalmū vñ sūp̄ sit exordū ait.
Cōfitemini dño ⁊ cetera) monēs ut ab initio creduli-
tatis nr̄e usq; ad finē in dñū nostrū fiduciā habentes ei⁹
laudem perseueranter confiteamur.

Psalmus. Cxviii. in quo datur perfecta
doctrina ad beatitudinē consequendam.
Propheta in p̄sona omnium sanctorū loquēs ait.

Beatī beatitudinē sp̄s. i. digni intro duci ad vitā
eternā qui (sine macula) p̄ccī mortalis sūt
(in via) vite p̄ntis (qm̄ in lege dñi mādāta ei⁹ adimplē
do p̄seuerāt) **B**eatī q̄ scrutantur) diuinas sc̄pturas q̄
(t̄stē t̄stīmōia dñi) ut intelligāt cū peccauerit se corā te-
stib; deliquisse (et in toto corde). s. intellcū ⁊ amoris af-
fectu (exquirūt dñū) ut habeāt amicū quē dñū in scriptu-
ris vidēt. **B**eatī dico q̄ ābulāt in lege dñi. **N**on in
iniquitate) q̄ (qui opantur iniquitatē in vijs ei⁹ nō am-
bulauerūt) lex enī dñi immaculata ē. vie ei⁹. vie pulcre.
Et q̄ merito lex tua sancta custodiēda ē. **C**um mādasti
mādāta tua custodi valde) nō tepido corde/nō disso-
luto aīo. s; fortiter cū magna diligētia ⁊ sollicitudinē.
Ex quo tu dñe iubes mandata tua custodiri precor.
Quod dirigantur opa et actus mei) qui p̄ se tortiosi sūt
(ad custodienda mandata tua) q̄ nisi a te dirigantur
vie mee ego michi non sufficio.
Fortinā dirigantur vie mee q̄. **T**ūc non cōfundar) in
futuro iudicio (cū) p̄fecte (p̄spexero in omnib; mādans

niis) cognoscēdis et custodiēdis / in omib; dico ne pec-
cando contra vnū efficiar omniū reus quo ad penā dāni.

Si direxeris vias meas nō ero tibi in grātia qz. **C**ōfite-
bor tibi) cōfessio et laudis (in corde meo dirco) et iustificā-
to a tē (p eo qd didici) a spiritu sancto interius loquē-
te michi vel a sanctis patrib; (iudicia iusticie tue) inter
que ē q obfuans pcepta tua iustificat hie a pcās et in
futuro cōsequitur vitā beatā. **D**ico laudabo te recto cor-
de et in sup. **I**ustificacōes tuas custodiā) opa iusticie
faciēdo / et qz scio dyabolū circuire ad impediēdū (non
me derelinquat grē tue assistētia) qz si ad memētū sōtra-
xeris mādāta tuā meritorie adimplere nō poterō.

Propheta edocēs adolescētē etatē corrigere vitā suā di-
cit qredo. **I**n quo corrigit adolescētiō vitā suā) de-
prauatā sequēdo passiōes et occupacōes iuueiles cor-
rigit et ad pbitatis normā reducit / rīdet o dñe (in cus-
todiēdo smōes tuos) q et passionū rephēsiōes et mētis
rectitudinē opant. **E**t qz in custodiēdo smōes tuos
ē cor: rectō adolescētis ideo. **I**n toto corde meo exqui-
siui te) ita ut nulla pīcula cordis mei vacet ab inq̄ficōe
tui (et pcor ut me adiunies ad implecōes mādatorū tuo-
rū). **I**n corde meo) ī memoria mea (abscondi pcepta
tua) diligēter memorie cōmēdādo sciēs nō aliter a pcīs
me abstinere posse nisi assidua cor: recordacōe / et hoc ē
quod sequitur (ut nō peccē tibi) **B**ēdictus es dñe)
omni bēdictōe et laude dignus de bono qd in me mee-
pisti erudiēdo me in eloquijs tuis (doce me iustificatio-
nes tuas) pfiēdo quod inchoatum est qz frustra ab-
sconduntur in corde eloquia nisi sequātur opa iusticie
Doce me dñe eloq̄a tua **Q**uia) hijs doctus (p nūciaui
aljs) credētib; et dignis (oīa iudicia q didici p pphas

et apostolos tuos q̄ sūt os tuū) **I**n via testimoniorū
dilectionis tue ad nos q̄ sūt incarnacō natiuitas mors
resurrectio et h̄mōi (delectatus sū) **I**te in via testimonio-
rū que est xp̄us in quo sūt om̄es thesauri scientie dei
absconditi delectatus sū (sup̄ om̄es diuitias seculi)
Et q̄ tantē suauitatis sūt testimonia tua ideo deinceps
assidue. **E**xercebor in mandatis tuis) cogitādo et
opando et in h̄is exercitatus (considerabo) perfectius
cognoscēs (vias tuas) **E**x illa exercitacōne euemiet
etiā hoc q̄. **I**n iustificacōibz tuis meditabor / nō obli-
uiscar fm̄es tuos) illas meditabor in h̄is exercebor.
Dico nō obliuiscar fm̄es tuos et ideo. **R**etribue seruo
tuo) q̄ te solū verū deū agnosco / hoc sc̄z (uiuifica me) vi-
ta gratie tu q̄ vita es et sic uiuificatus / mādāta tua dum
p̄sens vita uoluntur (custodiā sermones tuos)
Sed q̄ nō possunt sermōes tui custodiri p̄ obediētiā
m̄i p̄us videātur p̄ intelligentiā ideo. **R**euela) abster-
ge (ab oculis cordis mei) uelamē littere) et fac me sp̄uali
sensu legis tue mirabilia tēplari (considerabo) q̄cū de le-
ge tua q̄d. s. sp̄ualiter significēt (mirabilia) q̄ in lege (tua)
cōtinētur. **R**euela et illumina p̄cor / q̄ **I**ncola ego sū)
p̄grinus sū (in hoc mūdo) et ideo (nō abscondas a me
mādāta tua) tāq̄ a p̄grino s; reuela michi tāq̄ amico
et cōmensali ut in obsequiū tuū seruus tuus desudet.
Nam. **C**ōcupiuit aīa mea) maximo affectu ut ampli-
us (desiderarem iustificacōes tuas) id ē opa iusticie tue
nō ad horā ut mali faciūt s; (om̄i tpe) etiā in aduersis.
Ideo utiq̄ cōcupiui desiderare q̄. **I**ncrepa sti) flagel-
lādo (sup̄bos) dyabolū. s. in celo / Adam in paradiso terre-
stri q̄ se eleuauit in sup̄bia et modo p̄ tuos doctores in-
crepas aduersarias ptātes. mēbra dyaboli. h̄eticos vel

malos hoīes (maledicti) in futuro (q̄ declināt) p̄ supbia
am et otemptū (a mādatis tuis) quibz dīcturus es. **I**te
maledicti in ignē eternuz. **Q**uia maledicti sunt qui
declināt a mādatis tuis ideo p̄coz. **A**ufer a me oppro-
briū) huius maledcōmis (et otemptū) trāsgressiōis (qz
testīmoīa tua ex q̄hu) ad meā instructōē; nō ocioso et so-
molēt s; strenue et vigilāt. **I**deo aufer opprobrium
qm̄. **P**rimipes). i. spiritus maligni (studiose tracta-
uerūt q̄liter me possent dīcē p̄ otemptū mādatozū tuo-
rum) sed (suus tuus exercebatur in iustificacōibz tuis)
et tāto magis quāto fortī⁹ me impugri ab eis p̄cipiebā
Exercebor dīco qm̄. **M**editacō mea iugiter (vsatur
circa testīmoīa tua/et oīlū meū) est seruare (iustificati-
ones tuas) qz vitā pollicentur eternaz. **A**dhesit) id est
oiuncta ē (aīa mea corpī terreno) et corruptibili oīsentis-
ens ei ad aliq̄ illicita/ne ergo inualecat p̄ccm (fortifica
me) vita gratie dādo michi facultatē ne aīa cōsentiat
corpī/sco enī qz oīcupiscētia carnis mortē opatur/viufi-
ca dīco (scd̄m v̄bum tuū) **V**aleat illud nō in solo pane
vivit homo s; in omni v̄bo qd̄ p̄cedit de ore dēi qz sicut
pane corpus roborat/ita v̄bo dēi robur mētis augeat.
Quod p̄to obtinere oīdo qz. **D**ias meas) malas et
iniquas in quibz incesserā oītēdo (enunciaui et exaudi-
sti me) p̄cā mea dimittēdo/et quia dedisti veniā ideo o-
dne (doce me iustificacōes tuas). i. de cetero fac me op̄-
rari scd̄m p̄cepta tua. **Q**uia nō ē satis bona agē nisi fi-
at debito modo et ordine/ait. **D**īa iustificationū tuā-
rum) q̄s legis littera p̄tulit (instrue me) da michi verū
et plenū spūalē intellectū. et ego sic instructus (exerce-
bor) mltiplici opacōe (i mirabilibz tuis) q̄i figuris latēt
Exercebor dīco sed quādoqz. **A**nima mea dormitavit)

id est a bono opere tepuit (p̄ te dio) imbecillitatis corpore
s; tu dñe (o firma me) deinceps (in v̄bis tuis) ut ablato
peccati somno instāter in eis vigile. ¶ **S**ut possim o firmari
o dñe. **D**esiderū illud p qđ ad peccm veniur seu dya
bolū qui est omnis (via iniquitatis amoue ame) tua grā.
ne possit michi pualere et in aliqđ viciū ingerē (et scđm
legem tuā) apđ te institutā q̄ ē ut semp miserearis (mis
serere mei) ¶ **M**iserere dñe q̄ iā. **L**egi viā veritatē
id ē xpm invariā et eius legem seq̄ (et iudicia tua) quib;
iudicas et iudicabis ut ē illđ omnis q̄ credit in filiū hoīs
hab; vitā eternā / et illđ q̄ nō credit iā iudicatus ē (non
sum oblitus) s; illa teneo in memoria et ea mecum sp̄ tras
ctavi. ¶ **N**ō sū oblitus iudicia tua s; potius. **A**dhæsit
i. firmus et stabilis fui) in p̄ceptis tuis q̄b; volūtātē tuā
am testaris) et q̄ hīs adherēs āteriorū p̄ccōrū indul
gentiā merui (q̄o ne patiaris me de iteracōe peccati ofun
di) ¶ **N**ō tm adhæsi testimonijs s; etiā. **C**ucurri) expedi
te (viā mādatorū tuorū) ope exequēdo et hoc ideo (q̄
dilatasti) āpliaisti cor meū caritate / paciētia lōganimi
tate et filib; v̄tutib;. ¶ **D**ixi noli me ofundere s; potius.
Legem pone michi dñe) p̄ficere volētū nō veterem
tm nimis onerātē et imperfectā sed (eā que ad p̄fectōē
iusticie) deducat q̄ ē sola lex nova et eā habitā (ex q̄rā)
in ea p̄ficiēdo (semper) q̄d uiuā. ¶ **E**t q̄ nō ē satis inq̄
rere nisi intelligā qđ exquiro. **D**a michi intellectum)
ut ad eius altā pueniā in quib; tota lex pendet et pro
phete / et habito intellectu (scrutabor legem tuā) p̄fe
ctius agnoscēdo (et custo diā illā in toto corde meo) om
nes vires meas ponēdo ut possim mādata tua adimplē
Legem pone dico et etiā. **D**educ me) per gratiā tuā
(in semitam mādatorū tuorū) id ē altiora et strictiora.

consilia tua data in euangelio (q̄ ip̄az) .s. semitā (volun-
tāq̄ tutiorē. pulcriorē. et breuiorē. ¶ Et q̄ ip̄a bona volū-
tas a te ē oro. Inclina cor meū) ut magis et feruētius
ac deuotius ferat̄ (in testimōia tua/ et nō in auariciā) ali-
quā alitudinis vel pecunie que est ydolorū seruitus.
Dico non inclines cor meū in auariciam sed potius.

Auerte oculos) interiores (ne occupent vana seculi)
nec delectentur in hijs terrenis que vana sūt et caduca/
aut ppter vanitatem bonū faciant sed (in te in cōpso qui
es veravita viuifica me)

Quia vero timor auertit a vanitate precatur dicens.

Statie).i. firma immobiliter (seruum tuum in eloquio
tuo) ut ei firmiter obediat (in timore tuo) in quo declinat
omnis homo a malo.

Benedico auerte oculos meos a vanitate et etiā.

Amputa) falce tuē gr̄e (obprobriū).i. p̄c̄m ex quo
seq̄tur obprobriū si q̄ occultū nescius habeo (quod) tñ
cōsiderata hūana fragilitate (suspiciatus sū) ne aut in
die iudicij de eo possen: oūnci tibi iudici a deo cōfiteri
(q̄ iudicia tua dulcia sūt) cōfiteri. nō seuera. ¶ Et q̄ dul-
cia sūt iudicia tua. **E**cce occupiui mādata tua) ad im-
plere (in eq̄tate tua viuifica me) hoc enī ē vnū miseracō-
nis tue donū ut eloq̄a tua custodientes/ in tua equitate
viuificemur. ¶ Cōcupiui mādata tua. **E**t) ut ea pfici-
am (euemiat) de celestibz (sup. me in misericordia tua) q̄ me sal-
uandū pmisisti quā ut sequar (veniat xp̄us redimere
nos scdm pmis̄iōz tuā) scāz abrahe q̄ in semine eius be-
nediceretur omnes generacōes. ¶ Si ueneris redimere
nos. **R**ñdebo) audacter (obprobriose loquētibz de fi-
de meā) illis a quibz crucifixus es vel quibz scandalū est
vel stulticia q̄ ybū caro factū ē/ et non timebo (q̄ speravi

in sermonibus tuis) quibus dictum est. Nolite cogitare quomodo aut quid loquamini) quod sunt michi bona arma et fortissima turris fortitudinis a facie inimici. **Q**uia vero multi urgentibus malis negant fidem precor) quod. **N**e auferas). id est auferri sinas (verbum veritatis) verbum fidei (de ore meo) in persecutione mea (usque quaque). id est per omnia ut ipsa fides negetur (quod metu iudicorum tuorum plus merito speravi) a te quod non auferas de ore meo verbum veritatis. **E**t si non abstuleris a me verbum veritatis (custodiam legem tuam in omni tempore) vite presentis. **U**n) sequitur. **E**t ambulabam in latitudine caritatis in qua tota lex preceperit quod in deum et in proximum dilectionem meam extendo nec non in inimicos quod maius est (quod mandata tua quamvis) diligenter ea perscrutans ut crederem et intelligerem. **A**mbulabam. **E**t) etiam (loquar) constanter et intrepide (in conspectu regum) et principum et potentium qui terre poterant (de testimoniis scripturarum tuarum) certas per veritatem usque ad mortem (et non confundebar) timore vel pudore ut cedere eis a tacere propter eos) sic in beatis martiribus patet. **E**t meditabar in mandatis tuis) quod dilexi) ut opus meditationis et dilectionis perficerem fructum. **E**t quod meditatio mandatorum sola non sufficit sine ope ait. **E**t leuavi manus meas) a peccato mundas) ab effusione sanguinis innocentis alienas (ad mandata tua) adimplenda (quod dilexi et exercebor) in iustificationibus tuis) sollicite mentis affectu inuoluendo ut quam in his per litteram indicatur spiritualiter possim adiuuare. **V**ir iustus ut ego in exercitatione mea strenue laborem et in labore habeam consolationem. **O**remor esto tibi) facta (fuo tuo) in scripturis sanctis) promissionis vite eterne (in quo michi spem dedisti) adipiscendi vitam eternam. **H**ec) spes (consolata est me in afflictione mea) quia eloquium tuum michi) in his angustiis posito

etérne(vite pabulū subministrat) ¶ Veresolatus sū
in afflictōe mea q̄. et si. **S**upbi iniquāgebāt valde iu-
stos et bonos multipliciter psequēdo. verū tñ q̄ tuncūq̄
me impellerēt ego (a lege tua nō declinaui) ad qd̄ tñ in
stabāt supbi. ¶ A lege aut̄ tua nō declinaui s̄.

Memor fui iudiciorū tuorū q̄b̄ a p̄ncipio mūdi) obe-
diētes remuneras et impios dānas/ et quō vnusquisq̄
sanctorū p̄missu tuo affligit̄ in p̄nti/ ut solacōne acci-
piat in futuro (et solatus sū) ego q̄ cognoscēs sme dei or-
diacōe nullū interficī posse solatus sū in tribulacōibus
meis certū me sciēs remūerādū a te. ¶ Vir iustus licet
in se solatus ess̄ dolebat tñ de peccorib̄. ¶ Vñ ait.

Defectio. i. afflictō et dolor (tenuit me p̄ peccoribus)
nō p̄ michi mala inferētib̄ s̄ (p̄ derelictib̄ legē tuā) q̄
fuit multi valde. ¶ Pro illis deficiebā s̄ ut auferre tedui
a me cātābā tibi psalmos et ym̄mos in corde meo vñ.

Vātabiles) et ad dicēdū delectabiles (michi erāt lau-
des tue/ in loco misere vite p̄ntis) in qua pegrinamur a
dño. **M**emor fui in cātādo tibi laudes nō solū de die s̄
ec̄ (de nocte) nō solū tpe p̄speritatis s̄ ec̄ adūsitatis (noīf
tui). i. cognoui te esse dñm me suū et iustus esse q̄ dñ suū
corrigat (custodiui). i. patiētiā habui q̄ p̄cipit̄ (in lege
tua) ¶ Hec) nox adūsitatis (facta ē michi) adūlitate
(quia) in hac adūsitatis nocte (iustificacōnes tuas ex-
quifui) homo enī in adūlitate magis q̄rit iustificari q̄
in p̄speritate. ¶ Prop̄ha in p̄sona viri iusti qui reliquit
mūdi supbiā bonorū fastigia diuitiarūq̄ iacet ānā air. **O**
Dñe tu es (porcō mea) nō elegi michi in p̄tē aurū vel
aliqd̄ mūdānū s̄ te solū q̄ es vera via ad beatitudinē/ et
q̄ te in p̄tē meā elegi (deliberaui de creui) apd̄ me ipm
(custodiē legē tuā) ¶ Prop̄sui custodiē legē tuā s̄ q̄

viribus meis nō sūdo. **D**ēpatus sū faciē tuā in toto
corde meo/miserere mei scđm eloquiū)p qđ pmisisti ut
peccatorē in mortē nō obrueres s; misericōdia cōsolares.

Miserē de pcor q. **R**ogitau) diligēter(vias meas)
priores agnouit q nō erāt recte et ideo(auerit pedes
meos).i.affectus meos (in testimōia) pceptoz tuoz
ut ibi haberēt viā q illa nō smūt errare. **P**roposui cu-
stodiē legē tuā sic q etiā. **M**aratus sū) prompta vo-
lūtate(ut custodiā mādata tua et nō sū turbatus) aduer-
sis me vndiq; cīcūstātib; q ppter xpm patus sū ad iusa
omīa sustinere. **N**ō turbo: in adūsitāte patet qm.

Funes id ē deceptōes.iniqua exprobratiū iacula et
alia impedimēta quib; inimici mei post se me retrahere
conabātur(cīcūplexi sūt me)ex omni pte frustra tñ q
(legē tuā nō sū oblitus) **V**ere nō sū oblitus q.

Media nocte surgebā ad laudādū te) de omnibus
gratias agēs etiā(de hoc q me iudicabas flagellādus
ut iustificares)q hoc signū ē q sū de familia tua.

Quid p singula. **M**articeps ego sū omīū timētū te)
timore filiali(et custodiētū mādata tua) **D**e cōstan-
tia in adūsitatib; in dño cōfido q. **M**isericōrdia dñi
plena ē terra)q omīa dat nobis ex sua misericōrdia q
solem suū oriri facit sup bonos et malos(mandata tua
doce me)ut intelligā.p dicem et ope adimpleam.

O dñe ppono in bono firmiter stare et deo quia.

Meritatē fecisti cū seruo tuo) peccātē ad penitētiā ex-
spectādo.penitētes ad pfectū pmouēdo.pficiētem ad
gloriā pducēdo/et hoc fecisti nō scđm meritū meum s;
(scđm pmisionē tuā) ne peccātē in ira punires.s; miseri-
cōrdia cōsolares.

Sut amplius in gratia proficiam.

Bonitate) doce me' inspirando caritatē ut ex amore
operer et sit michi boni delectacō (disciplinā doce me) in
tribulacōe paciētiā tribuēdo/ et sciētiā doce me illuādo
intelligētiā (qz mādati s tuis credidi) .i. ea ope opleui.
Doce me qz cōfiteor qz. **D**eliqui) p aētualem culpā a
qua culpa nō poterā liberari nisi p disciplinā/ deliqui dī-
co (priusqz hūliarer) a te p correctōnem (ppter ea) ne
rursus flagellis hūliarer (mādata tua custodiui)

Deinde laudat iudicē ut mixtret dicens. **B**onus es
tu) in te et essentialiter bonus (doce me ope iusticie) eo qz
bona sint sic et tu bonus es. ¶ Et necesse ē ut doceas. qz

Multiplicata est sup me iniquitas supboz) demonum
intentiū impellere in pccm nō tū refriguit in me caritas
qz (ego toto corde meo scrutabor mādata tua) solati-
onē requirēs in eis. ¶ Multiplicata ē sup me iniquitas

supboz. qz **C**oagulatiū) .i. induratiū (est cor eoz sup
me) o tra quoz obstinacōem (refrigeriū suscepī in me-
ditacōe legis tue) ¶ Disciplinā dixi doce me quia.

Bonū michi qz hūliasti me) .i. qz me diuersis tēpta-
tiombz exercuisti qz p hoc (didici mādata tua) implere
que nō in supbia sed in humilitate discuntur.

Bonum michi lex) euangelica (ore tuo prolata) qz
vbqz et in omnibz me solatur (super quāta scūqz diui-
tias et quecūqz amabilia huius seculi)

Bonū michi lex oris tui et iustū est quia o domine.

Manus tue) potētia et sapiētia tua quibz volūtas tua
omnia operatur (fecerūt me) ad ymaginē et similitudinē
tuā (et plasmauerūt me) scdm corpus/ et ideo qz ob hoc
obligor ad seruiciū tuū (da michi similitudinē intelle-
ctus) illuina intellectū (ut mandata tua clari⁹ intelli-
gā) sepius in meditacōe reuoluā et deuotius oplectar.

Propheta in persona ecclesie/ da michi dñe intellectū.
qd si feceris. **Q**ui timet te timore filiali. i. sancti viri fi-
deles tui (videbūt me) sic illuati (et inde letabūtur) de
pfectu meo spūali hic et in futuro. Item ppter hoc debes
dare intellectū (qz in vbo tuo) id ē filio tuo/ vel vbo tuo
quo bonis bona pmitis (super spau). **I**deo da intelle-
ctū qz iā. **C**ognoū qz (iudicia tua) qbz iudicas faci-
entes madata et nō faciētes sūt non tñ equa s; (eqtas)
qz a iusto et equo nūq̄ diuidit̄. **C**ognoū ec qz (iusto tuo
iudicō me humiliasti) in hys inferis decido me in necē-
tate moriēdi ppter inobediētie supbiā p̄morū parentū
ut corrigeres. **S**otrabas miseras p̄cor. **F**iat mi-
sericordia tua michi suo tuo) ut q̄ ad tpus fui humiliatus
eterna gaudeā solacōe (scdm pmissum) quo pmissisti
ut post humilitatē afflictōis tribueres p̄fidiū solacōis.
Veniāt michi miserationes tue) i. affectus pie affecti-
onis et misericordie tue (et viuā) vita gr̄e in p̄nti/ et vita glo-
rie in futuro q̄ solaxera vita ē qua q̄ viuit nō timet mori/
et hoc ideo (qz lex tua meditacō mea est) q̄ disponit ad
gr̄as habēdā et ad habitā augēdā. **S**ic me viuifica
p misericordiaz q̄ humiliter obedio. s; **C**ōfundātur supbi) in
peccatis suis (ut agnoscat inique egisse aduersus me/
ego aut in mandatis tuis adimplēdis/ ostendens eis
exēplariter que oporteat eos facere (exercebor).
Et qz contra impugnacōes malorū opus ē auxilio bono-
rū ait. **C**ōuertāt in auxiliū meū) omēs (timētes te) fili-
ali timore (et q̄ nouerūt testimōia tua) intelligēdo et opādo
Pro me spēaliter p̄cor qz. **F**iat cor meū immaculatū
p remissionē omniū pecōz (in opib; iusticie) q̄ iustū fa-
ciunt hōiem (ut iudicō dānacōis snia me nō confundat)
cū impijs qñ dicetur eis. **I**te maledicti et cetera.

Vox pphie in persona sanctorum p̄m vel ecclie. Deficit
om̄ibz aīa mea solius saluatoris accessa deſiderio) q̄ (in v̄
bū tuū) qđ in p̄ncipio deus erat apđ deū (sup meīta mea
sup spau) ut ab eo redēptus in p̄riaz reducat. **A**nima
mea defec̄ ab om̄i appetitu terrenoꝝ et ec̄. **O**culi mei de
fecerūt) oculi mei interiores p̄ maḡtudi die deſiderij (in p̄
miſſum tuū) q̄ de celo vires/ defecerūt oculi mei dico (dicē
tes qñ oſolabeis me) mittēdo ſaluatorē. **I**n defectōne
ſpūaliū oclōꝝ. **F**cūs ſū) ieiunādo. vigiādo. orādo et in
alijs ſpūalibz exercitijs (ſic uter in pruina) ab ardore
pcc̄i inſrigidatus et a noxijs deſiderijs mortificatus (p̄ce
pta tua) qbz hoies iuſtificat̄ (nō ſū oblitus) quon ea ſp
cuſtodi rē et adimplerē. **C**ū fcūs ſū ſic uter in pruina
o dñe. **Q**uot ſunt dies ſerui tui? .i. qđ diu patiar ego
iſtas miſerias/ qđ diu retardabo in huius mūdi tēptati
om̄ibz et necitatibz (qñ) in ſup (facies de p̄ſeqñtibz me
iudiciū). ſ. de dyabolo et ſatellitibz eius/ cōtere velociter
ſub p̄dibz nominis q̄ nos p̄ſequūtur. **O**pus ē ut fa
cias iudiciū q̄. **N**arrauerūt michi iniqui) hēici et pa
gani (multa fabuloſa et oſicta) ut me a veritatis tramite
detor̄ q̄rent (ſ; nō ſūt michi iſta placita ſicut lex tua) que
eſt lex immaculata lex veritatis. **S**ūde ſequitur.
Nō ſūt ut lex tua qm̄. **O**mnia mā data tua veritas) nul
lo errore. nulla falſitate p̄miſcēt̄ ut pote q̄ ab ineffabili
veritate et inobſcabili diuinitatis luce ſūt deriuata/ talia
aut nō ſūt hēicoꝝ p̄cepta ſ; falſa vana erronea et q̄ in
p̄dicōnē deducūt/ et q̄ tua veritas me delectat (perſecuti
ſūt me) multa mala inſerēdo ut ſaltē me p̄ hoc ſue volū
tati ſubicerēt/ ſ; tu dñe (adiuuā me) oſtra eorū deceptōes
et p̄ſecutiōes. **O**pus eſt ut me adiuues dicit eccleſia/
quia tot fideles pro deſenſione veritatis tue ab iniquis

infidelibus occisi sūt q. **P**aulominus).i.fere(cōsus-
mauerunt me in terra) q̄ ē afflictōis locus sic celū o sola-
tōis s; nō valuerūt in toto me extinguerē/qm̄(ego) in
m̄lis mēbris meis(nō dereliq̄uitatē mādatorū tuorū)
S; ut possit pseuerare usq; in finē ait. **S**ecūdu miser-
cor: diā tuā) ut possim viriliter resistere psecutorib; meis
(et custodiā q̄ in lege mādasti) vel in euāgelio ptulisti.
Merito deo custo dire testimōia tua quia. **V**erbū
tuū).i.obsuātia mādatorū tuorū(mieternū pmanet) in
celestib; spiritib; qui dei mandata semper obseruant et
nūq̄ ab eis per transgressionem recedunt.

Et qz nō solum in celestib; creaturis permanet verbum
dei s; etiā in terra ait. **I**n generacōe) priorū iustorum
(et in generacōe) iustorū noui testamti(pmanet veritas
tua) q̄ nūq̄ defuit in sanctis tuis(fundasti ecclesiam) in
vtrōq; pplo in fundamto vno qd̄ est xp̄s et pmanet veris-
tas in ea et hoc disposicōne diuina. **V**nde sequitur.

Ordinacōe tua pseuerat lex) veritatis tue in ecclesia et
racō ē(qm̄ om̄ia) tpalia et eterna(seruiūt tibi) om̄ia enī
p tuo nutu disposms et si diuerso modo. **C**ōfitebor: q
lex tua ita valida ē oīra afflictōes huius seculi q

Nisi q lex tua meditacō mea ē) et non tm̄ ut sciā s; ut
phiciāz(fere p̄issem in afflictōe mea) **E**t qz meditati-
one legis tue me a pdicōe liberaasti ideo. **N**ō obliuif-
car iustificacōes tuas)p totā vitā meā(qz in ip̄is iustifi-
cacōib; viuificasti me) per eaz meditacōnē pseruando
me a morte pcc̄i. **E**t qz viuificasti me. **T**uus sū ego
seruēs tibi)p om̄ia/et ideo(saluū me fac)pducendo
ad eternitatē(qz iustificacōnes) in lege tua contentas
(studiose exq̄siui) ad intelligendum et cōplendum.
Necesse habeo ut saluum me facias quoniam.

Ne expectauerit peccatores) q̄ si in hi dijs latitantes oportu-
nū tpus ad ydoneas dīcepcoēs q̄rēdo ad hoc (ut per-
derēt me) faciēdo me osentire ad malū s̄ in de nō perij (q̄
testimōia tua intellexi) q̄ me decipi nō pmitterbāt. **I**n q̄
bus testimōijs tuis intellexi. **D**ñs vtuose pfectōis
huc osūmacōis finē esse latū mādatū tuū valde). s. p̄cep-
tū caritatis. finis enī p̄cepti caritas. qđ p̄ceptū ita latū ē
ut ad inimicos se extēdat. **V**idi legē caritatis q̄ ē finis
osūmacōis et ideo. **Q**uō). i. q̄ fortiter q̄ vlxmter (dile-
xi legē tuā dñe) in cuius signū (otūue meditacō mea ē)
Et ideo. **S**up inimicos meos iudeos. paganos. et he-
reticos (intelligentē me fecisti) veritatē tuā (q̄ mādatū
tuū) ducit me ad eternitatē qđ nō facit inimicos q̄ illi
vel nō intelligūt spūaliter s̄ puerse/ vel nō opantur.
Et nō tm̄ super inimicos meos prudētē me fecisti sed.
Super omēs docētes me) scribas et phariseos q̄ se cla-
uē sciētie habere dicebāt (intellexi) sacre septūre verita-
tem/ et hoc ideo (q̄ testimōia tua meditacō mea ē). i. dili-
gens in q̄fīcō in spū nō in littera. nō enī in littera s̄ in spū
quiesco q̄ meditacō nō est illoz q̄ falsa ibi sentiūt et do-
cēt. **N**ō solū sup docētes s̄ etiā. **S**uper senes). i. an-
tiq̄ores sacerdotes et p̄ncipes (intellexi) melius enī intel-
ligit nouus pplus q̄ hic loq̄tur qui accepit q̄ ille semor
iudaicus/ et hoc ideo (q̄ mādata tua q̄fin) interius nō
exterius. **Q**uesui mādata tua et opleui vñ. **A**b omī
via mala) q̄ ducit in p̄dicōem (phibui affectus meos/
ut custodiā v̄ba tua) qđ aliter fieri nō poterat/
Nō enī p̄cā et mādata se opatiūt. **I**udicis aut tū-
is) q̄ p̄tinet ad regulā viuēdi otētis in lege tua (nō decli-
nau/ q̄ tu) cui obedire deo (legem posuisti michi) q̄ si
ab hīs declinarem iudicis/ eternū iudicō odēnarer.

Merito dilexi legem tuam et diligo quia.

Eloqua tua facta sunt michi valde dulcia) viribus anime mee/dulcia dico(sup mel et fauū) quāta dulcia sunt ut eis de gustatis omnis erroris amaritudo de corde confestim recedit. **N**on obediētiā mādatorum) veniēs ad altitudines sapiētie(intellexi) nō esse ambulādū cū impijs(pp̄terea omnē odium viam iniquitatis. **D**ilexi dñe legē tuam pp̄t dulcedines quā inde sensi. etiā diligo/q̄. **V**erbū tuū) p moysen et alios pphetas ad nos delatū(ē lucerna) in testa et veritas sub figura(affectib' meis dirigēdis ad te) lucerna q̄dē in huius sc̄li nocte lucēs ut p̄caueas laqueos fumū. i. a p̄cipitō fouearū q̄s dyabolus nob̄ sp̄parauit/q̄ p̄uidētia mea vitare non possem(et lumen semitis meis et) hoc lumē p̄eunte/dum vie huius semitas gradimur ad illam quē via vera est perducamur. Et ideo. **I**uravi et) firmiter) statui custodire iudicia iusticie tue) per quam peruenitur ad salutem.

Iuravi custodire iudicia iusticie tue tāq̄ verus amator eius et p̄ illā. **H**umiliatus sū valde) h̄o tu(dñe viuifica me) aliter parū valeret hūilitas mea sc̄dm v̄bū tuū ut sc̄dm verba tua viuam et oīa cū discrecone faciam.

Et ideo de p̄cor. ut. **S**acrificia laudis) caritate nō timore oblata(bñ placita et acceptabilia et delectabilia sūt tibi dñe/et iudicia tua doce me) ut illa intelligā et ope cōpleā. **D**oce me opus ē. s. nē errem q̄. **A**nima mea) id ē mors et vita anime mee ē(sp̄ in m̄aib' meis). i. in opib' q̄ si desino bñ opari/morietur aīa mea(et legē tuā non sū oblitus) imo iugi mēditacōe illam retinui ut regulaz opacōis mee. **L**egem tuā nō sū oblitus q̄ licet.

Deccatores) et spūs maligni(posuerūt michi laqueos) scilicet minas blandimenta seculi. quascūq̄ malas

persuasiones et persecuciones ut caderem/tñ (de mādatis
tuis nō errau) male intelligendo vel otia opando.

Nō errau dico imo. **H**ereditate acq̄liui).i. firma pos-
sessione qz (testimōia et p̄cepta tua hēditas mea in eter-
num/qz in eis exultat et delectatur cor meū **E**t ideo.

Inclinaui cor meū ad faciēdū mādata tua) p̄seuerāt
usqz in finē vite mee (p̄pter retribuconē) vite eterne ut
illam merear p̄cipere. **V**ox p̄phete in p̄sona ecclie.

In signū qz dilexi legem tuā. **I**niquos) nō qz hōies s;
qz mali .i. iniquoz vicia (odio habui/qz legem tuā dile-
xi) cui ipi adūsantur. **C**ū iniquos deuītē et custodiam

legem. **A**diutor meus) ad bona faciēda (et susceptor
meus) ad mala p̄cauēda (es tu) vel adiutor in p̄sentī et
susceptor in futuro (et in v̄bo tuo) nō in legē nō in p̄phē-
tas s; in diuinitatī p̄fidū in quo nullus decipit in quo
a morte absoluumur (super speraui) **I**deo.

Decimate a me) vos (o maligni) separe vos a meo
confortio in quozū p̄ntia diuinā nō valeo tenere religio-
nem/et vobis decimatis et separatis (scrutabor mādā-
ta dei mei) que michi spem prestāt ac solamen.

Cupio dñe scrutari mādata tua et ut hoc bñ possim.

Suscipe me) ad te fugientē/tuā doctrinā cupiētē a ma-
lorū impugnacōibz liberando (scdm eloqū tuū) illud .s.
Venite ad me omnes qui laboratis et ego reficiam vos
(et viuam) in anima vita gratie (et nō confundas me ab-
expectacōne mea) vite eterne s; da obtinere qđ spero.

Nō confundas dico s; potius. **A**diuuā me) in hac vita
ad bñ operādū qz p me nichil possum (et saluus ero) tuo
auxilio adiutus (et meditabor in mādatis tuis) sine fine.

Ideo meditabor in mandatis tuis quia attendo qz

Spreuisti omēs descēdentes a mandatis tuis) et hoc

ideo (q̃ in iusta cogitacō eorū) ē ⁊ vere iniusta q̃ volū-
tarie recedūt a iusticia. **P**reuaricātes) a lege dei na-
turali siue sc̃ptura (reputauī p̃cēores terre) q̃ terrenis
inuoluūtur delictis / et ideo ne de numero horū inueniar
(dilexi testīmōia) q̃ in lege (tua) sūt. **D**ilexi dñe testī-
mōia tua ⁊ ne mouear ab illis. **C**ōfige) op̃ me refre-
na (timore tuo carnales oꝓisecēias meas) tecū ouem-
re. tibi cōmori / tecū osepeliri patis sū / ut in futuro tibi re-
surgē merear (a cōsideracōe futurorū iudiciorū tuorum
timui) **T**imui et ideo. **F**eci iudiciū) ofigendo car-
nes meas (feci iusticiā) opus iusticie exeq̃ndo (nō per-
mittas me tradi calumniantib⁹ me) spiritib⁹ malignis
q̃ sp̃ nocē michi moliūtur. **N**ō tradas me s̃ potius.
Suscipe) me ut patronus (seruū tuū) non alterius (in
bonū). s. quē illi impellūt ad malū ut. s. (calūniādo non
superēt me supbi). s. dyabolus ⁊ mīstri ei⁹ q̃ supbissimi
sūt. **D**ebeas suscipe qm̃. **O**culi mētis mee a se defece-
rūt) attenuatī sūt ardēter intuẽdo (in salutare tuū) xp̃m
ut ab eo veniat auxiliū michi quia nō possum p̃pria ṽtute
cōsequi salutem / defecerūt etiā oculi mei (in eloquium
iusticie tue) rimando eius secreta quia transcendit hūa-
ne intelligentie facultatem.

Et ideo. **F**ac cū seruo tuo sc̃dm̃ mīsc̃dīam tuā) nō sc̃cū-
dum merita mea ut per tuā grām suppleas hūane infir-
mitatis defectū (et iustificacōnes tuas doce me) ut earū
vtilitatē sic sepius optaui possum adūtere. **B**ñ dico
fac cū seruo tuo q̃. **S**eruus tuus sū ego) et quia seruis de-
bet intelligere voluntatem dñi sui ideo (da michi intelle-
ctū ut sciā testīmōia tua) oꝓm̃icōe pleniori ⁊ implecōe.
Et debes facē q̃. **T**ēpus ē faciēdi) ut. s. des michi intel-
lectum vberiorē legis tue per quā possum defendere tra-

hereticos q̄ (dissipauerūt legem tuā) iudei. heretici nō
recte s̄ puerse eā interptātes. ¶ Illi dissipauerūt ego
aut ecōtrario. **D**ilexi mādata tua) veraciter intellecta
ad defendēdū (sup aurū) qđ p̄ciosius est inter metalla
(et super topanon) q̄ om̄iū gēmarū pulcritudinē vicit.
¶ **P**ropterea ad om̄ia mandata tua) toto studio (diri
gebar) implēda (omnē viā iniquam odio habēs)
Ad mādata tua dirigebar melto q̄. **O**mirabilia). i. di
gna admiracōne sūt (testimōia tua) bonitatis dū video
q̄ et qualia et quot olīm in abrahā et filiis isrl̄ et in cete
ris fecisti (ideo scrutata ē ea aīa mea) querendo eorū
intellectū / ut cetera te declarāte agnoscaz. ¶ Et scrutās
ea inuenio q̄. **D**eclaracō s̄ monū tuorū) q̄ in lege et p̄
phetis cōtīnētur p̄ nouam legē facta tenebras nostras
(illuminat) et dat (intellectū humilibz) ut intelligant.
Quia mādata tua desiderabā et nō erat michi bñ vñ pos
sem. **A**perui os meū) petēdo. pulsando (attraxi) bonis
meritis (spiritū) sanctū quo facerē qđ per me facere nō
poterā. ¶ Et q̄ de dei o vhem̄ter oro. **A**spice in me).
oculo pietatis (et miserere mei) sic iudicas miserendū
alijs (diligētibz nomē tuū ita de me iudica) ¶ **M**iserē
dico et **V**ressus meos dirige) nō scđm carnales volu
ptates s̄ (tua iussa) ut nō qua ego volo s̄ qua tu iubēs
semita incedā (et nō dñeē mei aliq̄ iniusticia) q̄ tuo sū
famulatuī om̄ino mācipatus. ¶ Et etiā **R**edime) libe
ra (me a falsis criminacōibz hōim) ut liber et quieto ani
mo (custodiā mādata tua) ¶ Et ut possim illa custodire
Faciē tuā illumina sup fuū tuū) dādo michi spūalem le
gis intelligētiā (et doce iustificacōes tuas) ut qđ in illis
cerno per speculū. certa cōtēplacōne aspiciam.
Oraui et debeo a te dñe exaudiri quia et si alias peccaui

veram tñ penitētiā egi. **L**opiosas enī lacrimas deduxerūt oculi mei/ quia non custodierūt legem tuam)

Merito deduxerūt lacrimas oculi qz scio q. **I**ustus es dñe/ et rectū iudiciū tuū) hxc enī duo omī sūt metuenda peccāti. **R**ectū iudiciū tuū dico/ vñ. **M**andasti) per multos et multo tpe (legem tuā) otinētē (iusticiā et testimoniā tuā) cōtinētiā (veritatem valde obseruari) ita ut nullo obstāte p̄termittāt. **E**t qz inimici mei negligūt custodire legē tuā. **T**abescere) deficere (me fecit zelus meus) sup domo dñi dolens (quia oblitū sūt v̄ba tua inimici mei) obliuiscētes enī p̄cepta legis fecerūt domum tuā spelūcā latronū. **I**deo iste zelus ē michi quia.

Eloquū tuū ē valde i g m̄ti) exurit vicia et accēdit hōiem ad amorē dei et domus eius et oīra impios illuminat (et seruus tuus dilexit illud) **E**x p̄sona ppli xp̄ia: mī/ zelus iste ē michi et fi. **E**go adolescētulus sū) etate seq̄ns pplū veteris legis (et otēptus) quia in principio ab infidelibz mltipliciter afflictus nichilominus (iustificacōes tuas nō sū oblitus) quon semper meditarer et cōplerē. **M**erito nō sū oblitus qz. **I**usticia tua iusticia in eternū) quia qui eā sequitur gaudebit in eternum (et lex tua veritas) in nulla sui pte otinēs falsitatē/ veritas est/ nō vmbra. nō figura sic lex moysayca. s; res ipsa p̄missa. **P**ro qua veritate legis p̄phā multa p̄ferēs ait. **T**ribulacō et angustia inuenerūt me) nō tñ fugientē s; paratū ad om̄ia sustinenda et quantūcūq; seuiant inimici tñ (mādata tua meditacō mea ē) nulla enim tribulacō me a lege tua diuellere potuit.

Ideo testimonia tua meditacō mea sūt qz. **E**. quitas testimonia tua) quia sp̄ iusta sūt/ nichil iniquum/ nichil in bonestum p̄cipiētiā (et in eternum) regnum ducentia

(et intellectū da michi) eorū ut p̄ eorū intelligētia (vitā
possim capere, sempiternā) **Q**uia vero tribulacō et ang
ustia inuenerūt me. **C**lamauī in toto corde meo) q̄
vndiq; sūt hostes visibiles et invisibiles (exaudi me dō
mīne) q̄ potēs es (iustificacōes tuas requirā) ut faciā.
Clamauī in sup̄ (ad te) toto cordis affectu (saluum
me fac) hoc genere saluacōis (ut custodiam mandata
tua) q̄ b̄ vita patitur eterna. **E**x magno orādi affcū.
Reuem hō: ā oportunā in q̄ solet fieri oracō/pocu:
pau faciē tuam ut letis et vigilās tibi occurrerē (et cla
mauī) p̄fundo cordis clamore (q̄ in p̄missiōib; tuis sup̄
speraui) sp̄ crescēs in sp̄ q̄ facies. **E**t etiā. **R**euē:
nerūt oculi mei mane ad laudādū te) ad modū strenuū
operarij q̄ āte lucē surgit ad opādū (et ut meditarer es
loq̄a tua) ad intelligēdū et faciēdū ea q̄ suauia sūt et in
flāmatiua tui amoris. **Q**uia clamaui in st̄a et ap̄ueni vi
gilāter/p̄cor: dñe. **V**ocē meā exaudi scđm misericōdiaz
tuā) nō aliquo meritoꝝ meorū respectu (et scđm iudici
um tuū) nō quo in futuro iudicabis s; quo supplicib; par
cis et se clamātes absoluis (uiuifica me) mortuum lege
peccati. **E**t opus ē ut iustifices q̄ persecuētes me ver
bis et factis. **A**ppropinquauerūt) et alligauerūt (se in
q̄tati ex qua p̄sequāt me) et ad quā mītūtur me trahere
(a lege aut tua) q̄ phibet p̄seq̄ innocētes (lōge facti sūt
Licet aut inimici appropinquauerūt s; tñ nō nocuerūt q̄.
Rop̄ es tu dñe) sanctis tuis ut eos adiuues et in
micos repellas (et omēs vie tue veritas) q̄ siue me per
mittas affligi siue me ab illa liberes totū iuste facis.
Et hoc vere scio qm̄. **A**b initio) quo racōis usū habere
cepi hoc (agnoui de v̄bis tuis q̄ immutabilit̄ vera sūt)
Tu dñe prop̄ es. **V**ide ergo humilitatem meam)

qua tibi humilior (et eripe me qz legē tuā nō sū oblitus)
qua dixisti qui se humiliat exaltabitur.

Humilitatē dico vide et eripe/et etiā **J**udica).i. discerne
(causam meā) quā tra dyabolū qui genus humanū te-
net captiuū ago (et redime me) sangne tuo ab eius cap-
tuitate (viuifica me).i. vita eterna (ppter eloquiū tuū)
quo dixisti qui credit in me non morietur in eternum.

Viuifica me oro dñe qz. **L**onge a peccatoribz) pñdis
iudeis (salus) nostra xp̄us/et hoc (qz iustificacōes tuas
non exquisierūt) ut intelligerent eū in eis figuratum.
Et si a peccoribz lōge sit salus tñ nemo desperet qm̄.

Misericoz die tue multe dñe) certe multe palā enī ap-
paruisti nō querētibz. vocasti refugiētes. congregasti ig-
naros/te p omibz obtulisti (scdm iudiciū tuū) quo p̄cis
ōstentibz (viuifica me) **I**deo oñdo a te exaudiri qz.

Multi sūt q̄ persequūtur me) fugādo de loco ad locū
(et tribulāt me) affligēdo ut a lege tua me retoz qre vas-
lerent (ego tñ a p̄ceptis tuis nō declinaui) s̄ fortius a de-
bels. qd̄ persecucōis martirū tpe adimpletū videm⁹.

A testmōijs nō tñ nō declinaui s̄ de deliatoribz dolui.

Vidi enī p̄uaricātes) a lege tua et pre dolore (deficie-
bam) zelo caritatis/p̄uaricātes aut sūt (qz eloquia tua)
dulcia tā vtilia (nō custodiērt) **D**ñe tu verax es et mise-
ricors/ego vero oñtās et zelatoz legis tue et ideo p̄coz.

Vide qm̄ mādāta tua dilexi) zelans p̄ eis in me et in
alijs et ideo in p̄mū postulo (viuifica me) p̄ grāz tuā illā
in me augmētādo/et hoc (in miscōia tua) qz merita mea
non sufficiunt. **Q**uod utiqz facies quia hoc dixisti in
scripturis tuis que. **V**ere sunt. a principio) enī quo
locutus es (omniā v̄ba p̄cedunt a veritatē increata) q̄
ineffabilis est scdm quam iudicādū est de omni veritate

creata et ideo in eternū sūt stabilia et firma (oīa iudicia
iusticie tue) **V**ox ecclesie siue cuiuslibet iusti/dixi in
misericordia tua uiuifica me et necesse ē q. **P**rinicipes) hu
ius mūdi rectores (psecuti sūt me) iniurijs contumelijs et
molestijs affligēdo (sine ulla causa) ego tñ fortis in pas
sione q. (a vrbis tuis) q. dixisti q. negauerit me coraz
hoīb) / ego negabo eum coraz p̄re meo (formidauit cor
meū) **E**t hoc faciēs. **L**etabor sup eloq̄a tua) q. b)
locutus es / cū vos psequē ppter iusticiā gaudete et ex
ultate qm merces v̄ra multa ē in celo / letabor dico sic (q
inuenit spolia) v̄ra victis hostib). **L**etabor dico etiā
in hoc q. **I**niquitate odio habui et abominatus sū) tan
q. qd vile et dānabile (legem aut dilexi) tāq. quid ho
nestū et vtile et delectabile iugiter meditādo.
in cuius signū. **S**epties). i. sp. toto tpe vite mee q. per
septē dies voluer / vel septies. i. hōis institutis ut moris
est religiosus (et hoc cōfiteō oīa iudicia tua) recta
esse / et iusta licz nob incomphēbilia. **D**ilexi legē tuā
merito qm. **M**ax multa) interius in mēte (diligētib)
legem tuā) q. enī amat dēū pacē cū fratrib) necesse ē q.
habeat (et nō ē illis scādalu) q. nulli sūt occasio ruine.
Pacē habui et etiā. **E**xpectabā xpm tuum) in lege
michi pphētisq. pmissum. s. ne frustra expectarē (man
data tua) q. in dēi p̄ximi consistūt dilectōne (dilexi) p. q.
salus et pax acq̄rit. **N**ō aut tñ mādata dilexi s. etiā.
Custodiuit aīa mea testimōia tua) q. in lege et pphētis
mandata fuerūt (et dilexi ea vltimēter) ut patris sim p
te animam ponere. **N**on autē dilexi tñ. s. **S**eruau
mandata tua) tanq. rem carissimā (et testimōia tua). i.
illa q. p̄tinet ad cultū patrie q. sūt qdā iustificacōes diui
nitatis qd tu melius nosti (q. omnes cogitacōes mee

desideria et opera sunt ante conspectum tuum manifesta)
Quia dilexi et suavi mandata ideo o dñe. **A**ppropinquet
deprecatio mea usque ad thronum miserationis tue) nec oratio-
nem meam a te repellas/hoc deprecor:(da michi intellectum)
quo sapiam et intelligam non secundum scientias mundanas (sed iux-
ta eloquium tuum) ne per humanam prudentiam euanesca. **N**on solum
appropinquet deprecatio mea. **I**ntret postulatio mea
usque ad conspectum tuum) ut exaudias eam/hoc peto (eripe me)
a malis imminentibus (secundum promissionem qua promisti tribu-
latis auxilium et liberationem) quia enim est tam diu luctari hic con-
tra carnem mundum et dyabolum. **D**a michi intellectum et tunc.
Exultabunt labia mea primum) laudem et honorem glorio-
si nominis tui et hoc faciam (cum docueris me iustificationes tuas)
quod aliter labia non exultabunt nisi ipse doceas.

Quod si ita feceris non solum labia mea exultabunt. sed
pronuntiabit lingua mea) alijs predicando (eloquium tuum)
et iustum est (quod omnia mandata tua equitas) nichil enim est ali-
ud in eloquijs tuis nisi pax/nisi equitas/nisi vita.

Da intellectum et cum hoc. **F**iat manus tua). i. adiutorium
tuum super me (ut salues me) ab inimicorum incursum quod hac
fiducia peto (quoniam mandata tua elegi) pro omnibus honoribus
diuitijs huius seculi ad faciendum et alijs pronuntiandum quia
hominibus sunt ad salutem. **I**deoque manus tua saluet me quoniam
desiderium sum de deo (saluationem eternam) quam non
nisi a te solo habere possum (et ideo lex tua) quam ad eam dis-
ponit et dirigit iugis (meditatio mea est) ita ut inde non
auiar aliquam cura seculi. **F**iat manus tua ut saluet me et
sic in futuro. **D**iuert anima mea) diuertat tibi qui es fons
vitae/vita glorie/vera vita et illa vita (laudabit te) lau-
de perfecta (et iudicia tua) quibus iudicabis in futuro bonos et
malos singulis reddens iuxta opera sua (adiuuabunt me)

Da michi verā vitā ad quā p me nō possūz puenire quin
pmmo. **E**rrau) a piculose (sicut ovis q̄ perijt) in pñtū
parentis trāsgressiōe in quo omēs peccauerūt (re q̄re ser
uum tuū) cētelimā ouē. scapulīs q̄z positā reporta ad pas
cuā vite/ et dignus sū ut q̄ras (q̄z mādāta tuā nō sū obli
tus) sic enī deus negligētes se negligit ita q̄z re q̄rētes
se requirit.

Psalmus. Cxix. in quo iustus petit
liberari de malis huius seculi.

Vox iusti.

Qum tribularet ^{suggestiōibz demonū.}
^{linguis adūsantiūq̄ in}
iurijs p̄sequētiū (clamaui) in ore feruēter (ad dñm q̄ exau
diuit me) liberādo misericorditer. **C**lamaui et inter al
ia hoc potissime. **D**ñe libera aīaz meā a labijs inīq̄s) a
iudeis q̄ xpm dñm nō solū nō credūt s̄ etiā in mūdīs la
bijs blasphemare nō metuūt (et a lingua dolosa) ab hē
ticoz doctrinā q̄ nos a recta fidei līnea extirbāe nitit̄
Justus aut̄ hesitans et remediū q̄rens ait. **Q**uid) aīa
mea (dabitur tibi) aut quid apponetur tibi) auxiliij vel cō
siliij vel remedij quo te munias o tra (linguam dolosam)
que iniqua suadet! p̄fecto difficile erit muemire.

Cui interrogatōi rñdetur/ **C**ōtra linguā dolosam tāq̄
arma dabūt̄. **S**agitte potētis dei acute). i. v̄ba dei q̄z
bus sagittatur cor ad amorē dei cū exēplis sanctorū pa
trū q̄velut (carbones incēsi) alios ignē caritatis incēdūt
et vastāt in sibi p̄ximis carnales affectiōes a secularem
amorē. **C**lamaui opando in tribulacōne et etiā suspi
rando dixi. **H**eu). i. gemitus magnus ē michi (q̄ in
colatus meus) in hīs miserijs (plōgatus ē) pegrina
tio mea et exiliū a vera patria in longū inmis p̄ducitur

quā et si breue sit tpus tñ desiderio nimio essendi cum
xpo lōgū videt. Ideo etiā heu ē michi q̄ (habitaui cum
habitātib; cedar). i. cū malis et inq̄etis pccōz tenebris
involutis / inter quos gūsans (multū gūata ē aīa mea)
fuit incolatus meus gūis michi q̄. **C**ū hīs q̄ oderāt
pacē erā pacificus nō iratus. nō turbulētus. cupiens cū
omīb; si fieri potest pacē habere / s; (cū loquebar eis)
verbum veritatis phibēs eos a malis illi mali obstinati
non solū nō audiebāt s; multis tribulacōib; (impugna
bant sine aliqua iusta causa)

Psalmus. Cxx. in quo monet fideles recurrē ad san-
ctos ut p eoz intercessionē diuinū auxiliū acq̄rāt.

Propheta in psona cuiuslibet iusti.

Leuaui oculos interiores in sanctos an-
gelos et alios sanctos as-
sistentes pñtie dei qui (in montes) dicuntur q̄ alti diḡtate /
firmati eternitate / inflāmati caritate et solis iusticie lucē
illuati (a q̄b;) eoz interueniētib; meritis et oracōibus
(veniet auxiliū michi). **Q**uia vero auxilia p̄stita p san-
ctos sicut p ministros p̄mo et sūt a deo sine quo nullus
sanctoz queq̄ p̄t auxiliij cōferre ait. **A**uxiliū meū a
dño / q̄ fecit celū et terrā) omnē creaturā sup̄mā et infimā.
Iustus aut̄ lenis et securus de auxilio dei aīe sue loquēs
ait. **N**e timeas o aīa mea q̄ ille q̄ custodit te. s. deus.
Non dabit affectum tuum in cōmotionem) ut cadat
in peccatum (nec dormitabit) id est non p̄mittet te te p̄s-
cere in fide eius (qui custodit te). **E**cce) patens est
q̄ (non dormitabit neq; dormiet qui custodit israhel) q̄
sine ulla intermissione a deo custoditur qui eū spiritalit̄
um oculoꝝ intentione prospexit.

Sicut peti a dño ut nō det in cōmōcōez pedē tuū ita erit
q. Dñs custodit te) in bono/ ipe q̄ fecit celū et terram
(dñs p̄tectio tua sup manū dexterā tuā). i. proteget ne
opus tuū dextrū scz bonū pars impediāt inimica.

Si te p̄texerit. Nec p̄speritatis fulgor te uret elacōe
nec defectus terrenorū uret te) ut dep̄siliōe aduersitatis
succūbas siue frāgaris. ¶ Et hoc ideo q. Dñs custo
dit te ab omī malo) ab omīb; mīdijis inimicis/ et utinam
(custodiat semp animā tuā dñs) ne ei ps dñetur p̄tātis
aduerse. Custodiat aīam tuā dñs) sic p̄fecte ut custo
diat introitum tuum) in sanctorum congregationez ut
sana fide intres et humilis (et exitum tuum) ut cū a cor
pore recesseris (otinue et omī tpe) sua custodia p̄tegat
te ne in chaos infirmi precipiteris.

¶ Psalmus. Cxxi. in q̄ monet ad desiderū celestis p̄rie;

¶ Propheta.

Letatus sum in hīs que dicta

sunt michi) a spiritu sancto intus in me p̄spiracōnez lo
quēte et ab alijs p̄phetis et doctozib; in scripturis suis lo
quentib; videlicet q̄ (in domū dñi) id ē in celestem iheru
salem (ibimus) et pueniemus ego et alij michi confimi
les ut ciues efficiamur sanctorum et domestici dei.

Vir iustus in hīs que dicta sunt sibi letus inde quasi
iam esset ibi ait/ o Iherusalem) celestis (stantes erāt)
iam spe (in penetrabilib; tuis affectus nrī) nō labentes
nō omoi sed stantes immobiliter quia omnia ibi stant
nichil transit nichil ibi cadit.

¶ In atrijs tuis iherusalem. nō terrestris iherusalē que p̄
phetas occidit sed Iherusalem que in celis edificatur

ut ciuitas) nō saxoz molibz sz uiuis ex lapidibz q̄ vir-
tutū soliditate surgit et sanctorū societate nūq̄ dissol-
uēda extruitur (q̄ edificatur ad similitudinē ciuitatis) q̄ in
ea ē ciuū vnitas maxia/ vñ seq̄tur (cuius ciuitatis p̄nci-
patio ē in idipm) sic enī vnū ē sūmū bonū qd̄ ab omibz
diligēter q̄ p̄cipat̄/ ita vnus aīmus. idē affectus omibz
inest. ¶ Bñ dico q̄ nos ibim⁹ in domū dñi q̄. **A**lluc
sez ad illā celestē iherusalē (ascēderit tribz) nō quecūqz
sz (tribz dñi) q̄ agnoscētes dñm seq̄ nō distulerit/ tribus
dñi sūt q̄ p̄ bona opa (testātur q̄ sūt vere isrl̄). i. vīdēt
dēū p̄ fidē p̄ dilectōnē opantē/ ascēderit qd̄ ē ad (laudā
dū nomē dñi) ¶ Vere ibimus. **Q**uia illic. s. in domo
illa celesti (sederit apli) sancti in q̄bz deus sedet q̄ scit/
sederūt dico (in iudicō) futuro cum xp̄o iudicātes (sup
domum dauid) id ē super familiam xp̄i.

¶ Propterea ad omēs loq̄ns ait. **O** vos omēs q̄ cupitis
peruenire in celestē ciuitatē. **I**nquirite q̄ ad pacē cōse-
quendā pertineāt ip̄ius ciuitatis et exequimini ea) ut per
dilectionē pacis fructū cōsequamini eterne felicitatis
(et abūdātia pacis diligētibz te) q̄ qui relictis caducis
te dēū sup oīa diligit abūdātia bonoz celestū p̄ fruct̄
Et ideo p̄p̄ta orat dicēs o dñe **F**iat ergo pax in vir-
tute tua) ut nos vīculis caritatis astringas/ fiat etiā
celestū bonoz (abūdātia in hīs q̄ supereminētes tā-
quā turres) fortissime hanc ciuitatē et virtutē muniunt
et proceritate decorant ut fluant alijs.

Dico fiat pax et ego iā. **L**oquebar) iā p̄dicabā alijs
(pacē de te) o iherusalē id ē p̄dicabam pacē in te abū-
dare et q̄ ad tuam tranquillitatē hic viuentes sine vera
pace nō possent peruenire/ et hoc loquebar alijs p̄pter
(fratres meos, et p̄ximos meos) ut ip̄i vīculis caritatis

astriati ad osūm acōnē huius edificij se pfcōs exhibeāt
Nō solū p̄dicam pacē tuā o iherusalē s̄. **P**ropter te q̄
es domus dei q̄sim et attraxi p̄dicādo v̄bū salutis mul-
tos ciues ad te ut electoꝝ numerus citus opleretur.

Psalmus. Cxxij. in quo monet ad ascēsu v̄tutū.
Propheta in persona viri iusti.

Ad te leuaui oculos meos ^{cordis}
^{et cor}
poris (q̄ habitas in celis) vñ credimus v̄ire n̄m p̄ficiū
Et oñdē quō leuant ait. **E**cce sic ocli suoꝝ) auxilio
indigētū (in manibꝫ dñoz) ut aliqd bñficiū ab ipis re-
cipiāt. vel si p̄mūtur liberētur. **U**tē. **S**icut acille simi-
liter in manibꝫ dñe) respiciūt (ita oculi n̄ri) nūq̄ a cōtē-
placōe eius descēdēt (quousq; misereatur n̄ri) a tribula-
tiombꝫ liberādo. vel q̄cunq; bñficia largiendo.

Et ideo. **M**iserere n̄ri dñe) qz corpus n̄m passiōibꝫ
laborat (miserere n̄ri) qz animus n̄r opprobrijs affligi-
gitur/ necē ē ut miserearis qz abūdāt passiōes in quibꝫ
(despecti sumus et derisi a malis) deridētur enī fideles
ab hēticis/ paupes a diuitibꝫ/ huiles a supbis. **I**deo
etiā miserere qz nō tm corpus s̄. **A**nima repleta ē ama-
ritudie multū) ut nulla ps eius sit immunis (sumus enī
opprobriū abūdātibꝫ). i. diuitibꝫ huius sc̄li qui deridēt
paupes (et despectō supbis) q̄ despiciūt humiles.

Psalmus. Cxxij. in quo monet omne
bonum nostrum deo esse ascribēdum.

Iusti p̄gnoscentes a solo deo liberari a malis huius seculi
dicunt.

Dicit nūc israel <sup>populus dñi gratias
agens (nisi qz dñs es-
rat in nobis) p spēale auxiliū nullatenus euasissēmus.</sup>
Nisi qz dñs erat in nobis. **C**ū insurgerēt carnales ho-
mines psequēdo nos / forte viuos & glunissent nos.
Itē nisi qz dñs erat in nob. **C**ū exardescēt furor eorū
in nos / fere inūdacō tribulacōnū absorbuiss; nos)
Quia dñs erat in nob. **A**nima nra pertransiuit illesa
(torrentē) psecucōis. dices tu aliquis qz etiā si dñs non
fuisset in nobis (anima nra ptransiss;) impetū tēptacōnū
aut furias demonū aut impiorū hominū persecutiones
humana virtute intolerabiles. certe non.
Imo qz trāsiu auxiliante deo / sit **B**ēdictus dñs / qui
nō dedit nos in venacōe dentib; crudelitatis eorū.
Et qz sua grā. **A**nima nra sic passer) qñq; eripitur de
laqō (erepta ē de laqō venatiū) spiritūū malignorū qui
advenādū aias laqōs extēdūt in occupiscētis seculi et
dulcedine pñtis vite. ¶ Et nō tm aia erepta ē sed.
Laqūs otritus ē) p dñm qz psecucōes sanctorū ad
nichilū redactē sūt / cū capere nequnt quos decipe tem-
ptabāt (et nos liberati sumus) ¶ Qui gaudētes et exul-
tantes oitemur qz. **A**diutoriū nrm in v̄tute dei est.

• **P**salmus. Cxxiij. in quo monet o fidere in solo deo.
Quā aut bonū sit cōfidere in dño patet quoniam.

Qui cōfidūt in domino <sup>toto corde
habitantes</sup>
fide caritate formata iherusalē spūalē. s. ecclīaz (nō pmo-
uebitur) a bono pposito siue a xpō (sicut nec mons syon)
id est xpūs in quo fundata est ipsa ecclesia.

Confidens in dño nō omouebit' q. **O**ntes .i. an-
geli pphē apli q̄ in modū pceritatis mōtance supemi-
nent cūctis in sanctitate sūt (in circuitu eius) quasi mu-
rus et (dñs in circuitu ppli sui) ut mummē et alta defensio
(ex hoc nūc usq; in sc̄m) sic ip̄e dignatus ē polliceri di-
cens/ ego vobiscū sū usq; ad cōsumacōnem seculi.

Vere nō omouebūtur cōfidētes in dño. **Q**uā nō relin-
quet dñs ptātem pccōrū sup iustos) electos suos (ne
forte iusti) in longa tribulacōne desperātes cōuertātur
ad malū et (extēdāt ad iniquitatē manus suas)

Et q; boni firmi merētur pmiari ait. **B**enefac domine
bonis) opere (et rectis corde) benefac dico. defende cō-
forta. axalta. corona et glorifica eos.

Et q; mali merētur etiā puniri ait. **D**ecimātes aut a ius-
tis dei (adducet dñs in obligacōes) pene eterne (cū de-
monib; obstinatis in iniquitate) tūc tādē erit (pax super
israhel) discordiarū omniū principib; cōfusus.

Psalmus. Cxxv. in quo mōet ad gaudiū p liberacōe
Propheta in persona redemptorum.

Quā cōuerterit dñs uniuersum

mundum) sub dyaboli ptāte captiuū (facti sumus vere
solati) **V**nde seq̄tur. **T**ūc) cū dñs conuerteret (re-
pletū ē gaudio os nrm) p̄dicando pacē mudo. p̄dican-
do salutē (et lingua nra exultacōne) non enī sufficimus
tantas explicare laudes p gratia qua saluamur.

Tūc) post cōfessionē multorū (inter gētes) aliq̄ nondū
cōfisi admrātes de tāta multitudie cōfōr. et tāta maie-
state miraculoz q̄ fiet p sanctos cōgaudēdo dicent.

(magnificauit dñs facere cum eis) sc; fidelibus.

Quod sancti affirmantes dicunt errare. **M**agnificauit dñs facere nobiscū) nos nob; malefecimus qui sub pccō nos vēdidimus; s; redēptor; nos liberās nobis benefecit (vñ facti sumus letātes) q̄ prius eramus captiui.

Et q; magnificasti facē nobiscū ideo. **C**ōuertere dñe captiuitatē nrām) qua captiui sub dyabolo tenemur (sic torrens in austro) ut sic torrēs q̄ ē ligatus frigore hie- mis flāte australi vēto soluitur et currit ita flante spiritu sancto soluti a pccis curramus in patriā celestem.

In quo cursu lic; labor sit s; nō ideo desistendū quia.

Qui seminat in lacrimis) in hac valle ploracōis (in exultacōe metet) fructū eterne beatitudinis quē colligent ex operib; bonis quę seminant.

Isti tales pficiētes pficiebant. **E**untes) de virtute in virtutē (flebant) sup calamitate huius vite (mittētes) quasi ante se premitentes in illo seculo futuro (semna sua) opera sua bona.

Predicti. **E**untes ibāt et flebāt) s; postea (venientes autem veniēt) ad iudiciū quod erit cōmune omnium. **V**enient dico (cū exultacōne pferētes dño bona opera sua) vñ de remuneracōnem recipiunt.

Psalmus. Cxxvi. in quo monet ne aliquis bonū qđ in se cernit ppris virib; ascribat.

Propheta in bonis opib; letati sumus totū tñ attribuēdū est deo quia.

Nisi dñs edificauerit domū

quancūq; spiritualē. s. ecclesiā siue animā aliquā ut de- sit habitacō (inuanū laborauerūt qui ad eā edificādam

predicando aut sacramēta ministrando laborāt. nō enī
q̄ plātat aut q̄ rigat ē aliqd s̄ q̄ dat incrementū deus.
Sicut p se nō p̄t aliq̄s edificare/hic. **N**isi dñs custo-
dierit ciuitatē) edificatā sc̄z ip̄a; eccliam q̄ de multis esto
collecta et bñ munita **V**niuersis (frustra uigilat qui cust-
dit eam) vanus est om̄is labor. vana om̄is custodia
nisi dominus operetur.

Et ouersus ad ministros ait. **D**anum est) ergo (vo-
bis) o ministri (ante lucē surgere) q̄ xp̄us ē qz qui sur-
git ante lucē nocturnas tenebras palpat (vos autem
post q̄ expectaueritis in hūilitate surgite). i. surgētis
ad p̄ticipacōnem diuine glōrie/hūiliantib; enī se debe-
tur ascensūs et exa tacō/vos inquam surgētis (qui mā-
ducatis panem penitentie) in hoc seculo.

Sed q̄n erit hoc factū. **U**m dederit dñs dilectis su-
is somnū) mortis tp̄alis et cū dederit (tūc apparebit qui
sūt hereditas/dñi apparebit q̄ sūt filij) quoz (merces)
erit xp̄us (fructus) bñdictus (ventris) uirḡ malis.
Et vñ facta est hec hereditas quia.

Sicut sagitte in manu potētis) et fortis hoīs ad feriē-
dum (ita) apostoli (filij) p̄phetarū qui dicuntur (excussi)
qz clausa et coopta sacramēta q̄ cōtinēbāt/deus excussit
illa et manifestauit missi sunt de manu dñi usq; ad fines
terre q̄ corda hominū diuino amore trāssigerēt.

Psalmus. Cxx vii. in quo monet caste timere deū.

Timete deū qm̄.

Beatī omnes cuiuscūq; o dīcōis sūt (qui
timēt dñm) timore filiali. cu-
iusmodi sūt (qui ambulāt in p̄ceptis suis) obediendo/
que sunt uenīendi ad eternam uitam.

Propheta ouersus ad ipsos timentes deū quasi ad vnū loqñs ait. **B**eatus es) spx hic (de labore et bene tibi erit) in futuro de fructu qz operū tuorū qbz desudasti ut ad eternitatis fructū puenires mercedē a dño recipies.

Ceterū si timueris deū. **V**irtus tua) cui in diuino amore copularis (sic vitis abundabit bonis opibz) et odore fame (in illis qui tibi in xpō adherent.

Preterea si times deū. **O**pera tua bona ex p̄dicta vxore gemita sic nouelle oliuariū) virēt virtutibz et caritatis et pacis oleo vncta (ex omni pte mētē tuā reficiūt.

Ecce sic benedicetur homo qui timet dñm) hys itaqz locupletam diuitijs.

Cū aut tot bona pparatur timēti deū o times deū ora qz **I**ndicat tibi dñs) in quē credidisti inuentē secundū carnē (ex syon et videas bona celestis iherusalē) q non trāseūt s; eterna sūt (omibz diebz vite tue) .i. in eternū.

Et retribuconem operū tuorū capias et videas pacē eternitatis) q omne malū excludit que videntibz deum hic per fidem dabitur in futuro.

Psalmus. Cxxviii. in quo monet ad
tolerantiā exemplo omnium sanctorū

Ecclēsia quasi respōdens querelis infirmorum querūz tantū qz tot mala preferant in presenti seculo ait.

O filij nolite admirari et turbari quoniam.

Sepe expugnauerūt sepe afflictōibus affecerūt me matrem omnium fidelium a p̄mo tēpore etatis mee vñ in abel expugnata sum a fratre malo et perduto chayn.

Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea/ etenim non

potuerunt michi) pualere ut me traherēt in osensū peccā
q̄ dñs p̄tectio mea ē. ¶ Sed cū palā nocē nō possent/
mhi sūt occulte nocere. vñ **S**upra dōr̄sū meū fabricaue
runt peccōres) mhi diabolus. i. ex ea pte infidias fabricaūt ex
quaxlut a dōr̄so pōhñ facile videri nō possent (a longo
tempore continuauerunt iniquitatem suam)

Sed hec p̄secutio non durabit qm̄. **D**ominus iustus
ad humilitatem reducet colla superborum et ceruicoso
rum peccatorum/ confundantur) de iniquitate sua quod
erit cum viderint se damnari (a conuertantur retrorsū)
id est inefficaces a impotentes appareant (omnes qui ex
odio sanctam ecclesiam persecuti sunt.

Fiant) aridi et siccī ab omni humore gr̄tie et sine fru
ctu bonorum operum (sicut fenum tectozum/ quod q̄ cito
cepit crescere tam cito arefcit)

De quo) feno. i. de q̄b) malis (nō implebit manū suā)
aliquo bono ope ad offerendū deo āgelus (qui) in fine
mūdi (metet). i. sepabit bonos a malis (et smū suū) non
implebit inde āgelus. i. aliq̄ bonā opacōnē q̄ sit remun
eracōne digna q̄ nullus in talib) fructus operietur q̄
manu vel smū ab āgelis portetur (qui) scz angelus (ma
nipulos). i. iustos (colliget) siue ogregabit.

Quia supbis inaniter opantib) nulla bñdictio dāda ē
ideo illis malis. **N**ō dixerūt) sancti (q̄ p̄teribāt) nos
ad celestia (bñdictō dñi sup vos) nec etiā dixerūt (bene
diximus vobis) ex pte n̄ra (in nomine dñi) quos nouer
ant in futuro iudicio iudicandos.

Psalmus. Cxxix. in quo monet ad penitētiā.
Propheta in persona penitentis/ o

Domine ad quē ē recursus verus (clamauī
ad te) corde feruētī (de pfundis)
miseriarū culpe et pene in q̄b; oppressus iaceo q̄ dubie
vuiō (domine) ad quem solū recurro quia solus potes
liberare clamantes (exaudi vocem meam)

Exaudi dico imo p̄cor q̄ **M**iserico: dia et clementia
que aures tue) dicūt (intendāt in vocē de p̄catōis mee)
ut relaxet pccā mea. **P**eto ut pccā diimittas q̄. **G**i
imq̄tates). i. pccā q̄ aut cogitacōe aut fmōe aut certo
ope omittimus (obfauaueris) ut scdm eas iudicare velis
(dñe quis sustinebit) te iudicē. certe nullus.

Sed hec ē vna spes mea. **Q**uia apud te ppiciacō est)
qm benignus et misericors es et p̄stabilis sup malicia (et
ppter legē tuā) q̄ p̄mittit penitētib; misericōdiam (sustinui)
patiēter (te) flagellātē et p̄mia differentē expectās mise
ricor: diam liberantem et iusticiam retribuētem.

Propheta ouersus ad auditores etiā ait/utiq;.

Sustinuit aīa mea) ostēdēt (in vbo eius) quo pro:
mittit et red dīt sustinētib; adiutoriū/immo etiā post vniū
regnū qd vrbū dī q̄ nūq̄ fallit semp q̄ verū est secure
(sperauit anima mea in domino)

Sic anima mea sperauit et **I**srahel) scilicet vir iustus
(speret in dño et hoc a puericia usq; ad mortē) aliter enī
nō pdest sperare in dño nisi sperauerit usq; ad finem.
Merito sperandū ē in dño. **Q**uia apud dñm misericōdia)
cum p nobis homō fieri dignatus est (et copiosa apud
eū redēptio) cum non auro et argento sed pretioso san
guine suo nos redemit qui sufficiens est ad mille mun
dorum redemptionem. **E**t ipse) filius dī qui solus si
ne peccato est et non alius potest redimere.

Vnde ipse qui potens est misericors et copiosus (redimet israel) populum fidelem (ex omnibus iniquitatibus eius)

Psalmus. Cxxx. in quo monet ad humilitatem:
Propheta docens quam humilitatem debet brevis vir iustus ait.

Domine non est exaltatum

intus (cor meum) ut in meis viribus ostenderem de me quasi ex me aliquid sublimis sentiam (nec elati sunt oculi mei) exterius ut aliquid signum ostenderem superbie.

Nec ambulavi in magnis. Immo desperi omnia que apud homines seculi magna videntur / non diuitiarum cupiditas non honoris ambitio in me fuit (nec aliquid supra virtutem meam et statum meum attentaui unde mirabilis et gloriosus hominibus apparerem. **S**ed humiliter sentiebam) de me ipso / si exaltaui meipsum per superbiam iactando vel gloriano (ita fiat de me punio) sicut sequitur.

Ita peream ego **S**icut perit puulus incubens super matrem suam indigens foueri sinu matris et ab lactetur). i. sepetur a lacte matris. **S**peret populus fidelis et humilis in domino semper sine fine quousque ad eternitatem veniat.

Psalmus. Cxxxi. in quo monet ut
nos et alios edificemus domum deo.

Vir perfectus cupiens edificari domum domino in persona omnium iustorum ait / O domine pater.

Memento dauid spiritualis. i. christi qui de semine dauid secundum carnem descendit / eius dignitatem et merita respiciens

(et omnis mansuetudinis eius) que tanta fuit ut ductu
ad victimam non aperiret os suum.

Ad hoc memeto dauid. **Q**uod impleat quod firmiter et
ex voto voluntatis promisit domino quod coluit iacob) promisit
autem et votum vult ut aduentu sue incarnationis redimeret
genus humanum. **I**uravit dauid noster domino ita dicens.

Non introibo in tabernaculum celestis palatii quod est ha-
bitatio mea/nec ascendam scilicet ad dexteram patris ubi est
reges et finis laborum) **N**on dabo somnum mortis (oculis
meis et palpebris meis dormitationem) **A**dem.

Et nec requiem temporibus meis). id est non prius ascendam cru-
cem morti proximus (donec appaream habitaculum dignum
deo patri in cordibus electorum per fidem)

Ecce noster dauid adimpleuit quod promisit/promisit quod non re-
quiesceret donec domus domini esset edificata.

Ecce iam audiuimus) per prophetas (eam) futuram (in effra-
ta). id est bethleem in qua natus est ipse edificator principalis et
fundator/et sic audiuimus in iudeis ecclesiam inchoatam ita
postmodum (inuenimus eam in capis silue). id est in gentibus qui
prius erant silue/diaboli cubacula ubi erant vepres ydolatrie
sed nunc capiti facti sunt vomere predicationis arabiles et
deo fructificantes.

Nos vero audientes in prophetis quod ecclesia edificata sit.

Introibimus) et inhabitamus in unitate fidei in vici-
lo caritatis uniti in domum quam de effrata venientem audiuimus
(et adorabimus ubi) audiuntur predicationes apostolorum
qui quasi (pedes) sustentantes totum corpus ecclesie sunt.

Et conuersus propheta ad dominum ait/o **D**omine iam expleuisti
iuramentum tuum/reddidisti votum inuenisti locum deo
iacob/iam produxisti ex salutaris tuo ecclesiam (surgenum)
a mortuis (in requiem tuam) in patriam celestem non solum

sed et ecclesia tua quam sanctificasti sanguine tuo quam (archa)
dicitur quod in ea est manna .i. sacramentum eucharistie/in ea
tabule legis .i. doctrina veritatis/in ea virga aaron .i.
potestas sacerdotalis. **E**t te eum ad patrem precor ut.

Sacerdotes tuos seruientes tibi deuote (induatur iustitia)
quam omnes virtutes complectitur quam sunt ornamenta anime (et sancti tui) ipsi met scilicet sacerdotes et eorum subditi (exultent)
de celestibus bonis. **M**ente in super precor te domine per quod.

Propter meritum christi quam de semine dauid forma seruilem
suscepit non auitas penitus a iudeis noticiam christi) quia natus
quoniam ondas eis saltem per penultima tempora ut relique israel
salue fiant. **P**ropter dauid nec diffido quod **I**urauit
dominus dauid) .i. firmiter promissit (veritate) quod sic promissit sic
impleuit (et non frustrabitur eum) .i. non est mentis eius iurauit di
co ita dicens (de fructu ventris tui ponam super sedem tuam) id est
christum iuxta illud angelum ad mariam/dabit illi deus sedem da
uid patris sui. **V**ox patris ad christum. **F**ilii tui) per te in fi
de per gemitum etiam (sedebunt in regno ecclesie) principes plan si
ue iudices tecum (si custodierint) corde credendo et ex pre
implendo precepta legis et prophetarum quam (testimonia) profuerint
fidei quam (docebo eos) per te et tuos. **E**t non solum ipsi filii tui
christe sed etiam. **F**ilii eorum) et successores eorum (sedebunt super
sedem tuam) in regno ecclesie (in seculo seculi) quod spiritus usque ad consum
mationem seculi permanebit patrum et auctoritas in ecclesia.
Et hoc non meritis eorum sed. **Q**uia dominus) sola gratia (elegit
sibi syon) videlicet ecclesiam ut hic in presentem habitet in
cordibus electorum per fidem.

Mente pater ad filium ita elegi syon ut. **R**equies mea) in
qua requiesco non tamen in hac vita sed (in eternum) non ideo
dicit syon esse requiem suam quod ipse aliquando lassatus requi
escat. sed quia nos in illo requiescamus in hac ecclesia

(habitabo quoniam ad hoc elegi eam) ut ibi inhabitet
hoc est in cordibus electorum.

Iduam eius). i. aīa; desertā omī auxilio mundano
nisi solius dei (bñdicēns bñdicā) bñdictione grē in pre
senti et gloriose in futuro (et paupes eius hūiles) corde
nichil de se presumētes s; in misericōdia sola dei sperantes
(saturabo pamb;). id ē bonis spiritualibus reficiam.

Sacerdotes). i. p̄latos ecclē (in duā imitacōe vitē sal
uatoris) in quo p̄fecta sanctitas fuit ut ex omī pte luce
ant virtutib; ⁊ doctrīna (et sancti eius) sc; fideles bap
tismo sanctificati iugi exultacōe mētis ⁊ corpis (exulta
būt) in futuro sempiternas suscipiētes coronas glorie.
Bñ dico exultabūt sc; de xp̄o qm̄ **I**lluc). id est in ecclē
sia quam ad habitacōnem elegi (extēdā altitudinē re
gm̄ xp̄i) quod nullis extēditur q̄b; dictū ē. beati paupe
res spiritu qm̄ ip̄orū ē regnū celorum / et etiā ante hoc
(paraui lucernam xp̄o meo) sc; iohānem baptistā qui
predicando ⁊ baptizando viam xp̄o dño ip̄parauit.

Immitcos eius) incredulos ⁊ peccatores obstinatos
(in duam ofusione) in futuro iudicio cū audieturi sunt di
scedite a me maledicti (sup ipsū autē xp̄m efflorescit san
ctificacō mea) quia eius sanctificatio et gloria que ma
nifestabitur in fine seculi erit immarcescibilis.

Psalmus. Cxxij. in quo monet ad dilcōnē fratnā.
Propheta cōmēdans fraternā caritatem ait.

Ecce quā bonū uile (⁊ q̄ iocūdū) ⁊ delectā
bile ē (habitaē fratres in
vnu) vnitāte caritatis et voluntate concordēs quorum
est vnum cor et vna anima in domino.

Benedico utile et iocundū ē habitare in vnu q̄ sup fra-
tres habitātes in vnu. **D**escendat dei bñdictō sic vn-
gentū gr̄e spūs sancti existēs (in capite) xp̄o (descen-
det) in die penthecostes (in barbā). i. in ap̄les viros p-
fectos p̄ximo xp̄o adherentes (barbam) dico (aaron)
id est xp̄i quem p̄figurauit aaron.

Quod vngētū gr̄e spūs descēdēs a capite nō solū.

Descendit in barbā s̄ etiā (in orāvestimēti eius) id ē
in omnes fideles et in extremos qui erūt usq; ad finem
mundi. fideles enim vestes dicūtur xp̄i quia munditatem
eius fide n̄ra vestimus et religione honoramus sic vestie-
menta dñi/orāvestimēti dicūtur vltimi sancti q̄ erūt in
ecclesia/sicut ros gr̄e xp̄i qui (descendit) super apo-
stolos (in montem syon) congregatos.

Idcirco aut bonū et iocundū habitare fratres in vnum.

Quoniam illic in concordi sc̄z habitacōne (promisit
dominus hic benedictionem) gr̄e sue et virtutum mul-
tiplicacōnem et in futuro (vitam eternam)

Psalmus. Cxxxiiij. in quo monet ad diligēdū deū.

Bonū et iocundū ē habitare fratres in vnu/ vos ergo fra-
tres q̄ estis p̄ter congregati p̄fite qđ restat vob̄ sc̄z.

Nunc benedicite dño) laudate deū (o vos
omnes serui eius)

Benedicite dico om̄es et vos maiores et perfectiores.

Qui stans in ecclesia domo dñi in penetralibus eius
p̄seuerantes parati sicut strenui serui ad seruiendū dño
et vos minores et minus p̄fecti q̄ etiā statis nō in int̄imis
et penetralibus sed (in atr̄is) id ē in ingressu (domus).
dñi tanq̄ incipientes et imperfecti.

Bñdicite dño et maxime **I**n noctib⁹) adūsitātū non
tñm dieb⁹) p̄speritatis (extollite) sursum ad deū (manus
vestras) cordis et corporis deuote orādo in (sancta). s. in-
tencōne/ut intētiōe eternoꝝ opem⁹ (et bñdicite dño)
nichil boni vobis attribuentes sed totū deo.

Prop̄ha orās bñdici p̄p̄m fidelē ait. **B**enedicat tibi
dñs ex syon. i. celesti iherusalē qui potens ē quia ip̄e ē
(qui fecit celum et terram)

Psalmus. Cxxxiii. in quo monet laudare deū maxi-
me p̄pter excellentiā potestatis.

Prop̄ha inuitās om̄es fideles ad laudādū deū ait.

Laudate nomē domini ^{vita et līn}
^{gua ip̄sū}
laudabilem extollēdo qđ p̄ fidē agnouistis esse super
omne nomē (om̄es serui dñi) qm̄ nichil iustius nichil
dignius vel gratius q̄ q̄ seruus laudet dñm.

Laudate vos maiores. **Q**ui statis in eccl̄a domo do-
mini) ut colonne fortes/laudate vos minores (qui stas-
tis in ingressu domus eius)

Vos tales. **L**audate dñm q̄ bonus dñs) nā bonus
in se et ex se omniū bonoꝝ fons indeficiens (psallite no-
mini eius qm̄ sitaue) est enī nomen dñi ihesu mel in ore/
melos in aure/iubilus in corde.

Psallite domino/et maxime populus israeliticus hoc
facere tenetur. **Q**uoniam ip̄e dominus elegit iacob)
vnde assumpta humanitate nasceretur (et israel in pos-
sessionē sibi) id est in gentem suam.

Ideo laudate. **Q**uia ego) spū p̄phetico illuminatus
(agnoui) et etiā noticia fidei et experiētia (q̄ ip̄e deus.

noster magnus ē dñs) potētia ⁊ sapiētia (p̄ om̄ibz dñs)
scz sanctis angelis qui dñj p grām dīgm sūt vocari.
Et vere ip̄e deus magnus est sup om̄ibz dñs quia.

Ommia quecūqz voluit fecit in celo ⁊ in terra in mari et
in om̄ibz abissis) causa em̄ in omnium que fecit volun-
tas eius est et nulla necessitas.

Ipse dico ē. **E**ducēs vapores hūidos ab imo terre)
vel a mari oceano qđ ē terminus terre habitabilis vñ
ut plurimū generātur nubes (et fulgura) in de generata
(ouertit in pluuias). **I**pse etiā ē **Q**ui educit v̄tos de
locis occultis hoīb) qđ percussit p̄mogenita egipti ab ho-
mine usqz ad pecus. **I**pse ē qđ. **E**misit signa et p̄di-
gia) p ppli israhel liberacōe (in pharaonē ⁊ in om̄es suos
eius. **I**pse est. **Q**ui percussit gētes multas) in cōspe-
ctu filioꝝ israhel post egressum de egipto (et occidit re-
ges fortes) scz (seon. s. regē amorreoꝝ ⁊ og regē basan
et om̄ia regna canaan). **E**t dedit terrā eoꝝ hēditatez
israhel pp̄lo suo. **E**t qđ hec oīa fecisti repletū ē os meū
laude et dixi. **D**ñe nomen tuū). i. fama tua ⁊ laus erit
(in eternū) et bñficioꝝ tuoꝝ memoria erit (in om̄ibz ge-
neracōibz succedētibz). **E**t hoc erit memoriale eius in
eternū. **Q**uia iudicabit dñs pplm suū) scz iudeos non
credētes iudicō eterne dānacōis qđ populus ingratus
tot bñficijs extitit (et in suis suis). s. fidelibz (deprecabilis
erit) exaudiēdo oracōes eoꝝ. **P**ropheta dūtes se ad
exprobrāda ydola dicit. deus noster magnus est.

Simulacra gētiū sūt aurū aut argentū) qđtū ad mate-
riam (et op̄a manuū hoīm) quantū ad formam.

Que filacra vana sūt ⁊ inutilia qđ. **M**s hñt) figuratiue
(et nō loqñt) / oculos hñt). s. depictos (et nō videbūt)
Aures habent et nō audient nec ē spūs in ore ip̄oꝝ).

illa enī mēbra exteriora artifex potuit dare s; nō spm̄ dare sic sup̄ in psalmo. In exitu isrl' fuit expoliū. **S**imiles illis fiāt q̄ faciūt ea) hac. s. intēcōe ut colātur ut. s. fiant ita q̄ ad similitudinē ydolorū careāt sensu discrecōis et motu bone opacōis (et omēs qui cōfidūt in eis)

Tales fiāt ydolatre s; **V**os q̄ estis domus isrl') dēu scz vidētes fide formata (bñdicite dñm et vos domus aaron) vos. s. collectō sacerdotū. **D**omus leui). s. collectio mīstroz et familia sub sacerdotib; cōstituta (bñdicite dñm) et vos ppli omēs (q̄ timetis dēu bñdicite dñm) Bñdicite dñm sic ego bñdicēs dico. **B**ñdictus deus dñs q̄ venit ex syon) homo factus (et q̄ habitat in iherusalem) celesti vbi videbimus eū in eterna pace.

Psalms. Cxxxv. in quo monet omēs ad laudē dei. Propheta inuitat omēs ad cōfessionem diuine laudis ppter excellētiā diuine bonitatis dicens.

Cōfitemini dñm cōfessioe laudis (qm̄ bonus) a quo sic a fonte omē bonū fluit in nos; bonos nos faciēs. Itē cōfitemini dño (qm̄ in eternum misericōdia eius) qz in hac vita p misericōrdiā dñi donat pccā et cōfert multa spūalia bona et in alia vita remunerat fideles vltra merita. **C**onfitemini dño) qz ip̄e creator angeloz et aliorum sanctorū qui p cōfessionē diuine gratie dñi dicuntur. **C**ōfitemini dño qm̄ ip̄e ē q̄ dñatur omib; dñis) et pncipibus huius mūdi in cuius ditione cūctā sūt posita et non sit qui possit resistere voluntati eius. **C**onfitemini dño qm̄ ip̄e est. **Q**ui p priā virtute facit mirabilia) non indigens auxilio cuiuscūqz.

Confitemini dño. **Q**uia ipse fecit celos p̄ut in sua mēte disposuerat) per sapientiā suam non ab alio edoctus nec secutus exemplum alterius.

Item confitemini illi. **Q**ui firmavit terrā iuxta aquas. Confitemini illi. **Q**ui fecit luminaria magna) scilicet solem ut esset lux illuminans diem (lunam et stellas) ut possint illuminare noctem.

Confitemini illi **Q**ui percussit egiptum) multis plagis p̄pter liberandū pplm israhel (cum p̄mogenitis eorum)

Confitemini illi. **Q**ui eduxit israhel de medio egiptiorum) in ostensione sue inuincibilis potentie et inforti percussione egiptiorum.

Confitemini illi. **Q**ui diuisit mare rubrū in diuisiones)

Et eduxit israhel p̄ mediū eius) p̄bens ei iter siccū.

Et excussit) id ē extinxit (pharaonem) regem egipti (et exercitum eius in mari rubro)

Qui trāsduxit pplm suū) post trāsitū maris rubri (p̄ de frū). xl. ānis. **Q**ui percussit) p̄ filiis isrl' (reges magnos/

et occidit reges fortes) **S**eon regē amorreorū et og regem basan.

Et dedit terrā eorū hēditatē quātū in se fuit.

Hereditatē) dedit nō cui lib; s; (isrl' seruo suo)

Ideo hec omnia nob̄ fecit. **Q**uia in deiectione nostra) in qua eramus deiectioni et cōtēpti sub seruitute egiptiorum (memor fuit nostri) liberādo nos ab ea. vñ seq̄tur.

Et redemit nos ab inimicis nostris)

Confitemini insuper illi. **Q**ui dat escam omni generi hominum) corporalem qua corpus pascitur/spirituales qua anima uiuit et nutritur. **C**onfitemini deo) qui est creator (celi) et gubernator atq; p̄missor.

Scūs iste hīc a laude inchoauit ita i laude terminās ait.

Confitemini dño dñorū) qm̄ in eternū misericōdia eius.

Psalmus. Cxxxvi. in quo docet flere/tū p incolatu pntis vite/tū p dilacōne celestis patrie.
Prop̃ha in p̃sona iustorū p incolatu pntis miserie ait:

Super flumina babilonis ^{sup bo} ^{na dele}
etabilia huius osulibilis mūdi que more fluminū fluūt
et refluūt (illic sedebimus ⁊ flebimus) vidētes miseriā
in quā sumus et (dum recōdaremur celestis patrie) q̃ ē
vera terra nostre promissionis.

Et q̃ flētes sumus inter hoīes malos infructuosos et
difficiles ad trahendū ad rectā fidē q̃ sūt. **I**n medio
babilonie. i. in plenitudine osulōis (suspēdimus) s̃bra
ximus. s. (organa nra). i. scripturas diuinas utriusq̃ te-
stamenti et p̃missa dei annūciare illis tāq̃ ab indignis/
ab hīs enī porcis et canib⁹ scripturas auerimus.

Affligimur insup. **Q**uia in hoc babilonico mundo/
pccōres mīstri demonū q̃ vlt⁹ exēplo (deduxerūt olīm
nos) in pccm tēptātes et irridētes (interrogauerunt)
cur non cātaremus et dēduceremus dies in hoc sēlo in
gaudio sic īpi. **E**t) s̃fr illi (q̃ adduxerūt nos) ad has
miserias p̃ceperūt dicētes irridētes (ymnū cātate nob̃ dē
cāticis) q̃ cātabatis in ecclia ex quo vos dicātis hoc esse ad
laudē dei. **T**ra illi dicūt s̃ nos rīdemus. **Q**uō cātabi-
mus cāticū dñi) existētes (in terra aliena) vicis dedita/
vos nō noscītis. cupē nīh q̃ fluit in tpe et̃na meditari ig-
noratis/plemi estis cupiditatib⁹ malis. tlib⁹ nō dēbem⁹
cātare/nec amicitias eorū habē/ne incipiamus dēlectāi
in reb⁹ sēli. Ceterū nō cātābimus vob⁹ q̃ nō petitis ut au-
diatis h̃mōi cātica sp̃o s̃ ut irrideatis ⁊ blasphemētis vñ
tacebimus. **V**ir iustus inter mala positus ait.

Si oblitus fuero) ac si dicat q̄uis malis vndiq; affli-
gar et ab impijs opprobria et irriſiōes patiar si tū inter
ista oblitus fuero (tu celestis iherusalē) ut illis op lace
xlm (obliuſcatur me dextera tua) .i. nulla meorū opm
mētio ap̄d dēū habeat. **A**dhereat lingua mea faucib;
meis) ut om̄mo mutus hā (si nō iugit memoria tua v̄ſe
tur in corde meo) **P**ropheta v̄ſus ad dñm orat ut ho
ſtes pūiat q̄ si dicet ego ita me habeo s; o dñe.

Memor esto) ut pūas in futuro iudicō maliciā isto-
rū carnaliū hōim q̄ iustis adūſant̄ sic elau iacob ē psecu-
tus/memor esto (filiorū edom) qd̄ interpretat̄ terrena et
sanguinea .i. hōim q̄ n̄m effundūt sangnē et nos in appē-
titū terrenorū inducē volūt/ et tūc dico memor esto (in
die iherusalē) .i. in die iudicij qñ appaēbit claitas fidelīū
(**M**emor esto) ydumeorū filiorū edom q̄ dicūt nō v̄bis s;
fīs socijs suis siue mīstris cupiētes totaliter euacuare
omnē religionē et sanctimoia; de ecclia. **E**ximate ex
imate) .i. euacuate euacuate q̄c q̄ d iusticie q̄c q̄ d s̄ta-
tis ē in ea confundite. confundite eā (usq; ad fundamētū) fidei
qd̄ ē xp̄s p̄manis. **I**lli ita dicūt s;. **T**u cōgregacō
malorū filia confusiōis misera) es in ip̄a exultacōe et in ip̄a p̄-
sūptōe tua (b̄t̄is q̄ tribuet) penā tibi debitā p̄ malis q̄
fecisti nob̄ (q̄ beatus r̄uebit ciues tuos) dū sūt puili ne
vltērius crescāt (et allidet eos ad petra) xp̄m ut om̄mo
eorum cupiditates dū tenē sūt moriāt̄ añq̄ in malicia
obdurescant.

Psalmus. Cxxxvij. in quo monet ad laudādū et
exaltādū dēū p̄ liberacōe facta p̄ xp̄m.

Propheta in p̄sona viri iusti p̄ liberacōe facta p̄ xp̄m ait.

Confitebor tibi confessioe laudis et grarū
actionis (in toto corde
meo) cū omib; virib; anime mee (qm̄ audisti v̄ba oris
mei) q̄ sc̄z misisti filiū tuū incarnari ut nos eruerit de po-
testate diaboli de qua ad te clamamus assidue.

In aspectu āgelorū tibi assistētū (psallā tibi) lauda-
bo te sc̄os āgelos imitādo (adorabo ad tēplū sanctū)
celestē sc̄z iherusalem diuinitatis tuē maiestatem et an-
gelorum socius factus (laudabo te)

Laudabo te sup̄ id ē **P**ropter misericordias et veritatem
fuit misericordia illius q̄ nullis nr̄is meritis precedentibus
venire dignatus ē ad nos redimēdos (veritas) autem
dei fuit q̄ oīa q̄ p̄misit in lege et p̄phetis adimpleuit in
euāgelio / laudabo dico (qm̄ magnificasti xp̄m tuū sup̄ om-
ne nomē) qd̄ noīatur in hoc seculo et in futuro.

Et q̄ ita fecisti ergo. **I**n quocūq; tpe inuocāvero tē
exaudi me) qd̄ si feceris (multiplicabis in aīa mea vir-
tutē) p̄ quā oīa mala in gruentia possim resistere.

Confitebor tibi et vīnā. **C**onfiteātur tibi omēs reges ter-
re) agnoscētes te deū et dñm et saluatōrē omniū (q̄ iam
audierūt v̄ba) id ē que (ore tuo) p̄ filiū tuū obseruare
p̄cepisti q̄ in omnē terrā exiit sonus eorum.

Confiteantur dico ut ipsi reges possint. **I**n vijs) prece-
ptorum tuorum (cantent) id est annuncient alijs dicen-
tes quoniam (magna est gloria domini)

Et vere magna ē gloria dñi. **I**n excelsis dñs) sup̄
omnes creaturas emnens et incōprehēbilis est maie-
statis / qui licet ita excelsus sit (humilia) tamē corda ho-
minum (respicit) oculo misericordie sue ut exaltet (et al-
ta) id est superba corda hominum (a longe cognoscat)
ut deprimat. a longe dicitur deus sup̄bos agnoscere q̄

nō appropinq̃t illis p gr̃as; s; potētia q̃s tñ pfecte videt.
Et q̃ iustis cōtingit tribulacō/deus adest; adiutor eor-
um. ideo pph̃a in psona viri iusti ad deū uersus ait.

Si ābulauero in medio tribulacōis) huius scli que sp̃
instat saltē a diabolo (lenificabis me) liberādo me a psecu-
torib; meis (et sup irā inimicor; meorū) q̃ ex ira non ex
merito meo fuerūt michi mala (extēdes opacōez tuā) eos
fortiter affligēdo ne diutius liceat eis osterere me (a sal-
uum me facies) in felicitatē eterna. ¶ Ego nō retribu-
o inimicis meis/ego nō me defendo/q̃ nō possum nec de-
beo/s; vīdictā remitto dño. **Q**ui retribuet p me) penā
psecutorib; meis/et vir ip̃e iustus motus pietate p̃catur
pro inimicis ut eūs fiat miscdia dicēs o **D**ñe miscdia
tua pmanet in eternū) q̃ sp̃es patris recipere recurrentes
ad ip̃as (opa manuū tuarū). i. ip̃os hoīes q̃ dicūt speci-
ale opus tuū (ne despicias) q̃ uis sūt pccōres q̃ tu eos
creasti.

Psalmus. Cxxxviii. in quo monet a deo nō esse fugi-
endū s; ad eū redeūdū ab irato ad placatū.

Vox mebroz xpi q̃ sedēt oñtētes pccā sua et surgūt iu-
stificati gr̃a dei/dicit ergo vir iustus/o

Domine probasti me et ^{cognouisti me) id}
est cognosci me fecisti (tu cognouisti sessionē meā). i. q̃ in
hūilitate patientiā habeo et oñteor pccā mea (et resur-
rectōne meā). s. q̃ iustificatus p gr̃as resurgo et in spe vi-
te eterne erigor. **I**ntellexisti cogitacōes meas) ab eē-
no (et semitā meā). i. oculū affectū meū (et fūculū). i.
iudiciū et discretionē quā ego habui inter bonū et malū
(inuestigasti). i. pfecte nosti. **D**ñes vias meas) om-
nia opa (puidisti) anteq̃ essem in reruz natura. et scis q̃

(non est sermo) sine veritate (in lingua mea)

Vere p̄uicisti om̄es vias meas q̄. **E**cce tu dñe cognouisti om̄ia que sūt ⁊ erūt et fuerūt) quātūcūq; sūt alijs abscondita (tu formasti me) principaliter ⁊ posuisti super me manum tuam) conseruantem me in esse.

Quib; consideratis dñe. **M**irabilis ē sciētia tua. supergredie' me) nō possum scire tua secreta (eleuata ē ut in p̄fundū sapiētie tue (nō possum intraē) **E**t deliberās a deo nō fugiēdū dic. **Q**uo ibo a te po q̄ es spūs) q̄ vbi q; ē/ quo plenus ē mūdus (quo a p̄ntia tua fugiā) hoc enī ē impossibile. **Q**uia. **S**i ascēdero in celum tu illic es) p̄ refulgētiā tue gl̄ie (si descēdero ad infernū ades) p̄ exercitiū/ tue iusticie nulla altitudo te altior/ nullū p̄fundū te p̄fundius/ occidēs ⁊ oriēs in tua oīnēt' manu. **C**erte fugere nō possum q̄ etiā. **S**i habere p̄nas) quibus possem velocissime volare tanq̄ auicula pennata et (diluculo) q̄n vacua ē ⁊ sic possem puenire (ad extrema maris remotus) ab hoīb; nō fugiā a te. **E**t enī illuc) si volarē (manus tua deducet me) q̄ sine te trāfire non poterō/ et me deductū (oportebit q̄ potētia tua teneat) aliter deciderē in nichilū ⁊ sic nō possem effugē p̄ntiā tuā. **E**t cū viderē q̄ euadere nō possem/ fugiēdo cogitauī si euadē possem latēdo. **E**t dixi) ap̄d te offerēdo (foris: tā tenebre) culcābūt). i. abscondēt (⁊ sic nox erit illuacō mea in delicijs meis). i. cōsolacō mea. q̄ libere et audacter fruar om̄ib; delicijs in illis tenebris. **E**t oīdēs q̄ nichil valuit cogitacō sua de sic euadēdo ait.

Nō bñ cogitauī. **Q**uā q̄ fuit in tenebris nō abscondēt a te) q̄ nichil ī eis existēs latz te. vñ (eq̄ tibi maifesta sūt que fuit in tenebris sic q̄ fuit in plena luce) **Q**uod eque videatur a deo res in tenebris ei in luce patet.

Quoniam possedisti renes meos). i. interiores affectiones
in patre tua habes eas (suscepisti me) educendo me tamquam
tuum (de utero matris mee) in quo tamquam in tenebris latebar.

Et quod domine tante potentie et sapientie es quod te fugere vel late-
re non possui ideo non fugiam sed **C**onfitebor tibi confessione
laudis et merito (quod terribiliter). i. mirabiliter. incomprehensi-
biliter (magnus es) et ecce (opera tua sunt mirabilia) mirabi-
lia sunt opera creatiois quod de nichilo/mirabilia opera recrea-
tionis quod de proprio sanguine. mirabilia opera iustificacionis quod
sine merito/mirabilia sunt opera miraculorum tuorum quod modo
insolito/mirabilia opera glorificacionis quod plena ineffabili
gaudio (et anima mea) fide per te illuminata (conabitur valde)
quod tu poterit (ad agnoscendum) opera tua. **Vox ecclesie.**

Anima mea agnoscat quod. **N**on est occultatum os meum a
te) id est infirmitas mea interior (quod est abscondita) hominibus
tibi non quod omnia nosti sed tu quod perfecisti etiam vides quod frangere non
potest/occidi enim possunt sancti sed flecti nequeunt (et substantia mea
est in inferioribus terre) id est in carne fragili consisto/et
tamen os non cedit malis. **Vox christi.**

Aliquos in corpore meo fecisti fortes ut ossa et etiam.

Oculi) misericordie tue et pietatis viderunt infundendo radi-
os gratie tue (imperfectum meum). i. imperfectos meos quod etiam tu
tubantes respicis ut petrum ne pereat (et in libro tuo). i. me
quem dedisti formam iusticie hominibus (scribatur). i. instruatur
(omnes) non modo perfecti sed imperfecti/non ergo desperent (di-
es). i. apostoli (formabuntur) in me a quo perfectione gratie susci-
pient/et meo nominabitur nomen (et nemo in eis) forma-
bitur in esse gratie nec ab eis nominabitur/vt a petro
petrini sed a christo dicuntur fideles christi. **Vox christi.**

Sed tamen. **V**alde honorati sunt a me amici tui deus) scilicet
apostoli quos ad apostolatum vocavi quibus potestate miraculorum dedi

vāde (sforatus ē pñcipatū cor) facti enī sūt pñci-
pes duces et pastores ecclie / q̄b̄ dictū ē q̄cūq; ligaueris
sup̄ terrā erūt ligata et in celo. **M**erito sfortau eos /
q̄ ego nō alius. **N**umerabo eos) quos in fide genu-
erūt et ip̄i credētes enumerati (multiplicabūtur sup̄ are-
nam). i. sup̄ plebē iudaicā q̄ arene dure sterili et infructu-
ose opatur et hęc multiplicacō puenit ex hoc q̄ (surrexi)
a morte (et) licet resurrectio ppria v̄tute sit signū diuinita-
tis tñ (ad huc sū) occultus plurib; (ap̄d te) q̄ nō ē ma-
nifesta omib; mea ptās q̄ tādē in iudicō erit omib; co-
gnita. **S**ic honorabiles sūt michi amici tui deus / ita
inimici detestabiles / et ideo. **Q**uā occideris deus pecca-
tores) morte gehēne dicā et ego ad eos (viri sanḡnū)
.i. pccorū (declinate a me) q̄ etiā horreo vos videre / illos
enī q̄s tu viuificas ego viuifico et illos occido q̄s tu occi-
dis. **I**deo declinate a me viri sanḡnū. **Q**uia dicitis
in cogitacōe v̄ra) deridendo bonos fideles (accipiāt)
isti p̄dicatores et plati (ciuitatēs suas). i. bona eterna q̄ hi
bi p̄mittūtur / derisorie loquūtur q̄ p̄mittūtur dico (in va-
ritate). i. nō in veritate sua / ecce falsitas op̄mōis loq̄n-
tū. **S**i oderis deus pccores. **N**ōne) recordās iusti-
cie tue (q̄ te) corrigēt et dān antē (oderāt oderā) certe
sic et omib; hoīb; deberēt esse odiosi (contra inimicos tuos
resoluebar) dolore interius. zelo iusticie contra eos ira-
tus q̄ te et nō nomē tuū impugnabāt. **O**derā) dico
(p̄fco odio) sic nec p̄pter vicia oderim hoīes nec p̄pter
hoīes vicia dilexerī (et inimici fā sūt m̄). i. me odio ha-
buerit. **E**t qm̄ timeo qd̄ aliqd̄ lateat tibi displicibile.
Proba me). i. p̄batū on̄de p̄ aliq̄s tēptacōnes (et
fac me scire) ea q̄ latēt (in cor de meo / et fac me cognos-
cere semitas meas) facta et cogitata p̄ me.

Et fac me videre si aliq̄ culpa in me ē) faciendo aut
olentiēdo ā negligēdo q̄ negligēda nō erāt ut p penitē-
tiā emūder ab illa culpa (et deduc me ad viam) q̄ ducit
ad beatitudinē (eternā)

Psalmus. Cxxxix. in quo moner

Orare deum contra mala seculi

Propheta in persona ecclesie vel cuiuslibet iusti.

Eripe me dñe ab homine

malo) nō vno tm̄ s; a toto gñe malozū a pñcipe suo di-
abolo (a viro iniquo eripe me) **Q**ui) mali (cogitave-
rūt iniquitates in corde) ostra me (oīnue constituebāt p̄lia
scismata et hereses ostra q̄ pugnare. **E**t oīdēs quib;
p̄liis p̄sequat̄ eccīaz ait. **A**cuert̄ linguas). i. acutas et
exq̄litas sentētiās pauert̄ libi vñ possent trāssigē cor-
da hōim simpliciū audientiū (sic serpētes) per linguas
virus mittētes q̄ venenosa et nociua erant v̄ba eorū sic
morsus serpentis/nec mirū si v̄ba eorū erant venenata
q̄ (sub labijs eorū). i. sub linguis eorū erat (venenū)
id ē odiū et inuidia ostra eccīaz (aspidū). i. incurabile q̄
ab eis nō p̄t extrahi per p̄dicatores dñi sic nec venenum
ab aspide p̄ incātatores. **Q**ui) q̄ nō solū labijs s; ope-
rē p̄sequūt̄ ait. **D**ñe custodi me de p̄tate diaboli) et
ministroz eius (et ab hōib; iniquis) qui sūt eius mem-
bra (eripe me) ut cessent mala q̄ michi faciūt. **Q**ui). i.
hōies iniqui (cogitauerūt supplātare). i. retrahē (gres-
sus meos) a via dñi et supbi velut heretici q̄ de se p̄sumūt
(latēter parauerūt laq̄um). i. deceptōez (michi) ne p̄ci-
perē et cauerē. **P**ersequūt̄ aut supbi p̄dicti me latē-
ter/et ec̄ patēter q̄. **F**unes). i. p̄cā sua p̄pria q̄ michi
suadent facere malum (extenderunt in laqueum) ut me

traherent ad faciendū siliā ⁊ q̄si pedibꝫ laqueū ita (scilicet
dālū) in quo cessitārē p̄ culpā ⁊ cadērē in gebennā (iux-
ta iter) ut facilius mē capē possent si a rectitudīe fidei
declinasset. ¶ Vir iustus vidēs se tot modis impugna-
tū ⁊ q̄ nullū aliud remediū erat sibi nisi clamare ad dñm
et ideo clamās ait. **Dixi dñe** in quo solo confido (deus
meus es tu) cui libenter seruiō (exaudi vocē de peccatōis
mee) ut me liberes a persecutiōe inimicōꝝ meorum.

Bñ dixi deus meus es tu q̄ tu. **Domine** vere (dñe) es
(virtus salutis mee) dando michi vires p̄seuerandi ut
p̄seuerādo sim saluus (obūbraſti) p̄ grām (mētē meā)
mē p̄tegendo in pugna / quia luctor foris oīra fictos et
intus oīra occupiscētiās et passiōes meas.

Exaudi me domine etiam in hoc ut. **Non** finas mē ca-
dere in desiderium prauum alicuius peccati) ut locus fiat
diabolo (cogitauerunt contra me) inimici mei mala s̄tu
dñe (ne derelinquas me) subtrahendo grātam (ne) de
me victo (triumphent et gaudeant)

¶ De malis q̄ supueniēt inimicis suis ait. **Caput** circū-
tus eorū) q̄ mala cogitāt oīra me. s. diabolus q̄ sic nūq̄
recte incedit ita malos ad rectā viā puenire nō sinit s̄
in circuitu ambulāt / p̄det illos (⁊ labor laborū suorum)
id ē mendacia ⁊ figmēta q̄ cū labore inueniūt et fingūt
(involuent eos) morte eterna. vnde sequitur.

¶ **Quod** sup̄ eos carbonēs / ignis) infernalis (⁊ in mi-
serijs nō subsistēt) q̄ pena infernalis ē insupportabilis.
Illi defendūt peccā sua labijs mēdacibꝫ s̄. **Vir** liguos-
sus). i. q̄ amat mēdaciā nō cauēs quid loq̄tur (nō dirē-
getur in hac vita) ad bona opa (virū iniustū mala capi-
ent in interitū) suo. ¶ Mala dico capiēt iniustū in interitū
suo q̄ ego p̄ spiritū sanctū. **Cognoui** qđ tñ illi mali

non p̄uidēt (q̄) t̄ā dē (faciet dñs iudiciū inopis). i. iu-
sti q̄ esurit iusticiā a q̄rit sententiādo p̄ e contra malos (et
vindictā pauperū) spū. cōfundēdo eorū oppressores:
Sic iudicabit p̄ iustis ostra iniustos. **D**erūtamē iu-
sti) q̄ liberati sūt a de inimicis vindicati nō sibi attribuent
s; tibi dñe vñ (cōfitebūtur) laudādo a exultādo a gr̄as
agēdo (nomini tuo/et habitabūt) p̄petualiter (recti in p̄-
sentia tua) in explicabili et̄ne visiōis gaudio p̄fructes.

Psalmus. Cxl. in quo docetur iustus in
suis afflictionib; ad dñm clamare.

Propheta in p̄sona iusti malis circūdati ait.

O domine clamaui ad te

et clamabo (et cū clama uero exaudi me/et intende uocē
de p̄catōnis mee) p̄ticionem meam adimplendo.

Ratio mea) sit a te exaudita et accepta tibi (sic incē-
sum) qđ tibi offerebatur in odore suauitatis (et operacō
mea bona) placeat tibi (sicut sacrificiū) qđ tibi in veteri
lege offerebatur (in uespere) quod tibi inter omnia plus
placebat in figura sacrificij quod immolādo scipm ad
uesperam tibi obtulit dñs noster ihesus cristus.

Ecce dñe clamabo a inter alia. **N**one dñe custodiam
ori meo) ut nō peccē stulta a incōgrua a ociosa loqñdo
s; om̄e qđ loquar sit sanctū et dignū deo (et ostiū pone
a tinētie om̄ib; sensib;) ut muniatur tota mea domus et
non habeat aduersarius unde ingrediatur a dīctur.
Et si cōfingat me peccasse aliqđ loqñdo nō loqñdū/p̄cor.
Non permittas cor meū inclinari in uerba malicie) ut
perinaciter a supbe defendā peccata mea (excusationib;

falsis) sicut solēt imprudentēs facere q̄ fortune aut necessitati nature aut t̄pis qualitati aut societati mala sua imputāt cū tñ in ptāte n̄ra sit peccare vel non peccare.

Et si hoc feceris. **N**on ero vnus de illis qui excusant sua peccā) et nō tñ cū minorib; s; etiā (nō cōmunicabo cū electis eorū) scilicet cū potētiōib; et maiorib; ut p̄ re eorum cōsorzū excusem peccata mea sicut ip̄i faciunt.

Nō cōmunicabo cū istis malis p̄tendētes excusacōes in peccis s; recipiā libēter correctōnem si. **C**orripiet me iustus in misericōdia et increpabit me / oleū aut peccatoris) scilicet falsa laus. simulata dilectio adulatoris (nō delectabit mentē meā) **E**t vere sic erit. **Q**uoniam adhuc) futurū est q̄ (oratio mea) qua oro deū ut ouertātur (placebit eis) cū auertētur a peccis et incipiet timere iudiciū dei et si sūt qui contradicāt ut eorū doctores et heretici nō est curandū (qm̄ iuncti siue compati) doctrine cristi (absorbentur) et vincuntur et in sua vanitate deficiunt / quia et si videantur aliquid dicere / tñ nichil sūt dicta eorū / stulta enī est sapiētia eorū.

Quid ergo de eis erit: dicit. **A**udiēt v̄ba mea qm̄ fuerūt v̄ba potētia) ad penetrādū corda et vera et honesta / vñ qui ad me venerūt / verbis meis v̄mcti sūt et delectati sūt in eis et ouersi sūt ad me. p̄sūt eis verba mea / p̄sūt etiā mors mea et sanctorum q̄ (sicut cū crassitudo terre erupta ē sup̄ terrā) id ē cū simus etis ē despersus super campos facit ip̄os fructificare sic cruore meo et sanctorum martirū fecū datus est mūdo. vñ sequitur.

Dissipata sūt ossa) martirū meorū / sed ex dissipacōne ossiū eorū sūma vtilitas venit mūdo. vñ tantū inde mundus accepit p̄guedinis ut inde seges ecclie latius pullaret / hec est mors sanctorum que contemptibilis est

seculo h̄ p̄ciosa agricolae q̄ nouitibi utilitatez vberem
 succum vñ creuit eccl̄ia. **D**issipata sūt dico (ossa mar-
 tirū secus infernū). i. ad modū reorū qui reputātū dī-
 gni inferno/h̄ (q̄ ad te dñe dñe oculi mei) sūt dirā sic ad
 p̄tectōnē meā/et q̄ (m̄ te sperau nō p̄mittas aīam meā
 separari) a v̄spectu gr̄atie tue quicquid sit de corpore.
 Nō auferas aīaz meā dico h̄ potius. **C**ustodi me a la-
 queo) deceptōis (quē statuerūt michi) spūs maligni (et
 a manifestis p̄turbacōibz) inq̄torū boim (opantiū inq̄-
 tate) **M**e quidē tua gr̄a custodies/pccōres aut ru-
 entes de vicio in viciū. **V**adēt in retiaculū de mōis huc
 inq̄tatis. ego aut cū talibz nō ābulo) nec assorio in ali-
 quo (donec trāscā) de p̄nti vīta ad requiē beatorum.

Psalmus. Cxli. in quo monet nos
 ad orandū p̄ malis p̄sentis vite.

Vox cristi ex parte assumpte humanitatis.

Vox mea in tēiori nō strepitu labiorū (ad do-
 minū) p̄rez (clamaui voce mea ad
 dñm de p̄catis sū) assidue ad eū orans. **E**t adhuc.
Effundo) copiose (in v̄spectu eius oracōnē meā) la-
 crimis plenā (et tribulacōnē meā ante ip̄m p̄nuncio)
 In tanta angustia sū q̄. **D**efecit in me spiritus meus)
 et tamen tu pater (nōsti om̄es semitas) id ē om̄es ope-
 rationes (meas) interiorēs et exteriorēs.
In via hac) p̄ntis vite (qua ambulabā absconderūt)
 aduersarij (supbi laqueū michi) id ē latenter mortē.
Ipsi quēsiert michi mortē inferre et ego cū essem captus.
Considerabā ad potiorē partem) scilicet discipulorū
 qui relicto me fugerūt (et non erat qui cognosceret me)

esse deū in carne tectū. cū prius dixisset petrus in persona
omniū discipulorū tu es xp̄us filius dei viui. ¶ **D**erit
a me fuga) ego nō fugi s; potius permisi me in mortē da
ri p liberacōe aliorū (et nō ē inuētus aliquis q̄ req̄rat viz
tā meā) ad saluādū eam. ¶ **E**t ideo. **C**lamauī ad te
dñe) p̄r (dixi tu es spes mea) spem meā in te posui. cui eti
am mortis approxīmās ppriā aiāz omēdauī (portio mea)
pars mea (in terra uiuētū) ¶ **O** dñe in quē spero.

Antē de ad dēp̄catōnē meā/q; valde afflētus sū) ab
impijs me perdere querentib;. ¶ **S**ic quidem intēde.
Libera me a p̄secūtib; me) et opus ē (qm̄ o fortati
sūt) te p̄mittēte in tm̄ (sup me) ut manus michi ingere
rēt in cruce suspēderēt. **L**ibera me ¶ **E**duc me de in
ferno) vbi aiē fidelū a diabolo detinētur a custo diūtur/
nō patiāris (aiāz meā) in claustris infernalib; detineri
ut de mea liberacōe (laudet nomē tuū a me) et ab alijs
liberatis p me/ et necē ē ut educas qm̄ (me exspectāt iu
sti) liberato: ē suū (donec retribuas michi) suscitādo ter
cia die gl̄iaz resurrectōis q̄ esse deb; abiecte passionis
retributio.

¶ **P**salmus. Cxliij. in quo monet
ad penitentiā et orationem.

¶ **P**ropheta in persona cuiuslibet penitētis.

Dñe exaudi oracōnē meā ^{auib;)} ^{elemēz}
tue (perape dēp̄catōnē meā in veritate tua et iusticia
exaudi me) q̄ penitētib; et se accusantib; indulges.
Exaudi dico. ¶ **E**t nō intres in iudiciū cū suo tuo) ut se
cū dū merita me iudices/ego misericōdia indigeo ego fugi
uius ad te redeo/pacē q̄ro/nō ergo intres mecū in.

iudiciū qz nec ego volo intraē tecū (qz) i tuā pacōe (nul-
lus uiuētiū aut hō aut āgelus iustificabitur) qz solus es
in quo pccm cadē nō p̄t/m cuius aspectu ēē astra nō sūt
mūda. **P**recor ut nō intres in iudiciū cū suo tuo.

Quia inimicus meus) .i. diabolus (psecutus est aīaz
meā et dep̄ssit vitā meā) ut terrenis inhereat.

Conatus ē etiā inimicus meus q̄tū in se ē. **C**ollocare
me in tenebris) pccōrū hīc ceteros dēsp̄ratos (et anxiaz
tis ē spūs meus) vidēs vicinitatē piculi (et turbatū est
cor meū) qz ex me nesciebā quō de hac captiuitate possez
exire. **I**n tātis aut tribulacōibz dēp̄hensus ad hoc re-
mediū me p̄tuli. **S**emōz fui dierū antiquoz) in q̄bz
alijs pemitētibz mīscōiā exhibuisti (meditatus in omibz
opibz tuis) ut in eis aliq̄ michi parare solacōnem (et
in factis manuū tuarū) que mīsericōrditer fecisti q̄ me
ditacō ad sp̄i erexit fiduciā ut p̄sumerem potius de tua
pietate p̄fidere q̄ de meis inq̄ratibz dēsp̄rare.

Et nō tm̄ meditabor s; etiā cū exhibicōe bonoz operū.

Manus meas ad te in oracōe leuaui/ et hīc terra sine
aqua dēsiderat irrigari) ut fructū faciat (sic aīa mea dē-
siderat te deū suū) **P**eto. **V**elociter exaudi me) et

debes facere. nō differas qz (prope dēfectū ē spūs meus)
et miserere mei. **D**ñe exaudi me in hoc scilicet ut

Non auertas faciē tuā a me) tāq̄ offensus a me/ qz
si auertis (similis ero dēscendētibz in lacū) infirmi.

Nō auertas faciē tuā dico s; potius. **A**uditam fac michi
velociter) sine tardacōe (mīscōiaz tuā. qz in te speraui)
nō in alio. **E**t. **N**otā fac michi viāz in qua ābulem)
dux michi sit vītas tua/ et gressus mei tua grā dirigāt
(quia ad te) fontē pietatis (leuaui omnēs fidētiā am amī-
me mee) **E**t ne impediar a viāz

Exipe me de inimicis meis) diabolo et mēbris eius/
et hac fiducia pto qz ad portū pietatis tue (me tūli fu-
giēs/doce me) tāq̃ ignarū tāq̃ impitū et mehil de sua
ṽtute p̃sumētē (facere volūtātē tuam) et debes (qz deus
meus es tu) cuius volūtātē deo seq̃ in omnibz.

¶ Doce me dico qđ vtiqz facies/qz. **S**piritus tuus bonus
deducet me per semitā iusticie in terrā rectā).i. vuentū
quā soli recti possidebūt (propter nomē tuū) non ppter
merita mea (ṽuificabis me) ṽta gr̃atie per cuius vir-
tutē veniā ad ṽtam glorie (in equitate tua ṽuifica me)
que est bonitatis tue condecētia/quia exigit equitas
tua ut ṽuifices illū qui se tibi humiliat.

Ṽuificabis me. **D**educes de tribulacōe) huius secu-
li (aīam meā) qñ me de isto carcere exire iusseris ut m̃tē
sit q̃eta et leta (in misericōdia tua) nō in mēto meo (dispedes
inimicos meos) diabolu et eius seq̃ces. **E**t hāc pietatez
michi indulgē nō qz iustus s̃ (qz suus tuus sū ego)

¶ Psalmus. Cxliij. in quo monet ad
gratiarū actionē pro victoria.

Prophā nō insolecēs de victoria s̃ humiliter gr̃as agēs
deo in p̃sona sui et cuiuslibz iusti pugnātis et triūphātis
otra diabolu ait.

Benedictus dominus deus

qui docet manus meas ad plū) qđ de prope fit/p me enī
nesciuissem otra goliā p̃hāri (et digitos meos ad bellū)
qđ de longe huc a remotis fit. **¶** Vere b̃ndictus deus
meus qm̃ipe ē. **M**isericōrdia meā) quibz nō solū mi-
seretur mei s̃ etiā me misericōrdē fecit (refugiū) a quo
cōstantiā meā sumit infirmitas (susceptor) qz pugnanti

michi p̄stas ne cadā (liberator) q̄ tribuit ne dūnicās vul-
nerer. **P**rotector meus) ne fēlar (in q̄ speravi) in om-
nib; laborib; a p̄lis meis (q̄ subdit pplm meū sub me)
vel pplm meū sēz rebellū cupiditatē a motū carnalū desir-
teriorū/legi mentis mee/p̄ auxiliū gratie tue subditum
facit / ut racō dñetur in regno aīe. **P**ropheta considerās
genus hūanū bñficijs dī indignum admirans ait.

Dñe quid est homo) q̄ tān pendis tān existimas (q̄
innotuisti ei) id ē q̄ ei p̄ assumptā hūanitatē innotescer-
es diuinitatē q̄ p̄ se vilissimus erat (aut filius hoīs) q̄ d-
est (q̄ reputas eū) id est q̄ eū tantū facis et tān p̄ci ut
pro eo filium tuum vngementum des.

Ideo dico quid ē homo q̄. **H**omo similis vanitati fa-
ctus est) peccādo. i. alicui vane a cito trāstire rei simi-
lis/factus dicit q̄ creatus fuit in p̄fectōe a stabilitate/
a ita similis veritati. s; violās obediētiā fecit seipm vanū.
mortalē a trāstoriū. vñ (dies vite ei⁹ sic ūbra p̄tereūt)
O Dñe) ex quo nō obstat q̄ homo similis factus sit
vanitati. tua sapiētiā disposuit redimere eū ouē errabū-
dam q̄ sanari nōt p̄t nisi tuis humeris reportetur p̄cor
(in clīma altitudinē maiestatis tue) nō locum mutando
(descende) s; n̄re hūanitatis formā sumēdo/redimatur
homo/qd̄ nisi inclinata diuinitate fieri non p̄t (tange
montes) id ē potētes a sup̄bos huius vite/gratiā tuam
mīterius mīfundēdo (et fumigabūt) crebris suspirijs a
lacrimis suorū p̄ccorū op̄uētōne cōmoti.

Tange mōtes. a etiā. **F**ulgura coruscacōnē) id ē oñde
tue v̄tutis potētiā crebris miraculis coruscādo (et dissipa-
bis) seu dissolues ospiracōes eorū (emitte) p̄ aposto-
los tuos (sagittas tuas) id ē v̄ba tua q̄ cor da hominum
transfigūt (et turbabis eos) ad penitentiam.

Dein de pph̃a aduētū xp̃i p̃cat̃ et ad p̃rēz ṽbū dūtēl/ ait
ut hec fiant. **E**mitte filiū tuū de sublimitate in q̃ ē te-
cum/ et induat carnē in qua ṽsibilis appareat in mūdo
(et eripe) de pt̃ate diaboli (et libera me de aquis m̃l̃is)
id ē de mundaōe malorū (et de pt̃ate filiorū) q̃ de adūso
patre diabolo nati sūt. **I**deo eripe me ab eis qm̃ ip̃i
sūt. **Q**uorū os locutū ē sup̃biā/ iactāt se habē sciētiā/
quorū tñ sciētiā vana ē (et opa eorū opa iniquitatis)
Eripe dico/ qd̃ si feceris. **D**eus cāticū nouū cātābo tibi)
id ē p̃ filij tuī incarnatōe gr̃as agā (et in obfuaōe decē
p̃ceptorū legis) tibi defuiā (tibi p̃fallā) tibi gaudebo. t̃i
bi cātābo. **C**ātābo tibi etiā. **Q**ui das salutē gr̃e re-
gibz) .i. fidelibz q̃ bñ regūt seip̃os (qui redemisti dauid
fuiū tuū de gladio) goliad (maligno) pessimo idola trā
de pt̃ate diaboli (eripe me) **E**t erue me de manu fili-
orū alienorū) q̃ filij eccl̃ie nō sūt (q̃z os locutū ē vanita-
tem. .i. q̃ in terremis cōsistēt ñra beatitudo (et opa eorū
opera iniquitatis). **P**roph̃a ea in q̃bz mali felicitatē po-
nūt enumerās ait. **Q**uorū filij incolumes sūt (sic no-
ue plātacōes in iuuentute sua) **F**ilij eorū op̃site/ et or-
nate in capite et in corpore auro et sericis (sic ornāt tēplū
Promptuaria) et cellaria (eorū) vbi reponūt victus
alia (plena) g̃no vino et oleo et h̃m̃oi (sup̃effundētia ex
hoc in illd) **D**ues eorū fetose) plene fetibz (abūdātes
in egressibz suis/ boues eorū crasse) **N**on ē ruina) nō
dico in muris ciuitatis s̃ nec (sepis) nō (ē trāitus nec e-
gressus) vñ possint fugere q̃ detinēt captiui/ nō ē tumultus
nō vlulatus (nō clamor in plateis eorū) sed quies et
pax. **Q**ui nesciētes et cupiditate terrenorū excecāt.
Beatū dixerūt pplm̃ cui hec sūt) putātes in huiusmodi
temporalibz bonis consistere felicitatem nostrā/ sed isti

grauiter errāt qm̄ ille solus (populus beatus est cuius
est dñs deus eius) beatitudo sua et eterna felicitas.

Psalmus. Cxliij. in quo monet ad laudē dei.
Propheta in p̄sona ecclesie laudē p̄mittēs deo ait.

Exaltabo te deus meus rex

confitendo et p̄dicādo alijs dignitatē tuā (et b̄ndicā nomi
ni tuo) b̄ndictōe laudis et gr̄iarū actōis (in sc̄lm). s. hic
(et in sc̄lm). s. in eternū / q̄ enī hic nō incipit te laudare
in futuro mutus erit. ¶ B̄ndicā dico hic in vita mea nō
semel s. **M**er singulos dies b̄ndicā tibi) q̄ singulis
bonis tuis b̄nficijs viuim⁹ (et laudabo nomē tuū in sc̄lm
sc̄li) incessanter tibi gr̄as agēdo. ¶ **E**ro laudāndus
est deus q̄. **M**agnus dñs) magnus in essentia / ma-
gnus in v̄tute / magnus in potētia (et laudabilis valde)
in opib⁹ suis et in b̄nficijs q̄ cōfert suis fidelib⁹ (q̄ ma-
gnitudinis eius nō ē finis) ē enī incōprehensibilis cogi-
tacōne / vñ q̄ magnus ē sine fine / laudabilis ē sine fine
Non solū ego laudabo s. om̄s. **G**eneratio laudabit
opa tua) ut pote altitudinē celi / p̄funditatē abissi / stella-
rum multitudinē / terre altitudinē / refluxū aq̄rū / impetū
ventorū / sapiētiā dñi / simplicitatē āgelorū (et potētiā
tuā p̄nūciabūt) dicētes q̄ magna potētiā dei solius.
Magnificētiā glorie tue) m̄istri eloq̄orū tuorū (loq̄n-
tur) p̄dicādo et laudādo (et magnificētiā sanctitatis
tue etiā loq̄ntur) dicētes. nō ē sanctus ut est dñs (et mi-
rabilia) q̄ sup̄ naturā oparis (narrabūt) dicētes / mirabi-
lia opera altissimi solius. ¶ **C**eterū. **V**irtutē terribili-
um iudicioꝝ tuorū) metuēdo q̄b⁹ impios p̄mis (dicēt

et magnitudinem tuam) cuius non est finis (narrabunt)
narrabunt autem cum tale esse laudabunt. ¶ Preterea.

Omemoria abundantie suauitatis tue) qua vocasti eos
ad tuam gratiam deuoto corde (preferent) et narrabunt (et iusti-
cia) vel quam eis infundis ad iustificacionem vel qua secundum
merita eis tribuis beatitudinis gloriam (exultabunt)
Laudabunt sanctitatem et potentiam dei et dignum est quia.

Miserator) est actum misericordiam exhibendo (et misericors)
natura in se ipso a quo fiunt miseria (patiens) expectan-
do. tolerando peccatores ut conuertantur (et multum misericors)
peccata quantumcumque magna. quantumcumque multo donando
vere penitentibus / multum misericors est largiendo tam ineffabi-
lem mercedem suis fidelibus. ¶ Misericors dico imo ge-
neraliter. **S**uauius est dominus vniuersis) quod omnibus creatu-
ris dat esse. quod est desideratissimum secundum se. vniuersa suauiter
disponit. suauis maxime bonis gustantibus) quod suauis
est dominus (et miserationes eius super omnia bona eius) diffu-
sio enim bonitatis eius super omnem spargitur creature vul-
tum faciens solem suum oriri super bonos et malos / vnde quic-
quid creauit propria miseratione gubernat et regit.

Ergo. **L**audent te domine omnia opera) secundum
modum suum per se si sunt creature rationales / si ratio-
ne carent sua vtilitate sua pulcritudine dando materiam
laudis laudantibus te (et sancti tui) scilicet et homi-
nes et angeli (tuam laudem concelebrent)

¶ Laudet te dico dicentes et predicantes. **G**loriam regni tui). si
quod notanter quod sapienter et quod mirabiliter quicquid facis in
regno tuo / et disponis (et potentiam tuam) que magna est
qua regis et ordinas superiora et inferiora et omnia in eis con-
tenta (loquuntur) ¶ Loquuntur dico ad hoc utique. **U**t nota
faciant filijs hominum potentiam tuam) ne per ignorantiam minus

te timeāt vel diligāt fui tui (et glia; magnificētie regni
tui) qđ id ē qđ gloriosū a magnificū ē regnū tuū.

De cuius regni magnitudine et stabilitate ait.

Regnū tuū regnū omniū scloꝝ) qđ regni tui nō erit fi-
nis omnia enī sc̃la regni tui dñacōne volūtur (et dñatio
tua in omī gnacōne a gnatione) qđ ptās tua ptās eter-
na a regnū tuū qđ nō corrūpetur. **E**t ip̃e dñs est lau-
dandus qđ. **F**idelis ē in omib; ṽbis suis) omnia enī qđ
p̃ pphetas locutus est adimpleuit a quicquid promisit
dedit (et sanctus). i. irrep̃hensibilis (in omib; op̃erib;)
licet videatur a stultis quedam iniuste disponere.

Certe dñs sanctus ē in op̃ib; suis qđ. **A**lleuat omes qđ
corruūt in pcc̃m a alleuari dēlērāt ne ī et̃na ruina mer-
gant (et erigit omes elisos) sanādo eos leſos si penitē
velit hic enī ē samaitanus qđ alligauit vulnera ſauciatī.

Quia enī tu dñe es qđ alleuas corruētes a erigis elisos.

Oculi omnium in te ſperant / et tu das eſcam illoꝝ)
ſiue ſpiritualem ſiue corp̃oralem nō tamen ſemper quā-
do petitur ſed quando tu ſapiens medicus cognoueris
eſſe (tempus oportūm)

Das eſcā dico a liberaliter qm̃. **A**peris manū benigni-
tatis tue) large diſpenſando bñficia tua (et impleſ om-
ne animal) capax bñdictiomis (bñdictōne) cōueniēti-
ex tua enī largitate ē quicquid bñdictiomis aſſequitur
anima vniūſcuiuſq; fidelis.

Conſequenter propheta laudans deum de iuſticia ait.

Iuſtus eſt etiā dñs) id eſt nō ſolū liberalis eſt in pui-
dendo ſed etiā iuſtus in diſponēdo / iuſtus eſt (in omib;
diſpoſitionib; et voluntatib; ſuis) cum ip̃e ſit regu-
la iuſticię et veritatis (et ſanctus) non ſolum in ſe ſed e-
tiam vult qđ nos qui ſumus opa eiūſ ſancti efficiamur

dicens sancti estote quoniam ego sanctus sum. ¶ **B**onum apparet
quod dominus iustus et sanctus sit quoniam. ¶ **P**roximum est (omnibus inuocantibus eum in veritate) inuocare deum in veri-
tate est pia et immaculata intentione causa salutis anime ad
dominum clamare. ¶ **E**t vere proximum est dominus quod. ¶ **V**oluntatem
timentium se) timore filiali quod est annexus caritati (faciet)
id est amplebitur et illi taceant (et de peccatione eorum) si sit pia
et per se a pseueras (exaudiet et saluos faciet) eterna salu-
te in nouissimo. ¶ **O**ndes quomodo sit iustus deus in bonos
et in malos ait. ¶ **I**ustus dicit dominus omnes diligentes se) tan-
quam grana in horreo/et gemas in auro cuiusmodi sunt homines
qui dilectionem dei mundanis dilectionibus preuolent (et omnes
peccatores dispudet) qui amoris dei obstinata voluntate scilicet
amore anteponunt. ¶ **E**t quod omnia ita se habent.

¶ **L**audationem domini loquitur os meum euidenter predicando et
cantando et exemplo meo (benedicat omnis caro) id est omnes fide-
les. dominum et sui. pueri et senes. omnes quod de laudare. benedicere.
extollere. atque predicare debemus. per quem uiuimus. per quem a
limine ac sumus (nomen sancto eius) et hoc (in presentia et futuro)

¶ **P**salmus. Cxlv. in quo monet ad laudem dei.
Spiritus exhortans se ad laudandum deum ait.

Lauda anima mea dominum
cui animi respondens ait (laudabo dominum in uita mea) hic
quem admodum potero. scilicet tenuiter et exiliter quod peccatis primor
si perfecte laudabo cum ei perfecte inhaesero in uita eterna que est
vera uita (et psallam deo meo) operando omnia ad honorem eius
(quod diu fuero) ¶ **E**t quod laudari bene deo non potest nisi ponendo
spem in ipso solo ait. ¶ **N**olite confidere in principibus)

Ipse ponendo in eis quicquid sint potestates. nolite confidere in imperatore. non in regibus. non in perfectis. non in iudicibus seculi (nec in filiis hominum) qui amare temporalia suadent qui seipos saluare non possunt nec alios.

Bonum dico quod in nullo talium est salus quam. **E**xibit spiritus eius de suo corpore cito vel subito quando non vult vel facit quod spiritum exeunte corpus (reuertetur in terram suam) vnde cepit originem in die illa mortis sue (prohibuit omnes cogitationes eorum) que in diuersos ambitus seculi se extendebant.

Propheta consequenter ostendens de quo sit principaliter confidendum ait. **B**eatus cuius deus quem coluit (iacob est adiutor eius / et spes eius) non in principibus. non in filiis hominum. non in diuitijs seculi sed (in domino fuit / qui fecit celum et terram et omnia que in eis sunt)

Et probans quod in solo deo sit confidendum inducit quod deus sit iustus dicens / ipse est. **Q**ui custodit veritatem in eternum non enim mentiri potest. **I**tem ipse (facit iudicium iustum iniuriis patientibus) eos de iniuriis vindiando / ipse etiam (dat escam) vtrique corporalem et spirituale (esurientibus) suppledo defectum eorum. **I**pse soluit etiam per gratiam (compositos) peccatorum vinculis affectos (et dominus illuminat cecos) id est luce sue sapientie ex impiiis facit sapientes. **I**pse etiam.

Dominus erigit elisos / siue claudos / quos enim dyabolus elidit. dominus erigit (dominus diligit iustos) quos locat in eterna beatitudine. **I**pse etiam.

Dominus custodit aduenas / extra terram natiuitatis eorum existentes (et pupillos et viduas) humano destitutos auxilio (suscipiet) sub sua cura speciali ut speret in deum / et etiam qui habent terrena et non in eis confidunt pupillos et vidue dei sunt (et vias) id est processus (iniquorum) persequentium has personas impotentes dominus (disperdet)

Tantā est dei potentia et iusticia o spon'o ecclesia.

Dominus quem reuereris deus in quē credis/tuus quem diligis (regnabit) non ad modicum sicut reges mundani sed (in eternū)

Psalmus. Cxlvī. in quo monet
ad laudandum deum.

Propheta excitans ad dei laudem ait.

Laudate dñm quoniā bonū

est psallere) ad gl'iaz et honorē maiestatis eius / psalmo
dia enī de laude dei dicitur bona q' dulcedinē habet an-
nexā et meret' vitā eternā (laudatio) aut exhibēda deo
debet esse (iocūda) ex deuocōe cū facta debet esse (deco-
ra) vite morib' speciosa q' nō ē in ore peccorū q' bone cati-
lene malis obstrepūt morib'. **L**audandus est vere.

Dñs) q' ē (edificās iherusalē) celestē quā de viuis la-
pidib' exstruit / edificat aut sic q' (disp'os. fideles) per
orbē (gregabit) in vna fide spe et caritate ut de illis edi-
ficiū celeste formetur. **I**pse etiā ē.

Qui sanat et tritos
corde) offerētes deo sacrificiū cordis cōtribulati cōdo-
nando eis peccata (et alligat) apponendo sacramenta
(vulnera eorū) qui se; faciūt penitētiā donec cōsolide-
tur qd fractū erat. **I**pse etiā ē.

Qui multitudinē stel-
larū in certo numero posuit) et omēs v'tutes earū (et no-
mina nouit) **Q**uid plura. **M**agnus dñs noster et
magna virtus eius / et sapientie eius nō est numerus)
quia infinita et incomphensibilis. **I**pse etiā est.

Suscipiens in gloria (mansuetos / huiliās aut pecca-
tores) superbos. cōtrarios mansuetis (usq; ad terrā)

mansuetudo enī ad celū vocat / supbia in terrā detrahīt
āgeli supbi in terrā curīt / hōies hūiles ad celū vadūt.
Quia dñs māsuētos in glia suscipit. **P**rocedite dño
in confessione) laudis (psallite deo nostro) voce et bo-
norum operum consonantia.

Et memorās pphā opa p q̄ptās dei oñdatur dic̄ ipe ē.

Qui operit celū nubib) ad hoc (q̄ paret terre pluui-
am) ut fecūdetur ad terre nascētiū pductionem.

Qui pducit in mōtib) fenū / et herbā seruituti hōim.

Qui dat iumētis escā ipor) / et pullis cōuorū claman-
tibus) q̄ a parētib) ante q̄ migrescant nichil nutriti
recipiūt. tribuit vñ alantur / scilicet rorem celi.

Mansuētos aut diligit s̄. **I**n eq̄tib) osidētib) (de sua
fortitudine) magis q̄ de deo (nō erit bñplacitū ei nec in-
peditib) osidētib) de robore suo magis q̄ de deo / ē bñ-
placitum ei / quia hōi hōmīes supbi et fatui audaces
sūt quos deus odio habet. **N**e neplacitū aut est dño
sup timēts eū) q̄ per timorē pccm expellitur quod deo
displicet (et in eis qui sperant super misericordia eius)
quia timor non valet sine spē veniē.

Psalmus. Cxlvij. in quo monet ad laudem dei.

Propheta exhortans iherusalem id est sanctam eccle-
siam ad laudandum deum.

Lauda iherusalē celestis iā secūra (dor-
minū) / lauda deū tuū
syon) .i. sancta ecclia q̄ p fidē deū specularis in via.
Lauda dico iherusalē nīm secure. **Q**uomā confortauit)
siue cōfirmavit (seras portarū tuarū) id ē vñdīq̄ tē sua
p̄tectō e. muniuit / clausa enim est ianua quia nemo exit

vnde doleas. nemo intrat quem timeas. non exit inde
amicus. non intrat illuc alienus sicut nunc in vita p[re]sente
fit vnde s[un]t sc[an]dala (et benedixit filiis tuis) quos o[mn]i
p[er]pisti o[mn]imoda benedictione qui iam quiescunt (in
te) non foris peregrinantur. **B**enedixit ille.

Qui posuit fines tuos p[er] pacem. ut ex nulla parte possis
concuti aut turbari et quicquid intus est pace fruatur et
in pace illa est saturitas et nulla indigentia (quod satiat te)
plenu[m] (ex adipe frumenti) id est diuinitate xpi.

Ipse est. **Q**ui emitit verbum suum in carnem et v[er]bis
caro factum est et habitauit in nobis (velociter currit)
id est diffunditur per totum mundum (sermo) predica
tionis (eius) et tanta velocitate ut in breui t[em]pore imple
uerit mundum veritatis cognitione.

Propterea loquens de beneficiis que contulit nobis aduen
tus xpi circa ouersionem peccatorum ait. **Q**ui scilicet fumo
cristi (dat cinerem) id est peccatores frigidum et fragilem
(sicut lanam) ut inde fiat vestis calida et pulchra p[er] gratiam
quasi diceret peccatores de frigiditate culpe ouertit ad
calorem gratie et decoris. **I**tem fumo dei (nebulam) id est caligi
nem peccati (spargit) tollit et dissipat p[er] humilitatem penitentie
que significatur p[er] cinerem. **I**tem. **O**stendit cristallum suum
id est induratos et obliuatos in peccatis quos quidem pre
destinauit quoniam non facile ut in se soluantur (mittit ut frustra
panis) id est tales fecit ut pascant alios v[er]bo dei et p[re]dicent
veritatem quam prius ante ouersionem impugnabant sicut de
paulo patet. mirabilis p[er]fecto artifex qui de cinere facit
lanam/de nebula cinerem/de cristallo panem/lana calefacit
frigidum. cinis lauat sordidum/panis reficit famelicum/sic
gratia peccatorem et sequitur (ante faciem frigoris quies sustinebit)
id est nisi deus soluerit cristallum sicut cinis id est homines

in duratū in peccīs! quis poterit sustinere penitētiā frigo-
ris viciōrū et obstinacōis eius: quasi diceret nullus.
Et si nullus possit sustinēre aī facie frigoris nō tñ ē despe-
randū q̄. **E**mittet deus p̄r (v̄bū) filiū (suū) in carnē
et v̄bo euāgelice p̄dicacōis (liquefaciet) ⁊ molliet (ob-
durata corda peccōrū). **E**t flāte spū sancto sup impi-
os feruor caritatis in tm corda p̄p̄lōr accēdet ut recoz-
dacōe p̄teitorū criminū (ex eorū oculis erūpāt flumina
lacrimarū). **F**lauit spūs eius in q̄. **Q**ui annūciat re-
uelacōnē de xp̄o de tribu iuda) nascituro p̄p̄lo israhelitic-
co de q̄ p iacob erat nasciturus (et legē ⁊ iudicia sua po-
pulo isrl). **N**ō fecit taliter omī nacōm) sic p̄p̄lo israhel
de quo carnē assumpsit cui p̄phas dedit cui p seipm v̄bū
annunciāuit de quo p̄ncipales ap̄los elegit (et iudicia
sua manifestauit eis) quod non fecit alijs.

Psalmus. Cxlviij. in quo monet ad laudem dei.
Propheta hortās omēs creaturas ad laudē incipit a su-
perioribz dicens.

Laudate dñm creature celestēs laudate
eum qui estis in excelsis)
throni dñacōes p̄ncipatus p̄tates cherubim ⁊ seraphim.
Laudate eū omēs āgeli eius) id ē vos ip̄i quos ip̄e
mittit ad legacōes suas in mūdū (et vos omēs angeli
noīati v̄tutes) p quos dñs fecit mirabiles effectus qui
in admiracōnē diuine p̄tatis et laudē eius inducūt ho-
mines / non ideo p̄pheta inuitat angelos ad laudem dei
q̄ aliquādo cessent vel qđ eo monēte magis laudēt sed
sic ammonendo oñdit affectū suū scilicet q̄ sibi est gra-
ta laus eorum. **C**onsequentē monens ad laudem
celestes creaturas corporeas ait.

Laudate eū sol & luna/laudate omnes stelle et omnia
lucentia in celo) que eo dicuntur laudare deū q̄ ex sua
pulcritudine & virtute inducūtur hoīes ad laudandum
deum. **L**audate eū celi celozū id est celū empireū qđ
est super omnes celos/dicitur aut̄ in plurali celi ppter di-
uerſas māhones que in eo esse dicūtur iuxta illud. in do-
mo patris mei māhōes multe sūt (et aque que sup ce-
lo sunt) id ē celū cristallīnū quod dicitur aqueum ppter
similitudinē cū aqua in dyaphaneitate (laudent nomen
dñi) id est materia sit nobis laudandi deum.

Laudate dico tñ pmo **Q**uia verbo dñi omnia ostant q̄
creata sūt in celo et in terra) et q̄ inter velle suū & facere
nichil distat ait (q̄ ip̄e dixit). i. v̄bū genuit & p ip̄sum.
(facta sūt/ip̄e mādauit) verbo suo (et creata sunt.
Item dico laudate eū que dicta sūt q̄. **S**tatuit ea) p-
mansura (in eternū) quo ad substantiam. licet mutabūtur
quo ad qualitates (q̄b̄ statuit) cursū suū motus & influ-
entias (et nunq̄ p̄teribūt) ordinē eis impositum.
Et inuitans ad laudem dei creaturas inferiores incipi-
ens a creaturis irrationabilibus ait.

Laudate dñm vos creature q̄ estis de terra/draco-
nes) et omnia genera mōstrōz aialū (et abissi). i. pro-
funditates aquarum latentū et maria omnia.

Laudate ignis grādo mix glacies & v̄nū) ocitātes
pcellas in mari q̄ omnia faciūt illd̄ ad qđ ex diuina dispo-
sitione sūt ordiata. **L**audate mōtes & omnes colles/
ligna fructifera & omnes cedri)

Laudate bestie & v̄niūsa pecora/serpētes. volucres &
omnia volatilia) p aerē. ¶ Et inuitās p̄ph̄a creaturas raz-
tionales ad laudandū incipiēs a maiorib̄ ait.

Laudate reges terre dñm & omnes ppli) sic cōsules

principes (et omnes iudices terre) **I**uvenes et uirgines
 senes cum iunioribus laudent nomen domini / quia exaltatum est nomen
 eius / omnis potestas omnis etas . omnis sexus laudent nomen
 domini nostri saluatoris cui pater dedit nomen quod est super omne nomen.
 Quid per singula. **C**onfessio laudis dei est super celum et ter-
 ram / quia omnes creature tam celestes quam terrestres de-
 bent eum laudare / est etiam super eas quia maior est et superior omni
 laude earum . tamen etiam laudandus est (quia exaltauit deus pater
 cornu populi sui) id est christum populi sui redemptorem / qui dicitur
 cornu quia superior est toto corpore per excellentiam / durior
 carne per iusticiam / mollior osse per misericordiam / exaltauit qui-
 dem in sua passione quia per eam mundum de captiuitate rede-
 mit / exaltauit in resurrectione in qua eius corpus surre-
 xit gloriosum / exaltauit in ascensione in qua tamen ascendit
 quia sedet ad dexteram patris. **I**mnus id est laus cum cantico fi-
 et deo (ab omnibus sanctis eius perpetuo / sanctis dico . scilicet fi-
 liis israel) . id est fidelibus christianis qui per illam fidem per quam abraham
 placuit deo . israelite facti sunt . id est uidentes deum filii israel
 (populo) fide et caritate (appropinquanti sibi)

Psalmus . Cxlix . in quo monet ad laudem dei.
Propheta exhortans fideles ad nouum canticum ait.

Cantate domino canticum nouum
 de operi-
 bus nouiter factis in tempore gratie . scilicet quia mater fuit uirgo . quia
 deus homo factus sit et quia repatus sit mundus per passio-
 nem filii eius . Item de nouis mandatis ut dilectione inimiz
 corum / de nouis consiliis ut de abiectioe temporalium / de nouis p-
 missis . ut de adoptione celestium bonorum (laus eius) id est
 ei gratia est (quoniam ecclesia catholica et a sanctis fit)

Cantate dico in ecclesia et. **U**etetur populus cristia-
nus) spe interiori cordis leticia (in eo qui fecit eū) in esse
nature et in esse gratie (et ecclesie fidelium exultent in
cristo rege suo) et sacerdote.

Uaudet nomē eius in choro). i. in cordia morū et vni-
tate caritatis (in timpano). i. in mortificatione carnis (et
psalterio psallat ei). i. ope op'eat'ur qđ voce cātatur.
Psallite et cātate. **Q**uia bñplacitū ē dño in pplo suo).
bñplacitū ē cū ouertit auersū/ cū iuuat pugñate/ coro-
nat vinctem (et exaltabit māsuētos in salutē) eternam.
Vnde sequitur. **E**xultabūt sancti in gloria) qz facta
resurrectione nō tm in aīa s; in corpore etiā erūt glōriofi
et qz tūc adimpletus erit omnis appetitus eorū (letabūt
in o'sciētis suis) siue in celestib; manib; omib; distributis
eis scđm gradus beatitudinis eorum.

Exultabūt sancti dico hoc modo qz. **E**xultacōes). i.
laudes dei cū exultacōe facte erūt (in corde eorū) et lī-
guis de omib; pfectib; suis attribuētes ei quicqđ boni
glorie et honoris habēt/ de pfectis viris subdit (gladij
sacientes ex vtraq; pte). i. p'tas iudicandi de malis de
quib; capietur vindicta (in manib; eorum)

Ad quid erūt gladij in manib; eorū. **A**d faciēdā vī-
ctā in nacōib;). s. in illis q̄ legē nō habuerūt (et increpa-
cōes in pplis) in illis q̄ male legeui sūt. **E**t. **A**d alli-
gādū reges eorū) reges terre impios (in pedib; in
eternis penis ex qb; nullo modo potuerūt se exsoluē (et
nobiles eorū) de omib; (in manicis ferreis) qz puniēt
manus eorū qb; in pñti vita malū iniusticias intulerūt.
Quid singula enumerēs ad hoc gladios sancti habebūt
in manib;. **U**t faciāt in regib; et pplis iudiciū)
nō qđ cūq; s; (sc̄ptū) in pñtiā dei approbatū ab angelis

et in pluribus sacre scripture locis memoratum (gloria hec est
omnibus sanctis eius) perfectis qui per christum omnia terrena relique-
runt / ecce quanta gloria et gaudium tunc erit quando pauperes qui hic
erant derisui habebunt potestatem iudicandi in superbos.

Psalmus. Cl. in quo monet ad laudem
dei propter beneficium glorificationis.

Propheta mutans ad laudandum deum in sanctis iam
in ecclesia iherusalem receptis ait.

Laudate dominum in sanctis eius

id est in consideratione sanctorum quos ipse misericordi-
ter iustificavit et mirabiliter remuneravit (laudate) etiam
in consideratione (firmamenti virtutis eius) id est pro eo quod
mortem ipsam cum auctore suo nequissimo potestate sue virtu-
te vicit et credentes ad celum perduxit. **L**audate eum
in virtutibus eius) id est per gloria angelicis virtutibus da-
ta qui sunt eius creatione quo ad naturam et confirmatione
quo ad gratiam (laudate dominum secundum multitudinem magni-
tudinis eius). id est secundum gloriam magnam quam extendit ad mul-
titudinem electorum ex diversis partibus mundi vel lau-
dantem deum sine fine sicut magnitudinis eius non est finis.
Propheta quomodo sit deus laudandus per similitudi-
nes mysticas ostendit dicens. **L**audate eum in sono
tube / laudate eum in psalterio et cythara) tuba concrepet
regi psalterium canat deo cythara cum reliquis instrumentis
canat sponso / laudate eum in sono tube quia vos in bello vin-
cere fecit conterente domino sathan sub pedibus vestris / lau-
date eum in psalterio quia vos implere legem prestitit /
laudate in cythara quia carnem vestram vivificavit.

Laudate eū in timpano) q̃ mortificatū corpus ṽm in immortalitate donauit (et in choro) q̃ choris angelicis vos associat (et in cordis ⁊ organo) q̃ p̃ ciboru abstinentiā rectoris visceribꝫ cōcupiscētiā ⁊ vicij carnalibꝫ digni inuēti estis regno dei ad cōcedas dīnas laudes.

Laudate eū in cimbali bñ sonātibꝫ / in cimbali iubilacōis) eo q̃ corruptōe carnis sang̃isqꝫ depulsa formati ad imaginē creatōis om̃i plenitudīe sp̃ei õpleta fulgetis sicut sol in regno dei / et q̃ ista instrumenta vult p̃pheta sp̃ūaliter intelligi q̃ talia instrumenta in celesti patria nō habēt locū sed ad designādū magnitudīe diuine iocūdanis hic interponūtur ocludēs ait (om̃is sp̃itus) siue angelicus siue humanus (laudet dñm).

Reuerendissimi cardinalis / tituli sancti Sixti domini iohannis de Turrecremata / expositio brevis et vtilis super toto psalterio Moguntie impressa / Anno domini .M. cccclxxvi. decima die marchij p̃ petrū Schopffer de gernshxym feliciter est consummata.

